OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

A HÁBORÚVAL KAPCSOLATOS TÖRVÉNYEK ÉS RENDELETEK GYÜJTEMÉNYE.

IX. FÜZET.

HIVATALOS KIADÁS.

OSZK

KIADJA A MAGYAR BELÜGYMINISZTÉRIUM.

FŐBIZOMÁNYOS: A **TISZA TESTVÉREK** KÖNYVKERESKEDŐCÉG
(Budapest, II., Fő-utca 12. sz.)

BUDAPEST, 1918.
PESTI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Ára 8 korona.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

A HÁBORÚVAL KAPCSOLATOS TÖRVÉNYEK ÉS RENDELETEK GYÜJTEMÉNYE.

IX. FÜZET.

HIVATALOS KIADÁS.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

KIADJA A MAGYAR BELÜGYMINISZTÉRIUM.

FŐBIZOMÁNYOS: A **TISZA TESTVÉREK** KÖNYVKERESKEDŐCÉG
(Budapest, II., Fő-utca 12. sz.)

BUDAPEST, 1918.
PESTI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

617.195
19 120

TARTALOM.

A) Törvények.

IV. Közadókra vonatkozó törvények.

Oldal

29. 1918 : X. törvénycikk. Az 1918/19. költségvetési év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról 6703
30. 1918 : IX. törvénycikk. A jövedelemadóról és a vagyonadóról szóló törvények módosításáról és kiegészítéséről, a hadi nyereségadóról szóló törvény hatályának meghosszabbításáról, valamint egynémely adónem után fizetendő hadipótlékról 6706

B) Rendeletek.

I. Általános vonatkozású rendelkezések.

231. 620/1918. M. E. sz. Az erdélyrészi királyi biztos hatáskörének megállapításáról 6734
232. 1.021/1918. M. E. sz. Az 1918. évi április hó 1-től az 1918. évi szeptember hó 29-ig alkalmazandó új időszámításról 6735
233. 1.221/1918. M. E. sz. A nyári időszámítás életbeléptetéséről szóló 1.021/1918. M. E. számú minisztériumi rendelet megváltoztatásáról 6736

II. Rendészeti természetű korlátozások.

1. Népmozgalmi korlátozások.

e) *Közlekedés korlátozása.*

234. 5.027/1918. B. M. eln. sz. A lengyel királyságnak csapataink által megszállott területéről származó egyéneknek „Igazolójegyekkel“ való ellátásáról 6738

Oldal

2235. 2.200/1918. B. M. eln. sz. A hadműveleti és megszállott területekre vonatkozó utazási szabályok tárgyában kiadott 3.000/1917. B. M. eln. sz. körrendelet módosításáról 6739

10. Kivételes postai, távirdai és távbeszélő rendszabályok.

a) *A postai, távirdai és távbeszélő-forgalomra, díjszabásra és a posta szavatosságára vonatkozó rendelkezések.*

2236. 3.437/1918. K. M. sz. A nemzetközi válaszdíjszelvény (coupon réponse international) árának megváltoztatásáról 6742

b) *A postai, távirdai és távbeszélő-forgalom ellenőrzése.*

2237. 149.442/1917. B. M. A „Lumina" című ujságnak a hadifogolytáborokba való szállításáról 6743

g) *Portómentességek.*

2238. 12.800/1918. B. M. sz. Hősi halált haltak hagyatéki tárgyainak portómentes postai szállításáról 6743

III. Közgazdasági vonatkozású rendelkezések.

2. Az állat-állomány óvása.

2239. 1.541/1918. M. E. sz. A jerkebárányok és a négyévesnél fiatalabb anyajuhok levágásának tilalmáról. 6745

3. Takarékoskodás az élelmiszerekkel és egyéb elsőrendű szükségleti cikkekkel.

2240. 9.070/1918. K. M. sz. A bükk- és tölgymakk postai szállításáról 6747

2241. 1.563/1918. M. E. sz. Egyes cikkek postai szállításának korlátozásáról és ezen korlátozás betartásának ellenőrzéséről 6747

2242. 896/1918. M. E. sz. A nem rotációs ujságpapir forgalmának és felhasználásának korlátozásáról . . . 6750

2243. 31.038/1918. K. M. sz. A rotációs ujságpapir forgalmának szabályozásáról 1.177/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet módosításáról 6754

Oldal

2244. 77.000/1918. O. K. M. sz. A leölt szarvasmarhának, juhnak és kecskének vasuton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványokról . . 6755
2245. 968/1918. M. E. sz. Mindennemű széna és szalma, valamint minden egyéb szálas- és tömegtakarmányfélének vasuton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványokról 6756
2246. 320/1918. Sz. K. B. sz. A tüzelőanyagokkal való takarékosságról 6760
2247. 321/1918. Sz. K. B. sz. A szén, brikett és koksz forgalomba hozataláról 6762
2248. 1.185/1918. Sz. K. B. sz. A szén, brikett és koksz forgalomba hozataláról 321/1918. szám alatt kiadott szénkormánybiztosi rendelet módosításáról 6770
2249. 1.700/1918. Sz. K. B. sz. A Budapest székesfőváros területén házi fűtési és főzési célokra szolgáló szén, koksz és brikett felosztásának szabályozása tárgyában 3.059/1917. M. E. szám alatt kiadott minisztériumi rendelet kiegészítéséről 6771
2250. 2.300/1918. Sz. K. B. sz. A tüzelőanyagokkal való takarékosság tárgyában 3.382/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet módosításáról 6772

5. Hatósági ármegállapítás, összeírás és megváltás.

2251. 27.353/1918. K. M. sz. A világító kőolaj forgalmának szabályozásáról 6773
2252. 17.200/1918. K. M. sz. A katonai célra alkalmas jóminőségű barna marhafelsőbőr áráról 6775
2253. 24.699/1918. K. M. sz. A bőr- és textilügyekre vonatkozó beadványokról 6776
2254. 261/1918. M. E. sz. A burgonya szesztermelésre való felhasználásának eltiltásáról 6778
2255. 613/1918. M. E. sz. A cellulose és papirt gyártó, feldolgozó és forgalombahozó iparokat érintő rendelkezésekről 6779
2256. 688/1918. K. M. sz. A cellulose forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról 6780
2257. 12.731/1918. K. M. sz. A cellulose és papirgyári szövetség megalakításáról 6782
2258. 25.926/1918. K. M. sz. A cellulose forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról szóló 688/1918. K. M. számú rendelet módosításáról 6788

Oldal

2259. 26.264/1918. K. M. sz. A celluloze- és papirgyári szövetség megalakításáról szóló 12.731/1918. K. M. számú rendelet módosításáról 6789
2260. 669/1918. M. E. sz. A cikóriáért követelhető legmagasabb ár újabb megállapításáról 6790
2261. 4.000/1918. I. M. sz. A cipőárvizsgáló bizottságokra vonatkozó szabályok kiegészítéséről 6792
2262. 46.264/1918. P. Ü. M. sz. A cukorka- és csokoládégyártás céljaira beszerezhető és felhasználható cukormennyiségek megállapításáról 6794
2263. 1.248/1918. M. E. sz. A cukorrépamag termeléséről 6796
2264. 1.300/1918. M. E. sz. A dohánypótszerekről 6801
2265. 11.196/1918. P. Ü. M. sz. A dohánypótszerek magánosok által való behozatalának, gyártásának és forgalombahozatalának eltiltásáról 6802
2266. 530/1918. M. E. sz. Közélelmezési kormánybiztosságok és közélelmezési bizottságok felállításáról . . 6803
2267. 764/1918. M. E. sz. Az 1918. évi termésből származó mezőgazdasági terményekért követelhető legmagasabb árak megállapításáról 6806
2268. 1.210/1918. M. E. sz. A közélelmezés biztosítása céljából szükséges adatgyűjtés elrendeléséről 6813
2269. 4.904/1918. B. M. sz. A gabona- és tengerikészletek szigorított igénybevételéről 6815
2270. 15.814/1918. K. M. sz. A határszéli vármegyékbe szóló élelmiszer- és egyéb tiltott tartalmú postai csomagok ellenőrzéséről 6816
149.700/1918. O. K. M. sz. A rekvirálási jutalékok felhasználásáról 6820
2272. 9.000/1918. O. K. M. sz. A házi és gazdasági szükségletekre visszatartható termények mennyiségének megállapításáról 6821
2273. 1.577/1918. M. E. sz. A gummiszopókák forgalmának szabályozásáról 6826
2274. 2.095/1918. B. M. sz. A gummiszopókák forgalmának szabályozásáról 6827
2275. 27.608/1918. K. M. sz. Az ezer kilogrammot meghaladó gyapjúkészletekért a Gyapjúközpont által fizetendő ár kivételes megállapításáról 6829
2276. 509/1918. M. E. sz. A keményítőért és keményítőtermékekért követelhető legmagasabb ár megállapításáról és az ily cikkek szállításához szükséges igazolványokról 6830

Oldal

2277. 148/1918. M. E. sz. A nyers és a lepárolt (desztillált) kőszénkátrányért a termelők által követelhető legmagasabb ár megállapításáról 6832
2278. 92.000/1918. O. K. M. sz. A magyar szent korona országainak területére behozott füge és mogyoró (mogyoróbél) forgalmának szabályozásáról 6835
2279. 1.538/1918. M. E. sz. A nádtermésnek zár alá vételéről, kitermeléséről és felhasználásáról, a takarmánynád közszükségleti célokra való igénybevételéről, és a takarmány legmagasabb árának megállapításáról 6836
2280. 6.702/1918. K. M. sz. A nyersolaj forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról szóló 21.594/1917. VI/C. számú rendelet módosítása tárgyában kiadott 64.140/1917. VI/C. számú rendelet újabb módosításáról és a romániai nyersolaj forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról kiadott 88.791/1917. VI/C. számú rendelet módositásáról 6845
2281. 322/1918. M. E. sz. A paprika forgalombahozatalának újabb szabályozásáról 6846
2282. 29.347/1918. K. M. sz. A prémbőrök forgalmának korlátozásáról 6854
2283. 191/1918. M. E. sz. A sertésvágás korlátozásáról, valamint az élő sertésekért és a sertéstermékekért követelhető legmagasabb árak megállapitásáról szóló 4.465/1917. M. E. számú rendelet módositásáról . . 6855
2284. 1.249/1918. M. E. sz. A sertésvágás korlátozásáról, valamint az élő sertésekért és a sertéstermékekért követelhető legmagasabb árak megállapitásáról szóló 4.465/1917. M. E. számú rendelet módositásáról . . 6856
2285. 37.000/1918. O. K. M. sz. Az élő sertések belföldi forgalmának szabályozásáról 6857
2286. 1.600/1918. Sz. K. B. sz. A szén, brikett és koksz forgalombahozataláról, felhasználásáról és a láncolatos kereskedelem megakadályozásáról 6858
2287. 307/1918. M. E. sz. Az állati szőrfélék forgalombahozatalának korlátozása és legmagasabb árának megállapítása tárgyában 1.337/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet kiegészítéséről 6860
2288. 55.700/1918. O. K. M. sz. A tarhonya és a száraz tészta előállításáról, forgalombahozataláról és legmagasabb árának megállapításáról 6861
2289. 26.000/1918. O. K. M. sz. A tehéntejből készülő vaj, turó és sajt legmagasabb árának ujbóli megállapitásáról 6863

Oldal

2290. 14.870/1918. B. M. sz. A közigazgatási hatóságoknak a tengeri-csirátlanitási eljárásban való közreműködéséről 6867
2291. 4.434/1917. M. E. sz. A vasanyagok forgalmának szabályozásáról szóló 465/1917. M. E. számú rendelet újabb módositásáról 6868
2292. 2.519/1918. O. K. M. sz. A zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzervekért követelhető legmagasabb ár megállapításáról, valamint ezeknek forgalomba hozataláról szóló 108.900/1917. számú rendeletnek módositásáról 6869
2293. 16.758/1918. K. M. sz. A zsákkészletek bejelentéséről 6882

6. A mezőgazdasági munkák elvégzéséről gondoskodás.

2294. 221.350/1918. H. M. sz. Az Oroszországból, Ukrainából, Finnországból és az Ausztria és Magyarország, valamint Németország által megszállott orosz területekről származó hadifoglyokkal való bánásmódról 6882

10/a. Népruházati bizottság.

2295. 1.120/1918. M. E. sz. A ruházati ügyek intézéséről 6893
2296. 21.546/1918. K. M. sz. A ruházati ügyek intézése tárgyában kiadott 1.120/1918. M. E. sz. rendelet végrehajtásáról 6895
2297. 980/1918. M. E. sz. Ruházati cikkeket beszerző részvénytársaság alapitásáról 6896

10/b. Állati beleket szétosztó bizottság.

2298. 11.056/1918. K. M. sz. A katonai vágásokból származó állati beleket felosztó bizottság megalakításáról . . 6897

10/c. Élesztőipari bizottság.

2299. 119/1918. M. E. sz. Élesztőipari Bizottság alakitásáról 6902

13. Leszerelést intéző bizottság.

2300. 552/1918. M. E. sz. A leszerelés folytán feleslegessé váló katonai javak felosztását és értékesitését intéző miniszteri bizottság alakitásáról 6905

Oldal

2301. 1.534/1918. M. E. sz. A m. kir. minisztérium által — a leszerelés folytán feleslegesekké váló katonai javak felosztását és értékesitését intéző miniszteri bizottság alakitásáról — kiadott 552/1918. M. E. számú rendelet módositásáról 6908

2302. 1.102/1918. M. E. sz. A leszerelés folytán feleslegesekké, illetve nélkülözhetőkké vált katonai javak forgalomba hozataláról 6909

2303. 1.535/1918. M. E. sz. A leszerelés folytán feleslegesekké, illetve nélkülözhetőkké vált katonai javak forgalombahozatala tárgyában kiadott 1.102/1918. M. E. számú rendelet módositásáról 6911

2304. 1.788/1918. M. E. sz. A leszerelés folytán feleslegesekké, illetve nélkülőzhetőkké vált katonai javak forgalombahozatala tárgyában kiadott 1.102/1918. M. E. számú rendelet kiegészítéséről 6912

2305. 1.876/1918. M. E. sz. A leszerelés folytán feleslegesekké, illetve nélkülözhetőkké váló katonai javak forgalombahozatala tárgyában kiadott 1.102/1918., 1.535/1918. és 1.788/1918. M. E. számú rendeletek kiegészítéséről 6913

IV. Pénzügyi természetű rendelkezések.

1. A valutát érintő rendelkezések.

2306. 45.119/1918. P. Ü. M. sz. A forgalmon kivül helyezett nikkel 10 filléres érmék kivételes beváltásáról . . . 6914

2. A közadókra vonatkozó rendelkezések.

2307. 1.000/1918. P. Ü. M. sz. A bortermelési adóról szóló 1918 : I. t.-c. végrehajtásáról 6915

V. Ipari és kereskedelmi vonatkozású rendelkezések.

1/e. Kivételes intézkedések az iparűzés körében.

2308. 542/1918. M. E. sz. A képesitéshez kötött ipar gyakorlásának a szakképzett üzletvezető alkalmazása tekintetében a háború folytán szükségessé vált megkönnyitéséről 6942

Oldal

2309. A 2.056/1918. K. M. sz. több bőrrétegből ragasztott talpbőrpótló anyagok készitésmódjáról 6944

1/e. Munkásbiztositás.

2310. 1.790/1918. M. E. sz. Az 1907 : XIX. t.-c. alapján működő munkásbiztositó pénztárak önkormányzati szerveinek kinevezés útján való megalakitásáról és kiegészitéséről 6945

2311. 26.037/1918. K. M. sz. Az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztositó Pénztár, a kerületi munkásbiztositó pénztárak, a vállalati és magánegyesületi betegsegélyző pénztárak által vezetendő számadások, nyilvántartások és statisztikai kimutatások szabályozása iránt kiadott 48.323/1908. számú rendeletnek a betegségi statisztikai lapokra és betegforgalmi kimutatásra vonatkozó részleges módositásáról 6946

2. Részvénytársaságok és szövetkezetek közgyülésének idejéről és a mérlegkészitésről.

2312. 897/1918. M. E. sz. A részvénytársaságok és szövetkezetek nyereségének felosztásáról 6954

2313. 1.578/1918. M. E. sz. A hadiszerek előállitásával és a hadiszerek előállitására szolgáló anyagoknak beszerzésével foglalkozó részvénytársaságok és szövetkezetek mérlegének és az arról szóló felügyelőbizottsági jelentésnek, vagy az abban foglalt adatoknak közzétételéről 6956

VI. Nemzetközi vonatkozású rendelkezések.

2. Ki-, be- és átviteli korlátozások.

2314. 226/1918. M. E. sz. Több cikk kiviteli és átviteli tilalmának kiegészitéséről, illetve módositásáról 6958

VII. Az igazságszolgáltatás körébe tartozó rendelkezések.

7. Magánjogi természetű rendelkezések.

2315. 114.619/1917. B. M. sz. A katonai felszerelési tárgyak jogellenes forgalmának megakadályozásáról 6960

Oldal

2316. 1.677/1918. M. E. sz. A zöld (be nem érett) állapotban levő búza, rozs, kétszeres, árpa és zab felhasználásának tilalmáról 6961
2317. 938/1918. M. E. sz. Szarvasmarhák és juhok adásvételi forgalmának korlátozásáról 6962
2318. 63.000/1918. F. M. sz. A szarvasmarhák és juhok adásvételi forgalmának korlátozása tárgyában kiadott 938/1918. M. E. számú rendelet végrehajtásáról 6964
2319. 51.978/1917. F. M. sz. Az Országos Ingatlanforgalmi Bizottság alakitásáról szóló 170.385/1917. F. M. sz. rendelet módositásáról 6974
2320. 1.209/1918. M. E. sz. A mezőgazdaságilag mivelt ingatlanok haszonbérletének meghosszabbitásáról. . 6975
2321. 631/1918. M. E. sz. Albérletbe adott szobák felmondásának korlátozásáról 6979
2322. 1.273/1918. M. E. sz. A váltókra, kereskedelmi utalványokra és közraktári jegyekre vonatkozó kivételes intézkedések újabb kiegészitéséről 6980

VIII. Közegészségügyi rendelkezések.

1. Általános közegészségügyi rendelkezések.

2323. 141.301/1917. B. M. sz. A rokkant és ideiglenesen szabadságolt legénységi állománybeli katonáknak háziápolásból eredő gyógyköltségeiről 6982
2324. 153.353/1917. B. M. sz. A köz- és nyilvános jellegű kórházakban, továbbá az állami elmegyógyintézetekben ápolt hadifoglyok után felmerült ápolási költségek megtérítéséről 6984
2325. 138.661/1918. B. M. sz. Ásványvizes üres palackok gyüjtéséről 6985

2. Járványokra vonatkozó rendelkezések.

2326. 149.446/1917. B. M. sz. A kiütéses tifusz ellen való védekezésről 6987

IX. A katonai szolgálatra vonatkozó rendelkezések.

2327. 3.333/1918. H. M. eln. sz. Az 1894. évtől 1899. évig bezárólag terjedő időben született népfölkelésre kötelezettek újból való összeirásáról, pótszemléjéről és behivásáról 6990

Oldal

2328. 28.400/1917. H. M. eln. sz. Az 1900. évben született fegyveres népfölkelési szolgálatra kötelezett hadkötelesek egyévi tényleges szolgálatáról 7005
2329. 1.400/1918. H. M. eln. sz. Az 1900. évfolyambeli egyévesi önkéntesek és az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére ideiglenesen jogositott egyének felvételére vonatkozó rendelkezések kiegészitéséről. 7017
2330. 4.238/1917. H. M. eln. sz. Az eddig felmentve volt, de felmentésük megszüntetése következtében bevonulandó, katonai kiképzésben még nem részesült, egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére jogosult népfölkelésre kötelezettek csapatválasztási jogáról . . 7019
2331. 7.946/1918. H. M. eln. sz. Az 1894—1899. évi születésű pótszemle alá kerülő népfölkelésre kötelezettek feltételes egyévi önkéntesi kedvezményéről és a közös hedseregbe és a honvédségbe való önkéntes belépéséről 7021
2332. 8.720/1918. H. M. eln. sz. Az 1909—1894. évbeli egyévi önkéntesi kedvezményre igénnyel nem biró népfölkelésre kötelezetteknek a közös hadseregbe és a haditengerészetbe való önkéntes belépéséről 7032
2333. 77/1918. H. M. eln. sz. Az 1900. évi születésű népfölkelőknek a közös hadseregbe való önkéntes belépéséről. 7034
2334. 242.616/1918. H. M. eln. sz. Az 1899—1894. évfolyambeli népfölkelők (karpaszománynélküli) önkéntes belépéséről 7035
2335. 4.707/1918. H. M. eln. sz. Az 1900. évbeli születésű s valamely középiskola utolsóelőtti évfolyamát végzett hadkötelesek bevonulásának elhalasztásáról 7037
2336. 5.615/1918. H. M. eln. sz. A Németországba a bemutató szemle alá vont s valamely ottani középiskola utolsó évfolyamába lépett 1900. évfolymnbeli népfölkelőkötelesek bevonulásának elhalasztásáról. . 7038
2337. 8.631/1918. H. M. eln. sz. Az 1894—1899. években született, újabban pótszemlére behivott és jelenleg valamely középiskola vagy ezzel egyenjogositott tanintézet utolsó vagy utolsóelőtti évfolyamába járó népfölkelésre kötelezettek bevonulási idejének elhalasztásáról s a katonai (honvéd) nevelő- és képzőintézetek növendékeinek egyévi önkéntesi kedvezményéről 7039
2338. 8.444/1918. H. M. eln. sz. A felmentési revizió befejezéséről és a bevárási engedélyek adásának új szabályczásáról 7040

Oldal.

2339. 2884/1918. H. M. eln. sz. A tengerészeti akadémiák és a tengerészeti iskolák növendékeinek népfölkelési tényleges szolgálatáról 7045

X. A hadiszolgáltatásokra és a lóállításra vonatkozó rendelkezések.

2340. 913/1918. H. M. eln. sz. A hadiszolgáltatásokról szóló 1912 : LXVIII. t.-cikk végrehajtásáról 7046

2341. 105/1918. H. M. eln. sz. A hadiszolgáltatásokról szóló 1912 : LXVIII. t.-c. 18. §-a alapján az üzem folytatására kötelezett vállalatoknál alkalmazott munkások szolgálati, bér- és munkaviszonyai tárgyában kiadott 18.950/1915. H. M. eln. 20. b. számú rendelet, valamint az ennek kiegészítése tárgyában kiadott 10.813/1916., 13.604/1916. és 11.653/1917. H. M. eln. 20. b. számú rendeletek kiegészítéséről 7073

2342. 2.707/1918. H. M. eln. sz. A hadiszolgáltatásokról szóló 1912 : LXVIII. t.-c. 18. §-a alapján az üzem folytatására kötelezett vállalatoknál alkalmazott munkások szolgálati, bér- és munkaviszonyai tárgyában 18.950/1915. eln. 20/b. H. M. szám alatt kiadott körrendelet III. része 7. pontjának módosításáról 7075

2343. 1.127/1918. B. M. sz. Használhatatlan tüzifecskendők fémanyagának hadicélokra beszolgáltatásáról . . . 7076

2344. 9.681/1918. H. M. eln. sz. A villamostelepek fémanyagának hadicélokra igénybevételéről, leszereléséről és beszolgáltatásáról 7077

2345. 780/1918. M. E. sz. A fémárúk pótlásául szolgáló öntött és kovácsolt vasárúk legmagasabb árának újabb megállapításáról 7080

2346. 4.520/1918. H. M. eln. sz. A 21.821/1917. eln. 20. B. szám alatt kiadott H. M. rendelettel hadicélokra igénybevett fémtárgyak térítéséről 7084

2347. 362/1918. B. M. eln. sz. A személyszállító géperejű járóművek üzemének korlátozása tárgyában kiadott 4.885/1917. M. E. számú rendelet végrehajtásáról. . 7085

2348. 9.862/1918. H. M. eln. sz. A hadicélokra igénybevett nitrogéntartalmú anyagok térítésének újabb megállapításáról 7088

2349. 144.516/1917. B. M. sz. A kórházak platinakészleteinek beszolgáltatásáról 7089

Oldal

2350. 9.512/1918. H. M. eln. sz. A platinacsoportba tartozó fémek készleteinek hadicélokra igénybevételéről és beszolgáltatásáról 7090

XV. Hadbavonultak családjainak segélyezése és ellátása.

2351. 17.000/1918. P. Ü. M. sz. A hadbavonult állami alkalmazottak családjainak hadisegélyben való részesítéséről 7095

2352. 6.769/1918. B. M. sz. Az anya- és csecsemővédőnői tanfolyamok szervezése tárgyában kiadott 186.591. 1916. XII—fő B. M. számú körrendelet hatályon kivül helyezéséről és az új szabályzat megküldéséről. 7101

XVI. Közszolgálati alkalmazottak illetményei, továbbá hozzátartozóik és nyugdijasok ellátása.

2353. 7.444/1918. I. M. sz. A telekkönyvi átalakításnál és a telekkönyvi betétszerkesztésnél alkalmazott, de a mozgósítás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonult díjnokoknak a katonai szolgálat megszünése után újból való alkalmazásáról. 7107

2354. 1.301/1918. M. E. sz. Az állami alkalmazottak által a hivatalos kiküldetések és átköltözködések alkalmával felszámítható illetményekről szóló szabályzatoknak részbeni módosításáról. 7108

2355. 1.250/1918. M. E. sz. Az állami nyugdíjasoknak és nyugbéreseknek, valamint az állami alkalmazottak özvegyeinek és szülőtlen árváinak újabb háborús segélyben való részesítéséről 7113

2356. 33.200/1918. B. M. sz. A helyettes községi, kör- és segédjegyzők háborús segélyéről 7128

2357. 32.100/1918. B. M. sz. A községi, kör- és segédjegyzők egyszersmindenkorra szóló rendkivüli segélyéről. 7129

2358. 144.100/1917. B. M. sz. A községi és körorvosok újabb háborús segélyéről 7134

2359. 44.300/1918. B. M. sz. A vármegyei nyugdíjasoknak, valamint a vármegyei alkalmazottak özvegyeinek és szülőtlen árváinak újabb háborús segélyben való részesítéséről. 7141

2360. 44.100/1918. B. M. sz. A nyugalomba helyezett városi közigazgatási alkalmazottaknak, valamint özvegyeiknek és szülőtlen árváiknak háborús segélyben részesitéséről 7150

Oldal

XVIII. Közoktatási és közművelődési vonatkozású rendelkezések.

1. Közoktatási vonatkozású rendelkezések.

2361. 16.385/1918. V. M. sz. A hadbavonult főiskolai hallgatók részére vizsgálatok letehetésének, illetőleg egy félév hallgatásának lehetővé tételéről 7460
2362. 1.456/1918. M. E. sz. Az egységes birói és ügyvédi vizsga s a gyakorlati birói vizsgálat tekintetében, valamint az itélőbirói és az ügyvédi képesitéshez s a kir. közjegyzői helyettesi alkalmazáshoz megkivánt gyakorlat tekintetében a háború következtében szükséges könnyitések újabb megállapitásáról. . . 7165
2363. 17.600/1918. I. M. sz. Az egységes birói és ügyvédi vizsgának megosztva letételéről 7170

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Számsoros mutató az I—IX. füzethez.

Oldal

A) **Törvények.**

1882 : XI. t.-c. 47
1912 : LXIII. t.-c. 1
1912 : LXVIII. t.-c. . . . 14
1912 : LXIX t.-c. 34
1914 : XLV. t.-c 50
1914 : XLVI. t.-c. 56
1914 : XLVII. t.-c. . . . 61
1914 : L. t.-c. 28
1915 : II. t.-c. 1087
1915 : III. t.-c. 1089
1915 : IV. t.-c. 1081
1915 : V. t.-c 1086
1915 : VI. t.-c 1082
1915 : VIII. t.-c. 1111
1915 : XIII. t.-c. 1084
1915 : XIV. t.-c. 1107
1915 : XV. t.-c. 1099
1915 : XVIII. t.-c. 1098
1915 : XIX. t.-c. 1090
1915 : XXI. t.-c. 2131
1915 : XXII. t. c. 2126
1916 : IV. t.-c. 2071
1916 : V. t.-c. 2123
1916 : VI. t.-c. 2074
1916 : VII. t.-c. 2125
1916 : VIII. t.-c. 2122
1916 : IX. t.-c.. 2076
1916 : XII. t.-c. 2138
1916 : XIV. t.-c. 2078
1916 : XVI. t.-c. 2121
1916 : XVIII. t.-c. 2137
1916 : XIX. t.-c. 2864
1916 : XXII. t.-c. 2801

Oldal

1916 : XXIII. t.-c. 2862
1916 : XXIV. t.-c. 2860
1916 : XXV. t.-c. 2866
1916 : XXVI. t.-c. 2805
1916 : XXIX. t.-c. 2822
1916 : XXX. t.-c. 2865
1916 : XXXII. t.-c. 2840
1916 : XXXIII. t.-c. . . . 2812
1916 : XXXIV. t.-c. . . . 2816
1916 : XXXIX. t.-c. . . . 2863
1916 : XL. t.-c. 4033
1917 : VI. t.-c. 4052
1917 : VII. t.-c. 4030
1917 : VIII. t.-c. 4032
1917 : IX. t.-c.. 4037
1917 : XI. t.-c.. 4029
1917 : XII. t.-c. 4060
1917 : XIII. t.-c. 5351
1917 : XV. t.-c. 5352
1917 : XVI. t.-c. 5349
1918 : II. t.-c. 5998
1918 : III. t.-c. 6003
1918 : V. t.-c. 5997
1918 : IX. t.-c.. 6706
1918 : X. t.-c. 6703

B) **Rendeletek.**

1/1917. K. M. . . . 4187
18/1916. M. E. . . . 2520
26/1916. M. E. . . . 2524
27/1915. B. M. . . . 1524
27/1915. H. M. eln. . 728
31/1917. M E. . . . 4251
34/1915. M. E. . . . 1019

	Oldal
39/1915. K. M. . .	236
40/1915. M. E. .	448
72/1917. M. E. . . .	4200
77/1918. H. M. eln.	7034
81/1915. M. E. .	594
97/1917. M. E. . .	4445
98/1917. M. E. .	4594
100/1917. Á. G. .	5717
102/1916. M. E. . . .	2382
105/1918. H. M. eln. .	7073
119/1916. M. E. .	2269
119/1918. M. E. .	6902
130/1915. M. E.	400
135/1917. M. E. . . .	4594
148/1918. M. E.	6832
153/1916. M. E. . .	2272
154/1917. O. F. H. .	4380
161/1916. M. E. . . .	2188
163/1916. H. M. eln. .	2691
169/1915. K. M. . .	171
191/1918. M. E. .	6855
194/1916. M. E. . . .	2195
198/1915. H. M. eln .	728
224/1915. M. E. . .	595
226/1918. M. E. . .	6958
240/1915. M. E. . .	347
253/1915. K. M. eln. .	221
254/1916. M. E. . .	2189
261/1918. M. E.	6778
264/1916. M. E. . .	2522
265/1916. M. E. . .	2524
269/1916. M. E. . .	2478
270/1916. M. E. .	2536
273/1915. M. E. . . .	335
285/1915. M. E. . . .	95
299/1917. M. E. . . .	4487
305/1915. M. E. . . .	350
307/1918. M. E. .	6860
310/1917. K. M. . . .	4117
312/1914. K. M. . .	150
320/1917. M. E. . . .	4382
320/1918. Sz. K. B. .	6760
321/1918. Sz. K. B. .	6762
322/1916. M. E. . . .	2260
322/1918. M. E. .	6846
323/1915. M. E. . . .	419
350/1916. M. E. . .	2540
351/1916. M. E. . . .	2539
356/1917. M. E. . . .	4322
361/1915. M. E. . .	451
362/1918. B. M. eln.	7085
367/1914. K. M. eln. .	153
367/1914. K. M. . .	156
368/1915. M. E. . .	623
370/1916. M. E. . . .	2247
371/1916. M. E. . . .	2250
372/1916. M. E. . . .	2424
380/1915. K. M. . .	471
390/1917. M. E. . . .	5110
400/1915. H. M. eln. .	757
407/1917. M. E. . .	4635
408/1915. M. E. . . .	806
411/1915. M. E. . .	304
412/1915. M. E. . .	306
415/1917. M. E. . . .	5260
416/1917. M. E. . .	4502
418/1917. M. E. . . .	4804
422/1915. M. E. . . .	351
448/1916. M. E. . . .	2317
449/1916. M. E. . . .	2319
451/1916. M. E. . . .	2604
454/1916. M. E. . . .	2698
454/1917. M. E. . .	4216
465/1917. M. E. . . .	4616
466/1915. B. M. res. .	147
466/1917. M. E. . . .	4623
468/1917. M. E. . . .	4458
469/1917. M. E. . . .	4465
470/1917. M. E. . .	4469
487/1915. M. E. . . .	831
489/1917. B. M. eln. .	5371
491/1916. M. E. . . .	2198
500/1915. H. M. eln. .	762
504/1915. M. E. . . .	809
504/1917. M. E. . . .	4221
508/1916. M. E. . . .	2346
509/1916. M. E. . . .	2562
509/1918. M. E. .	6830

	Oldal
530/1918. M. E.	6803
532/1916. M. E.	2535
534/1916. M. E.	2267
539/1916. M. E.	2256
542/1918. M. E.	6942
543/1916. M. E.	2525
545/1917. M. E.	4444
550/1916. M. E.	2441
551/1915. M. E.	453
552/1918. M. E.	6905
553/1915. M. E.	352
556/1916. M. E.	2489
561/1916. M. E.	2491
564/1916. M. E.	2273
566/1914. K. M.	244
568/1916. M. E.	2529
572/1916. M. E.	3482
575/1915. M. E.	1765
575/1917. M. E.	4148
576/1916. M. E.	2567
581/1914. K. M.	157
590/1917. M. E.	4819
598/1915. M. E.	807
600/1916. M. E.	2447
605/1916. B. M.	2228
610/1915. M. E.	354
610/1916. M. E.	2190
611/1916. M. E.	2333
612/1917. H. M. eln.	4985
613/1917. M. E.	4192
613/1918. M. E.	6779
620/1918. M. E.	6734
623/1915. K. M.	1153
628/1917. M. E.	5161
631/1918. M. E.	6979
639/1915. M. E.	316
641/1916. M. E.	2334
642/1917. M. E.	5158
647/1915. M. E.	621
649/1915. M. E.	310
655/1915. K. M.	221
668/1915. K. M.	1160
669/1917. M. E.	4194
669/1918. M. E.	6790
684/1914. K. M.	236
685/1915. K. M.	1140
688/1918. M. E.	6780
690/1916. M. E.	3668
691/1917. M. E.	4515
693/1917. M. E.	5127
697/1916. M. E.	2439
704/1917. M. E.	4168
705/1917. M. E.	4919
710/1916. M. E.	2277
714/1916. M. E.	2354
719/1917. M. E.	4143
721/1915. M. E.	355
725/1916. M. E.	2691
734/1916. M. E.	2162
736/1915. M. E.	420
748/1916. M. E.	2372
761/1915. M. E.	312
764/1918. M. E.	6806
773/1916. M. E.	2261
777/1917. M. E.	4622
780/1915. M. E.	816
780/1918. M. E.	7080
790/1915. M. E.	357
798/1915. M. E.	1216
800/1915. M. E.	823
816/1915. M. E.	1182
817/1915. B. M. eln.	884
823/1916. M. E.	3345
825/1915. M. E.	1220
828/1915. I. M. E.	1058
834/1916. M. E.	3190
857/1917. M. E.	5324
860/1916. M. E.	2989
861/1916. M. E.	3611
862/1916. M. E.	3612
865/1915. V. M. eln.	1040
870/1914. K. M.	222
870/1917. M. E.	4758
875/1914. K. M. eln.	152
891/1916. M. E.	3812
895/1917. K. M.	4118
896/1918. M. E.	6750
897/1918. M. E.	6954

	Oldal
900/1917. M. E.	5199
911/1915. K. M.	1156
913/1915. K. M.	336
913/1915. V. M. eln.	1065
913/1918. H. M. eln.	7046
919/1917. M. E.	4867
920/1917. M. E.	4883
921/1917. M. E.	4910
922/1916. M. E.	3146
922/1917. M. E.	4864
923/1916. M. E.	3152
924/1916. M. E.	3157
925/1917. M. E.	4844
928/1916. M. E.	3592
938/1914. K. M.	154. és 157
938/1918. M. E.	6962
940/1917. M. E.	4179
941/1917. M. E.	4575
952/1915. M. E.	1171
955/1915. M. E.	1273
956/1915. M. E.	1277
963/1914. K. M.	172
964/1914. K. M.	153
968/1917. M. E.	4632
968/1918. M. E.	6756
970/1917. M. E.	4939
977/1915. M. E.	1223
978/1917. M. E.	4062
979/1915. P. M.	848
980/1918. M. E.	6896
981/1916 M. E.	3973
992/1917. K. M.	4259
993/1915 M. E.	1279
993/1917. K. M.	4730
1.000/1915. P. M.	887
1.000/1916. I. M. E.	2606
1.000/1918. P. Ü. M.	6915
1.003/1915. H. M. eln.	785
1.012/1916. M. E.	2915
1.016/1916. M. E.	3452
1.019/1915. M. E.	1255
1.021/1918. M. E.	6735
1.031/1915. M. E.	1416
1.040/1915. M. E.	1288
1.058/1915. M. E.	1190
1.066/1915. M. E.	1321
1.071/1914. K. M.	174
1.077/1917. M. E.	4209
1.091/1916. M. E.	3321
1.092/1916. M. E.	3643
1.098/1915. K. M.	1138
1.099/1917. M. E.	4214
1.100/1915. M. E.	1421
1.101/1915. M. E.	1422
1.102/1917. M. E.	4290
1.102/1918. M. E.	6909
1.104/1917. M. E.	4823
1.105/1916. M. E.	3042
1.106/1915. M. E.	1286
1.109/1916. P. Ü. M.	2425
1.111/1915. M. E.	1185
1.112/1915. M. E.	1221
1.113/1915. M. E.	1164
1.114 1915. M. E.	1183
1.118/1915. M. E.	1368
1.120/1918. M. E.	6893
1.122/1917. M. E.	4806
1.123/1916. M. E.	3049
1.123/1917. M. E.	4196
1.125/1914. K. M. eln.	166
1.127/1918. B. M.	7076
1.128/1917. M. E.	4536
1.135/1917. M. E.	5262
1.139/1914. K. M.	203
1.141/1917. M. E.	4070
1.150/1917. M. E.	5121
1.151/1915. M. E.	1175
1.151/1917. M. E.	5829
1.157/1917. M. E.	4422
1.174/1915. M. E.	1335
1.177/1917. M. E.	4182
1.184/1917. M. E.	4321
1.185/1917. M. E.	4392
1.185/1918. Sz. K. B.	6770
1.198/1915. M. E.	1317
1.199/1916. O. K. H. E.	4630
1.209/1918. M. E.	6975
1.210/1918. M. E.	6813

	Oldal
1.221/1918. M. E.	6736
1.223/1915. K. M.	191
1.224/1917. M. E.	4419
1.225/1917. M. E.	4540
1.227/1914. K. M.	240
1.236/1915. B. M. res.	1133
1.243/1917. M. E.	4776
1.248/1918. M. E.	6796
1.249/1918. M. E.	6856
1.250/1916. M. E.	3301
1.250/1918. M. E.	7113
1.251/1916. M. E.	3078
1.269/1917. K. M.	5121
1.273/1918. M. E.	6980
1.281/1916. M. E.	4025
1.282/1916. M. E.	3675
1.283/1916. M. E.	3656
1.289/1917. P. M.	4764
1.290/1916. M. E.	3665
1.300/1918. M. E.	6801
1.301/1918. M. E.	7108
1.329/1915. M. E.	1324
1.337/1915. M. E.	1424
1.337/1917. M. E.	4584
1.339/1916. M. E.	3590
1.351/1917. M. E.	4268
1.352/1917. M. E.	4276
1.353/1917. M. E.	4281
1.363/1916. M. E.	2869
1.369/1916. M. E.	3310
1.371/1915. M. E.	1189
1.371/1916. M. E.	3071
1.372/1916. M. E.	3072
1.373/1916. M. E.	3075
1.375/1916. M. E.	3340
1.376/1917. M. E. res.	5212
1.377/1917. M. E.	4632
1.380/1915. M. E.	1341
1.380/1916. B. M. eln.	2670
1.397/1915. M. E.	1364
1.400/1916. B. M.	2204
1.400/1918. H. M. eln.	7017
1.401/1915. M. E.	1274
1.421/1914. K. M.	176
1.424/1916. M. E.	3589
1.427/1915. M. E.	1176
1.431/1916. M. E.	3346
1.432/1916. M. E.	3349
1.433/1916. M. E.	3351
1.434/1916. M. E.	3614
1.437/1917. M. E.	4153
1.438/1917. M. E.	4601
1.439/1916. M. E.	3431
1.439/1916. K. M.	2169
1.439/1917. M. E.	4842
1.440/1916. M. E.	3423
1.440/1917. M. E.	5109
1.441/1915. M. E.	1177
1.442/1915. M. E.	1169
1.442/1916. M. E.	2914
1.445/1915. M. E.	1328
1.446/1917. M. E.	4236
1.447/1917. M. E.	4249
1.448/1916. M. E.	3852
1.449/1916. M. E.	3840
1.450/1916. M. E.	3845
1.452/1916. M. E.	3322
1.456/1918. M. E.	7165
1.462/1917. M. E.	4152
1.467/1916. H. M. eln.	2694
1.488/1915. M. E.	1197
1.495/1917. M. E.	4325
1.500/1916. H. M. eln.	2650
1.500/1917. P. M.	4697
1.500/1917. O. K. H. E.	4597
1.505/1917. M. E.	4527
1.534/1918. M. E.	6908
1.535/1917. M. E.	5118
1.535/1918. M. E.	6911
1.538/1918. M. E.	6836
1.541/1918. M. E.	6745
1.544/1917. B. M. eln.	4067
1.547/1916. M. E.	3638
1.551/1914. K. M.	167
1.551/1917. B. M. eln.	6009
1.559/1915. M. E.	1181
1.563/1918. M. E.	6747
1.565/1916. M. E.	3182

	Oldal
1.566/1916. M. E.	3569
1.569/1917. M. E.	4814
1.572/1916. M. E.	3136
1.575/1916. M. E.	3107
1.576/1916. M. E.	3108
1.577/1916. M. E.	3122
1.577/1917. M. E.	4829
1.577/1918. M. E.	6826
1.578/1918. M. E.	6956
1.581/1915. M. E.	1202
1.582/1916. M. E.	3836
1.593/1915. B. M. res.	1240
1.597/1915. H. M.	812
1.600/1918. Sz. K. B.	6858
1.609/1916. M. E.	3492
1.630/1916. M. E.	3485
1.644/1916. M. E.	3395
1.645/1916. M. E.	3429
1.650/1916. M. E.	3119
1.656/1915. K. M. eln.	2172
1.661/1915. M. E.	1211
1.661/1917. M. E.	4402
1.662/1915. M. E.	1206
1.663/1915. M. E.	1204
1.676/1917. M. E.	4197
1.677/1918. M. E.	6961
1.679/1917. M. E.	4455
1.680/1917. M. E.	4476
1.684/1917. M. E.	4606
1.689/1917. M. E.	4164
1.692/1915. M. E.	1413
1.697/1915. M. E.	1280
1.698/1915. M. E.	1276
1.699/1915. M. E.	1282
1.700/1918. Sz. K. B.	6771
1.702/1917. M. E.	4777
1.705/1917. H. M. eln.	5166
1.715/1917. M. E.	4917
1.723/1916. M. E.	3606
1.735/1915. M. E.	1365
1.736/1916. M. E.	3167
1.741/1917. M. E.	4558
1.743/1916. M. E.	3383
1.750/1916. M. E.	3210

	Oldal
1.761/1915. M. E.	1319
1.762/1915. M. E.	1326
1.779/1915. M. E.	2055
1.781/1914. K. M.	168
1.784/1917. K. M.	4729
1.786/1916. M. E.	3056
1.788/1918. M. E.	6912
1.789/1917. M. E.	5179
1.790/1918. M. E.	6945
1.800/1914. K. M.	237
1.800/1915. M. E.	1170
1.800 1917. H. M. eln.	5037
1.802/1917. M. E.	4769
1.805/1917. M. E.	4784
1.806/1917. M. E.	4768
1.809/1915. M. E.	1132
1.812/1917. M. E.	5820
1.814/1915. H. M. eln.	760
1.814/1917. M. E.	4479
1.819/1917. M. E.	4242
1.820/1917. M. E.	4794
1.821/1914. K. M.	155
1.827/1916. M. E.	3390
1.828/1916. M. E.	3393
1.851/1917. M. E.	4340
1.853/1916. M. E.	3487
1.868/1916. M. E.	3529
1.870/1917. M. E.	5267
1.873 1915. K. M.	253
1.875/1917. M. E.	4775
1.876/1918. M. E.	6913
1.883/1917. H. M. eln.	4956
1.890/1916. H. M. eln.	2668
1.896/1915. M. E.	1284
1.898/1914. K. M.	857
1.904/1914. K. M.	155
1.908/1917. M. E.	4915
1.909/1917. M. E.	4432
1.914/1914. B. M. res.	144
1.915/1914. K. M.	210
1.919/1914. K. M. eln.	162
1.920/1914. K. M.	183
1.923/1915. M. E.	1825
1.923/1915. H. M. eln.	730

	Oldal
1.924/1915. M. E.	1667
1.928/1917. M. E.	4184
1.933/1916. M. E.	3575
1.937/1914. B. M. res.	1519
1.939/1915. M. E.	1177
1.950/1917. M. E.	4434
1.962/1916. M. E.	3254
1.972/1916. M. E.	3088
1.983/1916. M. E.	3678
1.984/1916. M. E.	3570
1.998/1916. M. E.	3978
2.000/1915. H. M. eln.	780
2.000/1915. H. M. eln.	1902
2.000/1917. M. E.	5229
2.001/1917. M. E.	4435
2.009/1915. M. E.	1766
2.009/1916. M. E.	3650
2.010/1915. M. E.	1669
2.017/1916. M. E.	3647
2.019/1917. M. E.	5332
2.039/1917. M. E.	4577
2.040/1916. M. E.	3576
2.042/1916. M. E.	3099
2.045/1917. M. E.	4379
2.051/1917. M. E.	5504
2.054/1914. K. M.	135
2.056/1918. K. M.	6944
2.060/1915. M. E.	1779
2.064/1917. M. E.	5440
2.071/1915. M. E.	1537
2.072/1915. M. E.	1550
2.077/1915. M. E.	1616
2.084/1916. M. E.	3609
2.089/1914. K. M.	164
2.095/1918. B. M.	6827
2.096/1915. M. E.	2051
2.108/1915 M. E.	1626
2.117/1916. M. E.	3010
2.177/1915. M. E.	1670
2.178/1917. M. E.	5095
2.182/1917. B. M.	5198
2.191/1916. M. E.	3610
2.192/1916. H. M. eln.	2712
2.192/1917. M. E.	4404
2.197/1917. M. E.	4499
2.199/1917. M. E.	4807
2.200/1918. B. M. eln.	6739
2.209/1917. M. E.	5513
2.210/1917. M. E.	5517
2.212/1915. M. E.	1758
2.223/1916. M. E.	2898
2.225/1915. H. M. eln.	1901
2.245/1914. K. M.	164
2.248/1914. K. M.	226
2.249/1916. M. E.	3410
2.261/1917. M. E.	5527
2.273/1917. B. M. eln.	5189
2.282/1916. M. E.	3222
2.300/1918. Sz. K. B.	6772
2.307/1916. M. E.	3312
2.337/1917. P. M.	4718
2.350/1916. M. E.	3258
2.357/1915. M. E.	1533
2.362/1916. H. M. eln.	2673
2.369/1916. M. E.	3223
2.370/1916. M. E.	3034
2.371/1916. M. E.	3267
2.374/1915. M. E.	1679
2.375/1915. M. E.	1685
2.376/1915. M. E.	1695
2.388/1915. M. E.	1771
2.388/1917. M. E.	5725
2.392/1917. M. E.	5452
2.393/1917. M. E.	5630
2.400/1916. M. E.	3297
2.400/1917 M. E.	5701
2.405/1915. M. E.	1538
2.412/1917. M. E.	5708
2.438/1914. K. M.	243
2.438/1915. B. M. eln.	87
2.438/1916. M. E.	2917
2.441/1917. B. M. res.	4103
2.449/1915. M. E.	1516
2.450/1916. M. E.	3440
2.468/1915. M. E.	1559
2.470/1915. M. E.	1539
2.477/1916. M. E.	3919
2.479/1916. M. E.	3676

	Oldal
2.480/1916. M. E. . . .	2916
2.488/1916. M. E. . . .	3323
2.489/1916. M. E. . . .	3365
2.499/1914. K. M. . . .	230
2.502/1915. M. E. . . .	1545
2.509/1915. H. M. eln. .	819
2.519/1917. B. M. res. .	4104
2.519/1918. O. K. M. .	6869
2.521/1917. M. E. . .	5645
2.522/1917. M. E. .	6118
2.523/1917. M. E. .	6205
2.524/1917. M. E. .	6121
2.525/1917. M. E. . .	5646
2.528/1916. M. E. .	3679
2.543/1916. M. E. . .	3334
2.544/1916. M. E. . . .	3290
2.544/1917. M. E. . .	5657
2.545/1916. M. E. .	3295
2.545/1917. M. E. . . .	6217
2.546/1916. M. E. .	3397
2.548/1916. M. E. . . .	3651
2.551/1914. B. M. res. .	1520
2.551/1917. M. E. . . .	5445
2.552/1914. K. M. . . .	243
2.553/1915. H. M. eln. .	1234
2.570/1916. M. E. . .	3180
2.570/1917. M. E. . .	5426
2.578/1914. K. M. .	229
2.593/1917. M. E. .	6248
2.594/1917. M. E. .	6232
2.601/1914. K. M. . .	233
2.608/1917. B. M. eln. .	6010
2.610/1916. H. M. eln. .	3864
2.633/1916. M. E. .	3034
2.633 1917. M. E. . .	5920
2.638/1917. M. E. . .	5576
2.639/1917. M. E. .	5585
2.644/1915. K. M. .	346
2.648/1916. M. E. .	3639
2.650/1917. M. E. .	5923
2.660/1916. M. E. .	3490
2.663/1914. K. M. .	235
2.669/1916. M. E. . . .	3607
2.680/1916. M. E. .	3039
2.683/1915. M. E. . . .	1549
2.684/1915. M. E. . .	1645
2.686/1917. M. E. . . .	5708
2.692/1914. B. M. res. .	1521
2.696/1916. B. M. res. .	2922
2.700/1917. I. M. . . .	5328
2.704/1915. M. E. . .	1487
2.706/1916. M. E. . . .	3580
2.707/1917. M. E. . . .	5840
2.707/1918. H. M. eln. .	7075
2.723/1916. M. E. .	3137
2.726/1915. M. E. .	1545
2.727/1915. M. E.	1630
2.730/1916. M. E. .	3551
2.731/1917. M. E. . . .	5731
2.732/1916. H. M. eln. .	2709
2.735/1916. M. E. . .	3285
2.736/1916. M. E. . .	3043
2.736/1917. M. E. . . .	5706
2.749/1916. H. M. eln. .	2711
2.750/1917. M. E. . .	5624
2.757/1915. M. E. . . .	1601
2.769/1914. B. M. res. .	827
2.774/1917. M. E. . .	5696
2.776/1915. M. E. .	1514
2.779/1916. M. E. .	3667
2.780/1916. M. E. .	3272
2.795/1915. M. E. . . .	1643
2.800/1915. F. M. eln. .	358
2.800/1916. M. E. . .	2993
2.800/1916. I. M. E. . .	2604
2.806/1917. M. E. . .	5572
2.807/1915. M. E. . . .	1800
2.807/1916. M. E. . .	3865
2.811/1915. M. E. .	1624
2.812/1915. M. E.	1625
2.813/1915. M. E.	1561
2.817/1915. M. E. .	1945
2.823/1916. M. E. .	3320
2.823/1917. M. E. . . .	5986
2.824/1917. M. E. . . .	5761
2.826/1915. M. E. . .	1826
2.826/1916. M. E. . .	2918
2.833/1916. M. E. . . .	3377

	Oldal
2.834/1916. M. E.	3649
2.836/1916. M. E.	3233
2.841/1917. M. E.	5709
2.842/1915. M. E.	1834
2.849/1915. M. E.	1949
2.856/1915. B. M. res.	1531
2.863/1916. M. E.	3266
2.864/1916. M. E.	3081
2.866/1915. M. E.	1698
2.884/1915. M. E.	1772
2.884/1918. H. M. eln.	7045
2.900/1916. M. E.	3617
2.908/1916. M. E.	3434
2.922/1917. M. E.	5605
2.928/1917. M. E.	5489
2.936/1915. M. E.	1605
2.938/1916. M. E.	3007
2.946/1917. M. E.	5661
2.949/1915. M. E.	1763
2.953/1916. M. E.	3138
2.956/1917. M. E.	5528
2.957/1914. P. M.	407
2.958/1915. M. E.	1613
2.963/1916. M. E.	3831
2.966/1914. B. M. res.	1520
2.966/1915. M. E.	1635
2.966/1916. M. E.	3653
2.967/1916. M. E.	3360
2.972/1915. M. E.	1715
2.973/1915. M. E.	2737
2.978/1916. M. E.	3237
2.985/1915. M. E.	1824
2.986/1915. M. E.	1563
2.987/1915. M. E.	1478
3.000/1916. H. M. eln.	3493
3.000/1917. M. E.	5863
3.000/1917. B. M. eln.	4071
3.008/1915. M. E.	1759
3.009/1914. B. M. res.	75
3.021/1915. M. E.	1854
3.026/1915. K. M.	192
3.026/1917. M. E.	5632
3.041/1916. M. E.	3058
3.042/1916. M. E.	3342
3.043/1916. M. E.	3096
3.044/1916. M. E.	3062
3.053/1916. M. E.	3570
3.056/1916. H. M. eln.	2610
3.056/1917. M. E.	5610
3.059/1917. M. E.	5462
3.060/1917. M. E.	5444
3.069/1916. M. E.	4766
3.070/1916. M. E.	3044
3.095/1916. M. E.	3629
3.097/1917. M. E.	5755
3.100/1917. M. E.	6356
3.101/1916. M. E.	2990
3.110/1916. M. E.	3236
3.117/1915. M. E.	1767
3.117/1916. M. E.	3048
3.118/1915. M. E.	1774
3.127/1917. M. E.	5745
3.144/1915. M. E.	1871
3.147/1917. K. M.	4747
3.154/1916. M. E.	3672
3.165/1916. M. E.	2999
3.171/1915. M. E.	1676
3.172/1915. M. E.	1678
3.172/1916. M. E.	3454
3.188/1914. B. M. res.	145
3.191/1916. M. E.	3610
3.193/1917. M. E.	5845
3.203/1914. P. M.	832
3.217/1915. M. E.	1639
3.253/1914. B. M. res.	128
3.256/1914. P. M.	364
3.265/1915. M. E.	1857
3.293/1917. M. E.	6031
3.299/1916. M. E.	3449
3.300/1915. M. E.	1874
3.301/1915. M. E.	1877
3.310/1917. M. E.	5536
3.320/1917. M. E.	5570
3.333/1918. H. M. eln.	6990
3.350/1916. M. E.	3338
3.351/1916. M. E.	3112
3.352/1916. M. E.	3124
3.353/1916. M. E.	3103

	Oldal
3.354/1916. M. E. . . .	3126
3.355/1916. M. E. . . .	3132
3.356/1916. M. E. . . .	3134
3.368/1917. K. M. . . .	4118
3.379/1915. M. E. . . .	1700
3.380/1915. M. E. . . .	1704
3.381/1915. M. E. . .	1709
3.382/1914. P. M. . . .	371
3.382/1917. M. E. . .	5453
3.387/1917. M. E. . . .	5664
3.388/1917. M. E. . . .	5713
3.389/1915. B. M. res. .	1483
3.391/1915. M. E. . .	1573
3.394/1917. M. E. . . .	5716
3.400/1917. M. E. . . .	5872
3.411/1915. M. E. . . .	1576
3.418/1917. M. E. . .	5747
3.419/1917. M. E. .	5752
3.437/1918. K. M. . .	6742
3.443/1917. M. E. . . .	5668
3.459/1915. M. E. . . .	2325
3.459/1916. P. Ü. M. .	3541
3.460/1915. M. E. . . .	2326
3.461/1915. M. E. . .	2327
3.462/1915. M. E. .	2336
3.463/1915. M. E. . . .	2343
3.464/1915. M. E. . .	2340
3.465/1915. M. E. . . .	1647
3.469/1915. M. E. . . .	1697
3.470/1915. M. E. . . .	1689
3.470/1916. M. E. . . .	3628
3.471/1915. M. E. . .	1975
3.479/1917. M. E. . .	5729
3.482/1915. M. E. . . .	1776
3.486/1916. M. E. . . .	3480
3.487/1916. M. E. . . .	3443
3.492/1917. M. E. . . .	5372
3.499/1916. M. E. . . .	4185
3.500/1916. M. E. . . .	4161
3.503/1914. B. M. res. .	855
3.503/1917. M. E. . . .	5754
3.504/1917. M. E. . . .	5730
3.506/1915. M. E. . . .	1859
3.507/1915. M. E. . . .	1860
3.510/1917. M. E. . . .	5615
3.511/1915. M. E. . . .	1592
3.512/1915. M. E. . . .	1861
3.514/1916. M. E. . . .	3362
3.515/1916. M. E. .	3280
3.532/1916. M. E. . .	3001
3.551/1915. M. E. . .	1829
3.552/1916. M. E. .	3045
3.553/1916. M. E. . . .	4628
3.559/1916. M. E. . . .	4627
3.560/1916. M. E. . . .	3522
3.572/1915. M. E. . . .	2274
3.573/1915. M. E. . . .	2229
3.574/1915. M. E. .	2541
3.582/1917. M. E. .	5629
3.584/1917. M. E. . .	5447
3.591/1916. M. E. . .	3623
3.599/1915. M. E. . . .	2792
3.603/1916. M. E. . . .	4607
3.627/1915. V. M. eln. .	2058
3.652/1916. M. E. . .	3469
3.653/1916. M. E. . . .	3288
3.654/1917. M. E. . . .	5643
3.655/1917. M. E. .	3641
3.658/1917. M. E. . .	5652
3.665/1916. M. E. . . .	3196
3.666/1917. P. M. 4722,	4723
3.678/1917. M. E. . . .	5470
3.682/1917. M. E. .	5467
3.683/1917. M. E. . .	5697
3.684/1917. M. E. . . .	5626
3.685/1917. M. E. . . .	5469
3.686/1917. M. E. . . .	5707
3.687/1917. M. E. . . .	5450
3.688/1917. M. E. . . .	5451
3.689/1916. M. E. . . .	4552
3.692/1916. O. K. H. E. .	4172
3.698/1916. M. E. . . .	4634
3.712/1916. M. E. . . .	3007
3.728/1916. M. E. . . .	2996
3.728/1917. M. E. . . .	6161
3.738/1914. B. M. res. .	1523
3.740/1915. M. E. . . .	2487
3.745/1916. M. E. . . .	3515

	Oldal
3.746/1916. M. E.	3198
3.747/1916. M. E.	3040
3.751/1914. B. M. res.	1522
3.769/1916. M. E.	3591
3.770/1917. M. E.	6027
3.776/1917. M. E.	6296
3.787/1916. M. E.	3660
3.790/1916. M. E.	5131
3.791/1915. M. E.	2280
3.791/1916. M. E.	4500
3.793/1917. H. M. eln.	5447
3.819/1915. M. E.	2515
3.820/1915. H. M. eln.	1431
3.823/1916. M. E.	4727
3.830/1916. M. E.	4511
3.832/1917. M. E.	6226
3.835/1915. M. E.	2556
3.836/1915. M. E.	2440
3.837/1915. M. E.	2471
3.839/1915. M. E.	2394
3.839/1916. M. E.	4153
3.850/1917. M. E.	6156
3.853/1916. M. E.	4767
3.858/1916. M. E.	4813
3.859/1915. M. E.	2176
3.861/1916. M. E.	4176
3.867/1915. M. E.	2620
3.870/1916. M. E.	5097
3.872/1916. M. E.	4590
3.881/1917. M. E.	6301
3.891/1916. M. E.	4238
3.900/1916. M. E.	5325
3.907/1917. M. E.	6126
3.908/1915. M. E.	2268
3.910/1916. M. E.	4802
3.925/1915. M. E.	2231
3.926/1916. M. E.	2534
3.929/1917. M. E.	6095
3.933/1917. M. E.	6617
3.966/1917. M. E.	6380
3.967/1916. K. M.	3308
3.967/1917. M. E.	6155
3.969/1915. B. M. eln.	1370
3.973/1916. M. E.	4393
3.976/1915. M. E.	2179
3.982/1916. M. E.	4835
3.983/1916. M. E.	4852
3.984/1916. M. E.	4843
3.991/1916. M. E.	4915
4.000/1916. P. M.	3967
4.000/1917. M. E.	6462
4.000/1918. I. M.	6792
4.001/1917. M. E.	6170
4.017/1916. P. M.	3552
4.031/1915. M. E.	2140
4.044/1916. M. E.	4286
4.050/1917. M. E.	6517
4.051/1917. M. E.	6173
4.070/1915. M. E.	2568
4.075/1917. M. E.	6070
4.080/1915. M. E.	2241
4.094/1916. M. E.	4715
4.100/1916. H. M. eln.	3745
4.106/1917. H. M. eln.	5123
4.115/1917. M. E.	6097
4.118/1915. M. E.	2557
4.133/1915. M. E.	2389
4.169/1916. M. E.	4826
4.172/1916. M. E.	4816
4.173/1916. M. E.	4928
4.174/1916. M. E.	4929
4.180/1917. M. E.	6482
4.190/1915. M. E.	2518
4.191/1915. M. E.	2523
4.196/1916. M. E.	4485
4.207/1915. M. E.	2219
4.208/1917. M. E.	6021
4.220/1914. B. M. res.	263
4.228/1915. M. E.	2488
4.230/1917. M. E.	6147
4.231/1917. M. E.	6149
4.232/1916. M. E.	4693
4.238/1918. H. M. eln.	7019
4.247/1916. M. E.	5154
4.249/1917. M. E.	6025
4.268/1916. M. E.	4502
4.272/1915. M. E.	1778
4.280/1917. M. E.	6050

	Oldal
4.291/1915. M. E. . .	2303
4.292/1915. M. E. . .	2191
4.302/1915. K. M. . . .	1155
4.308/1916. M. E. . . .	4770
4.308/1917. M. E. .	6377
4.322/1915. M. E. .	2292
4.323/1915. M. E. . .	2293
4.324/1915. M. E. .	2686
4.326/1915. M. E. .	2199
4.337/1915. M. E. .	2306
4.343/1915. M. E. . .	2243
4.352/1917. M. E. .	6320
4.358/1917. M. E. . .	6510
4.364/1915. M. E. . . .	2282
4.366/1915. M. E. . .	2283
4.374/1915. M. E. . .	2285
4.383/1916. M. E. . . .	5156
4.397/1915. M. E. . . .	2424
4.401/1915. M. E. 2786. és	5310
4.411/1916. H. M. eln. .	3711
4.421/1917. M. E. . . .	6454
4.427/1915. M. E. . . .	2606
4.433/1917. M. E.	6018
4.434/1918. M. E.	6868
4.435/1916. M. E. .	4563
4.437/1915. K. M. .	239
4.442/1917. M. E. .	6196
4.443/1917. M. E. . .	6078
4.451/1915. M. E. . . .	2402
4.452/1915. M. E. . .	2396
4.452/1916. M. E. .	4749
4.455/1916. M. E. .	4447
4.457/1917. M. E.	6278
4.458/1917. M. E. .	6202
4.461/1917. M. E. .	6028
4.465/1917. M. E.	6263
4.470/1916. M. E. .	4189
4.471/1916. M. E. . . .	5315
4.514/1916. M. E. . . .	4725
4.520/1918. H. M. eln. .	7084
4.531/1917. M. E. . . .	6297
4.538/1916. M. E. .	5259
4.549/1917. M. E. .	6194
4.551/1915. M. E. . .	2179

	Oldal
4.563/1917. M. E. . . .	6171
4.567/1917. H. M. eln. .	4967
4.575/1916. M. E. . . .	4433
4.584/1915. M. E. . .	2422
4.585/1915. M. E. . . .	2420
4.586/1915. M. E. . . .	2201
4.587/1915. M. E. . . .	2684
4.588/1915. M. E. . .	2695
4.590/1915. M. E. .	2296
4.591/1915. M. E. . .	2299
4.592/1915. M. E. . . .	2316
4.600/1915. H. M. eln. .	1437
4.600/1917. M. E. .	6111
4.601/1917. M. E. . . .	6199
4.611/1915. H. M. eln. .	1439
4.612/1915. H. M. eln. .	1441
4.613/1917. M. E. . .	6103
4.620/1917. M. E.	6187
4.634/1915. M. E. .	2276
4.670/1917. M. E. . .	6183
4.688/1917. M. E. . . .	6054
4.700/1915. H. M. eln. .	1433
4.707/1916. H. M. eln. .	3711
4.707/1918. H. M. eln. .	7037
4.716/1917. P. M. .	397
4.739/1915. K. M. .	238
4.776/1917. M. E. .	6189
4.778/1915. P. M. .	1259
4.782/1917. M. E. . .	6268
4.790/1917. M. E. . . .	6421
4.792/1917. H. M. eln. .	4986
4.795/1917. M. E. . .	6377
4.836/1917. M. E. .	6344
4.838/1917. M. E.	6516
4.885/1917. M. E. . . .	6590
4.900/1917. O. K. H. E.	4403
4.904/1918. B. M.	6815
4.907/1915. B. M. .	1456
4.950/1917. M. E. .	6481
4.956/1917. M. E. . .	6051
4.971/1917. M. E. . .	6051
4.980/1917. M. E. . . .	6028
4.988/1915. B. M. eln. .	202
5.000/1915. H. M. eln. .	1394

	Oldal
5.000/1916. O. K. H. E.	4395
5.000/1917. H. M. eln.	4636
5.000/1917. P. M.	6609
5.021/1917. M. E.	6134
5.027/1918. B. M. eln.	6738
5.028/1917. B. M. eln.	4068
5.038/1915. H. M. eln.	1443
5.051/1917. M. E.	6529
5.052/1917. M. E.	6461
5.053/1917. M. E.	6457
5.066/1914. B. M. res.	222
5.077/1916. H. M. eln.	3823
5.110/1914. B. M. eln.	263
5.111/1914. B. M. eln.	93
5.112/1914. B. M. eln.	69
5.113/1914. B. M. eln.	117
5.130/1914. B. M. res.	863
5.200/1916. H. M. eln.	3786
5.220/1915. H. M. eln.	1444
5.225/1915. H. M. eln.	1901
5.317/1917. B. M.	5323
5.327/1914. M. E.	104
5.331/1916. B. M. res.	2921
5.385/1917. B. M.	4920
5.431/1915. V. M.	1075
5.447/1914. B. M. eln.	890
5.458/1915. K. M.	1160
5.469/1914. M. E.	262
5.470/1914. M. E.	120
5.471/1914. M. E.	101
5.472/1914. M. E.	93
5.473/1914. M. E.	102
5.474/1914. M. E.	103
5.475/1914. M. E.	68
5.476/1914. M. E.	121
5.477/1914. M. E.	127
5.478/1914. M. E.	159
5.479/1914. M. E.	115
5.480/1914. M. E.	116
5.481/1914. M. E.	119
5.482/1914. M. E.	142
5.483/1914. M. E.	135
5.484/1914. M. E.	143
5.485/1914. M. E.	139
5.486/1914. M. E.	473
5.487/1914. M. E.	472
5.488/1914. M. E.	486
5.489/1917. M. E.	62
5.490/1914. M. E.	473
5.491/1914. M. E.	475
5.492/1914. M. E.	113
5.497/1917. K. M.	4124
5.525/1914. M. E.	420
5.526/1914. M. E.	421
5.559/1917. B. M. res.	4103
5.574/1915. B. M. eln.	712
5.575/1915. B. M. res.	2157
5.582/1914. B. M. eln.	706
5.584/1916. B. M. eln.	3804
5.600/1914. B. M. eln.	324
5.607/1915. K. M.	1156
5.615/1918. H. M. eln.	7038
5.620/1915. H. M. eln.	1420
5.656/1917. H. M. eln.	5064
5.679/1914. B. M. eln.	915
5.684/1914. P. M.	397 és 398
5.700/1917. M. E. res.	5375
5.712/1916. M. E.	3667
5.713/1914. M. E.	126
5.714/1914. M. E.	114
5.715/1914. M. E.	525
5.720/1914. M. E.	139
5.735/1914. M. E.	65
5.738/1914. M. E.	425
5.742/1916. O. K. H. E.	4289
5.761/1914. M. E.	626
5.801/1914. M. E.	143
5.808/1915. K. M.	1134
5.811/1915. H. M. eln.	1393
5.820/1915. H. M. eln.	1867
5.856/1914. M. E.	432
5.858/1914. M. E.	142
5.878/1914. M. E.	826
5.939/1915. B. M.	323
5.957/1915. B. M. eln.	786
5.964/1914. B. M. eln.	466
5.979/1914. B. M.	325
5.985/1915. H. M. eln.	1419

	Oldal
6.000/1915. H. M. eln.	1396
6.045/1914. M. E.	527
6.070/1914. B. M. eln.	881
6.082/1914. M. E.	67
6.083/1915. H. M. eln.	1918
6.100/1917. H. M. eln.	5066
6.203/1917. H. M. eln.	5124
6.217/1914. M. E.	829
6.233/1914. M. E.	1010
6.267/1916. B. M. res.	2923
6.281/1914. B. M. eln.	681
6.331/1916. P. M.	3642
6.400/1916. H. M. eln.	3764
6.400/1917. B. M.	5185
6.401/1917. B. M.	5313
6.410/1915. H. M. eln.	1449
6.460/1915. K. M.	407
6.476/1914. B. M. eln.	3625
6.482/1914. V. M. eln.	1080
6.504/1914. M. E.	532
6.540/1915. B. M. eln.	869
6.586/1914. B. M. eln.	683
6.593/1916. B. M. eln.	3807
6.600/1914. M. E.	830
6.631/1917. V. M. eln.	4645
6.651/1914. M. E.	433
6.695/1916. H. M. eln.	5311
6.702/1918. K. M.	6845
6.730/1915. H. M. eln.	1444
6.731/1915. H. M. eln.	1449
6.754/1914. M. E.	845
6.754/1915. B. M.	97
6.765/1915. H. M. eln.	1919
6.769/1918. B. M.	7101
6.791/1915. B. M. res.	2161
6.796/1914. M. E.	533
6.800/1914. P. M.	378
6.815/1914. M. E.	434
6.823/1915. K. M.	874
6.850/1915. B. M. eln.	1121
6.854/1917. H. M. eln.	5139
6.981/1914. M. E.	401
6.982/1914. M. E.	392
6.983/1917. K. M.	4747

	Oldal
7.012/1916. O. K. H. E.	4401
7.035/1916. H. M. eln.	3705
7.100/1916. H. M. eln.	3509
7.118/1916. H. M. eln.	3739
7.205/1914. M. E.	541
7.219/1915. B. M.	619
7.248/1914. M. E.	689
7.250/1915. K. M.	237
7.251/1915. K. M.	1134
7.270/1914. B. M. eln.	875
7.271/1914. B. M. eln.	134
7.283/1917. B. M. eln.	5341
7.340/1915. B. M. eln.	1390
7.362/1914. M. E.	435
7.364/1914. M. E.	858
7.400/1915. I. M. E.	1351
7.423/1914. M. E.	418
7.444/1915. B. M. eln.	1455
7.444/1918. I. M.	7107
7.454/1915. B. M.	94
7.460/1917. B. M. eln.	4066
7.475/1914. M. E.	418
7.512/1914. M. E.	285
7.515/1914. B. M. eln.	1054
7.533/1915. P. M.	1257
7.553/1915. H. M. eln.	1920
7.598/1915. H. M. eln.	1722
7.655/1916. B. M. eln.	2958
7.666/1914. B. M. eln.	876
7.677/1915. K. M.	815
7.779/1917. P. M.	6416
7.808/1914. M. E.	463
7.860/1916. H. M. eln.	3823
7.861/1914. M. E.	445
7.861/1916. H. M. eln.	3824
7.862/1916. H. M. eln.	3827
7.895/1914. B. M. eln.	707
7.938/1916. H. M. eln.	3855
7.946/1918. H. M. eln.	7021
7.960/1917. B. M. eln.	5841
7.964/1915. M. E.	1838
7.968/1914. M. E.	563
8.076/1914. B. M. res.	129
8.104/1916. H. M. eln.	3719

	Oldal
8.133/1917. I. M. . .	4859
8.171/1915. B. M. . . .	696
8.200/1914. B. M. eln. .	132
8.200/1917. P. M. . .	6619
8.223/1914. B. M. . .	373
8.259/1915. K. M. . .	1139
8.286/1914. M. E. . . .	467
8.317/1914. M. E. . . .	288
8.368/1917. B. M. res. .	5761
8.444/1918. H. M. eln. .	7040
8.456/1916. H. M. eln. .	3308
8.469/1917. K. M. . . .	4142
8.500/1915. H. M. eln. .	1907
8.535/1917. B. M. eln. .	4065
8.567/1915. P. M. [1]) . .	1268
8.591/1915. B. M. eln. .	1146
8.626/1914. B. M. eln. .	72
8.631/1918. H. M. eln. .	7039
8.657/1915. P. M. [2]) . .	1268
8.675/1914. B. M. eln. .	1076
8.680/1914. M. E. . . .	566
8.681/1914. M. E. . . .	300
8.682/1914. M. E. . . .	329
8.704/1914. M. E. . . .	669
8.704/1917. B. M. eln. .	4686
8.720/1918. H. M. eln.	7032
8.724/1914. P. M. . .	1750
8.755/1915. K. M. . .	1136
8.756/1915. K. M. . . .	1157
8.757/1914. M. E. . .	446
8.776/1917. P. M. . . .	6420
8.795/1914. M. E. . .	656
8.796/1914. M. E. . .	131
8.800/1914. M. E. . . .	307
8.832/1917. H. M. eln. .	4989
8.842/1916. P. M. . . .	3971
8.844/1915. B. M. eln. .	851
8.912/1914. M. E. . . .	305
9.000/1915. H. M. eln. .	2627
9.000/1915. V. M. . . .	2060
9.000/1918. O. K. M. .	6821
9.025/1917. H. M. eln. .	4988
9.051/1914. M. E. . . .	469
9.051/1916. B. M. eln. .	2872
9.059/1914. B. M. res. .	130
9.070/1918. K. M. . . .	6747
9.083/1917. H. M. eln. .	4974
9.090/1914. M. E. . . .	316
9.103/1914. M. E. . . .	861
9.146/1914. M. E. . . .	632
9.176/1914. B. M. eln. .	219
9.226/1914. P. M. . . .	377
9.227/1914. M. E. . . .	334
9.311/1917. P. M. . . .	6417
9.336/1915. K. M. . . .	1137
9.353/1915. H. M. eln. .	1732
9.379/1914. B. M. eln. .	216
9.420/1914. M. E. . . .	369
9.473/1916. B. M. . . .	2979
9.491/1914. B. M. eln. .	878
9.512/1914. B. M. eln. .	1077
9.512/1918. H. M. eln. .	7090
9.550/1915. I. M. E. . .	1784
9.555/1917. P. Ü. M. .	4631
9.601/1915. B. M. eln. .	1130
9.681/1918. H. M. eln. .	7077
9.717/1915. H. M. eln. .	1949
9.862/1918. H. M. eln. .	7088
9.915/1916. B. M. eln. .	2920
9.941/1915. B. M. eln. .	1123
9.999/1914. B. M. eln. .	870
10.006/1914. B. M. eln. .	866
10.035/1915. K. M. . . .	1138
10.200/1915. B. M. . . .	997
10.240/1915. H. M. eln. .	1926
10.297/1915. H. M. eln. .	1951
10.298/1915. H. M. eln. .	1953
10.370/1917. H. M. eln. .	5102
10.438/1915. K. M. . . .	1145
10.455/1915. K. M. . . .	318
10.455/1917. K. M. . . .	5694
10.470/1917. K. M. . . .	4178
10.500/1915. B. M. . . .	620
10.500/1915. H. M. eln. .	1909
10.561/1914. B. M. eln. .	1078

[1]) Helyesen: 8.657/1915. P. M.
[2]) A szövegben tévesen 8.567/1915. P. M. szám alatt fordul elő.

	Oldal
10.561/1915. V. M. . . .	1064
10.576/1916. H. M. eln. .	3732
10.601/1915. H. M. eln. .	1929
10.813/1916. H. M. eln. .	3809
10.822/1915. B. M. eln. .	2142
10.875/1917. H. M. eln. .	5167
10.948/1915. K. M. . . .	1144
10.962/1915. B. M. eln. .	78
11.017/1916. H. M. eln. .	3785
11.056/1918. K. M. . . .	6897
11.057/1916. H. M. eln. .	3848
11.059/1916. H. M. eln. .	3850
11.086/1915. B. M. . . .	282
11.130/1915. B. M. . . .	903
11.191/1915. B. M. eln. .	1129
11.196/1918. P. Ü. M. .	6802
11.200/1916. B. M. . . .	2615
11.281/1917. H. M. eln. .	5169
11.298/1917. H. M. eln. .	5143
11.412/1915. I. M. E. . .	1799
11.422/1916. H. M. eln. .	3740
11.439/1914. B. M. eln. .	260
11.501/1915. P. Ü. M. .	624
11.605/1915. H. M. eln. .	1933
11.653/1917. H. M. eln. .	5107
11.667/1917. H. M. eln. .	5182
11.675/1916. P. M. . . .	3531
11.683/1914. H. M. eln. .	789
11.684/1914. H. M. eln. .	789
11.717/1916. K. M. . . .	3180
11.746/1917. B. M. eln. .	4063
11.766/1917. H. M. eln. .	5179
11.900/1917. H. M. eln. .	4651
11.948/1917. H. M. eln. .	4975
11.983/1915. B. M. eln. .	1157
12.000/1915. I. M. E. . .	1839
12.001/1914. I. M. E. . .	136
12.002/1914. I. M. E. . .	489
12.003/1914. I. M. E. . .	475
12.003/1917. H. M. eln. .	4984
12.053/1914. B. M. eln. .	799
12.072/1915. K. M. . . .	1159
12.156/1916. B. M. eln. .	2873
12.166/1914. I. M. E. . .	667

	Oldal
12.199/1915. P. M. . . .	1823
12.246/1915. H. M. eln. .	1963
12.261/1915. H. M. eln. .	1963
12.291/1915. B. M. eln. .	1411
12.303/1914. H. M. eln. .	1901
12.385/1914. I. M. E. . .	485
12.388/1917. B. M. eln. .	5363
12.500/1917. H. M. eln. .	4642
12.581/1916. K. M. . . .	3587
12.594/1916. K. M. . . .	3106
12.612/1917. H. M. eln. .	4984
12.620/1915. I. M. E. . .	1831
12.700/1915. F. M. eln. .	1231
12.731/1918. K. M. . . .	6782
12.770/1915. B. M. eln. .	1180
12.800/1918. B. M. . . .	6743
12.900/1915. H. M. eln. .	1913
12.945/1917. H. M. eln. .	5836
12.961/1917. H. M. eln. .	4942
12.964/1917. B. M. . . .	5192
12.977/1915. K. M. . . .	822
13.081/1915. B. M. eln. .	1124
13.100/1915. H. M. eln. .	2637
13.101/1917. Á. M. H. . .	6445
13.119/1916. H. M. eln. .	3865
13.176/1915. H. M. eln. .	2655
13.177/1917. B. M. . . .	5186
13.195/1915. B. M. eln. .	1412
13.221/1915. K. M. . . .	1763
13.250/1915. B. M. eln. .	1392
13.300/1914. I. M. E. . .	642
13.335/1916. H. M. eln. .	3734
13.421/1917. H. M. eln. .	5174
13.450/1917. I. M. . . .	4913
13.462/1915. H. M. eln. .	1966
13.463/1915. H. M. eln. .	1972
13.478/1916. H. M. eln. .	3858
13.604/1916. H. M. eln. .	3810
14.008/1916. H. M. eln. .	3741
14.044/1914. H. M. . . .	879
14.103/1917. P. Ü. M. .	4240
14.139/1915. B. M. eln. .	1114
14.298/1916. H. M. eln. .	3831
14.300/1917. I. M. . . .	4905

	Oldal
14.310/1914. H. M. . .	507
14.333/1917. H. M. eln. .	5788
14.372/1914. H. M. eln. .	798
14.440/1915. B. M. .	148
14.450/1915. B. M. . .	149
14.450/1915. F. M. eln. .	1196
14.476/1917. B. M. eln. .	4064
14.500/1915. H. M. eln. .	3799
14.500/1916. P. M. . . .	3981
14.599/1915. H. M. eln. .	2329
14.600/1916. H. M. eln. .	3787
14.730/1917. B. M. .	5991
14.870/1918. B. M.	6867
14.887/1915. K. M. . .	1140
14.898/1915. P. M. . .	1753
14.899/1915. P. M. . . .	1752
14.962/1916. H. M. eln. .	3813
14.981/1915. B. M. eln. .	1262
15.000/1914. H. M. eln. .	734
	és 737
15.000/1916. B. M. eln. .	2875
15.146/1915. I. M. . . .	1161
15.187/1915. H. M. eln. .	2658
15.209/1915. H. M. eln. .	2676
15.295/1915. P. M. . . .	2532
15.504/1917. H. M. eln. .	5822
15.557/1917. H. M. eln. .	5839
15.642/1917. H. M. eln. .	807
15.659/1917. B. M. eln. .	4719
15.667/1917. H. M. eln. .	713
15.703/1915. P. M. . . .	2537
15.799/1915. B. M. eln. .	1265
15.814/1918. K. M. . . .	6816
15.822/1914. K. M. . . .	173
15.952/1916. H. M. . . .	3710
16.143/1917. B. M. . . .	4110
16.172/1916. H. M. eln. .	3816
16.200/1915. H. M. eln. .	2645
16.323/1917. K. M. . . .	5377
16.385/1918. K. M. . .	7160
16.419/1915. H. M. eln. .	3301
16.431/1916. K. M. . .	3847
16.459/1914. K. M. . . .	158
16.477/1917. K. M. . . .	4748
16.537/1915. I. M. . .	1365
16.564/1914. H. M. eln. .	717
16.580/1916. B. M. eln. .	3375
16.600/1914. H. M. eln. .	742
16.692/1916. P. M. . . .	4710
16.693/1916. P. M. . . .	4711
16.758/1918. K. M. . . .	6882
16.858/1917. H. M. eln. .	5825
16.860/1914. B. M. eln. .	1264
16.865/1917. H. M. eln. .	5840
16.880/1916. K. M. . . .	3861
16.974/1917. H. M. eln. .	5814
16.989/1917. K. M. . . .	4120
17.000/1915. P. M. . . .	1458
17.060/1918. P. Ü. M. .	7095
17.020/1916. B. M. eln. .	2916
17.139/1914. H. M. eln. .	723
17.196/1917. H. M. eln. .	5801
17.200/1918. K. M. . . .	6775
17.210/1916. B. M. eln. .	3866
17.262/1915. F. M. . . .	1254
17.326/1914. K. M. . . .	158
17.346/1915. B. M. eln. .	1116
17.375/1915. K. M. . . .	1154
17.444/1917. H. M. eln. .	5742
17.473/1917. B. M. . . .	4111
17.519/1917. B. M. eln. .	4721
17.660/1918. I. M.	7170
17.612/1916. K. M. . . .	3586
17.631/1915. B. M. eln. .	1119
17.695/1915. H. M. eln. .	2666
17.698/1915. B. M. eln. .	3626
17.709/1915. H. M. eln. .	2681
17.782/1914. K. M. . .	205
17.817/1917. I. M. . . .	4906
17.852/1914. H. M. . .	802
17.875/1917. H. M. eln. .	1002
17.909/1914. K. M. . . .	180
17.992/1917. K. M. . . .	6020
18.000/1916. B. M. eln. .	2899
18.000/1916. H. M. eln. .	3791
18.154/1916. H. M. eln. .	3707
18.400/1916. P. M. . . .	3531
18.616/1914. H. M. eln. .	783

	Oldal
18.665/1917. H. M. eln. .	5840
18.700/1915. I. M. E. . .	2530
18.711/1915. B. M. eln. .	1469
18.801/1915. B. M. eln. .	1751
18.805/1914. H. M. eln. .	1009
18.871/1917. B. M. . . .	4938
18.880/1914. H. M. eln. .	801
18.950/1916. H. M. eln. .	2703
18.987/1915. B. M. eln. .	2067
19.000/1914. H. M. eln. .	846
19.000/1915. H. M. eln. .	2647
19.000/1916. F. M. eln. .	2264
19.000/1917. O. K. H. E.	4613
19.031/1915. F. M. eln. .	1244
19.048/1915. H. M. eln. .	2684
19.052/1916. P. M. . . .	4809
19.147/1915. V. M. . . .	1466
19.179/1916. B. M. . . .	2159
19.267/1915. H. M. eln. .	2682
19.375/1916. P. M. . . .	5307
19.400/1917. I. M. E. .	645
19.400/1917. H. M. eln. .	6542
19.412/1915. K. M. . . .	1429
19.420/1916. P. Ü. M. .	2494
19.421/1916. P. Ü. M. .	2490
19.432/1915. K. M. . .	1435
19.565/1917. B. M. . . .	4858
19.650/1916. P. M. . . .	4811
19.779/1917. K. M. . . .	4517
19.804/1917. B. M. . . .	4220
19.865/1917. H. M. eln. .	5827
19.867/1917. H. M. eln. .	6562
20.000/1914. H. M. eln. .	756
20.000/1916. P. Ü. M. .	2734
20.011/1914. K. M. . . .	185
20.111/1916. H. M. eln. .	3795
20.178/1917. H. M. eln. .	5815
20.235/1915. B. M. eln. .	1733
20.251/1916. H. M. eln. .	3862
20.291/1917. B. M. . . .	5215
20.440/1915. H. M. eln. .	1131
20.472/1915. K. M. . . .	1271
20.554/1915. K. M. . . .	1143
20.600/1915. F. M. eln. .	1217
20.794/1917. H. M. eln. .	6541
20.842/1915. P. Ü. M. .	2782
20.871/1917. H. M. eln. .	6546
20.981/1914. K. M. . . .	187
21.037/1914. K. M. . . .	211
21.176/1914. K. M. . . .	187
21.220/1915. B. M. eln. .	1730
21.291/1915. B. M. . . .	1382
21.371/1915. B. M. . . .	1374
21.546/1918. K. M. . .	6895
21.594/1917. K. M. . . .	4508
21.612/1916. K. M. . . .	3042
21.722/1917. H. M. eln. .	6584
21.821/1917. H. M. eln. .	6594
21.887/1915. B. M. . . .	114
22.007/1917. K. M. . . .	4177
22.026/1917. B. M. eln. .	4162
22.100/1916. B. M. . . .	3671
22.137/1917. H. M. eln. .	6562
22.142/1914. K. M. . . .	188
22.150/1915. B. M. . . .	1379
22.190/1916. H. M. eln. .	3834
22.227/1915. B. M. eln. .	2057
22.234/1914. K. M. . . .	188
22.297/1914. K. M. . .	213
22.300/1914. I. M. E. . .	588
22.434/1915. P. Ü. M. .	625
22.451/1916. B. M. eln. .	3886
22.476/1914. K. M. . . .	213
22.521/1916. K. M. . . .	4116
22.544/1917. H. M. eln. .	6583
22.570/1914. K. M. . . .	190
22.601/1914. K. M. . . .	189
22.892/1916. H. M. eln. .	3736
22.930/1917. K. M. . . .	4135
22.940/1917. K. M. . . .	4139
22.961/1915. K. M. . . .	1285
23.000/1916. B. M. . . .	2719
23.183/1915. B. M. eln. .	1488
23.241/1917. K. M. . . .	4143
23.260/1917. H. M. eln. .	6543
23.400/1914. I. M. E. . .	656
23.509/1916. B. M. eln. .	3525
23.530/1915. B. M. eln. .	1535

	Oldal
23.738/1917. H. M. eln.	6585
23.759/1917. H. M. eln.	6597
23.808/1915. I. M. E.	2716
23.861/1915. B. M. eln.	1526
23.936/1915. K. M.	1427
23.940/1915. B. M. eln.	1518
23.972/1914. K. M.	231
24.003/1914. K. M.	199
24.037/1914. K. M.	191
24.065/1915. F. M. eln.	1249
24.258/1917. B. M. eln.	5367
24.260/1917. B. M. eln.	5851
24.306/1916. H. M. eln.	4947
24.400/1916. H. M. eln.	4990
24.477/1915. B. M. eln.	1472
24.550/1915. B. M. eln.	1474
24.565/1915. B. M.	1455
24.570/1915. B. M. eln.	1485
24.603/1915. K. M.	1135
24.630/1915. B. M. eln.	1941
24.685/1915. K. M.	1272
24.691/1916. H. M. eln.	5151
24.699/1918. K. M.	6776
24.800/1916. B. M.	2896
24.813/1917. K. M.	4137
24.823/1916. H. M. eln.	4948
24.859/1917. B. M. eln.	6008
24.932/1917. B. M.	4921
24.981/1916. K. M.	3309
25.001/1917. B. M.	4195
25.597/1916. B. M.	3688
ad 25.681/1916. K. M.	2985
25.900/1915. H. M.	990
25.926/1918. K. M.	6788
25.927/1915. K. M.	2170
26.000/1918. O. K. M.	6863
26.037/1918. K. M.	6946
26.073/1916. H. M. eln.	4948
26.188/1916. H. M. eln.	4788
26.226/1917. H. M. eln.	6588
26.264/1918. K. M.	6789
26.275/1916. H. M. eln.	5150
26.279/1916. H. M. eln.	5144
26.292/1917. H. M. eln.	6561

	Olda
26.300/1916. H. M. eln.	502[illegible]
26.324/1915 P. Ü. M.	128[illegible]
26.654/1916. B. M. eln.	2874
26.748/1917. H. M. eln.	6588
26.756/1917. B. M. eln.	5368
26.793/1916. K. M.	3119
26.827/1917. K. M.	4484
26.840/1915. B. M. eln.	1578
26.970/1917. B. M.	4147
27.093/1915. B. M.	1452
27.111/1917. H. M. eln.	6547
27.186/1915. B. M.	1120
27.234/1915. B. M. eln.	1476
27.286/1917. B. M.	5726
27.353/1918. K. M.	6773
27.402/1915. B. M. eln.	2174
27.524/1917. K. M.	4237
27.574/1916. K. M.	4710
27.579/1917. K. M.	4135
27.608/1918. K. M.	6829
27.623/1915. K. M.	1371
27.847/1915. B. M.	1142
28.000/1916. P. Ü. M.	2373
28.118/1914. K. M.	1135
28.265/1917. P. Ü. M.	4324
28.286/1917. K. M.	4391
28.342/1916. B. M. eln.	3627
28.400/1917. H. M. eln.	7005
28.501/1916. K. M.	2975
28.613/1917. K. M.	4513
29.166/1915. B. M.	1372
29.300/1916. B. M. eln	2901
29.347/1918. K. M.	6854
29.362/1915. B. M. eln.	1477
29.491/1915. B. M. eln.	1481. és 1482
29.500/1916. B. M.	3202
29.545/1917. B. M.	4145
29.565/1916. B. M. eln.	2870
30.000/1916. B. M. eln.	3872
30.022/1917. B. M. eln.	5370
30.073/1915. B. M. eln.	2727
30.100/1916. B. M. eln.	3877
30.130/1915. B. M. eln.	1473

	Oldal
30.141/1915. F. M. . . .	854
30.203/1916. B. M. . . .	3695
30.419/1915. K. M. . . .	1947
30.469/1916. B. M. . . .	3682
30.500/1916. P. Ü. M. .	2467
30.884/1916. P. Ü. M. .	3184
30.920/1917. B. M. eln. .	6698
31.102/1915. B. M. . . .	1163
31.038/1918. K. M. . . .	6754
31.364/1915. K. M. . . .	1388
31.379/1916. K. M. . . .	3160
31.500/1916. B. M. . . .	3521
31.880/1915. F. M. . . .	1179
32.000/1915. B. M. eln.	1489 és 4074
32.100/1918. B. M. .	7129
32.150/1915. B. M. . .	1374
32.200/1915. B. M. eln.[1])	1512
32.243/1917. B. M. . . .	5266
32.263/1916. B. M. . . .	3701
32.355/1916. K. M. . .	3163
32.600/1916. B. M. . . .	3692
32.700/1916. B. M. eln. .	3882
32.726/1917. B. M. eln. .	6560
32.773/1917. K. M. . .	5446
32.881/1915. K. M. . . .	1141
32.924/1915. B. M. eln. .	2139
33.000/1916. B. M. eln. .	2906
33.000/1917. I. M. . . .	4865
33.003/1915. K. M. . .	1208
33.100/1916. B. M. eln. .	2910
33.100/1917. I. M. . . .	4709
33.200/1915. B. M. eln.[2])	1512
33.200/1918. B. M. .	7128
33.210/1916. K. M. . .	3585
33.333/1916. B. M. . . .	3516
33.489/1916. P. Ü. M. .	3191
33.532/1917. K. M. . . .	4726
33.902/1915. P. Ü. M. .	1225
33.902/1916. K. M. . . .	3183
34.000/1916. F. M. eln. .	3453
34.230/1916. K. M. . . .	2925
34.244/1917. K. M. . . .	4235
34.439/1916. B. M. eln. .	3891
34.612/1915. B. M. eln. .	2469
35.000/1915. B. M. . . .	1317
35.000/1915. B. M. eln. .	2903
35.248/1917. B. M. . . .	4188
35.279/1915. B. M. . . .	1239
35.400/1915. B. M. . .	1316
35.421/1917. K. M. . . .	5125
35.750/1917. I. M. . . .	5780
35.777/1915. B. M. eln. .	2455
35.788/1917. B. M. . . .	5091
35.871/1917. P. Ü. M. .	4687
36.042/1917. K. M. . . .	5103
36.174/1915. B. M. eln. .	2621
36.200/1915. B. M. eln. .	2142
36.268/1915. B. M. eln. .	2799
36.290/1915. P. Ü. M. .	1315
36.596/1916. P. Ü. M. .	3421
36.600/1917. P. Ü. M. .	4317
36.620/1916. B. M. eln. .	4106
36.910/1915. B. M. eln. .	2690
37.000/1918. O. K. M. .	6857
37.119/1917. B. M. . . .	4839
37.121/1915. P. Ü. M. .	1388
37.302/1917. B. M. . . .	4134
37.401/1915. B. M. eln. .	2713
37.562/1915. B. M. eln. .	2669
37.880/1915. B. M. . .	1385
37.894/1917. K. M. . . .	4520
38.105/1917. B. M. . .	5193
38.590/1917. B. M. . . .	5765
39.000/1917. O. K. H. E. .	4542
39.100/1917. O. K. H. E. .	4604
39.269/1915. B. M. . . .	1384
39.493/1917. K. M. . . .	4525
39.887/1916. K. M. . . .	3622
39.942/1915. B. M. . .	1524
40.000/1915. K. M. . . .	1761
40.000/1916. P. Ü. M. .	3415
40.000/1917. I. M. . . .	5921
40.061/1915. B. M. . . .	1465

[1]) Helyesen: 33.200/1915. B. M. eln. szám.
[2]) A szövegben tévesen 32.200/1915. B. M. eln. szám alatt fordul elő.

	Oldal
40.192/1916. K. M. . . .	3309
40.345/1915. K. M. . . .	1674
40.500/1915. B. M. eln. .	2151
40.880/1916. B. M. eln. .	5319
41.351/1916. K. M. . . .	3588
41.408/1915. B. M. eln. .	2450
41.492/1915. B. M. eln. .	2732
41.682/1916. B. M. . . .	3808
41.900/1917. I. M. . .	5736
42.400/1916. I. M. . . .	3976
42.600/1917. O. K. H. E..	4615
42.912/1915. F. M. . . .	1186
42.972/1916. K. M. . . .	3489
43.000/1916. F. M. eln. .	3453
43.000/1916. P. Ü. M. .	3899
43.743/1917. B. M. . . .	5989
43.800/1916. P. Ü. M. .	3416
43.84 /1916. K. M. . .	3164
44.100/1918. B. M. .	7150
44.139/1915. B. M. . . .	1162
44.300/1918. B. M. . . .	7141
44.620/1917. F. M. . . .	6467
44.621/1917. F. M. . . .	6469
44.683/1916. P. Ü. M. .	3640
45.119/1918. P. Ü. M. .	6914
45.143/1917. B. M. . .	4151
45.332/1916. K. M. .	3890
45.500/1915. H. M. . . .	993
45.676/1916. K. M. . . .	3587
45.700/1917. K. M. . . .	4522
45.734/1917. K. M. . . .	4245
46.083/1917. K. M. . . .	4669
46.264/1918. P. Ü. M. .	6794
46.681/1916. K. M. . .	3165
46.709/1916. B. M. . . .	2988
46.720/1916. K. M. . . .	3579
46.728/1917. K. M. . . .	4749
46.997/1915. K. M. . . .	1768
47.300/1915. B. M. . . .	1112
47.385/1915. K. M. . . .	1530
47.400/1915. F. M. . . .	1542
48.055/1915. F. M. . . .	1199
48.350/1915. K. M. . . .	1526
48.417/1917. B. M. . . .	4112
48.853/1915. V. M. . . .	2059
49.023/1917. K. M. . . .	5424
49.361/1914. I. M. . . .	510
49.390/1915. P. Ü. M. .	2460
49.986/1916. K. M. . . .	2939
50.200/1917. B. M. . . .	4716
50.771/1916. B. M. . . .	3555
50.900/1917. I. M. . . .	5756
50.903/1917. K. M. . . .	6154
50.966/1915. K. M. . . .	2476
51.000/1917. H. M. . . .	5222
51.430/1914. I. M. . . .	831
51.916/1917. K. M. . . .	5374
51.922/1917. K. M. . . .	6048
51.978/1918. F. M. . . .	6974
52.600/1915. P. Ü. M. .	1734
52.729/1915. K. M. . . .	1777
53.000/1915. B. M. . . .	1331
53.006/1915. P. Ü. M. .	1267
53.702/1917. K. M. . . .	5651
53.741/1917. K. M. . . .	5443
53.800/1917. B. M. . . .	4922
53.902/1915. B. M. . . .	1868
53.930/1914. K. M. . . .	154
53.956/1917. O. K. H. E..	4244
54.000/1917. O. K. H. E..	4548
54.017/1915. P. Ü. M. .	3544
54.283/1916. K. M. . . .	3568
54.334/1915. B. M. . . .	1454
54.340/1916. K. M. . . .	3372
54.400/1915. K. M. . . .	1762
54.593/1916. B. M. . .	3689
54.639/1917. K. M. . . .	5440
54.786/1915. K. M. . . .	1540
55.300/1917. O. K. H. E..	4245
55.700/1918. O. K. M. . .	6861
55.998/1916. K. M. . . .	3373
56.000/1915. B. M. . .	1332
56.044/1917. K. M. . . .	5464
56.200/1917. I. M. . . .	6519
56.472/1917. O. K. H. E..	4247
56.500/1917. H. M. . . .	5225
56.603/1915. K. M. . . .	2486
57.239/1917. P. Ü. M. .	4688

	Oldal
57.483/1915. K. M. . . .	1573
57.499/1916. K. M. . . .	3372
58.342/1914. I. M. . . .	515
58.408/1916. B. M. . . .	2983
58.600/1916. F. M. . . .	3386
58.878/1915. B. M. . . .	2001
58.969/1915. B. M. . . .	1873
58.993/1916. B. M. . . .	3698
59.306/1916. B. M. . . .	3702
59.511/1917. B. M. . . .	5312
59.542/1915. K. M. . . .	2063
59.651/1914. K. M. . . .	1757
59.741/1915. K. M. . . .	1525
59.741/1917. B. M. . . .	5297
59.807/1914. K. M. . . .	192
59.963/1915. K. M. . . .	1541
59.998/1916. K. M. . . .	3373
60.029/1916. K. M. . . .	2926
60.061/1914. K. M. . . .	399
60.125/1914. K. M. . . .	171
60.300/1916. I. M. . . .	4845
60.387/1915. B. M. . . .	1367
60.410/1915. B. M. . . .	1336
60.472/1917. O. K. H. E.	5625
60.642/1917. K. M. . . .	5637
60.647/1916. K. M. . . .	3333
61.000/1915. I. M. . . .	2595
61.078/1917. K. M. . . .	5572
61.241/1914. K. M. . . .	201
61.265/1914. K. M. . . .	1530
61.683/1914. K. M. . . .	172
61.684/1914. K. M. . . .	198
61.698/1914. K. M. . . .	248
61.933/1917. K. M. . . .	5638
62.088/1916. B. M. . . .	3979
62.200/1916. F. M. . . .	3200
62.500/1917. I. M. . . .	6520
62.739/1916. H. M. . . .	5091
62.789/1917. O. K. H. E.	5431
63.000/1918. F. M. . . .	6964
63.052/1917. B. M. . . .	4149
63.253/1916. F. M. . . .	3486
63.267/1917. F. M. eln. .	6304
63.286/1917. B. M. . . .	5196
63.310/1914. K. M. . . .	252
63.369/1917. B. M. . . .	4109
63.455/1915. K. M. . . .	1692
63.939/1914. K. M. . . .	245
64.137/1916. K. M. . . .	4728
64.140/1917. K. M. . . .	5650
64.154/1917. B. M. . . .	5276
64.237/1917. B. M. . . .	5216
64.284/1917. B. M. . . .	5190
64.300/1917. B. M. . . .	5293
64.350/1917. B. M. . . .	5288
64.400/1917. B. M. . . .	5281
64.442/1917. B. M. . . .	5373
64.452/1917. K. M. . . .	5728
65.030/1917. K. M. . . .	5378
65.113/1915. B. M. . . .	1943
65.474/1914. K. M. . . .	252
65.613/1915. P. Ü. M. .	1740
65.784/1917. B. M. . . .	4925
65.785/1917. B. M. . . .	5768
66.034/1915. B. M. . . .	1872
66.100/1916. B. M. . . .	3948
66.330/1917. K. M. . . .	6041
66.348/1917. B. M. . . .	5778
66.676/1914. K. M. . . .	247
66.734/1917. K. M. . . .	5631
66.941/1914. K. M. . . .	177
66.996/1917. K. M. . . .	5452
67.000/1917. I. M. . . .	6458
67.539/1917. K. M. . . .	6022
67.700/1917. F. M. . . .	5593
67.773/1916. K. M. . . .	2978
67.839/1916. B. M. . . .	3890
68.190/1917. B. M. . . .	5191
68.256/1914. K. M. . . .	181
68.292/1917. K. M. . . .	6026
68.468/1916. B. M. . . .	3684
68.746/1916. K. M. . . .	2939
69.014/1917. B. M. . . .	4418
69.327/1916. K. M. . . .	2956
69.377/1915. K. M. . . .	2176
69.382/1915. K. M. . . .	2173
69.400/1917. O. K. H. E.	5533
69.517/1916. K. M. . . .	3166

	Oldal
69.880/1916. K. M.	2944
69.915/1916. K. M.	2977
69.926/1914. K. M.	206
ad 69.926/1914. K. M.	207
69.980/1916. K. M.	2940
70.000/1915. P. Ü. M.	2002
70.117/1916. B. M.	4026
70.244/1917. B. M.	5767
70.364/1914. K. M.	402
70.639/1916. K. M.	2951
70.680/1917. P. Ü. M.	4688
	és 4689
70.975/1914. K. M.	247
70.987/1916. K. M.	2947
71.886/1917. K. M.	5376
71.952/1916. P. Ü. M.	3564
72.078/1916. B. M.	3893
72.109/1915. P. Ü. M.	1837
72.150/1915. F. M. eln.	2175
72.550/1914. K. M.	254
72.557/1914. K. M.	210
72.966/1917. B. M.	5877
73.100/1917. O. K. H. E.	5465
73.103/1914. K. M.	873
73.138/1914. K. M.	184
73.471/1915. B. M.	1917
74.002/1916. K. M.	2950
74.240/1914. K. M.	249
74.275/1914. K. M.	874
74.315 1917. B. M.	5772
74.379/1915. K. M.	2160
74.554/1917. K. M.	5149
74.840/1916. K. M.	2924
75.000/1917. O. K. H. E.	5715
75.156/1917. K. M.	6456
75.361/1917. K. M.	6300
75.759/1914. K. M.	241
75.775/1914. K. M.	165
76.000/1917. O. K. H. E.	5662
76.282/1915. K. M.	2498
76.311/1914. K. M. 403[1]) és	1760
76.377/1917. K. M.	6534
76.500/1917. O. K. H. E.	5498
76.593/1915. K. M.	2200
76.647/1914. K. M.	186
77.000/1917. F. M.	6271
77.000/1918. O. K. M.	6755
77.055/1917. K. M.	6024
77.189/1915. K. M.	2314
77.591/1914. K. M.	170
77.599/1917. O. K. H. E.	5466
77.677/1916. K. M.	6745
77.713/1916. K. M.	3357
77.845/1914. K. M.	250
78.073/1916. K. M.	2977
78.250/1916. K. M.	4833
78.500/1915. P. Ü. M.	1955
78.750/1917. B. M.	5835
79.137/1917. B. M.	5950
79.187/1916 B. M.	3700
79.274/1916. H. M.	5055
79.940/1916. K. M.	4746
80.000/1917. B. M.	5890
80.344/1916. K. M.	5186
80.369/1916. K. M.	3383
80.527/1914. K. M.	241
80.533/1914. K. M.	406
80.881/1917. K. M.	6055
81.178/1914. K. M.	405
81.182/1914. K. M.	245
	és 6744
81.210/1914. K. M.	242
81.213/1914. K. M.	166
81.250/1915. K. M.	2480
81.251/1915. K. M.	2482
81.252/1915. K. M.	2484
81.253/1915. K. M.	2485
81.441/1917. K. M.	6221
81.500/1915. B. M.	1869
81.500/1917. H. M.	5226
81.586/1914. K. M.	641
81.591/1914. K. M.	470
81.664/1916. K. M.	4724
81.848/1917. K. M.	6073
81.990/1917. F. M.	4538
82.386/1917. K. M.	6081

[1]) A 403. oldalon közölt rendelet helyes száma 90.591/1914. K. M.

	Oldal
82.617/1917. K. M.	6019
82.811/1915. K. M.	2477
82.868/1916. K. M.	4268
82.878/1916. K. M.	4113
82 881/1916. K. M.	5129
82.894/1915. V. M.	2795
82.063/1917. B. M.	5442
83.394/1917. P. Ü. M.	4690
83.764/1914. K. M.	2502
84.200/1916. F. M. eln.	3257
84.204/1914. K. M.	292
84.486/1917. O. K. H. E.	5567
84.545/1915. K. M.	2315
84.645/1915. B. M.	1944
84.735/1916. K. M.	4724
84.788/1914. K. M.	214
85.467/1917. B. M.	5777
85.671/1916. P. Ü. M.	3538
86.023/1916. K. M.	5099
86.230/1914. K. M.	232
86.245/1915. K. M.	2483
86.471/1916. B. M.	2893
86.541/1915. K. M.	2161
86.650/1917. F. M.	4241
86.961/1917. K. M.	6225
87.000/1916. P. Ü. M.	3424
87.021/1914. K. M.	404
87.177/1916. K. M.	4512
87.610/1917. K. M.	6081
87.639/1915. K. M.	2485
87.673/1915. B. M.	1866
88.000/1917. B. M.	6661
88.185/1915. B. M.	1515
88.210/1914. K. M.	406
88.322/1915. K. M.	2171
88.791/1917. K. M.	6222
88.880/1917. B. M.	5932
89.100/1916. F. M. eln.	3243
89.340/1915. B. M.	1822
89.412/1915. B. M.	1823
89.800/1917. B. M.	5940
89.900/1915. F. M. eln.	2258
90.000/1917. B. M.	5879
90.130/1916. K. M.	4159
90.299/1914. K. M.	471
90.591/1914. K. M.[1])	403
90.993/1916. K. M.	4523
91.206/1914. K. M.	220
91.300/1915. F. M.	1629
ad 91.653/1916. K. M.	4114
92.000/1918. O. K. M.	6835
92.325/1914. K. M.	220
92.330/1914. K. M.	250
92.529/1916. K. M.	4115
92.577/1917. F. M.	5425
92.800/1917. B. M.	5974
92.815/1916. K. M.	4735
93.005/1916. K. M.	4513
93.107/1917. B. M.	5727
93.450/1915. B. M.	1873
93.676/1917. K. M.	6020
93.755/1917. B. M.	5951
93.814/1915. B. M.	1513
94.000/1917. B. M.	5963
94.291/1917. K. M.	6073
94.415/1917. P. Ü. M.	5720
94.520/1916. K. M.	4514
94.655/1916. K. M.	5137
94.718/1917. K. M.	6455
94.733/1917. B. M.	5763
94.852/1917. K. M.	6082
94.900/1917. O. K. M.	6260
94.912/1916. B. M.	3820
94.950/1917. O. K. M.	6345
95.000/1915. P. Ü. M.	2044
95.000/1917. O. K. M.	6039
95.413/1915. P. Ü. M.	3545
95.462/1916. K. M.	4179
95.777/1917. B. M.	5988
96.192/1915. B. M.	2766
96.219/1915. B. M.	1870
96.344/1917. B. M.	5981
96.565/1916. B. M.	2974
96.988/1916. P. Ü. M.	3429
97.075/1917. K. M.	6024
97.439/1917. O. K. M.	6342

[1]) A szövegben tévesen 76.311/1914. K. M. számmal van megjelölve.

	Oldal
97.533/1916. B. M. . . .	2895
97.749/1914. P. Ü. M. .	400
97.956/1916. P. Ü. M.[1]) .	3525
és	3527
98.482/1916. B. M. . . .	2986
98.498/1917. V. M. . .	5987
98.555/1916. B. M. . . .	3803
99.100/1915. F. M. .	2452
99.178/1917. B. M . .	5769
99.308/1917. B M. . . .	5779
99.653/1914. F. M. . . .	287
99.700/1915. P. Ü. M. .	1609
99.800/1915. P. Ü. M. .	2465
100.000/1914. P. Ü. M. .	918
100.000/1915. B. M. . . .	2717
100.000/1917. O. K. M. .	6127
100.050/1916. F. M. eln. .	4606
100.301/1917. B. M. . . .	5369
100.437/1917. F. M. . .	5433
100.588/1917. B. M. . .	5774
101.05½/1916. B. M. . . .	2894
102.000/1917. O. K. M.. .	6309
és	6312
102.100/1917. O K. M.. .	6115
102.500/1916. P. Ü. M. .	3050
102.600/1916. P. Ü. M. .	3546
102.722/1914. P. Ü. M. .	365
102.831/1915. B. M. . . .	1532
103.523/1915. B M. . .	1477
103.550/1914. F. M. . . .	286
103.946/1914. H. M. . . .	797
104.106/1917. B. M. . . .	5764
104.614/1914. P. Ü. M. .	562
106.009/1915. B. M. . . .	2607
106.?50/1916. P. Ü. M. .	3428
107.020/1917. B. M. . . .	5777
107.265/1914. P. Ü. M. .	369
107.271/1917. B. M. . . .	5873
107.292/1917. B. M. . . .	5364
107.457/1917. O. K. M.. .	6340
108.000/1915. P. Ü. M. .	2725
108.000/1917. O. K. M.. .	6083
108.300/1917. B. M. . . .	6683
108.900/1917. O. K. M.. .	6347
110.124/1916. P. Ü. M. .	3417
111.422/1916. B. M. . . .	3886
111.892/1916. B. M. . . .	3680
111.956/1915. B. M. . . .	2453
112.400/1915. B. M. . . .	2771
ad 112.400/1915. B. M. .	2780
112.400/1917. P. Ü. M. .	6034
112.500/1917. P. Ü. M. .	6397
113.815/1917. P. Ü. M. .	5660
114.195/1917. F. M. . . .	4801
114.333/1914. H. M. . . .	705
114.560/1917. B. M. . . .	6224
114.619/1917. B. M. . . .	6960
115.000/1917. B. M. . . .	5487
115.609/1916. B. M. . . .	3990
116.108/1917. P. Ü. M. .	5721
116.901/1916. B. M. . .	3998
116.902/1916. B. M. . . .	4007
116.974/1917. B. M. . . .	6600
117.247/1916. B. M. . . .	3703
117.967/1915. B. M. . . .	2171
118.000/1914. B. M. . . .	106
118.300/1916. B. M. . . .	4013
118.568/1915. B. M. . . .	2217
118.611/1917. B. M. . . .	6046
119.000/1916. B. M. . . .	5338
119.800/1917. B. M. . . .	6669
120.000/1914. V. M. . . .	1029
121.000/1917. O. K. M.. .	6112
121.074/1916. F. M. . . .	3838
121.100/1917. B. M. . . .	6671
121.481/1916. B. M. . . .	2985
121.505/1915. B. M. . . .	2158
121.610/1916. B. M. . . .	3704
121.653/1914. P. Ü. M. .	313
121.894/1916. P. Ü. M. .	3419
121.913/1915. B. M. . . .	2672
122.386/1917. B. M. . . .	6596
124.052/1917. P. Ü. M. .	6401
124.248/1917. B. M. . . .	6007

[1]) A 23.509/1916. B. M. sz. rendelet mellékleteiként, szám nélk közöltettek.

	Oldal
124.831/1915. H. M. . . .	1415
125.200/1917. B. M. . . .	6648
125.405/1917. B. M. . . .	6646
126.060/1916. P. Ü. M. .	3185
126.218/1916. B. M. . . .	3920
127.430/1915. B. M. . . .	2787
127.546/1917. P. Ü. M. .	6099
127.866/1915. B. M. . . .	2619
128.000/1917. O. K. M. .	6077
128.500/1917. F. M. . . .	6190
128.604/1916. F. M. . . .	3336
129.024/1917. B. M. . . .	6603
129.067/1917. O. K. M. .	6074
129.173/1915. B. M. . . .	2770
129.190/1915. P. Ü. M. .	2560
129.551/1915. B. M. . . .	2609
130.000/1914. P. Ü. M. .	957
130.000/1917. O. K. M. .	6319
130.051/1917. B. M. . . .	6602
133.099/1917. B. M. . . .	6418
132.763/1916. B. M. . . .	3699
133.200/1917. F. M. . . .	5684
134.200/1917. V. M. . . .	6687
134.600/1917. F. M. . . .	6307
134.678/1915. P. Ü. M. .	2216
134.980/1916. B. M. . . .	2897
135.840/1917. B. M. . . .	6605
136.655/1916. B. M. . . .	3898
136.729/1917. B. M. . . .	6049
136.913/1916. B. M. . . .	3916
137.038/1914. P. Ü. M. .	409
137.205/1917. B. M. . . .	6531
137.228/1917. B. M. . . .	6647
137.261/1915. B. M. . . .	1372
137.309/1915. P. Ü. M. .	2473
137.467/1916. P. Ü. M. .	3528
137.592/1916. B. M. . . .	3888
138.000/1916. P. Ü. M. .	3912
138.534/1915. B. M. . . .	2715
138.661/1917. B. M. . . .	6985
139.272/1917. B. M. . . .	6364
140.000/1917. B. M. . . .	6649
140.297/1914. H. M. . . .	804
140.358/1916. B. M. . . .	3683
141.000/1917. B. M. . . .	6699
141.301/1917. B. M. . . .	6982
141.462/1917. P. Ü. M. .	6287
141.888/1915. V. M. . . .	2798
142.000/1915. B. M. . . .	2723
142.172/1917. O. K. M. .	6341
142.551/1916. F. M. . . .	3144
142.793/1914. B. M. . . .	111
142.873/1914. B. M. . . .	103
144.100/1917. B. M. . . .	7134
144.163/1916. B. M. . . .	5227
144.233/1914. B. M. . . .	675
144.234/1914. B. M. . . .	678
144.516/1917. B. M. . . .	7089
144.592/1914. B. M. . . .	674
144.724/1914. B. M. . . .	145
145.196/1915. P. Ü. M. .	3550
145.365/1916. B. M. . . .	3697
145.695/1916. B. M. . . .	3057
146.400/1914. B. M. . . .	872
146.400/1915. B. M. . . .	2756
146.413/1914. B. M. . . .	276
146.902/1916. B. M. . . .	4007
147.159/1917. B. M. . . .	6533
147.200/1917. P. Ü. M. .	6282
147.486/1915. P. Ü. M. .	2561
147.500/1914. B. M. . . .	277
147.664/1914. V. M. . . .	1062
147.683/1914. B. M. . . .	112
147.773/1914. B. M. . . .	2614
147.788/1914. B. M. . . .	892
147.800/1914. B. M. . . .	281
148.000/1914. B. M. . . .	904
148.109/1917. F. M. . . .	6335
148.148/1917. P. Ü. M. .	6369
149.000/1916. P. Ü. M. .	4564
149.100/1916. P. Ü. M. .	4562
149.340/1917. F. M. . . .	6184
149.424/1917. B. M. . . .	6339
149.442/1917. B. M. . . .	6743
149.446/1917. B. M. . . .	6987
149.700/1918. O. K. M. .	6820
150.000/1914. P. Ü. M. .	1041
150.000/1916. B. M. . . .	3248

	Oldal		Oldal
150.000/1917. O. K. M. .	6136	168.344/1916. B. M. . . .	4020
150.498/1916. P. Ü. M. .	4680	168.871/1914. B. M. . . .	146
150.499/1916. P. Ü. M. .	4683	169.000/1914. B. M. . . .	557
150.840/1916. P. Ü. M. .	4812	170.096/1917. F. M. . . .	6477
150.846/1916. B. M. . . .	2979	170.291/1914. B. M. . . .	558
151.041/1917. B. M. . . .	6011	170.385/1917. F. M. . . .	6478
151.493/1914. B. M. . . .	284	170.400/1914. B. M. . . .	1059
151.917/1914. B. M. . . .	256	170.633/1916. B. M. . . .	4219
152.305/1914. B. M. . . .	1024	170.739/1917. F. M. . . .	6480
152.353/1915. B. M. . . .	2454	170.900/1914. B. M. . . .	687
152.651/1915. B. M. . . .	2762	171.142/1914. H. M. . . .	785
152.834/1917. H. M. . . .	5297	171.300/1914. B. M. . . .	702
153.353/1918. B. M. . . .	6984	171.387/1914. H. M. . . .	799
153.374/1915. B. M. . . .	2749	171.593/1914. B. M. . . .	916
153.492/1914. B. M. . . .	1027	172.493/1916. B. M. . . .	4927
153.660/1916. B. M. . . .	4854	172.998/1914. B. M. . . .	521
153.866/1914. B. M. . . .	1025	173.269/1916. V. M. . . .	5336
153.966/1914. B. M. . . .	102	173.466/1914. B. M. . . .	259
154.950/1915. B. M. . . .	2739	173.900/1914. B. M. . . .	700
155.152/1916. B. M. . . .	2982	174.770/1914. H. M. . . .	805
155.286/1916. F. M. . . .	4475	174.774/1914. B. M. . . .	1056
155.587/1914. K. M. . . .	327	175.200/1916. B. M. . . .	4712
155.611/1915. B. M. . . .	2141	176.131/1914. B. M. . . .	695
156.122/1917. P. Ü. M. .	6386	177.941/1917. F. M. . . .	6186
158.100/1916. B. M. . . .	3950	179.796/1914. B. M. . . .	684
158.802/1917. P. Ü. M. .	6288	179.808/1916. B M. . . .	5220
158.964/1914. H. M. . . .	808	180.338/1916. B. M. . . .	5195
159.332/1914. B. M. . . .	697	180.513/1916. B. M. . . .	4070
159.903/1914. B. M. . . .	679	182.239/1916. B. M. . . .	4141
160.704/1916. B. M. . . .	5193	183.058/1914. B. M. . . .	694
161.000/1914. B. M. . . .	894	183.226/1914. B. M. . . .	1058
161.200/1914. B. M. . . .	539	183.776/1916. B. M. . . .	4926
162.156/1916. B. M. . . .	3960	185.400/1914. B. M. . . .	885
163.336/1914. V. M. . . .	1061	186.200/1916. B. M. . . .	4217
163.649/1916. V. M. . . .	5340	186.546/1914. B. M. . . .	703
164.000/1916. B. M. . . .	3922	186.591/1916. B. M. . . .	5217
164.065/1916. B. M. . . .	3936	187.044/1914. B. M. . . .	384
164.700/1917. P. Ü. M. .	6293	187.047/1914. B. M. . . .	385
165.475/1914. B. M. . . .	688	187.140/1916. B. M. . . .	4144
ad 166.038/1916. B. M. .	4924	187.283/1914. B. M. . . .	696
166.115/1914. B. M. . . .	1028	188.071/1914. B. M. . . .	282
166.229/1916. B. M. . . .	4941	188.369/1916. B. M. . . .	4940
167.200/1917. P. Ü. M. .	6294	188.918/1914. B. M. . . .	1048
167.758/1917. P. Ü. M. .	6109	188.951/1914. B. M. . . .	704

	Oldal		Oldal
190.081/1914. B. M. . . .	808	231.896/1917. H. M. . . .	5850
ad 191.668/1916. B. M. .	4923	242.616/1918. H. M. .	7035
192.824/1914. B. M. . . .	592	242.790/1915. H. M. . . .	2702
192.825/1914. B. M. . . .	593	249.523/1915. H. M. . . .	2653
194.358/1914. B. M. . . .	688	262.315/1915. H. M. . . .	1974
200.562/1914. B. M. . . .	259	270.228/1916. H. M. . . .	4942
201.496/1914. B. M. . . .	883	270.509/1917. H. M. . . .	5819
202.924/1914. B. M. . . .	100	316.324/1916. H. M. . . .	3706
203.700/1914. B. M. . . .	1376	321.000/1916. H. M. . . .	3914
221.350/1918. H. M. . . .	6882	345.800/1915. H. M. . . .	2531

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

A) TÖRVÉNYEK.

IV. Közadókra vonatkozó törvények.

2229.

1918 : X. törvénycikk

az 1918/19. költségvetési év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról.

(Szentesitést nyert 1918. évi junius hó 30-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1918. évi julius hó 1-én.)

1. §.

A minisztérium felhatalmaztatik, hogy a magyar szent korona országaiban az adókra és állami jövedékekre vonatkozó összes — jelenleg fennálló, vagy ezután hozandó — törvényeket, azok időközben bekövetkezhető módositásainak figyelembevételével az 1918/19. költségvetési év első négy hónapjában érvényben tarthassa, és az ezek alapján befolyó adókból és egyéb bevételekből az állami kiadásokat a következő szakaszban meghatározott módon fedezhesse.

2. §.

A kiadásokra nézve az 1914/15. évi állami költségvetésről szóló 1914 : XXVII. t.-c. 1. és 2. §-ainak rendelkezései irányadók,

azokkal a módosításokkal, amelyeket az 1918 : VIII. t.-c. 2. §-ának *b*) és *c*) pontja az 1917/18. költségvetési évre megállapított. Felhatalmaztatik azonban a kormány, hogy olyan kiadásokat is fedezhessen a jelen törvény hatályának tartama alatt, amelyek a vonatkozó külön törvények, vagy törvényes intézkedések alapján fedezendők.

A jelen §-ban foglalt rendelkezések a közösügyi rendes és rendkivüli kiadásokból a magyar szent korona országait illető összegre is vonatkozik, oly feltétel mellett, hogy ezen kiadásoknak a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokra eső része is az 1907 : LV. t.-c. 3. §-ában foglalt s az 1917 : XVII. t.-c. 2. §-a szerint az 1919. év végéig hatályban tartott rendelkezés értelmében megfelelően rendelkezésre fog bocsáttatni, s oly korlátozással, hogy amint az 1867 : XII. t.-c. 40. §-a értelmében a közösügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságok az 1918/19. évi közös költségvetést, vagy az 1918/19. költségvetési év egy részében közösügyi kiadásokként felhasználható összegeket megállapitották: a jelen törvényes felhatalmazás alapján rendelkezésre bocsátható összeg a közösügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságok által megállapitandó összegből a költségvetési év első négy hónapjára eső hányadnak a magyar szent korona országaira eső részét meg nem haladhatja.

A jelen törvénnyel adott felhatalmazás alapján az 1918/19. évi kezelést terhelő minden kiadás az 1918/19. évre megalkotandó költségvetés keretébe lesz beillesztendő.

3. §.

Az átruházási jognak a jelen törvény hatályának tartama alatti gyakorlására nézve ugyanazok a rendelkezések veendők irányadókul, amelyek az 1917/18. költségvetési évre szólólag az 1918 : VIII. t.-c. 3. §-ának második bekezdésében megállapittattak.

4. §.

Felhatalmaztatik a kereskedelemügyi miniszter, hogy az államvasuti, továbbá a posta-, távirda- és távbeszélő alkalmazottaknak az 1918 : III. t.-c. 4. §-ában emlitett csoportjaiba tartozó személyzet előléptetése érdekében egy izben s nevezetesen az államvasuti alkalmazottakat illetőleg az 1918/19. költségvetési év első felére

eső időszakos előléptetés alkalmával ugyanolyan intézkedéseket foganatosithasson, mint aminő intézkedéseknek a szóban levő alkalmazottak megfelelő csoportjaiba tartozó személyzet előmenetele érdekében ugyancsak egy izben való foganatositására a kereskedelemügyi miniszter az 1918 : III. t.-c. 4. §-ában felhatalmazást nyert volt.

5. §.

A kormány felhatalmaztatik, hogy az 1904 : XIV. t.-c. alapján az elmúlt évekre vonatkozó állami költségvetésekben előirányozva volt hitelösszegeknek fel nem használt részeit az 1918/19. költségvetési év első négy hónapjában felhasználhassa akkor is, ha ezek a hitelmaradványok az 1915 : XII. t.-c. határozmányai alapján az 1918/19. évi kezelésbe átvihetők nem lennének.

Felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy az 1909 : XV. t.-c.-kel kőszénbányászati beruházásokra engedélyezett hitelnek az 1917/18. költségvetési év végén még igénybe nem vett maradványát az 1918/19. költségvetési év első négy hónapjában felhasználhassa és hogy a szóbanlevő beruházási hitelből az idézett törvénycikk 5. §-a értelmében az almásvölgyi (bozovicsi) bányászat beruházásaira eső 2,297.130 koronának az emlitett bányászat céljaira igénybe nem vett részét az 1909 : XV. t.-c. 5. §-ában megjelölt többi bányáknál használhassa fel beruházásokra.

Felhatalmaztatik továbbá a pénzügyminiszter, hogy az állami költségvetés rendkivüli kiadások »beruházások« alosztályában a III. fejezet 11. címnél a m. kir. állami vasgyárak beruházásaira rendelkezésre álló hiteleknek az 1917/18. költségvetési év végén jelentkező maradványait teljes összegükben átvihesse az 1918/19. költségvetési év kezelésébe.

6. §.

A kormánynak az az intézkedése, amelylyel az állami, vármegyei, államvasuti és egyéb közszolgálati alkalmazottak részére a legszükségesebb ruházati és egyéb felszerelési cikkek beszerezhetése céljából az 1918. évben is engedélyezett egyszersmindenkorra szóló ruházatbeszerzési segélyeket, jóváhagyatik.

7. §.

Az 1898 : XXI. t.-c. 2. §-ának az a rendelkezése, amely szerint az országos betegápolási pótadó az ugyanabban a szakasz-

ban emlitett egyenes államadók 3%-át meg nem haladhatja, az 1919. évre hatályon kivül helyeztetik és az 1919. évben kivetendő országos betegápolási pótadó kulcsa 5%-ban állapittatik meg.

8. §.

A tengeri szabadhajózásban foglalkoztatott magyar kereskedelmi hajóknak, valamint a tengeri hajók épitésének állami segélyben és kedvezményekben való részesitéséről szóló 1907 : VI. t.-c.-ben foglalt és az 1917 : IX. t.-c.-kel az 1918. évre meghosszabbitott rendelkezések hatálya az 1919. év végéig meghosszabbittatik.

9. §.

Jelen törvény 1918. évi julius hó 1-én lép életbe, de az 1—3. §-okban foglalt rendelkezések hatálya az 1918/19. évi állami költségvetésről szóló törvény életbeléptével megszűnik. A törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

2230.

1918 : IX. törvénycikk

a jövedelemadóról és a vagyonadóról szóló törvények módosításáról és kiegészítéséről, a hadi nyereségadóról szóló törvény hatályának meghosszabbításáról, valamint egynémely adónem után fizetendő hadipótlékról.

(Szentesitést nyert 1918. évi június hó 30-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1918. évi július hó 1-én.)

I. FEJEZET.

A jövedelemadóról és a vagyonadóról szóló törvények módosításáról és kiegészitéséről.

1. §.

A jövedelemadóról szóló 1909 : X. t.-c. 1. §-ának 8. pontja és a vagyonadóról szóló 1916 : XXXII. t.-c. 1. §-ának 6. pontja azzal egészittetik ki, hogy azok a külföldi vállalatok (részvény-

társaságok, részvényekre alakult betéti társaságok, korlátolt felelősségű társaságok, szövetkezetek és biztosítási vállalatok), amelyeknek a magyar szent korona országaiban bejegyzett cégük nincs, és ennek folytán a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adója alá nem tartoznak, hanem a kereseti adó III. osztályában adóznak, jövedelemadót és vagyonadót is kötelesek fizetni.

E vállalatok jövedelmének, illetőleg vagyonának adókötelezettségét ugyanazok a rendelkezések határozzák meg, amelyek a magyar szent korona országainak területén nem lakó vagy tartózkodó külföldi állampolgárok adókötelezettségére nézve az 1909 : X. t.-c. 1. §-ának 4. pontjában, illetőleg az 1916 : XXXII. t.-c. 1. §-ának 4. pontjában foglaltatnak.

Jövedelemadó és vagyonadó alá tartoznak még a fel nem osztott hagyatékok (nyugvó örökségek) is adóköteles jövedelmeik, illetőleg adóköteles vagyonuk után.

2. §.

Az 1916 : XXVI. t.-c. 4. §-ának első bekezdése helyébe lép:

Az 1909 : X. t.-c. 12. §-a azzal egészíttetik ki, hogy a jövedelemadó, vagyonadó, fegyver- és vadászati adó és hadmentességi díj kivételével, az adóévet megelőző évben tényleg fizetett egyéb állami egyenes adók és az ezek után járó törvényhatósági és községi adók, valamint a vízszabályozási járulékok és a hadsegélyezési célokra igazoltan adott önkéntes adományok az egyes jövedelemforrásokból származó és az 1916 : XXVI. t.-c. 5. §-ának első bekezdésében megállapított módon kiszámított jövedelmeknek együttes összegéből levonandók akkor, ha az adóköteles a vallomás benyujtására kitűzött határidő alatt számszerű vallomást ad, amelyben az egyes forrásokból eredő jövedelmét egyenkint vallja be.

Az előző határozat szerint levonható közterhek összegét — különbeni jogvesztés terhe alatt — tartozik a fél a pénzügyi hatóság kívánságára akár a községi előljáróság (városi vagy kir. adóhivatal) bizonyítványával, akár az adóívvel legkésőbb a kivetést teljesítő felszólamlási bizottság előtt igazolni.

Az 1909 : X. t.-c. 2. §-ának eseteiben a jelen szakasz szerint levonható közterheket a részesedés arányában megosztva kell levonni.

Ha a jelen szakasz szerint adólevonásnak helye van, az adóévet közvetlen megelőző egy évre megállapított hadinyereségadó szintén levonható. Ha a megállapítás még nem jogerős, az elsőfokon kivetett adót kell levonni, annak jogerős megállapítása után pedig a helyesbítést az 1912 : LIII. t.-c. 24. §-ának 1. *a)* pontjában foglaltak szerint hivatalból kell foganatosítani.

3. §.

Az 1909 : X. t.-c. 24. §-a helyébe lép:

1. Az alábbi fokozatok szerint a jövedelemadó összege:

800	K-án	felül	900	K	jövedelemig	5	K,
900	„	„	1.000	„	„	6	„
1.000	„	„	1.100	„	„	7	„
1.100	„	„	1.200	„	„	8	„
1.200	„	„	1.300	„	„	9	„
1.300	„	„	1.400	„	„	10	„
1.400	„	„	1.500	„	„	11	„
1.500	„	„	1.600	„	„	12	„
1.600	„	„	1.700	„	„	14	„
1.700	„	„	1.800	„	„	16	„
1.800	„	„	1.900	„	„	18	„
1.900	„	„	2.000	„	„	20	„
2.000	„	„	2.200	„	„	23	„
2.200	„	„	2.400	„	„	26	„
2.400	„	„	2.600	„	„	30	„
2.600	„	„	2.800	„	„	34	„
2.800	„	„	3.000	„	„	38	„
3.000	„	„	3.200	„	„	44	„
3.200	„	„	3.400	„	„	50	„
3.400	„	„	3.600	„	„	56	„
3.600	„	„	3.800	„	„	62	„
3.800	„	„	4.000	„	„	68	„
4.000	„	„	4.400	„	„	76	„
4.400	„	„	4.800	„	„	86	„
4.800	„	„	5.200	„	„	96	„
5.200	„	„	5.600	„	„	112	„
5.600	„	„	6.000	„	„	128	„
6.000	„	„	6.600	„	„	144	„

6.600	K-án	felül	7.200	K	jövedelemig	160	K,
7.200	„	„	7.800	„	„	186	„
7.800	„	„	8.400	„	„	212	„
8.400	„	„	9.000	„	„	238	„
9.000	„	„	9.800	„	„	264	„
9.800	„	„	10.600	„	„	290	„
10.600	„	„	11.400	„	„	316	„
11.400	„	„	12.200	„	„	344	„
12.200	„	„	13.000	„	„	376	„
13.000	„	„	14.000	„	„	410	„
14.000	„	„	15.000	„	„	450	„
15.000	„	„	16.000	„	„	490	„
16.000	„	„	17.000	„	„	530	„
17.000	„	„	18.000	„	„	570	„
18.000	„	„	19.000	„	„	610	„
19.000	„	„	20.000	„	„	650	„
20.000	„	„	22.000	„	„	730	„
22.000	„	„	24.000	„	„	810	„
24.000	„	„	26.000	„	„	890	„
26.000	„	„	28.000	„	„	970	„
28.000	„	„	30.000	„	„	1.050	„
30.000	„	„	32.000	„	„	1.130	„
32.000	„	„	34.000	„	„	1.220	„
34.000	„	„	36.000	„	„	1.320	„
36.000	„	„	38.000	„	„	1.420	„
38.000	„	„	40.000	„	„	1.520	„
40.000	„	„	44.000	„	„	1.720	„
44.000	„	„	48.000	„	„	1.920	„
48.000	„	„	52.000	„	„	2.120	„
52.000	„	„	56.000	„	„	2.320	„
56.000	„	„	60.000	„	„	2.520	„
60.000	„	„	64.000	„	„	2.720	„
64.000	„	„	68.000	„	„	2.920	„
68.000	„	„	72.000	„	„	3.120	„
72.000	„	„	76.000	„	„	3.320	„
76.000	„	„	80.000	„	„	3.520	„
80.000	„	„	84.000	„	„	3.720	„
84.000	„	„	88.000	„	„	3.970	„

88.000	K-án	felül	92.000	K	jövedelemig	4.220 K,
92.000	„	„	96.000	„	„	4.470 „
96.000	„	„	100.000	„	„	4.720 „
100.000	„	„	104.000	„	„	4.970 „
104.000	„	„	108.000	„	„	5.220 „
108.000	„	„	112.000	„	„	5.480 „
112.000	„	„	116.000	„	„	5.740 „
116.000	„	„	120.000	„	„	6.000 „
120.000	„	„	124.000	„	„	6.260 „
124.000	„	„	128.000	„	„	6.530 „
128.000	„	„	132.000	„	„	6.800 „
132.000	„	„	136.000	„	„	7.070 „
136.000	„	„	140.000	„	„	7.350 „
140.000	„	„	144.000	„	„	7.630 „
144.000	„	„	148.000	„	„	7.920 „
148.000	„	„	152.000	„	„	8.210 „
152.000	„	„	156.000	„	„	8.500 „
156.000	„	„	160.000	„	„	8.800 „
160.000	„	„	164.000	„	„	9.100 „
164.000	„	„	168.000	„	„	9.410 „
168.000	„	„	172.000	„	„	9.720 „
172.000	„	„	176.000	„	„	10.030 „
176.000	„	„	180.000	„	„	10.350 „
180.000	„	„	184.000	„	„	10.670 „
184.000	„	„	188.000	„	„	11.000 „
188.000	„	„	192.000	„	„	11.330 „
192.000	„	„	196.000	„	„	11.660 „
196.000	„	„	200.000	„	„	12.000 „

200.000 K-án felül 6 % fizetendő jövedelemadó fejében akként, nogy a fokozatok 5.000 K-ként emelkednek, s minden megkezdett fokozat teljes 5.000 koronának veendő.

Ha 800 K-án alul is van adóztatásnak helye, 800 K-tól lefelé a fokozatok 50 koronánkint, az adótételek pedig 30 fillérrel kisebbednek.

A magasabb fokozatok alkalmazásánál a magasabb fokozat alkalmazásával járó adótöbblet nem lehet nagyobb, mint a fokozatot meghaladó jövedelem.

2. A jelen szakasz 1. pontja szerint járó rendes adótételnek még további

a) 15%-át fizeti az az egyén, akinek háztartásához családtag nem tartozik;

b) 10%-át fizeti az az egyén, akinek háztartásához csak egy családtag tartozik.

Annak az elbirálásánál, vajjon az *a)—b)* pont szerinti magasabb adóztatás alkalmazandó-e, a háztartáshoz tartozónak tekintetik az, aki az adókötelessel együtt adózik, továbbá azok (feleség, lemenők, felmenők, oldalrokonok), akiknek eltartásáról az adóköteles törvény szerint gondoskodni tartozik, ha az eltartottak vele egyazon háztartásban élnek, végül vagyoni helyzetükre való tekintet nélkül azok a lemenők, akik bár a háztartáson kivül élnek, de az adóköteles részéről állandó anyagi támogatásban részesülnek.

3. Az előző 2. pontban foglalt rendelkezések a gyámság alatt állókra nem terjednek ki abban az esetben, ha önállóan adóznak.

4. §.

Az 1916 : XXXII. t.-c. 5. §-ának 5. pontja helyébe lép:

5. azok a személyek, akiknek nincs olyan adóköteles tiszta vagyonuk, amelynek értéke 20.000 K-t meghalad.

5. §.

Az 1916 : XXXII. t.-c. 10. §-a a következőkkel egészíttetik ki:

1. A háború alatt vett ingóvagyon és bányavagyon megbecslésénél rendszerint az az átlagos forgalmi érték irányadó, amely a szerzés idejében mutatkozik. Ha azonban az 1916 : XXXII. törvénycikkben megállapított értékelési szabályok magasabb értéket eredményeznek, vagy viszont igazoltatik, hogy az illető vagyon értéke alászállott, a vagyonérték ehhez képest állapítandó meg.

2. Az előző 1. pont szerint kell eljárni azokban az esetekben is, amidőn az üzem (üzlet) a háború alatt keletkezett vagy fejlesztetett.

A gazdálkodásnál vagy az üzemeknél a felszerelések (élő és holt leltár) felújításához vagy rendes kiegészítéséhez szükséges beszerzések ugyanabban a háború előtti állapotnak megfelelő értékben veendők fel, mint a gazdaságnak vagy üzemnek a háború előtti időből eredő felszerelései.

6. §.

1. Az 1916 : XXXII. t.-c. 13. §-ának 1. és 3. pontja azzal egészíttetik ki, hogy abban az esetben, ha a fél birtokát a háború alatt vette, ez a vételár tekintendő az ingatlan értékének. Ha azonban az 1916 : XXXII. törvénycikkben megállapított értékelési szabályok magasabb értéket eredményeznek, vagy viszont igazoltatik, hogy az illető vagyon értéke alászállott, a vagyonérték ehhez képest állapítandó meg.

2. Az 1916 : XXXII. t.-c. 13. §. 2. *b)* pontjának utolsó bekezdése azzal egészíttetik ki, hogy az érték kiszámításának alapjául szolgáló tényleges haszonbérből a vízszabályozási járulékok is levonandók.

7. §.

Az 1916 : XXXII. t.-c. 14. és 15. §-ai a következőkkel egészíttetnek ki:

1. A jelen törvény 6. §-ának 1. pontjában és az 1916 : XXXII. t.-c. 13. §-ának 1. pontjában tárgyalt esetekben fennálló azokat a rendelkezéseket, amelyek szerint a vételár a mezőgazdasági használatrarendelt ingatlanok értékének tekintendő, az erdők, továbbá a városi ingatlanok és községi belsőségek értékének megállapításánál is értelemszerűleg alkalmazni kell.

2. Ha a városi ingatlanok, illetőleg a községi belsőségek értékének megbecslése az átlagos tiszta hozadék alapján történik, ennek huszszorosa veendő értéknek.

8. §.

Az 1916 : XXXII. t.-c. 18. §-a helyébe lép:

Az alábbi fokozatok szerint a vagyonadó összege:

20.000 K-án felül		21.000 K értékig		10 K,
21.000	„ „	22.000	„ „	12	„
22.000	„ „	23.000	„ „	14	„
23.000	„ „	24.000	„ „	16	„
24.000	„ „	25.000	„ „	18	„
25.000	„ „	26.000	„ „	20	„
26.000	„ „	28.000	„ „	23	„
28.000	„ „	30.000	„ „	26	„
30.000	„ „	32.000	„ „	29	„
32.000	„ „	34.000	„ „	32	„

34.000	K-án	felül	36.000	K	értékig	35	K,
36.000	„	„	39.000	„	„	40	„
39.000	„	„	42.000	„	„	45	„
42.000	„	„	45.000	„	„	50	„
45.000	„	„	48.000	„	„	55	„
48.000	„	„	52.000	„	„	60	„
52.000	„	„	56.000	„	„	68	„
56.000	„	„	60.000	„	„	76	„
60.000	„	„	64.000	„	„	88	„
64.000	„	„	68.000	„	„	100	„
68.000	„	„	72.000	„	„	112	„
72.000	„	„	76.000	„	„	124	„
76.000	„	„	80.000	„	„	136	„
80.000	„	„	88.000	„	„	152	„
88.000	„	„	96.000	„	„	172	„
96.000	„	„	104.000	„	„	192	„
104.000	„	„	112.000	„	„	224	„
112.000	„	„	120.000	„	„	256	„
120.000	„	„	132.000	„	„	288	„
132.000	„	„	144.000	„	„	320	„
144.000	„	„	156.000	„	„	372	„
156.000	„	„	168.000	„	„	424	„
168.000	„	„	180.000	„	„	476	„
180.000	„	„	196.000	„	„	528	„
196.000	„	„	212.000	„	„	580	„
212.000	„	„	228.000	„	„	632	„
228.000	„	„	244.000	„	„	688	„
244.000	„	„	260.000	„	„	752	„
260.000	„	„	280.000	„	„	820	„
280.000	„	„	300.000	„	„	900	„
300.000	„	„	320.000	„	„	980	„
320.000	„	„	340.000	„	„	1.060	„
340.000	„	„	360.000	„	„	1.140	„
360.000	„	„	380.000	„	„	1.220	„
380.000	„	„	400.000	„	„	1.300	„
400.000	„	„	440.000	„	„	1.460	„
440.000	„	„	480.000	„	„	1.620	„
480.000	„	„	520.000	„	„	1.780	„

520.000	K-án	felül	560.000	K	értékig	1.940	K,
560.000	„	„	600 000	„	„	2.100	„
600.000	„	„	640.000	„	„	2.260	„
640.000	„	„	680.000	„	„	2.440	„
680.000	„	„	720.000	„	„	2.640	„
720.000	„	„	760.000	„	„	2.840	„
760.000	„	„	800.000	„	„	3.040	„
800.000	„	„	880.000	„	„	3.440	„
880.000	„	„	960.000	„	„	3.840	„
960.000	„	„	1,040.000	„	„	4.240	„
1,040.000	„	„	1,120.000	„	„	4.640	„
1,120.000	„	„	1,200.000	„	„	5.040	„
1,200.000	„	„	1,280.000	„	„	5.440	„
1,280.000	„	„	1,360.000	„	„	5.840	„
1,360.000	„	„	1,440.000	„	„	6.240	„
1,440.000	„	„	1,520.000	„	„	6.640	„
1,520.000	„	„	1,600.000	„	„	7.040	„
1,600.000	„	„	1,680.000	„	„	7.440	„
1,680.000	„	„	1,760.000	„	„	7.940	„
1,760.000	„	„	1,840.000	„	„	8.440	„
1,840.000	„	„	1,920.000	„	„	8.940	„
1,920.000	„	„	2,000.000	„	„	9.440	„
2,000.000	„	„	2,080.000	„	„	9.940	„
2,080.000	„	„	2,160.000	„	„	10.440	„
2,160.000	„	„	2,240.000	„	„	10.960	„
2,240.000	„	„	2,320.000	„	„	11.480	„
2,320.000	„	„	2,400.000	„	„	12.000	„
2,400.000	„	„	2,480.000	„	„	12.520	„
2,480.000	„	„	2,560.000	„	„	13.060	„
2,560.000	„	„	2,640.000	„	„	13.600	„
2,640.000	„	„	2,720.000	„	„	14.140	„
2,720.000	„	„	2,800.000	„	„	14.700	„
2,800.000	„	„	2,880.000	„	„	15.260	„
2,880.000	„	„	2,960.000	„	„	15.840	„
2,960.000	„	„	3,040.000	„	„	16.420	„
3,040.000	„	„	3,120.000	„	„	17.000	„
3,120.000	„	„	3,200.000	„	„	17.600	„
3,200.000	„	„	3,280.000	„	„	18.200	„

3,280.000	K-án	felül	3,360.000	K	értékig	18.820 K,
3,360.000	„	„	3,440.000	„	„	19.440 „
3,440.000	„	„	3,520.000	„	„	20.060 „
3,520.000	„	„	3,600.000	„	„	20.700 „
3,600.000	„	„	3,680.000	„	„	21.340 „
3,680.000	„	„	3,760.000	„	„	22.000 „
3,760.000	„	„	3,840.000	„	„	22.660 „
3,840.000	„	„	3,920.000	„	„	23.320 „
3,920.000	„	„	4,000.000	„	„	24.000 „

4,000.000 K-án felül 0·6% fizetendő akképen, hogy a fokozatok 100.000 K-ként emelkednek s minden megkezdett fokozat teljes 100.000 K-nak veendő.

A magasabb fokozatok alkalmazásánál a magasabb fokozat alkalmazásával járó adótöbblet nem lehet nagyobb, mint a fokozatot meghaladó vagyonérték 5%-a.

Amennyiben az adókötelesnek, tőle független körülmények folytán, vagyoni viszonyaihoz képest aránytalanul nagy a jövedelmet nem hozó vagy a normálisnál kisebb jövedelmet hozó vagyona, a vagyonadó kivetésénél a jövedelmet nem hozó vagyon részben vagy egészen figyelmen kivül hagyható, illetve a normálisnál kisebb jövedelmet hozó vagyonra való tekintettel az adó megfelelően kisebb összegben állapítható meg.

A vagyonadó a fenti tételek feleösszegében állapítandó meg azoknál az adózóknál:

a) akik a jövedelemadó tekintetében a vallomás benyujtására kitűzött határidő alatt számszerű vallomást adnak, amelyben az egyes forrásokból eredő jövedelmüket egyenkint vallják be, vagy akik a kivetési vagy jogorvoslati eljárás során beszolgáltatják a jövedelemadó helyes kivetésére szükséges számszerű adatokat;

b) akik jövedelemadó fizetésére nem kötelesek.

9. §.

Az adóköteles jövedelem megállapításánál az 1917. hadiévben, illetőleg az ezt követő hadiévek (10. §.) mindegyikében fennállott üzletnek vagy más hasznothajtó foglalkozásnak jövedelme akkor is számításba veendő, ha az üzlet vagy hasznothajtó foglalkozás az adókivetés idejében már meg is szünt.

II. FEJEZET.

A hadinyereségadóról szóló 1916 : XXIX. t.-c. hatályának meghosszabbításáról.

10. §.

A hadinyereségadóról szóló 1916 : XXIX. törvénycikknek összes rendelkezései az 1916 : XXXIV. t.-c. 9. §-ában foglalt, valamint az alább következő módosításokkal az 1917., 1918. és 1919. hadi üzleti években elért nyereség-, illetőleg jövedelemtöbbletek után kivetendő hadinyereségadóra vonatkozólag is értelemszerűleg hatályban maradnak.

Az 1916 : XXIX. törvénycikkben említett hadi üzleti évek alatt a jelen törvény szempontjából megfelelőleg az 1917., illetőleg 1918., 1919. hadi üzleti év értendő.

11. §.

Az 1916 : XXIX. t.-c. 5. §-a a következőkkel egészíttetik ki:

Azoknál a nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknál, amelyek az 1914., 1915. vagy 1916. hadi üzleti években vagy ezek egyikében hadinyereség adó alá vonattak, a háborút megelőző évek (békeévek) átlagos nyereségét az 1916 : XXIX. t.-c. 5. §-a szerint jogerősen megállapított nyereség alkotja. A jogerős megállapításig az eljárást a pénzügyminiszter rendeletileg szabályozza.

12. §.

Az 1916 : XXIX. t.-c. 6. és 12. §-ai helyébe lép:

1. A jövedelemadó fizetésére kötelezett természetes és jogi személyeknél, valamint a külföldi nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknál az adó a jövedelemtöbblet (nyereségtöbblet)

első megkezdett vagy teljes 10.000 K-ja után	10%
a következő megkezdett vagy teljes 10.000 K után . . .	15%
„ „ „ „ „ 20.000 „ „ . . .	20%
„ „ „ „ „ 20.000 „ „ . . .	25%
„ „ „ „ „ 20.000 „ „ . . .	30%
„ „ „ „ „ 20.000 „ „ . . .	35%
„ „ „ „ „ 200.000 „ „ . . .	40%
„ „ „ „ „ 200.000 „ „ . . .	45%
„ „ „ „ „ 200.000 „ „ . . .	50%
„ „ „ „ „ 200.000 „ „ . . .	55%
a további többletek után	60%

2. A belföldi nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknál az adó a nyereségtöbblet ama része után, amely a saját tőke 5%-át nem haladja meg 30%
5%-át meghaladja, de 10%-át nem haladja meg 35%
10%-át „ „ 15%-át „ „ „ 40%
15%-át „ „ 20%-át „ „ „ 45%
20%-át „ „ 25%-át „ „ „ 50%
25%-át „ „ 30%-át „ „ „ 55%
30%-át „ 60%

3. A székhelyre való tekintet nélkül a nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknál nincs helye a megadóztatásnak arra az évre, amelyben a nyilvános számadásra kötelezett vállalat nyereségtöbblete 10.000 K-t meg nem halad.

4. A jelen szakasz 2. pontja szerint kivetendő hadi nyereségadó összege a megelőző 1. pontban megállapított kulcs szerint kivethető hadi nyereségadó összegét nem haladhatja meg.

5. Azok a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, amelyeknek gadasági éve a naptári évvel nem lévén azonos, a hadi nyereségadót az 1917. évi kivetés során nem három, hanem csupán két gazdasági évnek nyereségtöbblete után fizetik, az 1916/1917. gazdasági év nyereségtöbblete után is az 1916 : XXIX. t.-c. 6. §-a szerint adóznak. Ezeknél a vállalatoknál az 1919/1920. gazdasági év még a hadi évnek számítandó.

13. §.

Az 1916 : XXIX. t.-c. 9. §-a helyébe lép:

Hadi nyereségadó alá esnek a természetes személyek, illetőleg az 1909 : X. t.-c. 3. §-a esetében a közös háztartás feje, továbbá az 1909 : X. t.-c. 1. §-ának 7. és 8. pontjai szerint, nemkülönben a jelen törvény 1. §-a értelmében jövedelemadó fizetésére kötelezett jogi személyek az 1917. évben, illetőleg az ezt követő 1918. és 1919. hadi években elért jövedelemtöbbletek után.

Természetes személyek alatt az 1909 : X. t.-c. 1. §-ának 1., 2., 3. és 4. pontjaiban foglaltak szerint jövedelemadó fizetésére kötelezett magyar és külföldi állampolgárok értendők, kivéve az idézett törvény 4. §-ának 1., 3. és 4. pontjaiban említett egyéneket, akiknek adómentessége a hadi nyereségadóra is kiterjed.

A jövedelemadó fizetésére nem kötelezett jogi személyeknél az 1909 : X. t.-c. 2. §-ában foglaltak szerint részeik arányában a tagok adóznak, akik alatt a természetes személyek és a jelen szakasz értelmében jövedelemadó fizetésére kötelezett jogi személyek értendők.

A hadi nyereségadó alá tartozó természetes és jogi személyek megadóztatásánál az alábbi rendelkezéseknek megfelelőleg kell eljárni:

I. A hadi nyereségadó alapját az a jövedelemtöbblet alkotja, amellyel a hadi években (10. §.) az egy-egy évi adóköteles jövedelem az 1913. békeévi adóköteles jövedelmet, vagy az adóköteles fél választása szerint az 1911., 1912. és 1913. békeévekben elért adóköteles jövedelmeknek átlagát meghaladja.

Ha elemi csapás folytán úgy az 1913. évi jövedelem, mint az 1911., 1912. és 1913. években elért átlagos évi jövedelem a rendesnél jelentékenyen alacsonyabb volt, az adóköteles félnek legkésőbb az általa benyujtott vallomásban kifejezendő kívánságára a legutolsó normális év jövedelme veendő a jövedelemtöbblet megállapításának alapjául. A normális év úgy az 1911—1913. átlagévek bármelyike, mint az ezen éveket megelőzőleg bezárólag 1906. évig bármelyik esztendő lehet.

II. Az 1917. hadi évben, illetőleg az ezt követő hadi évek mindegyikében, valamint a békeévek mindegyikében az adóköteles jövedelmet a jelen szakaszban foglalt rendelkezések figyelembevételével alkotja:

1. természetes személyeknél, illetőleg az 1909 : X. t.-c. 3. §-a esetében a közös háztartás fejénél az 1909 : X. t.-c. 1. §-ának 1., 2., 3. és 4. pontjaiban, illetőleg 3. §-ában említett jövedelem;

2. jogi személyeknél az 1909 : X. t.-c. 1. §-ának 7. és 8. pontjában, valamint a jelen törvény 1. §-ában említett jövedelem.

III. Nincs adókivetésnek helye abban az esetben, ha a félnek 1917. évi, illetőleg az ezt követő egy-egy évi összjövedelme 10.000 K-t meg nem halad, vagy ha meg is halad, de a jövedelemtöbblet 3000 K-nál nem nagyobb.

Összjövedelem alatt a félnek akár a belföldről, akár a külföldről folyó és akár adóköteles, akár adómentes jövedelmének

együttes összege értendő. Az összjövedelemhez azonban nem számít:

a) országgyülési képviselőknél az 1918 : III. t.-c. 2. §-a szerint járó háborús pótlék;

b) közszolgálatban levőknél a háborús segély, továbbá az 1909 : X. t.-c. 22. §-ának harmadik bekezdésében említett terhelt járandóság;

c) magánszolgálatban levőknél az 1909 : X. t.-c. 22. §-ának első és második bekezdése szerint adómentes szolgálati illetmény, illetőleg annak adóalapul nem vehető része;

d) az 1881 : LIII. t.-c. 2. §-a szerint a mozgósított egyéneknél a folyósított hadfelszerelési járulék.

IV. Az 1917. hadi évi, illetőleg az ezt követő egy-egy évi adóköteles jövedelem megállapításánál a következők tartandók szem előtt:

1. Az 1917. évi, illetőleg az ezt követő hadi években az egy-egy évi jövedelem — hacsak a jelen törvény másként nem rendelkezik — rendszerint azzal az összeggel veendő számba, amellyel az a jövedelemadónak az 1918. évre, illetőleg az ezt követő évekre szóló kivetésénél meg lett állapítva. Ha azonban a jövedelemadónak az 1918. évre, illetőleg az ezt követő évekre szóló kivetésnél a jövedelemadó az 1916 : XXVI. t.-c. 10. §-a alapján az 1917. évi, illetőleg az ezt követő egy-egy évi jövedelemnél kisebb jövedelem után lett megállapítva, az 1917. évi, illetőleg az ezt követő hadi években az egy-egy évi jövedelem azzal az összeggel veendő számba, amely az 1916 : XXVI. t.-c. 10. §-a alapján eszközölt mérséklést megelőzőleg 1917. évi, illetőleg az ezt követő években egy-egy évi jövedelem gyanánt lett megállapítva.

2. Az előző pontban foglaltakhoz képest az adóköteles jövedelmet — hacsak a jelen törvény másként nem rendelkezik — az 1909 : X. t.-c. 9—22. §-aiban foglalt és az idevonatkozólag fennálló későbbi kiegészítő és módosító összes egyéb törvényes rendelkezéseknek megfelelőleg kell számbavenni. Ha azonban a jövedelem erdő faállományának kihasználásából, illetőleg tövön való eladásából származik, az adóköteles jövedelmet a fél kívánságára — eltérőleg az 1916 : XXVI. t.-c. 6. §-ában foglalt rendelkezésektől — az alábbi VI. pontban foglaltak szerint külön kell kiszámítani.

3. Az 1909 : X. t.-c. 5. §-ának 1., 4., 6., 10. és 11. pontjaiban

szabályozott adómentességek a hadi nyereségadó alapjának megállapításánál is figyelembe veendők.

4. A jelen törvény 2. §-a szerint levonható hadi nyereségadó, továbbá az 1909 : X. t.-c. 12. §-ának 9. pontja értelmében a jövedelemadó szempontjából levonható jövedelmek a hadi nyereségadó alapjának megállapításánál adókötelesek és megfelelően számbaveendők.

5. Azoknál, akik szabályszerű üzleti könyveket vezetnek s akiknél a jövedelem megállapítása az 1909 : X. t.-c. 11. §-a értelmében az általuk bemutatott nyereség- és veszteségszámla alapján történik, valamint azoknál, akik jövedelmeikről számszerű vallomást adnak, az 1916 : XXIX. t.-c. 4. §-ának IV. és V. pontjában foglalt rendelkezések megfelelően alkalmazandók.

6. Az 1917. hadi évben, illetőleg az ezt követő évek mindegyikében fennállott üzletnek vagy keresetnek jövedelme akkor is számításba veendő, ha a foglalkozás az adókivetés idejében már meg is szünt.

7. A jövedelem, illetve a jövedelemtöbblet az 1917. évi, illetőleg az ezt követő hadi években az egy-egy évi jövedelem megállapításánál:

a) egészen vagy részben figyelmen kivül hagyandó, ha a kivetési eljárás során az adó fizetésére kötelezett személy hitelt érdemlő bizonyítékokkal igazolja, hogy a jövedelem, illetve jövedelemtöbblet a békeévek valamelyikéből származik, de az illető évben az ügyfelekkel (társakkal és más hasonlókkal) szemben hátralékos elszámolás miatt, vagy más okokból csak az 1917. hadi évben vagy az ezt követő hadi évek egyikében lett számba vehető;

b) egyharmada erejéig figyelmen kivül hagyandó, ha a fél az előző *a)* pontban elmondottak szerint igazolja, hogy a jövedelem vagy a jövedelemtöbblet személyes gazdasági tevékenységével, a háború folytán keletkezett gazdasági viszonyoktól függetlenül állott elő.

V. A jelen szakasz I. pontjában említett békeévek adóköteles jövedelmének megállapításánál a következők tartandók szem előtt:

1. A békeév (békeévek) jövedelmét az adókötelesnek az a jövedelme alkotja; amely mint ilyen az 1916 : XXIX. t.-c. 9. §-a rendelkezéseinek megfelelőleg jogerősen már megállapíttatott.

A jogerős megállapításig az eljárást a pénzügyminiszter rendeletileg szabályozza.

Ugy az adóköteles fél, mint a pénzügyigazgatóság (adófelügyelő) a békeév (békeévek) jövedelmének újból való megállapítását követelheti:

a) ha a megállapított jövedelem a tényleges jövedelemnek bebizonyítottan nem felel meg, kivéve, ha az újból való megállapítás olyan jogcímen kéretik, amely az illető jövedelem megállapítása tekintetében már a m. kir. közigazgatási bíróság ítéletének tárgyát képezte;

b) ha az 1916 : XXIX. t.-c. 111. §-ának esetei az 1917. hadi évben, vagy az ezt követő hadi évek egyikében következtek be;

c) ha az 1917. hadi évben, vagy az ezt követő hadi évek egyikében a békeévvel szemben a közös háztartáshoz tartozók személyében lényeges változások keletkeztek, és a fél számszerű vallomás mellett az erre vonatkozó adatokat beszolgáltatja és azok elfogadhatók. Ebben a esetben a békeévi jövedelem is azon egyének jövedelméből állítandó össze, akiknek jövedelméből a közös háztartás fejének hadi évi jövedelme alakul. A hozzászámítás elbirálásánál az 1917. hadi év, illetőleg az ezt követő hadi évek mindegyikének végével fennállott háztartási állapot az irányadó.

2. Ha a békeév (békeévek) jövedelme a megelőző pontban foglaltak szerint újból állapítandó meg, vagy ha annak megállapítására azért van szükség, mert a fél hadi nyereségadó alá eddig még nem esett, ezekben az esetekben a békeév (békeévek) jövedelmeként az a jövedelem veendő, amely a jövedelemadóra vonatkozó törvények, illetőleg a jelen szakasz I. és II., továbbá IV. pontjának 2., 3. és 4. alpontjaiban foglaltak szerint, a fél akkori vagyoni és kereseti viszonyainak megfelelőleg annak idején — mégis tekintettel az 1916 : XXIX. t.-c. 11. §-ában foglalt változásokra — meg lett volna állapítandó.

3. A megelőző 2. pont eseteiben, az ott elmondottaktól eltérőleg az 1913. évi jövedelem, illetve az 1911—1913. évi átlagos jövedelem, vagy a normális év jövedelme — az erdőjövedelemnek az alábbi VI. pontban tárgyalt eseteit kivéve — hacsak az elsőfokú kivetés során a fél hiteltérdemlőleg magasabb jövedelmet nem igazol, 10.000 K-val veendő számba:

a) ha az a fél vallomása vagy a becslés szerint 10.000 K-nál kevesebb vagy semmi sem volt;

b) ha a fél vallomásadási kötelezettségének nem tett eleget, vagy vallomásában az 1913. évi, illetőleg az 1911—1913. évi, vagy a normális év jövedelmeinek számszerű adatait nem tüntette ki;

c) az 1909 : X. t.-c. 1. §-ának 3. és 4. pontjában említett külföldieknél, ha jövedelemadókötelezettségük az 1913. évben, a törvény hatálybanléte esetében nem állott volna fenn. Ha azonban az idézett törvénycikk 1. §-ának 3. pontjában említett külföldi 1913. évi összjövedelmét a rendeleti úton megállapítandó módon igazolja, a jövedelemtöbblet megállapításánál ez a jövedelem veendő alapul.

A megelőző *c)* pontban foglalt rendelkezések szem előtt tartásával rendeleti úton szabályozandó a békeévek jövedelmének számbavétele az 1909 : X. t.-c. 1. §-ának 2. pontjában említett külföldön lakó, valamint a békeévek alatt a külföldön lakott, de az 1917. évtől kezdve már a magyar szent korona országainak területén lakó magyar állampolgároknál is.

VI. Ha a jövedelem erdő faállományának kihasználásából, illetőleg tövön való eladásából származik, az adóalapul veendő jövedelemtöbblet kiszámításánál a fél kérelmére a következők szerint kell eljárni:

1. Az összehasonlítás alapjául az a jövedelem szolgál, amelyet az adóköteles fél az 1913. évben, illetőleg átlagosan az 1911—1913. években fakihasználás, illetőleg faeladás útján kataszteri holdankint elért, még pedig ezt annyiszor számítva, ahány kataszteni holdon a faállomány az 1917. évben, illetőleg az ezt követő hadi évek mindegyikében ki volt használva, illetőleg el lett adva.

2. Ha az 1913. évben fakihasználás, illetőleg faeladás nem volt, és igy átlagos jövedelemszámításnak helye nincs, akkor az erdő jövedelemtöbbletének kiszámításánál az összehasonlítás alapjául szolgáló 1913. évi kataszteri holdankinti jövedelem az illető erdővel szomszédos legközelebbi hasonló korú, fanemű és állapotban levő erdőknél az 1913. évben elért jövedelemnek megfelelő tekintetbe vételével állapitandó meg.

3. Abban az esetben, amikor a fél az erdőt oly módon értékesítette, hogy csak az abban elszórtan vágásra érett fát adta el, míg ugyanazon területen a fiatalabb fák eladás tárgyát nem képezték, akkor a holdankinti jövedelem kiszámítása mellőzendő, és csupán

azt a különbözetet kell megállapítani, amely az 1917. hadi évben, illetőleg az ezt követő hadi években eladott famennyiség köbméterenkinti ára és az ugyanolyan minőségű fa 1913. évi köbméterenkinti ára között mutatkozik. Ennek a különbözetnek az 1917. hadi, illetőleg az ezt követő hadi évek mindegyikében eladott famennyiséggel történt szorzata adja az adóalapul veendő jövedelmet.

4. Abban az esetben, ha a fakihasználás, illetőleg a faeladás az alapul vett békeévben nagyobb jövedelmet igazol, mint az 1917. hadi évben, vagy az ezt követő hadi évek valamelyikében, az erdőgazdaság jövedelme a maga egészében, még pedig

a) a békeévi jövedelem az adózónak ugyanazon évi egyéb jövedelméhez,

b) az illető hadiévi jövedelem pedig az adózónak ugyanazon évi egyéb jövedelméhez számítandó.

5. Ha az 1917. hadi évben, vagy az ezt követő hadi évek valamelyikében adóköteles jövedelem kizárólag erdő faállományának értékesítéséből származik, akkor ez a jövedelem — eltérőleg a jelen szakasz V. 3. pontjában foglalt rendelkezésektől — akkor is, hadi nyereségadó alá esik, ha az e fajta jövedelem az 1913. évben, illetőleg az 1911—13. évi átlagban 10.000 K-nál kisebb is volt.

6. Ha a hadi évek valamelyikében a fakihasználás bár okszerű, de oly mérvű, hogy a szóbanforgó erdő faállományának ily mérvű értékesítéséből befolyt összeg már nem jövedelemnek, hanem a vagyon értékésítésének tekintendő, az igy befolyt összegnek a törvényszerű levonások után mutatkozó maradványából csak az a rész vehető a hadi nyereségadó megállapításának alapjául, amely a rendes vágásterületre eső jövedelemnek felel meg, s amely a befolyt és a törvényszerű levonások után mutatkozó összeg 10%-ánál kisebb nem lehet.

Rendes évi vágásterületnek szálerdőben az erdőbirtok $^1/_{100}$-ad, sarj- és középerdőben $^1/_{30}$-ad része tekintendő.

Ha kétely merül fel a tekintetben, hogy a fenti rendelkezések alkalmazásának van-e helye, erre nézve az Országos Erdészeti Egyesület, illetve Horvát-Szlavonországokban a pénzügymiszter által a bánnal egyetértőleg kijelölt szakközegek szakvéleménye kérendő ki.

Azok a felek, akiknek az 1914—1916. években volt a fentiek-

nek megfelelő fakihasználása, a terhükre az 1914—1916. évekre kivetett hadi nyereségadónak a jelen rendelkezések alapján való megfelelő helyesbítését kérhetik. A helyesbítés iránti kérelem legkésőbb 1918. év végéig nyujtandó be annál a pénzügyigazgatóságnál, amelynek területén a kivetett hadi nyereségadó elő lett irva.

VII. Ha az 1912 : LIII. t.-c. 22. §-ának az 1916 : XXVI. törvénycikkel érvényben tartott eseteiben a jövedelemadó szempontjából pótkivetésnek van helye, egyúttal — amennyiben a törvényes feltételek beállanak — a hadi nyereségadó is mindenkor megállapítandó.

VIII. Vallomást mindenki tartozik adni, akinek adóköteles jövedelme az 1917. hadi üzleti évben, illetőleg az ezt követő hadi évek valamelyikében a 13.000 K-t meghaladta.

A jövedelem megállapítására vonatkozó további részletes eljárást, a vallomások alakját, tartalmát, benyujtásuk határidejét s az egyéb szükséges intézkedéseket a pénzügyminiszter rendeletileg állapitja meg.

14. §.

Az 1916 : XXIX. t.-c. 13. §-a helyébe lép:

1. Azok a nyereségek, amelyek akár az 1916 : XXIX. törvénycikkben, akár a jelen törvényben meghatározott hadi üzleti évek valamelyikéből származnak, de az illető évben az ügyfelekkel (társakkal és más hasonlókkal) szemben hátralékos elszámolás miatt vagy más okokból nem vétettek számba, 30 nappal annak az évnek a lejárata után, amelyben elszámoltattak, a hadi nyereségadó kivetési alapjába való utólagos bevonás végett bevallandók.

Ha ezek a nyereségek 1920. végéig el nem számoltattak, az illetékes pénzügyigazgatóságnál (adófelügyelőnél) legkésőbb 1921. március 31.-éig külön kimutatandók. Ezeknek a hadi nyereségadó kivetési alapjába való bevonását a pénzügyigazgatóság (adófelügyelő) az adóköteles meghallgatása után elszámolásuk előtt is elrendelheti, ha az elszámolás további kitolásának nincs helytálló indoka. Az adóköteles kívánságára e tekintetben szakértők véleménye hallgatandó meg.

2. Ugyancsak legkésőbb 1921. évi március 31.-éig elszámolás nyujtandó be az illetékes pénzügyigazgatósághoz (adófelügyelőhöz) az 1916 : XXIX. t.-c. 4. §. IV. és V. pontja (9. §. tizenegyedik bekezdése), illetőleg a jelen törvény 13. §-ának IV. 5. pontja alapján

adómentesen leirt és tartalékolt összegek mikénti felhasználására nézve. Amennyiben a leirt vagy tartalékolt összegek részben vagy egészen nem fordíttatnak arra a célra, amelyre leirhatók vagy tartalékolhatók voltak, utólagosan bevonandók a hadi nyereségadó kivetési alapjába. Ha az elszámolás a pénzügyigazgatóság (adófelügyelő) ide vonatkozó felszólításának vételétől számított 30 nap alatt be nem nyujtatik, a leirt vagy tartalékolt összegek egészen olyanoknak tekintendők, mintha nem fordíttattak volna arra a célra, amelyre leirhatók vagy tartalékolhatók voltak.

3. Az 1916. évre, illetőleg a jelen törvény 12. §-ának 5. pontja esetében az 1916/1917. gazdasági évre szóló hadi nyereségadó alapjához számítandók:

a) a fenti 1. pontban említett azok a nyereségek, amelyek az 1914., 1915. és 1916. hadi üzleti évekből, illetőleg az 1916/1917. gazdasági évből származnak, de az említett évek végéig még el nem számoltattak;

b) a fenti 2. pontban említett azok az összegek, amelyek az 1916 : XXIX. t.-c. 4. §-ának IV. és V. pontja és 9. §-ának tizenegyedik bekezdése alapján az 1916. év végéig, illetőleg az 1916/1917. gazdasági év végéig adómentesen leirattak, vagy tartalékoltattak, amennyiben részben, vagy egészen nem fordíttattak arra a célra, amelyre leirhatók vagy tartalékolhatók voltak.

Az 1916. évre, illetőleg az 1916/1917. gazdasági évre már kivetett hadi nyereségadó az elszámolás után az 1916 : XXIX. t.-c. rendelkezései szerint foganatosított pótkivetés útján megfelelőleg felemelendő.

4. A jelen szakasz 1. és 2. pontjában felsorolt azok a nyereségek, leirások és tartalékok, amelyek az 1917. hadi évtől, illetőleg az 1917/1918. gazdasági évtől kezdve keletkeztek, az utolsó hadi nyereségadó kivetési alapjához számítandók, és a jelen törvény rendelkezéseinek megfelelőleg adóztatandók meg.

5. Az elszámolásra megállapított határidőket akár általánosságban, akár esetről-esetre a pénzügyminiszter a szükségnek megfelelőleg meghosszabbíthatja.

15. §.

Az 1916 : XXIX. t.-c. 14. §-ának első bekezdése helyébe lép:

A hadinyereségadó kivetésénél az adóalapból nem vonható le:

a) a hadinyereségadó;

b) a vagyonadó és

c) a jövedelemadó.

Az egyenes adók kivetésénél — a jelen törvény 2. és 24. §-aiban tárgyalt esetek kivételével — a hadinyereségadót az adóalapból levonni nem szabad.

16. §.

Az 1916 : XXIX. t.-c. 15. §-ának helyébe lép:

Ha valamelyik hadi üzleti év veszteséggel zárult, ez az igazolt veszteség a következő év vagy évek hadinyereségadójának megállapításánál levonandó, amennyiben ez a veszteség vagy annak egy része a hadinyereségadó valamely előző évre való kivetésénél már levonás tárgyát nem képezte.

17. §.

Az 1916 : XXIX. t.-c. 17. §-a a következőkkel egészíttetik ki:

1. Ha a vállalat kizárólag bányavállalat, és bányái több pénzügyigazgatóság területén feküsznek, az összes érdekelt pénzügyigazgatóságoktól (adófelügyelőtől) beszerzendő vallomások és adatok alapján és az illetékes bányakapitányság közbenjöttével, a vállalat hadinyereségadójára vonatkozó adókiszámítási javaslatot az a pénzügyigazgatóság (adófelügyelő) készíti el, amelynek területén a vállalat igazgatóságának székhelye van; az adónak megállapítása pedig szintén az igazgatóság székhelye szerint illetékes adókivető, illetőleg adófelszólamlási bizottság hatáskörébe tartozik.

2. Ha valamely nyilvános számadásra kötelezett vállalat részben bányaadó, részben pedig a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adója alá tartozik, a hadinyereségadónak kivetésére az a pénzügyigazgatóság (adófelügyelő) illetékes, amely az 1916 : XXXIV. t.-c. rendelkezésének megfelelőleg a vállalat kereseti adóját megállapítja, és a kivetés ellen irányuló jogorvoslati eljárás is az idézett törvénycikk határozmányainak megfelelőleg vehető igénybe.

3. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok hadinyereségadójára, illetőleg a jelen szakasz 1. és 2. pontjaiban tárgyalt esetekre az 1909 : VIII. t.-c. 31. §-a nem terjed ki.

III. FEJEZET.

Egynémely adónem után fizetendő hadipótlékról.

18. §.

A földadó, a házosztályadó, a III. osztályú kereseti adó (ideértve az 1916 : XXXIII. t.-c. 5. §-ában említett javadalmak után járó III. osztályú kereseti adót is), továbbá a bányaadó és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adója, végül az 1883 : VII. t.-c. szerint járó tőkekamat- és járadékadó kivételével kivetett tőkekamat- és járadékadó után 60%-os hadipótlék fizetendő.

Az alapadónál fennálló ideiglenes adómentesség, annak tartamáig, a hadipótlék fizetése alul is mentesít.

Hadipótlék kivetésének nincs helye:

1. az olyan házak után, amelyekben az összes adóköteles lakrészek száma kettőnél nem több;

2. a III. osztályú kereseti adónál:

a) a családtagok adótétele után;

b) ha az általános jövedelmi pótadó az 1883 : XLVI. t.-c. 9. §-ának 3. *a)* pontja, illetőleg az 1886 : XXXVII. t.-c. 5. §-ának 3. *a)* pontja szerint csak 10%-kal jár;

c) azon adótöbblet után, amellyel a félnek III. osztályú kereseti adója az 1916. évi jogerős megállapítással szemben az 1916 : XXXIII. t.-c. 2. és 3. §-aiban szabályozott eljárás során jogerősen felemeltetett;

3. a tőkekamat- és járadékadónál a katonatiszteknek és katonai hivatalnokoknak adóköteles házassági óvadéka után;

4. azoknak a helyi érdekű vasútaknak kereseti adója után, amelyeknek az alapszabályok értelmében felosztásra kerülő bevételei nem voltak elegendők arra, hogy elsőbbségi részvényeiknek alapszabályszerűleg biztosított osztalékát fizethessék.

A földadónál az 1881 : XLII. t.-c. 7. §-a szerint járó adóvisszatérítések a hadipótlékot nem érintik.

19. §.

A hadipótlék az alapadóval egyszerre, egyazon lajstromban és az alapadó kivetésére illetékes közegek által az alapadóra érvényben álló törvényes határozmányok szerint vetendő ki.

Az alapadónak bármely címen történő felemelése, leszállítása vagy törlése esetén a hadipótlék is hivatalból megfelelőleg helyes-

bítendő vagy törlendő. Egyéb esetekben elsőfokon a kir. pénzügyigazgatóság (adófelügyelő), másodfokon a közigazgatási bizottság adóügyi bizottsága jár el, amelynek határozata ellen a m. kir. közigazgatási bírósághoz intézhető a panasz.

A hadipótlék könyvelését, esedékességét, beszedését, behajtását, biztosítását és elévülését, a mindezekkel kapcsolatos egyéb kérdésekkel egyetemben a megfelelő alapadóra érvényben álló törvényes határozmányok szabályozzák. Az 1909 : XI. t.-c. VIII. és IX. fejezetében foglalt és az alapadóra vonatkozó rendelkezések, az 1912 : LIII. t.-c. 35—38. §-aiban foglalt módosításokkal, a megfelelő alapadóra vonatkozó hadipótlékra is kiterjednek.

20. §.

A hadipótlék a II. osztályú kereseti adó és a hadmentességi díj kivetésénél az adóalaphoz nem számítandó.

21. §.

A hadipótlék után semmiféle más állami vagy helyhatósági adó, illetőleg pótadó ki nem vethető.

22. §.

A hadipótlék a legtöbb adót fizetőkről az 1872 : XXXVI., az 1886 : XXI. és XXII. törvénycikkek rendelkezéseihez képest készítendő névjegyzékek összeállításánál állami egyenes adóként számításba nem veendő.

IV. FEJEZET.

Vegyes intézkedések.

23. §.

Felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy új adókivetést rendelhessen el azokban az esetekben, amidőn megállapíttatik, hogy a félnek, vagy az egy adóalanyt alkotó közös háztartásnak adóköteles jövedelme, illetőleg adóköteles vagyonának értéke vagy jövedelemtöbblete a jövedelemadóról, illetőleg a vagyonadóról vagy a hadinyereségadóról szóló törvényes rendelkezések ellenére

a) egészen vagy részben több helyen lett megadóztatva;

b) csak részben lett megadóztatva, és a fél ellen az 1909 : X. t.-c. 71. §-a, illetőleg az 1916 : XXXII. t.-c. 32. §-a, vagy az

1916 : XXIX. t.-c. 26. §-a szerint jövedéki büntető eljárás megindításának helye nincs.

Ezekben az esetekben a fél, és pedig legkésőbb a helytelen kivetés évének lejártától számított harmadik év végéig, végzésileg megfelelőleg értesítendő, és záros határidő alatt — a jogkövetkezmények terhe mellett — új vallomás beadására hivandó fel.

A jelen szakasz *a)* pontja esetében a fél is kérheti, és pedig legkésőbb a helytelen kivetés évének lejártától számított harmadik év végéig, az új adókivetést.

Az új adókivetés a fél kérelmének beérkeztétől, illetőleg a végzésileg neki kézbesített értesítés kézhezvételétől számított két év alatt foganatosítandó. Az új adókivetéssel egyidejűleg a helytelenül kivetett megfelelő adó is törlendő.

A jelen szakasz *b)* pontja alapján nincs helye új adókivetésnek, amikor olyan jövedelemről van szó, amely önkezelt földbirtoknak már megadóztatott jövedelméből, továbbá a saját (haszonélvezett) házban birt lakásnak már megadóztatott haszonértékéből, végre az adóköteles fél által folytatott valamely haszonhajtó foglalkozásnak már megadóztatott jövedelméből származik, akkor sem, ha a jogerős adóztatás során megállapított ez a jövedelem a valóságnál kisebb is.

24. §.

Azok az összegek, amelyeket a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok az 1916. évre és a következő évekre kivetett hadinyereségadó címén tényleg befizettek vagy tartalékoltak, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójának kivetése szempontjából az adóköteles jövedelemből levonhatók.

Ennek a levonásnak a hadinyereségadó kivetése szempontjából nincs helye.

Ha az utólagos befizetés a tartalékolt összegnél nagyobb vagy kisebb, a különbözetre nézve a jelen törvény 14. §-ának rendelkezései nyernek alkalmazást.

25. §.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójának és hadinyereségadójának megállapításánál, a kizárólag hadijótékonysági célokra igazoltan adott önkéntes adományok (ajándékok), mint adómentes összegek az adóköteles jövedelemből le-

vonandók. Az adót azonban ezen adómentes és az egyébként adóköteles jövedelem együttes összege alapján kell megállapítani, de abból csakis az egyébként adóköteles jövedelemre eső rész irható elő.

26. §.

Az 1916 : XXXIV. t.-c. 5. §-a a következőkkel egészíttetik ki:

Azoknál a nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknál, amelyek 1917. január elseje után a részvény- vagy üzletrésztőkét felemelték, a felemelést követő három adóéven át az alkalmazandó adókulcs akként állapítandó meg, hogy az új részvények vagy üzletrészek ellenében befizetett vagy a vállalat saját tőkéjét nem képező vagyonelemekből a tőkefelemelésre való befizetés címén a részvényesek vagy üzletrészesek javára elszámolt összegek a vállalat saját tőkéjéből, az új részvények vagy üzletrészek 6%-a pedig az üzleti nyereségből levonandó. Az ennek megtörténte után mutatkozó évi üzleti nyereségre kell azt az adókulcsot alkalmazni, amely az újonnan kibocsátott részvények (üzletrészek) fejében befizetett, vagy elszámolt összeg levonása után maradó saját tőkének megfelel. A nyereségnek az a része, amely az újonnan kibocsátott részvények (üzletrészek) fejében befizetett vagy elszámolt összegnek 6%-ára esik, az 1916 : XXXIV. t.-c. 5. §-ának *a)* pontjában foglalt rendelkezéseknek megfelelőleg külön 10, illetőleg 12%-os adókulcs szerint adóztatandó meg.

A jelen szakaszban foglalt rendelkezések az 1916 : XXXIV. t.-c. 5. §-ának *f)* pontjában említett szövetkezetekre nem vonatkoznak.

27. §.

Az 1875 : XXIX. t.-c. 2. §-a szerint a kereseti adó I. osztályának *a)—d)* pontjaiban említettekre — az 1883 : X. t.-c. alapján adómentes napszámosok kivételével — kivetett I. osztályú kereseti adó 1918. évi január hó 1-től kezdve megszűnik állami adó lenni, és a községek (városok) háztartásai javára engedtetik át.

A kivetésre, a jogorvoslati eljárásra, az adók kezelésére és az elévülésre továbbra is a fennálló törvényes határozatok érvényesek.

Azok a törvényes rendelkezések, amelyek szerint a jelen szakasz első bekezdésében említett I. osztályú kereseti adó után a vármegyei törvényhatóságok adópótlékokat vethetnek ki, hatá-

lyukat vesztik; ellenben a községek (városok) részéről ez a jog továbbra is gyakorolható.

28. §.

Bérlet és haszonbérlet esetében, ha a bérletre vagy haszonbérletre vonatkozó szerződés a jelen törvény életbelépte előtt jött létre, a megfelelő hadipótlékot a tulajdonos (haszonélvező) és a bérlő, illetőleg haszonbérlő közötti viszonyban a bérlő, illetőleg a haszonbérlő viseli; ehhez képest a szerződésileg kikötött bér vagy haszonbér összege a megfelelő hadipótlék összegével emelkedik. A feleknek ezzel ellenkező megállapodása semmis.

Horvát-Szlavonországokban az előbbi bekezdésben foglalt rendelkezések helyett az ottani önkormányzat körében alkotandó megfelelő jogszabályok irányadók.

29. §.

Az 1909 : X. t.-c. 12. §. 7. pontjában említett adóssági kamatok és egyéb magánjogi címen alapuló terhek, továbbá a jelen törvény 2. §-ában levonhatók gyanánt felsorolt köztartozások és önkéntes adományok az 1909 : X. t.-c. 23. §-ának esetében a föld- és házbirtokból eredő jövedelemnek nem az egyszeres, hanem a háromszorosan számított összegéből vonandók le.

30. §.

Felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy amennyiben a viszonyok követelik, az 1918. évre rendeleti úton a következő határozatok szerint intézkedhessék:

1. Az 1918. évre a jövedelemadó és vagyonadó csak azokra nézve vetendő ki újból:

a) akik 1917-re ezekkel az adókkal nem voltak megróva, de egyébként adókötelesek;

b) akik 1917-re 100.000 K vagy ezt meghaladó jövedelem, illetve két millió korona vagy ezt meghaladó vagyon után lettek megadóztatva;

c) akik annál a pénzügyigazgatóságnál, amelynek kerületében az 1917. évre jövedelem-, illetve vagyonadóval meg lettek róva, legkésőbb 1918. évi július hó 31-ig benyujtott, illetve postára adott kérvényben, amelyhez a jövedelem- és vagyonadóra s az esetleges

hadinyereségadóra vonatkozó szabályszerű vallomás csatolva van, adóiknak helyesbítését kérik;

d) akiket az a pénzügyigazgatóság, amelynek kerületében az 1917. évre jövedelem-, illetve vagyonadóval meg lettek róva, legkésőbb egy hónappal azelőtt, mielőtt a jövedelem-- és vagyonadónak az 1918. évre szóló kivetésére illetékes adófelszólamlási bizottság abban a kerületben, amelyben a fél az 1917. évre ezekkel az adókkal meg lett adóztatva, működését megkezdi, postára adott értesítésben, amelyben a fél felszólítandó, hogy szabályszerű vallomását legkésőbb egy hónap alatt nyujtsa be, értesít arról, hogy adójuk újból fog megállapíttatni.

Amennyiben a fentiek alapján új adókivetésnek van helye, mindenkor úgy a jövedelem-, mint a vagyonadó újból állapítandó meg. Az adót az 1918. évre a jelen törvény 3. és 8. §-aiban megállapított adótételek és a jelen törvény 1., 5., 6., 7. és 9. §-aiban foglalt rendelkezések alkalmazásával, egyébként azonban a jelen törvény életbelépte előtt érvényes törvényes rendelkezések értelmében kell megállapítani, tehát a 3. §. *2.* és *3.* pontjai nem alkalmazhatók, a 8. §. utolsó bekezdésének rendelkezései helyett pedig az 1916 : XXXII. t.-c. 18. §-ának harmadik és negyedik bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

Ehhez képest az 1918. évi adókivetés során a vagyonadó az 50.000 K-án aluli vagyon után nem vetendő ki, de az 1919. évi adókivetés során arra, akire 50.000 K-át meg nem haladó értékű vagyon után a vagyonadó kivettetik, amennyiben már az 1918. évi augusztus hó 31-én tulajdonosa vagy haszonélvezője volt az adóköteles vagyonnak, a vagyonadó visszahatólag az 1918. évre is, tehát kétszeres összeggel vetendő ki.

2. Azok, akiknek jövedelem- és vagyonadója a fentiek értelmében az 1918. évre újból nem állapítandó meg, az 1918. évre a jövedelem- és vagyonadót az 1917. évre megállapított összegben tartoznak fizetni. Ezekre nézve az 1917. évi netáni jövedelemtöbblet után az 1918. évre fizetendő hadinyereségadó egyébként a jelen törvény II. fejezetében foglalt rendelkezéseknek megfelelően vetendő ki azzal az eltéréssel, hogy a jelen törvény 13. §-ának IV. 1. pontja értelmében számbaveendő 1917. évi jövedelem gyanánt a jövedelemadó 1917. évre szóló kivetésének alapjául jogerősen megállapított jövedelem veendő.

Azokra nézve, akiknek jövedelem- és vagyonadója a fentiek értelmében az 1918. évre újból megállapítandó, amennyiben a hadinyereségadó kivetésének is van helye, egyidejűleg — a jelen törvény II. fejezetében foglalt rendelkezéseknek megfelelően — az 1918. évre a hadinyereségadó is kivetendő.

31. §.

E törvény 1918. évi január elsejétől kezdődő hatállyal kihirdetése napján lép életbe.

A jelen törvény 1. §-ában felsorolt jogi személyek az 1915., 1916. és 1917. évekre jövedelemadót, az 1917. évtől kezdődőleg pedig vagyonadót is kötelesek fizetni.

Ezek a visszahatólagos adóztatások az illető években hatályban volt törvények rendelkezéseinek megfelelőleg foganatosítandók.

A hadinyereségadót illetőleg az 1914., 1915. és 1916. hadiévekre szóló és az 1916 : XXIX. t.-c. rendelkezéseinek megfelelőleg foganatosítandó visszahatólagos adóztatások eseteiben:

a) az 1. §-ban említett jogi személyek mind adókötelesek;

b) a 13. §. V. 3. pontjában foglalt rendelkezéseket pedig általában alkalmazni kell.

32. §.

Felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy az egyenes adókivető bizottságok és adófelszólamlási bizottságok elnökeinek és tagjainak, valamint az értékmeghatározó bizottságok tagjainak járó napidíjakat rendeleti úton szabályozhassa.

33. §.

E törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

B) RENDELETEK.

I. Általános vonatkozású rendelkezések.

2231.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 620. M. E. számú rendelete,

az erdélyrészi királyi biztos hatáskörének megállapitásáról.

A magyar királyi minisztérium az erdélyrészi királyi biztos hatáskörét és működésének irányelveit következőképen állapitja meg:

1. Az erdélyrészi királyi biztos a minisztériumnak van alárendelve.

Működésének irányitását a minisztériumtól és az érdekelt szakminisztertől kapja.

2. A királyi biztos székhelye Kolozsvár; hatásköre Alsó-Fehér, Besztercze-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kis-Küküllő, Kolozs, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Szeben, Szilágy, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegye, valamint Kolozsvár és Maros-Vásárhely szabad királyi város területére terjed ki.

3. A királyi biztos feladata a 2. pontban megjelölt területeken a háborús események következtében szükségessé vált helyreállitási munkálatokkal és a lakosság segélyezésével kapcsolatos ügyeknek, továbbá az emlitett területeken és a minisztérium, illetőleg az egyes miniszterek felhatalmazása alapján, az állami érdekek fokozottabb biztositása céljából, a közigazgatás terén szükséges mindazoknak a kormányzati tennivalóknak irányitása és intézése, amelyek a minisztérium és az ügykörük szerint érdekelt egyes miniszterek hatáskörébe tartoznak.

4. A királyi biztos a 3. pontban meghatározott feladatok megvalósításának irányelveit a minisztériummal, illetőleg az érdekelt szakminiszterrel összhangban állapitja meg, és a megvalósitásuk céljából szükséges alapvető intézkedéseket vagy rendeleteket is a minisztériummal, illetőleg a szakminiszterrel egyetértve, tehát előzetes megkérdezésük és hozzájárulásuk után teheti meg, illetőleg adhatja ki.

A királyi biztos rendelkezései ellen 15 nap alatt fellebbezésnek van helye az illetékes miniszterhez, aki végérvényesen határoz.

5. A királyi biztost a hatáskörébe utalt feladatok megvalósitása céljából a vármegyei, városi és községi alkalmazottakkal és közegekkel, továbbá a csendőrség, az államrendőrség, a határrendőrség és a pénzügyőrség alkalmazottaival és közegeivel, végül az állami erdészet személyzetével szemben ugyanazok a jogok illetik meg, amelyeket az 1912 : LXIII. törvénycikk 4. §-a a kormánybiztosok részére megállapít; a felfüggesztés és a rendelkezési állapotba helyezés jogát azonban csak az illetékes miniszter hozzájárulásával gyakorolhatja.

6. Azokban a közigazgatási ügyekben, amelyek a királyi biztos hatáskörén kivül esnek, továbbra is a rendes közigazgatás hatóságok járnak el.

Eljárásuk felett a királyi biztos felügyeleti jogot csak annyiban gyakorolhat, amennyiben működésük a királyi biztosra bizott feladatok sikeres megvalósitását érinti.

7. A királyi biztos működésével járó személyi és dologi kiadásokat a miniszterelnöki tárca terhére kell elszámolni.

Budapesten, 1918. évi március hó 21-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2232.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.021. M. E. számú rendelete,

az 1918. évi április hó 1-től az 1918. évi szeptember hó 29-ig alkalmazandó új időszámitásról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A magyar szent korona országainak területén jelenleg használatos egységes középeurópai időszámítás 1918. évi április hó 1-ső napjától kezdve 1918. évi szeptember hó 29-ik napjáig, az említett napoknak alább megjelölt órái közé eső időtartamra nézve akként módosul, hogy az új időszámítás a jelenleg általánosan használt egységes középeurópai időszámításhoz képest egy órával (60 perccel) előbbre lesz.

Az új idöszámítás az 1918. évi április hó 1-ső napjának a jelenlegi időszámításban kifejezett délelőtti (reggeli) két órájától veszi kezdetét, amely ehhez képest már 3 óraként jelölendő meg, és az 1918. évi szeptember hó 29-ik napjának az új időszámításban kifejezett délelőtti (reggeli) 3 órájával ér véget.

Eszerint az 1918. évi szeptember hó 29-ik napján a délelőtti (reggeli) 2 óra megjelölés kétszer jelentkezik, miért is az elsőt, amely az új időszámítás 2 órájának fog megfelelni, 2 A-val, a másodikat pedig, amely a jelenleg érvényes időszámítás 2 órájának fog megfelelni, 2 B-vel kell megjelölni.

2. §.

A jelen rendelet hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Budapesten, 1918. évi március hó 6-án.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2233.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.221. M. E. számú rendelete,

a nyári időszámitás életbeléptetéséről szóló 1.021/1918. M. E. számú minisztériumi rendelet megváltoztatásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján az 1918. évi

március hó 6-án kelt 1.021/1918. M. E. számú minisztériumi rendelet[1]) hatályon kivül helyezésével a következőket rendeli:

1. §.

A magyar szent korona országainak területén jelenleg használatos egységes középeurópai időszámítás 1918. évi április hó 15-ik napjától kezdve 1918. évi szeptember hó 16-ik napjáig, az említett napoknak alább megjelölt órái közé eső időtartamra nézve akként módosul, hogy az új időszámítás a jelenleg általánosan használt egységes középeurópai időszámításhoz képest egy órával (60 perccel) előbbre lesz.

Az új időszámítás az 1918. évi április hó 15-ik napjának a jelenlegi időszámításban kifejezett délelőtti (reggeli) 2 órájától veszi kezdetét, amely ehhez képest már 3 óraként jelölendő még, és az 1918. évi szeptember hó 16-ik napjának az új időszámításban kifejezett délelőtti (reggeli) 3 órájával ér véget.

E szerint az 1918. évi szeptember hó 16-ik napján a délelőtti (reggeli) 2 óra megjelölés kétszer jelentkezik, miért is az elsőt, amely az új időszámítás 2 órájának fog megfelelni, 2 A-val, a másodikat pedig, amely a jelenleg érvényes időszámítás 2 órájának fog megfelelni, 2 B-vel kell megjelölni.

2. §.

A jelen rendelet hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Budapesten, 1918. évi március hó 22-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

[1]) Lásd a 6735. o.

II. Rendészeti természetű korlátozások.

1. Népmozgalmi korlátozások.

e) *Közlekedés korlátozása.*

2234.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 5.027. eln. I. számú körrendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, a fiumei és a magyar-horvát tengerparti királyi kormányzóhoz és a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányához,

a lengyel királyságnak csapataink által megszállott területéről származó egyéneknek »Igazolójegyekkel« való ellátásáról.

Hivatkozással a 8.535/1917. B. M. eln. számú körrendeletre[1]), amely szerint azon egyénekkel szemben, akik Lengyelország területén birnak illetőséggel, és ezt útlevéllel avagy egyéb okmánnyal kétségen kivül igazolni tudják, az 1914 : L. t.-c. 10. §-a és a 10.962/1915. B. M. eln. számú rendelet[2]) alapján foganatositott rendőri intézkedés megszüntetendő. A külügyminiszter úrral folytatott tárgyalás alapján elrendelem, miszerint a lengyel királyságnak csapataink által megszállott területéről származó egyéneket, ha hazatérni kivánnak, amennyiben útlevéllel vagy az illetékes cs. és kir. parancsnokságok által kiállitott igazoló okmánnyal nem birnak, az elsőfokú rendőrhatóságok részéről a 3.000/1917. B. M. eln. számú körrendeletben[3]) előirt Igazolójegyek kiállitandók, de azokon feltűnő módon (elütő téntával) feltüntetendő, hogy tulajdonosuk a lengyel királyság területén bir illetőséggel.

Egyébként a 3.000/1917. B. M. eln. számú körrendelet határozmányai az ilyen egyénekre is alkalmazandók.

Jelen rendeletem alapján az alárendelt hatóságok megfelelően utasitandók.

Budapesten, 1918. évi február hó 19-én.

A miniszter helyett:

Dr. Palugyay *s. k.*
államtitkár.

[1]) Lásd a 4065. o.
[2]) Lásd a 78. o.
[3]) Lásd a 4071 . o.

2235.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 2.200. eln. I. számú körrendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, valamennyi határszéli rendőrkapitánysághoz és kirendeltséghez, valamennyi csendőrkerületi parancsnoksághoz, a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányához és a fiumei m. kir. államrendőrség főkapitányához,

a hadműveleti és megszállott területekre vonatkozó utazási szabályok tárgyában kiadott 3.000/1917. B. M. eln. sz. körrendelet módosításáról.

A 984. res. számú távirati rendeletemmel már közöltem a hadseregfőparancsnokság azon intézkedését, amellyel 1918. évi január hó 25-iki kezdettel Magyarország területén a külső hadműveleti területek általában megszüntek. Ezen időponttól kezdve Magyarországon csupán Háromszék és Csik vármegye, valamint Fiume város és kerülete képeznek belső hadműveleti területet.

Figyelemmel azonban arra, hogy ezen rendelkezéssel Horvát-Szlavon-Dalmátországok, valamint Ausztria és Bosznia-Herczegovina területén eddig fennállott hadműveleti területi beosztás szintén változást szenvedett, és a külső hadműveleti terület fogalma csupán a délnyugati hadszintéren, nevezetesen Vorarlberg területére nézve tartatott fenn; továbbá mivel ezzel kapcsolatban a belső hadműveleti területre való utazhatáshoz előírt katonai engedély kiállitására jogositott parancsnokságok és hatóságok is lényegesen változtak: szükségesnek tartom a hadműveleti és megszállott területekre vonatkozó 3.000/1917. B. M. eln. számú utazási szabályok tárgyában kiadott körrendelet [1]) megfelelő kiigazitását. Ennélfogva felhivom Címet, hogy a most idézett körrendeletet az alábbiak szerint helyesbitse, illetőleg igazitsa ki:

Az 1. §. második bekezdése helyébe irandó: »Az erre vonatkozó rendelkezések eltérőek a belső és a külső hadműveleti területet képező Vorarlberg területére nézve.«

A harmadik bekezdés törlendő.

A 2. §. 4. pontjában »és német szöveggel kiállitott« szavak után »arcképes« szó beszúrandó.

[1]) Lásd a 4071. o.

A 11. és 12. bekezdés (Az ellenőrzés ---------- van erősitve) törlendő.

A 3. §. első bekezdése elmarad.

A második bekezdés első sora igy módositandó: »A külső hadműveleti területet képező Vorarlberg« stb.

A negyedik bekezdésben »három hónapra« szavak helyett »hat hónapra« irandó.

A 4. §. negyedik bekezdésében »Az igazolójegynek e célból arcképpel kell ellátva lennie és arra« szavak törlendők, és helyükbe »Az igazolójegyre« szavak irandók.

Ezen szakasz utolsó bekezdéseként a következő rendelkezés veendő fel: Vorarlbergbe, Svájczba vagy onnan vissza való utazásoknál, föltéve, hogy csupán a belső hadműveleti területen levő Landeck politikai kerületen való átutazás terveztetik, a belső hadműveleti terület határvonalainak átléphetésére előirt külön katonai engedély beszerzése nem szükséges.«

Az 5. §-ban előirt »személyazonossági igazolvány« érvénye (lásd 4. bekezdést) 6 hónapra igazitandó ki.

A rendelet I. melléklete a következőkép igazitandó ki:

I.

A keleti hadszintéren:

A keleti külső hadműveleti terület megszünik.

A belső hadműveleti terület magában foglalja:

1. Ausztriában. A galiciai királyságban Borszczow, Brody, Brzezany, Czortkow, Husiatyn, Radziechow, Skalat, Tarnopol, Trembowla, Zaleszczyki, Zbaraz, Zborow és Zloczow politikai kerületeket.

A bukovinai hercegségben Czernowitz, Gura-Humora, Kimpolung, Kotzmann, Radautz, Sereth, Storszynetz, Suczawa, Zastava politikai kerületeket és Stanestie birósági járást.

2. Magyarországon Csik és Háromszék vármegyét.

II.

A délnyugati hadszintéren:

a) a külső hadműveleti területhez tartozik Ausztriában Vorarlberg egészen;

b) a belső hadműveleti területhez tartoznak:

1. Ausztriában a hercegesitett Tirol grófságban Borgo, Bozen, Cavalese, Cles, Landeck, Meran, Mezzo-Lombardo, Primiero, Riva, Rovereto, Schlanders, Tione és Trient politikai kerületek.

Az istriai őrgrófság.

A hercegesitett Görz—Gradiska grófság.

Triest város és kerülete.

2. Magyarországon Fiume város és kerülete.

3. Horvátországban Lika-Krbava és Modrus-Rijeka vármegye.

III.

A délkeleti hadszintéren:

A külső hadműveleti terület megszünik.

A belső hadműveleti terület magában foglalja:

1. Ausztriában a dalmát királyságot.

2. Bosznia-Herczegovinában Bileca, Cajnica, Foca, Gackó, Kojnic, Ljubinje, Mostar, Nevesinje, Rogatica, Sarajevo, Stolac, Trebinje és Visegrad kerületeket.

A lengyelországi, szerbiai és montenegrói cs. és kir. megszállott területekre való utazásokra vonatkozó eddigi előirások, továbbá a wolhyniai megszállott területekre való utazásokra vonatkozó előirások továbbra is érvényben maradnak.

A belső hadműveleti területre való belépéshez (kilépéshez) szükséges külön katonai engedély megadására a következő katonai parancsnokságok és hatóságok jogosultak:

Kelet-Galiczia keleti részére, és pedig: Brody-Brzezany, Radziechow, Tarnopol, Zbaraz, Zloczow politikai kerületek területére a Passierscheinstelle Feldpost 1002.

Kelet-Galiczia déli részére, és pedig: Borszczow, Czortkow, Husiatyn, Skalat, Trembowla és Zaleszczyki politikai kerületére: Passierscheinstelle Feldpost 1009.

Bukowina területére (Wiznitz politikai kerület és Waschkoutz a. Cz. birósági járás kivételével) a Passierscheinstelle Feldpost 1003.

Déltirol területére a Passierscheinstelle Feldpost 1008.

Görz—Gradiska területére, Triest város és kerületére, Isztriába, a pólai politikai kerület kivételével a Passierscheinstelle Feldpost 1005.

Póla politikai kerület területére a pólai hadikikötő parancsnokság (Kriegshafen-kommando).

Dalmátiában a Bocche di Cattaro kivételével, továbbá Boszniának és Herczegovinának a belső hadműveleti területeken fekvő részeire (Sarajevo, Mostar, Trebinje és Bileća várakra nézve is) a Passierscheinstelle Sarajevo.

A Bocche di Cattaro területére a castelnuovoi hadikikötő parancsnokság (Kriegshafenkommando).

Csík és Háromszék vármegyék területére a Passierscheinstelle Brassó.

Fiume város és környékére, valamint Lika-Krbava és Modrus-Rijeka vármegyék területére a Passierscheinstelle Fiume.

Wolhynia megszállott területére Passierscheinstelle Feldpost 1004.

Budapesten, 1918. évi március hó 13-án.

A miniszter helyett:

Dr. Palugyay s. k.
államtitkár.

10. Kivételes postai, távirdai és távbeszélő rendszabályok.

a) *A postai, távirdai és távbeszélő-forgalomra, díjszabásra és a posta szavatosságára vonatkozó rendelkezések.*

2236.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 3.437. számú rendelete,

a nemzetközi válaszdíjszelvény (coupon réponse international) árának megváltoztatásáról.

A nemzetközi válaszdíjszelvény (coupon réponse international) árát 1918. évi április hó 1-től kezdődőleg 66 fillérről 50 fillérre szállitom le.

Ettől a naptól fogva tehát a postahivatalok a nemzetközi válaszdíjszelvényeket az eddigi 66 fillér helyett 50 fillérrel árusitják.

Ujabb készlet kibocsátásáig a postahivatalok a készletben meglevő válaszdijszelvényeken az eddigi vételárat (66 fillér) kézirással 50 fillérre módositják.

Budapesten, 1918. évi március hó 26-án.

A miniszter helyett:

Follért Károly *s. k.*
h. államtitkár.

b) *A postai, távirdai és távbeszélő-forgalom ellenőrzése.*[1])

2237.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 149.442/1917. számú körrendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez,

a »Lumina« cimü ujságnak a hadifogolytáborokba való szállitásáról.

Tudomásvétel végett közlöm, hogy a cs. és kir. hadügyminiszter úr megengedte, hogy a Bukarestben megjelenő »Lumina« című újság a hadifoglyoknak megküldessék.

Budapesten, 1918. évi január hó 8-án.

A miniszter rendeletéből:

Jekel *s. k.*
miniszteri tanácsos.

g) *Portómentességek.*

(L. Tábori postaforgalmat is.)

2238.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 12.800. számú körrendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhoz,[2])

hősi halált haltak hagyatéki tárgyainak portómentes postai szállitásáról.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr a hősi halált haltak hagyatéki tárgyainak portómentes postai szállitása ügyében a m. kir. postahivatalokhoz a mellékletben közölt rendeleteket intézte.

[1]) Lásd alább a sajtótermékek postai szállítása alatt is.

[2]) Ez a körrendelet Fiuméra is kiterjed.

Ezeket a rendeleteket tudomásul vétel

(csak a vármegyék alispánjainak)

és a községi előljáróságok megfelelő értesitése végett

(valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének)

végett teljes szövegükben közlöm.

Budapesten, 1918. évi január hó 26-án.

A miniszter helyett:

Dr. Némethy Károly *s. k.*
államtitkár.

I. számú melléklet a 12.800/1918. B. M. számú körrendelethez.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 81.182/1914. számú rendelete,

a háborúban elesettek hagyatéki tárgyait (pénzeit) tartalmazó postai csomagok és pénzeslevelek portómentességéről.

A tábori postai szolgálati utasitás I. mellékletének (Hirdetmény a tábori posták igénybevételéről, l. a »Posta és Távirda Rendeletek Tára« folyó évi 40/a. számában) 2. a. pontja szerint a háborúban elesettek hagyatéki tárgyait (polgári ruhák és más ingóságok) a katonai parancsnokságok a tábori posták útján hivatalos (portómentes) csomagokban küldhetik a póttestekhez.

A jelzett tartalmú csomagoknak a magyar szent korona országai területén levő katonai póttestektől a városi törvényhatóságokhoz, valamint a községekhez való küldésére ideiglenesen a portómentesség kedvezményét szintén kiterjesztem.

Tekintettel továbbá arra, hogy az elesetteknek pénzhagyatéka is lehet, ennek pénzeslevélben a póttestektől a községekhez való küldésére a portómentességet ideiglenesen szintén engedélyezem.

Ezt a pénzt a katonai parancsnokságok a tábori posták útján a póttestekhez, a póttestek pedig a városi törvényhatóságokhoz, esetleg a hagyatéki bíróságokhoz (kir. járásbíróságokhoz) a fennálló általános portómentességi szabályok szerint pénzeslevélben már most is portómentesen küldhetik.

Budapesten, 1914. évi november hó 10-én.

II. számú melléklet a 12.800/1918. B. M. számú körrendelethez.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 77.677/1916. számú rendelete,

a háborúban elesettek hagyatéki tárgyainak (pénzeinek) portómentes küldéséről.

Az 1914. évi P. és T. R. T. 117. számában közzétett 81.182., valamint az 1916. évi P. és T. R. T. 21. számában megjelent 81.978/1915. számú rendelet kapcsán értesitem a postahivatalokat, hogy ezentúl a háborúban elesettek hagyatéki tárgyait postai csomagokban, hagyatéki pénzeit pedig értéklevélben vagy postautalványon a városi törvényhatóságok és községek egymásközt, valamint ugyanezek a hagyatéki bíróságokhoz, végül a magyar szent koróna országainak területén s Bosznia-Herczegovinában levő katonai póttestekhez (parancsnokságokhoz) szintén portómentesen küldhetik.

A községek a postai csomagokon »katona-hagyatéki tárgy, portómentes«, az értékleveleken és postautalványokon »katona-hagyatéki pénz, portómentes« záradékot kötelesek alkalmazni.

Az utóbb emlitett záradékot kell használniok a városi törvényhatóságoknak is, ha az elesettek hagyatéki pénzeit községekhez küldik. A fentiek alapján a fenthivatkozott rendeletek annyiban is módosulnak, hogy a háborúban elesettek hagyatékát képező készpénz a megengedett viszonylatokban postautalványon is portómentesen küldhető.

Budapesten, 1917. évi április hó 2-án.

III. Közgazdasági vonatkozású rendelkezések.

2. Az állat-állomány óvása.

2239.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.541. M. E. számú rendelete,

a jerkebárányok és a négyévesnél fiatalabb anyajuhok levágásának tilalmáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

További intézkedésig tilos — kényszervágás vagy kényszerleszúrás szükségét kivéve — jerkebárányt és négyévesnél fiatalabb anyajuhot levágni vagy leszúrni.

A kényszervágás vagy kényszerleszúrás szükségét, hacsak lehetséges, előzetesen, különben a vágás (leszúrás) megtörténte után haladéktalanul a községi előljáróságnál (polgármesternél) be kell jelenteni, amely a bejelentést a kényszervágás (leszúrás) szükségességének megállapitása végett haladéktalanul közli az elsőfokú állategészségügyi hatósággal.

E tilalom alól való kivételek engedélyezése iránt a földmivelésügyi miniszter külön rendelettel intézkedik.

2. §.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi vagy megszegésénél bármily módon közreműködik, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el, és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Azon állat tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

3. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki.

Budapesten, 1918. évi április hó 12-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi április hó 17-én.

3. Takarékoskodás az élelmiszerekkel és egyéb elsőrendű szükségleti cikkekkel.

2240.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 9.070. számú rendelete,

a bükk- és tölgymakk postai szállításáról.

A búza-, rozs-, árpa-, tengeri- és rizsliszt, valamint mindennemű szalonna, háj, zsir és sertéshús postai forgalmának korlátozásáról 76.593/1915. szám alatt kiadott rendeletemben [1]) foglalt összes rendelkezéseket ezennel kiterjesztem a bükk- és tölgymakkra is.

Vagyis a magyar szent korona országain kivül fekvő helyekre szóló bükk- és tölgymakkot tartalmazó csomagoknak postán szállítása tilos, s az esetleg hamis tartalomnyilvánítással postára adot ilyen csomagokkal a 68.292/1917. számú rendelet [2]) értelmében kell eljárni.

Ez a rendelet azonnal életbelép. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapesten, 1918. évi február hó 22-én.

A minister rendeletéből:

Follért Károly *s. k.*
posta- és távirdavezérigazgató.

2241.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.563. M. E. számú rendelete,

egyes cikkek postai szállításának korlátozásáról és ezen korlátozás betartásának ellenőrzéséről.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

[1]) Lásd a 2200. o.
[2]) Lásd a 6026. o.

1. §.

Aki a m. kir. kereskedelemügyi miniszternek 76.593/1915.[1]) és 68.292/1917.[2]) számú rendeletében felsorolt, vagy általa a jövőben még kijelölendő élelmi vagy egyéb közszükségleti cikket a magyar szent korona országainak területén kívül fekvő helyre, vagy Horvát-Szlavonországokba postán felad, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el, s 6 hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, ugyancsak kihágást követ el és az előbbi bekezdésben megszabott büntetéssel büntetendő az is, aki az ott említett cikket tartalmazó postai küldeményt a határszéli körzetbe (2. §.) hamis tartalombevallással ad vagy adat fel.

Ha megállapítható annak a nyereségnek mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés, kétezer koronán felül, a megállapitott nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Ama készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, elkobzásnak van helye.

Ha a feljelentő postaalkalmazott, az elkobzott készlet értékének öttizede a feljelentőt és az Országos Postáskórházalapot együttesen illeti, mig a fennmaradó öttized rész, a felmerült költségek levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapja javára esik.

Oly esetben, amidőn postaalkalmazott a feljelentő, az elkobzott készlet értékének öttizede a budapesti m. kir. postaigazgatóság címére küldendő, s a postaigazgatóság ebből kéttizedet a feljelentőnek, háromtizedet pedig az Országos Postáskórházalapnak utal ki.

A kihágási eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén a fővárosi m. kir. államrendőrségnek, Fiume város területén a fiumei m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

2. §.

Az 1. §-ban említett határszéli körzetet az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter a kereskedelemügyi mi-

[1]) Lásd a 2200. o.

[2]) Lásd a 6026. o.

niszterrel egyetértőleg határozza meg, s a szükséghez képest megváltoztathatja.

3. §.

Ha a felvevő vagy útközi postahivatal az 1. §. első bekezdésében említett helyre irányított küldeményt gyanusnak találja, azt a posta a feladó vagy a címzett, illetve ezeknek megbizottja, ha pedig ez akadályba ütközik, két hatósági tanu jelenlétében felbonthatja, és amennyiben abban az 1. §. alá eső cikket talál, az illetékes elsőfokú közigazgatási hatóságot (kis- és nagyközségben a főszolgabírót, a rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal felruházott városban a rendőrkapitányt, Fiumében a m. kir. államrendőrséget, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig az illetékes kerületi kapitányságot) haladék nélkül értesíti.

A közigazgatási (rendőri) hatóság, ha a cikk romlás veszélyének van kitéve, azt saját hatáskörében, árverés mellőzésével, közfogyasztás céljára haladéktalanul értékesíti, egyéb esetekben pedig az igénybevétel kérdésében való határozathozatal végett az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszterhez írásban, esetleg táviratilag jelentést tesz.

A szóbanforgó gyanus postai küldeményt az Országos Közélelmezési Hivatal megbizottjának kivánságára is fel kell bontani, a fent leirt alakiság betartása mellett, és felbontás után az eljárás eredményéhez képest a 3. §. első bekezdése értelmében kell eljárni.

A határszéli körzetben fekvő helyekre feladott gyanus postai küldemények tekintetében az előző bekezdésekben szabályozott eljárás annyiban módosul, hogy ezen csomagokat a postahivatalok nemcsak felbontás után adhatják át a közigazgatási (rendőri) hatóságoknak, hanem a felbontás mellőzésével is értesíthetik a feladási, illetve a rendeltetési hely szerint illetékes közigazgatási (rendőri hatóságot, és annak intézkedéséig, de legfeljebb három napig a csomagot visszatarthatják. Útközi postahivatal helyett itt a rendeltetési hely postahivatala értendő, a hol a címzett jelenléte a két hatósági tanu jelenlétét pótolja.

Ezen csomagokat illetőleg az Országos Közélelmezési Hivatal megbizottja mind a felvevő, mind a leadó postahivatalnál a felbontást, illetve a közigazgatási (rendőri) hatóság értesítését kívánhatja.

Az igénybevett postai küldemény térítési árát a kihágás elbírálására illetékes hatóságoknál bűnügyi letétbe kell helyezni.

4. §.

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon[1]) lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapesten, 1918. évi április hó 12-én.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

2242.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 896. M. E. számú rendelete,

a nem rotációs ujságpapir forgalmának és felhasználásának korlátozásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A 734/1916. M. E. számú rendelet[2]) alapján létesült Ujságpapirközpont hatásköre az alábbi rendelkezések szerint a nem rotációs ujságpapirra és az ily ujságpapiron nyomtatott időszaki lapokra kiterjesztetik.

Az előbbi bekezdésben emlitett időszaki lapok alatt értendők:

a) politikai napi- és hétilapok;

b) szaklapok;

c) képeslapok, folyóiratok és egyéb időszaki lapok.

Az Ujságpapirközpontba, az érdekképviseletek által felterjesztett névsor alapján a miniszterelnök a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg új tagokat nevez ki.

Az Ujságpapirközpont, hatáskörének a jelen rendelettel történt kiterjesztéséhez képest, megváltoztatja ügyrendjét és azt jóváhagyás végett felterjeszti a kereskedelemügyi ministerhez. A jóváhagyás tárgyában a miniszterelnök a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg határoz.

---

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi április hó 16-án.

[2]) Lásd a 2162. o.

2. §.

A kereskedelemügyi miniszter elrendelheti, hogy a nem rotációs újságpapirkészleteket az Ujságpapirközpontnak be kell jelenteni.

3. §.

Lapkiadó- és nyomdavállalatok kötelesek 1918. évi március hó 31. napjáig az Ujságpapirközpontnak bejelenteni:

1. azt a mennyiséget, amelyet az általuk kiadott, illetve náluk nyomtatott időszaki lap kiadásához az 1917. évben nem rotációs újságpapirból felhasználtak;

2. azt, hogy az időszaki lap milyen időközökben és egy-egy szám hány példányban jelenik meg. Amennyiben egyes számok nagyobb példányszámban jelennek meg (vasárnapi, ünnepi, húsvéti, karácsonyi stb. számok), úgy ezt a bejelentésben külön fel kell tüntetni;

3. azt, hogy a lapkiadó-, illetve nyomdavállalat az időszaki lap előállításához szükséges nem rotációs ujságpapirt honnét szerzi be.

A bejelentéssel együtt be kell küldeni az időszaki lap egy példányát.

4. §.

A jelen rendelet hatályban léte alatt nem rotációs ujságpapir felhasználásával nyomtatott új időszaki lap nem jelenhetik meg.

Időszaki lapból külön- vagy rendkivüli kiadást csupán a miniszterelnöknek az Ujság-papirközpont meghallgatásával adott engedélye alapján szabad rendezni.

5. §.

A nem rotációs ujságpapirra nyomtatott napilapokra a következő legnagyobb napi oldalterjedelem állapíttatik meg:

legnagyobb oldalterjedelme azoknak a napilapoknak, amelyeknek évi előfizetési ára 24 K-nál kevesebb, hétköznapon 4 oldal, vasár- és ünnepnapon 8 oldal;

amelyeknek évi előfizetési ára 24 K vagy több, de 36 K-nál kevesebb, hétköznapon 6 oldal, vasár- és ünnepnapon 12 oldal;

amelyeknek évi előfizetési ára 36 K vagy több, hétköznapon 8 oldal, vasár- és ünnepnapon 16 oldal.

Az Ujságpapirközpont engedélyt adhat arra, hogy olyan városokban, ahol rotációs ujságpapiron előállított napilap is megjelenik, a nem rotációs ujságpapiron megjelenő napilapok ugyanolyan terjedelemben jelenhessenek meg, mint a megfelelő előfizetési árcsoportba tartozó rotációs ujságpapiron előállított napilapok.

Többféle előfizetési árnál a kisebb előfizetési ár irányadó.

Olyan lapnál, amely külön meghatározott évi előfizetési árral naponkint több kiadásban jelenik meg, a legnagyobb oldalterjedelem tekintetében mindegyik kiadásra nézve külön-külön az illető kiadás évi előfizetési ára irányadó.

A legnagyobb oldalterjedelem megállapitásánál a jelen rendelet életbelépése előtt érvényben volt előfizetési ár vétetik alapul. A lap előfizetési árának a jelen rendelet életbelépése után történt megváltoztatása a legnagyobb napi oldalterjedelem szempontjából tekintetbe nem vehető.

6. §.

A nem rotációs újságpapiron nyomtatott azoknak az időszaki lapoknak a legnagyobb oldalterjedelmét, amelyek nem esnek az 5. §. rendelkezései alá, az Ujságpapirközpont az 1917. évi terjedelem alapul vételével, rövidebb idő óta megjelenő időszaki lapoknál pedig a jelen rendelet kihirdetéséig megjelent számok terjedelmének alapul vételével állapítja meg.

A terjedelem megállapításánál a nyomdai előállítás lehetősége figyelembe veendő. Az oldalterjedelem átvitele egyik számból a másikba meg van engedve. A legnagyobb oldalterjedelem azonban ily módon sem lehet nagyobb, mint a megfelelő szám oldalterjedelme volt az 1917. évben.

7. §.

Az Ujságpapirközpont az időszaki lapok legnagyobb oldalterjedelmét felemelheti vagy csökkentheti.

A nem rotációs újságpapiron nyomtatott időszaki lapok csak az Ujságpapirközpont engedélyével jelenhetnek meg más időpontban és más oldalméretben, mint amelyben a jelen rendelet életbelépése előtt legutóbb megjelentek.

8. §.

Az Ujságpapirközpontnak az oldalterjedelemre vonatkozó korlátozó rendelkezései nem vonatkoznak az államnak, az állami intézményeknek, valamint a közhatóságoknak hivatalos lapjaira. Korlátozhatja azonban az Ujságpapirközpont ezen hivatalos lapok nem hivatalos közleményeket tartalmazó oldalszámát.

9. §.

Az Ujságpapirközpont a nem rotációs ujságpapir beszerzésére vonatkozólag a Magyar Ujságpapirbeszerző Részvénytársasággal, vagy más beszerző szervezetekkel megállapodást létesíthet. Az ily beszerző szervezetek, illetőleg a Magyar Ujságpapirbeszerző Részvénytársaság ujságpapirkészleteivel az Ujságpapirközpont rendelkezik, és ezek a készletek csak az Ujságpapirközpont utasítása szerint és ellenőrzése mellett hozhatók forgalomba.

Az Ujságpapirközpont rendelkezése alapján a Magyar Ujságpapirbeszerző Részvénytársaságtól, illetőleg a beszerző szervezetektől vásárolt ujságpapirt csak annak az időszaki lapnak előállításához szabad felhasználni, amelyet az Ujságpapirközpont megjelölt.

10. §.

A rotációs ujságpapir felhasználásáról és forgalombahozatalának korlátozásáról kiadott rendelkezések hatályát a jelen rendelet nem érinti.

11. §.

A jelen rendelet rendelkezéseinek, valamint a kereskedelemügyi miniszter által a jelen rendelet alapján kibocsátott rendelkezéseknek megszegése kihágás, amely a 734/1916. M. E. számú rendelet 15. §-a értelmében büntetendő.

12. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapesten, 1918. évi március hó 11-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi március hó 14-én.

2243.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 31.038. számú rendelete,

a rotációs ujságpapir forgalmának szabályozásáról 1.177/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet módositásásávót.

A m. kir. minisztérium 1918. évi március hó 11-én kelt 613/1918. M. E. számú rendelete[1]) alapján (megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 14-iki számában) a m. kir. minisztériumnak 1.177/1917. M. E. számú rendeletét[2]) a következőkben módosítom:

1. §.

A jelen rendelet életbeléptének napjától kezdve rotációs ujságpapirt nem postai polgári forgalomban közforgalmú vasúton fuvarozásra feladni, avagy hajón vagy gépkocsin szállítani vagy szállíttatni csak az Ujságpapirközpont (Budapest, VI., Teréz-körút 30.) irásbeli szállítási engedélyével (szállítási igazolvány) szabad.

A szállítási engedélyt (szállítási igazolvány) a fuvarlevélhez hozzá kell fűzni, és az árút felvevő állomásnak annak jeléül, hogy az engedély szállításra már használtatott és újból fel nem használható, keletbélyegzővel le kell bélyegeznie.

2. §.

Aki a jelen rendeletet megszegi vagy kijátsza, kihágást követ el és az 1.177/1917. M. E. számú rendelet 6. §-a szerint büntetendő.

3. §.

Jelen rendelet kihirdetésének napján[3]) lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

A jelen rendelet életbelépésével az 1.177/1917. M. E. számú rendelet 5. §-a hatályát veszti.

Budapesten, 1918. évi április hó 23-án.

Szterényi József *s. k.*
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

---

[1]) Lásd az 6779. o.

[2]) Lásd az 4182. o.

[3]) Kihirdettetett a »Budapesti Közlöny«-ben 1918. évi április hó 30-án.

2244.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 1918. évi 77.000. számu rendelete,

a leölt szarvasmarhának, juhnak és kecskének vasuton, hajón vagy gépkocsin történő szállitásához szükséges igazolványokról.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter a 4.563/1917. M. E. számú rendelet[1]) 3. §-ának utolsó bekezdésében nyert felhatalmazás alapján a m. kir. földmívelésügyi miniszterrell egyetértőleg a következőket rendeli:

1. §.

Leölt szarvasmarhát (beleértve a bivalyt és borjut is), leölt juhot és kecskét (beleértve a bárányt és gödölyét is), akár egészen, akár felére vágva, akár kisebb részekre darabolva, továbbá mindezen állatok husából előállított bárminemű terméket vasuton, hajón vagy gépkocsin a magyar szent korona országainak területén kivül eső helyre csak a 2.570/1917. M. E. számú rendeletben[2]) (l. a Budapesti Közlöny 1917. évi julius hó 3. napján megjelent 150. számában) megállapitott mintájú szállítási igazolvány mellett szabad szállítani.

2. §.

A szállítási igazolványt az Országos Közélelmezési Hivatal állítja ki. A kiállítás iránti kérvényben fel kell tüntetni a szállítani kivánt leölt állat, illetőleg hús vagy hústermék megnevezését, a küldemény súlyát, a feladó és a rendeltetési állomást, valamint a feladó és a címzett nevét, lakhelyét és foglalkozását.

3. §.

Ez a rendelet nem érinti az Ausztriával 1907. évi október hó 8. napján kötött és az 1908 : XII. t.-c.-be iktatott szerződés XX. cikkéhez tartozó »Végrehajtási módozatok« 1. §-ának utolsó bekezdését; de a friss hússzállítmányok vizsgálatával megbízott hatósági állatorvos a 100.000/1907. F. M. számú rendelet 22. pontjában előírt igazolványt csak abban az esetben állithatja ki, ha a fél a szállítási igazolványt felmutatja.

[1]) Lásd a 6171. o.

[2]) Lásd a 5426. o.

4. §.

A 3.191/1916. M. E. számú rendelet[1]) rendelkezései helyébe a leölt szarvasmarhának Ausztriába való kiviteléhez szükséges engedély tekintetében a jelen rendelet vonatkozó rendelkezései lépnek.

A leölt szarvasmarhának és juhnak az Országos Közélelmezési Hivatal által kiállított szállítási igazolvány mellett Ausztriába való kiszállítása az Állat- és Takarmányforgalmi részvénytársaság hatáskörébe tartozik.

5. §.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátsza, vagy megszegésüknél vagy kijátszásuknál bármely módon közreműködik, a 4.563/1917. M. E. számú rendelet 5. §-a szerint kihágást követ el s a hivatkozott §-ban foglalt büntető rendelkezések alá esik; ehhez képest hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

6. §.

A jelen rendelet 1918. évi március hó 28. napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki.

Budapesten, 1918. évi március hó 23-án.

Herceg Windisch-Graetz Lajos *s. k.*
az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető
m. kir. miniszter.

2245.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 968. M. E. számú rendelete,

mindennemű széna és szalma, valamint minden egyéb szálas- és tömegtakarmányfélének vasuton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványokról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Mindennemű természetes és mesterséges szálas takarmányt, mindennemű szalmát és ezek töredékét, polyváját, mindennemű

[1]) Lásd a 3610. o.

egyéb szálas és tömegtakarmányt (tengeriszárt és fosztást, cirokszárat, lombtakarmányt, nádat, sást stb.), továbbá cirokszakált, takarmányrépát és szörplétakarmányt nem postai polgári forgalomban közforgalmú vasúton, hajón vagy gépkocsin a város vagy község területén kívül eső helyre csak a m. kir. földmívelésügyi miniszter által a jelen rendelethez csatolt minta szerinti szalmasárga alapnyomású papiron kiállított hivatalos szállítási igazolvánnyal szabad szállítani.

Közforgalmú vasúti és hajózási vállalatoknak ehhez képest az előbbi bekezdésben felsorolt terményt vagy cikket fuvarozás vagy tárolás végett csak úgy szabad elfogadniok és átvenniök, ha a feladó a fuvarlevéllel együtt a szállítási igazolványt is beszolgáltatja.

Az első bekezdésben említett termény vagy cikk szállításához szükséges igazolványt a m. kir. földmívelésügyi miniszter megbízásából az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság fogja bizományosainak és az illetékes elsőfokú hatóságoknak, valamint a katonai hatóságoknak kiszolgáltatni.

2. §.

Aki az 1. §. rendelkezése alá eső terményt vagy cikket a jelen rendelet ellenére közforgalmú vasúton igazolvány nélkül fuvarozásra felad, vagy hajón vagy gépkocsin igazolvány nélkül szállít vagy szállíttat, valamint az, aki oly szállítási igazolványt használ az árú feladásánál, amelynek ellenőrző szelvényén foglalt adatok nem egyeznek meg a szállítási igazolvány megfelelő rovatain feltüntetett adatokkal, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és hatszász koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ama termények vagy cikkek tekintetében, amelyekre nézve a kihágást elkövették, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a kihágást felfedező vasuti, illetőleg hajózási közeget illeti, többi része, a felmerült költség levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapja javára fordítandó.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

I. sz. minta a 968/1918. M. E. sz. rendelethez.

I._____szám. **A 968/1918. M. E. sz. rendelet 1. §. alapján.**

A kiadott I._____ számú szállítási igazolvány adatai.

Feladó neve:

_____

Lakóhelye:

_____

Címzett neve:

_____

Rendeltetési állomás:

_____

A küldemény tartalma:

_____

Súlya:_____kg.

Kiállítás kelte:

191___ év _____

_____hó _____nap.

Szállitási igazolvány.

_____ (feladó neve)

_____(lakása) jogosult arra, hogy _____ kg _____ t (az árú megjelölése) ezen szállitási igazolvány keltétől számitott egy hónapon belül

_____ állomásról

_____állomásra gépkocsin / vasuton / hajón

_____ címére elszállithasson.

Kelt _____ 191___ évi _____ hó _____ n.

Az igazolványt kiállitó hatóság aláirása és pecsétje:

A m. kir. földmivelésügyi miniszter rendeletéből:

_____ aláirás.

_____ miniszteri tanácsos.

A szállitási igazolványt a fuvarokmányhoz tartósan hozzá kell fűzni. Ha a szállitás elmarad, az igazolványt a kiállitó hatóságnak vissza kell küldeni.

Ellenőrző szelvény

az I. _____ számú szállitási igazolványhoz.

* Rendeletszám:_____

* Ez a szám a magyar szent korona országai területén kivül eső helyre történő szállitás esetén töltendő ki.

Feladó neve:

_____

Feladási állomás:

_____

Címzett neve:

_____

Rendeltetési állomás:

_____

A küldemény tartalma:

_____

Súlya:_____kg.

Feladó vasuti vagy hajóállomás keletbélyegzője:

Ezt az ellenőrző szelvényt a vasuti vagy hajóállomás lefejti és az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársasághoz Budapestre küldi.

6758

2245. 968/1918. M. E. sz.

II. sz. minta a 968/1918. M. E. sz. rendelethez.

II._____szám. **A 968/1918. M. E. sz. rendelet 1. §. alapján.**

Szállitási igazolvány.

_____ (feladó neve)

_____ (lakása) jogosult

arra, hogy_____ kg. _____ t (az

árú megjelölése) ezen szállitási igazolvány kitöltésétől számitott egy hónapon belül

_____ állomásról

_____ állomásra gépkocsin / vasuton / hajón

_____ címére elszállithasson.

Kelt _____ 191___ évi _____ hó _____ n.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter
rendeletéből:

_____
miniszteri tanácsos.

A szállitási igazolványt a fuvarokmányhoz tartósan hozzá kell fűzni. Nem szállitás esetén az igazolvány az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaságnak visszaküldendő.

Ellenőrző szelvény

a II._____számú szállitási igazolványhoz.

* Rendeletszám: _____

* Ez a szám a magyar szent korona országainak területén kivül eső helyre történő szállitás esetén töltendő ki.

Feladó neve:

_____

Feladási állomás:

_____

Címzett neve:

_____

Rendeltetési állomás:

_____

A küldemény tartalma:

_____

Súlya: _____ kg.

Feladó vasuti vagy hajóállomás keletbélyegzője:

Ezt az ellenőrző szelvényt a feladó vasuti vagy hajó-állomás lefejti, lebélyegzi és az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársasághoz Budapestre küldi.

2245. 968/1918. M. E. sz.

6759

3. §.

A jelen rendelet életbeléptével a 2.551/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlöny 1917. évi július hó 13. napján megjelent 159. számában kihirdetett) rendelet[1]) hatályát veszti, de a hatálybanléte alatt elkövetett cselekményekre továbbra is irányadó marad. A 4.451/1915. M. E. számú rendeletben[2]) foglalt szabályok egyebekben a jelen rendelettel életbeléptetett szállítási igazolvány használatára is érvényesek.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe és 3. §-ának hatálya Horvát-Szlavonországokra is kiterjed.

Budapesten, 1918. évi február hó 28-án.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2246.

A szénügyek kormánybiztosának 1918. évi 320. számú rendelete,

a tüzelőanyagokkal való takarékosságról.

A m. kir. minisztériumnak 4.956/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23. napján megjelent 296. számában kihirdetett) rendelete[3]) alapján a következőket rendelem.

1. §.

A gázt vagy elektromos áramot közfogyasztásra előállító üzemek hálózataiba bekapcsolt akár háztartásbeli, akár üzemi vagy üzleti gáz- vagy áramfogyasztóknak havonkint az 1917. évi megfelelő havi gáz vagy elektromos áram fogyasztásának 80%-nál több gázt, illetőleg elektromos áramot fogyasztaniok nem szabad. E mellett érintetlenül maradnak a m. kir. minisztérium által a tüzelőanyagokkal való takarékosság tárgyában 3.382/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi szeptember

[1]) Lásd az 5445. o.
[2]) Lásd a 2402. o.
[3]) Lásd a 6051. o.

hó 15. napján megjelent 213. számában kihirdetett) rendeletnek[1]) a világitás és fűtés korlátozására vonatkozó rendelkezései is.

Azoknál a fogyasztóknál, akiknek gáz vagy elektromos berendezésük az 1917. év megfelelő hónapjában egyáltalában nem volt üzemben, vagy azóta lényegesen kibővült vagy ujonnan bekapcsoltatott, a havonta fogyasztható gáz vagy elektromos áram mennyiségét, azoknál a fogyasztóknál pedig, akik a gázt vagy elektromos áramot átalányárban kapják, a használati időt az első bekezdésben foglalt korlátozások figyelembe vételével a hatóság (3.382/1917. M. E. számú rendelet 29. §-a) állapitja meg.

Oly fogyasztóknál, akiknek három szobás vagy ennél kisebb szobaszámú lakásuk van, és oly kisfogyasztóknál, akiknek 1917. évi háztartásbeli vagy üzleti fogyasztása 500 köbméter gázt, vagy 2500 hektowatt óraáramot nem halad meg, a fogyasztás, amig az az 1917. évi keretek között marad, nem esik a jelen §-ban megszabott korlátozások alá. Gáz és elektromos áram együttes fogyasztása esetében 1 hektovatt órát 0·2 köbméter gázfogyasztással kell egyenértékünek venni.

Ha valamely fogyasztónak gáz vagy elektromos áram fogyasztását a 3.382/1917. M. E. számú rendelet 21. §-a alapján a hatóság rendelkezése már a fent meghatározotton tulmenőleg korlátozta, úgy a korlátozás továbbra is érvényben marad.

2. §.

A fogyasztás ellenőrzésére bizalmi férfiak fognak kineveztetni. A villamos áramot vagy gázt előállitó vállalatok kötelesek a bizalmi férfiak kivánságára a gáz-, illetőleg az elektromos áramfogyasztás tekintetében a kivánt összes felvilágositásokat megadni és őket ezen rendelet megtartásának ellenőrzésénél minden tekintetben támogatni.

3. §.

A jelen rendelet rendelkezései nem vonatkoznak:

1. az állami, törvényhatósági és községi hivatalokra és üzemekre, intézetekre és intézményekre;

2. a közforgalmú és közuti vasutak üzemeire;

3. szállitással és szállitmányozással foglalkozó vállalatok irodai, üzleti és raktári helyiségeire.

[1]) Lásd a 5453. o.

Mindezek tekintetében azonban érintetlenül maradnak a 3.382/1917. M. E. számú rendeletnek rendelkezései.

4. §.

A hatóság (3.382/1917. M. E. számú rendelet 29. §-a) a rendelet rendelkezései alól a visszavonás fenntartásával könnyitéseket engedhet, amelyeket azonban köteles a szénügyek kormánybiztosának utólag haladéktalanul bejelenteni.

5. §.

Aki a hatóság (jelen §. 2. bekezdése) figyelmeztetése ellenére a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátsza, kihágást követ el és minden egyes köbméter gáz vagy hektowatt óra túlfogyasztása után a helyi egységár ötszörösétől annak tizszereséig terjedhető összegben meghatározott pénzbüntetéssel büntetendő, amely pénzbüntetés azonban kétezer koronát meg nem haladhat. Visszaesés esetében a pénzbüntetés, tekintet nélkül a túlfogyasztás mértékére, kétezer koronáig terjedhet.

A kihágás miatt eljárásra hivatott hatóságot a 4.956/1917. M. E számú rendelet 7. §-a állapitja meg.

6. §.

E rendelet 1918. évi február hó 1-én lép életbe. Területi hatályára nézve a 4.956/1917. M. E. számú rendelet 8. §-a irányadó.

Budapesten, 1918. évi január hó 19-én.

Vázsonyi Jenő *s. k.*
a szénügyek kormánybiztosa.

2247.

A szénügyek kormánybiztosának 1918. évi 321. számú rendelete,

a szén, brikett és koksz forgalomba hozataláról.

A m. kir. minisztériumnak 4.956/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hő 23. napján megjelent 296. számában kihirdetett) rendelete[1]) alapján a következőket rendelem:

[1]) Lásd a 6051. o.

1. §.

Szenet, brikettet vagy kokszot vasuton vagy hajón való fuvarozásra csakis az Országos Szénbizottság által a mellékelt minta szerint kiállított irásbeli engedély alapján (szállitási igazolvánnyal) szabad feladni.

Szenet, brikettet vagy kokszot közforgalmú vasuti és hajózási vállalatoknak fuvarozás vagy tárolás végett csak úgy szabad elfogadniok és átvenniök, ha a feladó a fuvarlevéllel együtt a szállitási igazolványt is beszolgáltatja.

A szállitási igazolványt a fuvarlevélhez hozzá kell fűzni, és az árút felvevő állomás annak jeléül, hogy az igazolvány szállításhoz használtatott és ujból nem használható, köteles azt a feladási állomás keletbélyegzőjével lebélyegezni.

Ezen rendelkezések nem vonatkoznak a szénbányavállalatokra és gázgyárakra, amennyiben az említett tüzelőanyagokat azokon a vasuti vagy gőzhajóállomásokon adják fel, amelyeken azokat eddig is feladták. Azok az állomások, amelyeken az egyes szénbányavállalatok vagy gázgyárak a tüzelőanyagokat e rendelkezés értelmében szállitási igazolvány nélkül adhatják fel, a rendelet mellékletében vannak felsorolva.

2. §.

Mindama szén, brikett vagy kokszküldemények, amelyekre nézve a rendelkezésre jogosult utólagosan olyképen rendelkezik, hogy a küldemény más átvevőnek vagy más rendeltetési állomáson adassék ki, mint amely a fuvarlevélen eredetileg megjelöltetett, a jelen rendelet erejénél fogva zár alá vétetnek, és azok felett kizárólag az Országos Szénbizottság rendelkezik.

A magyar szent korona országainak területén fekvő az a vasuti vagy hajóállomás, amely szén-, brikett- vagy kokszküldeményekre vonatkozólag oly rendelkezést fogad el, amellyel az átvevő, vagy a rendeltetési állomás, vagy mind a kettő megváltoztattatik, úgyszintén a magyar szent korona országainak területén fekvő az a rendeltetési állomás, amelyre a magyar szent korona országainak területén kívül fekvő feladási állomásról oly szén-, brikett- vagy kokszküldemény érkezett, amelynél a rendelkezésre jogosult utólagos rendelkezése folytán az átvevő, vagy a rendeltetési állomás, vagy mind a kettő megváltozott, köteles erről a

1. sz. melléklet a 321/1918. Sz. K. B. számú rendelethez.

Minta.

.....szám.

Szállitási igazolvány.

.....(feladó neve)

..... (lakása) jogosult arra, hogy

.....métermázsa.....t (az árú megnevezése) ezen

szállitási igazolvány keltétől számitott két hónapon belül.....

.....állomásról.....állomásra $\frac{\text{vasuton}}{\text{hajón}}$

.....címére elszállithasson.

Kelt Budapesten, 191...évi.....hó.....n.

Az Országos szénbizottság:

.....

A szállitási igazolványt a fuvarokmányhoz tartósan hozzá kell fűzni.

Jegyzéke

azon állomásoknak, amelyeken az egyes szénbányavállalatok vagy gázgyárak szállitási igazolvány nélkül adhatják fel szén-, brikett- vagy koksz-küldeményeiket.

I. Magyarországi szénbányák

A bányavállalat megnevezése	Feladó állomás
Magyar általános kőszénbánya r.-t.	Felsőgalla, Bánhida, Dorog, Tokod
Salgótarjáni kőszénbánya r.-t.	Salgótarján, Pálfalva, Mátranovák, Homokterenye, Petrozsény, Vulkán
Urikány-Zsilyvölgyi magyar kőszénbánya r.-t.	Lupény
Felsőzsilyvölgyi kőszénbánya társulat	Vulkán
Magyar Királyi Állami Szénbányák	Petrozsény tároló, Livazény, Komló
Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság	Üszög
Borsodi szénbányák részvénytársasága	Szuhakálló-Mucsony, Barcika, Sajószentpéter, Királd
Báró Radvánszky-féle sajókazai kőszénbányák vállalata	Sajókaza
Esztergom-Szászvári kőszénbánya r.-t.	Annavölgyi bánya, Sárisáp, Dorog, Nagymányok, Szászvár-Máza
Északmagyarországi egyesitett kőszénbánya és iparvállalat r.-t.	Salgótarján, Kisterenye

2247. 321/1 18. Sz. K. B. sz.

A bányavállalat megnevezése	Feladó állomás
Budapestvidéki kőszénbánya r.-t.	Solymártelep
Nyugatmagyarországi kőszénbánya r.-t.	Nyitrabánya
Beocsini cementgyári unió r.-t. Tiszafai-Ujbánya	Hajóállomás
Bihari szénbánya és villamossági r.-t.	Mezőtelegd
Borsodi bányatársulat	Barcika
Brát János szénbányája	Szuhakálló-Mucsony
Concordia kőszénbánya Czell és Arzt	Kereszténytalva
Dr. Lipták és Társa épitési és vasipari r.-t.	Nagybátony
Erdélyi kőszénbánya kezelősége, Müller Bertalan és Társai betéti társaság	Edelény
Egercsehi kőszénbánya r.-t.	Monosbél
Egervölgyi kőszénbánya társulat	Zsibó
Erdélyi bánya r.-t.	Egeresi gipszgyárak
Erdővidéki bányaegylet r.-t.	Ágostonfalvi-Köpeci kitérő
Erzsébet kőszénbánya társulat	Sajókaza
Gróf Zichy Béla-féle Urkuti bányaművek	Ajka
Hungária kőszénbányászat Hauser Lipót és Társa	Környe
K. u. k. I. Armeekommando, Kohlenbergwerk (Brassói bánya r.-t.)	Kereszténytalva
Kohlen-Industrie-Verein	Ajka
Kósdi kőszénbánya, Nádas Zoltán	Vác

A bányavállalat megnevezése	Feladó állomás
Kovácsbükki kőszénbánya társaság	Hódoscsépány
Kramer J.	Egeresi gipszgyárak
Krudy Ferenc Mátraszelei kőszénbánya vállalata	Mátranovák-Homokterenye
Magyar Királyi Állami Vasgyárak	Ormospuszta, Nagybátony
Magyar kir. folyam- és tengerhajózás r.-t.	Drenkova hajóállomás
»Menyhért« szénbánya	Nyárló
Prometheus bánya és ipar r.-t.	Barátka
Rapp-Romhányi kőszénbánya r.-t.	Rapp
Rimamurány-Salgótarjáni vasmű r.-t.	Salgótarján, Ózd, Center
Rudai 12 apostol bányatársulat	Brád
Somoskőujfalui kőszénbánya	Somoskőujfalu
Sopronvidéki kőszénbánya r.-t.	Ágfalva
Szabadalmazott osztrák-magyar államvasut társaság	Stajerlak-Anina
Szuhakállói kőszénbánya, Czeisler Zsigmond	Szuhakálló-Mucsony
Szurduki kőszénbánya r.-t.	Szurduk
Tihói kőszénybánya r.-t.	Szurduk
Unió cs. kir. szab. vas- és bádoggyár társaság	Zólyom
Várpalotai ipartelepek r.-t.	Várpalota
Zillingdorfi barnaszén bányatársulat	Lajtaujfalu

II. Horvátországi szénbányák

A bányavállalat megnevezése	Feladóállomás
Magy. kir. állami szénbánya	Vrdnik
Kohlen-Industrie-Verein	Ivanec
Zagorianer Kohlenbergwerks A.-G.	Novimaroff, Konjscina
Pitomaca-Cresnjevicaer Kohlenwerke A.-G.	Pitomaca
Krapinaer Kohlengewerkschaft	Krapina
Krizevci-Klostarer Kohlengewerkschaft	Caravdar
Csernkovichsche Kohlenwerke	Koprivnica
Kohlenwerk Ladanje-Dolnje	Friedau (Stájerország) Cerje-Tuzno b. Varazdin

A magyar szent korona országainak gázgyárai feladóállomásainak jegyzéke.

Arad
Ujarad
Baja
Bjelovár
Brassó
Brassó, Fő-tér
Brassó, Külváros
Brassó, Méheskertek
Brassó, Bertalan
Bród A/S
Óbudai gázgyár
Budapest, Ferencváros
Budapest, Lipótváros
Dicsőszentmárton
Érsekujvár
Osijek
Osijek Dolnji Grad
Fiume
Győr
Kassa
Kolozsvár
Komárom
Ujkomárom
Komáromi Téglagyár
Koprivnica
Marosvásárhely
Marosvásárhely, Felsőváros
Medgyes
Miskolc
Miskolc, Személy P. U.
Nagyszőllős
Nagyszombat
Nagyvárad
Nagyvárad, Velence
Nagyvárad, Vásártér
Nyitra
Pancsova
Pécs
Pécs, Külváros
Pécs, Gyárváros
Pozsony
Pozsony, Ujváros
Pozsony, Fiók P. U.
Pozsony, Ligetfalu
Resicabánya
Resicabánya, Gyártelep
Selmecbánya
Sopron
Szabadka
Szabadka, Közkórház
Szabadka, Külváros
Szabadka, Műtrágyagyár
Szeged
Szeged, Rókus
Ujszeged
Székesfehérvár
Szombathely
Temesvár, Józsefváros
Temesvár, Gyárváros
Ujvidék
Vágujhely
Vinkovce
Zagreb, Máv.
Zagreb, Déli V.
Zagreb, Samobor

2247. 321/1918. Sz. K. B. sz.

6769

feladó, a feladási állomás, az eredeti és az új címzett, és az eredeti és az új rendeltetési állomás, valamint a küldemény mennyisége és minőségének megnevezése mellett az Országos Szénbizottsághoz (Budapest, Erzsébet-körút 43. szám) ennek költségén távirati jelentést tenni.

3. §.

Aki szenet, brikettet vagy kokszot vasúton vagy hajón az első §. ellenére az ott megszabott engedély (szállitási igazolvány) nélkül fuvarozásra felad, továbbá aki a 2. §. szerint zár alá vett küldeményeket az Országos Szénbizottság engedélye nélkül, vagy rendelkezése ellenére használja fel, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és a 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a értelmében 6 hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ama készlet tekintetében pedig, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. A kihágás miatt eljárásra hivatott hatóságot az idézett 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a állapitja meg.

4. §.

E rendelet 1918. évi február hó 1-én lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapesten, 1918. évi január hó 19-én.

Vázsonyi Jenő *s. k.*
a szénügyek kormánybiztosa.

2248.

A szénügyek kormánybiztosának 1918. évi 1.185. számú rendelete,

a szén, brikett és koksz forgalombahozataláról 321/1918. szám alatt kiadott szénkormánybiztosi rendelet módositásáról.

A m. kir. minisztériumnak 4.956/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23. napján megjelent 296. számában kihirdetett) rendelete[1]) alapján a következőket rendelem:

[1]) Lásd a 6051. o.

1. §.

A szén, brikett és koksz forgalombahozataláról 321/1918. sz. alatt kiadott rendeletem[1]) 1. §-ának a gázgyárakra vonatkozó utolsó bekezdése akként módosul, hogy a gázgyárak azokon a vasuti és gőzhajóállomásokon, amelyeken tüzelőanyagokat eddig is feladtak, a jelen rendelet életbeléptetésétől kezdve csakis kokszot adhatnak fel szállitási igazolvány nélkül.

Egyebekben az idézett 321/1918. számú rendeletem érintetlenül marad.

2. §.

E rendelet 1918. évi március hó 8-án lép életbe.

Budapesten, 1918. évi március hó 7-én.

Vázsonyi Jenő *s. k.*
a szénügyek kormánybiztosa.

2249.

A szénügyek kormánybiztosának 1918. évi 1.700. számú rendelete,

a Budapest székesfőváros területén házi fütési és főzési célokra szolgáló szén, koksz és brikett felosztásának szabályozása tárgyában 3.059/1917. M. E. szám alatt kiadott minisztériumi rendelet kiegészitéséről.

A m. kir. minisztériumnak 4.956/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23. napján megjelent 296. számában kihirdetett) rendelete[2]) alapján a következőket rendelem:

1. §.

Az a kereskedő, akinek az Országos Szénbizottság a m. kir. minisztérium 3.059/1917. M. E. számú rendeletének[3]) 2. §-a alapján kiszállítási jegyet ad ki, köteles azt a szenet, kokszot vagy brikettet, amelyre a kiszállítási jegy kiadatott, a kiszállítási jegy keltétől számitott 14 napon belül elszállítani, illetve kiszolgáltatni annak a részére és céljaira, akinek nevére a kiszállitási jegy szól.

---

[1]) Lásd az 6762. o.
[2]) Lásd a 6051. o.
[3]) Lásd a 5462. o.

A kereskedőnek tilos a kiszállítási jegyet az árú átadása előtt magának a félnek vagy megbizottjának kezébe juttatni.

Mindazokat a kiszállítási jegyeket, amelyek alapján a szenet, kokszot vagy brikettet a kiszállítási jegy keltétől számított 14 napon belül nem szállitották el, illetve nem szolgáltatták ki, köteles a kereskedő az Országos Szénbizottságnak haladéktalanul visszajuttatni és bejelenteni, hogy miért nem tudta a szenet elszállítani, illetve kiszolgáltatni.

2. §.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátsza, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és a 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a értelmében hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ama készlet tekintetében pedig, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. A kihágás miatt eljárásra hivatott hatóságot az idézett 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a állapitja meg.

3. §.

E rendelet 1918. évi április hó 7-én lép életbe. Hatálya csak Budapest székesfőváros területére terjed ki.

Budapesten, 1918. évi április hó 4-én.

Vázsonyi Jenő *s. k.*
a szénügyek kormánybiztosa.

2250.

A szénügyek kormánybiztosának 1918. évi 2.300. számú rendelete,

a tüzelőanyagokkal való takarékosság tárgyában 3.382/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet módositásáról.

A m. kir. minisztériumnak 4.956/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23. napján megjelent 296. számában kihirdetett) rendelete[1]) alapján a következőket rendelem:

[1]) Lásd a 6051. o.

1. §.

Az 1917. évi szeptember hó 14. napján 3.382/917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi szeptember hó 15. napján megjelent 213. számában kihirdetett) rendelet[1]) 24. és 25. §-a odamódosul, hogy a rendelet 24. §-ában említett nyilvános étkezőhelyiségeket (vendéglők, korcsmák, italmérő- vagy elárusítóhelyek, kávéházak, cukrászdák és hasonlók), ha a rájuk hatályban álló jogszabályban rövidebb záróra nincs megállapítva, valamint a 25. §-ában említett szórakozóhelyeket (szinházak, kabarék, mozgófényképhelyiségek, kerti mulatóhelyek és hasonlók), továbbá az összes mulatóhelyeket (orfeumok, dalcsarnok, varieté, táncterem, tánciskola és hasonlók), felolvasó, hangverseny és más efféle nyilvános termeket és helyiségeket, végül egyesületeknek (egyletek, társaskörök, kaszinók, klubok és hasonlók) mindazon helyiségeit, amelyek a tagok vagy vendégek összejövetelére vagy befogadására szolgálnak, további intézkedésig esti 11 óra helyett éjjeli 12 óráig szabad nyitva tartani. Megfelelően módosul a 24. §. utolsó bekezdésének a magánlakásokra vonatkozó rendelkezése is.

Minden egyéb vonatkozásban az idézett 3.382/1917. M. E. számú rendelet érintetlenül marad.

2. §.

E rendelet 1918. évi április hó 15-én lép életbe.

Budapesten, 1918. évi április hó 5-én.

Vázsonyi Jenő s. k.
a szénügyek kormánybiztosa.

5. Hatósági ármegállapítás, összeírás és megváltás.[2])

2251.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 27.353. számú rendelete,

a világító kőolaj forgalmának szabályozásáról.

A m. kir. minisztérium által a nyersásványolaj, ásványolajtermékek, a benzol, továbbá a kátrány forgalmának újabb

[1]) Lásd a 5453. o.

[2]) Lásd: III. 3. és X. (hadiszolgáltatások) alatt is.

szabályozása tárgyában kiadott 3.044/1916. M. E. számú rendeletben[1]) (l. a Budapesti Közlöny 1916. évi szeptember hó 28-ikán megjelent 220. számában) nyert felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §.

A kereskedelmi vállalatok (ideértve a szövetkezeteket is) birtokában meglévő és utóbb hozzá jövő világító kőolajkészletek a jelen rendelet erejénél fogva zár alá vétetnek.

2. §.

A zár alá vételnek az a hatálya, hogy az 1. §-ban megjelölt vállalatoknak a világító kőolajat csakis annak a törvényhatóságnak első tisztviselője, vagy ez utóbbi által felhatalmazott hatóság engedélyével szabad kiszolgáltatni, amelynek területén a készletek vannak.

Engedély csakis közérdekű célokra, továbbá a mezőgazdasági, bányászati és ipari (háziipari) üzemek folytatásához nélkülözhetetlenül szükséges világító kőolaj kiszolgáltatására adható.

A hatóság, a rendelkezésre álló vitágító kőolaj figyelembevételével megállapithatja azt a sorrendet, amelyben az előbbi bekezdésben említett szükségletek kielégitést nyernek.

3. §.

Az üzemben lévő ásványolajfinomítók birtokában vagy őrizetében levő világító kőolajra a jelen rendelet rendelkezései nem vonatkoznak. E tekintetben csupán a 3.044/1916. M. E. számú rendelet rendelkezései irányadók.

4. §.

Aki a jelen rendeletet, vagy az annak alapján tett hatósági rendelkezéseket megszegi, vagy megszegésüknél bármely módon közreműködik, kihágást követ el és a 3.044/1916. M. E. számú rendelet 16. §-a alapján büntetendő.

[1]) Lásd a 3062. o.

5. §.

A jelen rendelet annak közzététele napján[1]) lép életbe és érvénye folyó évi augusztus hó 31-én szűnik meg.

Területi hatálya tekintetében a 3.044/1916. M. E. számú rendelet 17. §-ának II-ik bekezdése irányadó.

Budapesten, 1918. évi április hó 13-án.

Szterényi József s. k.
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

2252.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 17.200. számú közleménye,

a katonai célra alkalmas jó minőségű barna marhafelsőbőr áráról.

A m. kir. minisztérium 2.210/1917. M. E. számú rendeletéhez[2]) csatolt jegyzék 4. pontjában kapott felhatalmazás alapján közzéteszem, hogy a katonai célra szükséges jó minőségű felsőbőr termelésének fokozása érdekében oly barna marhafelsőbőrökre, amelyeknek vastagsága 1·5—2·5 mm., és amelyeket a 449/1916. M. E. számú rendelet[3]) alapján működő bőrminősítő bizottságok az előállító gyárban »Átv. B.« vagy »Átv. B. II.« bélyeggel látnak el, a fenti rendelettel megállapított áraknál 50 fillérrel magasabb árat engedélyezek az esetben, ha az árú 1918. évi május hó végéig leszállítás alá kerül.

Budapesten, 1918. évi március hó 8-án.

Szterényi József s. k.
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

[1]) Kihirdettetett a »Budapesti Közlöny«-ben 1918. évi április hó 19-én.
[2]) Lásd a 5517. o.
[3]) Lásd a 2319. o.

2253.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 24.699. számú rendelete,

a bőr- és textilügyekre vonatkozó beadványokról.

A m. kir. minisztérium 1.120/1918. M. E. számú rendeletében[1]) részemre megadott felhatalmazás alapján 21.546/1918. VI. C. számú rendeletemmel dr. Maly Ferenc ministeri tanácsost a bőr- és textilügyek miniszteri meghatalmazottjává neveztem ki, s reá ruháztam az összes vonatkozó ügyek kormányhatósági intézését, amelyeknek gyors és egységes kezelése végett a különböző központok és bizottságok közreműködését is igénybe veszem.

E végből az anyagkiutalás (engedélyezés vagy felmentés) iránti kérvényeket és megkereséseket ezentúl nem a kereskedelemügyi miniszterhez, hanem a következő címekre kell beadni, és pedig:

Ruházati célokra szükséges szövetek, fehérneműek, kötött árúk, papirosszövetek, kész ruházati cikkek és kellékek (bélés) ügyében a Népruházati Bizottság textilosztályához (V., Aulich-u. 5.).

Lábbeliek és lábbelihez szükséges kellékek (bélés, cérna, fonal stb.), továbbá lábbeli célokra szolgáló készbőrök ügyében a Népruházati Bizottság bőrorsztályához (V., Aulich-u. 5.).

Nyersbőrök és bőrgyártási segédanyagok ügyében a Bőrközponthoz (V., Nádor-u. 12.).

Bőrből és egyéb anyagokból készült gépszíjak ügyében a Gépszíjelosztó Bizottsághoz (V., Nádor-u. 12.).

Szerszám céljaira szükséges bőrök (fény- és huzóbőrök), továbbá műszaki bőrök ügyében a Bőrbeszerzési Részvénytársasághoz (IV., Dorottya-u. 8.).

Pamutfonalak, ruhavarró cérnák, kötszerszükségletek, csecsemőkelengyék, pamutszalagok és pamutból készült technikai cikkek ügyében a Pamutközponthoz (V., Arany János-u. 27.).

Lenfonalak, lencérnák (a lábbeli-varrócérnák kivételével), lenszövetek és a nem ruházati célokra szolgáló fehérneműek ügyében a Lenipari Bizottsághoz (IV., Mária Valéria-utca 12.).

Kikészitett kender és kenderkóc, kenderből készült árúk (he-

vederek, tömlők, kötelek, zsinegek, hálófonalak stb.) ügyében a Kender- és Jutaipari Bizottsághoz (IV., Mária Valéria-utca 12.).

Zsákok kiutalása, varrása, kölcsönzése és zsákjavításhoz szükséges cérna ügyében a Zsákbizottsághoz (IV., Párisi-u. 2.).

Gyapjúkiutalás ügyében a Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületéhez (V., Zrinyi-u. 1.).

Állati szőrök kiutalása ügyében a Szőrközponthoz (IV., Bécsi-utca 4.).

Textilhulladékok, műgyapjú, tömitések és foltozóanyagok, effiloché és tisztitórongyok ügyében a Textilhulladék Bizottsághoz (IV., Váci-u. 34.).

A felsorolt központok és bizottságok a hozzájuk beérkező kérelmeket a miniszteri meghatalmazott utasításai szerint intézik el.

Az alább felsorolt központokat és bizottságokat felhatalmazom arra, hogy a bőr- és textilanyagoknak az eddig érvényben levő kormányrendeletekben előirt szállítási igazolványait 1918. évi április hó 15-étől kezdve miniszteri meghatalmazottam ellenőrzése mellett kiadhassák. E szállítási igazolványok iránt ezentúl közvetlenül a következő központokhoz kell fordulni:

Gyapjú (1.662/1915. M. E. rendelet [1]) 1. §-a) szállítási igazolványok ügyében a Gyapjúközponthoz (IV., Városház-u. 14.).

Állati szőrök (1.337/1917. M. E. rendelet [2]) 2. §-a) szállítási igazolványa ügyében a Szőrközponthoz (IV., Bécsi-u. 4.).

Kender (4.051/1917. M. E. rendelet [3]) 9. §-a) szállítási igazolványa ügyében a Kenderközponthoz (IV., Deák Ferenc-u. 15.)

Lenkóró (3.381/1915. M. E. rendelet [4]) 10. §-a) szállítási igazolványa ügyében a Lenipari központhoz (V., Wurm-utca 2.)

Zsákok (3.100/1917. M. E. rendelet [5]) szállítási igazolványa ügyében a Zsákbizottsághoz (IV., Párisi-u. 2.)

Textilhulladék és műgyapju (3.603/1916. M. E. rendelet [6]) 9. §-a) szállítási igazolványai ügyében a Textilhulladék Bizottsághoz (IV., Váci-u. 34.)

---

[1]) Lásd az 1206. o.
[2]) Lásd a 4584. o.
[3]) Lásd a 6173. o.
[4]) Lásd az 1709. o.
[5]) Lásd a 6356. o.
[6]) Lásd a 4607. o.

Pamut és selyemcérna (3.832/1917. M. E. rendelet[1]) 4. §-a) szállítási igazolványa ügyében a Pamutközponthoz (V., Arany János-utca 27.)

Lencérna (3.832/1917. M. E. rendelet 4. §-a) szállítási igazolványa ügyében a Lenárú központhoz (IV., Mária Valéria-utca 12.)

Ruházati cikkek, ruhák, mindennemű szövetek, bőr és cipő (3.584/1917. M. E. rendelet[2]) 1. §-a) szállítási igazolványa ügyében a Népruházati Bizottsághoz (V., Aulich-utca 5.)

Nyers marha- és lóbőr (2.042/1916. M. E. rendelet[3]) 3. §-a), nyers borjubőr (3.353/1916. M. E. rendelet[4]) 1. §-a), gépszíjak, gépszíjbőrök, kötő- és varrószíjak, tölgy- és fenyőcser (1.351/1917. M. E. rendelet[5]) 7. §-a) és gubacs (1.352/1917. M. E. rendelet[6]) 8. §-a) szállítási igazolványai ügyében a Bőrközponthoz (V., Nádor-utca 12.)

Budapesten, 1918. évi március hó 30-án.

Szterényi József s. k.
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

2254.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 261. M. E. számú rendelete,

a burgonya szesztermelésre való felhasználásának eltiltásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A m. kir. minisztérium az 1917. évi szeptember hó 7-ik napján 3.310/1917. M. E. szám alatt kibocsátott rendelet[2]) 8. §-ának részben, és az ennek alapján burgonyának szesztermelésre való felhasználására adott összes engedélyeknek egészen való] hatályon

[1]) Lásd a 6226. o.
[2]) Lásd az 5447. o.
[3]) Lásd a 3099. o.
[4]) Lásd a 3103. o.
[5]) Lásd a 4268. o.
[6]) Lásd a 4276. o.
[7]) Lásd a 5536. o.

kivül helyezése mellett, az 1917. évi termésű burgonyának mezőgazdasági szezfőszdékben szeszé leendő feldolgozását ezennel eltiltja, és az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. minisztert felhatalmazza, hogy ezeket a burgonyakészleteket is a 3.310/1917. M. E. számú rendeletnek megfelelően a közellátás céljaira igénybe vegye.

2. §.

Az 1. §-ban említett rendelkezés nem érinti az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek ahhoz való jogát, hogy az emberi élelmezésre alkalmatlanná vált burgonyakészleteket, illetve ezeknek ilyen célra fel nem használható részét a mezőgazdasági szeszfőzdéknek szesztermelés céljaira átengedhesse.

3. §.

Ez a rendelet 1918. évi február 7. napján lép életbe, határozmányainak megszegéseire és területi hatályára nézve a 3.310. 1917. M. E. számú rendelet 19—24. és 26. §-ai tekintendők irányadóknak.

Budapesten, 1918. évi január hó 21-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2255.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 613. M. E. számú rendelete,

a celluloset és papirt gyártó, feldolgozó és forgalombahozó iparokat érintő rendelkezésekről.

A magyar királyi minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A kereskedelemügyi miniszter a cellulose, a félanyag (fából készített papiranyag, rongyanyag) és a papir gyártását, feldolgozását és forgalombahozatalát rendelettel szabályozhatja. Erre a célra ilyen cikkek gyártásával, feldolgozásával és forgalombahozatalával foglalkozó vállalatok kényszertársulását is elrendelheti, és a társu-

latok szervezetét és hatáskörét, a tagoknak jogait és kötelezettségeit, ideértve a társulattal és a többi tagokkal szemben teljesítendő fizetési és megtérítési kötelezettséget is szabályozhatja.

2. §.

A kereskedelemügyi miniszter a papirellátás biztosítására szolgáló azoknak az intézkedéseknek a megtételét, amelyekre őt az eddig kiadott rendeletek és a jelen rendelet felhatalmazzák, általa kiküldendő vagy létesítendő szervre ruházhatja, amely a reá ruházott hatáskörben más közhatóságokkal közvetlenül érintkezhetik.

3. §.

A kereskedelemügyi miniszter közérdekből, amennyiben az az 1. §-ban meghatározott célra szükségesnek mutatkozik, rendelettel akként intézkedhetik, hogy a jelen rendelet hatálya alá tartozó ipari vállalatok által cellulose félanyag vagy papir szállítása iránt vállalt kötelezettségek hatályukat vesztik.

4. §.

A kereskedelemügyi miniszter a jelen rendelet alapján kibocsátott rendelkezéseinek megszegésére nézve az 1916 : IV. t.-c. 6. §-a értelmében rendelkezhetik.

5. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe.

Budapesten, 1918. évi március hó 11-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2256.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 688. számu rendelete,

a cellulose forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról.

A m. kir. minisztérium 1917. évi december hó 31-én kelt 4.980/1917. M. E. számú rendelete[1]) alapján (megjelent a Budapesti

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi március hó 14-én.
[2]) Lásd az 6028. o.

Közlöny 1918. évi január hó 5-iki számában) a következőket rendelem:

1. §.

A meglevő és ezután előállított cellulose-készletek a jelen rendelet erejénél fogva zár alá vétetnek és azokkal a tulajdonos csak a jelen rendelet határozmányai szerint rendelkezhetik.

A cellulose előállításával foglalkozó vállalatok kötelesek a raktáron levő cellulose-készleteiket első ízben 1918. évi január hó 15-ik napján az akkor meglevő állapot szerint, az ezután termelt készleteket pedig minden hó 1-én és 15-én a kereskedelemügyi minisztérium ipari-műszaki ügyosztályánál (I., Lánchid-utca 1—3.) ajánlott levélben bejelenteni.

2. §.

A zár alá vételnek az a hatálya, hogy a zár alá vett celluloset csak a kereskedelemügyi miniszter engedélyével szabad elidegeníteni, feldolgozni vagy egyébként felhasználni. Az erre irányuló kérelmeket, a mennyiség és a minőség feltüntetése mellett, a kereskedelemügyi minisztérium ipari-műszaki ügyosztályánál kell előterjeszteni.

Az 1918. évi január 20-ig a kereskedelemügyi miniszter külön engedélye nélkül is szabad feldolgozni azokat a cellulose-mennyiségeket, amelyekre a készlet birtokosának üzeme zavartalan folytatásához szüksége van.

3. §.

Az 1918. évi január hó 15-étől kezdve celluloset nem postai polgári forgalomban, közforgalmú vasúton fuvarozásra feladni, avagy hajón vagy gépkocsin szállitani vagy szállíttatni csak a kereskedelemügyi miniszter írásbeli szállítási engedélyével (szállítási igazolvánnyal) szabad.

A szállítási engedélyt (szállítási igazolványt) a kereskedelemügyi minisztertől kell kérni. A szállítási engedélyt (szállítási igazolványt) a fuvarlevélhez hozzá kell fűzni, és az árút felvevő állomásnak annak jeléül, hogy az engedély szállításra már használtatott és újból fel nem használható, keletbélyegzővel le kell bélyegeznie.

4. §.

Aki a jelen rendeletet megszegi vagy kijátsza, kihágást követ el és a 4.980/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a szerint büntetendő.

5. §.

Jelen rendelet kihirdetésének napján [1]) lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapesten, 1918. évi január hó 5-én.

Gróf Serényi Béla s. k.
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

2257.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 12.731. számu rendelete,

a cellulose és papirgyári szövetség megalakításáról.

A m. kir. minisztériumnak 613/1918. M. E. számú rendelete [3]) alapján elrendelem a cellulose és papir gyártásával foglalkozó vállalatok kényszertársulását. A megalakítandó társulatra az alábbi szabályok irányadók:

1. §.

Cellulose és papirgyári szövetség.

Jelen rendelet erejénél fogva »Cellulose- és papirgyári szövetség« cím alatt szövetség alakul.

A szövetség székkelye: Budapest.

A szövetségnek e rendeletnél fogva tagja minden vállalat, amely celluloset, félanyagot (fából készített papiranyagot, rongyanyagot), mindennemű papirt és papirlemezt, összefoglalva röviden »szövetségi anyagoknak« nevezve, gyárilag előállit.

Olyan vállalatok, amelyeknek üzeme csak részben foglalkozik a fenti bekezdésben felsorolt cikkek gyártásával, üzemüknek ezen részével tagjai a szövetségnek.

Az ezen §. alá tartozó oly üzemek, amelyek a rendelet életbeléptetése után keletkeznek, üzletük megkezdésével lesznek tagjai a szövetségnek.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi január hó 8-án.
[1]) Lásd a 6779. o.

Ha a szövetséghez való tartozás kérdésében véleményeltérések merülnek fel, úgy ezekben a vállalatnak és a szövetségnek meghallgatása után a kereskedelemügyi miniszter dönt. E döntés ellen jogorvoslatnak helye nincs.

2. §.

A szövetség célja.

A szövetség célja a szövetségi anyagok termelésének a kereskedelemügyi miniszter irányítása szerint való szabályozása.

E végből a szövetség:

1. nyilvántartja a tagok termelési viszonyait, berendezéseit, készleteit, termékeit és árúforgalmát, és e célból a helyszinén a szükséges felvételeket kiküldöttjei által megejtheti;

2. véleményt ad a kereskedelemügyi miniszternek az idevágó iparágakat érintő kérdésekben;

3. a közhivatalok és állami üzemek papirszükségletét megállapító bizottság összeállítása alapján gondoskodik ezen szükséglet kigyártásáról; a kigyártott cikkek árát a bizottság és a szövetség meghallgatásával a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg;

4. az előző pontban említett szükséglet fedezése után a kereskedelemügyi miniszter utasításai szerint vagy jóváhagyásával megállapítja az egyes gyárak üzemtervét, és a kigyártandó cikkek minőségét és árát, és közreműködik az üzemterv foganatosításához szükséges nyersanyagok szétosztásában;

5. kiküldöttjei által képviseli a szövetséghez tartozó iparágakat azokban a szervezetekben, amelyek ezeknek az iparágaknak nyers- és segédanyagai ellátására hivatvák; e képviselet részleteit a kereskedelemügyi miniszter esetről-esetre szabályozza;

6. ellátja azokat az egyéb feladatokat, amelyeket a körébe tartozó iparágak terén a kereskedelemügyi miniszter reá bíz.

3. §.

A szövetség jogi természete.

A szövetség jogi személy. A szövetséget hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben az igazgatóság képviseli. (7. §.)

4. §.

A tagok kötelességei.

A tagok kötelesek az üzemtervhez (2. §. 3.) úgy gyártási, mint egyéb üzleti tevékenységükben alkalmazkodni.

Kötelesek továbbá a tagok a szövetség igazgatóságának az általa feladatai körében kívánt felvilágosításokat megadni, és az ellenőrzésben a szövetséget, illetve ennek kiküldötteit támogatni.

Kötelesek továbbá a tagok a szövetség ügyvitelének reájuk eső költségeihez való hozzájárulási összegeket a szövetségi közgyűlés (6. §.) e tárgyú határozatainak megfelelően megfizetni. Az ekképen kivetett és hátralékos járulékok közigazgatási úton hajthatók be.

Egyebekben is kötelesek a tagok a szövetséget e rendeletben megállapított céljainak elérésében megfelelően támogatni és minden oly intézkedéstől tartózkodni, amely a szövetség céljainak elérését nehezítené vagy akadályozná.

5. §.

A szövetség szervei.

A szövetség szervei:

a) a közgyűlés,

b) az igazgatóság.

6. §.

A közgyűlés.

A közgyűlés az összes szövetségi tagokból áll.

A közgyűlést negyedévenkint legalább egyszer kell egybehívni. Az egybehívást ajánlott levelek útján az igazgatóság foganatosítja olykép, hogy a meghívóknak legalább 8 nappal a közgyűlés határnapja előtt kell postára adatniok. A meghívókban fel kell tüntetni a közgyűlés napirendjét.

Az alakuló közgyűlést a kereskedelemügyi miniszter hívja egybe.

A kereskedelemügyi miniszternek vagy legalább 3 tagnak az igazgatóság irányában írásban kifejezett kívánságára a közgyűlést legfeljebb 2 héten belül szintén össze kell hívni. Az ily közgyűlések

egybehívására vonatkozólag ugyanazok a szabályok nyernek alkalmazást, mint a negyedévi közgyűlések tekintetében.

A szabályszerűen egybehívott közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes.

A közgyűlésen az igazgatóság elnöke, ennek akadályoztatása esetében pedig helyetteseinek egyike (kor szerinti sorrendben), abban az esetben pedig, ha az elnök helyettesei is akadályozva vannak, az igazgatóság által kijelölt igazgatósági tag elnököl.

A tagok a közgyűlésen személyesen, jogi személyek pedig igazgatósági tagjuk vagy cégvezetőjük személyében, vagy írásban felhatalmazott más képviselőik által jelenhetnek meg.

Minden tag annyi szavazattal bír, ahány gyára van, de egy tag sem bírhat többel, mint három szavazattal. Gyár alatt ebben a vonatkozásban félgyártmányoknak vagy készgyártmányoknak előállítására szolgáló üzemtelep értendő, egy helyen levő, egymással üzemileg összefüggő gyártelepek együttesen csak egy gyárnak számítanak. A több szavazattal bíró tag arra is jogosítva van, hogy egy-egy szavazatát más-más személy által gyakorolja a közgyűlésen.

A közgyűlés összes határozatait a jelenlevők egyszerű szavazattöbbségével hozza.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. az igazgatóság jelentésének és számadásának tudomásulvétele, illetve a számadásoknak jóváhagyása;

2. a szövetségi ügyvitel költségeinek és a költségek felosztásának megállapítása;

3. a tagok által előterjesztett indítványok felett való határozathozatal;

4. esetleg számvizsgálóknak kiküldése;

5. az igazgatóság megválasztása.

Ha a közgyűlés szabálytalanul volt egybehíva, vagy szabálytalanul folyt le, akkor bármely tagnak a közgyűlés napjától számított 15 nap alatt a kereskedelemügyi miniszterhez benyujtott panaszára a kereskedelemügyi miniszter a közgyűlés határozatait megsemmisítheti.

A költségek összegére és elosztására vonatkozó közgyűlési határozat ellen az a tag, aki ezt magára nézve sérelmesnek tartja, ugyancsak a közgyűléstől számított 15 napon belül panasszal for-

dulhat a kereskedelemügyi miniszterhez, aki a közgyűlésnek e tárgyú határozatát megsemmisítheti vagy módosíthatja.

7. §.

Az igazgatóság.

Az igazgatóság legalább 5 és legfeljebb 8 tagból áll, akiket a közgyülés egy évi időtartamra választ olykép, hogy megbizatásuk a megválasztásukat követő 3-ik évnegyedi közgyüléssel jár le. Ha az igazgatóság létszáma a fent megállapitott legkisebb szám alá sülyed, akkor pótválasztást kell megejteni; az időközben megválasztott igazgatósági tagok megbizatása csak az igazgatóság megbizatásának még hátralevő idejére terjed. A megválasztott igazgatósági tagok jegyzékét fel kell terjeszteni a kereskedelemügyi miniszterhez.

A kereskedelemügyi miniszter a megválasztott igazgatósági tagok sorából kinevezi a szövetség elnökét és esetleg egy vagy több alelnökét.

Az igazgatóság vezeti a szövetség ügyeit és képviseli a szövetséget hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben. Érvényes képviselethez az igazgatóság legalább két tagjának együttes eljárása szükséges, akik közül az egyiknek a kereskedelemügyi miniszter által kinevezett elnöknek vagy alelnöknek kell lennie.

Igazgatósági üléseket a szükséghez képest kell tartani. Ezeket az üléseket az elnök vagy valamely alelnök hivja egybe, és köteles ezt 3 napon belül megtenni, ha erre bármely igazgatósági tag felszólítja. Az ülés határozatképes, ha az összes igazgatósági tagok meghivattak, és legalább 4 tag személyesen vagy más igazgatósági tag által helyettesítve megjelent. A határozatok a megjelenteknek általános szavazattöbbségével hozatnak.

Jogosítva van az igazgatóság hatáskörének egy részét különösen a folyó ügyek ellátása tekintetében egy kebeléből választandó végrehajtó bizottságra ruházni. Ha végrehajtó bizottságot alakítanak, akkor be kell választani az elnököt.

Egyebekben az igazgatóság ügyrendjét önmaga átlapítja meg.

Az igazgatósági tagság tiszteletbeli állás, és az igazgatósági tagok sem fizetésben, sem más járandóságban nem részesülnek, de esetleges készkiadásaik megtérítését igényelhetik.

8. §.

A szövetségi közegek és alkalmazottak kötelességei.

A szövetségnek összes közegei, ideértve az alkalmazottakat is, a legteljesebb pártatlansággal és titoktartással kötelesek eljárni.

9. §.

Állami felügyelet.

A szövetség minden vonatkozásban állami felügyelet alatt áll, amelyet a kereskedelemügyi miniszter állandóan egy kirendelt miniszteri biztos vagy esetről-esetre kijelölt közegei által gyakorol. A miniszteri biztost, vagy ha ilyen állandó megbizatással nem rendeltetett volna ki, a kereskedelemügyi minisztert e végből minden közgyűlésre, igazgatósági és végrehajtó-bizottsági ülésre meg kell hívni, és képviselőjének jogában áll, hogy a végrehajtó-bizottsági és igazgatósági ülések határozatai, valamint a közgyűléseknek a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyását igénylő határozatai ellen felfüggesztő hatályú tiltakozással éljen, amely esetben a határozat csak a kereskedelemügyi miniszter döntése után hajtható végre.

A kereskedelemügyi miniszter kiküldöttei korlátlan betekintési joggal bírnak a szövetség egész ügyvitelébe, könyveibe és irományaiba, és ezeknek miképen való vezetése tárgyában utasításokat adhatnak a szövetségnek.

10. §.

Rendbírságok.

Az igazgatóság ama tag ellen, aki a szövetség irányában való kötelességének nem felel meg, különösen nem alkalmazkodik az üzemtervhez, avagy megtagadja vagy megakadályozza a vele szemben való ellenőrzés gyakorlását, esetenkint ötvenezer koronáig terjedhető rendbírságot szabhat ki.

A kiszabás ellen az e tárgyú értesítés kézhezvételétől számított 15 nap alatt panasznak van helye a kereskedelemügyi miniszterhez, aki a bírságot kirovó határozatot helybenhagyhatja vagy megváltoztathatja, a bírságot elengedheti vagy mérsékelheti.

Ily rendbírságot a kereskedelemügyi miniszter közvetlenül is kiszabhat.

A kiszabott bírságok közigazgatási úton hajtatnak be.

11. §.

A szövetség feloszlása.

A szövetség feloszlik, ha a kereskedelemügyi miniszter ezt elrendeli.

Feloszlás esetében a felszámolás módozatait a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

A felszámolási felesleget a kereskedelemügyi miniszter által annak idején megállapítandó közcélra kell fordítani.

12. §.

Életbelépés.

Jelen rendelet kihirdetésének napján [1]) lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapesten, 1918. évi március hó 12-én.

Szterényi József *s. k.*
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

2258.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 25.926. számú rendelete,

a celluloze forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról szóló 688/1918. K. M. számú rendelet módositásáról.

A celluloze- és papirgyári szövetség megalakítása tárgyában kiadott 12.731/1918. számú rendeletnek[2]) kapcsán (megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 14-iki számában) hivatali elődömnek 1918. évi január hó 5-én kelt 688/1918. számú rendeletét[3]) (megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi január hó 8-iki számában) a következőkben módosítom.

A 688/1918. K. M. számú rendelet értelmében zár alá vett cellulozekészletek nyilvántartása a celluloze és papirgyári szövetség hatáskörébe tartozik. Ennélfogva a celluloze előállításával foglalkozó vállalatok a raktáron lévő celluloze-készleteiket minden hó 1-én és 15-én kötelesek a nevezett szövetségnél ajánlott levélben bejelenteni.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi március hó 14-én.
[2]) Lásd a 6782. o.
[3]) Lásd a 6780. o.

A zár alá vett cellulozét csak a szövetség engedélyével szabad elidegeníteni, feldolgozni vagy egyébként felhasználni. Az erre irányuló kérelmeket, a mennyiség és minőség feltüntetése mellett, a szövetségnél kell előterjeszteni.

Cellulozét nem postai polgári forgalomban közforgalmi vasúton való fuvarozásra feladni, vagy hajón vagy gépkocsin szállítani avagy szállíttatni csak a szövetség írásbeli szállítási engedélyével (szállítási igazolvány) szabad. A szállítási igazolványt a szövetségtől kell kérelmezni.

A celluloze- és papirgyári szövetség a fentiekben hatáskörébe utalt jogokat a 12.731/1918. K. M. számú rendeletem 9. §-ában körülírt állami felügyelet állandó ellenőrzése mellett gyakorolja.

Egyebekben érintetlenül maradnak hivatali elődöm 688/1918. K. M. számú rendeletének rendelkezései.

Jelen rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapesten, 1918. évi április hó 4-én.

Szterényi József s. k.
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

2259.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 26.264. számú rendelete,

a celluloze- és papirgyári szövetség megalakitásáról szóló 12.731. 1918. K. M. számú rendelet módositásáról.

Az 1918. év március hó 12-én kelt 12.731/1918. számú rendeletem[2]) (megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 14-iki számában) 7. §-ának első bekezdésében foglaltakat odamódosítom, hogy a celluloze- és papirgyári szövetség igazgatósága legalább 8 és legfeljebb 11 tagból áll.

Jelen rendeletem kihirdetésének napján[3]) lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapesten, 1918. évi április hó 4-én.

Szterényi József s. k.
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi április hó 13-án.
[2]) Lásd a 6782. o.
[3]) Kihirdetetett a »Budapesti Közlöny«-ben 1918. évi április hó 17-én.

2260.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 669. M. E. számú rendelete,

a cikóriáért követelhető legmagasabb ár újabb megállapitásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Az 1918. évi termésű cikóriáért (katángért, cikóriagyökérért) követelhető legmagasabb ár a magyar szent korona országainak egész területén métermázsánkint (100 kg.) tisztasúlyra 28 K.

2. §.

A jelen rendelettel megállapított legmagasabb árt készpénzfizetés mellett göngyöleg nélkül történt eladás esetére kell érteni, s az magában foglalja a rakodó állomáshoz való szállítás költségét is.

Ha a göngyöleget az eladó szolgáltatja, azt a vevőnek külön felszámíthatja.

3. §.

A vételár hitelezése esetében az eladó kamatot követelhet. Ez azonban legfeljebb 2%-kal lehet magasabb, mint az Osztrák-Magyar Banknál az ügylet kötésekor érvényben álló váltóleszámítolási kamatláb.

4. §.

Annak a termelőnek, aki az 1917. évben is termelt valamely pótkávét előállító vállalat részére cikóriát, ha az 1918. évben is legalább ugyanolyan területen termel az illető vállalat részére, mint az előző évben, a vállalat az 1917. évi termésből tényleg leszállított cikória után az 1918. évi cikóriavetés befejeztével métermázsánkint két koronát köteles az 1917. évi termelés többköltségének fedezésére fizetni.

5. §.

A szárított cikóriáért követelhető legmagasabb árt az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter határozza meg.

6. §.

A mezőgazdasági termények, lisztneműek és egyes mezőgazdasági terményekből előállított ipari termékek szállításáról, és vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállításukhoz szükséges igazolványokról 1915. évi december hó 23. napján 4.551/1915. M. E. szám alatt kiadott rendeletben[1]) (l. a Budapesti Közlönynek 1915. évi december hó 24. napján megjelent 297. számában) foglalt rendelkezések megfelelően kiterjesztetnek mindennemű (nyers vagy szárított) cikóriára azzal az eltéréssel, hogy a más, mint pótkávégyári vállalat címére szóló küldeményekre a szállítási igazolványt az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter állítja ki.

7. §.

Aki cikóriáért a jelen rendelettel megállapított legmagasabb árnál magasabb árt követel, elfogad, kínál, vagy fizet, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Aki cikóriáért a megállapított legmagasabb árnál magasabb árt fizet vagy igér, az e kihágás miatt nem büntethető, ha a kihágást a hatóságnál feljelenti.

Ha megállapítható annak a nyereségnek mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés, kétezer koronán felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Ama készlet tekintetében, amelyre a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzandó készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti, többi része, a felmerült költségek levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapja javára forditandó.

A kihágási eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

[1]) Lásd a 2179. o.

Horvát-Szlávonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére is kiterjed. Horvát-Szlavonországokban ezt a rendeletet, amennyiben végrehajtása az ottani önkormányzat körébe tartozik, a bán hajtja végre.

Budapesten, 1918. évi február hó 14-én.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

2261.

A m. kir. igazságügyminiszter 1918. évi 4.000. I. M. számú rendelete,

a cipőárvizsgáló bizottságokra vonatkozó szabályok kiegészítéséről.

A cipőárúk árának és forgalombahozatalának szabályozása tárgyában 31/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlöny 1917. évi március hó 13. napján megjelent 59. számában kihirdetett) rendelet[2]) 11. §-a alapján, a m. kir. kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve, az idézett rendelet kiegészitéseül a következőket rendelem:

1. §.

A 31/1917. M. E. számú rendelet 7. §-ának második bekezdésében emlitett összeget annál a kir. bíróságnál kell elnöki letétbe helyezni, amelynél a cipőárvizsgáló bizottság működik.

2. §.

Ha a szakmabeli tagok jegyzékébe cipőgyári szakmához tartozó egyén felvéve nincsen, a bizottság elnöke az ilyen tag helyett a jegyzékbe felvett egyik cipőkereskedőt hivja meg.

A bizottsági tagok az elnök meghivására a bizottság ülésén megjelenni és a bizottság működésében résztvenni kötelesek, s arra őket a bizottság elnöke igazolatlan mulasztás esetében száz koro-

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi február hó 17-én.
[2]) Lásd a 4251. o.

náig terjedhető, s annyiszor, amennyiszer kiszabható pénzbirsággal szorithatja, a kötelessége ellen súlyosan vétő tagot pedig a tagjegyzékből is törölheti. Az elnöknek pénzbirságban marasztaló határozata ellen közlésétől nyolc nap alatt egyfokú felfolyamodásnak van helye a kir. törvényszékhez. A befolyt birságösszegeket a Hadirokkantak Segélyalapja javára kell forditani.

3. §.

Magánfél a vizsgálat megejtését az állandó lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes kir. járásbiróságnál is kérheti. A kir. járásbiróság a kérelmet az illetékes cipőárvizsgáló bizottsághoz teszi át.

A kérelmet a támogatására szolgáló adatokkal és igazoló iratokkal együtt kell előterjeszteni. A szóval előterjesztett kérelmet jegyzőkönyvbe kell foglalni.

4. §.

A tárgyalás rendjének és méltóságának fenntartása iránt, az 1911 : I. t.-c. 209—216.§-ainak megfelelő alkalmazásával, a bizottság elnöke intézkedik.

A bizottság elnöke a bizonyitás felvétele végett más cipőárvizsgáló bizottsághoz, vagy a kir. járásbiróságokhoz is fordulhat.

5. §.

A 31/1917. M. E. számú rendelet 10. §-ának második bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Ha az ártúllépés megállapitást nyert, úgy az eladó, illetőleg a megjelölésre kötelezett viseli az eljárás költségeit (tanudij, szakértői díj és szemleköltség), és az árvizsgáló-bizottság őt a kérelmező fél készkiadásainak megtéritésére is kötelezheti.

Az eljárási költségek (tanudij, szakértői díj és szemleköltség) rendszerint a bizottság székhelye szerint illetékes kir. törvényszék (Budapesten a központi kir. járásbiróság) irodaátalányából előlegezendők, és ha az ártúllépés nem nyert megállapitást, azokat a kir. kincstár viseli.

Az irodaátalányból előlegezett eljárási költségekről külön számadást kell vezetni, e költségek meg nem térült részét a kereskedelemügyi miniszter az irodaátalánynak megtéríti.

A kir. kincstár által viselt eljárási költségeket a kereskedelemügyi tárca terhére kell elszámolni.

6. §.

A 31/1917. M. E. számú rendelet 13. §-ának harmadik bekezdésében szabályozott ármegállapitási eljárás költségeinek előlegezése és viselése felől a bizottság a körülmények figyelembevételével belátása szerint határoz.

7. §.

Az eljárás bélyeg- és illetékmentes.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján [1]) lép életbe, és az akkor már folyamatban levő, de bizottsági határozattal még el nem döntött ügyekben is alkalmazandó.

Budapesten, 1918. évi január hó 22-én.

Grecsák Károly *s. k.*
m. kir. igazságügyminiszter.

2262.

A m. kir. pénzügyminiszter 1918. évi 46.264 számú rendelete,

a cukorka- és csokoládégyártás céljaira beszerezhető és felhasználható cukormennyiségek megállapitásáról.

A m. kir. minisztérium 508/1916. M. E. számú rendeletének [2]) 7. §-a alapján, a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg, a következőket rendelem:

1. §.

A magyar szent korona országainak területén cukorka és csokoládé gyártásával foglalkozó egyének, jogi személyek és cégek cukorka- és csokoládé-gyártás céljaira a jelen rendelet életbelépésétől az 1918. évi szeptember hó 30. napjáig összesen 26.000 métermázsa cukrot szerezhetnek be.

---

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi január hó 26-án.
[2]) Lásd a 2346. o.

Az 1. bekezdésben megállapitott összcukormennyiséget a cukorka és csokoládé gyártásával foglalkozó egyének, jogi személyek és cégek között egyenkint a Cukorközpont meghallgatása után a kereskedelemügyi miniszter velem egyetértőleg fogja felosztani.

A felosztást a kereskedelemügyi miniszter a Cukorközpont útján fogja a cukorka- és csokoládégyártó üzemekkel közölni.

2. §.

Cukorka és csokoládé gyártásával foglalkozó egyének, jogi személyek és cégek mindegyike, a jelen rendelet életbeléptetésétől az 1918. évi szeptember hó 30. napjáig az 1. §-ban emlitett felosztás szerint részére beszerezhetőnek megállapított cukormennyiséget, valamint az 1917. évi december hó 29-én kelt 167.758. számú pénzügyminiszteri rendelet[1]) (l. a Budapesti Közlöny 1918. évi január hó 1-én megjelent számában) értelmében általa feldolgozható cukormennyiséget dolgozhatja fel cukorkává, illetőleg csokoládévá.

A jelen rendelet értelmében beszerezhető és feldolgozható cukormennyiség abban az esetben sem léphető túl, ha az illető egyén, jogi személy vagy cég a cukoradóra vonatkozó törvényes rendelkezések végrehajtása tárgyában 1903. évi 73.579. számú pénzügyminiszteri rendelettel kiadott utasítás 20. §-ához tartozó *A)* melléklet 1. §-a alapján a vámvonalon át való kivitelre szánt cukorka vagy csokoládé készítéséhez a pénzügyi hatóságtól nagyobb mennyiségű cukor adómentes felhasználására nyert volna engedélyt, mint amely cukormennyiség az 1. §-ban említett felosztás szerint részére beszerezhetőnek megállapíttatott, illetőleg mint amely cukormennyiséget a jelen §. 1. bekezdése szerint feldolgozni jogosult.

Aki ennek ellenére nagyobb cukormennyiséget szerez be, vagy dolgoz fel cukorka-, illetőleg csokoládégyártás céljaira, ezért az 1917. évi 127.546. számú rendelet[2]) 12. §-a szerint felel.

3. §.

Az ipari üzemekben felhasználható cukor forgalmának szabályozásáról szóló 1917. évi 127.546 számú pénzügyminiszteri ren-

[1]) Lásd a 6109. o.

[2]) Lásd a 6099. o.

delet 1., 2, 4., 5., 6. §-aiban, továbbá 10—12. §-aiban fogl rendelkezések továbbra is változatlanul fenntartatnak.

4. §.

Ez a rendelet azonnal életbelép.

Budapesten, 1918. évi április hó 13-án.

Dr. Popovics Sándor *s. k.*
m. kir. pénzügyminiszter.

2263.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.248. M. E. szán rendelete,

a cukorrépamag termeléséről.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes tézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következ ket rendeli:

1. §.

Minden termelő, aki az 1918. évben cukorrépát szerződés vállalt kötelezettség alapján cukorgyár számára 50 (ötven) kataszt holdon vagy ennél nagyobb területen termel, az említett területn 1/25 (egy-huszonötöd) részén magnyerés végett dugványrépát k teles termelni.

A cukorrépamagbizottság (10. §.) akár a termelőnek va a cukorgyárnak kérelmére, akár hivatalból úgy rendelkezhetik, ho a termelő dugványrépát a jelen rendelet hatálya alá eső terület az előző bekezdésben megjelölt területnél kisebb területen termelj vagy egyáltalában ne termeljen.

A cukorrépamagbizottság a termelőt kérelmére feljogosíthat hogy dugványrépát az I. bekezdésben megjelölt területnél nagyo területen termeljen.

A termelőnek az előző bekezdésben említett kérelmet a v szerződött cukorgyári vállalat útján kell előterjesztenie, a cuk gyár pedig köteles a kérelmet a Magyar Cukorgyárosok Országa Egyesülete (Budapest, V., Mária Valéria-utca 12. szám) útján ha déktalanul közölni a cukorrépamag bizottsággal. Hasonlóképen Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesülete útján kell a kérelr

a cukorrépamag bizottsággal közölni, ha azt maga a cukorgyár terjeszti elő.

A bizottságnak a kérelem tárgyában hozott határozatát csak azok a termelők fellebbezhetik meg a földmívelésügyi miniszterhez, akiknek gyári cukorrépavetése szántóföldjük 25%-át és egyúttal az 500 kataszteri holdat meghaladja. A fellebbezést a bizottság határozatának közlésétől számított 8 nap alatt kell beadni. Ha a földmívelésügyi miniszter a fellebbezés tárgyában annak beadasától számított 15 nap alatt nem dönt, a dugványrépa termelése iránti kötelezettségre nézve a termelő által előterjesztett kérelmet kell irányadónak tekinteni.

2. §.

A dugványrépát a termelő abból a magból köteles termelni, amelyet a cukorrépatermelés iránt vele szerződött cukorgyári vállalattól dugványrépatermelés céljára kap, vagy amelyet a cukorgyár a már kiadott cukorrépamagvak közül erre a célra kijelöl. Amennyiben a cukorgyári vállalat a vetés megtörténte előtt nem intézkedett arról, hogy a dugványrépát melyik magból termeljék, köteles kijelölni a vetésnek azt a részét, amelyből a jelen rendelet értelmében dugványrépát kell termelni, és a termelő a vetésnek ekként kijelölt részét köteles dugványrépának meghagyni.

A dugványrépa termelésének, kiszedésének, téli eltartásának (elraktározásának), további felhasználásának és kezelésének módját a földmívelésügyi miniszter állapítja meg, és a termelők e részben az általa kiadott termelési utasítást kötelesek követni.

A cukorgyári vállalat a dugványrépatermelésre kiadott vagy kijelölt magért a termelőtől a közönséges cukorgyári répa magjának áránál magasabb árt nem követelhet.

3. §.

A termelő köteles a dugványrépát a termelési utasításban (2. §. 2. bekezdése) megszabott módon és időben a vele szerződött cukorgyári vállalat előzetes értesítése mellett kiszedetni, a termésnek mennyiségét a cukorgyárral közölni, és amennyiben a cukorgyár máskép (6. §.) nem intézkedik, a dugványrépa téli eltartásáról gondoskodni. A termés mennyiségének megállapításához a cukorgyári megbizottat is meg kell hívni. A cukorgyár a termés mennyi-

ségéről a cukorrépamag bizottságnak a Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesülete útján köteles jelentést tenni.

4. §.

A cukorgyári vállalat a termelő kívánságára a dugványrépából remélhető cukorrépamagra a termelőnek megfelelő előleget köteles adni. Az előleg legalább annyi, mint amennyi a dugványrépatermésnek a gyári cukorrépára a minisztérium által megszabott legmagasabb ár alapul vételével megállapított értéke. Az előleget akkor kell kifizetni, amikor a termelő a dugványrépatermés mennyiségét a cukorgyárral közölte és gyári cukorrépáját a cukorgyárnak beszállította.

5. §.

Amennyiben a termelővel szerződött cukorgyári vállalat máskép (6. §.) nem rendelkezik, köteles a termelő az áttelelt dugványrépát a következő évben a saját gazdaságában a termelési utasításban megszabott módon és időben kiültetni és tovább kezelni. A termelőnek e kötelezettsége fennáll akkor is, ha a dugványrépa kiültetésének évében gyári cukorrépa termelésére nem szerződött.

6. §.

Mindaddig, amíg a dugványrépa kiültetve nincs, a termelővel szerződött cukorgyári vállalatnak jogában áll a dugványrépát további kezelés és magnyerés végett más termelőhöz átszállittatni, ha e termelő a szükséges további tennivalókra kötelezettséget vállal. Ebben az esetben a cukorgyári vállalat köteles a dugványrépa termelőjének a dugványrépa árát a netalán kifizetett előleg (4. §.) betudásával megfizetni, még pedig őszi átszállítás esetében kétszeresét, tavaszi átszállítás esetében két és félszeresét köteles fizetni annak az árnak, amelyet a gyári cukorrépára a minisztérium legmagasabb árként megállapít. Ez az ár a termelő feladó állomásán a vaggonba berakott répára értendő.

Az átszállítást a cukorgyár köteles a cukorrépamag bizottságánál a Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesületének közvetítésével bejelenteni.

Az átszállított dugványrépa további kezelésére és belőle termelt magra egyebekben a jelen rendelet megfelelő rendelkezései irányadók.

7. §.

A cukorgyári vállalat a jelen rendelet értelmében termelt cukorrépamagot köteles a termelőtől 1919. évi december hó 1. napjáig a termelő vasuti állomásán berakva az ugyanazon évi termésű gyári cukorrépára a minisztérium által megállapított legmagasabb ár tizennyolcszorosát kitevő áron, de legalább 100 kg.-kint 250 (kettőszázötven) koronáért a földmívelésügyi miniszter által rendeletileg megjelölendő szokvány (minőség) szerint átvenni.

Amennyiben a jelen rendelet alapján átvett cukorrépamag az illető cukorgyár magszükségletét nem fedezi, a cukorgyár a hiányt elsősorban ama gyárak feleslegéből köteles pótolni, amelyek részére cukorrépamag saját szükségletüket meghaladó mértékben termett. A felesleg kiutalása iránt a cukorrépamag bizottság intézkedik, és a felesleggel rendelkező gyár a bizottság intézkedésére köteles a magot a bizottság által kijelölt gyárnak önköltségi áron kiszolgáltatni.

A jelen rendelet értelmében termelt cukorrépamagot cukorgyári répa termelésére szerződő termelők nem utasíthatják vissza, hanem kötelesek azt a gyártól a szerződésben megállapított áron a vetés céljára elfogadni.

8. §.

A jelen rendelet értelmében termelt dugványrépa és cukorrépamag a jelen rendelet erejénél fogva zár alá vétetik. A zár alávételnek az a hatálya, hogy az emlitett terményeket feletetni, feldolgozni, felhasználni, rendeltetésüktől más módon elvonni, vagy azokkal egyébként a jelen rendelet ellenére rendelkezni nem szabad, hacsak a dugványrépa eltérő felhasználására a cukorrépamag bizottság, a magra nézve pedig a földmívelésügyi miniszter engedélyt nem ad.

9. §.

Minden cukorgyári vállalat köteles a cukorrépamag bizottságnál a Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesülete útján bejelenteni azokat a cukorrépatermelőket, akik a jelen rendelet 1. §-ának 1. bekezdése értelmében dugványrépa termelésére vannak kötelezve. A bejelentésben fel kell tüntetni a termelő nevét és lakóhelyét, továbbá azt a gazdaságot, amelyben a cukorrépát termelik, és a szerződés értelmében cukorrépával bevetendő vagy bevetett

területnek kataszteri holdakban kifejezett mennyiségét. A bejelentéseket a jelen rendelet hatálybaléptétől számított 15 nap alatt, ha pedig a cukorgyári vállalat a termelővel a jelen rendelet hatálybalépte után szerződött, a szerződés megkötésétől számított 10 nap alatt kell megtenni.

10. §.

A jelen rendeletben megjelölt tennivalók ellátására cukorrépamag bizottság alakíttatik.

A bizottság a földmívelésügyi miniszter által kinevezett elnökön felül négy rendes tagból, két póttagból és az előadóból áll. A bizottság két tagját és egy póttagját az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, két tagját és egy póttagját pedig a Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesülete jelöli ki. A bizottság előadója a m. kir. növénynemesítő intézet igazgatója vagy helyettese.

A bizottság szótöbbséggel határoz, szavazategyenlőség esetében az elnök dönt. Határozatképességhez az elnökön felül két tag jelenléte elegendő.

A bizottság székhelye Budapest.

A bizottsághoz intézett kérelmeket és bejelentéseket a Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesületének közvetítésével kell beadni, amely köteles a kérelmeket és bejelentéseket haladéktalanul a bizottság elnökéhez juttatni.

A bizottség költségei a földmívelésügyi tárca terhére esnek.

11. §.

A termelő és a cukorgyári vállalat között cukorrépa termelése iránt kötött szerződések érvényességét a jelen rendelet nem érinti, de a szerződés teljesítését bármelyik fél csak a jelen rendeletből folyó eltérésekkel követelheti.

12. §.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi vagy kijátsza, vagy megszegésénél vagy kijátszásánál bármely módon közreműködik, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés, kétezer koronán felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Ama készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti, a többi része, a felmerült költség levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapja javára fordítandó.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

13. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki.

Budapesten, 1918. évi március hó 21-én.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

2264.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.300. M. E. számú rendelete,

a dohánypótszerekről.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Dohánypótszert iparszerűleg előállítani (gyártani) vagy forgalomba hozni, vagy a külföldről e végből behozni csak a m. kir. dohányjövedék útján szabad.

Dohánypótszer a dohány pótlása végett kikészített minden olyan növényi anyag, amely akár önmagában, akár dohánnyal vagy más anyaggal keverten dohány módjára használható.

A részletes szabályokat a pénzügyminiszter rendelettel állapítja meg.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi március hó 24-én.

2. §.

Aki a jelen rendeletet, vagy a pénzügyminiszternek a jelen rendelet alapján kibocsátott rendelkezését megszegi, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes eselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés, kétezer koronán felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

A kihágás tárgyát képező készlet feltétlenül elkobzandó. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, többi része, a felmerült költség levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapját illeti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig az államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

3. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján[1]) lép életbe. Hatálya kiterjed magyar szent korona országainak egész területére.

Budapesten, 1918. évi április hó 6-án.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2265.

A m. kir. pénzügyminiszter 1918. évi 11.196. számú rendelete,

a dohánypótszerek magánosok által való behozatalának, gyártásának és forgalomba hozatalának eltiltásáról.

A m. kir. minisztériumnak a dohánypótszerek tárgyában az 1918. évi április hó 6-án 1.300. M. E. szám alatt kelt rendelete[2]) alapján a dohánypótszereknek magánosok által való forgalombahozatala és e célból a külföldről való behozatala megtiltatik.

Ez a tiltó rendelkezés kihirdetése napján lép életbe, ennélfogva magánosok e naptól kezdve dohánypótszereket forgalomba

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi április hó 13-án.
[2]) Lásd az 6801. o.

többé nem hozhatnának, és azok, akik ily dohánypótszereket mindeddig előállitottak, illetőleg forgalomba hoztak, a náluk visszamaradt készleteket többé nem értékesithetnék. Oly célból, hogy ezek a vállalkozók nagyobb károktól megóvassanak, megengedem, hogy ezek a vállalkozók az 1.300/1918. M. E. kormányrendelet megjelenése napján náluk eladatlanul visszamaradt dohánypótszereket 1918. évi május hó 31-ig akadálytalanul elárusithassák, kötelesek azonban a dohánypótszerek további gyártását azonnal beszüntetni.

Meghagyom ennélfogva az igazgatóságnak, hogy a körzetében gyártott dohánypótszerek további gyártásának megakadályozása iránt megfelelően intézkedjék, és a pénzügyőrségi közegeket e rendszabályokról további miheztartás és ellenőrzés végett megfelelően értesitse. A dohányárusokat pedig figyelmeztesse, hogy a magánosok által gyártott pótszereknek árusitása 1918. évi május hó 31-én túl minden körülmények között tilos, és hogy e tilalom ellen vétő dohánykisárusoktól a kormányrendeletben megállapitott büntetésen felül dohányárusitási engedélyeik a dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok 50. §-ának 3. *n)* pontja értelmében el fognak vonatni.

Továbbá meghagyom az igazgatóságnak, hogy a magánosok által gyártott dohánypótszereknek forgalombahozatalát 1918. évi junius hó 1-től kezdve kellő eréllyel akadályozza meg. A dohánypótszerekkel elkövetett kihágások felderitése esetében pedig azok megtorlása végett a felvett tényleirásokat az illetékes közigazgatási hatósághoz tegye át.

Budapesten, 1918. évi április hó 13-án

Dr. Popovics Sándor *s. k.*
m. kir. pénzügyminiszter.

2266.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 530. M. E. számú rendelete,

közélelmezési kormánybiztosságok és közélelmezési bizottságok felállitásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

I. fejezet. Közélelmezési kormánybiztosságok.

1. §.

A közélelmezés körébe eső kormányrendeletek és egyéb kormányhatósági rendelkezések megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében az ország területe legfeljebb 12 közélelmezési kormánybiztosságra beosztatik, és ezek élére kormánybiztosok állittatnak. (Közélelmezési kormánybiztos.)

2. §.

A közélelmezési kormánybiztosokat a m. kir. miniszterelnök nevezi ki, s azok az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter fennhatósága alatt működnek.

A közélelmezési kormánybiztosi hivatal szükséges személyzetéről az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter gondoskodik.

3. §.

A közélelmezési kormánybiztos hatáskörébe tartozik a közélelmezés körébe eső kormányrendeletek és egyéb kormányhatósági rendelkezések végrehajtásának irányítása, ellenőrzése és az e körben szükségeseknek mutatkozó intézkedések megtétele.

A kormánybiztos ellenőrzési jogköre a közélelmezés körét érintő központok és egyéb háborús gazdasági szervezetek helyi szerveire (bizományosok stb.) is kiterjed.

4. §.

A közélelmezési kormánybiztos a jelen rendeleten alapuló hatáskörében a vármegyei, városi és községi alkalmazottakkal és közegekkel közvetlenül rendelkezik és hozzájuk közvetlenül intézhet rendeleteket.

Az előbbi bekezdésben felsorolt alkalmazottak és közegek a kormánybiztosnak a jelen rendelet alapján tett rendelkezéseit haladék nélkül és feltétlenül kötelesek végrehajtani, és emiatt fölöttes hatóságuk részéről felelősségre nem vonhatók.

A kormánybiztos a késlekedő vagy nem engedelmeskedő alkalmazottak és közegek ellen, valamint általában mindazon vármegyei, városi és községi alkalmazottak és közegek ellen, akik a

közélelmezés körébe eső hivatali kötelességüket akár cselekvés, akár mulasztás által megszegik, az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternél a felfüggesztés elrendelése iránt javaslatot tehet.

II. fejezet. Közélelmezési bizottságok.

5. §.

Abból a célból, hogy az élelmezési ügyek intézésével foglalkozó hatóságok működésébe a lakosság széles rétegei betekintést nyerhessenek, s így ez ügyek helyes intézésére közvetlen befolyást gyakorolhassanak, minden városi törvényhatóság területére, valamint szükség esetén olyan vármegyék területére, ahol az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter ily bizottság alakítását elrendeli, közélelmezési bizottságok alakíttatnak.

6. §.

A közélelmezési bizottság feladata vélemény nyilvánítása közélelmezési kérdésekben, s a közélelmezés körében kiadott kormányrendeletek és egyéb hatósági rendelkezések végrehajtásának ellenőrzése.

7. §.

A közélelmezési bizottság elnöke a törvényhatóság első tisztviselője. A bizottság 8 tagból áll, akik között egyfelől a kereskedelem és ipar, valamint a mezőgazdaság, másfelől a fogyasztók egyenlő számban vannak képviselve. A bizottság tagjait a törvényhatóság első tisztviselőjének javaslatára az Országos Magyar Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter nevezi ki. A kereskedő- és iparostagok kinevezésénél az illetékes kereskedelmi és iparkamarának, a mezőgazdák kinevezésénél pedig az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek a törvényhatóság első tisztviselője útján tett előterjesztését a lehetőséghez képest figyelembe kell venni.

A fogyasztókat képviselő tagok között az ipari munkásszervezeteknek egy taggal, oly helyeken pedig, ahol ipari munkások nagyobb számban laknak, két taggal kell képviselve lenniök.

8. §.

Ha a közélelmezési bizottság valamely tagja észrevételének a bizottsági tárgyalás során nem tud érvényt szerezni, véleményét észrevétel vagy panasz alakjában az illetékes közélelmezési kormánybiztos, esetleg közvetlenül az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter elé juttathatja.

9. §.

Budapest székesfőváros területére nézve a közélelmezési bizottság megalakítása tekintetében az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter a jelen rendelet rendelkezéseitől eltérőleg is intézkedhetik.

III. Záró rendelkezések.

10. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapesten, 1918. évi február hó 7-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2267.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 764. M. E. számú rendelete,

az 1918. évi termésből származó mezőgazdasági terményekért követelhető legmagasabb árak megállapitásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Az 1918. évi termésből származó s alább felsorolt mezőgazdasági terményekért követelhető legmagasabb árak a magyar szent korona országainak egész területére nézve métermázsánkint (100 kg tisztasúlyra) az alábbiakban állapíttatnak meg:

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi február hó 9-én.

Búza	60	korona
Rozs, kétszeres, árpa, zab, köles, közönséges (lófogú stb.) és kevert tengeri	52	»
Fajtengeri (cinquantin, florentin, putyi és fehér gömbölyű)	60	»
Pohánka (tatárka)	150	»
Bab	100	»
Borsó	120	»
Lencse	150	»
Lóbab	90	»
Takarmányborsó	90	»
Takarmánybükköny	140	»
Káposztarepce	120	»
Réparepce	110	»
Vadrepce	55	»
Kender-, len-, tök- és napraforgómag	150	»
Gomborkamag	100	»
Mák	350	»
Cukorrépa	14	»
Takarmányrépa	8	»
Tarlórépa	23	»
Burgonya	18	»

2. §.

Az előző §-ban megállapított árak általában az üzleti forgalomban szokásos követelményeknek megfelelő árúra s különösen búzánál 2%-nál nem több idegen keveréket tartalmazó, hektoliterenkint 76 kilogrammos súlyminőségű egészséges, rostált búzára,

rozsnál és kétszeresnél 2%-nál nem több idegen keveréket tartalmazó, hektoliterenkint 71 kilogrammos súlyminőségű egészséges, rostált rozsra, illetve kétszeresre,

árpánál 2%-nál nem több idegen keveréket tartalmazó, hektoliterenkint 64 kilogrammos súlyminőségű egészséges, rostált árpára,

tengerinél október végéig szállított morzsolt tengerire,

burgonyánál étkezési célra szolgáló, kézzel válogatott, legalább tyúktojás nagyságú, egészséges, érett, kapavágás-, sár- és

földmentes burgonyára s a többi terményeknél is egészséges, száraz, megfelelően tisztított árúra vonatkoznak.

Kevésbé jóminőségű árúért csak megfelelően alacsonyabb ár fizetendő.

Amennyiben a búza hektoliterjének súlya, 2%-nál nem több idegen keverék mellett, 76 kilogrammnál nagyobb, a megállapított legmagasabb ár a hektolitersúlykülönbözetnek minden teljes kilogrammja után 78 kilogrammig bezárólag 20 fillérrel, további három kilogramm súlykülönbözet, azaz 81 kilogrammig 15 fillérrel emelkedik.

Amennyiben a búza hektoliterjének súlya, 2%-nál nem több idegen keverék mellett, 76 kilogrammnál kisebb, a megállapított legmagasabb ár a hektolitersúlykülönbözetnek minden megkezdett kilogrammja után 73 kilogrammig bezárólag 20 fillérrel, azontúl minden további kilogrammnál 71 kilogrammig 30 fillérrel csökken.

Ha a búza 2%-nál több idegen keveréket tartalmaz, a keveréknek minden megkezdett egy-egy százaléktöbblete után a megállapított legmagasabb árból 100 kilogrammonkint 25 fillért le kell vonni.

Amennyiben a rozs hektoliterjének súlya, 2%-nál nem több idegen keverék mellett, 71 kilogrammnál nagyobb, a megállapított legmagasabb ár a hektolitersúlykülönbözetnek minden megkezdett kilogrammja után, illetve abban az esetben, ha a rozs súlyminősége 71 kilogrammnál kisebb, minden megkezdett kilogrammja után, de mindkét esetben legfeljebb 3 kilogramm súlykülönbözetig 15 fillérrel emelkedik, illetőleg csökken.

Ha a rozs 2%-nál több idegen keveréket tartalmaz, a keveréknek minden megkezdett egy-egy százaléktöbblete után a megállapított legmagasabb árból 100 kilogrammonkint 20 fillért le kell vonni.

Amennyiben az árpa hektoliterjének súlya, 2%-nál nem több idegen keverék mellett, 64 kilogrammnál nagyobb, a megállapított legmagasabb ár a hektolitersúlykülönbözetnek minden teljes kilogrammja után, de legfeljebb 3 kilogramm súlykülönbözetig 75 fillérrel emelkedik, illetőleg 64 kilogrammon alul minden megkezdett kilogramm után, de ugyancsak legfeljebb 3 kilogramm súlykülönbözetig 50 fillérrel csökken.

Ha az árpa 2%-nál több idegen keveréket tartalmaz, a keve-

réknek minden megkezdett egy-egy százaléktöbblete után a megállapított legmagasabb árból 100 kilogrammonkint 20 fillért le kell vonni.

A hüvelyesekre nézve megállapított legmagasabb árak az ilynemű hüvelyesekre hántolt, felezett, törött vagy megőrölt állapotban is irányadók.

Nem étkezési célokra szolgáló burgonyáért, vagy az előírt minőségnek meg nem felelő burgonyáért 3 koronával alacsonyabb árt szabad csak követelni.

A burgonya föld- és sármentessége úgy értendő, hogy az csak a súly 5%-áig tartalmazhat ilynemű idegen anyagot. Az 5%-nál több földet vagy más idegen anyagot tartalmazó burgonyáért a megállapított áraknál csak a megfelelő százalékkal aránylagosan alacsonyabb ár követelhető.

Az 1918. évi augusztus hó 1. napja előtt kiszedett (korai) burgonyára a jelen rendelet nem vonatkozik.

3. §.

A jelen rendelettel megállapított legmagasabb árakat, amelyek magukban foglalják a szállítás kikötött idejéig az őrzésnek és gondozásnak költségeit, valamint a rakodóállomáshoz, illetőleg átvételi helyhez való szállítás költségeit is, zsák nélkül, az átvétel helyén és készpénzfizetés mellett történt eladás esetére kell érteni.

Az eladó az általa szolgáltatott zsák árát külön felszámíthatja.

Oly esetekben, amidőn az átvétel nem a feladó (rakodó) vasuti vagy hajóállomáson, hanem más helyen történt, a fentiekben megállapított legmagasabb ár az illető cikknek az átvételi helytől a feladó vasút- vagy hajóállomásig való szállítás tényleges költségeinek összegével csökkenthető. A szóban forgó levonásnak azonban csak akkor van helye, ha a raktár vagy az átvétel helye a termelőhöz a legközelebbi vasuti vagy hajóállomásnál közelebb fekszik. Az említett címen levonásba hozott összeg semmiesetre sem lehet több, mint amennyi megfelel annak a távolságnak amennyivel a raktár, illetőleg az átvétel helye a termelőhöz közelebb fekszik, mint a legközelebbi állomás.

A tengeriért követelhető legmagasabb ár a szállítás időpontjához képest a következőleg módosul:

a) közönséges (lófogú) és kevert tengerire nézve:

ha a szállítás történik:	csöves:	morzsolt:
1918. évi október végéig	41·60 K	52·— K
1918. évi november végéig . . .	42·70 »	52·60 »
1918. évi december végéig	43·80 »	53·20 »
1919. évi január végéig	44·90 »	53·80 »
1919. évi február végéig	46·— »	54·40 »
1919. évi március végéig	47·10 »	55·— »
1919. évi április végéig	48·20 «	55·60 »
1919. évi május vagy később . .	49·30 »	56·20 »

b) fajtengerire (cinquantin stb.) nézve:

ha a szállítás történik:	csöves:	morzsolt:
1918. évi október végéig	47·60 K	60·— K
1918. évi november végéig	48·85 »	60·65 »
1918. évi december végéig	50·10 »	61·30 »
1919. évi január végéig	51·35 »	61·95 »
1919. évi február végéig	52·60 »	62·60 »
1919. évi március végéig	53·85 »	63·25 »
1919. évi április végéig	55·10 »	63·90 »
1919. évi május vagy később . .	56·40 »	64·55 »

A burgonyáért, ha a szállítás 1918. évi november hó 30-ika után történik, az 1. §-ban megállapított legmagasabb áron felül a következő térítések fizetendők:

1918. december	31-ig	való	szállítás	esetére . . .	— K 50 f,
1919. január	31-ig	»	»	» . . .	1 » — »
1919. február	28-ig	»	»	» . . .	2 » — »
1919. március	31-ig	»	»	» . . .	3 » — »
1919. április	30-ig	»	»	» . . .	4 » — »
1919. május	31-ig	»	»	» . . .	5 » — »
1919. június	30-ig	»	»	» . . .	6 » — »

Az átvevő, ha a téli időszakban kívánja a burgonya szállítását, köteles azt a tárolás helyén átvenni, illetőleg a burgonya minőségét megállapítani. A tárolás helyétől a vasutig, valamint a vasuton való szállítás alatt bekövetkezhető fagykárért az eladó felelősséggel nem tartozik. Ha az átvevő a burgonyának fagy-

mentes csomagolását is kívánja, e fagymentes csomagolásért 10.000 kilogrammonkint legfeljebb 80 korona számítható.

Ha a vevő kívánságára a burgonya a termelés helyétől a vasuti állomásig a feladó (termelő) zsákjaiban szállittatik, zsákhasználatért métermázsánkint legfeljebb 1 korona számítható.

4. §.

A vételár hitelezése esetében a megállapított legmagasabb áron felül követelhető kamat legfeljebb 2%-kal haladhatja meg az Osztrák-Magyar Banknak az ügylet kötésekor érvényben álló váltóleszámitolási kamatlábát.

5. §.

A vámkülföldről származó terményekre ez a rendelet nem vonatkozik, és e termények forgalombahozatalára nézve a 3.411/1915. M. E.[1]) és az 534/1916. M. E. számú rendeletek[2]) (l. a Budapesti Közlönynek 1915. évi szeptember hó 17. napján megjelent 215. számában és 1916. évi február hó 10. napján megjelent 32. számában) rendelkezései irányadók.

A vetőmagra nézve a földmívelésügyi miniszter, Horvát-Szlavonországokban a bán e rendelet alól kivételeket engedélyezhet.

6. §.

Aki a jelen rendelettel megállapított árnál magasabb árt, vagy a legmagasabb áron felül a jelen rendelet szerint fel nem számítható bármilyen mellékszolgáltatást követel, elfogad, igéretet kér vagy adat a maga vagy harmadik személy javára, úgyszintén az is, aki a jelen rendelet ellenére az annak hatálya alá tartozó terményekért a jelen rendelettel megállapított legmagasabb áron felül a jelen rendelet szerint fel nem számítható bármilyen mellékszolgáltatást igér vagy szolgáltat az eladó vagy harmadik személy javára, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

[1]) Lásd az 1576. o.

[2]) Lásd a 2267. o.

Aki a megállapított legmagasabb árnál magasabb áron vásárol, vagy annak kifizetését megigérte, az e kihágás miatt nem büntethető, ha a kihágást a hatóságnál feljelenti. Ha megállapítható annak a nyereségnek mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés, kétezer koronán felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegéig terjedhet.

Ama készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. A rendőri büntető eljárás során elkobzandó készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti, többi része, a felmerült költségek levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapja javára fordíttatik. Nem lehet elkobozni azt a készletet, amely a birtokost az e részben érvényben álló rendelkezések értelmében saját házi és gazdasági szükséglet címén megilleti.

E kíhágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságoknak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működése területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágások miatt az ottani jogszabályok szerint arra hivatott hatóságok járnak el.

7. §.

A jelen rendeletben említett mezőgazdasági terményeknek az 1917. évi termésből származó készleteire nézve az eddig érvényben álló legmagasabb árak maradnak irányadók.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe.

Hatálya kiterjed a Magyar Szent korona országainak egész területére.

Budapesten, 1918. évi február hó 22-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi február hó 23-án.

2268.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.210. M. E. számú rendelete,

a közélelmezés biztositása céljából szükséges adatgyüjtés elrendeléséről.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A közélelmezés tervszerű intézhetése céljából a polgári népességet állandó lakóhelyén az 1918. évi április hó 15-iki állapot szerint 1918. évi április 16—20. napjain össze kell irni. Ugyanakkor összeirandó a szarvasmarha-, ló-, sertés- és juhállomány is. A népösszeirás háztartásonkint lajstromok útján történik — a férfi- és női népességnek és a foglalkozásnak részletezésével. Az állatlétszám összeirása tulajdonosok szerint történik, és a népösszeirásnál használt lajstromokba vétetik fel.

2. §.

Az 1. §-ban említett célból ugyancsak fel kell venni 1918. évi április hó végéig a vetésterületet is. A vetésterület felvétele gazdaságonkint történik, kiterjed a község (város) határában levő összes szántóföldterületre, a buzával, rozszsal, árpával, zabbal, tengerivel, burgonyával, egyéb terménnyel bevetett és a mívelés alatt nem álló terület részletezésével.

3. §.

A népösszeirással egyidejűleg tartoznak a községek összeírni a felvétel idejében a községük területén levő gőzcséplőgépeket, avagy benzinnel, petroleummal, villamos vagy más motorikus erővel hajtott, vagy pedig járgányos cséplőgépeket. Az összeirás géptulajdonosonkint történik, és az összeirásnál használandó felvételi lapot a géptulajdonos vagy annak felelős megbizottja köteles kiállítani.

4. §.

Az ezen rendeletben elrendelt adatfelvételeket a községi előljáróságok az e célra alkalmazandó számlálóbiztosok és a számlálást felülvizsgáló megbizottak közreműködésével hajtják végre.

5. §.

A számlálóbiztos tennivalóival elsősorban az elemi iskolákban alkalmazott férfitanitók bizandók meg, akik e megbizatást a megállapítandó külön díjazás mellett fegyelmi felelősség terhe alatt elfogadni és teljesíteni kötelesek. Mindazokban az iskolai osztályokban, amelyeknek tanitói a nép- és állatösszeirásban számlálóbiztosi minőségben résztvesznek, a tanitás helyettes hiányában az összeirási napokon, legfeljebb azonban három iskolai napon át szünetelhet.

6. §.

Az összeiráshoz szükséges nyomtatványokról és a számlálóbiztosok és az összeirást teljesítő egyének díjazásáról az Országos Közélelmezési Hivatal gondoskodik. A községeket csak az összeirás felülvizsgálatával és ellenőrzésével járó költségek terhelik, ugyancsak a községek tartoznak azonban gondoskodni a számlálóbiztosok részére esetleg szükséges fuvar előállításáról.

7. §.

A számlálóbiztosokat és a vetésterület felvételénél közreműködő egyéneket működésük tartama alatt közhivatalnoknak kell tekinteni.

8. §.

Az ezen rendeletben elrendelt felvételeknek az előirandó időben való pontos végrehajtásáért a községi előljáróság (polgármester) felelős, s ő tartozik arról gondoskodni, hogy az összeirások foganatosításának céljára megfelelő számú alkalmas egyén jelöltessék ki, a község (város) területe megfelelő számlálókerületekre beosztassék, továbbá a számlálóbiztosok által beszolgáltatott anyag felülvizsgáltassék, összesittessék és a megállapított határidőre a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz beküldessék.

9. §.

Aki a jelen rendeletben elrendelt összeiráshoz szükséges adatok szolgáltatását megtagadja, vagy tudva valótlan adatokat közöl, avagy a hatósági ellenőrzést meghiusítja vagy kijátsza, az — amennyiben cselekménye sulyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással, valamint kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

10. §.

E rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Végrehajtásáró az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter gondoskodik, aki az 5. §. végrehajtása tekintetében a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterrel egyetértően jár el. E rendelet hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapesten, 1918. évi március hó 23-án.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

2269.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 4.904. számú körrendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez,

a gabona- és tengerikészletek szigoritott igénybevételéről.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter úr 1917. évi december hó 20-án kelt 150.000/1917. szám alatt kiadott körrendeletével[1]) szabályozta a gabona- és tengeri-készletek szigoritott igénybevételére vonatkozó eljárást.

A rendeletben kiemelte a nevezett miniszter úr nemzetünknek azokat az életbevágó érdekeit, amelyek a rendelet lelkiismeretes és pontos végrehajtásához fűződnek. Az emlitett rendelet idevágó nyomós érveire való tekintettel a magam részéről is különös súlyt helyezek arra, hogy a közigazgatási hatóságok odaadó buzgalommal

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi március hó 24-én.
[2]) Lásd a 6136. o.

álljanak a nagy fontosságú ügy szolgálatába, minélfogva felhivom Alispán / Polgármester urat, hogy ennek a rendeletnek pontos és lelkiismeretes végrehajtását tekintse elsőrendű legszemélyesebb hazafiúi és hivatali kötelességének. A feltárás sikere döntő fontossággal bir úgy az ország ellátása, mint a hadviselés érdekei szempontjából, minélfogva a kitűzött cél elérésére minden tényezőnek össze kell munkálnia. Hivja fel tehát az alárendelt hatóságokat és tisztviselőket, hogy a legnagyobb gonddal személyes felelősség terhe alatt tegyenek eleget azoknak a kötelességeknek, amelyeket a rendelet reájuk ró. Ha pedig a végrehajtás során bármilyen akadály merülne fel, arról hozzám haladéktalanul távirati jelentést kell tenni, hogy az akadály elháritására én is megtehessem a szükséges lépéseket.

Budapesten, 1918. évi január hó 11-én.

A miniszter helyett:

Dr. Palugyay *s. k.*
államtitkár.

2270.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 15.814. számú körrendelete,

a határszéli vármegyékbe szóló élelmiszer- és egyéb tiltott tartalmú postai csomagok ellenőrzéséről.

Tapasztalás szerint mindinkább növekszik azoknak az eseteknek a száma, hogy lelkiismeretlen üzérkedők az ország különböző helyein liszt és egyéb élelmiszereket összevásárolnak s postai csomagokban határszéli helyekre küldik, ahonnan azután tiltott módon az országból kicsempészik.

Az efajta csempészés hathatósabb megakadályozása végett a következőket rendelem:

1. Már a felvételnél gondosan ellenőrizni kell mindazokat a csomagokat, amelyek az ország határszéli vármegyéibe, tehát belföldre szólnak, ha tartalom gyanánt oly cikkek vannak nyilvánitva, amelyeknek a magyar szent korona országain kivül eső helyekre való postai szállitása az 1917. évi október hó 13-án kelt 68.292. számú (l. az 1917. évi »P. és T. R. T.« 133. számában), valamint későbbi rendeletekkel eltiltatott, vagy amely csomagokról feltehető,

hogy hamis tartalomnyilvánitással, ilyen postaszállitási tilalom alá eső cikkeket tartalmaznak.

A valódi tartalom nyilvánitásával ellátott, de szállitási tilalom alá eső tartalmú csomagoknál a hivatkozott 68.292/1917. sz. rendelet 3-ik pontjának első bekezdése értelmében kell eljárni.

A hamis tartalomnyilvánitásban gyanus postai csomagok feladásáról a felvevő postahivatalok az illetékes közigazgatási hatóságot, és pedig kis- és nagyközségekben a főszolgabirót, rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitányt, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig az illető kerületi kapitányságot táviratilag vagy távbeszélőn, ott pedig, ahol távirda vagy távbeszélő rendelkezésre nem áll, az alább közzétett (l. 5. p.) minta szerint irásbelileg azonnal értesitsék, s ezeket a csomagokat a bejelentéstől számitott 3 napig tartsák vissza abból a célból, hogy ezen idő alatt az illetékes hatóság, ha ennek szükségét látja, megfelelően intézkedhessék.

Amennyiben az illetékes közigazgatási hatóság a gyanus csomagok kiadását kivánja, s e végből a felvevő postahivatalhoz a csomagok adatait magában foglaló irásbeli végzést intéz, a végzésben megjelölt csomagok irásbeli elismervényre a közigazgatási hatóságnak kiadandók.

A csomagok kiadásáról az előttes posta- és távirdaigazgatóságnak egyidejűleg jelentést kell tenni.

Ha a visszatartás időtartama (3 nap) alatt hatósági intézkedés nem történik, illetve az esetleg történt intézkedésről a bejelentő postahivatalok nem értesülnek, ezek a küldeményeket a visszatartás okának megjelölésével továbbitsák.

2. Ily gyanus csomagoknak a postahivataloknál 3 napig leendő visszatartását az Országos Közélelmezési Hivatal igazolt megbizottai is kivánhatják.

3. Gyanusnak tekintendő a küldemény, vagyis arról az illetékes közigazgatási hatóságnak a fentebbi 1. pont szerint értesités adandó:

a) ha egy feladó ugyanazon címre, vagy különböző címekre, de ugyanazon rendeltetési helyre háromnál több csomagot hoz egyszerre feladásra;

b) ha a feladó vagy címzett foglalkozásánál vagy üzleti összeköttetésénél fogva joggal feltehető, hogy a tartalom postaszállitási tilalom alá esik;

c) ha a postahivatal tudomása szerint a feladó vagy címzett tiltott cikkek csempészése miatt már korábban elitéltetett, vagy ellenük eljárás folyik;

d) ha bármi módon a postahivatalnak tudomására jut, hogy tiltott cikkek szállitása iránt a feladónál megrendelést tettek;

e) ha a feladó neve s egyénisége a feladás helyén teljesen ismeretlen, s egyébként is joggal feltehető, hogy e községben nem állandó lakos.

Ezenkivül természetesen még lehetnek a postahivatalok elbirálására bizott olyan esetek, amikor a küldemény a helyi viszonyok mérlegelése után gyanusnak tekinthető. s arról az illetékes közigazgatási hatóságnak értesités adandó.

4. Azok a határszéli vármegyék, amelyekbe szóló postai csomagokat a tiltott tartalom szempontjából ellenőrizni kell, a következők: Árva, Liptó, Szepes, Sáros, Zemplén, Ung, Bereg, Máramaros, Besztercze-Naszód, Csik, Háromszék, Brassó, Fogaras, Szeben, Hunyad, Krassó-Szörény, Temes, Torontál, Szerém, Pozsega, Zágráb, Fiume-Modrus, Lika-Krbava, Varasd, Zala, Vas, Sopron, Moson, Pozsony, Nyitra, Trencsén; azonkivül Fiume város.

5. Az adatközlésre szolgáló értesités mintája a következő:

Értesités (minta)

kicsempészés gyanujában álló postai csomagokról.

Főszolgabirói hivatalnak (illetőleg az illetékes közigazgatási hatóságnak).

X. Y. (lakik)_____
címre _____ ragszám
alatt _____ értékű, _____
súlyú _____ utánvétellel
terhelt _____ darab csomagot adott a
postára_____évi_____hó_____n.

Erről, a csomagok valószinűleg tiltott tartalmának esetleges kicsempészését megakadályozandó, ezennel értesitem azzal, hogy a csomagokat ezen értesités keltétől számitott 3 napig itt visszatartom.

_____évi_____ hó _____n.

A postahivatal helyi- és kelti bélyegzőjének lenyomata.

Postai alkalmazott aláirása

1. Az, hogy gyanus postai csomagok felnyitásáról az illetékes közigazgatási hatóságot értesítsék, a postahivatalok egyidejűleg az Országos Közlekedésügyi Hivatalnál Budapesten is portómentes levelezőlapon közöljék.

A közlés szövege azonos az 1. p. alatival, de a szöveg megkezdése előtt még a következő szavakat kell a levelezőlapra írni:

„A _____ [illegible] közigazgatási hivatalnak rendőrkapitányságnak stb. ma a következő bejelentés küldetett:"

2. Ismételve hangsúlyozom, hogy ez a rendelet az ország határnélküli postahivatalainál feladott gyanus csomagra vonatkozik.

Ezenkívül a határszéli vármegyék határ postahivatalaira, valamint a fiume I. számú postahivatalra nézve az időnkénti, kisempléses gyanuja alatt álló postai csomagokkal való eljárás szabályozó s előírás igazgatásunk más kapott rendelkezések közigazgatási hatóság értesítése stb. ezentúl is érvényben maradnak, de azzal a hozzáadással, hogy az illetékes közigazgatási hatóság értesítésével egyidejűleg az esetről portómentes levelezőlapon az Országos Közlekedésügyi Hivatal a 6. rovatban jelzett módon szintén értesítendő.

3. Kiemelem ez a különösség is, amelyet a felsővidéki postahivatalnak az eljárás tekintetében egyrészről a magyar szent korona országain kívül fekvő helyekre, másrészről a belföldi határszéli vármegyékre szóló kiadványaiknál követni kell. Előbbieknél tudniillik a fönnszóló hivatkozott 38.292/1917. számú rendelet 3. pontja (a csomag felbontása stb.) az irányadó, míg az utóbbiaknál a jelen rendelet 1. pontja (visszaküldés) kell szemmeltartandó.

Budapesten, 1915. évi március hó 7-én.

Szterényi József s. k.

kereskedelmügyi m. kir. miniszter.

2271.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 1917. évi 149.700. számú körrendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez [Budapest, Fiume, Pozsony, Kolozsvár, Selmec- és Bélabánya kivételével],

a rekvirálási jutalékok felhasználásáról.

Folyó évi december hó 20-án kelt 150.000. számú rendeletem[1]) IV. részében már értesitettem a törvényhatóságok első tisztviselőit arról, hogy jutalékul minden az ujabb rekvirálási eljárás során biztosított és a Haditermény r.-t.-nak tényleg leszállitott gabona, hüvelyes, tengeri stb. vagy ezek őrleményei után métermázsánkint 1 koronát fogok a Haditermény r.-t. utján a törvényhatóság közélelmezési alapjába kiutalni azzal, hogy az összes felmerülő költségek ebből az alapból fedezendők, továbbá hogy az ujabb eljárás során feltárt azok után a mennyiségek után, amelyeknek leszállitása január hó 31-ig eszközöltetik, az érdekelt hatóságok a fentemlített 1 koronán felül métermázsánkint 30 fillér külön jutalékban fognak részesülni. Minthogy az elmult gazdasági évben számos helyről érkezett hivatalomhoz panasz a miatt, hogy a rekvirálásnál közreműködő közigazgatási megbizottak díjaikat csak indokolatlanul nagy késésekkel, többszöri sürgetés után kapták meg, az eljárás sikerének előmozditása érdekében figyelmeztetem Címet, hogy a fentemlitett jutalékok összegét elsősorban az igénybevételnél közreműködő és díjazásra igényjogosult személyek díjazására kell forditani. Semmi esetre sem lehet helye annak, hogy a rekvirálásoknál közreműködő egyének díjazása az összes átvételek végleges befejezéseig késlekedjék, miért is felhívom Címet, hogy az ily ügyekben mindenkor haladéktalanul intézkedjék és saját hatáskörében gondoskodjék arról, hogy a közreműködők kiérdemelt díjaikat hosszas várakozás és sürgetések nélkül megkapják.

Arra nézve, hogy a díjazás az illetők közvetlen közreműködésével tényleg átvett készletek arányában, avagy előre megállapított napidíjak alakjában történjék-e, nem kivánok határozott előzetes utasitást adni; e tekintetben Cím feladata tehát, hogy a helyi

[1]) Lásd a 6136. o.

viszonyok és az e téren eddig követett gyakorlat figyelembevételével a díjazás legmegfelelőbb módját alkalmazza. Ahhoz azonban feltétlenül ragaszkodom, hogy a rekvirálási jutalékok címén befolyt összegek teljes egészükben a rekvirálás költségeinek fedezésére, és ezek között is elsősorban a közreműködők díjazására fordittassék.

Értesitem továbbá Címet, hogy az eljárás hatékonyabbá tétele céljából kivánatosnak kell tartanom, miszerint a befolyt rekvirálási jutalékokból, természetesen az eljárási költségek fedezésének veszélyeztetése nélkül, külön jutalmak utalványoztassanak azoknak a központi, járási, illetve községi tisztviselőknek, akik a rekvirálás sikerének előmozditása körül kiváló buzgalmukkal és odaadásukkal különös érdemeket szereztek.

Ugy a mostani eljárásból befolyt jutalékok összegéről, mint azok mikénti felhasználásáról, nemkülönben az esetleg kiutalt jutalmakról a jutalmazottak állásának, nevének és működésének megjelölésével az eljárás befejezte után azonnal részletes elszámolást és jelentést várok.

Budapesten, 1917. évi december hó 28-án.

Hadik *s. k.*

2272.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 1918. évi 9.000. számú rendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez,

a házi és gazdasági szükségletekre visszatartható termények mennyiségének megátlapitásáról.

I.

Hivatali elődöm az országszerte elrendelt újabb terményrekvirálás tárgyában 150.000/1917. szám alatt kiadott rendeletével,[2]) a közfogyasztásra nézve nélkülözhetetlen készletek okvetlen biztosítása végett, felhatalmazta a törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy szükség esetén a házi és gazdasági szükségletre visszatartható és az emberi élelemre vagy állati takarmányozásra szolgáló termények mennyiségét az érvényben álló rendelkezéseknél alacsonyabban állapithassák meg.

[1]) Lásd a 6136. o.

Az ezen felhatalmazás alapján kiadott és egymástól jelentékenyen eltérő rekvirálási rendeletekből azt kell megállapítanom, hogy a törvényhatóságok első tisztviselői a fentidézett rendelet intencióit részint nem értették át, részint pedig azzal merőben ellentétes intézkedéseket tettek, úgy hogy ezek alapján sem a polgári lakosság ellátása és a szükségletek méive tekintetében az igazságosság és méltányosság parancsolta egyenlő elbánás elve nem érvényesülhet, sem pedig a kivetett kontingensek beszolgáltatása, vagyis a hadsereg és az ellátatlan polgári lakosság fedezetlen szükséglete biztosítottnak nem tekinthető.

Ezeknek a nagy érdekeknek kielégítésével szemben érzett súlyos felelősségem tudatában a rekvirálási eljárás eredményessége és egyöntetűség érdekében megszüntetni kívánom az egyes szomszédos törvényhatóságok eljárásai között megállapítható feltűnő eltéréseket és ezek káros következményeit, s azért — a 150.000/1917. számú rendelet egyéb intézkedéseinek érintetlenül hagyása mellett — az összes törvényhatóságokra vonatkozólag a következőket rendelem:

II.

A 15 évnél idősebb őstermelő férfimunkások részére havonkint és fejenkint 13 kg. gabona, vagy 17½ kg. tengeri, illetve az ezeknek megfelelő lisztmennyiség tartható vissza.

Egyéb őstermelők, illetve őstermelőknek egyéb családtagjai, valamint azok részére, akik szabályszerű vásárlás útján látták el magukat, havonkint és fejenkint gabonában 9 kg., vagy tengeriben 12 kg., illetve az ezeknek a mennyiségeknek megfelelő liszt tartható vissza.

A hatósági ellátásban részesülő lakosság részére — ideértve a városi lakosságot is — legfeljebb 6·6 kg. liszt szolgáltatható ki.

Az ipari munkások, továbbá a vasuti és hajózási vállalatoknál, valamint a posta és távirdánál alkalmazott altisztek és munkások által fejenkint fogyasztható lisztmennyiség megállapítása tekintetében külön rendelettel fogok intézkedni.

III.

Az állatok ellátására legfeljebb a következő takarmánymennyiségek vehetők számításba:

Igáslónak azokban a gazdaságokban, amelyekben békében is szokásban volt az abrakolás, és csak a nehéz gazdasági munka idejére, legfeljebb azonban három hónapra, napi 1·4 kg. szemestermény (zab vagy tengeri); egyéb állandóan nehéz munkát végző és hidegvérű nehéz lónak a gazdasági év hátralevő idejére legfeljebb napi 2 kg., ménlónak havi 80 kg., 1 éven aluli csikónak pedig havi 45 kg.

1/2 éven aluli borjúnak a gazdasági év hátralevő idejére 25 kg., hágóbikának a hátralevő időre 50 kg. zab vagy tengeri, de csak a gazdaságban fedeztetésre tényleg felhasználtaknak.

Fejőstehenek takarmányozására csak akkor hagyható vissza a hátralevő egész időre legfeljebb 200 kg. tengeri, ha az illető gazdaság által termelt tej a közfogyasztás céljaira szerződésileg le van kötve.

Tenyészkannak a hátralevő időre összesen legfeljebb 50 kg., de csak akkor, ha a gazdaságban tenyésztésre tényleg használtatik;

tenyészkocának, kizárólag ha már hasas vagy fias, a hátralevő időre összesen legfeljebb 60 kg. tengeri; a szaporulat nevelésére pedig összesen 40 kg. árpa.

A közfogyasztásra lekötött és már beállított sertéseket kivéve, a saját szükségletre szolgáló szabályszerű, még be nem fejezett házi vagy gazdasági hizlaláson kívül új sertéshizlalásra, illetve sertések ellátására visszatartott mindennemű szemestakarmány teljes egészében rekvirálandó.

A hizás foka a rekvirálandó mennyiség megállapításánál szigoruan elbírálandó, és minden már beállított sertésre teljes kihizlalásáig legfeljebb havi 100 kg. vehető számításba.

Süldőknek a hátralevő időre süldőnkint legfeljebb 10 kg. hagyható vissza;

bárányok részére 40 napra összesen bárányonkint legfeljebb 4 kg. vehető számításba.

Baromfiak eltartására csak ocsu hagyható vissza.

Oly orth. izraelita háztartások részére, amelyek igazoltan csak libazsírt használnak, családtagonkint 1/2 libát, háztartásonkint azonban legfeljebb négy libát számítva, egy-egy liba kihizlalására 15 kg. engeri hagyható vissza.

Semmi szín alatt sem lehet helye szemes termény visszahagyásának ökrök, hizómarhák és oly tehenek eltartására, amelyek-

nek teje a közfogyasztás céljaira lekötve nincsen, továbbá 1 éven felüli csikók, öszvérek, szamarak, kosok, juhok, ürük, kecskék, maglósertések, sovány sertések és baromfiak szükségletére.

Kiemelem továbbá, hogy a felsorolt egyéb állatnemeknél is csak a gazda rendes és a gazdaság üzemi méreteinek megfelelő állatállománya vehető figyelembe, és ezeknek a mennyiségeknek a visszahagyásánál is mérlegelni kell, hogy nem rendelkezik-e a birtokos egyéb erő- vagy szálastakarmányneművel (burgonya, répa, répaszelet, korpa stb.)

IV.

Az ezen rendeletben megállapított fejkvóták és állati takarmányadagok azt a maximumot képezik, amelyre a rekvirálás során visszahagyott vagy a törvényhatóság első tisztviselőjének hivatali elődöm 150.000/917. számú utasítása alapján kibocsátott rendelete értelmében visszahagyható mennyiségeket okvetlenül le kell szállítani.

Az égalji viszonyokhoz képest egyes törvényhatóságoknál indokolt továbbá, hogy a házi- és gazdasági szükségletek megállapításánál csak az az idő vétessék számításba, amikor az új termés már felhasználhatóvá válik. Ezt az időpontot az illető melegebb éghajlatú törvényhatóságok első tisztviselői megbizottaimmal egyetértőleg lesznek hivatva megállapítani.

Utasítom Címet, hogy erre a Közélelmezési Értesítő legközelebbi számában megjelenő rendeletemre az alsófokú hatóságok, illetve a községi előljáróságok és az összes rekviráló közegek figyelmét haladéktalanul hivja fel azzal, hogy az eljárás folytatásánál a fent előirt mértékeket mindenütt a legszigorúbban alkalmazzák. Azoknál a készletbirtokosoknál, akiknél a rekvirálás az előirt módon házról-házra járás útján és a készletek tényleges felmérésével már foganatosíttatott, a megfelelő redukció a rekvirálási jegyzékek alapján irodailag is keresztülvihető. A pontosan kiszámított többletek ily esetekben az eljáró rekviráló közegek által azonnal átveendők. Ahol pedig az eljárás nem a fentjelzett módon hajtatott végre, ott az ezen rendelet értelmében eszközlendő redukciók az egész eljárásnak házról-házra járás és az összes készletek tényleges felmérése útján való megismétlésével foganatositandók. Kifejezetten meghagyom, hogy az előírt redukciók címén az eljárásnak

a legrövidebb időre sem szabad megakadnia, és az eljárás kiegészítése vagy megismétlésének előkészítése címén késedelemre mentséget el nem fogadok.

A reduktiókra és az így előálló többletek beszolgáltatására irányuló eljárás oly helyeken is azonnal és a legszigorúbban foganatosítandó, ahol egyébként a terményrekvirálás el nem rendeltetett.

Rá kell mutatnom ezuttal még arra is, hogy a hivatali elődöm által is nyomatékkal hangoztatott többszöri figyelmeztetés dacára egyes törvényhatóságok az eljárásnál még mindig csak az önként feltárt készletek számításbavételére és a szükségletek megállapítására szorítkoznak, és sem az esetleg elrejtett készleteknek felkutatását, sem a rekvirálásig felhasznált készleteknek elszámolását nem foganatosították. Ahol tehát eddig erre kellő súly nem fordíttatott, illetve ahol az eljárás már befejeztetett, ott e mulasztás azonnali pótlása iránt kell intézkednie.

Az ország legvitálisabb érdekeivel a legszorosabb kapcsolatban álló rám háruló eme súlyos feladatok sikeres megoldása érdekében ez alkalomból általában a legnagyobb nyomatékkal fel kell hívnom Címet és Cím útján az összes eljáró közigazgatási hatóságokat és közegeket, nemkülönben hazafias érzületére apellálva, felkérem az egész törvényhatóság termelőit és nem termelőit egyaránt, hogy a terményrekvirálás végrehajtását egyfelől a harctereken kivívott győzelmeink sikeres kiaknázhatása céljából, másfelől pedig, hogy az okvetlenül kielégítendő szükségletek biztosításával a törvényhatóság lakossága a rekvirálások okozta további zaklatásoktól megkíméltessék, a legnagyobb eréllyel, lelkiismeretességgel és pontossággal foganatosítsák, illetve mozdítsák elő.

Budapesten, 1918. évi február hó 8-án.

Herceg Windisch-Graetz Lajos *s. k.*,
az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető
m. kir. miniszter.

2273.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.577. M. E. számú rendelete,

a gummiszopókák forgalmának szabályozásáról.

1. §.

A csecsemők mesterséges táplálása céljából a belügyminiszter által előállíttatott gummiszopókákat csak gyógyszertárak és kézi gyógyszertár tartására jogosított orvosok hozhatják forgalomba.

A forgalombahozatal módozatait és feltételeit, úgyszintén a gummiszopókák árát a belügyminiszter rendelettel állapítja meg.

2. §.

Gyermekkórházak, gyermekmenhelyek, csecsemőgondozó intézetek és oly kórházak, ahol csecsemők ápolásban részesülnek, gummiszopókaszükségletüket a belügyminiszter engedélye alapján közvetlenül is beszerezhetik.

3. §.

Az 1. §-ban foglalt rendelkezések nem vonatkoznak azokra a gummiszopókákra, amelyeket nem a belügyminiszter készíttetett.

4. §.

Aki ennek a rendeletnek valamely rendelkezését megszegi vagy kijátsza, vagy a belügyminiszter által megállapított árnál magasabb árat kér, elfogad vagy igér, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és 6 hónapig terjedhető elzárással és 2.000 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

5. §.

A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

6. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján[1]) lép életbe és azt a belügyminiszter hajtja végre.

Budapesten, 1918. évi április hó 12-én.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

2274.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 2.095. számú körrendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez,[2])

a gummiszopókák forgalmának szabályozásáról.

A végből, hogy a csecsemők mesterséges táplálása céljából nélkülözhetetlen, de a mai súlyos viszonyok között nehezen kapható és drága gummiszopókák az erre reászorult szegényebb néposztálynak is rendelkezésére álljanak, saját hatáskörömben intézkedtem nagyobb mennyiségű gummiszopóka előállítása iránt.

Az 1.577/1918. M. E. számú minisztériumi rendelet[3]) 1. §-ában nyert felhatalmazás alapján ezen hatósági gummiszopókák forgalombahozatalának módozatait és feltételeit az alábbiakban állapítom meg:

1. Hatósági gummiszopókákat csakis gyógyszertárak és kézi gyógyszertár tartására jogosult orvosok hozhatnak forgalomba, akik kötelesek a körzetük szükségletének megfelelő mennyiségű gummiszopókát beszerezni, más gyártmányú gummiszopókákat azonban nem tarthatnak raktáron.

2. A viszontelárusításra jogosítottaknak a hatósági gummiszopókákat Thallmayer és Seitz budapesti gyógyszerárúkereskedésben (V., Zrinyi-utca 3.) kell megrendelniök, és darabonkint 60 fillérért kötelesek árusítani.

3. Hatósági gummiszopókákból minden egy éven aluli, mesterségesen táplált csecsemő részére, születési anyakönyvi értesítőjének felmutatása ellenében, egyszerre csak egy darab szolgáltatható ki. A gummiszopóka kiszolgáltatását az anyakönyvi értesítő hátlapján,

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi május hó 5-én.

[2]) Ez a körrendelet Fiuméra is kiterjed.

[3]) Lásd a 6826. o.

a kiszolgáltatás keltének feltüntetése mellett, a gyógyszertár bélyegzőjével és a kiszolgáltató aláírásával igazolni kell.

4. Az elhasznált gummiszopóka helyett ujabbat csak a réginek díjtalan beszolgáltatása ellenében szabad kiszolgáltatni.

A használhatatlanná vált hatósági gummiszopókákat a gyógyszertárak vezetői és a kézi gyógyszertár tartására jogositott orvosok kötelesek összegyüjteni és a Thallmayer és Seitz cégnek beküldeni.

5. A gyógyszertár vezetője és a kézi gyógyszertár tartására jogositott orvos a szopókák eladásáról jegyzéket tartozik vezetni, amelyben a kiszolgáltatás napját, a vevő nevét, az első szopóka kiszolgáltatása esetén a kiadás alapjául szolgáló anyakönyvi értesitő számát is fel kell tüntetni.

6. A kórházak, gyermekmenhelyek és csecsemők ápolásával foglalkozó egyéb intézetek gummiszopóka-szükségletüket a belügyminisztérium közegészségügyi osztályához (I., Országház-utca 33. sz.) rövid úton intézett megkeresés alapján rendelhetik meg. Az erre vonatkozó kérelemben meg kell jelölni az intézetben ápolt és gummiszopókákra szoruló egy éven alúli csecsemők számát, úgyszintén gummiszopókakészletük nagyságát.

7. Aki a fentebbi rendelkezések bármelyikét megszegi vagy kijátsza, azt az 1.577/1918. M. E. számú minisztériumi rendelet 4. §-a alapján kihágásért kell megbüntetni.

Felhivom $\frac{\text{az alispán}}{\text{a polgármester}}$ urat, hogy a hatósági orvosokat, gyógyszerészeket és a kézi gyógyszertár tartására jogositott orvosokat jelen rendeletemben foglaltakról tudomás és miheztartás végett értesitse, és e rendelet széles körben való közzétételéről és a végrehajtás szigorú ellenőrzéséről is gondoskodjék.

Budapesten, 1918. évi április hó 19-én.

Tóth s. k.
m. kir. belügyminiszter.

2275.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 27.608. számú rendelete,

az ezer kilogrammot meghaladó gyapjúkészletekért a Gyapjúközpont által fizetendő ár kivételes megállapitásáról.

A magyar királyi minisztérium 1.120/1918. M. E. számú rendeletében[1]) reám ruházott felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §.

Ha az 1.157/1917. M. E. számú[2]) (Budapesti Közlönynek 1917. évi április hó 4-ik napján megjelent 78. számában kihirdetett) rendelet szerint a Gyapjúközpontnak megvételre felajánlott és minőségenkint 1.000 kg.-on felüli gyapjúkészletek gyárilag való kimosatása az elszámolást lényegesen késleltető akadályokba ütköznék, az akadály tartamára megengedem, hogy a Gyapjúbecslőbizottság (1.157/1917. M. E. számú rendelet 9. §-a) az említett gyapjúkészletek tekintetében a gyapjú minőségi fokozatát, tiszta gyapjútartalmát és vételárát a készlet előzetes kimosatása nélkül ugyanúgy állapithassa meg, mint az 1.000 kg.-ot meg nem haladó gyapjúkészleteknél.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapesten, 1918. évi április hó 13-án.

Szterényi József *s. k.*
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

---

[1]) Lásd a 6895. o.

[2]) Lásd a 4422. o.

2276.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 509. M. E. számú rendelete,

a keményitőért és keményitőtermékekért követelhető legmagasabb ár megállapitásáról és az ily cikkek szállitásához szükséges igazolványokról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A követelhető legmagasabb ár, kilogrammonkint tisztasúlyra, mindennemű keményítőre nézve 7 korona 50 fillér, szörpre, dextrinre és szőlőcukorra nézve pedig 9 korona 75 fillér.

A keményítőpótló (műkeményítő) készítmények legmagasabb árát, amely ár azonban a keményítő áránál magasabb nem lehet, esetről-esetre a m. kir. kereskedelemügyi miniszter állapitja meg.

A legmagasabb árakat, amelyek magukban foglalják a rakodó állomáshoz való szállítás költségeit is, zsák, illetve csomagolás nélkül, készpénzfizetés mellett történő eladások esetére kell érteni. Ezeknél az áraknál magasabbakat a Magyar Keményítőgyárak Központi Eladási Irodája Részvénytársaság (Budapest, V., Mária Valéria-utca 12.), amely az összes keményítő- és keményítőpótlókészítményeket forgalomba hozza, nem számlázhat.

Az első bekezdésben megállapított legmagasabb árak csupán az üzleti forgalomban szokásos követelményeknek megfelelő minőségű árúra vonatkoznak; kevésbbé jóminőségű árúért csak megfelelően alacsonyabb ár követelhető.

2. §.

Ha a keményítőnek vagy keményítőtermékeknek eladása a közvetlen fogyasztást szolgáló forgalomban (kicsinyben való vagy részletkereskedésben) történik, az eladó csak olyan árt számíthat, amely úgy a csomagolás költségeinek, mint az eladás helyéig felmerült fuvardíjköltségeknek beszámításával, az 1. §-ban megállapított legmagasabb árnál legfeljebb 15%-kal magasabb.

3. §.

Az előállító iparvállalat mindennemű keményítőt, szörpöt, dextrint, szőlőcukrot, csirizt, valamint a különféle keményítőpótlókat (műkeményítőt) stb. kizárólag a Magyar Keményítőgyárak Központi Eladási Irodája Részvénytársaság útján hozhat forgalomba.

4. §.

A 3. §-ban említett cikkeket vasúton, hajón, gépkocsin vagy tengelyen, a város vagy község területén kívül eső helyre, nem postai polgári forgalomban csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani.

Közforgalmi vasuti és hajózási vállalatoknak ehhez képest a jelen §-ban megjelölt cikkeket fuvarozás vagy tárolás végett csak úgy szabad elfogadniok és átvenniök, ha a feladó a fuvarlevéllel együtt a szállítási igazolványt is beszolgáltatja.

A szállítási igazolványokat a Magyar Keményítőgyárak Központi Eladási Irodája Részvénytársaság állítja ki.

5. §.

Aki az 1. §-ban megjelölt cikkekért a jelen rendelet ellenére a megállapított legmagasabb árnál magasabb árt követel, elfogad, igér vagy ad, úgyszintén az is, aki a 3. §-ban megjelölt cikkeket a jelen rendelet ellenére közforgalmi vasúton vagy hajón szállítási igazolvány nélkül fuvarozásra felad, vagy ilyen cikkeket a jelen rendelet ellenére egyébként szállítási igazolvány nélkül szállít vagy szállíttat, végül az, aki a jelen rendelet valamely rendelkezését egyébként megszegi, vagy megszegésénél bármi módon közreműködik, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással s kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés, kétezer koronán felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Ama készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a kihágási eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, többi

része, a felmerült költség levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapját illeti meg.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

6. §.

A jelen rendelet hatálybaléptével a 97/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi január hó 31. napján megjelent 25. számában kihirdetett) rendelet[1]) helyébe a jelen rendelet lép.

7. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[2]) lép életbe. Hatálya kiterjed a Magyar Szent Korona Országainak egész területére. A Horvát-Szlavonországokra kiterjedő rendelkezéseket, amennyiben végrehajtásuk nem a központi kormányt illeti, ott a bán hajtja végre.

Budapesten, 1918. évi február hó 6-án.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2277.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 148. M. E. számú rendelete,

a nyers és a lepárolt (desztillált) kőszénkátrányért a termelők által követelhető legmagasabb ár megállapitásáról.

A m. kir. minisztérium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A nyers kőszénkátrányért követelhető legmagasabb ár a termelők (légszeszgyárak, kokszolók és nyers kőszénkátrányt mellék-

[1]) Lásd a 4445. o.

[2]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi február hó 9-én.

termékként előállitó egyéb üzemek) részéről történő eladásnál, az egyes gyárak által az 1916. évben termelt nyers kőszénkátránymennyiségek alapul vételével:

a) azon üzemekre nézve, amelyek az 1916. évben legfeljebb 1000 métermázsa nyers kőszénkátrányt termeltek, métermázsánkint 15 korona;

b) azon üzemekre nézve, amelyek az 1916. évben 1000 métermázsánál több, de legfeljebb 2000 métermázsa nyers kőszénkátrányt termeltek, métermázsánkint 14 korona;

c) azon üzemekre nézve, amelyek az 1916. évben 2000 métermázsánál több, de legfeljebb 10.000 métermázsa nyers kőszénkátrányt termeltek, métermázsánkint 13 korona;

d) azon üzemekre nézve, amelyek az 1916. évben 10.000 métermázsánál több nyers kőszénkátrányt termeltek, métermázsánkint 12 korona;

2. §.

A lepárolt (desztillált) kőszénkátrányért követelhető legmagasabb ár a nyers kőszénkátrányt lepároló vállalatok részéről történő eladásoknál métermázsánkint 17·50 korona.

3. §.

Az 1. és 2. §-ban megállapitott legmagasabb árak 100 kg. tiszta súlyra készpénzfizetés ellenében levonás nélkül helyt, az eladó raktárhelyiségében átadva értendők.

Ha a szállitás az eladó tartánykocsijában történik, a fuvarköltségeken kivül az eladott árú tiszta súlyának minden 100 kg.-ja után a feladás napjától számitott első 48 órára legfeljebb 1 korona használati dij, minden további megkezdett 24 órára pedig legfeljebb 10 fillér pótdíj számitható fel.

4. §.

Nyers és lepárolt (desztillált) kőszénkátránynak a termelők részéről fahordókban történő eladásánál az 1. §-ban megállapitott legmagasabb árakhoz legfeljebb 15% félár számitható fel.

Az eladó hordókölcsön- és használati díj fejében az eladott árú 100 kilogrammonkinti tiszta sulya iránt legfeljebb 1·50 koronát számithat fel. A vevő köteles az olyan fahordót, amely az eladó

tulajdona, az átvételtől számitott 4 héten belül bérmentesitve az eladó feladási állomására visszaküldeni. Amennyiben a vevő ezen idő leteltével a kölcsönhordót nem küldi vissza, az eladónak jogában áll a vissza nem küldött fahordó használatáért az emlitett 4 hét letelte után következő első hétre 50 fillér, minden további megkezdett hétre pedig 1 korona kölcsöndíjat felszámitani.

5. §.

A jelen rendelet rendelkezéseivel ellentétben álló szerződések, amennyiben a jelen rendelet életbelépése előtt az árú átadásával még nem teljesittettek, hatályukat vesztik.

6. §.

A nyers ásványolaj, az ásványolaj- termékek, a benzol, továbbá a kátrány és a kátránytermékek forgalmának újabb szabályozásáról 3.044/1916. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlöny 1916. évi szeptember hó 26. napján megjelent 220. számában kihirdetett) rendeletet[1]) a jelen rendelet nem érinti.

7. §.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi vagy kijátsza, az, — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a kihágási eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, többi része, a felmerült költség levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapját illeti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

[1]) Lásd a 3062. o.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe.

Hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Budapesten, 1918. évi február hó 14-én.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

2278.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 1918. évi 92.000. számú rendelete,

a magyar szent korona országainak területére behozott füge és mogyoró (mogyoróbél) forgalmának szabályozásáról.

A m. kir. minisztérium 4.207/1915. M. E. számú rendeletének[2]) 4. és 11. §-ai alapján a kereskedelemügyi miniszter úrral egyetértőleg az alábbiakat rendelem:

1. §.

Mindenki, aki a jelen rendelet hatálybalépte után a magyar szent korona országainak területére füget vagy mogyorót (mogyoróbelet) behoz, köteles az árúnak a magyar szent korona országainak területére történt megérkezését a Hadi Termény részvénytársasághoz haladék nélkül bejelenteni.

A bejelentés alkalmával fel kell tüntetni az árú származási helyét, mennyiségét (súlyát) és tárolási helyét.

A bejelentés elküldésének időpontjában a bejelentés tárgyát a jelen rendelet erejénél fogva közszükségleti célokra hatóságilag igénybevettnek kell tekinteni.

2. §.

Az 1. §. szerint igénybevett cikk átvételi árát — amennyiben legmagasabb ára már hatóságilag megállapítva nincsen — az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter állapitja meg.

---

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi február hó 15-én.

[2]) Lásd a 2219. o.

3. §.

Az 1. §-ban felsorolt élelmicikkeknek a magyar szent korona országainak területére történt érkezését a rendeltetési hely vasuti vagy hajóállomása köteles a címzett szabályszerű értesítésével egyidejüleg a Hadi Termény részvénytársasághoz postai úton bejelenteni. A bejelentésben közölni kell a feladóállomást, a címzett nevét és lakását, illetőleg üzleti telepének helyét, a küldemény nemét és súlyát. A bejelentést tartalmazó levelek portómentesek.

Ugyanígy kötelesek a m. kir. postahivatalok is az 1. §-ban felsorolt élelmicikkek beérkezését a Hadi Termény részvénytársaságnak bejelenteni.

4. §.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi vagy kijátsza, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezésbe nem ütközik — a 4.207/1915. M. E., illetőleg a 3.678. 1917. M. E. számú rendelet büntető rendelkezései alá esik: ehhez képest kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással, valamint kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

5. §.

A jelen rendelet a kihirdetésétől[1]) számított 8. napon lép életbe.

Budapesten, 1918. évi április hó 18-án.

Herceg Windisch-Grätz Lajos *s. k.*
az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető
m. kir. miniszter.

2279.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.538. M. E. számú rendelete,

a nádtermésnek zár alá vételéről, kitermeléséről és felhasználásáról, a takarmánynád közszükségleti célokra való igénybevételéről, és a takarmány legmagasabb árának megállapitásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi április hó 19-én.

1. §.

A folyó gazdasági évben termő nád a jelen rendelet erejénél fogva már elválasztása előtt (lábon álló nád) zár alá vétetik. A zár alá vétel nem akadályozza a birtokost abban, hogy nádterméséből a saját gazdasági szükségletének mértékéig (6. §.) még akkor is kitermeljen és saját állományának ellátására felhasználjon, ha a jelen rendelet 4. §-a értelmében a kitermelésre általánosságban kötelezettséget nem is vállal.

A birtokos a zár alá vett nádat egyébként fel nem használhatja, fel nem dolgozhatja, el nem idegenítheti és azzal csak a jelen rendeletben megszabott korlátok között rendelkezhetik.

A birtokos köteles a zár alatt álló készletek kellő megőrzéséről gondoskodni.

2. §.

Az ipari célokra szükséges nádmennyiség a zár alól feloldható. A feloldás joga a m. kir. földmívelésügyi minisztert illeti meg, aki a feloldást indokolt esetben a feltételek egyidejű megállapításával adja meg. A feloldás iránti kérelmek a 4. §. szerint kiállítandó nyilatkozatok kiállításával egyidejűleg megteendők.

3. §.

A törvényhatóság első tisztviselője köteles 1918. évi május hó 1. napjáig a törvényhatósága területén levő nádasokról az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaságnak — a jelen rendelethez mellékelt minta felhasználásával — községenkinti kimutatást küldeni.

Azon községekről, amelyeknek nádterülete a 100 katasztrális holdat meg nem haladja, kimutatást nem kell küldeni.

4. §.

A törvényhatóság első tisztviselője a községi előljáróságok (városi tanács) útján köteles azokat, akik 10 katasztrális holdnál nagyobb nádasok birtokában vannak, felhivni, hogy a jelen rendelethez mellékelt mintának megfelelő szövegnyilatkozatban legkésőbb április hó 30. napjáig jelentsék ki, vajjon nádterületük nádjának takarmányozási célokra való kitermelését elvállalják-e. Az összegyüjtött nyilatkozatokat a községi előljáróság az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaságnak való megküldése végett április hó 30. napjáig köteles a törvényhatóság első tisztviselőjének megküldeni.

Amennyiben a birtokos csak a szükséges munkaerő rendelkezésre becsátásának esetén vállalja a kitermelést, a szükséges munkaerő rendelkezésre bocsátásáról az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság fog a lehetőséghez képest gondoskodni. Ebben az esetben a birtokos a 10. §-ban meghatározott jogkövetkezményei alól szabadul, ha a szükséges munkaerőt rendelkezésére nem bocsátják.

5. §.

Ha a birtokos a kitermelést kötelezően nem vállalta, vagy a 4. §. első bekezdésében említett felhívásra nem nyilatkozott, az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaságnak jogában áll a birtokos nádterületének kitermelését saját munkásaival végeztetni, vagy a kitermelésre közerő kirendelését kérni, s a kitermelést annak segítségével végeztetni, vagy a kitermeléssel bárkit megbízni. A közellátás céljára feltétlenül szükséges területekre vonatkozólag ez a jog az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaságot illeti meg abban az esetben is, ha a birtokos a kitermelést csak a szükséges munkaerő rendelkezésére bocsátásának esetére vállalta is.

Ha az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság a kitermelésről június hó 1-ig nem intézkedik, úgy a kitermelés joga a birtokosra száll vissza.

6. §.

A jelen rendelet értelmében kitermelt nádmennyiségeknek a birtokos gazdasági szükségletét meghaladó része a jelen rendelet erejénél fogva közszükségleti célokra igénybevettnek jelentetik ki. Az igénybevétel körül követendő eljárást a m. kir. földmívelésügyi miniszter külön rendelettel fogja szabályozni. Ugyanő állapítja meg a birtokos által gazdasági szükséglet címén felhasználható, illetőleg visszatartható nádmennyiséget.

7. §.

A közszükségleti célokra igénybevett takarmánynádért (6. §.) a következő átvételi árat (térítést) kell fizetni:

a) ha a kitermelést a birtokos saját költségén végezte:

1. május és június hónapokban vágott nádért vasuti vagy hajóállomásra szállítva száraz állapotban mm.-kint 18 koronát;

2. később vágott nádért vasuti vagy hajóállomásra szállítva száraz állapotban mm.-kint 14 koronát;

b) ha a birtokos a kitermelést nem vállalta, és a kitermelést az 5. §. értelmében az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság végeztette:

1. május és június hónapokban vágott nádért száraz állapotban mm.-kint 6 koronát,

2. később vágott nádért száraz állapotban métermázsánkint 4 koronát.

Ha a 6. §. szerint igénybevett takarmánynád 30 napon belül a birtokos hibáján kívül eső okból nem vétetik át, az említett 30. naptól kezdve az átvételig terjedő időre őrzési és gondozási díj címén minden hónapra, a megkezdett hónapot is egésznek számítva, mm.-kint 20 fillér jár.

8. §.

Az igénybevétel (6. §.) folytán átvett takarmánynád-készletek tovább eladásánál felszámítható árt a földmívelésügyi miniszter állapítja meg.

9. §.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter elrendelheti az ipari célokra kitermelt nádnak (2. §.) közszükségleti célokra való igénybevételét is, és megállapíthatja az igénybevett ipari nád átvételi árát (térítést) és a továbbadásnál felszámítható árt.

10. §.

Aki a 4. §. értelmében tett kötelező nyilatkozat ellenére a nád kitermelését neki felróható okból nem foganatosítja, arra a hatóság, meghallgatása után, a kitermelhető nádmennyiség minden mm.-ja után négy koronáig terjedhető bírságot szabhat ki. A bírság kiszabása a 11. §. utolsó bekezdésében említett hatóság hatáskörébe tartozik. Az eljárásra és a bírságot kiszabó határozat ellen használható jogorvoslatra nézve a közigazgatási hatóság hatáskörébe utalt kihágások ügyében követendő eljárásra vonatkozó általános szabályok irányadók. Harmadfokon a földmívelésügyi miniszter határoz. A bírságot közigazgatási úton kell behajtani, a behajtott bírság, a felmerült költségek levonásával, a 11. §. utolsóelőtti bekezdésében meghatározott célra fordítandó.

11. §.

Aki ezt a rendeletet, vagy a hatóságnak ezen rendelet alapján kibocsátott rendelkezését a 10. §. alá nem eső módon megszegi vagy kijátsza, vagy megszegésénél vagy kijátszásánál bármily módon közreműködik, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés, kétezer koronán felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Ama készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, többi része, a felmerült költség levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapját illeti. Nem lehet elkobozni azt a készletet, amely a birtokost saját gazdasági szükséglete címén megilleti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

12. §.

A nád kitermelése iránt az 1918. évi január hó 1. napja óta a jelen rendelet kihirdetésének napjáig kötött szerződések a folyó gazdasági évre hatályukat vesztik, ha annak a nádterületnek kitermelése, amelyre a szerződés vonatkozik, közmunkaerővel foganatosíttatnék.

13. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki.

Budapesten, 1918. évi április hó 12-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi április hó 16-án.

1. Melléklet az 1.538/1918. M. E. számú rendelethez.

A m. kir. minisztérium 1.538/1918. M. E. számú rendeletének 5. §-ához.

Nyilatkozat,

amelynek erejénél fogva alulirott .... községbeli (..... megye) lakos kijelentem, hogy .....község határában ....számú $\frac{\text{tkvi betétben}}{\text{telekjegyzőkönyvben}}$ felvett ..... katasztrális hold nádterülete takarmány céljára való kitermelését

1. kötelezően vállalom saját magam által szerzendő munkaerőkkel,

2. kötelezően vállalom a szükséges munkaerő rendelkezésre bocsátása esetén,

3. nem vállalom.

ad 1—2. tudomással birok arról, hogy a nádterületem kitermelésének nyilatkozatom ellenére történendő elmulasztása esetén az 1.538/1918. M. E. sz. rendelet 10. §-ában foglalt bírságbüntetés alá esem.

ad 2—3. tudomással birok arról is, hogy nádterületem takarmányozási célokra az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság engedélye alapján bárki által annak ellenére kitermelhető, ha annak kitermelésére vonatkozóan kötelezettséget vállaltam is.

....

biró.

P. H.

.....

jegyző.

Kivonat a m. kir. minisztérium 1.538/1918. M. E. számú rendeletéből.

4. §. A törvényhatóság első tisztviselője a községi előljáróságok (városi tanács) útján köteles azokat, akik 10 katasztrális holdnál nagyobb nádasok birtokában vannak, felhívni, hogy a jelen rendelethez mellékelt mintának megfelelő szövegű nyilatkozatban legkésőbb április hó 30. napjáig jelentsék ki, vajjon nádterületük kitermelését vállalják-e. Az összegyűjtött nyilatkozatokat a községi előljáróság az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaságnak való megküldése végett április hó 30. napjáig köteles a törvényhatóság első tisztviselőjének megküldeni.

Amennyiben a birtokos csak a szükséges munkaerő rendelkezésre bocsátásának esetén vállalja a kitermelést, a szükséges munkaerő rendelkezésre bocsátásáról az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság fog a lehetőséghez képest gondoskodni. Ebben az esetben a birtokos a 10. §-ban meghatározott jogkövetkezmények alól szabadul, ha a szükséges munkaerőt rendelkezésre nem bocsátják.

10. §. Aki a 4. §. értelmében tett kötelező nyilatkozat ellenére a nád kitermelését neki felróható okból nem foganatosítja, arra a hatóság, meghallgatása után, a kitermelő nádmennyiség minden mm.-ja után 4 koronáig terjedhető bírságot szabhat ki. A bíróság kiszabása a 11. §. utolsó bekezdésében említett hatóság hatáskörébe tartozik. Az eljárásra és a bírságot kiszabó határozat ellen használható jogorvoslatra nézve a közigazgatási hatóság hatáskörébe utalt kihágások ügyében követendő eljárásra vonatkozó általános szabályok irányadók. Harmadfokon a földmívelésügyi miniszter határoz. A bírságot közigazgatási úton kell behajtani, a behajtott bírság, a felmerült költségek levonásával, a 11. §. utolsóelőtti bekezdésében meghatározott célra fordítandó.

11. §. Aki ezt a rendeletet, vagy a hatóságnak ezen rendelet alapján kibocsátott rendelkezését a 10. §. alá nem eső módon megszegi vagy kijátsza, vagy megszegésénél vagy kijátszásánál bármily módon közreműködik, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet

a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés, kétezer koronán felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Ama készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti, a többi része, a felmerült költségek levonásával, a a Hadirokkantak Segélyalapja javára fordíttatik. Nem lehet elkobozni azt a készletet, amely a birtokost saját gazdasági szükséglete címén megilleti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Jegyzet.

1. A nyilatkozatban nem szükséges részek törlendők.

2. Fenti nyilatkozatot csak azok kötelesek kiállítani, akiknek nádterülete a 10 katasztrális holdat meghaladja.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

2. melléklet az 1.538/1918. M. E. számú rendelethez.

Kimutatás a m. kir. minisztérium 1.538/1918. M. E. számú rendeletének 4. §-a értelmében.

..... *vármegye*

..... *község*

..... *körjegyzőség*

Birtokos neve	Nádterületek kat. holdban	Birtokos a kitermelést			A nádterületből szikkadt		Vizben álló nádas kat. hold	Kitermelés megkezdhető kelet	Ipari célokra kitermelhető minőség kat. hold	Ipari célokra kitermelni szokott menynyiség kat. hold	Feloldás kéretett k. holdra
		vállalja saját munkaerőkkel k. holdon	vállalja rendelkezésre bocsátandó munkaerőkkel k. holdon	nem vállalja k. holdon	junius végéig kat. hold	augusztus végéig kat. hold					
Összesen . . .											

Jelen kimutatás minden községről külön iven, de csak azon községekről terjesztendő fel, amely községekben a nádterület a 100 kat. holdat meghaladja.

2280.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 6.702. számu rendelete,

a nyersolaj forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról szóló 21.594/1917. VI/C. számu rendelet módositása tárgyában kiadott 64.140/1917. VI/C. számu rendelet ujabb módositásáról és a romániai nyersolaj forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról kiadott 88.791/1917. VI/C. számu rendelet módositásáról.

Az idézett 64.140/1917. VI/C. számú rendelet[1]) *a)* 6. pontja helyett a következő rendelkezés lép életbe: »petrolbenzin 0·795-nál kisebb fajsúllyal 4%.«

A 64.140/1917. VI/C. számú rendelet *b)* pontja helyett pedig a következő rendelkezés lép életbe: »*b)* világító kőolaj 28%.« A különleges galiciai nyersolajokból is a jelenleginél 3%-kal több benzin állitandó elő.

Az idézett 88.791/1917. VI/C. számú rendelet[2]) 2. §-nak 1. és 2. pontja helyett a következő rendelkezés lép életbe:

»1. benzin és pedig

0·720	fajsúlyú	5%
0·760	»	8%
0·765/795	»	9%
	Összesen	22%

2. világító kőolaj 17%.«

Egyebekben a 21.594/1917. VI/C.,[3]) 64.140/1917. VI/C. és 88.791/1917. VI/C. számú rendeletek továbbra is érvényben maradnak.

A jelen rendelet kihirdetése napján[4]) lép életbe.

Budapesten, 1918. évi február hó 5-én.

Szterényi József *s. k.*
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

---

[1]) Lásd a 5650. o.
[2]) Lásd a 6222. o.
[3]) Lásd a 4508. o.
[4]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi február hó 5-én.

2281.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 322. M. E. számú rendelete,

a paprika forgalombahozatalának újabb szabályozásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

A csöves (hüvelyes) és a feldolgozás alatt álló paprika zár alá vétele, vásárlása és árának meghatározása.

1. §.

Mindennemű őrlésre szolgáló csöves (hüvelyes), úgyszintén feldolgozás alatt álló paprikakészletek a készletbirtokos saját házi szükségletét meghaladó részükben e rendelet erejénél fogva zár alá vétetnek.

Zár alatt levő csöves (hüvelyes) vagy feldolgozás alatt álló paprikakészletét a birtokos köteles gondosan megőrizni. A birtokos zár alá vett készletét adás-vétel útján vagy más módon csak a Hadi Termény-részvénytársaság vagy bizományosa részére idegenítheti el. A készletbirtokos köteles zár alá vett készletét 1918. évi február hó 15. napjáig a Hadi Termény-részvénytársaságnak vagy bizományosának megvételre felajánlani. A Hadi Termény-részvénytársaság, illetve bizományosa az átvételt a feldolgozás lehetőségéhez képest folytatólag teljesíti.

Csöves (hüvelyes) vagy feldolgozás alatt álló paprikát a Hadi Termény-részvénytársaságnak az a bizományosa vásárolhat, aki paprika kikészítéssel (szárítással) már az 1915. évben iparszerűleg foglalkozott, és igazolványa kifejezetten ily paprika vásárlására szól. Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter indokolt esetben megengedheti, hogy olyan egyén (cég stb.) is kaphasson bizományosi megbízást, aki az említett kellékkel nem rendelkezik. A Hadi Termény-részvénytársaságnak paprikavásárlásra jogosult bizományosai kötelesek vásárlásaik megkezdése előtt a részükre kiállított igazolójegyet a vásárlás helye szerint illetékes főszolgabírónál (városi polgármesternél) bemutatni és a hatóságnak felhivásra bármikor felmutatni.

A Hadi Termény-részvénytársaság, valamint bizományosa köteles az átvett paprikáról a súly feltüntetésével a félnek irásbeli elismervényt kiszolgáltatni.

A száraz, elsőrendű, csöves (hüvelyes) paprikáért követelhető legmagasabb ár a magyar szent korona országainak egész területére kilogrammonkint tiszta súlyban a termelőnél átvéve 18 korona. Még nem teljesen száraz, nem elsőrendű vagy hibás paprikáért megfelelően alacsonyabb ár fizetendő. Ha az árú minősége és ehhez képest ára tekintetében a felek meg nem egyeznek, a fizetendő árt a 3.678/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi október hó 2. napján megjelent 227. számában kihirdetett) rendelet [1]) értelmében Szegeden és Kalocsán létesítendő helyi árvizsgáló bizottság állapítja meg. E bizottságok állapítják meg a feldolgozás alatt álló és ily állapotban átadott paprika átvételi árát is. Ilyen esetekben a paprika árát a két fél által közösen vett minta alapján kell megállapítani. Amennyiben a felek a mintavétel módjára nem egyeznek meg, az ár hivatalosan vett minta alapján állapítandó meg. A minőség és az ár tekintetében való megegyezés hiánya a Hadi Termény-részvénytársaságot vagy bizományosát az árúval való rendelkezésben nem akadályozza.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter felhatalmaztatik, hogy a szükséghez képest a paprika hatósági igénybevételét elrendelhesse. Hatósági igénybevétel esetében a jelen §. szerint megállapított árakat 20% levonással kell fizetni.

A jelen §. 2. bekezdésében megszabott felajánlási kötelezettség a feldolgozás alatt álló paprikában annyiban vonatkozik, amennyiben birtokosa nem készárúként kivánja forgalomba hozni.

A készárúként forgalomba hozott paprika a 2. és a következő §-ok rendelkezése alá esik.

A paprika feldolgozása és a paprikaőrlőmalomvállalatok bejelentési kötelezettsége.

2. §.

Aki paprikát őröltetni kíván, köteles azt a lakóhelye szerint illetékes községi előljáróságnak (polgármesternek) bejelenteni. A bejelentésben fel kell tüntetni a termelő nevét, akitől a fél az árút

[1]) Lásd az 5470 o.

vásárolta, illetőleg amennyiben a paprika saját terméséből származik, ezt a körülményt, továbbá a megőrlendő csövespaprika mennyiségét, valamint az őrlést végző malomnak és ama paprika készárúbizományosnak nevét, akinek a malom az alábbiak szerint a készárút ki fogja szolgáltatni. A község előljárósága (polgármester) a bejelentés igazolásául 2 példányban őrlési tanusítványt állít ki, s a kiállított tanusítványokat láttamozás végett 48 órán belül a Hadi Termény-részvénytársaság illetékes kirendeltségének küldi meg. A Hadi Termény-részvénytársaság kirendeltsége az őrlési tanusítványok egyik példányát a nyersárúbizományosok bejelentéseivel összehasonlítja, amennyiben rendben találja, láttamozza s a félnek haladéktalanul kiszolgáltatja. Az őrlési tanusítvány kiállítására és adatainak feljegyzésére a 2.117/1916. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1916. évi július hó 1. napján megjelent 148. számában kihirdetett) rendelet [1]) megfelelően alkalmazandó. A paprikaőrlőmalom csupán ezen őrlési tanusítvány bevonása mellett vállalhatja a paprika megőrlését, és köteles a 2.117. 1916. M. E. számú rendelet idevonatkozó rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával őrlési könyvet vezetni s a megőrölt mennyiségeket az őröltető fél nevének feltüntetése, úgyszintén az őrlési tanusítvány beszolgáltatása mellett a Hadi Termény-részvénytársaság illetékes kirendeltségének hetenkint bejelenteni.

Az őrlés céljából a malomba hozott paprikát tulajdonosok szerint elkülönítve kell kezelni. A kész őrleményt a paprikaőrlőmalom az őröltetőnek nem adhatja vissza, hanem azt mindenkor közvetlenül a Hadi Termény-részvénytársaság ama készárúbizományosának köteles kiszolgáltatni, aki az őrlési tanusítványban átvevőként szerepel.

A paprikaőrlőmalom csupán készpénzben fizetendő őrlési díj ellenében őrölhet. Az őrlési díj nagyságát a törvényhatóság első tisztviselője állapítja meg.

Az úgynevezett malomport és a romlott paprikaárút a paprikaőrlő malomvállalat összegyűjteni s hetenkint hatósági kiküldött jelenlétében megsemmisíteni köteles.

A közigazgatási hatóságnak, valamint a Hadi Termény-részvénytársaság külön felhatalmazással biró megbizottjának joga van az őrlési könyvet és a tanusítványokat, valamint a malomvállalat

[1]) Lásd a 3010. o.

üzemét bármikor megvizsgálni abból a szempontból, hogy a jelen rendelet szabályait megtartották-e. Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter felhatalmazásával a törvényhatóság első tisztviselője azt a paprikaőrlő malomvállalatot, amely a jelen rendeletben a paprika őrlésére megszabott rendelkezéseket nem tartja meg, arra az időre, amig a paprika őrlésére vonatkozó rendelkezések fennállanak, az üzem folytatásától minden kártalanítás kizárásával eltilthatja. A törvényhatóság első tisztviselőjének a jelen §. alapján kibocsátott rendelkezését az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter akár kérelemre, akár hivatalból bármikor hatályon kívül helyezheti.

3. §.

A paprikaőrlő-malomvállalat köteles a jelen rendelet hatálybaléptének napján birtokában levő feldolgozás alatt álló, úgyszintén feldolgozott paprikakészletét a jelen rendelet hatálybaléptétől számított 8 nap alatt a Hadi Termény részvénytársaság illetékes kirendeltségének bejelenteni. A bejelentésben külön kell feltüntetni a feldolgozás alatt álló, és külön a feldolgozott paprikakészlet mennyiségét.

4. §.

A jelen rendelet hatálybalépte után feldolgozott paprika csupán a jelen rendeletben meghatározott háromféle minőségben állítható elő és hozható forgalomba.

Olyan paprikát, amely e három minőség egyikének sem felel meg, forgalomba hozni tilos. A jelen rendelet hatálybalépésétől számított 3 hónapon belül a bizományosok, illetve kereskedők a náluk raktáron levő, a jelen rendelet hatálybalépte előtt előállított paprikát forgalomba hozhatják, ha az a jelen rendeletben meghatározott minőségi kellékeknek nem felel ugyan meg, de az 1.505/1917. M. E. számú rendeletben [1]) megállapított minőségi kellékek valamelyikének megfelel.

A megengedett minőségek a következők:

1. elsőrendű, 2. másodrendű, 3. harmadrendű paprika.

Az egyes minőségek, amelyek alatt csakis a belföldön termett paprikából készült gyártmányokat kell érteni, közelebbről a következőképen határoztatnak meg:

[1]) Lásd a 4527. o.

Az elsőrendű paprika szár- és csumamentes, portól megtisztított elsőrendű paprikahüvelyből finomra őrölve készül, élénk piros színűnek és zamatos izűnek kell lennie. Homoktartalma legfeljebb 0·6% lehet.

A másodrendű paprika másodrendű teljes paprikahüvelyből finomra őrölve készül. Színének élénk pirosnak, de legalább téglavörösnek kell lennie. Homoktartalma az 1·5%-ot nem haladhatja meg.

A harmadrendű paprika paprikahüvelyből, hulladékból, szárból és csumából készül, s téglapirosas, esetleg pirosas-barna színűnek kell lennie. Homoktartalma legfeljebb 3% lehet.

A paprika minősítésére vonatkozó szakszerű utasításokat a m. kir. vegykísérleti (vegyvizsgáló) állomásoknak a földmívelésügyi miniszter fogja megadni.

A feldolgozott paprika bejelentése, zár alá vétele és vásárlása.

5. §.

A feldolgozott paprikakészlet birtokosa, ha készlete 10 kg-ot meghalad, köteles készletét a jelen rendelet hatálybaléptétől számított 8 nap alatt minőség szerint részletezve a Hadi Termény Részvénytársaságnak bejelenteni.

Nem esnek az első bekezdés szerinti bejelentés alá azok a feldolgozott paprikakészletek, amelyeket már az 1. §. értelmében megvételre felajánlottak, illetőleg a 3. §. értelmében bejelentettek.

6. §.

Mindennemű feldolgozott paprikakészlet a készletbirtokos saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó részében a jelen rendelet erejénél fogva zár alá vétetik. A birtokos zár alá vett készletével a zár hatálya alatt nem rendelkezhetik, és köteles azt a Hadi Termény-részvénytársaság utasításai szerint forgalomba hozni. A házi és gazdasági szükséglet címén visszatartott készlet mértékét vitás esetben az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter állapítja meg.

Feldolgozott paprika a nagykereskedelmi forgalomban csupán a körzet szerint illetékes, a m. kir. földmívelésügyi miniszter által felhatalmazott vegykisérleti (vegyvizsgáló) állomás (intézet) által végzett vizsgálat és ólomzárolás után hozható forgalomba.

Ipari üzemében paprikát felhasználó vállalat, mint például vendéglő, kifőzés, konzervgyár, hentesüzem stb. paprikát csakis üzeme céljaira használhat fel; üzemének beszüntetése esetében fennmaradó készletét köteles a Haditermény-részvénytársaságnak, illetőleg bizományosának haladéktalanul megvételre felajánlani.

7. §.

A Hadi Termény-részvénytársaság bizományosai közül továbbeladás céljára az vásárolhat feldolgozott paprikát, aki a paprika forgalombahozatalával már az 1915. évben iparszerűen foglalkozott, és igazolványa kifejezetten ilyen paprika vásárlására szól.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter indokolt esetben megengedheti, hogy oly egyén (cég stb.) is kaphasson bizományosi megbízást, aki az első bekezdésben említett kellékekkel nem rendelkezik. A bizományos kötelezettségeire nézve egyebekben az 1. §. 3. és 4. bekezdésében foglaltak irányadók. Paprikaőrlőmalom tulajdonosa paprikabizományosi megbízást egyáltalában nem kaphat.

A feldolgozott paprika ára és esomagolása.

8. §.

A feldolgozott paprikáért követelhető legmagasabb ár a magyar szent korona országainak egész területére kilogrammonkint tiszta súlyra a következő:

a nagykereskedelmi forgalomban: *a)* elsőrendű paprikáért 30 korona, *b)* másodrendű paprikáért 25 korona, *c)* harmadrendű paprikáért 20 korona; *a közvetlen fogyasztás célját szolgáló (kiskereskedelmi) forgalomban*: *a)* elsőrendű paprikáért 35 korona, *b)* másodrendű paprikáért 29 korona, *c)* harmadrendű paprikáért 24 korona.

9. §.

A zárt csomagokban, dobozban vagy ládában forgalomba hozott paprika csomagolásán fel kell tüntetni a tiszta súlyt, a paprika forgalombahozatalára vonatkozó szabályok megtartásáért felelős személy (cég) nevét és a paprika minőségét.

Ellenőrzés.

10 §.

A bejelentés vagy a megvételre felajánlás helyességének megállapítása végett a közigazgatási hatóságnak jogában áll a bejelentésre vagy megvételre való felajánlásra kötelezett készletét, raktárát, üzleti könyveit és levelezését megvizsgálni. A vizsgálatot a Hadi Termény-részvénytársaság kívánságára is el kell rendelni, és ez a vizsgálatnál kiküldöttje által közreműködhetik.

Paprika behozatala és kivitele.

11. §.

A vámküldföldről származó bárminemű paprika belföldön való forgalombahozatalának feltételeit és módozatait az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter állapítja meg.

Bárminemű paprikának a magyar szent korona országainak területéről való kivitele kizárólag a Hadi Termény-részvénytársaság útján történhetik.

Büntető rendelkezések.

12. §.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi vagy kijátsza, különösen a megállapított legmagasabb árnál magasabb árt kér, elfogad, ad vagy igér, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással, valamint kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért az alkalmazandó pénzbüntetés, kétezer koronán felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Aki paprikát a megállapitott legmasabb árnál magasabb áron vásárol, vagy annak fizetését megigérte, az e kihágás miatt nem büntethető, ha azt a hatóságnál feljelenti.

Ama készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. A rendőri büntető eljárás során elkobzandó készlet értékének egyötöde a fel-

jelentőt illeti, a többi része, a felmerült költségek levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapja javára fordítandó.

A kihágási eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

Kártérítő összeg.

13. §.

Aki zár alá vett paprikakészletét akár egészen, akár részben jogellenesen felhasználja, elfogyasztja, elidegeníti, megsemmisíti, vagy a közszükséglet kielégítése elől egyéb módon jogellenesen elvonja, arra a törvényhatóság első tisztviselője, a fél meghallgatása után, a kihágási eljárás befejezésétől számított 30 nap alatt megindítandó eljárás keretében az 1916 : IV. t.-c. 2. §-a értelmében a közszükséglet kielégítése alól elvont készlet értékének kétszereséig terjedhető kártérítő összeget szabhat ki, amelyet, a felmerülő eljárási költség levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapja javára kell fordítani. A marasztaló határozat ellen közlésétől számított 15 nap alatt fellebbezésnek van helye az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszterhez.

A kártérítő összeg kiszabása a cselekmény elkövetőjének büntetőjogi felelősségét nem érinti.

Katonai készletek.

14. §.

E rendelet rendelkezései nem vonatkoznak a katonai igazgatás birtokában levő paprikakészletekre.

Záró rendelkezések.

15 §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Ezzel a nappal az ugyane tárgyban kiadott 1.505/1917. M. E. számú (a

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi január hó 26-án.

Budapesti Közlönynek 1917. évi április hó 26. napján megjelent 96. számában kihirdetett) rendelet helyébe a jelen rendelet lép.

A jelen rendelet hatálya, amennyiben a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkozik, Horvát-Szlavonországok területére is kiterjed. Horvát-Szlavonországokban ezt a rendeletet, amennyiben végrehajtása az ottani önkormányzat körébe tartozik, a bán hajtja végre.

Budapesten, 1918. évi január hó 23-án.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2282.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 29.347. számú rendelete,

a prémbőrök forgalmának korlátozásáról.

A m. kir. minisztérium 1.120/1918. M. E. számú rendeletében[1]) nyert felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §.

A m. kir. minisztérium 3.966/1917. M. E. számú rendeletének[2]) 11. §-ában foglalt azon határozmányt, amely szerint mindenféle kikészített bőr csak a 3.584/1917. M. E. számú rendeletben[3]) megszabott szállítási igazolvánnyal szállítható, ezennel kiterjesztem a prémbőrökre is.

2. §.

A prémbőrökre vonatkozó szállítási igazolványok a Népruházati bizottságnál (Budapest, V., Aulich-utca 5.) kérelmezendők.

3. §.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi, az a 3.584/1917. M. E. számú rendelet 4. §-ának határozmányai szerint büntetendő.

[1]) Lásd a 6893. o.
[2]) Lásd a 3680. o.
[3]) Lásd az 5447. o.

4. §.

Ez a rendelet 1918. évi május hó 1. napján lép életbe. Hatálya kiterjed a Magyar Szent Korona Országainak egész területére.

Budapesten, 1918. évi április hó 18-án.

Szterényi József s. k.
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

2283.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 191. M. E. számú rendelete,

a sertésvágás korlátozásáról, valamint az élő sertésekért és a sertéstermékekért követelhető legmagasabb árak megállapitásáról szóló 4.465/1917. M. E. számú rendelet módositásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A termelő és a viszonteladó között való forgalomban métermázsánkint (100 kg.) tiszta sulyra nyers disznózsírért (mindennemű nyers disznózsírért és nyers szalonnáért) 970 koronánál, mindennemű friss sertéshusért pedig — ideértve a lehuzott vagyis szalonna nélküli félsertést is — 850 koronánál magasabb árt követelni vagy fizetni tilos.

A leölt szalonnás sertéseknek egészen vagy féldarabokban való adásvétele esetében követelhető legmagasabb árt a 4.465/1917. M. E. számú rendelet[1]) 7. §-ában megnevezett hatóságok állapítják meg, ez az ár azonban métermázsánkint (100 kg.) tiszta sulyra a 920 koronát nem haladhatja meg.

Olvasztott disznózsír eladásánál a termelő és a viszonteladó közötti forgalomban métermázsánkint (100 kg.) tiszta sulyra 1100 koronánál magasabb árt követelni vagy fizetni tilos.

A jelen §-ban vagy ennek alapján megállapított legmagasabb árakat a termelés helyén, a vasuti vagy hajóállomáson való átadás esetére, csomagolás nélkül kell érteni. Ha a csomagolást az eladó

[1]) Lásd a 6263. o.

szolgáltatja, azért a vevőnek tölgyfahordóban való szállítás esetében legfeljebb a vételár 4%-át, másnemű csomagolás esetében pedig legfeljebb a vételár 3%-át számíthatja fel a vételáron felül.

2. §.

A 4.465/1917. M. E. számú rendelet 8. §-ának első bekezdése akként egészittetik ki, hogy a 4.465/1917. M. E. számú rendelet 7. §-ában megnevezett hatóságok a jelen rendelet alapján megállapított árakat legkésőbb a jelen rendelet kihirdetésétől számított 8 napon belül kötelesek az illető törvényhatóság hivatalos lapjában, valamint az érdekelt községekben és városokban a helyi szokásoknak megfelelően közhírré tenni és azokat az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszterhez, Horvát-Szlavonországokban pedig a bánhoz felterjeszteni.

3. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Ettől a naptól kezdve a 4.465/1917. M. E. számú rendelet 5. §-a hatályát veszti.

A jelen rendelet területi hatályára a 4.465/1917. M. E. számú rendelet 13. §-a irányadó.

Budapesten, 1918. évi január hó 11-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2284.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.249. M. E. számú rendelete,

a sertésvágás korlátozásáról, valamint az élősertésekért és a sertéstermékekért követelhető legmagasabb árak megállapitásáról szóló 4.465/1917. M. E. számú rendelet módositásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi január hó 13-án.

1. §.

A 4.465/1917. M. E. számú rendelet[1]) (l. a Budapesti Közlönynek 1917. évi november hó 20. napján megjelent 268. számában) 3. §-a akként egészíttetik ki, hogy a 40 kilogrammnál nehezebb, de legfeljebb 50 kilogramm súlyú élősertéseknek a hizlaló vagy az állattartó részére történő eladásánál követelhető vagy fizethető legmagasabb ár élősúly-kilogrammonkint 7 korona 50 fillér.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján[2]) lép életbe. Területi hatályára nézve a 4.465/1917. M. E. számú rendelet 13. §-a irányadó.

Budapesten, 1918. évi március hó 22-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2285.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 1918. évi 37.000. számú rendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez,

az élő sertések belföldi forgalmának szabályozásáról.

Az élő sertések szállítása feletti rendelkezés a 4.782/1917. M. E. számú rendelettel[3]) az én hatáskörömbe utaltatván, annak belföldi forgalmát a földmívelésügyi miniszter úrral egyetértőleg következőleg szabályozom.

Élő sertést a belföldön vasuton vagy hajón csakis engedélyemmel szabad szállítani. Ennélfogva aki a belföldre vasúton vagy hajón sertést szállítani akar, köteles ezen szándékát a szállítandó sertések darabszámának, átlagos súlyának, minőségének (tenyészsertés, sovány, hízott sertés), a feladó és címzett nevének és lakhelyének, továbbá a sertések tartózkodási helyének, a feladó és rendeltetési állomásnak, valamint a szállítás céljának (tenyésztésre, továbbtartásra, levágásra stb.) közlésével az Országos Sertésforgalmi Irodának (Budapest, V., Bálvány-utca 7. sz.) bejelenteni.

Az Országos Sertésforgalmi Iroda által naponkint hozzám bemutatandó kérelmek alapján a szállításra vonatkozó engedélye-

[1]) Lásd a 6263. o.

[2]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi március hó 24-én.

[3]) Lásd az 6268. o.

met közvetlenül fogom a feladó állomásra illetékes állatorvossal és a szállítást kérő féllel, az engedély megtagadása esetén pedig azt az utóbbival távíratilag közölni.

A marharakodó állomásokhoz kirendelt állatorvosok tehát, az alábbi kivételektől eltekintve, élő sertések feladásánál csak akkor működhetnek közre, ha a szállításhoz szükséges fenti engedélyt hozzájuk intézendő táviratban már megadtam. A berakás megtörténte után pedig kötelesek az Országos Sertésforgalmi Iroda által rendelkezésükre bocsátandó ürlapokon az Irodának bejelenteni a szállítás adatait, nevezetesen: a szállított sertések darabszámát, átlagos súlyát, minőségét (tenyészsertés, sovány, hizott sertés), a feladó és címzett nevét és lakhelyét, a sertések tartózkodási helyét, a feladó rendeltetési állomást, valamint a szállítás célját (tenyésztésre, továbbtartásra, levágásra stb.).

Ezen rendeletem alól kivételt képeznek és így az előírt állategészségügyi feltételek fennforgása esetén előzetes engedélyem kikérése nélkül szállíthatók:

a) a tenyészkanok,

b) az Országos Sertésforgalmi Iroda, illetve bizományosai által a Hadi Termény r.-t. címére feladásra kerülő élő sertésszállítmányok.

Az Ausztriába irányuló sertésforgalmat ezen rendeletem nem érinti.

A jelen rendelet folyó évi április hó 8-án lép életbe.

Budapesten, 1918. évi március hó 28-án.

Herceg Windisch-Graetz Lajos *s. k.*
az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető
m. kir. miniszter.

2286.

A szénügyek kormánybiztosának 1918. évi 1.600. számú rendelete,

a szén, brikett és koksz forgalombahozataláról, felhasználásáról és a láncolatos kereskedelem megakadályozásáról.

A m. kir. minisztériumnak 4.956/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23. napján megjelent

296. számában kihirdetett) rendelete[1]) alapján a következőket rendelem:

1. §.

Szenet, brikettet vagy kokszot csak arra a célra szabad felhasználni, amelyre azt az Országos Szénbizottság a fogyasztóhoz intézett értesitése szerint kiutalta.

Aki szenet, brikettet vagy kokszot kereskedőtől vásárol, az, amennyiben az említett tüzelőanyagokat nem kiszállítási jegy vagy vásárlási igazolvány alapján vásárolja, köteles a kereskedővel közölni azt a célt, amelyre a vásárolt szenet, brikettet vagy kokszot felhasználni kívánja. A kereskedő köteles a fél által megjelölt célt a számlában vagy szállítási jegyen feltüntetni. A kereskedő nyilvántartást tartozik vezetni arról, hogy kinek, milyen célra és milyen mennyiségben szolgáltatott ki szenet, brikettet vagy kokszot.

Háztartási célokra kiszolgáltatott szén, brikett vagy koksz kizáróan háztartási célokra, ipari vagy mezőgazdasági célokra kiszolgáltatott szén, brikett vagy koksz pedig csupán annak az ipari vagy mezőgazdasági üzemnek a céljaira használható fel, amelyre azt az Országos Szénbizottság kiutalta, vagy a kereskedő kiszolgáltatta.

2. §.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátsza, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és a 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a értelmében hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ama készletek tekintetében pedig, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. A kihágás miatt eljárásra hivatott hatóságot az idézett 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a állapítja meg.

3. §.

E rendelet 1918. év március hó 21-én lép életbe. Területi hatályára nézve a 4.956/1917. M. E. számú rendelet 8. §-a irányadó.

Budapesten, 1918. évi március hó 16-án.

Vázsonyi Jenő *s. k.*
a szénügyek kormánybiztosa

[1]) Lásd a 6051. o.

2287.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 307. M. E. számú rendelete,

az állati szőrfélék forgalombahozatalának korlátozása és legmagasabb árának megállapitása tárgyában 1.337/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet kiegészitéséről.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Azok a készletbirtokosok, akik az állati szőrfélék forgalombahozatalának korlátozása és legmagasabb áruk megállapítása tárgyában 1.337/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet[1]) (l. a Budapesti Közlönynek 1917. évi április hó 28. napján megjelent 98. számában) 4. §-a szerint kötelesek készletüket az idézett rendelet hatálya alá eső szőrfélékből a Szőrközpontnak megvételre felajánlani, készletüket, ha az 1.000 kgr.-ot meg nem halad, az 1.337. 1917. M. E. számú rendelet 4. §-ában a felajánlásra megszabott időn belül eladhatják olyan személyeknek, akiket a kereskedelemügyi miniszter az 1.000 kgr.-ot meg nem haladó ily szőrkészletek megvásárlására feljogosít. A készletbirtokos az eladással mentesül e felajánlás kötelezettsége alól, köteles azonban a szőrkészlet minőségét, mennyiségét és raktározási helyét a vevő megnevezésével az ügylet megkötésétől számított három napon belül a Szőrközpontnak bejelenteni. A vevő a jelen §. alapján megvett készletért a hatóságilag megállapított legmagasabb árt köteles fizetni, és köteles a megvett szőrkészleteket az eladó nevének és lakóhelyének, továbbá a szőrkészlet minőségének és mennyiségének pontos feltüntetésével a felajánlásra az 1.337/1917. M. E. számú rendelet 4. §-ában megszabott módon és az ott megszabott határidőn belül a Szőrközpontnak megvételre felajánlani.

A Szőrközpont az ilyen készletért a vásárlásra jogosultnak az 1.337/1917. M. E. számú rendelet szerint megállapitandó áron felül kereskedői jutalékot köteles fizetni, amelynek nagyságát a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

[1]) Lásd az 4584. o.

2. §.

A Szőrközpont által a szőrfélék továbbadásánál az 1.337/1917. M. E. számú rendelet 9. §-ának második bekezdése szerint felszámítható jutalékban benne foglaltatik az 1.000 kgr.-ot meg nem haladó szőrkészletek megvásárlására feljogosított személynek a jelen rendelet 1. §-ában említett kereskedői jutaléka is.

3. §.

Az 1.337/1917. M. E. számú rendelet egyebekben érintetlenül marad.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe.

Területi hatályára és végrehajtására nézve az 1.337/1917. M. E. számú rendelet 11. §-a irányadó.

Budapesten, 1918. évi február hó 16-án.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2288.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 1918. évi 55.700. számú rendelete,

a tarhonya és a száraz tészta előállításáról, forgalombahozataláról és legmagasabb árának megállapításáról.

A m. kir. minisztérium 3.510/1917. M. E. sz. rendeletének[2]) 14. §-ában nyert felhatalmazás alapján a *tarhonya,* valamint a *száraz tészta* előállításának és forgalombahozatalának közelebbi feltételeit az alábbiakban állapítom meg:

1. §

A Hadi Termény r.-t. által követelhető legmagasabb ár a magyar szent korona országainak egész területén: a főzőlisztből készült tarhonyáért 120 korona, a főzőlisztből készült közönséges kocka- és rövid metélt tésztáért 130 korona. Egyéb ilynemű itt fel nem sorolt vagy egyéb lisztfajtákból készült tésztaneműek árát

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi február hó 26-án

[2]) Lásd az 5615. o.

az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter esetről-esetre állapítja meg.

2. §.

A jelen rendelettel megállapított legmagasabb árt készpénzfizetés mellett, métermázsánkint (100 kg.) tisztasúlyra, göngyölet nélkül kell érteni, s az magában foglalja a rakodóállomáshoz való szállitási költséget is. Az eladó a göngyölet súlyát az eladott tarhonya, illetőleg száraz tészta súlyába nem számíthatja be.

Ha a göngyöletet az eladó szolgáltatja, azt a vevőnek külön felszámíthatja.

3. §.

A vételár hitelezése esetében az eladó kamatot követelhet. Ez azonban legfeljebb 2%-kal lehet magasabb, mint az Osztrák-Magyar Banknál az ügylet megkötésekor érvényben álló váltóleszámítolási kamatláb.

4. §.

Ha a tarhonya vagy száraz tészta árusítása a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalomban (kicsinyben vagy részletkereskedésben) történik, az eladó csak olyan árt számíthat, amely a megállapított legmagasabb árt legfeljebb 15%-kal haladja meg.

5. §.

A 3.299/1916. M. E. számú rendeletnek[1]) a jelen rendelettet nem érintett rendelkezései továbbra is irányadók.

6. §.

A jelen rendelet valamely rendelkezésének megszegése vagy kijátszása a 3.510/1917. M. E. számú rendelet 20. §-a értelmében kihágás s az ott meghatározott büntetés alá esik, ehhez képest hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapitható annak a nyereségnek az összege, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés, kétezer koronán felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

[1]) Lásd a 3449. o.

7. §.

A vámkülföldről származó lisztből előállított tarhonya és száraz tészta, valamint a vámkülföldről származó tarhonya és száraz tészta forgalombahozatalára a jelen rendelet rendelkezései nem vonatkoznak.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Ettől a naptól kezdve a jelen rendelet lép a 3.299/1916. M. E. sz. rendelet 2—5., 7. és 8. §-ai helyébe.

Budapesten, 1918. évi február hó 7-én.

Herceg Windisch-Graetz Lajos *s. k.*
az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető
m. kir. miniszter.

2289.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt Vezető m. kir. miniszter 1918. évi 26.000. számú rendelete,

a tehéntejből készülő vaj, turó és sajt legmagasabb árának ujbóli megállapitásáról.

A tehéntej és tehéntejtermékek forgalomba hozatalának és felhasználásának szabályozásáról szóló 98/1917. M. E. sz. rendelet[2]) 3. §-ában, úgyszintén a tehéntejért, valamint egyes tejtermékekért követelhető legmagasabb árak megállapításáról szóló 1.438. 1917. M. E. sz. rendelet[3]) 3. §-ában nyert felhatalmazás alapján, figyelemmel a tej árának a 130.000/1917. sz. rendelet[4]) alapján megállapított 40%-os emelésére, a tehéntejből készült vaj, turó és sajtféleségek legmagasabb árát további rendelkezésig a következőképen állapitom meg:

I. Vaj.

Az elsőrendű vajnak, vagyis amelynek víztartalma 18%-nál kevesebb, és zsírtartalma legalább 80%, legmagasabb ára a termelő és a viszontelárusító közti viszonylatban:

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi február hó 9-én.
[2]) Lásd a 4594. o.
[3]) Lásd a 4601. o.
[4]) Lásd az 6319. o.

a) hordóban vagy 5 kg.-os tömbökben — helyt feladóállomás-csomagolással együtt kg.-kint 14 K,

b) 1/2 kg.-os és ennél kisebb csomagokban kiformálva és csomagolva (papirossal együtt) — helyt feladó állomás — kg.-kint 14 K 50 f,

a nagy- és kiskereskedő közti viszonylatban:

a) hordókban vagy 5 kg.-os tömbökben kg.-kint 14 K 50 f,

b) 1/2 kg.-os és ennél kisebb adagokban kiformálva és csomagolva (papirossal együtt) ára kg.-kint 15 K 20 f.

A fogyasztó számára az elsőrendű vaj legmagasabb ára kg.-kint 16 K.

A másodrendű vajnak (irósvaj, főzővaj, falusi vaj, stb.), vagyis amelynek víztartalma 18% vagy ennél több, de legfeljebb 25%, és zsírtartalma 80%-on alul van, legmagasabb ára a termelő és viszontelárusító közti viszonylatban kg.-kint 9 K 50 f, a fogyasztó számára kg.-onkint 10 K.

25%-nál több vizet tartalmazó vaj forgalomba nem hozható; ezen tilalom megszegése az 1895 : XLVI. t.-c. büntető rendelkezései alá esik.

Az olvasztott vaj elsőrendű vajnak tekintendő.

II. Tehénturó.

A tehénturó, amelynek víztartalma legfeljebb 70% lehet, legmagasabb ára a termelő és nagykereskedő, illetve feldolgozó telep (turógyár) közötti viszonylatban — helyt feladóállomás — csomagolással együtt kg.-kint 3 K 20 f,

a nagykereskedő és kiskereskedő, illetve feldolgozó telep (turógyár) közti viszonylatban — helyt feladóállomás — csomagolással együtt kg.-kint 3 K 70 f.

A fogyasztó számára a tehénturó legmagasabb ára kg.-kint 4 K 40 f.

70%-nál több vizet tartalmazó tehénturó forgalomba nem hozható; ezen tilalom megszegése az 1895 : XLVI. t.-c. büntető rendelkezései alá esik.

III. Tehéngomolya.

Tehéngomolya teljes tehéntejből készült tejtermék, amelynek legmagasabb ára a termelőnél átvéve kg.-kint 4 K 50 f.

IV. Sajtok

1. Félkövér kemény sajtnak, vagyis amelynek zsírtartalma száraz anyagban legalább 25% (ilyenek a groji, félementhali, trappista, óvári és hasonlók), legmagasabb ára a termelő és viszonteladó közti viszonylatban — helyt feladóállomás — csomagolással együtt kg.-kint 8 K.

A fogyasztó számára ezen sajt legmagasabb ára kg.-kint 9 K 80 f.

2. *Sovány kemény sajt*, lefölözött tehéntejből készült sajt, amelynek zsírtartalma száraz anyagban 25%-nál kevesebb, ennek legmagasabb ára a termelő és nagykereskedő, illetve feldolgozó telep közötti viszonylatban — helyt feladó állomás — csomagolással együtt kg.-kint 4 K,

a nagykereskedő és kiskereskedő, illetve feldolgozó telep közötti viszonylatban kg.-kint 4 K 50 fillér,

a fogyasztó számára ezen sajt legmagasabb ára kg.-kint 5 K 50 fillér.

3. *Pogácsasajtnak* (kvargli) fogyasztásra alkalmas állapotban — 60 drb 1 kg. — legmagasabb ára a termelő és viszontelárúsító közötti viszonylatban — helyt feladó állomás — csomagolással együtt kg.-kint 7 K 80 f,

a fogyasztó részére ezen sajt legmagasabb ára kg.-kint 9 K 60 f, egy darab ára tehát 16 fillér.

4. Teljes tehéntejből készült *különleges sajtféleségek*:

A 39.000/1917. számú rendelet[1]) VI. pontja értelmében engedélyezett alábbi különleges sajtféleségek legmagasabb árát a fogyasztó részére a következőképen állapítom meg:

»Bélahalmi csemegesajt«, készítője dr. Pátkai Dániel Pusztabélahalma. Ára kg.-kint 17 K 60 f.

»Derby sajt«, készítője: Heller Pál Derby Sajt- és Vajtermelő Vállalata Budapest. Ára 5 dekagrammos darabonkint 84 fillér,

»Dőri Pusztai Csemegesajt«, készítője: báró Rudnyánszky Dezső Dőripatlan. Ára 22 dekagrammos darabonkint 4 K 20 f,

11 dekagrammos darabonkint 2 K 20 f,

»Fogarasi Csemegesajt«, készítője: a fogarasi m. kir. állami ménesbirtok. Ára 20 dekagrammos darabonkint 2 K 80 f.

[1]) Lásd a 4542. o.

»Havasi Sajt«, készítője: Stauffer és Fiai Répcelak. Ára 7 dekagrammos darabonkint 90 f.

»Imperial Marke Heller«, készítője: Heller Pál Budapest. Ára 5 dekagrammos darabonkint 84 fillér.

»Limburgi csemegesajt«, készítője: Főhercegi Gazdaság Sátorhely. Ára kg.-kint 17 K 60 f.

»Mosonmegyei Csemegesajt«, készítői: a Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő-Egyesület szövetkezetei. Ára kg.-kint 14 korona.

»Noszolyi Sajt« (teljes juh-, tehén- és bivalytejből készült sajt), készítője: Schilling Ottó Károly. Ára kg.-kint 17 K 60 f.

»Palocsai Kárpáti Sajt«, készítője: Alapi Salamon Géza Palocsa. Ára 30 dekagrammos darabonkint 5 K.

»Palonczai Téglasajt«, készítője: Herz Arthur Paloncza. Ára kg.-kint 16 K 8 f.

»Pálpusztai Csemegesajt«, készítője: Heller Pál Budapest. Telephelye: Somberek. Ára 5 dekagrammos darabonkint 84 fillér.

»Pókafai Trappista«, készítője: Spiegel Lipót Pókafa. Ára kg.-kint 14 K.

»Romadour«, készítője: Stauffer és Fiai Répcelak. Ara 12 dekagrammos darabonkint 1 K 50 fillér.

»Soproni Kövér Sajt«, készítője: Soproni Központi Tejszövetkezet. Ára 10 dekagrammos darabonkint 1 K 68 f.

»Bärtschi-féle Csemegesajt«, készítője: Bärtschi János Kuczora. Ára 10 dekagrammos darabonkint 1 K 40 f.

»Esti Csillag finom Camembert«, készítője: Jörg János Pécsvárad. Ára 180 grammos dobozokban 3 K 60 f,

80 grammos dobozokban 1 K 80 f.

»Kárpáti Téglasajt«, készítője: Kobialka András Toporcz. Ára kg.-kint 16 K 80 f.

»Roquefort«, készítője: Főhercegi uradalom Végles. Ára kg.-kint 14 K,

ugyanez Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor száb. csomagolásában mintegy 1/2 kg.-os tucat doboz ára 9 K.

A termelő és viszontelárusító közötti viszonylatban ezen pontban felsorolt összes sajtokért a fogyasztó részére megállapított ár 85%-ánál több nem követelhető.

A 39.000/1917., 39.100/1917.[1]) és 54.000/1917.[2]) sz. rendeleteknek jelen rendeletemben nem érintett intézkedései továbbra is hatályban maradnak.

Budapesten, 1918. évi január hó 8-án.

Gróf Hadik János s. k.
az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter.

2290.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 14.870. számú körrendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez,

a közigazgatási hatóságoknak a tengeri-csirátlanitási eljárásban való közreműködéséről.

A magyar királyi minisztérium 4.352/1917. M. E. számú rendeletével[3]) szabályozta a tengericsira kivonásának és forgalomba hozatalának, valamint a tengeriolaj előállításának és forgalomba hozatalának kérdését.

Önvédelmi harcunk sikeres folytatása és befejezése szempontjából fontos közgazdasági érdekek parancsoló szükségként állapitják meg azt, hogy ezt a rendeletet lelkiismeretesen hajtsák végre.

Felhivom tehát $\frac{\text{az Alispán}}{\text{a Polgármester}}$ urat: utasitsa a tényleges végrehajtást foganatositó szerveket e rendelet tüzetes áttanulmányozására és rendelkezéseinek szigorú alkalmazására, valamint arra, hogy a csirátlanitás lebonyolitásánál közreműködő Országos Központi Hitelszövetkezet megkereséseinek soron kivül tegyenek eleget.

Budapesten, 1918. évi március hó 11-én.

A miniszter helyett:

Dr. Némethy Károly s. k.
államtitkár.

---

[1]) Lásd a 4604. o.
[2]) Lásd az 4548. o.
[3]) Lásd az 6320. o.

2291.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 4.434/1917. M. E. számú rendelete,

a vasanyagok forgalmának szabályozásáról szóló 465/1917. M. E. számú rendelet újabb módosításáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A 465/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi február hó 4. napján megjelent 28. számában kihirdetett) rendeletnek[1]) 1. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Azok a vas- és acélanyagok, amelyeknek forgalmát a jelen rendelet szabályozza, a következők:

a) mindenféle nyersvas, ideértve a speciális nyersvasfajtákat is, a vasötvözetek kivételével,

b) félgyártmányok, ú. m. nyers és átkovácsolt tuskó, nyerssín, buca, buga, tusak, platina, szalagvas (strips) csőgyártáshoz, valamint hengerelt vagy húzott csövek előállításához való egyéb hengerelt vas,

c) rúd és idomvas,

d) tartó és U vas,

e) sínek, váltók és hozzájuk való hengerelt apróanyagok (hevederek, alátétlemezek, ütközősínek, keresztkötések),

f) vastalpak,

g) hengerelt drót,

h) csövek (hegesztettek vagy varrat nélküliek)

i) durva lemez } mindenféle fém-

k) finom lemez } bevonattal is.

Jelen rendelet hatálya alá esnek továbbá:

l) a hengereléssel, kovácsolással vagy sajtolással előállított acéltermékek,

m) a csőhengerművek által hengereléssel, kovácsolással, sajtolással, húzással vagy heggesztéssel előállított termékek, de az *l)*

[1]) Lásd a 4616. o.

és *m)* alatti gyártmányok csak annyiban, amennyiben a közvetlen félgyártmányt is a termelő művek állítják elő,

n) az acélöntvények.

Jelen rendeletem értelmében a vasanyagok kifejezése alatt a továbbiakban az elébb felsorolt vas- és acélanyagok — ideértve mindenféle cement-, kévelt-, frissített-, tégely- és elektro-acélanyagokat stb. is — értendők.

2. §.

A 465/1917. M. E. számú rendelet 5. §-a után, 5. *a)* §-aként az alábbi rendelkezés iktatandó be:

A 2. §. 1., 2. és 3. pontjában, továbbá az 5. §. 3. bekezdésében tárgyalt kérdésekben az egyes vasanyagokra vonatkozó közelebbi utasításokat a Vasbizottság adja meg.

3. §.

Jelen rendelet hatálya 1918. évi február hó 15. napján lép életbe. Hatálya kiterjed a Magyar Szent Korona Országainak egész területére.

Budapesten, 1918. évi február hó 9-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2292.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 1918. évi 2.519. számú rendelete,

a zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzervekért követelhető legmagasabb ár megállapitásáról, valamint ezeknek forgalomba hozataláról 1917. évi november hó 2-án kiadott és a Budapesti Közlönyben 1917. évi november hó 4-én közzétett 108.900/1917. számu rendeletnek módositásáról.

1. §.

A zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzerveknek a Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság által a 2.400/1917. M. E. számú rendelet[1]) 3. §-a alapján megállapított és a 108.900/1917. sz. ren-

[1]) Lásd a 5701. o.

deletemmel[1]) jóváhagyott legmagasabb árait folyó évi december hó 1-je óta készített konzervekre vonatkozólag a következők szerint módosítom, megjegyezvén, hogy a folyó évi december hó 1-je előtt készített, illetőleg a folyó évi december hó 1-én készletben levő konzervekre továbbra is a 108.900/1917. sz. rendeletemmel megállapított legmagasabb árak maradnak érvényben.

A)

1. Cseresznye-, meggy-, málna-, köszméte-, ribiszke-, cseresznye- alma- (díszalma-), som-, szeder-, áfonya-befőtt:

	Gyári ár Korona	Fogyasztói ár Korona
1/1 doboz	7·80	9·50
1/2 »	4·30	5·20
1/4 »	2·50	3·10
1 literes üveg	9·—	11·—
1/2 » »	4·80	5·90
1/3 » »	3·50	4·30
1/4 » »	2·90	3·50
1/8 » »	1·60	2·—

2. Szamóca-, kajszinbarack- és őszibarack-befőtt:

	Gyári ár Korona	Fogyasztói ár Korona
1/1 doboz	10·20	12·50
1/2 »	5·50	6·70
1/4 »	3·10	3·80
1 literes üveg	11·80	14·40
1/2 » »	6·30	7·70
1/3 » »	4·40	5·40
1/4 » »	3·60	4·40
1/8 » »	2·—	2·45

3. Ringló-, szilva-, szőlő-, körte-, birs-, dinnye- és naspolyabefőtt:

	Gyári ár Korona	Fogyasztói ár Korona
1/1 doboz	6·80	8·30
1/2 »	3·80	4·60
1/4 »	2·25	2·80

[1]) Lásd a 6347. o.

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
1 literes üveg	8·—	9·80
1/2 » »	4·30	5·30
1/3 » »	3·20	3·90
1/4 » »	2·65	3·20
1/8 » »	1·48	1·85

4. Cseresznye-, meggy-, málna-, ribiszke-, szeder-, áfonya-, köszméte-, szőlő-iz és jam:

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
Vederben, teljes (brutto) súly tiszta (netto) súlynak véve 1 kg.	9·58	11·50
Jam, üvegben (vagy dobozban):		
1 kg.	10·60	12·70
1/2 »	5·60	6·70
1/4 »	3·10	3·70
1/8 »	1·70	2·10

5. Kajszinbarack- és szamóca-iz és jam:

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
Vederben, teljes (brutto) súly tiszta (netto) súlynak véve 1 kg.	11·40	13·70
Jam, üvegben (vagy dobozban):		
1 kg.	12·50	15·—
1/2 »	6·50	7·80
1/4 »	3·50	4·20
1/8 »	2·—	2·45

6. Elsőrendű vegyes tiszta gyümölcsiz (háromfajta gyümölcsből, zöldség hozzákeverése nélkül készült tartós árú):

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
Vederben, teljes (brutto) súly tiszta (netto) súlynak véve 1 kg.	7·—	8·40
kimérve		8·80
Faedényben, tiszta súly (edény önköltségi áron)	7·—	

7. Almaiz (miden más gyümölcs és zöldség hozzákeverése nélkül):

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
Vederben, teljes (brutto) súly tiszta (netto) súlynak véve 1 kg.	3·70	4·45
kimérve		4·45
faedényben, tiszta súly (edény önköltségi áron)	3·70	

8. Birsalmasajt (csomagolva, minden más gyümölcs és zöldség hozzákeverése nélkül):

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
1 kg.	6·50	8·—

9. Almasajt (minden más gyümölcs és zöldség hozzákeverése nélkül):

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
tisztasúlyban, (edény önköltségi áron) 1 kg. .	5·20	6·50
kimérve	—·—	6·50

10. Málnaszörp (kizárólag nem vizezett anyaléből készített festetlen árú):

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
tisztasúlyban, kölcsönadott edényben 100 kg.	675·—	—·—
Málnasuccus, teljesen tiszta, nem vizezett anyalé (hordó önköltségen) 100 kg. . . .	1083·—	—·—
Málnaszörp: palackokban 1 literes üvegben (1·3 kg.) tisztasúly	10·60	12·90
palackokban 0·7 literes (1 kg. tisztasúly) . .	7·90	9·60
palackokban 0·5 literes (65 dkg. tisztasúly) .	5·30	6·50
palackokban 0·25 literes (32 dkg. tisztasúly)	2·95	3·65
kimérve 1 kg.	—·—	8·15

11. Aszalt alma és körte, finomabb minőség, gyári készítmény

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
(csomagolás nélkül) 100 kg.	600.—	—·—
(csomagolva vagy kimérve) 1 kg.	—·—	7·35

12. Hullott és erdei vadalmából és körtéből készített közönséges aszaltárú, házi készítmény:

	Termelői ár	Nagykereskedői ár	Fogyasztói ár 1 kg.
		Korona	
a) erdei vadkörte 100 kg.	150·—	200·—	2·40
b) apró étkezési körte 100 kg. . .	250·—	300·—	3·60
c) hámozatlan almaszeletek 100 kg.	350·—	410·—	4·80

A nagykereskedői árban a zsák ára és a rendeltetési állomásra való szállítás költségei bennfoglaltatnak.

B)

13. Savanyított káposzta, fedőlevelek nélkül készített és szokás szerint sajtolt árú:

		Gyári ár	Fogyasztói ár
		Korona	
január	100 kg.	96·25	—·—
február—március	100 »	100·60	—·—
április 1. után	100 »	107·10	—·—
január, kimérve leve nélkül . .	1 »	—·—	1·44
február—március, kimérve leve nélkül	1 »	—·—	1·54
április 1-je után, kimérve leve nélkül	1 »	—·—	1·64

14. Savanyított fehér (tarló-, kerék-, kerek) répa:

		Gyári ár	Fogyasztói ár kimérve 1 kg.
		Korona	
január	100 kg.	96·25	1·44
február—március	100 »	100·60	1·54
április 1. után	100 »	107·10	1·64

15. Savanyított takarmányrépa étkezési célra:

január	100 kg.	63·20	1·—
február—március	100 »	66·—	1·04
április 1. után	100 »	70·30	1·10

16. Savanyitott (sózott) tök:

		Gyári ár	Fogyasztói ár kimérve, leve nélkül 1 kg.
		Korona	
január	100 kg.	147·—	1·94
február—március	100 »	154·—	2·04
április 1. után	100 »	165·—	2·14

17. Ecetes tök:

A felhasznált ecet arányában 100 kg.-onkint 30 K-val drágább, mint a sózott tök, amelynek alapára (januárban)		147·—	
Tehát hordóban (hordó nélkül, tiszta súlyban):			
január	100 kg.	177·—	2·24
február—március	100 »	184·—	2·34
április 1. után	100 »	195·—	2·44

18. Párolt és sózott zöldbab:

hordóban (hordó nélkül, tiszta súlyban)	100 kg.	300·—	—·—
1/1 dobozban		4·—	4·90
1/2 »		2·30	2·80

19. Ecetes zöldbab:

A felhasznált ecet arányában 10%-kal, vagyis 100 kg-kint 30 K-val drágább, mint a sózott zöldbab, amelynek ára 100 kg-kint 300 K. Tehát hordóban (hordó nélkül, tiszta súlyban)	100 kg.	330·—	—·—

20. Párolt zöldborsó:

1/1 dobozban		5·20	6·30
1/2 »		2·90	3·50

21. Sós-, vizes uborka:

	100 kg.	87·—	—·—
100 drb vegyes nagyságban . .		15·—	—·—
1 » » » . .		—·—	—·18

22. Ecetes uborka:

	Gyári ár	Fogyasztói ár kimérve, leve nélkül 1 kg.
	Korona	
5 literes üvegben (50 drb középnagyságú)	11·70	14·—
1 drb	—·—	—·26
Ecetes uborka 2 literes üvegben (45 drb apró uborka)	6·—	7·20
1 drb	—·—	—·16

Az összes fentnevezett árúknál:
1/1 doboz alatt 1 kg. bruttó súlyt
1/2 » » 1/2 » » »
1/4 » » 1/4 » » » és
1/8 » » 1/8 » » » kell érteni.

23. Paradicsomlé legalább 7% extrakt tartalommal:

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
Hordóban (kölcsönhordóval tiszta súlyban) 100 kg.	200·—	—·—
1 literes palackban	3·—	3·60
0·7 » »	2·30	2·80
0·5 » »	1·70	2·—

A palackárak parafadugóval lezárt üvegekre vonatkoznak lekötözött palackoknál a fenti árak üvegenkint 20 f-rel alacsonyabbak.

24. Felényire sűrített paradicsom legalább 15% extrakt tartalommal:

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
Hordóban (kölcsönhordóval, tiszta súlyban) 100 kg.	400·—	—·—
2/1 dobozban	9·60	11·30
1/1 »	5·20	6·20
1/2 »	2·80	3·30
1/4 »	1·60	1·90
1 literes üvegben	5·—	6·20
0·7 » »	3·70	4·50
0·5 » »	2·70	3.30

Palackárak a palackoknál parafadugóval lezárt üvegekre vonatkoznak; bekötözött palackoknál a fenti árak egyenkint 20 f.-el alacsonyabbak.

Megjegyzés a 13—24. alatti, — hordóban szállított árúkhoz.

A savanyúkáposztához, a sózott (savanyított) tökhöz, savanyított répához, savanyított ugorkához, hüvelyes zöldbab és hasonló savanyított konzervekhez használandó szállító hordók és faedények ára, illetve kölcsöndíja, valamint a hordók megvásárlásának és kölcsönzésének általános feltételeit a következőkben állapítom meg:

I.

Helyi fogyasztás esetén, illetőleg amikor a szállítás tengelyen a vevő költségére történik:

	Korona
Kölcsöndíj 15 napot meg nem haladó használati időre, 100 kg. savanyúkáposztára számítva	10·—
illetőleg kilogrammonkint	—·10
de legkevesebb (50 kg. tiszta súly után számítva) . . .	5·—
15 napon túl, legfeljebb 30 napig naponkint és 100 kg.-kint további	—·70
illetőleg kg.-kint további	—·007
de legkevesebb (50 kg. tiszta súly után számítva) naponkint	—·35
Ha a vevő a hordót (edényt) megvenni óhajtja, vagy ha azt legkésőbb 30 napon belül vissza nem szolgáltatja, az általa már esetleg fizetett vagy részéről esedékessé vált használati díj betudásával, a káposzta tiszta súlya után számitva 100 kg.-kint szállítóképes tölgyfahordóért legfeljebb	60·—
100 kg.-kint szállítóképes bükkfahordóért	50·—
100 kg.-kint szállítóképes fenyőfahordóért	40·—
100 kg.-kint szállítóképes fenyőfadézsáért, vederért vagy egyéb edényért	25·—

számítható fel a gyáros (eladó) által a vevő terhére, amelynek ellenében a hordó (edény) a vevő tulajdonába megy át.

II.

Vasúton történő szállítás esetén:

a hordó (edény) *eladási* árai az I. alatt közölt árakban, a *kölcsöndíjak* pedig az I. alatti hordóárak 30 (harminc) százalékában állapíttatnak meg. A kölcsöndíj mindenkor a savanyított árúnak a vasútra történő feladási napjától az üres hordók (edények) visszaküldése (vasútra feladása) napjáig számítandó legfeljebb 40 napi kölcsönidőtartamra szól. Ezen időn belül, vagy legkésőbb ennek elteltével a vevő a kölcsönhordót (edényt) haladék nélkül és saját költségén visszaküldeni köteles, és ha ennek forgalmi akadálya lenne, arról az eladót azonnal értesíteni tartozik, az akadály megszüntével, de legkésőbb további 8 napon belül a vevő az üres göngyölet visszaküldésére köteles, ami ha bármely okból nem történik meg, a vevő a hordót (edényt) a használati díj betudásával az I. alatti árban megvenni köteles. Kikölcsönzés mellőzésével a vevő a hordót (edényt) a fenti árban azonnal meg is veheti. A hordó (edény), mindenkor tisztára kimosva, törésmentesen szállítandó vissza. A hordónak (edénynek) az eladótól való elszállítása alatt bekövetkező esetleges rongálása a vevő, a visszaküldés alatti esetleges rongálás pedig az eladó (gyáros) veszélyére és kárára történik.

Ezen módozatok érvényesek savanyúkáposztán kívül sózott (savanyított) répa, tök, ugorka, zöld (hüvelyes) bab és hasonló savanyított konzervek szállításához használt hordók (edények) kölcsönzésére és eladására.

Paradicsomos hordók áraira a fenti tételek nem vonalkoznak. Paradicsomlé szállításához használt teljesen új tölgyfahordók eladási ára gyanánt — ha ezek minősége a tölgyfából készült új boros hordókkal megegyező — az új boros hordókra megállapított maximális árak számíthatók fel. Ha azonban az ilyen paradicsomos hordók már használtak volnának, akkor a savanyított káposztához használt hordókra megállapított árak számíthatók fel. Amennyiben a paradicsomos hordók kölcsönbe adatnának, az esetben a megfelelő hordóárak 30 (harminc) százaléka számítható fel kölcsöndíj gyanánt a savanyított káposztás hordókra megállapított időbetartás és egyéb általános feltételek mellett.

C)

25. Szárított vöröshagyma

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
(Csomagolás nélkül) 100 kg.	1200·—	—·—
Csomagolva vagy kimérve 1 kg.	—·—	14·40

26. Szárított káposzta.

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
(Csomagolás nélkül) 100 kg.	760·—	—·—
Csomagolva vagy kimérve 1 kg.	—·—	9·30

27. Szárított kelkáposzta.

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
(Csomagolás nélkül) 100 kg.	746·—	—·—
Csomagolva vagy kimérve	—·—	9·14

28. Szárított sárgarépa, petrezselyem, pasztinák, zeller, kalaráb, továbbá julienne burgonya nélkül.

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
(Csomagolás nélkül) 100 kg.	936·—	—·—
Csomagolva vagy kimérve 1 kg.	—·—	11·50

Ha a termelő (gyár, konzervkészítő) készítményeit saját detailüzletében méri ki, vagy kicsinyben adja el, akkor a fogyasztói árakat igényelheti. A helyi hatóság a fent meghatározott maximális árak keretén belül megállapíthatja azokat az alacsonyabb árakat, amelyeket a termelő a helyi piacon kicsinyben való elárusítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő (gyáros, konzervkészítő) feldolgozó telepén akár nagyban, akár kicsinyben való elárusítás esetén, ha a vevő az árút a gyári telepen veszi át, illetőleg onnan szállíttatja el, kizárólag csak a gyári árak számíthatók fel.

A 2.400/1917. M. E. számú rendelet 3. §-a alapján szedhető és az elszállításra kerülő cikkek árának 4 (négy) százalékban megállapított jutalék a gyári árakba nincsen beleszámítva, ellenben a fogyasztási árakban már benne foglaltatik; mindazok a vásárlók ennélfogva, akik szükségletüket gyáraktól szerzik meg, a megálla-

pított legmagasabb áron felül az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Részvénytársaságot illető jutalékot is fizetni kötelesek.

A gyári (termelői) árak a feladó állomáson, a fogyasztói árak pedig a kicsinyben való eladásra nézve kialakult helyi szokások szerinti átvételre értendők.

2. §.

Az eladásra kerülő konzervkészítményeknek ezen rendeletemmel megállapított legmagasabb fogyasztási árait az elárusító helyeken feltűnően és a vevők által könnyen ellenőrizhető módon ki kell függeszteni, maguk az eladásra kerülő összes készítmények pedig a termelők (gyárak és konzervkészítők), illetve a csomagolást eszközlő kereskedők által olyan minőségű jelzéssel (deklarációs címkével) látandók el, amelyeken:

a) a csomagolást eszközlő termelőknek (gyáraknak, konzervkészítőknek), illetve terménykereskedőknek cége és teljes címe,

b) a felhasznált gyümölcsök és zöldségfélék neme, valamint az a körülmény, hogy a készítmény esetleg festve lett-e és mi módon, végre

c) a készítmény netto súlya és ürtartalma világosan fel legyen tüntetve.

3. §.

A lakosságnak életszükségleti cikkekkel méltányos áron leendő ellátását biztosítandó, a 4.207/1915. M. E. sz. rendelet [1]) 2. §-ában nyert felhatalmazás alapján ezennel elrendelem mindazon konzervféléknek hatósági igénybevételét (rekvirálását), amelyeknek legmagasabb árai ezen rendelet 1. §-ában megállapítva lettek, mégis azzal a közelebbi meghatározással, hogy ezen igénybevétel csakis azokra a készletekre vonatkozik, amelyeket a konzervgyárosok (konzervkészítők), illetve zöldség-, főzelék- vagy gyümölcsféléknek bármi módon való konzerválásával iparszerűen foglalkozó ipartelepek tulajdonosai továbbeladás céljaira állítottak elő, és a 77.000/1917. sz. rendeletem értelmében az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Rt.-nak bejelenteni tartoztak.

[1]) Lásd a 2219. o.

4. §.

Az ekként igénybevett készletek csakis az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi R.-t. útján kifejezett utasításai szerint hozhatók forgalomba, s nevezetesen a részvénytársaság javaslata alapján, az Intézőbizottság meghallgatása után, az Országos Közélelmezés Hivatalt vezető m. kir. miniszter állapitja meg azt, hogy a rendelet hatálya alá tartozó konzervgyártmányok közül mekkora mennyiség fordítandó:

a) a hadsereg, a tisztviselői beszerzési csoportok, az ipari, közlekedési és bányavállalatok alkalmazottai és munkásellátási intézményei, kórházak, fogyasztási szövetkezetek, egyéb közintézmények, községi élelmiszerüzemek stb. szükségleteinek fedezésére, továbbá

b) a kereskedelem útján és közvetlenül a helyi fogyasztás és a belföldi forgalom szükségletének fedezésére.

E végből az *a)* pontban megnevezett részéről közvetlenül a konzervgyárosokhoz intézett igénybejelentésekről (megrendelésekről) a gyárosok a részvénytársaságot azonnal értesíteni kötelesek, utóbbi pedig az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. minisztertől kikért utasításnak megfelelően az engedélyezett szükségletet a megrendelést felvevő konzervgyáraktól kiutalja. Ezen kiutalásnak — amennyiben ezt készleteik lehetővé teszik — megfelelni kötelesek.

A *b)* pontban megnevezettek részéről érkezett megrendeléseket a konzervgyárosok szintén csakis az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek a Részvénytársaság útján kifejezett engedélye alapján teljesítheti, miért is az ilyen megrendeléseket a Részvénytársaságnak tudomására hozni tartoznak, amely, az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. minisztertől kikért utasításnak megfelelően, az engedély megadása vagy meg nem adása felől a közlés vételétől számított nyolc nap alatt nyilatkozni köteles. A nyilatkozat esetleges elmaradása a megrendelés teljesítésébe való beleegyezést jelenti.

5. §.

A 77.000/1917. számú rendeletemnek a készletbejelentés kötelezettségére vonatkozó részét továbbra is érvényben tartván, a bejelentésre kötelezettek készleteik csökkenésének igazolásául tartoznak

mindazokat az utalványokat és engedélyeket megőrizni, amelyek alapján gyártmányaikat forgalomba hozták.

Mindazok a zöldségből, főzelékből és gyümölcsből készített konzervgyártmányok és féltermékek (félgyártmányok), amelyekre nézve ezidőszerint maximális árak nem állapíttattak meg, további intézkedésig szabadon forgalomba hozhatók, azonban a vasúton, hajón és gépkocsin való szállításukhoz szintén szállítási igazolvány szükséges, és ezek a készletek is minden hónap 1. és 15. napján meglevő állapot szerint 10 napon belül az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi R.-t.-hoz bejelentendők.

6. §.

Az Ausztriába és vámkülföldre kiszállítható mennyiségeket az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter állapítja meg. Az ily irányú kérelmek a részvénytársasághoz nyujtandók be, amely azokat illetékes helyre továbbítja.

7. §.

A konzervgyártmányok bármely mennyiségének vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges szállítási igazolványokat az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi R.-t. igazgatósága Budapesten adja ki, amely alkalommal a konzervek forgalombahozataláért járó és a gyári maximális ár után számítandó 4 (négy) % jutalék is lefizetendő. Azon konzervgyártmányok után, amelyekre nézve maximális árak nem állapíttattak meg, jutalék nem fizetendő.

8. §.

A jelen rendelet bármely intézkedésének megszegése, kijátszása vagy az abban való közreműködés a 4.207/1915. M. E. sz. rendelet 15—18. §-ai, illetve a 2.400/1917. M. E. sz. rendelet 6. §-ának megfelelően büntettetik.

9. §.

Ez a rendelet a Budapesti Közlönyben történt kihirdetését[1]) követő nappal lép hatályba; területi érvényességére nézve a 2.400/1917. M. E. sz. rendelet 7. §-ában foglaltak irányadók.

Budapesten, 1917. évi december hó 30-án.

Gróf Hadik János *s. k.*
az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető
m. kir. miniszter.

[1]) Kihirdettetett a »Budapesti Közlöny«-ben 1918. évi január hó 9-én.

2293.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 16.758. számú rendelete,

a zsákkészletek bejelentéséről.

A m. kir. minisztérium 3.100/1917. M. E. számú rendeletének[1]) 3. §-ában nyert felhatalmazás alapján elrendelem, hogy mindazok, akik az említett rendelet 1. §-ában felsorolt zsákok felett rendelkeznek, kötelesek készletüket az 1918. évi május hó 31. napján, továbbá július hó 31. napján, szeptember hó 30. napján és november hó 30. napján volt állapot szerint legkésőbb a következő hó 10-ik napjáig a Zsákbizottságnál (Budapest, IV., Párisi-utca 2.), vagy az elsőfokú iparhatóságtól beszerezhető bejelentőlapok felhasználásával a Zsákbizottság útján a kereskedelemügyi minisztériumnak bejelenteni.

Jelen rendeletem rendelkezésének megszegése vagy kijátszása kihágást képez, amely a 3.100/1917. M. E. számú rendelet 16. §-ában foglaltaknak megfelelően büntetendő.

Budapesten, 1918. évi április hó 10-én.

Szterényi József *s. k.*
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

6. A mezőgazdasági munkák elvégzéséről gondoskodás.

2294.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 221.350. Mg. a) számú körrendelete,

az Oroszországból, Ukrainából, Finnországból és az Ausztria és Magyarország, valamint Németország által megszállott orosz területekről származó hadifoglyokkal való bánásmódról.

Az Oroszországból, Ukrainából, Finnországból és az Ausztria és Magyarország, valamint Németország által megszállott orosz területekről származó és nem katonai üzemekben foglalkoztatott hadifoglyokkal való bánásmódra vonatkozólag 1918. évi május 1-től kezdve hazaküldésük időpontjáig új szabályok lépnek érvénybe. Az ezen szabályokat tartalmazó utasítást, amely az érdekelt miniszter urakkal egyetértőleg szerkesztetett, az alábbiakban ezennel közzé teszem.

[1]) Lásd a 6356. o.

Utasítás

az Oroszországból, Ukrainából, Finnországból és az Ausztria és Magyarország, valamint Németország által megszállott orosz területekről származó hadifoglyokkal való bánásmódra vonatkozólag 1918. évi május 1-től hazaküldésük időpontjáig.

(A többi, velünk hadban álló állam hadifoglyaira ezek a határozványok nem vonatkoznak.)

1. *Alapelvek:* A békének Oroszországgal és Ukrainával történt megkötése után, az egykori orosz hadseregnek Ausztriában és Magyarországon tartózkodó tagjai még nem tekintendők szabadoknak, mert a hágai egyezmény ezeknek nem a békekötés alkalmával leendő szabadonbocsátását, hanem csak minél előbbi hazaszállítását kívánja. Ennek a végrehajtási módja külön megállapodásoknak van fenntartva, és minden államban a kényszerítő természettel biró közgazdasági viszonyok mérlegelése alapján és a szállítási lehetőségek szerint lesz megállapítva.

2. *Szabadságkorlátozások:* A hadifogolynak, mint egy velünk szemben még nem régen ellenséges viszonyban álló állam és hadsereg tagjának a jellege, valamint katonai mivolta megköveteli, illetve lehetővé teszi, hogy egyéni szabadsága, elbocsátásának időpontjáig, bizonyos tekintetben korlátoztassék.

Azok a hadifoglyok, akik a szabályokhoz nem alkalmazkodnak, csak saját rovásukra írhatják az ebből származó hátrányokat, a büntetést, katonailag szervezett és szigorúbb fegyelemmel biró munkásosztagokba történő beosztást, korlátoltabb szabadságot és a hazatérő szállítmányba leendő későbbi beosztást.

3. *Munkakötelezettség:* Az állam és az ország lakossága ellenségeink erőszakossága és népjogellenes viselkedése folytán a hadihelyzet súlyos nyomása alatt áll. A semmittevők részére nincs kenyér. Csak az, aki dolgozik, tarthat számot a manapság nagyobbrészt állami kezelésben lévő élelmezésben való részesedésre. Teljes tévedésben van az a hadifogoly, aki azt hiszi, hogy megtagadhatja a munkát a nélkül, hogy ezzel ellátása szenvedne. Egyes hadifoglyoknak az osztrák és a magyar foglyok oroszországi szabadságáról való példálódzásai csak a helyzet téves ismeretére vallanak. A mi ellenséges földről hazatérő népünk ezrei nem humánus barátságból szabaddá vált emberek, hanem kenyér nélkül szélnek eresz-

tettek, akik keserves nélkülözések, szenvedés és fáradalmak között keresik hazájukat.

4. *A jelen határozványok érvényességi köre:* A jelen módosítások kizárólag csak azokra a hadifoglyokra vonatkoznak, kik az 1916. évi Abt. 10. Kgf. 3.000. és 30.000. számú hadügyminiszteri rendeletek értelmében adattak ki munkára.

5. *A munkaadók és a katonai igazgatás közötti szerződési viszony változásai:* Kétségtelen, hogy a békeszerződéseknek az egykori Orosz birodalomból keletkezett államokkal való megkötése a katonai igazgatást feljogosítaná arra, hogy a hadifogoly munkások felhasználására vonatkozó határozványokat azonnal a megváltozott viszonyokhoz képest alkalmazza. A közgazdaság érdekeire való kötelező tekintet azonban arra indította a hadvezetőséget, hogy az új határozványok, amennyiben azok a hadifogoly munkásoknak az 1916. évi Abt. 10. Kgf. 3000. számú hadügyminiszteri rendelet szerinti alkalmazására vonatkozó határozványok XIII. A. 2. fejezetének 6., 7., 8., 9., 10. pontjaiban a munkaadóra rótt teljesítmények, illetőleg terhek tekintetében változtatást tartalmaznak, felmondás lehetősége mellett 1918. évi május hó 1-ével lépjenek életbe. Minthogy ezekről a változtatásokról a hivatalos lapban történt közzététel, illetőleg a már előzőleg kiadott ujságközlemény révén az összes munkaadók április 15-re feltétlenül tudomást fognak szerezni, a határozványoknak május hó 1-ével történő hatályba lépése folytán a XIII. A. 2. pont szerint megkívánt 14 napi felmondás lehetősége adva van.

Azok a munkaadók, akik a hadifoglyokat az új határozványok mellett megtartani nem akarják, ezt az illetékes hadifogolytábor-parancsnokságnak, illetőleg a törvényhatósági munkabizottsághoz beosztott hadifogoly ügyeleti tisztnek ajánlott levélben haladéktalanul bejelenteni kötelesek. Minden nem mezőgazdasági üzemben alkalmazott hadifogolyra nézve ezt a bejelentést a helyre nézve illetékes katonai parancsnokságnál is meg kell tenni.

Az 1—5. és 11—30. pontban foglalt többi határozványok, amelyek által a munkadó teljesítményei nem emelkednek, már április 15-én lépnek életbe.

6. *Élelmezés:* Különösen hangsúlyozni kell, hogy az orosz foglyok munkakedve emelésének egyik legfontosabb feltétele, a kiadós, egészséges és minőségileg megfelelő táplálék, és hogy a

katonai igazgatás nem hajlandó hatalmi eszközöket rendelkezésre bocsátani olyan esetekben, amidőn a hadifoglyok elégtelen táplálék vagy a munkaadó más beigazolt hibája miatt rosszul dolgoznak, vagy munkahelyüket elhagyják. Természetesen akkor, amidőn a nép maga is szűkösebb életmódra van szorítva, a hadifogoly sem kívánhat fölöslegesen bő ellátást.

7. *Ruházat:* A hadsereg és a polgárság megfogyatkozott ruhakészlete, valamint a köteles előgondoskodás arról, hogy hadseregünknek a fogságból visszatérő tagjainak rossz állapotban lévő ruhái pótoltassanak, nem engedik meg azt, hogy a katonai igazgatás az orosz hadifoglyoknak röviddel hazatértük előtt nagyobb mennyiségű ruhát bocsásson rendelkezésére. Ezért a munkaadónak ezt a nem annyira takarékosság, mint inkább a nagy hiány folytán előálló kényszerhelyzetet méltányolnia kell, és azon kell igyekeznie, hogy ezt a ruhakérdést lehetőleg a saját erejéből intézze el.

Ha a munkaadó, — mint ahogy ez kisebb osztagoknál vagy egyes foglyoknál többször elő fog fordulni, — az orosznak munkájával meg van elégedve, s neki maga szerez ruhát, azt ne rongálja meg olajfestékes bemázolással vagy más hasonló megkülönböztető jelzéssel.

A munkaadónak nem lesz joga az általa adott ruházati cikket a távozó fogolytól elvenni, kivéve, ha a fogolynak saját vagy kincstári ruhája van, amely őt eléggé védi, és katonához nem méltatlan.

8. *Dijazás:* Minden hadifogolynak igénye van ugyanolyan napszámra, amilyet ugyanazon a helyen, ugyanabban az időben, ugyanabba a szakmába tartozó szabad polgári munkás kap. Ennek a napszámnak megállapítása az elsőfokú közigazgatási hatóság feladata. A napszámbérmegállapítás minden orosz foglyot foglalkoztató munkaadóval közöltetni fog. Betartása ellenőriztetni fog, és az, aki a megállapított napszámbért nem fizette, annak az új rend hatálybalépésétől számított utánfizetésére fog kötelezteni.

9. *A természetbeni ellátás elszámolása:* A hadifogoly ellátásának költségei a munkaadó által a napszám összegéből le fognak vonatni. A munkaadó nem jogosult az élelmiszermennyiséget és annak pénzbeli ellenértékét önkényűleg megállapítani. Az előbbinek minimális mennyisége az érvényben lévő határozványok által már meg van állapítva, az utóbbit, — az időközi esetleges vál-

zásoknak megfelelőleg — a közigazgatási hatóságok fogják megállapítani, és hasonlóan, mint a napszámbéreket, közzétenni. Az élelmezésen kívül a napszámbérből semmit sem szabad levonni; ép így tilos a hadifoglyok részére olyan dolgokat eladni, amelyeknek szolgáltatására a munkaadó az 1916. évi Abt. 10. Kgf. 3.000 és 30.000. számú hadügyminiszteri rendeletek értelmében térités nélkül kötelezve van.

A bérrendszer változása, valamint a következő pontban meghatározott legalacsonyabb bér megállapítása semmi körülmények között sem szolgálhat alapul a kötelességszerű természetbeni szolgáltatások leszállítására.

A hadifogolynak a házilag (beszerzési csoport által) kezelt cikkekből nyujtható részesedése sem nagyobb, sem kisebb nem lehet, mint a helyileg megállapított élelmiszerjegy szerinti mennyiség, amelyhez a nehéz munkát végzőknek még a pótlékot is hozzá kell adni.

10. *Bérminimum:* A legalacsonyabb bérek, amelyek az 1917. évi Abt. 10. Kgf. 41.000. számú hadügyminiszteri rendelet értelmében a hadifoglyoknak, a természetbeni szolgáltatásoktól teljesen eltekintve, készpénzben feltétlenül kifizetendők, most már a következők:

Egy korona egy napra az orosz hadifogoly részére a mezőgazdaságban, és kettő korona minden egyéb alkalmazásban.

Ezeket a minimális béreket okvetlenül fel kell számitani, és a jelen rendelet 11. pontja szerint készpénzben ki kell fizetni.

11. *Készpénzfizetés:* A letétek lassankint leendő folyósithatásának érdekében, amelyeknek az elbocsátás pillanatában számos hadifogoly részére egyszerre leendő kifizetése legyőzhetetlen nehézségbe ütköznék, továbbá számtalan panasz elkerülése céljából, a napszámbér összege, amelynek készpénzben való kifizetésére a hadifoglyoknak az 1916. évi Abt. 10. Kgf. 6.300. számú hadügyminiszteri rendelet értelmében igénye van, 10 naponkinti kifizetésnél 25 koronáról 50 koronára, vagy naponkinti 5 koronára emelkedik.

A készpénznek eme kifizetési hányada a bérminimummal nem tévesztendő össze. Az utóbbi minimuma annak, amit egy hadifogoly szabad alkalmazásban, előirás szerint, 1 napi napszám fejében készpénzben kaphat, mig a készpénz kifizetési hányada a

maximuma annak, amit egy hadifogoly 10 napi napszám fejében készpénzben felvehet. A maradvány a fennálló határozványok szerint letétben tartandó, vagy a hadifogoly kívánságához képest részére megengedett tárgyak beszerzésére fordítandó.

A hadifogolytáborok, ezen határozványok hatályba léptekor, ezenkivül minden hadifoglyot, akinek letétje van, ennek nagyságáról értesiteni fogna, és az 50 koronáig terjedő letéteket egészen, az ennél nagyobb összegűekből pedig 50 koronát a hadifogoly külön felszólitása nélkül is posta útján folyósitani fognak, feltéve, hogy a hadifogoly pontos címét ismerik.

Végül 50 koronányi összeg erejéig az esetleg még beérkező postai küldemények is kifizethetők, s ezért a hadifogoly címének ismerete esetén, munkahelyére sajátkezű átvétel céljából szintén ki fognak küldetni.

A 10 naponkint szabadon kifizethető bérösszegnek a jelen pont elején 50 koronára történt fölemelése, valamint az 50 koronáig szabadon kifizethető letétek és postai küldemények révén az az összeg, amely felett a hadifogoly szabadon rendelkezik, ugyan lényegesen emelkedik, mindazonáltal ez aggodalmat nem okozhat, mert a pénz vásárló ereje most jóval csekélyebb, mint volt az eddigi rendelkezések kibocsátása idején. A letétek idejekorán leendő felszabaditása azért is mellőzhetetlenül szükséges, hogy a hazabocsátáskor az elszámolási munkák megkönnyíttessenek. Végül a kifizetések a valuta szempontjából is előnyösek.

Azt a hadifoglyot, aki a jelen határozványok kihirdetése után megszökött és visszakisértetett, akire rábizonyul, hogy szökési szándékai vannak, vagy a neki kiutalt pénzt rossz irányban használja fel, vagy munkáját bebizonyíthatólag elhanyagolja, vagy ellenszegül, a legközelebbi katonai parancsnokság vagy a hadifogoly ügyeleti tiszt, a munkaadó javaslata vagy a fogolyőr jelentése alapján újból az eddigi (régi) kifizetési rendszer alá vetheti, amely rendszer szerint minden pénzforrásból összevéve 10 naponkint csak 25 koronányi összeget kaphat kézhez, végső esetben pedig minden fizetést egy időre vagy a hazaszállításig be is szüntethet.

A hadifogoly javára ilyen esetben fennmaradó követelések épúgy, mint a már meglévő azok a fölöslegek, amelyek az új rendszer szerint a munkabér, letét és postai küldemények összegéből

a szabadon kifizethető maximumon fölül fennmaradnak, az illetékes hadifogolytábornak, s ha ez ismeretlen, a törvényhatósági gazdasági munkabizottságnak utalandók át, amelyek a foglyok hazaszállításakor ezen összegeknek a szabályszerű folyósításáért felelősek.

12. *Jutalmak és szakmánybérek* az 1917. évi Abt. 10/Kgf. 49.000. számú hadügyminiszteri rendelet értelmében a hadifoglyok helyhez kötése és munkára való buzdítása érdekében most már fokozottabb jelentőséget nyernek. Erre vonatkozólag még különös intézkedések is tétettek az 1918. évi Abt. 10. Kgf. 6.000. számú hadügyminiszteri rendelettel.

A hadifogolynak tett igéret arra nézve, hogy hazaszállítása alkalmával még külön jutalmat kap, a feltételek és az összeg magassága tekintetében írásban adandó át a hadifogolynak.

13. *Munkaidő, pihenési idő, szabadnap* tekintetében a hadifoglyokra ugyanazon feltételek érvényesek, mint ugyanolyan kategoriába tartozó szabad munkásra, ugyanazon a munkahelyen.

14. *Szabadságkiterjesztés a hadifoglyok részére:* A hadifoglyok részére nyilt terepen máris engedélyezett szabadságok általában kielégítők.

Mozgásukban a hadifoglyok területileg nem korlátoztatnak, ezzel szemben azonban a vasút használata kíséret nélkül tiltva van, és ha a munkaadó e szabály ellenére a hadifoglyot tudatosan vagy szándékosan kíséret nélkül engedi vasúton utazni, s a hadifogoly ezt az alkalmat szökésre használja fel, a munkaadó óvadékát elveszti.

A hadifoglyok kötelesek az éjjelt szállásukon eltölteni; a munkaadó vagy megbízható megbizottja köteles meggyőződni róla, hogy azok teljes számban szállásukon vannak-e. A hadifogoly katonának este 9 óra után s reggel 6 óra előtt, a rábizott munkák elvégzésétől eltekintve, szálláshelyén kívül, amely tulajdonképen az ő kaszárnyája, nincs mit keresnie.

Körmenetekben, tüntetésekben stb. való részvétel semmi esetre sem engedhető meg.

Szinház vagy mozgóképelőadás látogatása kísérettel, valamint vendéglő látogatása munka után vagy munkaszünet alatt, de nem este 9 óra után, megengedhető a hadifoglyoknak, amíg rendellenességek elő nem fordulnak. Táncmulatságok látogatása tilos.

Hadifoglyok, akik nőkkel csatangolnak és ezáltal közbosszuságot okoznak, a táborba bevonultatandók, mert sem a közerkölcs, sem pedig a közegészség nem teszi megengedhetővé az ily kicsapongásokat.

15. *Hadifoglyok szökése* az előírt módon jelentendő. Az orosz hadifoglyok előtt kihirdetendő, hogy azok a hadifoglyok, akik munkahelyüket akár azért, hogy hazájukba vagy a táborba visszatérjenek, akár pedig bármi más okból is önhatalmúlag elhagyják, továbbá azok, akik munkakészségük hiánya vagy engedetlenségük miatt március 15-ike után büntetést kaptak, utolsó sorban szállíttatnak haza.

A munkaadó nagyfokú gondatlansága által okozott szökés esetleg a többi hadifogoly bevonását és az óvadék elvesztését vonja maga után.

A szökött hadifoglyoknak az elfogás idejében a munkahelytől való távolságától fog függni, vajjon a hadifogoly eddigi munkahelyére lesz-e visszaszállítandó és ott szabadságának korlátozásával további munkára kényszerítendő, avagy pedig a táborba szállítandó és katonai munkásosztagokba osztandó-e be. Engedetlenség és munkamegtagadás esetén mindig az utóbbi eljárás alkalmazandó.

A zárt helyiségekben, ipari üzemekben stb. alkalmazott hadifoglyoknak engedélyezendő szabadság mérvét a katonai (honvéd) állomásparancsnokság, illetve ha az üzemben katonai vezető van, ez utóbbi határozza meg megfelelő mértékben. Olyan helyeken, ahol katonai szerv nincs, e meghatározás a munkaadó és községi előljáróság megegyezésével történik, ez azonban bejelentendő a csendőrségnek és az elsőfokú közigazgatási hatóságnak. Ez utóbbi, valamint minden illetékes katonai szerv és hatóság rendelkezésekre és változtatásokra jogosítva van.

A hadifoglyoknak nem kell attól tartaniok, hogy bármilyen távoleső helyen való tartózkodásuk miatt akár csak egy nappal is később cseréltetnek ki, mint ahogy az a megállapitott sorrendnek és egyezményeknek megfelel. A táborban való tartózkodás nem vezet előbbi hazaküldésre, mint ahogy a hadifoglyok gyakran egészen tévesen hiszik.

16. *Munkaadó változtatása* még a munkaadó esetleges beleegyezésével is tilos. A hadifoglyok áthelyezése tekintetében csak azok a hatóságok és szervek rendelkezhetnek, amelyeknek erre a most is érvényben levő határozványok értelmében joguk van.

17. *Általános bánásmód.* Minden visszaélés a munkaadó vagy közegei részéről, valamilyen illeték visszatartása, hivatlanok részéről történő büntetés, durva bánásmód, tettlegesség, szidalom, a hadifoglyoknak kizsákmányolása már azért is szigorúbb megtorlást követel, mert ilyenek által az ország becsülete és az Oroszországban lévő saját katonáink amúgyis súlyos helyzete lesz veszélynek kitéve.

18. *A hadifoglyok orvosi kezelésére nézve* az eddigi szabályozás marad érvényben. Sőt ez a hadifoglyoknak engedélyezett nagyobb szabadság folytán még fokozottabb jelentőséggel fog birni.

19. *Hadifoglyoknak Magyarországon, illetve Ausztriában leendő meghagyása* iránti kérelme az 1918. évi Abt. 10. Kgf. 8888. számú hadügyminiszteri rendelet értelmében kezelendő, amely a fölöttes parancsnokságnál való bejelentést teszi kötelezővé. A munkaadó köteles az ilyen kívánságot a katonai parancsnoksághoz és az elsőfokú közigazgatási hatósághoz továbbítani. A bejelentés kizárólag az előírt mintán történhetik. Az ilyen kérelmek felett a katonai igazgatás az illetékes polgári központi hatósággal egyetértésben dönt.

Oly hadifogoly, aki hazatérni nem akar, erőszakkal nem fog hazaküldetni.

Jó magaviseletű foglyok azt is kérhetik, hogy hazatérésük időpontját a hazájukban uralkodó viszonyok rendezéséig vagy bármely más figyelemreméltó okból kitolhassák. E kérés tekintetében a közvetlen előljáró katonai parancsnok (tiszt) dönt.

Annak a hadifogolynak, aki Magyarországon vagy Ausztriában akar maradni, nem kell attól tartani, hogy katonai szolgálattételre hívják be, mert az ittmaradásra adott engedély még nem feltételezi az állampolgárság elnyerését, amely különben is különös, időbeli feltételekhez van kötve.

A hadifoglyok által a házasságkötés, tulajdonszerzés, család idehozatala tekintetében gyakran felvetett nemzetközi jogi kérdésekre általános érvényű rendelkezést tenni vagy felvilágosítást adni lehetetlen, mert a dolog megítéléséhez okvetlenül szükséges az illető hadifogoly személyes viszonyainak ismerete. Az idevonatkozó kívánságot írásban kell a fölöttes parancsnokságnál előadni vagy pedig jegyzőkönyvbe venni, amelyet a legközelebbi hivatal vesz fel a hadifogollyal, s azután döntés céljából az illetékes hatósághoz

tesz át. E hatóság minden kérvényt egyénileg kezel és intéz el. A kérvény beadásánál a hadifogolynak be kell jelentenie, hogy a döntést itt akarja-e bevárni; ellenkező esetben pontos adatokat köteles adni, hogy hol érheti el az értesítés elszállítása után.

Azok a hadifoglyok, akik magyar, illetve osztrák állampolgárnőt, vagy Bosznia-Hercegovinában tartományi illetőséggel bíró nőt akarnak elvenni, kötelesek a szükséges okmányok megszerzéséig itt maradni. Ha később vissza akarnának Oroszországba térni, minthogy a hadifogolyszállítmányokkal asszonyok és gyermekek elvitele lehetetlen, mint egyedül utazók bocsáttatnak családjukkal hazájukba. Ezen időpontig szabadságukat csupán a 19. pont első bekezdése szerint szerkesztett általános, vagy pedig időleges ittmaradási kérvény benyujtásával érhetik el.

20. *Baleset ellen* a hadifoglyok ezentúl sem biztosíttatnak; de úgy baleseteknél, mint a fegyveres hadisérülés esetén ezentúl is bizonyítvány állítandó ki számukra, hogy igényeiket saját államukkal szemben érvényesíthessék.

A szabad munkásokra vonatkozó óvórendszabályok a hadifogloykra teljes egészükben érvényesek a munkaadó, illetőleg felügyelő közeg büntető- és magánjogi felelőssége mellett.

21. *Azokat a hadifoglyokat,* akik magaviseletükkel a szabadságkiterjesztésre méltatlanoknak bizonyulnak, a munkaadó vagy a polgári hatóság indítványára a hadifogoly ügyeleti tiszt bizonyos, 4 hétnél nem hosszabb időre, a katonai parancsnokság pedig tartósan megfoszthatja a kiterjesztett szabadságtól és előnyöktől.

22. *A hadifoglyokkal szemben a katonai rend áthágása* esetén alkalmazandó fegyelmi eljárás tekintetében az eddigi szabályok érvényesek.

23. *Bármilynemű bűncselekmények* megtorlására a katonai büntetőtörvénykönyv érvényes. Bizonyos bűncselekményekre engedélyezett esetleges amnesztia mindig csak a multra vonatkozik, sohasem a jövőre.

24. Minden tekintetben, amelyre nézve ez az új szabályzat nem tartalmaz módosító rendelkezést, az eddig alkalmazott szabályok érvényesek, különösen az 1916. évi Abt. 10. Kgf. 3.000. és 30.000. számú hadügyminiszteri rendeletek határozványai és e rendeletek később kihirdetett módosításai. Önkényes változtatások tilosak.

25. *Ezen határozványok nem hivatalos utánnyomásáért* a katonai igazgatás nem vállal felelősséget.

26. *Ama volt orosz tartományok* hozzátartozóira, amelyek most Oroszországtól elszakadtak,ezek a határozványok érvényesek, amennyiben rájuk nézve nem adattak vagy adatnak ki külön rendelkezések.

27. *A táborban, katonai üzemben és munkásosztagban lévő orosz legénységi hadifoglyokra, továbbá a hadrakelt seregnél levő hadifoglyokra és a hadifogoly orosz tisztekre,* végül az egészségügyi és büntetőintézetekben elhelyezett orosz hadifoglyokra különös intézkedések fognak tétetni.

28. *Más ellenséges államok* hadifoglyaira az eddigi határozványok maradnak érvényben.

29. *Kétséges kérdések,* minthogy ilyenek a hadifogoly munkások sokfélesége mellett bizonyosan előfordulnak, vagy e rendelet szellemében oldandók meg, vagy ha fontosak, bejelentendők.

30. Ha az illetékes katonai vagy polgári közeg, vagy az illetékes katonai vagy polgári hatóság azt hiszi, hogy nem viselheti egyedül a felelősséget a döntésért, vagy pedig elvi döntést kell kérnie, akkor a kérdést tudakozó íven közli az illetékes katonai parancsnoksággal, amely az ügyet belátása szerint maga dönti el, vagy pedig tovább terjeszti. Ez az utóbbi eset különösen akkor kerül szóba, ha általános, egységes elintézés, vagy pedig valamely nem katonai központi hatósággal való tárgyalás szüksége forog fenn. Olyan esetekben, amelyek a közbiztonságra, a közgazdaságra, vagy magukra a hadifoglyokra lényeges veszedelmet jelentenek, a katonai hatóság táviratilag értesítendő, amely azután belátása szerint a hadügyminisztériummal lép érintkezésbe.

Budapesten, 1918. évi április hó 12-én.

Báró Szurmay Sándor *s. k.*
m. kir. honvédelmi miniszter.

10/a. Népruházati bizottság.

2295.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.120. M. E. számú rendelete,

a ruházati ügyek intézéséről.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A ruházati ügyek egységes intézésének érdekében a kereskedelemügyi miniszter felhatalmaztatik, hogy a katonai igazgatás ruházati szükségletének és a polgári lakosság ruházati cikkekkel való ellátásának biztosítása végett megtehesse mindazokat az intézkedéseket, amelyekre a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények a minisztériumot a textil- és textilkonfekció-ipar, továbbá a bőr- és bőrfeldolgozó-ipar termelésének biztosítása és fokozása, a ruházati cikkek céljaira alkalmas textil- (ideértve papirosfonal) és bőripari nyersanyagok, félgyártmányok és készgyártmányok, valamint az ezekből készült akár új, akár már használt (ócska) ruházati cikkek behozatalának, forgalmának, feldolgozásának és felhasználásának szabályozása, közszükségleti célokra való igénybevétele és az utóbb említett ruházati cikkek árának megállapítása tekintetében felhatalmazzák, és evégből a minisztérium által vagy egyes miniszterek által e tárgyban kibocsátott rendeletektől közérdekből eltéréseket állapíthat meg.

2. §.

A kereskedelemügyi miniszter a jelen rendeleten alapuló hatáskörét, valamint a textil- (ideértve a papirosfonal-) és a bőripart érintő ügyekre alakított háborús gazdasági szervezetek (központok, bizottságok stb.) ügyeinek kormányhatósági intézését, továbbá e szervezetek birtokában levő vagy birtokukba jutó készletekkel való rendelkezési jogot általa kinevezendő miniszteri meghatalmazottra egészen vagy részben átruházhatja.

3. §.

Aki a kereskedelemügyi miniszternek vagy az általa kinevezett miniszteri meghatalmazottnak a jelen rendelet alapján kibocsátott rendelkezését, vagy az ezek alapján tett hatósági rendelkezéseket megszegi vagy kijátsza, kihágást követ el, és amennyiben a kereskedelemügyi miniszter vagy az általa kinevezett miniszteri meghatalmazott egyes cselekményekre vagy mulasztásokra nézve rendeletében nem állapított meg kisebb büntetési tételt, hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapitható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés, a vonatkozó jogszabályban meghatározott pénzbüntetés legmagasabb összegén felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, a többi része, a felmerült költség levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapját illeti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe.

Budapesten, 1918. évi március hó 14-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi március hó 17-én.

2296.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 21.546. számú rendelete,

a ruházati ügyek intézése tárgyában kiadott 1.120/1918. M. E. sz. rendelet végrehajtásáról.

A m. kir. minisztérium 1918. évi március hó 11-én kelt 1.120/1918. M. E. számú rendeletének [1]) 2. §-a alapján a ruházati ügyek egységes intézésének biztosítására dr. Maly Ferenc miniszteri tanácsost bőr- és textilügyi meghatalmazottammá kineveztem.

A meghatalmazott hatáskörébe utalom a textil- és textilkonfekcióipar, továbbá a bőr- és bőrfeldolgozó ipar termelésének biztosítására és fokozására, a ruházati ipar körébe sorozható összes anyagok, fél- és készgyártmányok, valamint az ezekből készült akár új, akár már használt (ócska) ruházati cikkek forgalmának, feldolgozásának és felhasználásának szabályozására, közszükségleti célokra való igénybevételére és árának megállapítására vonatkozó ügyek kormányhatósági intézését.

E vonatkozásban meghatalmazottam hatásköre azon szoros kapcsolat miatt, amely a polgári lakosság és a katonai igazgatás ruházati cikkekkel való ellátásának biztosítása között fennáll, nemcsak a polgári lakosság ruházati szükségletének ellátását közvetlenül célzó ügyek intézésére terjed ki, hanem kiterjed a katonai igazgatás ruházati cikkekkel való ellátás anyagának biztosítására vonatkozó ügyekre is, amennyiben azok az idevágó hazai termelés szabályozására, a készletek forgalombahozatalára, felhasználására, felosztására és hatósági célokra való igénybevételére vonatkoznak. Nem tartozik azonban meghatalmazottam hatáskörébe a katonai igazgatás részére már fenntartott anyagkészletek feldolgozására és felhasználására vonatkozó ügyeknek és nevezetesen a katonai konfekciós szállítások ügyének kormányhatósági intézése.

Meghatalmazottam közvetlenül nekem, illetőleg az ezen ügyek felülvizsgálatával megbizott államtitkárnak van alárendelve, és utasításaim értelmében jár el. Feladata továbbá a bőr- és textilügyekkel kapcsolatos központok és bizottságok összes ügyeinek kormányhatósági intézése, és különösen a központok és bizottságok által kezelt készletek felhasználására vonatkozó utasítások kiadása, vagyis

[1]) Lásd az 6893. o.

e központok és bizottságok készleteikkel csakis meghatalmazottam utasításai szerint rendelkezhetnek. Kivételt képez ez alól a központok és bizottságok ügykezelésének és számvitelének ellenőrzése, amely célra külön szerv fog felállíttatni.

A tekintetbe jövő központok és bizottságok munkájának összhangba hozatala, és főleg a rendelkezésre álló készletek legcélszerűbb elosztásának biztosítására e központok és bizottságok kiküldötteiből megbizottam közös munkabizottságot fog létesíteni, hogy ez által is a leggyorsabb és legmegfelelőbb eljárás legyen elérhető.

A ruházati ügyekre vonatkozó összes kérelmek és beadványok ezentúl a Népruházati Bizottságnál (V., Aulich-utca 5.), az egyéb fentjelzett bőr- és textilügyekre vonatkozó kérelmek és beadványok pedig vagy az érdekelt központoknál, illetve bizottságoknál, vagy közvetlenül meghatalmazottamnál terjesztendők elő, ezen ügyek intézését nevezett meghatalmazottam ellenőrzése mellett ezekre a szervezetekre ruháztam.

Budapesten, 1918. évi március hó 14-én.

Szterényi József *s. k.*
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

2297.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 980. M. E. számú rendelete,

ruházati cikkeket beszerző részvénytársaság alapitásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A kereskedelemügyi miniszter felhatalmaztatik, hogy a m. kir. minisztérium 3.966/1917. M. E. számú rendeletével[1]) felállított Népruházati Bizottság üzleti tennivalóinak ellátására oly részvénytársaságot alapítson, amely a jelzett célra nyerészkedés kizárásával alakul.

A társaság alapszabályai a kereskedelmi törvény (1875: XXXVII. t.-c.) rendelkezéseitől eltérhetnek, s a következőket kell tartalmazniok:

[1]) Lásd a 6380. o.

1. A társaság igazgatóságát és ennek tagjai sorából az igazgatóság elnökét, valamint a felügyelőbizottságot és a felszámolókat a kereskedelemügyi miniszter nevezi ki.

2. A társaság a 3.966/1917. M. E. számú rendelettel alakított Népruházati Bizottság fennállásának tartamára alakul, és a Népruházati Bizottság megszüntével, a minisztérium rendeletével megállapítandó időn belül felszámolni tartozik.

3. Az évi osztalék a befizetett részvénytőke 5%-át nem haladhatja meg.

A felszámolás befejeztével a társaság terheinek fedezése és a befizetett alaptőke visszafizetése, valamint a befizetett alaptőke után a tényleges befizetésektől a visszafizetésig folyó -- a kifizetett osztalékok által nem fedezett — évi 5% kamat kifizetése után fennmaradó vagyon a minisztérium által megjelölendő közcélra lesz fordítandó.

4. A társaság alapszabályainak és módosításuknak érvényességéhez a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyása szükséges.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe.

Budapesten, 1918. évi március hó 14-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

10/b. Állati beleket szétosztó bizottság.

2298.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 11.056. számú rendelete,

a katonai vágásokból származó állati beleket felosztó bizottság megalakításáról.

1. §.

A katonai vágásokból származó állati belekből a Magyar Szent Korona Országaira eső mennyiségnek a katonai igazgatástól, illetve a cs. és kir. bőrgyüjtő-intézet budapesti fiókjától való át-

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi március hó 17-én.

vétele, kezelése és szétosztása céljából bizottság alakíttatik, amelynek címe »Katonai vágásokból származó állati beleket felosztó-bizottság«.

A bizottság székhelye Budapest.

2. §.

A bizottság az elnökön és az alelnökön kívül 11 tagból áll.

Úgy az elnököt és az alelnököt, mint a tagokat a kereskedelemügyi m. kir. miniszter nevezi ki, még pedig egy tagot a horvát-szlavon-dalmátországi bán kijelölése alapján.

3. §.

A bizottság feladatai a következők:

a) a bizottság címére érkező bélmennyiség átvételének megszervezése, az árú átvétele, nyilvántartása, elhelyezése és az átvételi ár kiegyenlítése;

b) a nem tisztított állapotban érkező belek tisztítási munkálatainak esetleges elvégzése iránt való intézkedés;

c) a rendelkezésre álló bélmennyiségnek az érdekeltek között való szétosztására vonatkozó kulcs időnkinti megállapítása;

d) a bizottság által átvett bélmennyiség kezeléséért felszámítandó jutalék megállapítása;

e) a tisztítást igénylő bélmennyiség tisztításáért fizetendő díjak megállapítása;

f) annak megállapítása, hogy a bizottság által kiutalt bélmennyiséget az érdekeltek minő áron hozhatják a belföldön forgalomba;

g) a bél szétosztásáról, a befolyt jutalékokról és a felmerült költségekről szabályszerű könyvvezetés;

h) az ügy- és vagyonkezelésről félévenkint jelentéstétel a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez;

i) felmerülő szakkérdésekben a hatóságok és más hivatalos szervek részére véleménynyilvánítás.

4. §.

A bizottság a szétosztásra kerülő bélmennyiség után szedendő jutalékot olyképen köteles megállapítani, hogy abból a vár-

ható kezelési és ügyviteli költségek, valamint az 5. §-ban megjelölt kamatok összege fedezetet nyerhessenek.

5. §.

A bizottságnak a feladatai ellátásához szükséges pénzösszeget az érdekeltség bocsátja rendelkezésére. A bizottság a rendelkezésre bocsátott összeg után legfeljebb 6%-os kamatot fizethet.

A bizottság az elnök, az alelnök és a tagok részére a végzett munkának figyelembevételével, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter jóváhagyása mellett, tiszteletdíjat állapíthat meg.

A bizottság a feladata körébe eső munkák elvégzésére a szükséges számban akár fő-, akár mellékfoglalkozásképen irodai és szakmabeli munkaerőket alkalmazhat és ezeknek javadalmazását megállapítja.

6. §.

A bizottság az általa átvett beleket köteles az érdekeltek között felosztani. A felosztásban csakis bélkereskedők részesíthetők.

A bizottság a felosztásnál a Magyar Szent Korona Országai összes bélkereskedőinek igényeit egyaránt figyelembe venni köteles.

Amennyiben a bejelentett igények a rendelkezésre álló készletet meg nem haladják, azok teljességükben elégítendők ki, amennyiben pedig a bejelentett igények a rendelkezésre álló készletből kielégítést nem nyerhetnek, azok kielégítése a bizottság által időről-időre megállapított kulcs (3. §. *c)* pont) szerint történik.

A felosztás kulcsának megállapításánál az illető kereskedő részéről kimutatott üzleti forgalom az irányadó.

Az üzleti forgalom megállapításánál rendszerint nemcsak a háború előtt, hanem a háború tartama alatt elért forgalom is figyelembe veendő.

Amennyiben az üzleti forgalom megállapítása érdekében szükséges, a bizottság az érdekelteket megfelelő tájékoztató adatok (okmányok, üzleti levelek stb.) beszolgáltatására szólíthatja fel.

Ha az érdekelt ennek a felszólításnak — bár arra a lehetőség meg van — eleget nem tesz és a bizottság ezeknek az adatoknak hiányában a kiutalandó bélmennyiséget megállapítani nem tudja, esetről-esetre a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek döntését kéri arra nézve, hogy az illetőt a bélmennyiségben való részeltetésből kizárhatja-e.

7. §.

A katonai vágásokból származó állati beleket a bélkereskedők mindaddig, amíg ezt a belföldi szükséglet kielégítése kívánatossá teszi, — amely körülményt a bizottság állapítja meg, — kizárólag a belföldön kötelesek értékesíteni. A bizottság ennek a kötelezettségnek teljesítését szigoruan ellenőrizni köteles.

Az ellenőrzés lehetővé tétele céljából minden bélkereskedő rendes feljegyzést köteles vezetni arról, hogy a bizottság által részére kiutalt bélmennyiségből kiknek, mikor, minő árban, mekkora mennyiséget adott el, illetve szállított.

A bizottság ezeknek az adatoknak beszolgáltatását a bélkereskedőktől bármikor követelheti.

Amennyiben beigazolást nyerne, hogy valamely bélkereskedő a bizottság által részére a belföldön leendő értékesítés céljából kiutalt bélmennyiséget egészen, vagy részben külföldre szállította, az illetővel szemben a bizottság a kereskedelemügyi m. kir. miniszter jóváhagyása mellett a további bélkiutalást beszüntetheti.

Amennyiben a belföldi szükséglet kielégítése érdekében további korlátozás válnék szükségessé, a bizottság olyan értelmű javaslatot tehet a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek, hogy beleket csak ama bélkereskedők részére fog kiutalni, akik kötelezik magukat arra, hogy a bizottság által megállapított időtartam alatt a polgári vágásokból származó beleket sem fogják külföldre szállítani.

8. §.

A bizottság bevételeiről és kiadásairól szabályszerű számadást köteles vezetni, és minden naptári év üzleti eredményéről a következő évi január hó végéig zárszámadást köteles a kereskedelemügyi m. kir. miniszter elé terjeszteni.

Az összes kiadások fedezése után a bevételekből fennmaradó összeg hováfordítása iránt a kereskedelemügyi m. kir. miniszter intézkedik.

Netalán felmerülő hiányok a következő naptári év bevételeiből fedezendők.

A bizottság a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek az általa átvett belek mennyiségéről minőségenkint, valamint a foganatosított osztályozás szerint minden hónapra nézve a következő hó 10-ig jelentést tenni köteles.

A címére érkezett, de rendeltetésszerűen fel nem használhatónak (selejtesnek) talált, úgyszintén az átvétel után ilyennek bizonyult bélmennyiségekről ugyancsak az előző bekezdésben megállapított módozatok szerint teendő jelentés.

9. §.

A bizottság az érdekeltség részéről a bélelosztás módjára és egyáltalában az ezzel kapcsolatos kérdésekre vonatkozólag eléje terjesztett javaslatokat esetenkint tárgyalni, lehetőleg mielőbb határozattal elintézni és erről az érdekelteket értesíteni köteles.

A bizottság a hatáskörébe utalt kérdések tekintetében akár az érdekeltség megkeresésére, akár saját elhatározásából javaslatokat tehet a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek.

10. §.

A bizottság megállapítja ügyrendjét, és azt jóváhagyás végett a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez felterjeszti.

11. §.

Amennyiben a bizottság elnöke, vagy akadályoztatása esetén alelnöke úgy találná, hogy a bizottságnak valamely határozata akár a jelen rendeletbe, akár valamely más jogszabályba ütközik, vagy valamely közérdeket sért, a kérdéses határozat végrehajtásának felfüggesztése mellett a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek döntését köteles kikérni.

12. §.

A bizottság ügyköréből kifolyólag bármely hatósághoz közvetlenül megkeresést intézhet.

13. §.

A bizottságnak az érdekelt szakkörök képviselői köréből kinevezett alelnöke és tagjai a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek, illetve általa e célra kijelölt képviselőjének fogadalmat tesznek arra nézve, hogy a rájuk bizott ügyekben teljes pártatlansággal és a legnagyobb lelkiismeretességgel fognak eljárni, és a bizottság ügyeit, valamint a bizottsággal érintkező ügyfelek üzleti viszonyait feltétlen titoktartással fogják kezelni.

14. §.

A bizottság feloszlatása iránt a kereskedelemügyi m. kir miniszter intézkedik.

15. §.

Ez a rendelet kihirdetése után[1]) azonnal életbelép.

Hatálya a Magyar Sz. nt Korona Országainak egész területére kiterjed.

Budapesten, 1918. évi február hó 15-én.

Szterényi József s. k.
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

10/c. Élesztő ipari bizottság.

2299.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 119. M. E. számú rendelete,

Élesztőipari Bizottság alakitásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A Magyar Szent Korona Országainak sajtolt élesztővel való tervszerű ellátása céljából Élesztőipari Bizottság alakíttatik. A bizottságnak feladata a katonai, valamint a magán ipari szükségletet és a közfogyasztás szükségletét a jelen rendelet rendelkezései szerint lehetőleg biztosítani. A bizottság megalakítása iránt a kereskedelemügyi miniszter intézkedik.

2. §.

A bizottság a kereskedelemügyi, a pénzügyi, a földmívelésügyi miniszternek, az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszternek és a Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjának kiküldötteiből, valamint az érdekeltség köréből kinevezett tagokból áll.

A bizottság elnökét, valamint az érdekeltség képviselőit az érdekelt miniszterekkel egyetértőleg a kereskedelemügyi miniszter nevezi ki.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi február hó 20-án.

3. §.

A bizottság maga állapítja meg ügyrendjét, és azt jóváhagyás végett a kereskedelemügyi miniszterhez terjeszti fel, aki ezt az érdekelt miniszterekkel egyetértőleg hagyja jóvá.

Az érdekelt minisztereknek és Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjának kiküldött képviselői jogosítva vannak a bizottság által hozott határozatok ellen óvást emelni, és az ily határozatok végrehajtását a kereskedelemügyi miniszternek az érdekelt miniszterekkel, illetőleg a bánnal egyetértőleg hozott döntéséig függőben kell tartani. A kereskedelemügyi miniszternek igy hozott döntését a bizottság végrehajtani köteles.

4. §.

A bizottság elnöke, valamint a bizottságnak az érdekeltség köréből kinevezett tagjai a kereskedelemügyi miniszternek fogadalmat tesznek arra nézve, hogy a rájuk bizott ügyekben teljes pártatlansággal és a legnagyobb lelkiismeretességgel fognak eljárni, és a bizottság ügyeit, valamint a bizottsággal érintkező ügyfelek üzleti viszonyait feltétlenül titokban tartják.

5. §.

A bizottság feladatai közé tartozik:

a) a sajtolt élesztő gyártásához szükséges nyers- és segédanyagok (gabona, melasz, nyerscukor, malátacsira, ammoniumszulfát, szuperfoszfát) mennyiségének a szesztermelés korlátozásáról szóló 112.400/1917. számú pénzügyminiszteri rendelet[1]) (megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi 229. számában) vonatkozó határozmányainak szem előtt tartása mellett való megállapítása,

b) a kiutalt, illetőleg visszatartott nyersanyagoknak az egyes vállalatok között eddigi tényleges termelésük és teljesítőképességük figyelembevételével való felosztása,

c) az egyes nyersanyagokból előállítandó élesztőnyeredék megállapítása,

d) kedvezőbb élesztőnyeredék elérése céljából bizonyos üzemi változtatások megtételének elrendelése,

e) a hadicélokra dolgozó élesztőgyári vállalatok részére szükséges nyersanyag mennyiségének megállapítása, valamint polgári

[1]) Lásd a 2771. o.

vevőközönségüknek elláthatása végett más hasonló vállalatok által való kisegítésére vonatkozó intézkedések megtétele,

a bizottság feladata továbbá

f) az árszabályozásra,

g) a hadicélokra dolgozó gyárak részére szükséges nyersanyagmennyiségek kiutalására,

h) az élesztőkivitel szabályozására,

i) a sajtoltélesztő-ipart érintő egyéb kérdésekre nézve az illetékes miniszterek elé terjesztendő javaslatok megtétele.

6. §.

A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszter hozzájárulásával felhatalmazhatja a bizottságot, hogy az élesztőipari vállalatok üzemeit, könyveit és levelezését — akár megbizott és kellőképen igazolt szakértők útján is — megtekinthesse. A bizottságot ebben a működésében az érdekelt vállalatok kötelesek teljes mértékben támogatni, minden szükséges felvilágosítást megadni és a bizottságnak a bejelentésekre, az ellenőrzésekre, az üzemekben eszközlendő változtatásokra vonatkozó, valamint e rendelet keretén belül kiadott egyéb utasításait megtartani.

7. §.

A bizottság megengedheti, hogy az egyes élesztőipari vállalatok a számukra kiutalt vagy visszatartott nyersanyagokat vagy azoknak egy részét a gyártás gazdaságos voltának biztosítása végett egymásnak átengedjék. A nyersanyagoknak vagy azok egy részének átengedését, illetőleg átadását a bizottság az említett cél biztosítása végett el is rendelheti.

8. §.

Aki a 6. §. alapján elrendelt bejelentést nem teljesíti, vagy valótlan adatokat bocsát rendelkezésre, vagy a bizottságnak az ellenőrzésre és az üzemi változtatásokra, illetőleg a 7. §-ban meghatározott átengedésre vonatkozó rendelkezéseit meg nem tartja, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés, kétezer koronán felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

9. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe.

Hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Budapesten, 1918. évi január hó 12-én.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

13. Leszerelést intéző bizottság.

2300.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 552. M. E. számú rendelete,

a leszerelés folytán feleslegessekké váló katonai javak felosztását és értékesitését intéző miniszteri bizottság alakitásáról.

1. §.

A leszerelés folytán feleslegessekké váló katonai javakból a magyar szent korona országaira eső résznek a közgazdaság érdekeinek megfelelő szétosztására miniszteri intéző bizottság alakittatik.

2. §.

A miniszteri intéző bizottság feladata annak megállapitása, hogy az 1. §-ban emlitett javakat az egyes termelési ágak és azok üzemkategoriái között milyen elvek szerint kell felosztani. A bizottság

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi január hó 13-án.

hatásköréhez tartozik ezenfelül a felügyelet gyakorlása a javak értékesitésére alkotandó szerv vagy szervek felett.

3. §.

A bizottság a cs. és kir. hadügyminisztériummal és az osztrák kormánnyal (Oberkommissariat für Kriegs- und Übergangswirtschaft im k. k. Handelsministerium), amennyiben a hatáskörébe tartozó ügyekben annak szüksége felmerül, a m. kir. átmenetgazdaságügyi miniszter közvetitésével érintkezik.

4. §.

A bizottság elnöke a m. kir. átmenetgazdaságügyi miniszter; elnökhelyettese a miniszter által kijelölt államtitkár; rendes tagjai a m. kir. kereskedelemügyi, belügyi, honvédelemügyi, népjóléti és az átmenetgazdaságügyi miniszteriumnak, az országos közélelmezési hivatalt vezető miniszternek saját tisztikaruk személyzete köréből kirendelendő egy-egy képviselője, valamint az ezek akadályoztatása esetére kirendelendő helyettesek, akik a bizottság tárgyalásain a rendes tagokkal együtt egyidejüleg résztvehetnek, valamint Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok bánjának kiküldött egy képviselője. Amennyiben esetről-esetre más minisztériumok ügykörébe vágó ügyek kerülnek tárgyalás alá, erről az illetékes minisztert külön képviselő kiküldése végett értesiteni kell. Az igy kiküldött képviselő az illető tárcát érdeklő ügyek tárgyalásánál a bizottság rendes tagjait megillető jogokat gyakorolja.

A bizottság üléseibe az elnök hozzájárulásával tanácskozási joggal a szükséghez képest az egyes m. kir. minisztériumoknak, valamint az Országos Átmenetgazdaságügyi Tanácsnak, illetőleg az ennek kebelében alakitott szakosztályoknak oly tagjai vagy előadói is bevonhatók, akik nem tagjai a bizottságnak.

A mezőgazdaság és az erdészet körében értékesitendő javakból Horvát-Szlavonországoknak jutó rész felosztása és értékesitése iránt Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánja intézkedik.

5. §.

A bizottság üléseinek időpontját oly időben kell a bizottsági tagok tudomására hozni, hogy felsőbbségük utasitásait kikér-

hessék. Sürgős esetekben azonban az elnök oly ügyeket is tárgyalás alá bocsáthat, amelyek a napirenden nem szerepelnek.

Bármelyik rendes tag inditványt tehet a tárgyalás alatt álló kérdésnek a legközelebbi ülés napirendjére kitüzése iránt.

6. §.

Az elnök kitűzi az ülések idejét, megállapitja a napirendet, valamint a tárgyalandó kérdések sorrendjét; vezeti a tárgyalásokat, megjelöli azokat a kérdéseket, illetőleg határozatokat, amelyek bizalmasan kezelendők; megnyitja és berekeszti a bizottság tanácskozásait és dönt az esetleg felmerülő elnapolás iránt.

Az egyes kérdések megvilágitása után a bizottság határozatot hoz; ha azonban a bizottsági rendes tagok közül valamelyik kivánja, a bizottság a határozathozatalt nyolc napon belül megtartandó újabb ülésre halaszthatja abból a célból, hogy az addigi tanácskozások alapján szükségesnek látszó utasitások vagy felvilágositások megszerzésére alkalom nyiljék.

7. §.

A bizottság jegyzőkönyvei az összes bizottsági tagoknak megküldendők, akiknek feladatuk, hogy a bizottság tanácskozásairól felsőbbségüknek jelentést tegyenek. A miniszterelnök elé a bizottság elnöke terjeszti a jegyzőkönyveket.

Az a határozat, amelyhez a bizottságban képviselt miniszterek képviselői egyhangulag hozzájárultak, a bizottság további intézkedéseire nézve mindaddig irányadó, amig a határozatot a bizottság ugyanilyen egyhangú határozattal meg nem változtatja vagy fel nem függeszti.

Ha az előbbi bekezdésnek megfelelő egyhangú határozat nem jönne létre, a bizottság elnöke az ügyet végleges döntés végett az eset körülményei szerint a minisztertanács elé, vagy egy szűkebb miniszteri értekezlet elé terjeszti, és a bizottságot az eredményről értesiti.

Szűkebb körű miniszteri értekezlet az egyes érdekelt miniszterek kivánságára is egybehivható.

8. §.

A bizottság irodai munkálatainak ellátása iránt a m. kir. átmenetgazdaságügyi miniszter intézkedik.

9. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe.

Budapesten, 1918. évi február hó 11-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2301.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.534. M. E. számú rendelete,

a m. kir. minisztérium által — a leszerelés folytán feleslegesekké váló katonai javak felosztását és értékesitését intéző miniszteri bizottság alakitásáról — kiadott 552/1918. M. E. számú rendelet módositásáról.

Az 552/1918. M. E. számú rendelet[2]) 4. §-át a következőkép módositom:

»A bizottság elnöke a m. kir. átmenetgazdaságügyi miniszter; az elnök helyettese a miniszter által kijelölt államtitkár; két alelnököt a kereskedelemügyi és földmívelésügyi miniszterek kijelölései alapján az átmenetgazdaságügyi miniszter nevez ki; a bizottság rendes tagjai a m. kir. kereskedelemügyi, földmívelésügyi, pénzügyi, belügyi, honvédelemügyi, népjóléti és az átmenetgazdaságügyi minisztereknek, az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek saját tisztikaruk személyzete köréből kirendelendő egy-egy képviselője, illetőleg az ezek akadályoztatása esetére kirendelendő helyettesek, valamint Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjának kiküldött egy képviselője. Amennyiben esetről-esetre más minisztériumok ügykörébe vágó ügyek kerülnek tárgyalás alá, erről az illetékes minisztert külön képviselő kiküldése végett értesiteni kell. Az igy kiküldött képviselő az illető tárcát érdeklő ügyek tárgyalásánál a bizottság rendes tagjait megillető jogokat gyakorolja.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi február hó 13-án.
[2]) Lásd a 6905. o.

A bizottság üléseibe az elnök hozzájárulásával tanácskozási joggal a szükséghez képest az egyes m. kir. minisztériumoknak, az Országos Átmenetgazdaságügyi Tanácsnak, illetőleg az ennek kebelében alakitott szakosztályoknak oly tagjai vagy előadói is bevonhatók, akik nem tagjai a bizottságnak.

A mezőgazdaság és az erdészet körében értékesitendő javakból Horvát-Szlavonországoknak jutó rész felosztása és értékesitése iránt Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánja intézkedik.

Egyebekben az 552/1918. M. E. számú rendelet rendelkezései továbbra is érvényben maradnak.

A jelen rendelet kihirdetése napján [1]) lép életbe.

Budapesten, 1918. évi április hó 13-án.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2302.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.102. M. E. számú rendelete,

a leszerelés folytán feleslegesekké, illetve nélkülözhetőkké vált katonai javak forgalomba hozataláról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a leszerelés folytán feleslegesekké, illetve nélkülözhetőkké vált katonai javaknak forgalombahozatala tárgyában a következőket rendeli:

1. §.

A leszerelés folytán feleslegesekké, illetve nélkülözhetőkké vált és a magyar szent korona országait megillető katonai javak kizárólag a m. kir. minisztérium rendeletei, illetőleg az 552/1918. M. E. számú rendelet [2]) értelmében szervezett miniszteri intéző bizottság utasításai alapján hozhatók forgalomba.

2. §.

Az 1. §-ban említett javak forgalombahozatalát és értékesítését az 552/1918. M. E. számú rendelettel szervezett bizottság

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi április hó 14-én.

[2]) Lásd a 6905. o.

elnöki teendőit ellátó átmenetgazdaságügyi miniszter egy vagy több — nyilvános számadásra kötelezett — oly társaságra bizhatja, amely e rendelet határozmányainak megfelelőleg nyerészkedés kizárásával alakul. A társaság alapszabályainak és módosításuknak érvényességéhez miniszteri jóváhagyás szükséges. Az alapszabályok a kereskedelmi törvény (1875 : XXXVII. t.-c.) rendelkezéseitől eltérhetnek.

3. §.

A megbízás csak olyan nyilvános számadásra kötelezett vállalatnak adható, amelynek alapszabályai kimondják, hogy:

1. a társaság ezen rendelet hatályának tartamára alakul, és e rendelet hatályának megszüntével — a minisztérium rendeletével megállapítandó időn belül — felszámolni tartozik;

2. az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak tagjait, valamint az igazgatóságnak elnökét az 552/1918. M. E. számú rendelettel szervezett bizottság elnöki teendőit ellátó átmenetgazdaságügyi miniszter nevezi ki;

3. az évi osztalék a befizetett részvénytőkének 5%-át nem haladhatja meg;

4. az igazgatóság határozatainak végrehajtását az 552/1918. M. E. számú rendelettel szervezett bizottság elnöki teendőit ellátó m. kir. miniszter indokoltan felfüggesztheti, és amennyiben az igazgatóság a határozatot a miniszter észrevételeinek megfelelően nem módosítja, a határozatot a m. kir. minisztérium meg is semmisítheti;

5. a felszámolás befejezésével, a társaság terheinek fedezése és a befizetett alaptőkének visszafizetése, valamint a befizetett alaptőke összege után, a tényleges befizetésektől a visszafizetésig folyó és a kifizetett osztalékok által nem fedezett évi 5% kamatoknak megtérítése után fennmaradó felesleg a m. kir. minisztérium által megjelölendő közcélokra, és pedig a mezőgazdaság, az ipar és a kereskedelem fejlesztésére, valamint a népjóléti intézmények támogatására fordítandó.

4. §.

A 3. §. követelményeinek megfelelő társaság alakitásában a m. kir. kormány maga is részt vehet, és az 552/1918. M. E. számú rendelettel szervezett bizottság elnöki teendőit ellátó átmenetgazda-

ságügyi miniszter jelen rendelettel felhatalmaztatik, hogy az e célból szükséges intézkedéseket a m. kir. pénzügyminiszterrel egyetértőleg megtegye.

5. §.

A forgalombahozatallal megbizott vállalatot megillető jutalékok nagyságát és azok fizetésének módozatait — a minisztertanács hozzájárulásával — az 552/1918. M. E. számú rendelettel szervezett bizottság elnöki teendőit ellátó m. kir. miniszter állapítja meg.

6. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe.

Budapesten, 1918. évi március hó 12-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2303.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.535. M. E. számú rendelete,

a leszerelés folytán feleslegesekké, illetve nélkülözhetőkké vált katonai javak forgalombahozatala tárgyában kiadott 1.102/1918. M. E. számú rendelet módositásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Az 1.102/1918. M. E. számú (a Budapesti Közlöny 1918. március hó 13-án megjelent 61. számában kihirdetett) rendelet[2]) 3. §-a a következő szövegezést nyeri:

A megbizás csak olyan nyilvános számadásra kötelezett vállalatnak adható, amelynek alapszabályai kimondják, hogy:

1. A társaság ezen rendelet hatályának tartamára alakul és e rendelet hatályának megszüntével — a minisztérium rendeletével megállapitandó időn belül — felszámolni tartozik.

2. Az igazgatóságnak, felügyelőbizottságnak és választmánynak elnökségét és tagjait a leszerelés folytán feleslegesekké váló

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi március hó 13-án.

[2]) Lásd az 6909. o.

katonai javak felosztását és értékesitését intéző miniszteri bizottság elnöki teendőit ellátó miniszter nevezi ki; ugyanő nevezi ki a társaság egyéb esetleg létesitendő ügyvezető és véleményező szerveinek elnökségét és azok összes tagjait is.

3. Az évi osztalék a befizetett részvénytőkének 5%-át nem haladhatja meg.

4. Az igazgatóság határozatainak végrehajtását a leszerelés folytán feleslegesekké váló katonai javak felosztását és értékesítését intéző miniszteri bizottság elnöki teendőit ellátó m. kir. miniszter indokoltan felfüggesztheti, és amennyiben az igazgatóság a határozatot a miniszter észrevételeinek megfelelően nem módosítja, a határozatot a m. kir. minisztérium meg is semmisítheti.

5 A felszámolás befejezésével, a társaság terheinek fedezése és a befizetett alaptőkének visszafizetése, valamint a befizetett alaptőke összege után a tényleges befizetésektől a visszafizetésig folyó és a kifizetett osztalékok által nem fedezett évi 5% kamatoknak megtérítése után fennmaradó felesleg a m. kir. minisztérium által megjelölendő közcélokra, és pedig a mezőgazdaság, az ipar és a kereskedelem fejlesztésére, valamint a népjóléti intézmények támogatására fordítandó.

2. §.

Jelen rendelet kihirdetése napján[1]) lép életbe és ezzel egyidejűleg az 1.102/1918. M. E. számú rendelet 3. §-a hatályát veszti.

Budapesten, 1918. évi április hó 13-án.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2304.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.788. M. E. számú rendelete,

a leszerelés folytán feleslegesekké, illetve nélkülözhetőkké vált katonai javak forgalombahozatala tárgyában kiadott 1.102/1918. M. E. számú rendelet kiegészitéséről.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi április hó 17-én.

Felhatalmaztatik a földmívelésügyi miniszter, hogy a leszerelés folytán feleslegesekké vagy nélkülözhetőkké váló olyan katonai javak forgalombahozatalát, amelyek a mező- és az erdőgazdaság használatára rendelvék, e végből alapítandó nyilvános számadásra kötelezett vállalatra bizhassa. Az 1.102/1918. M. E. sz.[1]) és az 1.535/1918. M. E. sz. rendelet[2]) rendelkezései erre a vállalatra is irányadók azzal az eltéréssel, hogy a leszerelés folytán feleslegesekké váló katonai javak felosztását és értékesítését intéző miniszteri bizottság elnöki teendőit ellátó miniszter részére az idézett rendeletekben fenntartott jogokat a m. kir. földmívelésügyi miniszter gyakorolja. Ugyanez a miniszter jár el a vállalat alapításánál is az alapító m. kir. kormány nevében.

Az 552/1918. M. E. sz. rendelet[3]) 4. §-ának utolsó bekezdését a jelen rendelet nem érinti.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapesten, 1918. évi április hó 23-án.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2305.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.876. M. E. számú rendelete,

a leszerelés folytán feleslegesekké, illetve nélkülözhetőkké váló katonai javak forgalombahozatala tárgyában kiadott 1.102/1918., 1.535/1918. és 1.788/1918. M. E. számú rendeletek kiegészítéséről.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

A Hadianyag Értékesítő Intézet Részvénytársaságnak az 1.102/1918. M. E.[4]) és az 1.535/1918. M. E.[5]) számú rendeletek alapján történt megalkotása következtében mindazok a további vál-

[1]) Lásd a 6909. o.
[2]) Lásd az 6911. o.
[3]) Lásd az 6905. o.
[4]) Lásd a 6909. o.
[5]) Lásd a 6911. o.

lalatok és szervezetek, amelyek katonai eredetű javaknak az 552/1918. M. E.[1]) számú rendelettel szervezett bizottság rendelkezése szerinti forgalombahozatala céljából az 1.102/1918., vagy az 1.788/1918. M. E.[2]) számú rendeletekben nyert felhatalmazások alapján alkottattak vagy alkottatnak, az általuk átvett katonai javakat, mint az említett Hadianyag Értékesítő Intézet Részvénytársaság megbizottjai (bizományosai) hozzák — az 1.102/1918. M. E. számú rendelet 1. §-ában foglaltak figyelembevételével — forgalomba.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapesten, 1918. évi április hó 30-án.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

IV. Pénzügyi természetű rendelkezések.

1. A valutát érintő rendelkezések.

2306.

A m. kir. pénzügyminiszter 1918. évi 45.119. számú rendelete,

a forgalmon kivül helyezett nikel 10 filléres érmék kivételes beváltásáról.

A háború által okozott ama rendkivüli körülményekre való tekintettel, amelyek a lakosság egy részének megnehezítették vagy lehetetlenné tették, hogy a behivott nikkel 10 filléres érméket az 1917. évi junius hó 1-én 70.680. szám alatt kelt itteni rendelettel[3]) megállapított és 1918. évi április 30-ával lejáró határidőn belül

[1]) Lásd az 6905. o.
[2]) Lásd a 6912. o.
[3]) Lásd a 4688. o.

beváltás végett beszolgáltassák, a cs. kir. osztrák pénzügyminiszter urral egyetértőleg elrendelem, hogy a m. kir. állami pénztárak és hivatalok a 10 filléres nikkel érméket fizetéseknél és átváltáskép további rendelkezésig ezentúl is teljes névértékben fogadják el.

Ez a rendelet 1918. évi május hó 1-ével lép életbe.

Budapesten, 1918. évi április hó 22-én.

A miniszter helyett:
Dr. Grünn *s. k.*
államtitkár.

2. A közadókra vonatkozó rendelkezések.

2307.

A m. kir. pénzügyminiszter 1918. évi 1.000. számú rendelete,

a bortermelési adóról szóló 1918 : I. t.-c. végrehajtásáról.

A bortermelési adóról szóló 1918 : I. t.-c. végrehajtása iránt a következőket rendelem:

1. §.

Minden bortermelő köteles a termelés helyére illetékes községi előljáróságnál (városokban a polgármestereknél, Budapest székesfőváros területén a telephelyére illetékes kerületi előljáróságnál) vagy a polgármester, illetőleg az előljáróságok által e célra kijelölt közegnél az 1918. évi január hó végéig írásban vagy élőszóval bevallani azt a must-, illetve bormennyiséget, amelyet 1917-ben az illető községben vagy annak határában termelt. Be kell vallani azt is, hogy az 1917. évi termésből a termelő kinek és mily mennyiséget adott el, illetőleg saját fogyasztására mennyit használt fel, végül mennyi maradt készletében.

A községi előljáróság a termelőket a fentebbi kötelezettség teljesitésére az 1918. évi január hó első felében a szokásos módon

(dobszó, falragasz stb. útján) külön is figyelmeztetni köteles azzal, hogy a bevallás elmulasztása a bortermelési adótörvényben megállapitott büntetést vonja maga után.

A községi előljáróság, illetve annak kijelölt közege a bevallás alapján, valamint a netán rendelkezésére álló, szükség esetén beszerzendő egyéb adatok és hitelt érdemlő vallomások segitségével az 1918. évi február hó végéig megállapitja a termelő 1917. évi termését, az abból még visszamaradt készletet felveszi és felhivja a termelőt, hogy a megállapitott 1917. évi termés, valamint a készletfelvétel napján abból még készletben talált mennyiség közötti különbözet után járó bortermelési adót a község pénztárába különbeni végrehajtás terhe mellett hat hét alatt fizesse le. A készletben talált mennyiségről az *A.* mintának megfelelően két példányban szemleivet állit ki, annak egyik példányát a termelőnek átadja, a másik példányát pedig hivatalos kezelésre átveszi. A szemleivbe bevételezett mennyiségek után járó adó a forgalombahozatal, illetőleg a saját fogyasztásra való elszállitás időpontjában válik esedékessé.

A. minta.

Az eredeti must illetőleg le nem fejtett vörösbormennyiségből 10%, illetve 6% levonandó, és az adó az igy nyert bormennyiség után fizetendő, mivel a 10, illetőleg 6%-os apadás nemcsak a forrás, hanem a lefejtés által előidézett apadást is magában foglalja, le- vagy átfejtés avagy seprü cimén további levonásnak helye nincsen. A befizetett adóösszegekről a községi előljáróság a *B.* minta szerinti lajstromból bárcát állit ki és a beszedett összeget a szemleivekbe is beveżeti.

B. minta.

A saját termésű szőlőtörkölyből a termelő saját házi vagy gazdasági használatára készitett s kizárólag erre a célra felhasznált törkölybor (csiger, lőre) — azaz a friss szőlőtörkölyből az ebben visszamaradt boralkatrészek kivonása céljából a törkölyre felöntött vizzel, erjesztés útján előállitott ital — után bortermelési adó nem jár. Házi fogyasztás alá az a mennyiség esik, amelyet maga a termelő és családja, továbbá a cselédei és munkásai fogyasztanak el.

A fenti rendelkezések szerint az 1917. évben termelt bor után járó bortermelési adó is — a következő bekezdésben emlitett kivétellel — a termelő által fizetendő.

Ha a községi előljáróság a fentiek alapján megállapitja, hogy

a termelőnek 1917. évi összes bortermése 50 hektolitert meg nem haladt, úgy az 1917. évi termésből származó és az 1917. évi december hó 1. napja előtt eladott must és bor után járó adót nem a termelő, hanem a vevő köteles megfizetni.

Az 1917. évi december hó 1 napja után eladott must és bor után járó adót azonban abban az esetben is a termelő köteles fizetni, ha az 1917. évi termése az 50 hektolitert nem haladta volna meg.

A vevőt terhelő adó beszedése céljából a községi előljáróság a bevallás, illetőleg a szükség esetén beszerzendő egyéb adatok alapján megállapitott vevők telephelyére, ennek hiányában lakására illetékes községgel az egyes vevők által az 1917. évi december hó 1. napja előtt megvásárolt 1917. évi bormennyiséget, valamint az azután járó adó összegét annak beszedése végett közli.

A vevők telephelyére, illetőleg lakására illetékes községi előljáróság a kimutatott bortermelési adót a vevőktől beszedi, arról a *B.* minta szerinti lajstromból bárcát állit ki, és a beszedett adót annak a községi előlárőságnak, amely azt beszedésre kimutatta, elküldi. A vevők a bortermelési adót négy egyenlő havi részletben fizethetik le. Aki az engedélyezett részletet az esedékesség napján pontosan le nem fizeti, az az összes még fizetetlen összeget egyszerre azonnal befizetni köteles; késedelmi kamatok felszámitásának azonban nincsen helye. A részletek befizetését a községi előljáróság ellenőrizni köteles.

Ha a vevő a megvett bormustot vagy bort már tovább eladta volna, úgy a járó bortermelési adót ebben az esetben is a közvetlen (első) vevő köteles ugyan megfizetni, de ha igazolja, hogy a megvett bort a vételár 5%-át meg nem haladó nyereséggel adta tovább, a közvetlen (első) vevő az adó megtérítését további vevőjétől, ez pedig ismét a további vevőtől követelheti.

Ha a vevő a termelőtől vásárolt bormustot vagy bort vámkülföldre, vagy Ausztria vagy Bosznia-Hercegovina területére kiszállitotta, s ezt minden kétséget kizáró módon beigazolja, úgy kérelmére a pénzügyminiszter a bortermelési adó befizetése alól felmentést adhat.

2. §.

Az 1918. és az azt követő évek must- és bortermésére vonatkozólag a következő bejelentéseket kell megkülönböztetni:

1. a szüretelés alatti,

2. a szüretelés befejezése utáni és

3. a későbbi birtok- és tulajdonváltozásokra vonatkozó bejelentéseket.

Az 1. ponthoz. A szüretelés ideje alatt minden héten termelt és beraktározott mustot és bort az illető hét vasárnapjáig, az elszállitott vagy másnak átadott mustot és bort azonban legalább 24 órával az elszállitás előtt kell bejelenteni.

A 2. ponthoz. A szüret után beraktározott, valamint elszállitott, vagy másnak átadott mustot és bort legkésőbb 24 órával a beraktározás vagy elszállitás, illetve átadás után kell bejelenteni.

A 3. ponthoz. Ugyancsak 24 óra alatt kell bejelenteni azokat a későbbi birtok- és tulajdonváltozásokat is, amelyek az adó megállapitására vagy fizetésére befolyással vannak.

Valamennyi bejelentés irásban vagy élőszóval tehető meg. A termelésről és beraktározásról tett bejelentés alapján a községi közeg a helyszinére lehetőleg azonnal kiszáll, ott nyilvánosan megállapitja a termelt, illetve beraktározott mustnak vagy bornak mennyiségét, és eljárásának eredményet az *A.* minta szerinti szemleivben feltünteti. A szemleiv egyik példányát a bejelentésre kötelezett félnek kell átadni, a másik példány a községi közegnél marad.

Ha pedig a fél elszállitásról tesz bejelentést, úgy — az alábbiakban megállapitott kivételektől (jelen rendelet 7. és 9. §-ai) eltekintve — egyidejűleg a hektoliterenkint járó 14 K bortermelési adót is lefizetni köteles. A must, vagy pedig le nem fejtett vörösbor megadóztatása, valamint a törkölybor adómentessége tekintetében az 1918. évi és az azt követő termésekre is az 1. §. vonatkozó rendelkezései (4. és 5. bekezdések) irányadók. A községi előljáróság vagy annak közege az adó lefizetésének igazolására a *B.* minta szerinti lajstromból bárcát állit ki, s a beszedett adóösszeget a szemleivekbe is bevezeti. Az adózó fél az adóbárcát szemleive mellett gondosan megőrizni köteles.

3. §.

A községi előljáróság, illetőleg kijelölt közege minden termelőnél ennek és lehetőleg másoknak is jelenlétében három havonkint, és pedig minden év március, június, szeptember és december hó végén a készletet nyilvánosan megállapitani és a leszámolást

megejteni köteles. Az illetékes előljáróság, illetve kijelölt közege a készletfölvétel és leszámolás foganatositásának közelebbi időpontjáról az adóköteles feleket eleve értesiti.

Az előljáró közeg első feladata a tényleg készletben levő must és bor mennyiségének megállapitása, amely eljárásnál, ha a bor telt és hitelesitett hordókban van, a hitelesitési jelzés veendő alapul. Ha a hordók nincsenek hitelesitve, vagy csak részben vannak megtöltve, úgy a fél által felajánlott és elfogható legalkalmasabb módon állapitandó meg azok tényleges tartalma. Minden egyes tartálynál meg kell győződni arról is, hogy az bormustot vagy bort és nem más folyadékot tartalmaz-e. Ugyszintén meggyőződés szerzendő arról is, hogy az üresnek jelzett tartályok tényleg üresek-e.

A tényleges készlet megállapitása után a bornak a szemleívekből kitünő számszerinti készletét kell megállapitani, még pedig a következő módon:

A szemleívek bevételi és kiadási oldalainak egyes rovatait külön-külön össze kell adni s a kiadási rovatok összegeit a megfelelő bevételi rovatok összegeiből le kell vonni. A maradványok adják külön-külön a mustnak, illetve le nem fejtett vörösbornak és bornak számszerinti készletét. A mustnak, illetve le nem fejtett vörösbornak számszerinti készletéből külön-külön le kell vonni a törvény által forrásra és borseprőre engedélyezett 10, illetve 6% termelési apadást, vagyis a must, illetve le nem fejtett vörös bormennyiségeket bormennyiségekre kell átszámitani.

Ez utóbbit a szemleív bevételi oldalán megállapitott számszerinti borkészlethez kell hozzáadni, és a kettő együttvéve adja a bornak összes számszerinti készletét.

Az ily módon nyert számszerinti készletnek s az előtalált tényleges készletnek egybevetése útján állapitandó meg a hiány vagy a többlet.

Hiány esetén abból le kell vonni a törvény által engedélyezett évi 2% elpárolgási és raktári apadásnak a leszámolási időszakra aránylagosan eső részét. Ha a leszámolási időszak nem teljes hónapot is foglal magában, úgy az utóbbi figyelmen kivül hagyandó. Az elpárolgási és raktári apadás levonása után fennmaradó hiány megadózandó, s a járó adó a *B)* mintájú lajstromból kiállitandó bárca ellenében 3 nap alatt a község pénztárába befizetendő.

Az elpárolgási és raktári apadás a leszámolás megejtése alkalmával, a megadózandó hiány pedig csak az adó lefizetése után helyezendő a szemleívben kiadásba.

Ha a hiány az elpárolgási és raktári apadásnál kisebb, ez esetben apadás gyanánt csakis a tényleg mutatkozó hiány számolható el.

Az egyes leszámolások alkalmával megállapitott tényleges készletek a következő leszámolási időszakra első tétel gyanánt bevételbe helyezendők.

Minden év szeptember havának végén megejtendő leszámolás alkalmával — ha maradt borkészlet — új szemleiveket kell felfektetni s azokba a leszámolásnál megállapitott tényleges készletet első bevételi tétel gyanánt át kell vezetni. Ennek megtörténte után az adóköteles fél régi szemleíve összes mellékleteivel (bárcákkal, jegyzőkönyvekkel stb.) egyetemben bevonandó, és legkésőbb október hó 10-ig a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségnek beküldendő. Ha a termelő bormust- vagy borkészletét évközben teljesen elszállitotta, illetőleg felhasználta volna, úgy a végleszámolást a készlet kimerülése után meg kell ejteni s a szemleívet be kell vonni. Ily esetben új szemleívek felfektetése mellőzendő és a termelőnél további hivatalos szemle mindaddig nem tartható, amig a termelő termelésről vagy beraktározásról újabb bejelentést nem tesz.

Az évközben bevont szemleíveket a községi előljáróság október hó 10-ig magánál visszatartja. A pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség a szemleíveket átvizsgálja, netán felmerülő észrevételeiről a bortermelési adó kezelésével megbizott községeket értesiti, s ezek az esetleg kimutatott adóhátralékokat 8 nap alatt behajtani kötelesek.

4. §.

1. Ha a készletben levő bormust vagy bor előreláthatatlan és elhárithatatlan esemény folytán megsemmisül, a tényleg megsemmisült mennyiség a szemleívekben a következő feltételek mellett helyezhető kiadásba:

Az adótárgy megsemmisülése a községnél az esemény beálltát követő 24 óra alatt bejelentendő. A bejelentés elmulasztása, vagy késedelmes megtétele a törvényben biztositott jog elvesztésével jár.

A községi előljáróság közege lehetőleg még a bejelentés napján, vagy az azt követő napon a bejelentett megsemmisülés

összes ténykörülményeit a helyszinén az adóköteles fél vagy megbizottjának jelenlétében alaposan megvizsgálni köteles. Megállapitja, hogy miben áll a megsemmisülés ténye, mily mennyiségű bormust vagy bor semmisült meg, és különösen azt kell felderitenie, hogy a megsemmisülés mily okból, — csakugyan előreláthatatlan és elhárithatatlan esemény következtében, s nem vigyázatlanság, vagy akár vétlen gondatlanság folytán állott-e elő. A hordó csapjának nyitva felejtése, erjedésben lévő mustnak túltöltött hordókból való kiömlése, a hordó vigyázatlan kezelése, szivárgása s más hasonló események a megsemmisült mennyiségnek a szemleivből való leirására indokul nem szolgálhatnak.

A helyszini vizsgálat alkalmával az összes bormust és borkészlet a jelen rendelet 3. §-ában leirt módon felveendő, s ha a törvényes előfeltételek fennforgása megállapitást nyert, a mutatkozó hiánynak csak ama része helyezendő a szemleivekben kiadásba, amelynek megsemmisülése a vizsgálat alkalmával kétségtelenül beigazoltatott.

A vizsgálat során megállapitott hiánynál nagyobb mennyiség kiadásba nem helyezhető.

Az eljáró hatósági közeg helyszini vizsgálatának eredményéről két példányban a fentebbiek részletes előadására kiterjedő jegyzőkönyvet vesz fel, s azt a bejelentő féllel is aláiratja vagy kézjegyével elláttatja. A jegyzőkönyvnek egy-egy példánya a szemleivekhez csatolandó.

Az adófizetés megtörténte után, de az adótárgy elszállitása előtt bekövetkezett megsemmisülés esetében — amikor is a törvény 12. §-ának 2. bekezdése értelmében az adó visszatéritése engedélyezhető — a helyszini vizsgálat a fentiek szem előtt tartása mellett foganatositandó azzal a különbséggel, hogy a jegyzőkönyv három példányban veendő fel.

Az adó visszatéritése iránti kérvényt az adó befizetéséről szóló bárcának becsatolásával a községi előljáróságnál kell benyujtani, amely azt a helyszini vizsgálatról felvett jegyzőkönyv egy példányával felszerelve határozathozatal végett a pénzügyigazgatóságnak elküldi.

Az adófizetés megtörténte és az adótárgy elszállitása után bekövetkezett megsemmisülés esetére a törvény adóvisszatéritésre igényt nem nyujt.

2. Az emberi élvezetre teljesen alkalmatlanná vált bormust vagy bor a szemleiveken akkor helyezhető kiadásba, ha az minden néven nevezendő emberi élvezetre alkalmatlanná vált, és ezt a ténykörülményt a községi előljáróság helyszini vizsgálat útján minden kétséget kizáró módon megállapitotta.

A helyszini vizsgálat alkalmával az emberi élvezetre teljesen alkalmatlanná vált bormust és bor mennyisége is pontosan megállapitandó, a vizsgálat eredményéről két példányban részletes jegyzőkönyv veendő fel, s azok a szemleivekhez csatolandók. Önérthetőleg az emberi élvezetre teljesen alkalmatlanná vált bormust vagy bor után járó adót meg kell fizetni abban az esetben, ha az más adóköteles célra, pld. szeszfőzésre, ecetkészitésre használtatik fel.

Az emberi élvezetre teljesen alkalmatlanná vált bormust vagy bor után adóvisszatérités nem engedélyezhető.

5. §.

A bortermelési adó kezelését a törvény a községek (városok) hatáskörébe utalja. Ehhez képest a községek kötelesek az adózó felek által tett bejelentések alapján a készleteket felvenni, szemleiveket felfektetni, azok vezetésére megfelelő gondot forditani, a leszámolásokat megejteni, a változásokat nyilvántartani, a megsemmisült, valamint az emberi élvezetre alkalmatlanná vált mustot vagy bort megállapitani, az adót beszedni s azt havonkint az illetékes kir. adóhivatalba (állampénztárba) beszállitani.

A községi előljáróság gondoskodik arról is, hogy különösen szüret idejében kijelölt közege a helyszinén rendelkezésre álljon.

A községek kötelesek továbbá minden szükséges intézkedést megtenni az iránt, hogy adóröviditések megakadályoztassanak, ha pedig a törvénybe ütköző jövedéki kihágás vagy szabálytalanság tudomásukra jut, úgy a tényleirást szabályszerűen felvenni s azt a jövedéki vizsgálat megejtése végett az illetékes pénzügyigazgatóságnak haladéktalanul beküldeni kötelesek.

Az előljáróság végül a naponkint bevételezett bortermelési adóösszegekről a jelen rendelethez mellékelt *C.* minta szerinti naplót vezetni s azt minden hó utolsó napján lezárni köteles.

C. minta.

A kezeléssel megbizott községeket eme kötelességek teljesitéséért a hektoliterenkint járó 14 K bortermelési adóból beszedési

és kezelési költség címén 2 K illeti meg. A havi zárlat szerint befolyt bortermelési adó összegéből a község az őt megillető hektoliterenkinti 2 K-t visszatartja, mint ilyent a község számadásában elszámolja, arról a kir. adóhivatalnak bélyegtelen nyugtát ad, a többit, azaz úgy az államkincstárt megillető hektoliterenkinti 10 K-t, mint a bortermelési adót nem kötelező községeket megillető 2 K-t pedig legkésőbb a tárgyhónapot közvetlenül követő hó 3-ig a vonatkozó összes bárcalajstromokkal és a befizetésekről vezetett naplóval együtt az illetékes kir. adóhivatalba (állampénztárba) beszállitja vagy postán beküldi. A kir. adóhivatal (állampénztár) a beszállitott összeg átvételét a naplóban elismerni s a naplót a községi előljáróságnak visszaadni, illetve visszaküldeni köteles.

A község a beszedett bortermelési adót havonkint többször is beszállithatja a kir. adóhivatalba (állampénztárba), sőt ha a biztonsági szempontok úgy kivánják, a nagyobb összegeket köteles hónapközben is beszállitani.

6. §.

Az Ausztriából vagy Bosznia-Hercegovinából behozott, illetve érkezett must- vagy bormennyiségek a községi előljáróságnál 24 óra alatt bejelentendők és megvizsgálás végett előállitandók.

A fizetendő adóról a község által a *B*) mintájú bárcalajstromból bárca állitandó ki és a beszedett adó a fentebbi szabályoknak megfelelően kezelendő. Ha az átvevő azt kivánná, hogy a küldemény megvizsgálása nem a községházán, hanem saját telepén vagy másutt eszközöltessék, ez esetben az átvevő az eljárás körül esetleg felmerülő költségeket viselni köteles.

A vámkülföldről behozott, illetve érkezett must vagy bor után a vámhivatalok által beszedett 14 K bortermelési adóból a törvény 13. §-a értelmében a kezeléssel megbizott, valamint a kezeléssel nem foglalkozó községeket megillető 2—2 K-nak elszámolása és rendeltetési helyére való juttatása a következő módon foganatositandó:

A 14 K bortermelési adót a vámilletékkel együtt kell bevételezni. A vámhivatal a beszedett bortermelési adót az általa felfektetendő »Bortermelési adó segédnapló«-ban számolja el.

A vámhivatal felettes pénzügyigazgatósága mellé rendelt számvevőség az ily módon bevételezett bortermelési adóból úgy az igényjogosult községet (l. törvény 13. §-ának utolsóelőtti bekezdé-

sét) megillető, mint a törvény 13. §-ának utolsó bekezdésében foglaltak értelmében a belügyminiszternek, illetve horvát bánnnak rendelkezésére bocsátandó összegeket megállapitja, s a kiutalás, illetve átszámolás iránt a pénzügyigazgatósághoz előterjesztést tesz.

7. §.

Aki igényt tart arra, hogy mustot vagy bort Ausztria, vagy Bosznia-Hercegovina területére, avagy vámkülföldre az államot hektoliterenkint illető 10 K adó lefizetése nélkül, vagy a 10 K adó visszatéritésének igénye mellett szállithasson ki, annak az illetékes pénzügyigazgatóság engedélyére van szüksége. A 10 K adó lefizetése nélküli kiszállitásra a következő bekezdésben megállapitott feltétel mellett minden bortermelőnek és szabadraktár-vállalkozónak (jelen rendelet 9. §-a), a 10 K adóvisszatértésének igénye mellett való kiszállitásra pedig bárkinek adható engedély, feltéve hogy az alább felsorolt kizáró okok egyike sem forog fenn.

Mindkét kedvezményre vonatkozó engedélyben kikötendő, hogy az egyszerre kiszállitandó mennyiség 500 liter bornál, vagy annak megfelelő mennyiségű mustnál kevesebb nem lehet. Az engedélyek meghatározott időtartamra, de legfeljebb egy év tartamára és a bármikori visszavonás kifejezett fenntartásával adhatók csak meg, és kérelemre évről-évre az egyik év október 1-től a következő év szeptember 30-ig megujithatók.

Engedélyt nem nyerhet az, akinek vagyonára csőd nyittatott, vagy akit a kérvény benyujtását megelőző 3 évben csempészet vagy a termelési és fogyasztási adók ellen elkövetett jövedéki kihágás miatt, vagy pedig a vámköteles forgalomra vonatkozó szabályok ellen elkövetett súlyos jövedéki kihágás, nemkülönben a borhamisitásnak és hamisitott bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1908 : XLVII. t.-c. rendelkezéseibe ütköző kihágás miatt jogerős itélettel elmarasztaltak, vagy akik a pénzügyi hatóság bizalmát nem birják.

Visszaélés esetén az engedély, a jövedéki büntető eljárás következményeitől függetlenül, azonnal visszavonandó. Visszavonandó az engedély akkor is, ha a küldő az alábbi kötelezettségeknek meg nem felel, vagy ha az engedély megadásának bármelyik feltétele elesik.

Az engedély iránti kérvénynek tartalmaznia kell a folyamodó

nevét, tartózkodási helyét, a telep létezési helyét, ahonnan folyamodó a 10 K adó lefizetése nélkül, illetve adóvisszatérítés iránti igény mellett szándékozik bort vagy bormustot kiszállítani, továbbá folyamodónak abbeli határozott kijelentését, hogy a már meghatározott, valamint a pénzügyminiszter által bármikor meghatározandó ellenőrzési rendszabályoknak és hozandó rendeleteknek magát aláveti s a községi és pénzügyi közegeknek a telep helyére való bármikori belépését és az üzleti könyveknek megtekintését megengedi.

1. Aki engedély birtokában bormustot vagy bort Ausztriába, vagy Bosznia-Herczegovinába, vagy a vámkülföldre az államot illető 10 K adó lefizetése nélkül kiszállítani szándékozik, a tervbe vett kiszállítást az illetékes községi előljáróságnál legalább 24 órával a kiszállítás előtt irásban vagy élőszóval bejelenteni, s a községeket illető hektoliterenkinti 4 K-t a *B.* mintájú lajstromból kiszolgáltatandó bárca ellenében befizetni köteles.

Az engedélyes az elszállítás után a küldemény feladásáról szóló vevényt a községi előljáróságnak azonnal átadni köteles, aminek megtörténte után az előljáróság közege az elszállított mennyiséget a szemleív mindkét példányában kiadásba helyezi, s annak jegyzet-rovatában csillag alatt megjegyzi, hogy az elszállítás az államot illető 10 K adó lefizetése nélkül történt. A feladóvevény a községnél őrzött szemleívhez csatolandó.

A küldő a szállitásra vonatkozólag utólag tett s az eredeti bejelentéstől eltérő bármily természetű rendelkezését a községi előljáróságnak azonnal bejelenteni s az utólagos rendelkezés természetéhez képest esetleg az államot illető 10 K adót is azonnal lefizetni köteles.

2. Aki a pénzügyi hatóságtól nyert engedély alapján bormustot vagy bort a már lefizetett bortermelési adóból az államot illető 10 K visszatérítésének igénye mellett Ausztriába, vagy Bosznia-Herczegovina területére, illetőleg vámkülföldre kiszállitani szándékozik, ezt a községi előljáróságnál legalább 24 órával az elszállitás előtt ugyancsak irásban vagy élőszóval bejelenteni és az elszállitás után a feladóvevényt a községi előljáróságnak azonnal átadni köteles. A szállitásra vonatkozólag utólag tett s az eredeti bejelentéstől eltérő bármily természetű rendelkezést a községi előljáróságnál ebben az esetben is azonnal be kell jelenteni.

Ha az előljárósághoz 45 nap alatt nem érkeznék a szállító vasuti vagy gőzhajózási vállalattól, avagy a postahivataltól bejelentés arról, hogy a küldemény eredeti rendeltetésétől eltérőleg belföldön került kiszolgáltatásra, úgy a községi előljáróság a feladóvevényt a jelzett 45 nap elmultával a pénzügyigazgatóságnak a tényállás rövid megjelölése mellett beküldeni, ez pedig az államot illető hektoliterenkinti 10 K bortermelési adót visszautalványozni köteles.

A községi előljáróság ellenőrizni köteles azt, hogy úgy az 1., mint a 2. pontokban emlitett kiszállitások körül visszaélés el ne követtessék.

8. §.

A must és bor után járó bortermelési adó hitelezésének engedélyezése a pénzügyigazgatóságnál kérelmezendő.

Hitel csak oly termelő részére engedélyezhető, aki legalább 10 katesztrális hold termő szőlőt mivel.

Az engedélyezett hitel az egy-egy éven belül október 1-től a következő év szeptember 30-ig terjedő időben keletkezett adótartozásokra nézve és csak megfelelő biztositék mellett 6 havi időtamra terjedhet olyképen, hogy az egy-egy hónap folyama alatt előirt bortermelési adóösszegek legkésőbb az illető hónapra következő hatodik hó utolsó napján, igy például az október folyamán előirt összes bortermelési adóösszegek a legközelebbi április hó utolsó napján, és ha ez vasárnapra vagy ünnepnapra esnék, a reá következő hétköznapon befizetendők.

A hitelengedély kérelem folytán évről-évre megujitható, nem szükséges azonban, hogy a hitelengedély megujitása céljából mindannyiszor a hitelezendő adóösszeg biztositása is megujittassék, hanem a már nyujtott biztositék, amennyiben e tekintetben nem lett időbelileg korlátozva, egy második és további termelési évre is megmaradhat, feltéve hogy nem merültek fel olyan körülmények, amelyek a pénzügyi hatóság nézete szerint a nyujtott biztositék értékét az államkincstárt veszélyeztető módon megváltoztatták volna.

A pénzügyi hatóságok hatáskörükhöz képest határoznak a fölött, hogy az adó hitelezésének feltételei megvannak-e, és hogy a hitel mily összeg erejéig engedélyeztessék. A határozatról az adóköteles felek irásban értesitendők.

A hitel engedélyezése, a biztositék nyujtása és elfogadása, valamint a hitel megujitása tekintetében egyébként a cukoradóra vonatkozó törvényes rendelkezések végrehajtása tárgyában kiadott 1903. évi 73.579. számú Utasitás[1]) (1903. évi Pénzügyi Közlöny 22. szám) 21. §-ának II. 1., 2. és 3. pontjaiban foglalt, valamint az azt kiegészitő vagy módositó későbbi rendelkezések irányadók.

A bortermelési adóhitel kedvezményéből ki vannak zárva azok, akik nyereségvágyból eredő bűntett vagy vétség, vagy hasonló kihágás, avagy csempészet, nemkülönben a borhamitásnak és hamisitott bor forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1908 : XLVII. t.-c., illetőleg az annak végrehajtása tárgyában kiadott rendeletek rendelkezéseibe ütköző, vagy pénzügyi kihágás miatt már elmarasztalva voltak, továbbá akik csőd alatt állanak, vagy akiknek vagyonára csőd nyittatván, a csődeljárás folytán a csalárd bukás vádja alól nem mentettek fel, úgyszintén akiknek hitelszilárdsága és fizetési képessége kétséges.

A hitel igénybevétele folytán előirt és esedékessé vált adótartozások nem a községi előljáróságnál, hanem az illetékes kir. adóhivatalnál (állampénztárnál) fizetendők. A kir. adóhivatalok (állampénztárak) a bortermelési adóhitel-számlákat és hitelbárcalajstromokat a cukoradóra vonatkozó törvényes rendelkezések végrehajtása tárgyában kiadott 1903. évi 73.579. számú Utasitás 21. §-ában, valamint az 1907. évi 38.485. számú körrendeletnek[2]) (1907. évi Pénzügyi Közlöny 19. szám) III. fejezetében foglalt rendelkezések szerint kötelesek kezelni, s erre a célra az ugyanott előirt nyomtatványokat a cimlap és fejfelirati szövegek megfelelő módositásával kell felhasználni.

Aki bormustot vagy bort a bortermelési adóra engedélyezett hitel igénybevétele mellett szándékozik elszállitani, az a jelen rendelet 2. §-ában előirt bejelentések megtétele előtt annál a kir. adóhivatalnál, amelynél hitelszámlája vezettetik, előbb hitelbárcát köteles váltani. Hitelbárca az egyszerre elszállitandó bormust, vagy bor után járó adó fedezetére váltandó, és hat hónapig érvényes, annak leteltével pedig az előljárósághoz beszolgáltatandó. A községi előljáróság az elszállitáskor a bárcát bevonni és az igénybevett hitel-

[1]) Lásd: Magy. Rend. Tára, 1903. évf., 831. o.

[2]) Lásd: Magy. Rend. Tára, 1907. évf., 1066. o.

összegről a bárcát kiállító kir. adóhivatalt (állampénztárt) minden hó végén értesiteni köteles.

Minden év szeptember hó végén a felek kezei közt lévő összes hitelbárcák, tekintet nélkül arra, hogy azok igénybevétettek-e vagy sem, bevonandók.

A községi előljáróság a bevont hitelbárcákát gondosan megőrizni és minden év október hó 10-ig a szemleivekkel egyetemben a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségnek beküldeni köteles.

Megszünik az adóhitel, ha a hitelösszeg az esedékesség napjáig pontosan be nem fizettetik, ha a hitelt élvező vagy adóstársa csőd alá kerül, fizetéseit felfüggeszti vagy megszünteti, s ha a hitelt élvező ellen utólagosan oly körülmény merül fel, amely a fentebbiek szerint őt a hitel kedvezményéből kirekeszti.

A hitelkedvezmény megszüntetése esetében az egész még künn levő hitelezett összeget, minden tekintet nélkül a lejárat idejére, a megszüntetendő határozat vételétől számitandó három nap alatt készpénzben le kell fizetni.

A pénzügyminiszter által engedélyezett hitel megszüntetéséről a pénzügyminiszterhez jelentés teendő.

9. §.

Borszabadraktár felállitására a pénzügyminiszter, a bármikori visszavonás fenntartásával, olyan bortermelőknek, mintapincéknek, szövetkezeteknek és borkereskereskedőknek adhat engedélyt, akiknek évi bormust- és borforgalma (bevétel és kiadás) legalább 10.000 hektolitert tesz ki, akik továbbá a pénzügyi hatóság bizalmát birják, sem csőd alatt nem állanak, sem csempészet, vagy pénzügyi, avagy az 1908 : XLVII. t.-c.-be (bortörvénybe) ütköző kihágás, sem bűntett, avagy nyereségvágyból eredő vétség miatt büntetve nem voltak, s akik a szabadraktár székhelyén laknak, avagy ott lakó alkalmas helyettest állitanak.

A szabadraktár vállalkozója a jövedéki felügyelet folytán felmerülő költséget az államkincstárnak megtériteni tartozik; a vállalkozó köteles továbbá a kincstárral szemben elvállalt kötelezettségeinek biztositására, a vállalat terjedelméhez mérten, a bortermelési adó hitelezésére előirt módon még a szabadraktári üzlet megkezdése előtt megfelelő biztositékot nyujtani, amely szükség esetén fel is emelhető.

E biztositék mérve meg kell hogy feleljen a bortermelési adó teljes összegének, amely a raktári készlet, vagyis azon bormust vagy bormennyiség után jár, amely ugyanazon időben a szabadraktárban rendszerint beraktározva van.

Bortermelők — ha egyúttal borszabadraktár-vállalkozók is — a raktáron tartott saját termésű bormust és bor után szabadraktári biztositékot nyujtani nem kötelesek.

Borszabadraktár céljára csak olyan helyiségek használhatók, amelyeket a pénzügyi hatóság erre alkalmasaknak talál, és amelyekben bormust és bor más árúktól, különösen a már megadóztatott bormust és bortól teljesen elkülönitve raktározható.

A raktári helyiségeknek bármilyen megváltoztatása csakis előzetes bejelentés és a pénzügyigazgatóság jóváhagyása alapján eszközölhető.

A raktári helyiségeken hivatalos ellenzár rendszerint nem alkalmaztatik.

A borszabadraktár felállithatása iránt a pénzügyigazgatósághoz benyujtandó kérvényhez a raktárhelyiségek és ezek kifelé való összeköttetéseinek pontos leirása a tervrajzzal együtt csatolandó.

A kérvényben továbbá a megközelitő évi forgalom, a rendes raktári készlet nagysága, a biztositék nyujtásának módja és az a személy is megjelölendő, aki a pénzügyi közegeknek ellenőrzéseik alkalmával a szükséges felvilágositást megadni köteles.

A benyujtott kérvény folytán a pénzügyigazgatóság az épületeket és a leirt raktárhelyiségeket megvizsgáltatja; a vizsgálat eredményéről két példányban jegykönyv veendő fel. E jegyzőkönyv egyik példánya, hivatalos igazolással ellátva, a vállalkozónak saját fedezetére visszaadatik, mig a másik példány a pénzügyigazgatóság őrizetében marad.

Az engedélyben meghatározandó az is, hogy a jövedéki felügyelet folytán felmerülő költségek fejében a vállalkozó köteles leend-e a kincstárnak és mily összeget megtériteni. A vállalkozó által csupán azok a költségek téritendők meg, amelyek a foganatositandó hivatalos eljárások teljesitése folytán az illető közegeket bérkocsidíjak, esetleg utazási költségek vagy egyéb díjak címén megilletik. A bérkocsidíj összege az engedélyben állapittatik meg.

Minden borszabadraktárban mértékhitelesitett mérőedényeknek (1, 10, 20 vagy 50 literes mérőedénynek), továbbá a hordók meg-

mérésére alkalmas, szabályszerűen hitelesitett mérlegnek és hitelesitett vassúlymérőknek, a hordók tartalmának megvizsgálására, azokból való mintavételekre, a hordókban lévő bor mennyiségének megállapitására alkalmas és a hordók gyors töltésére szükséges eszközöknek kell lenniök, amelyek az ellenőrző közegeknek kivánságukra mindenkor rendelkezésre bocsátandók.

A bor tartására rendelt minden szabadraktár jövedéki felügyelet alatt áll. Ennélfogva a vállalkozó köteles a megejtendő szemléknél és vizsgálatoknál az ellenőrző közegeknek minden felvilágositást és igazolást, amely a jövedéki ellenőrzés céljaira szükséges, megadni, és hivatalos eljárásukban ő maga vagy szolgálati személyzete által kivánatra a szükséges segédmunkát szolgáltatni és magát mindazon rendelkezéseknek alávetni, amelyeket a hatóság a jövedék érdekében szükségeseknek talál.

Az, aki valamely borszabadraktárba bormustot vagy bort szándékozik elszállitani, ezt a telep helyére illetékes községi előljáróságnál az elszállitás előtt 24 órával irásban vagy élőszóval bejelenteni és az elszállitandó mennyiség minden hektolitere után a községeket illető 4 K-t egyidejűleg megfizetni köteles. A községi előljáróság a küldeményt a helyszinén megvizsgálja, lepecsételi, az elszállitott bormust vagy bormennyiséget a szemleivekben kiadásba helyezi, a jegyzetrovatban pedig csillag alatt megjegyzi, hogy az elszállitás szabadraktárba történt, végül az elszállitás megtörténtéről az átvevő szabadraktár telephelyére illetékes községi előljáróságot a küldemény mennyiségének megjelölésével értesiti.

A küldeményt hivatalos kezelés előtt elszállitani tilos.

A szabadraktár vállalkozója a szabadraktára részére érkezett bormust vagy bor mennyis égéta telephelyére illetékes községi előljáróságnál azonnal bejelenteni köteles. A községi előljáróság a küldeményt a szemleiv mindkét példányában bevételezi, és a küldő telephelyére illetékes községi előljáróságtól érkezett értesitést a beraktározott mennyiséget feltüntető záradékkal ellátva, a küldő szemleivéhez leendő csatolás végett a községi előljáróságnak visszaküldi.

Ha az átvevő szabadraktár telephelyére illetékes előljáróság az előbbemlitett értesités vételétől számitott 30 napon belül az átvevő szabadraktár vállalkozójától a küldemény beérkeztére vonatkozólag bejelentést nem nyer, úgy a szabadraktár telephelyére

illetékes községi előljáróság erről a küldő telephelyére illetékes községi előljáróságot értesiteni, ez pedig az elszállitott bormust, illetőleg bor után járó adót három nap alatt behajtani s a szemleivekbe bejegyzett vonatkozó tételeket megfelelő módon és a Jegyzet rovatban feltüntetendő indokolással helyesbiteni köteles.

Ha az átvevő szabadraktár vállalkozója külső jelekből azt észlelné, hogy a címére érkezet küldemény nemében vagy mennyiségében változás állott be, úgy ezt a községi előljáróságnál a beraktározás előtt be kell jelentenie. A községi előljáróság ily esetben a küldeményt a helyszinén megvizsgálni, tartalmát megállapitani, s a netán mutatkozó hiányról a küldő telephelyére illetékes községi előljáróságot a tőle érkezett értesités visszaküldése mellett a hiány után járó adó behajtása végett azonnal értesiteni köteles.

A szállitásközben előállott hiányok után befizetett adóösszegek a szemleivekben feltüntetendők, s a vonatkozó kiadási tételek megfelelő módon helyesbitendők.

Az átvevő szabadraktárban eszközölt hivatalos megállapitás után tényleg beraktározott bormust vagy bor mennyisége a szabadraktárra vonatkozó szemleivekben bevételezendő s a jegyzetrovatban feltüntetendő az, hogy a küldemény mekkora hiánnyal érkezett.

A szállitásközben bekövetkezett hiány után járó adó megfizetése alól a pénzügyigazgatóság a szeszfogyasztási adóra nézve megállapitott hatáskörén belül felmentést adhat, de csak akkor, ha a küldő a hiányzó bormust- vagy bormennyiségnek útközben történt megsemmisülését minden kétséget kizáró módon beigazolta.

Ha a szabadraktár vállalkozója a küldemény nemében vagy mennyiségében észlelt változás tekintetében bejelentést nem tett, úgy a küldeménynek a szabadraktárban való hivatalos megvizsgálása és tartalmának megállapitása mellőzhető, és a küldemény a szemleivekben a küldő előljáróságtól vett értesitésben jelzett mennyiséggel vételezendő be.

A fentebbi rendelkezések szerint kell eljárni akkor is, ha valamely szabadraktár-vállalkozó szabadraktárából más szabadraktárba szándékozik bormustot vagy bort elszállitani.

A borszabadraktárakból akár adó lefizetése mellett, akár adó lefizetése nélkül elszállitott bormust vagy bormennyiségek után

úgyszintén a borszabadraktárakban eszközölt negyedévi leszámolások alkalmával megállapitott apadáson felüli hiányok után a hektoliterenkinti 4 K kezelési költség, illetve jutalék nem fizetendő, kivévén ha az bármely oknál fogva még le nem fizettetett volna.

A szemleivek vezetése és kezelése, valamint a leszámolások megejtése tekintetében a szabadraktárakra is a jelen rendeletnek vonatkozó határozmányai irányadók.

Olyan bormust vagy bor, amely után az államot illető hektoliterenkinti 10 K bortermelési adó már lefizettetett, borszabadraktárba be nem raktározható.

A szabadraktárban előreláthatatlan és elhárithatlan esemény folytán bekövetkezett megsemmisülés esetén, valamint abban az esetben, ha a bormust vagy a bor a szabadraktárban emberi élvezetre teljesen alkalmatlanná válik, a jelen rendelet 4. §-a szerint kell eljárni.

A szabadraktárak vállalkozói ugyancsak részesülhetnek adóhitelben, és erre vonatkozólag a jelen rendelet 8. §-ában foglal rendelkezések irányadók.

A borszabadraktár tartása iránti engedély érvénye megszünik:

a) az engedélyről való önkéntes lemondás vagy a raktártulajdonos elhalálozása folytán;

b) az adott engedély visszavonása által, aminek különösen akkor kell bekövetkeznie, ha a szabadraktár vállalkozója elvállalt kötelezettségeinek nem felel meg, vagy valamelyike azon feltételeknek, amelyek mellett az engedély kiadatott, megszünik.

Mindazokban az esetekben, amidőn az ily szabadraktár megszünik, az annak felügyeletével megbizott községi előljáróság köteles a bormust és bor összes készletét az előirt módon megállapitani, a vállalkozó pedig köteles a megállapitott bormennyiségek után járó termelési adót vagy lefizetni, vagy amennyiben a biztositék elegendő, az engedélyezett adóhitelt igénybe venni, vagy a bormustot és bort az államot illető 10 K adó lefizetése nélkül a magyar szent korona országainak területén levő más szabadraktárba utaltatni, vagy — külön engedély birtokában — Ausztria, vagy Bosznia-Hercegovina területére, avagy a vámvonalon át kivinni.

Azok a bormennyiségek, amelyek megadóztattak, vagy ame-

lyekre nézve az adó hitelezése igénybe vétetett, a vállalkozó szabad rendelkezésére hagyatnak.

10. §.

A kir. adóhivatalok (állampénztárak) teendői a következők:

1. a községek által teljesitett beszállitás alkalmával a kir. adóhivatal nemcsak a tényleg beszállitott, hanem a község által visszatartott összeget is bevételezi a bortermelési adó segédnaplóba, és pedig külön hasábba az államot illető összeget (hektoliterenkint 10 K-t), és külön hasábba a községeket illető összeget (hektoliterenkint 4K-t). A kir. adóhivatal ugyanebben a naplóban egyben kiadásba helyezi, és pedig külön tétel alatt a beszállitó községet megillető összeget (hektoliterenkint 2 K-t), és külön tétel alatt a belügyminiszternek, illetve a horvát bánnak rendelkezésére bocsátandó összeget (hektoliterenkint 2 K-t). Ezen utóbbi összeg egyidejüleg községenkint bevételezendő az erre a célra külön felfektetendő »Bortermelési adójutalék«, című segédnaplóba, amelynek havi végeredménye közvetlenül a belügyi tárcanaplóba vezetendő át. Horvát-Szlavonországokban a bánnak rendelkezésére bocsátandó összeget a kir. adóhivatal (állampénztár) pénzügyi letétbe helyezi, erről a pénzügyigazgatóságnak jelentést tesz, a pénzügyigazgatóság pedig az elszámolás iránt a bán rendelkezését kikérni köteles. A község által a visszatartott összegről adott bélyegtelen elismervény a bortermelési adósegédnapló kiadási tételéhez a »Bortermelési adójutalék segédnapló« pedig mellékletként a belügyi tárcanaplóhoz csatolandó.

2. A hitelszámlákon előirt tartozásokra eszközölt, vagy adórövidítések esetében, avagy számadási nehézmény folytán utólagosan teljesitett befizetéseket a kir. adóhivatal a bortermelési adósegédnaplóban az előző 1. pontban foglaltakkal azonos módon számolja el azzal a különbséggel, hogy a beszedéssel megbizott községet illető és hektoliterenkint 2 K-t tévő összeg az igényjogosult községnek posta útján küldendő el, s a napló vonatkozó kiadási tétele a feladóvevénnyel okmányolandó.

A kir. adóhivatal a bortermelési adósegédnapló havi összegét a fogyasztási és italadónaplóba vezeti át.

3. A kir. adóhivatalok (állampénztárak) az adóhitelszámlákat és hitelbárcalajstromokat a jelen rendelet 8. §-ában foglaltak

A. minta az 1.000/1918. P. Ü. M. sz. rendelet 2. és 3. §-ához.

Pénzügyigazgatóság: .....

Kir. adóhivatal. .....

Község: ..... ö. i. szám.....

Szemle-

a bortermelési adó alá eső

A fél neve és foglalkozása:

Folyó szám	Bevétel (Még meg nem adózott italok)						
	A bejelentett cselekmény, a bejelentés és a tényleges foganatosítás időpontja stb.	Pince	Hordók		Tartalom		A félnek és a vizsgálónak névaláírása
			jelzése	darabszáma	bor	le nem fejtett vörös bor vagy must	
					mennyiség literekben		
1	2	3	4	5	6	7	8

Helyiségek megjelölése, amelyekben adóköteles tárgyak tartatnak: .....

.....

iv

must és bormennyiségekről.

Kiadás (Elszállitott, megadózott italok)								Jegyzet
A bejelentett eselekmény, a bejelentés és a tényleges foganatositás, vagy a szemle időpontja	Hordók		Üvegek darabszáma	Elszállitott (megadózott)		Az adó- vagy hitelbárca kelte és száma	Befizetett, vagy hitelezett összeg	
	jelzése	darabszáma		bor	le nem fejtett vörös bor vagy must		K | f	
				mennyisége (literekben)				
9	10	11	12	13	14	15	16	17

Ára ivenkint 6 fillér.

B) minta az 1.000/1918. P. Ü. M. sz. rendelet 4. §-ához.

..... pénzügyigazgatóság. ..... község

..... kir. adóhivatal.

Lajstrom

bortermelési adóbefizetésről.

19..... évi ..... hóra.

..... szám

4 bárcával ..... drb melléklettel.

Zárlat.

	Megadózott mennyiség literekben	Az államot illető bortermelési adó (literenkint 10 fillér)		A községeket illető kezelési költség és jutalék (literenkint 4 fillér)		Összesen		Késedelmi kamat és behajtási költség	
		K	f	K	f	K	f	K	f
	1	2		3		4		5	
Ezen lajstrom összege									
Áthozat a ... számu lajstromból									
Főösszeg									

A 3. hasáb szerinti ..... K ... fillérből annak fele része, vagyis ..... K ... fillér a községi pénznaplóban »Bortermelési adó beszedési és kezelési költség« cimen elszámoltatott.

Kelt ..... 19... évi ..... hó .....n.

..... (P. H.) ... .

községi pénztáros. *jegyző.*

151. raktári szám.

Szigoru számadás.

--- szám.

19--- évi ---------- hó -----n.

----------i lakos

a következő adótárgyak után:

	Megadózott mennyiség literekben	Az államot illető bortermelési adó (literenkint 10 fill.)		A községeket illető kezelési költség és jutalék (literenkint 4 fillér)		Összesen		Késedelmi kamat és behajtási költség	
		K	f	K	f	K	f	K	f
	1	2		3		4		5	
bormust ----- liter, illetve 10%, esetleg 6% levonásával bor									
bor									
Összesen									

szóval ---------- korona--- fillér bortermelési adót készpénzben befizetett.

--- szám.

19--- évi ---------- hó -----n.

----------i lakos

a következő adótárgyak után:

	Megadózott mennyiség literekben	Az államot illető bortermelési adó (literenkint 10 fill.)		A községeket illető kezelési költség és jutalék (literenkint 4 fillér)		Összesen		Késedelmi kamat és behajtási költség	
		K	f	K	f	K	f	K	f
	1	2		3		4		5	
bormust ----- liter, illetve 10%, esetleg 6% levonásával bor									
bor									
Összesen									

szóval ---------- korona --- fillér bortermelési adót készpénzben befizetett.

Mint fent.

Mint fent

Bortermelési adófizetési bárca

---pénzügyigazgatóság. ---község.

---kir. adóhivatal.

Bortermelési adófizetési bárca.

--- szám.

19--- évi ---------- hó ------n.

----------i lakos

a következő adótárgyak után:

bormust------ liter, illetve 10%, esetleg 6% levonásával bor . . . . . .

bor . . . . . .

Összesen

szóval..... korona... fillér bortermelési adót készpénzben befizetett.

Kmf.

Megadózott mennyiség literekben	Az államot illető bortermelési adó (literenkint 10 fill.)		A községeket illető kezelési költség és jutalék (literenkint 4 fillér)		Összesen		Késedelmi kamat és behajtási költség	
	K	f	K	f	K	f	K	f
1	2		3		4		5	

---

községi pénztáros.

---pénzügyigazgatóság. ---község.

---kir. adóhivatal.

Bortermelési adófizetési bárca.

--- szám.

19--- évi ---------- hó ------n.

----------i lakos

a következő adótárgyak után:

bormust------ liter, illetve 10%, esetleg 6% levonásával bor . . . . . .

bor . . . . . .

Összesen

szóval..... korona... fillér bortermelési adót készpénzben befizetett.

Kmf.

Megadózott mennyiség literekben	Az államot illető bortermelési adó (literenkint 10 fill.)		A községeket illető kezelési költség és jutalék (literenkint 4 fillér)		Összesen		Késedelmi kamat és behajtási költség	
	K	f	K	f	K	f	K	f
1	2		3		4		5	

---

községi pénztáros.

Mint fent.

Mint fent.

C) minta az 1.000/1918. P. Ü. M. sz. rendelet 6. §-ához.

..... pénzügyigazgatóság.

..... kir. adóhivatal.

Napló

..... község pénztárába befizetett.

bortermelési adóról

19..... év ..... hóra.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Tételszám	A befizetés napja	A B. minta szerinti lajstromból naponkint kiszolgáltatott bárcák első és utolsó tételszámának jelzése	A megadózott bormennyiség literekben	Az államot illető bortermelési adó (literenkint 10 fill.)		A községeket illető kezelési költség és jutalék (literenkint 4 fillér)		5. és 6. hasáb összesen		A 6. hasáb szerinti összegből a községi pénznaplóban elszámoltatott		Késedelmi kamat és behajtási költség címén befolyt	
				K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
1	2	3	4	5		6		7		8		9	

OSZK Országos Széchényi Könyvtár

szerint kezelik. Az esedékessé vált, de be nem fizetett hiteltartozásokat az illetékes községi előljáróságnak behajtásra azonnal kimutatják, és egyidejűleg a hitel beszüntetése iránt a pénzügyigazgatósághoz előterjesztést tesznek.

11. §.

A boritaladóra vonatkozólag fennálló törvényes rendelkezések, valamint az azok alapján tett hatósági rendelkezések továbbra is érvényben maradnak.

Ha azonban a boritaladót akár megváltás, akár bérlet, akár reáutalás útján a község kezeli, s ezt az adót tételenkint szedi be, a boritaladó a lehetőséghez képest a bortermelési adóval együttesen szedendő be. Az emlitett esetben tehát, ha a boritaladó és a bortermelési adó fizetésére kötelezett fél azonos, úgy a boritaladó, az annak beszedésére vonatkozólag fennálló rendelkezésektől eltérőleg, a bortermelési adóra nézve meghatározott időpontokban válik esedékessé, és azt a bortermelési adóval egyidőben kell beszedni. A szemleiveket a fenti rendelkezések szerint kell vezetni akkor is, ha a boritaladó a bortermelési adóval együtt szedetik be, s a negyedévi leszámolásokat szintén a fentebbi rendelkezésekben meghatározott időpontokban kell megejteni. A boritaladó és bortermelési adó befizetéséről azonban külön-külön bárcát kell kiszolgáltatni, s a továbbiakban is a boritaladót a bortermelési adótól elkülönitetten, az előbbire vonatkozólag fennálló rendelkezésekhez képest kell kezelni.

12. §.

Jelen rendelet azonnal életbe lép.

Budapesten, 1918. évi január hó 4-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
a pénzügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök.

V. Ipari és kereskedelmi vonatkozású rendelkezések.

1/c. Kivételes intézkedések az iparüzés körében.

1/d. Munkaközvetités.

2308.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 542. M. E. számú rendelete,

a képesitéshez kötött ipar gyakorlásának a szakképzett üzletvezető alkalmazása tekintetében a háború folytán szükségessé vált megkönnyitéséről.

A magyar királyi minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények újabb kiegészitéséről rendelkező 1916 : IV. t.-c. 4. §-ában kapott felhatalmazás alapján, a 3.053/1916. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1916. évi október hó 18. napján megjelent 239. számában kihirdetett) rendelet[1]) kiegészitéséül a következőket rendeli:

1. §.

Aki képesitéshez kötött iparának gyakorlását a jelen rendelet kihirdetése előtt kezdette meg, az a háború ideje (1912 : LXIII. t.-c. 13. §.) alatt üzletét, még ha nincs is az iparág gyakorlásához szükséges törvényszerű képesitése, az 1884 : XVII. t.-c. 8. §-ának megfelelő szakképzett üzletvezető alkalmazása nélkül is folytathatja, feltéve, hogy az üzletet maga vezeti.

Ha a jelen rendelet kihirdetése előtt megkezdett ilyen iparüzletet a tulajdonos nem maga vezeti, az üzlet csak nagykorú vagy nagykorúnak nyilvánitott üzletvezető alkalmazásával folytatható, de üzletvezetőül olyan egyén is alkalmazható, aki az illető iparág gyakorlásához szükséges szakképzettséggel nem rendelkezik. Ugyanez áll az ilyen üzlet fióktelepén alkalmazandó üzletvezető tekintetében. (1884 : XVII. t.-c. 46. §.)

[1]) Lásd a 3570. o.

A második bekezdésnek megfelelő üzletvezető alkalmazásával folytatható a jelen rendelet kihirdetése előtt megkezdett ilyen ipar akkor is, ha kiskorú, vagy jogi személy részére gyakorolják.

2. §.

Azokra, akik képesitéshez kötött ipar gyakorlását a jelen rendelet kihirdetése után kivánják megkezdeni, az 1. §-ban megállapitott könnyitések nem vonatkoznak.

Ha azonban az iparos, aki képesitéshez kötött iparát a jelen rendelet kihirdetése után kezdi meg, katonai szolgálat teljesitésére bevonul, vagy az ily szolgálattal egy tekintet alá eső állapotba kerül (3.053/1916. M. E. számú rendelet 8. §.), iparüzlete az ő részére, ha pedig a háború ideje alatt meghal, gyermeke vagy unokája részére az 1. §-nak megfelelő üzletvezető alkalmazásával is folytatható.

3. §.

A jelen rendeletben (2. §. második bekezdése) a katonai szolgálattól vagy ezzel egy tekintet alá eső állapottól függően engedett kedvezményre igényt tarthatnak mindazok, illetőleg mindazoknak gyermekei és unokái is, akik a háború idején az osztrák birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban, továbbá Boszniában és Hercegovinában érvényes törvényi rendelkezések alapján teljesitettek katonai vagy azzal egy tekintet alá eső szolgálatot, továbbá mindazok, illetőleg mindazoknak gyermekei vagy unokái is, akik valamely szövetséges állam haderejében teljesitettek katonai vagy azzal a 3.053/1916. M. E. számú rendelet 8. §-ának megfelelő alkalmazása mellett egy tekintet alá vonható szolgálatot.

Ezen igények érvényesitésére nézve a kereskedelemügyi miniszter a viszonosság igazolását feltétlenül kikötheti.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe.

Területi hatályára és végrehajtására a 3.053/1916. M. E. számú rendelet 13. §-ának rendelkezése irányadó.

Budapesten, 1918. évi február hó 9-én.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi február hó 13-án.

2309.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 2.056. számú rendelete,

a több bőrrétegből ragasztott talpbőrpótló anyagok készítésmódjáról.

Mindazokat, akik a Népruházati Bizottság engedélye alapján hasítékok, vagy más bőrök összeragasztása útján a Bizottság által használhatónak talált minőségben talpbőrpótló anyagot készítenek, a 3.352/1916. M. E. számú rendelet[1]) 6. §-a alapján felmentem a rendelet 2. §-ában és a 993/1917. K. M. számú rendelet[2]) 3. §-ának első mondatában előírt azon kötelezettség alól, hogy a ragasztáshoz teljesen vízálló anyagot használjanak, és megengedem, hogy oly talpak is előállíthatók legyenek, amelyek, ha folytonos és tartós vizbehatás alatt átáznak is, a célnak mégis megfelelnek és olcsóbb árak folytán is a közönség igényeit kielégíteni alkalmasak.

Ezeknek a talpaknak azonban úgy kell készítve lenniök, hogy a napi használat alatt az egészségre kártékony mérvben át ne nedvesedjenek.

Ezenkívül szembetünően »nem vízálló« jelzéssel kell ellátva lenniök.

Ezek a talpbőrpótló anyagok azonban állandóan csak a Bizottság által elfogadott s általam is tudomásul vett minőségben, s legfeljebb az általa engedélyezett mennyiségben készíthetők, elkészültük után pedig a 3.352/1916. M. E. sz. rendeletnek megfelelően a Magyar Bőrbeszerzési Részvénytársaságnak (Budapest, V., Dorottya-u. 8.) vételre felajánlandók.

Budapesten, 1918. évi február hó 6-án.

Szterényi József s. k.
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

---

[1]) Lásd a 3124. o.

[2]) Lásd a 4730. o.

1/e. Munkásbiztositás.

2310.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.790. M. E. számú rendelete,

az 1907 : XIX. t.-c. alapján működő munkásbiztositó pénztárak önkormányzati szerveinek kinevezés utján való megalakitásáról és kiegészitéséről.

A magyar királyi minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1916 : IV. t.-cikket kiegészítő 1917. évi VII. t.-c. 2. §-a alapján a következőket rendeli:

Mindaddig, amíg az 1907 : XIX. t.-c. alapján működő Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár, valamint a kerületi munkásbiztosító pénztárak közgyülése a rendkívüli háborús viszonyok következtében összehívható nem lesz, az e pénztáraknál az idézett törvénycikk 103. és 125. §-ai értelmében működő, a közgyülés által választandó önkormányzati szervek tagjait, és pedig úgy azok számának az alapszabályszerű létszámra való kiegészítése, mint az említett önkormányzati szervek megalakítása céljából a törvény és az alapszabályok idevonatkozó rendelkezéseinek szem előtt tartása mellett az Állami munkásbiztosítási hivatal kinevezheti.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapesten, 1918. évi április hó 25-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2311.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi 26.037. számú rendelete,

az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztositó Pénztár, a kerületi munkásbiztositó pénztárak, a vállalati és magánegyesületi betegsegélyző pénztárak által vezetendő számadások, nyilvántartások és statisztikai kimutatások szabályozása iránt kiadott 48.323/1908. számú rendeletnek a betegségi statisztikai lapokra és betegforgalmi kimutatásra vonatkozó részleges módositásáról.

A m. kir. minisztérium 4.790/1917. M. E. számú rendelete[1]) a betegség esetére biztosított ipari és kereskedelmi alkalmazottak, valamint a biztosítottakkal egy háztartásban élő, keresettel nem biró, nem biztosított családtagok segélyezését 1918. évi január hó 1-ei hatállyal olykép módosította, hogy egyrészt az eddigi segélyek mértékét felemelte, tartamát meghosszabbította, másrészt új segélyezési nemek bevezetésével a segélyezési nemeket szaporította.

Minthogy ennek következtében a pénztárak betegnyilvántartása és betegségi statisztikai adatszolgáltatása is módosítást igényel, az 1907 : XIX. t.-c. 117. és 137. §-ai alapján a pénztárak által vezetendő számadások, nyilvántartások és statisztikai kimutatások szabályozása tárgyában kiadott 48.323/1908. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet[2]) 3. *a.* és 3. *b.* számú »Betegségi statisztikai lap« mellékleteknek, valamint a 4. számú »Kimutatás a 19..... évi ..... havi betegforgalomról« mellékletnek megfelelő nyomtatvány használatát hatályon kívül helyezem s ezzel kapcsolatban a következőket rendelem.

1. §.

A betegségi statisztikai nyilvántartás és adatszolgáltatás céljaira folyó évi január hó 1-től a jelen rendelet 1., 2., 3. és 4 számú mellékletét képező s megkülönböztetés céljából *A., B., C.* és *D.* betűkkel jelzett, tehát négyféle mintájú »Betegségi statisztikai lap« és 5. számú mellékletét képező »Kimutatás az 191... évi ..... havi betegforgalomról« mintának megfelelő nyomtatvány használandó.

---

[1]) Lásd a 6421. o.

[2]) Lásd: Magy. Rend. Tára, 1908. évf., 711. o.

2. §.

A betegség esetére biztosított tagok keresetképtelenséggel járó megbetegedése esetén minden betegségi esetben, — tehát a tagok keresetképtelenséggel járó újabb, vagy ismételt s a nőtagok gyermekágyi eseteiben is, — külön-külön betegségi statisztikai lap, és pedig beteg férfitagokról e rendelet 1. számú mellékletét képező A. mintájú (fehér), beteg nőtagokról e rendelet 2. számú mellékletét képező B. mintájú (kék) lap állítandó ki.

3. §.

A biztosított taggal egy háztartásban élő, külön keresettel nem bíró, nem biztosított családtagokról, akikről eddig nem kellett lapot kiállítani, ha kórházi, szanatóriumi, fürdő vagy üdülőhelyi ápolásban, gyermekágyi segélyben és szülészeti támogatásban (bábadíj) részesültek, minden esetben külön-külön betegségi statisztikai lap, és pedig beteg férfi családtagokról e rendelet 3. számú mellékletét képező *C.* mintájú (szürke), beteg nőcsaládtagokról e rendelet 4. számú mellékletét képező *D.* mintájú (sárga) lap állítandó ki.

4. §.

A beteg tagokról és családtagokról kiállított betegségi statisztikai lapokon az illető beteg tag vagy családtag részére a segélyezés egész tartama alatt kiszolgáltatott táppénz, féltáppénz, gyermekágyi, szoptatási, vagy az azt helyettesíteni hivatott gyermektápszer-segély, kórházi ápolási, fürdő- vagy üdülőhelyi költség, elhalálozás esetén temetkezési segély, végül bábadíj vagy szülésznői díj összege a megfelelő rovatokba esetről-esetre pontosan feljegyzendő. Amely rovatba bevezetni való adat nincs, a válaszra szánt hely áthuzandó annak jeléül, hogy a rovat nem tévedésből hagyatott üresen.

5. §.

Azoknak a tagoknak és családtagoknak betegségi statisztikai lapjait, akiknek segélyezése egy-egy hónapban befejezést nyert, tagok és családtagok, valamint férfiak és nők szerint szétválasztva, tehát négy csomóban, külön-külön szoros betűrend szerint rendezve, a lapok darabszámát feltüntető kimutatás kiséretében minden következő hó 15-ig az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztárhoz fel kell terjeszteni.

6. §.

A biztosított tagok részére kiszolgáltatott segélyeknek az egyéni lapon való nyilvántartása a 48.323/1908. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet 3. §-ában előírt módon eszközlendő azzal az eltéréssel, hogy folyó évi január hó 1-től kezdődőleg a szülészeti támogatás, szoptatási segély és gyermektápszersegély igénybevételére vonatkozó adatok is bejegyzendők az egyéni lapokra.

7. §.

Folyó évi január hó 1-től kezdődőleg a családtagoknak nyujtott segélyekre vonatkozó adatok is feljegyzendők a családtagot eltartó biztosított pénztári tag egyéni lapjának hátlapjára azzal a hozzáadással, hogy az egyéni lap hátlapjának 10-ik »jegyzet« rovatába bejegyzendő a segélyt igénybe vett családtag vezeték- és keresztneve, s a hozzátartozói viszony megjelölése. (Pl. N. N. unoka.)

8. §.

A keresetképtelen táppénzes és gyermekágyi segélyben részesülő pénztári tagok számának s e létszám hullámzásának, továbbá az intézeti (kórház, fürdő, szanatórium) ápolásban részesített tagok, családtagok, szülészeti támogatásban (bábadíj) részesített tagok, családtagok, szoptatási vagy gyermektápszersegélyben részesített tagok, gyermekágyi segélyben részesített családtagok, végül a gyógykezelt keresetképes tagok s a gyógykezelt családtagok havonkinti számának nyilvántartása céljából valamennyi pénztár köteles a jelen rendelet 5. számú mellékletének megfelelő kimutatást vezetni. E kimutatás 2., 3., 4. és 5. rovataiba az esetről-esetre bejelentett új táppénzes (gyermekágyi segélyben részesülő) beteg tagokat a betegség kezdő napjával kell bevezetni, 6., 7., 8. és 9. rovataiba pedig szintén esetről esetre azokat, akiknek táppénz (gyermekágyi) segélyezése befejezést nyert. A 10., 11., 12. és 13. rovatokba a 2—9. rovatokban feltüntetett változás figyelembevételével kiszámított naponkinti beteglétszám vezetendő be. E kimutatás két példányban készítendő, s ezek egyike, havonkint az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztárhoz felterjesztendő.

9. §.

A jelen rendelet 1., 2., 3. és 4. számú mellékleteit képező minta szerinti »Betegségi statisztikai lap«-nyomtatvány előllítá-

1.melléklet a 26.037/1918. K. M. számú rendelethez.

---------- pénztár.

A.

Betegségi statisztikai lap
keresetképtelen beteg férfi tagok részére.

1. Név: ----------
2. Tagsági szám: ----------
3. Születési év: ----------
4. Közvetlen a megbetegedés előtt űzött foglalkozás: ----------
5. Alkalmaztatás minősége (művezető, előmunkás, segéd, tanonc, napszámos stb.): ----------
6. Munkaadó neve: ----------
7. Az üzem megnevezése: ----------
8. Napibérosztály: ----------
9. Kórisme: ----------
10. A betegség balesetbiztosításra kötelezett üzemben történt üzemi baleset következménye-e? ----------
11. Az orvosi vélemény szerint a megbetegedés közvetlen v. közvetett összefüggésbe hozható-e az alkoholélvezettel? ----------

12. Táppénzek.

Mikortól meddig?	Hány napra?	Összege K	Összege f	A kifizetés megtörténtének jelzése	Mikortól meddig?	Hány napra?	Összege K	Összege f	A kifizetés megtörténtének jelzése

13. Ha a tag kórházi ápolásban részesült:

a) az ápolás tartama: ----------tól ----------ig.
b) a kórházi napok száma: ----------
c) a napi ápolási díj: ---------- K ---------- f
d) az összes ápolási díj: ---------- » ---------- »
e) utazási, szállítási költség: ---------- » ---------- »
összes költség: ---------- K ---------- f.

14. Fürdőre v. üdülőhelyre küldés esetén:

a) a fürdő v. üdülőhely megnevezése: ----------
b) a fürdő v. üdülés tartama: ----------tól ----------ig.
c) az ott töltött napok száma: ----------
d) a napi ellátás költségei: ---------- K ---------- f
e) az összes ellátási költség: ---------- » ---------- »
f) utazási, szállítási költség: ---------- » ---------- »
összes költség: ---------- K ---------- f.

15. Hozzátartozóknak a kórházi vagy fürdő-, üdülőhelyi ápolás ideje alatt kifizetett féltáppénzek:

Mikortól meddig?	Hány napra?	Összege K	Összege f	A kifizetés megtörténtének jelzése	Mikortól meddig?	Hány napra?	Összege K	Összege f	A kifizetés megtörténtének jelzése

16. Elhalálozás esetén:

a) a halál oka: ----------
b) az elhalálozás időpontja: ----------év----------hó----------nap.
c) a kifizetett temetkezési segély: ---------- K.

2311. 26.037/1918. K. M. sz.

6949

2. melléklet a 26.037/1918. K. M. számú rendelethez.

.....pénztár.

B.

Betegségi statisztikai lap
keresetképtelen beteg női tagok részére.

1. Név: .....
2. Tagsági szám: .....
3. Születési év: .....
4. Közvetlen a megbetegedés előtt űzött foglalkozás: .....
5. Az alkalmaztatás minősége (művezető, előmunkás, segéd, tanonc, napszámos stb.): .....
6. Munkaadó neve: .....
7. Az üzem megnevezése: .....
8. Napibérosztály: .....
9. Kórisme: .....
10. A betegség balesetbiztosításra kötelezett üzemben történt üzemi baleset következménye-e? .....
11. Az orvosi vélemény szerint a megbetegedés közvetlen v. közvetett összefüggésbe hozható-e az alkoholélvezettel? .....

12. Táppénzek:

Mikortól meddig?	Hány napra?	Összege K	Összege f	A kifizetés megtörténtének jelzése	Mikortól meddig?	Hány napra?	Összege K	Összege f	A kifizetés megtörténtének jelzése

13. Gyermekágyi segélyek:

Mikortól meddig?	Hány napra?	Összege K	Összege f	A kifizetés megtörténtének jelzése

14 Szoptatási v. gyermek-tápszer-segély:

Mikortól meddig?	Hány napra?	Összege K	Összege f	A kifizetés megtörténtének jelzése

16. Ha a tag kórházi ápolásban részesült:

a) az ápolás tartama: .....-tól .....-ig.
b) a kórházi napok száma: .....
c) a napi ápolási díj: ..... K ..... f.
d) az összes ápolási díj: ..... » ..... »
e) utazási, szállítási költség: ..... » ..... »

összes költség: ..... K ..... f.

15. Kifizetett bábadíj (szülésznői díj): ..... K ..... f.

17. Fürdőre vagy üdülőhelyre küldés esetén: .....
a) a fürdő v. üdülőhely megnevezése: .....
b) a fürdő v. üdülés tartama: .....-tól .....-ig.
c) az ott töltött napok száma: .....
d) a napi ellátás költségei: ..... K ..... f.
e) az összes ellátási költség: ..... » ..... »
f) utazási, szállítási költség: ..... » ..... »

összes költség: ..... K ..... f.

18. Hozzátartozóknak a kórházi vagy fürdő-, üdülőhelyi ápolás ideje alatt kifizetett féltáppénzek:

A kifizetési	A kifizetési

6950

2311. 26.037/1918. K. M. sz.

3. melléklet a 26.037/1918. M. K. számú rendelethez.

---------- pénztár.

C.

Betegségi statisztikai lap

keresetképtelen beteg férfi családtag részére.

Tagra vonatkozó adatok:

1. Tag neve: ----------
2. Tagsági száma: ----------
3. Foglalkozása (mesterség): ----------
4. Napibérosztály: ----------

Beteg családtagra vonatkozó adatok:

5. Családtag neve: ----------
6. Taghoz való hozzátartozói viszony (fia, unokája, stb.): ----------
7. Születési éve: ----------
8. Kórisme: ----------

9. Az orvosi vélemény szerint a megbetegedés közvetlen v. közvetett összefüggésbe hozható-e az alkoholélvezettel? ----------

10. Ha a beteg családtag kórházi ápolásban részesült:

a) az ápolás tartama: ----------tól ----------ig
b) a kórházi napok száma: ----------
c) napi ápolási díj: ---------- K ---------- f
d) összes ápolási díj: ---------- » ---------- »
e) szállítási, utazási költség: ---------- » ---------- »

összes költség: ---------- K ---------- f.

11. Fürdőre vagy üdülőhelyre küldés esetén:

a) a fürdő v. üdülőhely megnevezése: ----------
b) a fürdő v. üdülés tartama: ----------tól ----------ig
c) az ott töltött napok száma: ----------
d) a napi ellátás költségei: ---------- K ---------- f
e) az összes ellátási költség: ---------- » ---------- »
f) utazási, szállítási költség: ---------- » ---------- »

összes költség: ---------- K ---------- f.

2311. 26.037/1918. K. M. sz.

6951

4. melléklet a 26.037/1918. K. M. számú rendelethez.

---------- pénztár.

D.

Betegségi statisztikai lap

keresetképtelen beteg női családtag részére.

Tagra vonatkozó adatok:

1. Tag neve: ----------
2. Tagsági száma: ----------
3. Foglalkozása (mestersége): ----------
4. Napibérosztály: ----------

Beteg családtagra vonatkozó adatok:

5. Családtag neve: ----------
6. Taghoz való hozzátartozói viszony (felesége, leánya, unokája stb.): ----------
7. Születési éve: ----------

8. Kórisme: ----------

9. Az orvosi vélemény szerint a megbetegedés közvetlen v. közvetett összefüggésbe hozható-e az alkoholélvezettel? ----------

10. Kifizetett gyermekágyi segélyek:

Gyermekágyi segély				
mikortól-meddig?	hány napra?	összege K	összege f	a kifizetés megtörténtének jelzése

11. Kifizetett bábadij (szülésznői dij) ---------- K ---- f

12. Ha a beteg családtag kórházi ápolásban részesült:

a) 191---------hó ------ --tól 191---------hó---------ig
b) a kórházi napok száma: ----------
c) a napi ápolási dij: ---------- K ---- f
d) az összes ápolási dij: ---------- » ---- »
e) utazási, szállitási költség: ---------- » ---- »

összes költség: ---------- K ---- f

13. Fürdőre vagy üdülőhelyre küldés esetén:

a) a fürdő v. üdülőhely megnevezése: ----------
b) a fürdő v. üdülés tartama: ----------tól ----------ig
c) az ott töltött napok száma: ----------
d) a napi ellátás költségei: ---------- K ---- f
e) összes ellátási költség: ---------- » ---- »
f) utazási, szállitási költség: ---------- » ---- »

összes költség: ---------- K ---- f

6952

2311. 26.037/1918. K. M. sz.

. melléklet a 26.037/1918. K. M. számú rendelethez.

..... pénztár.

Kimutatás

az 191... évi ..... havi betegforgalomról.

A) Táppénzes beteg tagok.

Napok	Bejelentetett keresetképtelen beteg			A „8" alattiak között gyermekágyas nő volt	Befejezett betegségi esetek száma			A „7" alattiak között gyermekágyas nő volt	Keresetképtelen beteg tagok napi létszáma			A „11" alattiak között gyermekágyas nő volt
	férfi	nő	férfi és nő együtt		férfi	nő	férfi és nő együtt		férfi	nő	férfi és nő együtt	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Áthozat az előző hónap utolsó napjáról . . .												
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												
17												
18												
19												
20												
21												
22												
23												
24												
25												
26												
27												
28												
29												
30												
31												
Havi összeg												
Átlag *												

		Férfi	Nő	Együtt
B) A hónap folyamán kórházban ápolt *C)* Fürdőkben, üdülőhelyeken ápolt *D)* A hónap folyamán gyógykezelt keresetképes beteg	tagok száma:	.....	.....	.....
E) Kórházban ápolt *F)* Fürdőn, üdülőhelyen ápolt *G)* A hó folyamán gyógykezelt	családtagok száma:	.....	.....	.....
H) Szülészeti támogatásban (bábadíj) részesített női *I)* Szoptatási segélyben részesített női *K)* Gyermektápszer-segélyben részesített női	tagok száma:		.....	
L) Szülészeti támogatásban (bábadíj) részesített női *M)* Gyermekágyi segélyben részesített női	családtagok száma:		.....	

..... hó ...-n.

sáról az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztositó Pénztár gondoskodik, s e nyomtatvánnyal az összes pénztárakat azok költségére szükségletüknek megfelelő mennyiségben ellátja.

Az 5. számú mellékletnek megfelelő nyomtatvány előállításáról a pénztárak továbbra is a 48.323/1908. számú rendelet 34. §-ának első bekezdése szerint gondoskodnak.

10. §.

A 48.323/1908. számú kereskedelemügyi miniszteri rendeletnek itt nem érintett rendelkezései továbbra is érvényben maradnak.

Ez a rendelet kihirdetése napján azonnal hatályba lép.

Budapesten, 1918. évi április hó 16-án.

Szterényi József s. k.
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

2. Részvénytársaságok és szövetkezetek közgyülésének idejéről és a mérlegkészitésről.

2312.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 897. M. E. számú rendelete,

a részvénytársaságok és szövetkezetek nyereségének felosztásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedések tárgyában alkotott 1914 : L. t.-c. 12. §-ában nyert felhatalmazás alapján addig is, amig a hadi nyereségadóról szóló 1916 : XXIX. törvénycikk hatálya meghosszabbittatik, az utóbb idézett törvénycikknek a 4.421/1917. M. E. számú rendeletben[1]) is említett 21. §-a helyébe a következőket rendeli:

1. §.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok a hadi üzleti évek nyereségéből osztalék címén vagy bármely más címen — a tőkevisszafizetést is ideértve — részvényenkint, illetőleg üzlet-

[1]) Lásd a 6454. o.

részenkint csak oly összeget fizethetnek ki, amely összeg nem haladja meg az 1915. év végén, illetve ezután, de az 1916. év vége előtt lejárt üzleti évet megelőző három üzleti év nyereségéből részvényenkint, illetőleg üzletrészenkint kifizetett legmagasabb évi osztalékot. Ha azonban a fentiek szerint tekintetbe jövő három üzleti év bármelyikében osztalék címén kifizetett legmagasabb összeg nem érné el a befizetett alaptőke 5%-át, vagy ha a nyilvános számadásra kötelezett vállalat ezekre az üzleti évekre egyáltalában nem fizetett osztalékot, a hadi üzleti évek nyereségéből az előlemlített címen összesen a befizetett alaptőke 5%-ának megfelelő összeg fizethető ki.

Az igazgatóság tagjai és az ügyvezető igazgatók, esetleg mások részére nyereségrészesedés címén kifizethető összeg nem haladhatja meg a fentiek szerint figyelembe veendő három előző üzleti év nyereségéből kifizetett legmagasabb évi nyereségrészesedést. A nyereségrészesedés címén kifizethető összeg azonban oly arányban meghaladhatja a fentiek szerint figyelembe veendő három előző üzleti év nyereségéből kifizethető legmagasabb évi nyereségrészesedést, amily arányban az előző bekezdés értelmében osztalék címén kifizethető összeg a fentiek szerint figyelembe veendő három előző üzleti év nyereségéből osztalék címén kifizetett legmagasabb összeget meghaladja.

A pénzügyi hatóság a vállalat kérésére a fenti összegeknél nagyobb összegek kifizetését megengedheti, amennyiben a vállalat biztositékul készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a pénzügyi hatóság által megállapitandó oly összeget tesz le a m. kir. postatakarékpénztárnál, az Osztrák-magyar banknál vagy a pénzügyi hatóság jóváhagyása mellett a fél által kijelölendő valamely belföldi pénzintézetnél, amely megfelel a vállalat terhére amaz üzletév végén, amelyre nézve a kifizetés szól, előreláthatólag kirovandó hadi nyereségadónak. A hadi nyereségadónak összege addig is, amig a hadi nyereségadóról szóló 1916 : XXIX. t.-c. hatályának meghosszabbitása tárgyában törvény intézkedik, az idézett törvény rendelkezéseinek megfelelőleg számitandó ki. A biztositékul leteendő összeg a többletként kifizetendő összegnél kisebb nem lehet. A pénzügyminiszter e rendelkezések tekintetében indokolt esetekben könnyitéseket engedélyezhet.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapesten, 1918. évi március hó 2-án.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

2313.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.578. M. E. számú rendelete,

a hadiszerek előállításával és a hadiszerek előállítására szolgáló anyagoknak beszerzésével foglalkozó részvénytársaságok és szövetkezetek mérlegének és az arról szóló felügyelőbizottsági jelentésnek, vagy az abban foglalt adatoknak közzétételéről.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedések tárgyában alkotott 1914 : L. t.-c. 12. §-a alapján a következőket rendeli:

1. §.

Amennyiben a hadviselés érdeke kívánja, a kereskedelemügyi miniszter a hadügyminiszternek vagy a honvédelmi miniszternek megkeresésére a hadiszerek előállításával és a hadiszerek előállítására szolgáló anyagoknak beszerzésével foglalkozó részvénytársaságnak vagy szövetkezetnek hozzá intézett rendelettel megtilthatja az ily üzemre vonatkozó évi mérlegnek és az arról szóló felügyelőbizottsági jelentésnek, vagy az abban foglalt adatoknak bármely módon való közzétételét.

Az évi mérleg és az arról szóló felügyelőbizottsági jelentés közzétételének mellőzése az 1875 : XXXVII. t.-c. 21. §-ában meghatározott pénzbirság alkalmazását nem vonja maga után, és a számadások megvizsgálásának, a mérleg megállapításának s a nyereség felosztásának tárgyában hozott közgyülési határozat érvényességét nem érinti akkor sem, ha a közgyülést a tilalom kibocsátása előtt tartották meg.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi március hó 2-án.

2. §.

Az 1. §. alapján kibocsátott tilalom esetében a részvénytársaság vagy szövetkezet igazgatósága köteles a számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása s a nyereség felosztása végett tartandó közgyülés összehivását megelőzőleg az évi mérleget s az arról szóló felügyelőbizottsági jelentést a kereskedelemügyi miniszternek bemutatni, és a mérlegben vagy jelentésben foglalt adatokat a közgyüléssel is csak annyiban szabad közölnie, amennyiben ezt a kereskedelemügyi miniszter megengedte. A kereskedelemügyi miniszter a hadviselés érdekéből a közgyülés elhalasztását is elrendelheti.

3. §.

A kereskedelemügyi miniszter az 1. és a 2. §. alapján tett ntézkedéseiről haladéktalanul értesíti az illetékes cégbiróságot is. A cégbiróság ily esetben a közgyülés által jóváhagyott évi mérleg hozzá bemutatott példányának és az ahhoz tartozó iratoknak megtekintését a kereskedelemügyi miniszter további intézkedéséig — a biróságnak az ügy elintézésére hivatott tagjait kivéve — senkinek meg nem engedheti, hanem köteles azokat hivatali titokként őrizni.

4. §.

A részvénytársaságnak vagy szövetkezetnek az a közege, aki az évi mérleget vagy az arról szóló felügyelőbizottsági jelentést, vagy az abban foglalt adatokat a kereskedelemügyi miniszter tilalma ellenére bármily módon közzéteszi, vagy a közgyülés elé oly adatokat terjeszt, amelyeknek közlését a kereskedelemügyi miniszter megtiltotta, — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással, valamint kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető biróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

5. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Horvát-Szlavonországokban ezt a rendeletet, amennyiben végrehajtása az ottani önkormányzat körébe tartozik, a bán hajtja végre.

Budapesten, 1918. évi április hó 22-én.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

VI. Nemzetközi vonatkozású rendelkezések.

2. Ki-, be- és átviteli korlátozások.

2314.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 226. M. E. számú rendelete,

több cikk kiviteli és átviteli tilalmának kiegészítéséről, illetve módosításáról.

Az osztrák-magyar monarchia két államának az 1908. évi XII. törvénycikkel beiktatott szerződéses vámtarifája VII. cikke alapján a m. kir. minisztérium az osztrák császári kormánnyal egyetértve, a következőket rendeli:

1. §.

A magyar királyi minisztériumnak 1916. évi március hó 21-én 928/M. E.[2]), 1916. évi május hó 25-én 1.723/M. E.,[3]) 1916. évi augusztus hó 12-én 2.669/M. E.,[4]) 1916. évi november hó 21-én 3.853/M. E.,[5]) 1917. évi május hó 24-én 1.806/M. E.,[6]) illetve 1917. évi szeptember hó 22-én 3.479/M. E.[7]) szám alatt kelt rendeletei-

[1]) Kihirdetetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi április hó 23-án.
[2]) Lásd a 3592. o.
[3]) Lásd a 3606. o.
[4]) Lásd a 3607. o.
[5]) Lásd a 4767. o.
[6]) Lásd a 4768. o.
[7]) Lásd a 5729. o.

ben foglalt jegyzéke azon cikkeknek, amelyeknek ki-, illetve átvitele tilalmazva van, következőképen kiegészíttetik, illetve módosíttatik:

A 6. pont törlendő és a következő szövegel helyettesítendő:

»6. friss szilva, szilvaiz, aszalt gyümölcs, dió és mogyoró.«

A 10. pontban e szó »káka« után beszurandó »nád«.

A 27. pontban e szó »magnezitárúk« után beiktatandó »a 399. t. sz. alá tartozó cement«.

A 28. pont »Jegyzet«-ében a következő szavak »cinkfehér, lithopone, griffitfehér«, továbbá a 97. pont *c)* bekezdésében »cinkoxyd« elott a következő szavak »vegyileg tiszta« törlendők.

A 74. pont végéhez hozzáfüzendő:

»továbbá mindennemű nyomókapocs (úgynevezett patentkapocs) úgy nemtelen fémből, mint vasból és más anyagból.«

A 90. pont törlendő és a következő szöveggel helyettesítendő:

»90. arany és ezüst tisztán, valamint arany- és ezüstötvözetek érmékben és rudakban, továbbá nyersen, ócska töredékek- és hulladékokban is, továbbá a belőlük való szemcsék, dara, lemezek, rudak, pálcák, drótok, pléhek, szalagok és csikok, aranyfüst, aranypihe, arany- és ezüstmunkák, valamint félgyártmányok aranyból és ezüstből, ékszerészárúk (nemes fémbe foglalt gyöngy, korál, drágakő, féldrágakő stb. ékszer), továbbá drága- és féldrágakövek, megmunkálva, foglalatlanul és igazgyöngyök foglalatlanul.

Jegyzet: Ezüstérméknek ezideig az utasforgalomban 20 K értékig megengedett kivitele ezentul teljesen tilos.«

A 105. pont után új pontként beiktatandó:

»106. üvegkörte villamos izzólámpák számára«.

2. §.

Ez a rendelet a kihirdetés napján[1]) lép hatályba.

Budapesten, 1918. évi február hó 12-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi február hó 12-én.

VII. Az igazságszolgáltatás körébe tartozó rendelkezések.

7. Magánjogi természetű rendelkezések.

2315.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 114.619/1917. számú körrendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez[1]) és a budapesti székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányához,

a katonai felszerelési tárgyak jogellenes forgalmának megakadályozásáról.

A katonai hatóságok gyakran tapasztalták, hogy egyes katonai ruházati és egyéb felszerelési tárgyak, amelyek csak kivételesen kerülhettek jogosan egyesek magántulajdonába, különösen zsibárusoknál sűrűn tárgyai az adás-vételnek.

Minthogy az emlitett cikkekkel űzött visszaélések az államkincstár érzékeny megkárositásával járnak, a cs. és kir. hadügyminiszter úr Abt. 13—83.343. számú rendeletével akként intézkedett, hogy katonai egyének katonai felszerelési tárgyakat, mégha azok jogos magántulajdonaik is, nem adhatnak el kereskedőknek (zsibárusoknak), hanem azokat a katonai intézményekhez — esetleg ellenérték fejében — kell beszolgáltatniok.

Ennélfogva ezután kincstári katonai felszerelési tárgyakat még jogos tulajdonosaik sem árusithatják el többé, és az a kereskedő (zsibárus), aki ilyen cikket megszerez, jóhiszemű szerzőnek nem lesz tekinthető.

Felhivom $\frac{\text{Alispán}}{\text{Polgármester}}$ urat, hogy ezt minél szélesebb körben tegye közhirré és figyelmeztesse különösen azokat, akik ilynemű tárgyak árúsitásával foglalkoznak, hogy katonai felszerelési tárgyak megszerzésétől tartózkodjanak, mert különben magukat a rosszhiszemű szerzőkre vagy a jogosulatlan birtokosokra megállapitott következményeknek teszik ki.

[1]) Ez a körrendelet Fiuméra is kiterjed.

Hivja fel továbbá az I. fokú rendőrhatóságokat, hogy azokkal szemben, akik e rendelet ellenére cselekednek, a törvényes megtorló eljárást tegyék folyamatba.

Budapesten, 1918. évi január hó 10 én.

Ugron Gábor s. k.

2316.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.677. M. E. számú rendelete,

a zöld (be nem érett) állapotban levő buza, rozs, kétszeres, árpa és zab felhasználásának tilalmáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Búzát, rozsot, kétszerest, árpát és zabot zöld (be nem érett) állapotban etetni, kaszálni, vágni vagy bármely más módon felhasználni csak a következő esetekben szabad:

1. Ha valamely elemi csapás (jég, viz, fagy) a termény beérését lehetetlenné teszi, vagy ha az illető területnek valamely más növénnyel való hasznosítása kivánatos és lehetséges;

2. ha a terményt zöld takarmány nyerése céljából vetették, de a felhasználás abban az esetben is csak olyan mértékű lehet, hogy az illető terményből az 1918. évi szemtermelésre megmaradó terület ne legyen kisebb, mint ugyanazon terményből az 1917. évben szemtermelés végett bevetett terület.

2. §.

Az 1. §-ban említett eseteket kivéve az 1918. évi termelésre vetett búzát, rozsot, kétszerest, árpát és zabot zöld (be nem érett) állapotban etetni, kaszálni, vágni vagy bármely más módon felhasználni tilos.

3. §.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi vagy kijátsza, vagy megszegésénél vagy kijátszásánál bármely módon közreműködik, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető-

rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és 2.000 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki. Horvát-Szlavonországokban a zöld vetések megfelelő védelméről a bán gondoskodik.

Budapesten, 1918. évi április hó 22-én.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

2317.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 938. M. E. számú rendelete,

szarvasmarhák és juhok adásvételi forgalmának korlátozásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A minisztérium felhatalmazza a m. kir. földmívelésügyi minisztert, hogy az ország és a hadsereg szarvasmarha- és juhszükségletének biztosítása érdekében a szarvasmarhák és juhok adásvételi forgalmát az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszterrel egyetértőleg korlátozza.

2. §.

A minisztérium felhatalmazza a m. kir. földmívelésügyi minisztert, hogy a szarvasmarhák és juhok vásárlására való jogosultságnak feltételeit rendelettel állapítsa meg.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi április hó 24-én.

3. §.

Élő szarvasmarhát (beleértve a bivalyt és borjút is) és juhot (beleértve a bárányt is) vásárolni csak vásárlási igazolvánnyal szabad.

Az állattenyésztés előmozdítása, valamint a belföldi nagyobb fogyasztási piacok ellátása érdekében a m. kir. földmívelésügyi miniszter a vásárlási igazolvány kötelezettsége alól kivételeket állapíthat meg.

A vásárlási igazolványok mintáját a m. kir. földmívelésügyi miniszter rendeleti úton állapítja meg.

A vásárlási igazolványokat a m. kir. földmívelésügyi miniszter által előírt módon a vásárolni szándékolt állatok rendeltetési helyére illetékes elsőfokú állategészségügyi hatóság állítja ki.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter vásárlásra jogosító igazolványok kiállítására az elsőfokú állategészségügyi hatóságokon kívül más hatóságokat vagy hatósági szervezeteket is felhatalmazhat.

Az igazolvány vagy az annak kiszolgáltatására irányuló kérvény bélyeg- és illetékmentes kiállításáért díj nem jár.

4. §.

Amennyiben a jelen rendelet szerint élő szarvasmarhának (beleértve a bivalyt és borjút is) és juhoknak (beleértve a bárányt is) átruházásához bevásárlási igazolvány szükséges (3. §. 2. bekezdése), ily állatok tulajdonjogát átruházni csak szabályszerű vásárlási igazolvány alapján lehet.

Új marhalevelek kiállítása vagy a tulajdonjog átruházásának igazolása alkalmával a vevő a vásárlás alapjául szolgáló igazolványt mindig köteles bemutatni. A vásárlási igazolványoknak és marhaleveleknek ezzel kapcsolatos kezelését a m. kir. földmívelésügyi miniszter rendeleti úton szabályozza.

5. §.

Aki élő szarvasmarhát vagy juhot a jelen rendelet ellenére vásárlási igazolvány nélkül vesz vagy elad, továbbá az, aki ezen állatok vásárlásánál tudva illetéktelenül kiállított vagy szándékosan szabálytalanul kezelt igazolványt használt, végül aki ilyen ese-

tekben az állatok tulajdonjogának átruházásánál a szabálytalanságot tudva közreműködik, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Azon állat tekintetében, amelyre vonatkozólag a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek a hatáskörébe tartozik.

6. §.

A jelen rendelet 1918. évi március hó 15. napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki.

Budapesten, 1918. évi március hó 1-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2318.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter 1918. évi 63.000. számú rendelete,

a szarvasmarhák és juhok adásvételi forgalmának korlátozása tárgyában kiadott 938/1918. M. E. számú rendelet végrehajtásáról.

A m. kir. minisztérium által a szarvasmarhák és juhok adásvételi forgalmának korlátozása tárgyában kiadott 938/1918. M. E. számú rendelet[1]) 1., 2. és 3. §-aiban foglalt felhatalmazás alapján az ország és a hadsereg szarvasmarha- és juhszükségletének biztosítása érdekében az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszterrel egyetértőleg elrendelem a kevetkezőket:

1. Élő szarvasmarhát (beleértve a bivalyt és borjut is) és juhot (beleértve a bárányt is) csak üzérkedő és közvetítő kizárásával és csakis az vásárolhat, akit az illetékes hatóság vagy az ezen állatok forgalmának lebonyolításával megbízott hatósági szervezet erre feljogosít és e célból szabályszerűen kiállított vásárlási igazolvánnyal ellát.

Élő szarvasmarhának és juhnak eladás céljából forgalomba hozatala korlátozva nincsen. Ezért ilyen állatok tényleges birtokosa,

[1]) Lásd a 6962. o.

ha állatait az előírt szabályok keretén belül érvenyes marhalevelekkel, illetve a szükséges szállítási igazolvánnyal ellátta, azokat eladás céljából az ország területén belül bárhová szabadon küldheti.

2. Élő szarvasmarha (beleértve a bivalyt és borjut is) és juh (beleértve a bárányt is) vásárlására jogosult:

a) továbbtartásra szánt állat tekintetében a gazda, ha akár saját, akár bérelt birtokán vagy gazdaságában gazdálkodással foglalkozik. De ez a jogosultság csak annyi és olyan minőségű állat vásárlására terjed ki, amennyi vagy amilyen állatra a gazdának a gazdaságában eddig fennállott állatlétszám utánpótlása végett, vagy eddig folytatott rendes gazdasági üzemének fenntartása céljából elkerülhetetlen szüksége van,

b) levágásra szánt állat beszerzése tekintetében minden mészáros és más húsiparos, aki állatok levágásával rendszeresen foglalkozik, de csakis annyi vágómarha vagy juh vásárlására, amennyit abban a községben (városban), ahol iparát űzi, a legutóbbi időkig tényleg le szokott vágni,

c) levágásra szánt állatokat vásárolhatnak még az egyes gazdaságok is, ha a gazdaságban felmerülő házi fogyasztási szükséglet ellátása céljából erre szükségük van.

Vásárlási igazolvány alapján vásárolt és továbbtartásra szánt állat, a kényszervágás esetétől eltekintve, csak a vásárlásnál használt igazolványt kiállító hatóság külön engedélye alapján és csakis akkor kerülhet a vétel napjától számított 6 héten belül marhalevélköteles forgalomba, ha az eredetileg kijelölt gazdaságban való továbbtartása a gazda lényeges károsodását idézné elő.

Vásárlási igazolvány alapján vásárolt vágóállat legkésőbben a vétel napjától számított 14 napon belül levágandó.

3. Szarvasmarha és juh vásárlására vonalkozólag az előző pontban körülírt jogosultságot, valamint annak terjedelmét is az állatok rendeltetési helyén illetékes elsőfokú állategészségügyi hatóság:

a) nagy- és kisközségekben a főszolgabíró (illetőleg helyettese).

b) rendezett tanácsú városokban a polgármester vagy kijelölt helyettese,

c) törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány,

d) Budapesten továbbtartásra szánt állatokra a kerületi előljáró,

e) Fiumében és vidékén a városi tanács állapítja meg.

A budapesti fogyasztásra szánt vágómarhák és vágójuhok vásárlására szóló jogosultság megállapítását Budapest székesfőváros tanácsa a budapest-székesfővárosi állatvásárok és közvágóhidak igazgatója útján gyakorolja.

4. A vásárlási jogosultság megállapítására illetékes hatóság a hozzá forduló feleknek, ha igényjogosultságuk indokolt, a mellékel *A.* minta szerint kiállított vásárlási igazolványt haladéktalanul és díjmentesen kiadni és ezen igazolványokról a *B.* minta szerint jegyzéket vezetni köteles.

A vásárlási igazolvány kiállítására szolgáló ürlapok nagysága és alakja a marhalevélürlapok nagyságának és alakjának felel meg.

Az igazolvány sorszáma a *B.* mintájú jegyzékben neki megfelelő sorszámmal azonos.

Az igazolvány minden egyes rovata pontosan kitöltendő, de különös gondot kell fordítani arra, hogy a vásárolni engedélyezett állatok összes darabszámán kívül azoknak nemenkinti darabszáma is egészen pontosan fel legyen tüntetve, mint például: 2 darab igásökör, 1 darab fejőstehén, 4 darab vágómarha stb.

Ezen igazolvány hatálya — a helyihatóságok által elrendelt külön vásárlási korlátozás alatt álló helyeket kivéve — mindig az egész ország területére terjed ki, és érvényessége mindig egy hónapra szól. Olyan igazolvány, amely a kiállító hatóság szabályszerű pecsétjével és aláírásával ellátva nincs, érvénytelen.

Az igazolvány kiadása alkalmával figyelmeztetni kell a feleket, hogy az igazolványra jegyzett állatok vasúton (hajón) való szállítása esetén az Állat- és Takarmányforgalmi Rt.-hoz annyi szállítási igazolványért kell fordulniok, ahány részletben az állatok szállítása terveztetik, és hogy ezen beadványhoz az igazolvánnyal összefüggő igazoló szelvényt mellékelni kell. Ha a fél előre tudja, hogy az állatokat lábon fogja hajtani és ezt kinyilatkoztatja, akkor a hatóság az igazoló szelvényt kiállítja, lefejti és megőrzés végett visszatartja. Ezt a *B.* mintájú jegyzék jegyzetrovatában »lábon hajtva« jegyzet alakjában jelöli meg, és ha később mégis a vasúton (hajón) való szállítás szüksége merülne fel, akkor a fél kérelmére a szelvényt kiadja és ezt a jegyzéknek ugyanabban a rovatában feljegyzi. Törvényhatósági joggal felruházott városok rendőrkapitányai a helyi fogyasztásra szánt vágóállatok beszerzése

céljából kiadott vásárlási igazolványok igazoló szelvényét minden esetben tartsák vissza.

A lejárt, de egészen vagy részben ki nem használt vásárlási igazolványt egy évig tartó megőrzés és későbbi megsemmisítés végett szintén a kiállító hatóság veszi át és feljegyzi a *B.* mintájú jegyzék jegyzetrovatában, hogy az igazolvány milyen mértékben nem vétetett igénybe.

5. Felhivom az összes hatóságokat és hatósági állatorvosokat, hogy a marhalevélkezelőket utasítsák, illetve oktassák ki arra nézve, hogy régi marhalevelet új tulajdonos nevére tulajdonátruházási záradékkal ellátni, vagy ennek alapján új marhalevelet kiállítani csak szabályszerű vásárlási igazolvány alapján szabad, és hogy a vásárlási igazolvány, amelyet tulajdonátruházás esetén mindig be kell mutatni, a marhalevelek átirásánál csak akkor fogadható el, ha a kiállító hatóság aláirásával és pecsétjével el van látva, összes rovatai hiánytalanul vannak kitöltve, és főleg az állatok minőségenkinti darabszáma rajta pontosan fel van tüntetve.

Egyébként önként érthetőleg a fennálló szabályok alapján saját nevelésű állatra vásárlási igazolvány nélkül is kiállítható a marhalevél.

A marhalevélkezelő minden egyes új marhalevél felső szélén jelezze az átirás alapjául bemutatott vásárlási igazolvány sorszámát, kiállításának helyét és idejét, mint például:

»A váci j. főszolgabiró által 501/1918. sz. a. kiadott vásárlási igazolvány alapján«.

Az új marhalevél 7. rovatába a következő megjegyzést irja be:

a) Továbbtartásra szánt állatoknál:

»Ezen állat a marhalevél keltétől 6 héten belül csak hatósági engedéllyel kerülhet marhalevélköteles forgalomba«.

b) Vágóállatok marhalevelein:

»Ezen marhalevél tulajdonátruházási záradékkal el nem látható és a rájegyzett állat(ok) 14 napon belül levágandó(k)«.

Hátiratolt marhalevelekeu a tulajdonátruházási záradékot következőképen egészíti ki:

a) Továbbtartásra szánt állatoknál:

»413. jkönyvi szám. A túlsó lapon leirt állatokat a gödöllői j. főszolgabiró által 607/1918. sz. a. kiadott vásárlási igazolvány

alapján megvette Nagy Pál péczeli lakos. Uj marhalevél a jelen záradék keltétől számított 6 héten belül csak hatósági engedély alapján állítható ki. Kelt stb«.

b) Vágóállatok marhalevelein:

»512. jkönyvi sz. A túlsó lapon leírt állatokat a győri rendőrkapitány által 63/1918. sz. a. kiadott vásárlási igazolvány alapján megvette Horváth János győri lakos, mészáros. Ezen marhalevél alapján új marhalevelet kiállítani nem szabad. Ezen állatok 14 napon belül levágandók. Kelt stb.«

Az átiratás alapjául szolgáló vásárlási igazolvány sorszáma és kiállításának helye a tulajdonjog átruházásáról szóló jegyzőkönyvben a szerző nevének és lakhelyének rovatába feljegyzendő, mint például:

»Nagy Pál, Péczel. (Gödöllő 607/1918.)«

Az itt előírt megjegyzésekben említett hatósági engedélyek megadására a jelen rendelet 2. pontjának utolsóelőtti bekezdése értelmében az a hatóság illetékes, aki a marhalevélen megjelölt vásárlási igazolványt kiállította.

A tényleg megvásárolt állatokat a marhalevélkezelő a tulajdonjog átruházásáról szóló jegyzőkönyv megfelelő folyószáma alatt a vásárlási igazolvány hátulsó lapjára vezetett záradékkal feljegyzi és ezt a záradékot szabályszerű aláírásával és pecsétjével látja el ilyenformán:

»512. jkönyvi sz. Az igazolványra jegyzett állatok közül a mai napon megvásároltatott 2 drb vágóökör.

Új marhalevelek száma: 22/1918. és 216/1918.

Győrszentmárton, 1918. március 8-án.

P. H. *Kovács József,*
marhalevélkezelő.«

Ha az igazolvány szerint vásárolható összes állatok megvásároltattak, akkor az igazolvány záradékolás után az utoljára megvett állat marhalevéléhez hozzáfűzendő.

A vásárlási igazolvány kezeléséért és a leírási záradék rávezetéséért díjat szedni nem szabad.

Lejárt, de részben vagy egészen ki nem használt vásárlási igazolványt a kiállító hatóság kezéhez kell visszajuttatni.

6. Az állattenyésztési érdekek előmozdítása céljából a vásárlási igazolvány kötelezettsége alól kivétetnek az olyan tenyészállatok vásárlásai, amelyeket egyes községek vagy gazdák a m. kir. gazdasági felügyelők közbejöttével eszközölnek.

Ilyen esetekben a tulajdonjog átruházása és a marhalevél átiratása az illetékes m. kir. gazdasági felügyelő igazolása alapján minden korlátozás nélkül történhetik.

7. A közellátás megkönnyítése érdekében az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter úrral egyetértőleg megengedem, hogy vágómarhát (beleértve a bivalyt és borjut is) és vágójuhot (beleértve a bárányt is) vásárlási igazolvány nélkül vásárolhassanak:

a) a budapest-székesfővárosi állatvásárokon saját szükségletük fedezésére a főváros területén működő mészárosok és húsipari üzemek, de csakis azon korlátozásokon belül, amelyeket a vásárlások mértéke tekintetében Budapest székesfőváros tanácsának utasítására a budapest-székesfővárosi állatvásárok és vágóhidak igazgatója a helyi fogyasztási érdekek megóvása céljából életbe léptet,

b) törvényhatósági joggal felruházott városokban saját szükségletük fedezésére a helybeli mészárosok és húsipari üzemek, de csakis azokon a korlátozásokon belül, amelyeket a vásárlások mértéke tekintetében a városi tanács utasitásai alapján a rendőrkapitány a helyi fogyasztási érdekek megóvása céljából elrendel.

8. A 77.000/III. B. 1917. számú itteni rendelet[1]) 1. pontjának második bekezdésében megállapított kereteken belül szintén vásárlási igazolvány nélkül szabadon vásárolhatnak az ország területén állomásozó katonai helyőrségek, csapattestek, pótkeretek stb., de csupán akkor, ha a felettes katonai hatóságuktól kapott vásárlási megbizatásukat a marhalevelek kiállítására hivatott helyi állategészségügyi hatóság előtt kellően igazolni tudják. Vásárlási jogosultságuk mindenkor csak állomáshelyeik közvetlen környékére, vagyis attól legfeljebb 30 kilométernyi távolságban fekvő helyekre terjedhet ki.

9. Továbbeladás céljából a budapest-székesfővárosi vágóállatvásárra küldendő vágómarhák és vágójuhok vásárlására fel van

[1]) Lásd a 6271. o.

jogosítva minden igazolt állatkereskedő, akinek Budapest székesfőváros tanácsának meghatalmazása folytán a budapest-székesfővárosi állatvásárok és közvágóhidak igazgatója által kiállított hiteles igazolványa van.

Ezeket az igazolványokat a budapest-székesfővárosi állatvásárok és közvágóhidak igazgatója a székesfővárosi tanács meghatalmazása alapján olyanoknak adhatja ki, akik elfogadhatóan igazolni tudják, hogy vágóállatoknak a budapesti vásárokra küldésével eddig is rendszeresen foglalkoztak.

Az ilyen igazolvány alapján eszközölt tulajdonjogátruházás alkalmával az igazolvány sorszámát, kiállítóját és kiállítása helyét az új marhalevelek felső szélén és a tulajdonátruházási jegyzőkönyv megfelelő rovatában a jelen rendelet 5. pontjában előírt módon jelezni kell. A tulajdonjogátruházásról szóló jegyzőkönyvbe vezetendő feljegyzés formája. (Budapesti vásár 65/1918.)

Ilyen igazolvány alapján a feljogosított kereskedő, a vásárlási külön korlátozások alatt álló helyeket kivéve, az ország egész területén és darabszámra való tekintet nélkül vásárolhat vágóállatokat, de azokat sem a vásárlás helyén, sem másutt tovább el nem adhatja, hanem kizárólag csak a budapest-székesfővárosi vágóállatvásárra küldheti.

10. A hatóság által kiadott vásárlási igazolvánnyal egyenlő értékűek azok az arcképes igazolványok, amelyeket igazolt szerződéses szállitói részére a szarvasmarhák, juhok és kecskék forgalmának lebonyolításával megbizott hatósági szervezet, az Állat- és Takarmányforgalmi Rt. bizonyos meghatározott területekre kiterjedő hatállyal állít ki.

Ezek az igazolványok csak akkor érvényesek, ha a részvénytársaság aláirásával, száraz nyomatú bélyegzőjével és pecsétjével el vannak látva.

A tulajdonjog átruházásánál való használatuk tekintetében a jelen rendelet előző 8. pontjának harmadik bekezdésében adott utasítás irányadó. A tulajdonjog átruházásáról szóló jegyzőkönyvbe vezetendő feljegyzés formája. (Állatforgalmi Rt. 23/1918.)

Ilyen igazolvány tulajdonosa fel van jogosítva arra, hogy azon a területen, amelyre az igazolvány szól, számbeli korlátozás nélkül vásárolhasson vágómarhákat, de azokat sem a vásárlás helyén, sem másutt el nem adhatja, hanem csakis a nevezett rész-

A. minta a 63.000/1918. F. M. sz. rendelethez.

Az igazolvány sorszáma.

Ez az igazolvány díj- és illetékmentes és kiállításáért díj nem szedhető.

Vásárlási igazolvány.

élő szarvasmarhára és juhra.

.....(a vevő neve), aki.....
.....községben.....utca, út, tér..... házszám alatt lakik és.....községben saját / bérelt gazdasága / hűsipari üzlete van, jogosult arra, hogy ezen igazolvány keltétől számitott egy hónapon belül itt megnevezett gazdaságban továbbtartás / üzlete részére levágás céljaiból.....azaz.....darab élő szarvasmarhát / juhot és pedig:

.....
.....(az állatok nemenkinti darabszáma) az ország területén bárhol, ahol a vásárlás különösen korlátozva nincsen, vásárolhasson.

Kelt.....191.....évi.....hó.....n.

P. H. .....
(aláírás)

Ez az igazolvány másra át nem ruházható és ennek alapján kizárólag csak az vagy annak igazolt megbizottja vásárolhat, akinek a nevére szól.

A vásárolni engedélyezett állatokra vonatkozó tulajdonjog átruházása alkalmával az igazolványt megfelelő kezelés végett a marhalevél-kiállitónak minden egyes esetben át kell adni.

A lejárt, de egészen vagy részben ki nem használt igazolványokat a kiállitó hatóságnak kell visszaadni.

A. minta.

Igazolószelvény

a.....számú vásárlási igazolványhoz szállítási *igazolványok* beszerzése esetére.

A vásárlásra jogosított neve:

.....

Az állatok nemenkinti darabszáma:

.....

.....

Rendeltetési hely:

.....
(község, város)

Kelt..... 191...évi.....hó...n.

P. H. .....
aláírás

Az állatoknak vasúton (hajón) szállítása esetére az Állat- és Takarmányforgalmi Rt.-tól (Budapest, V., Dorottya-utca 2/a) m. kir. állatorvosoknál kapható ürlapokon annyi darab szállítási igazolványt kell kérni, ahány részletben terveztetik az állatok szállítása. Ilyen esetekben ez a szelvény lefejtendő és a szállítási igazolványt kérő beadványhoz melléklendő. Ha az igazolványra jegyzett állatok lábon hajtva kerülnek a kitűzött helyre, és ezt a szelvényt a kiállító hatóság magánál vissza nem tartotta, akkor az igazolványnyal való eredeti összefüggésben meg kell hagyni.

2318. 63.000/1918. F. M. sz.

6971

B. minta a 63.000/1918. F. M. sz. rendelethez.

Jegyzék

a 63.000/1918. F. M. sz. rendelet 2. pontja alapján kiadott vásárlási igazolványokról.

Sorszám	A fél neve, lakása és foglalkozása	A vásárlás célja (levágás, továbbtartás)	Az igazolványra jegyzett állatok nemenkinti darabszáma	Jegyzet
1.				
2.				
3.				

OSZK Országos Széchényi Könyvtár

vénytársaság által fedezendő vágómarhaszükséglet ellátására az igazolványban megjelölt gyüjtőtelepekre szállíthatja.

11. A 77.000/III. B. 1917. számú itteni rendelet 9. pontjában megjelölt bizottságok vásárlási ténykedést egyáltalában nem fejtenek ki, hanem kizárólag a belföldi fogyasztás, a hadsereg és a kivitel céljaira szolgáló vágómarhák átvételére vannak hivatva, és ezen átvételnél továbbra is a jelen rendeletben előírt külön igazolványok nélkül működnek.

12. Felhivom az összes hatóságokat és hatósági állatorvosokat, hogy a marhalevélkezelőket a jelen rendeletben adott utasítások betartása szempontjából szigorúan ellenőrizzék. A vásárokon gyakorolt ellenőrzés alkalmával úgy közvetlenül a saját hatáskörükben, mint a csendőrség és a vásárrendőrségek útján mindent megtegyenek az iránt, hogy ott vásárlási igazolvánnyal el nem látott egyén vételeket és eladásokat ne eszközöljön. Végül különös gondot fordítsanak arra, hogy a helyi állategészségügyi hatóságok sem a katonai helyőrségek nevére szóló, sem az igazolványok alapján kiállított és így az előírt módon megjelölt marhaleveleket át ne irányítsák.

13. Az illetékes hatóság az ellen, aki a jelen rendelet intézkedéseit megszegi, azok kijátszására irányuló cselekményeket követ el vagy ilyen esetekben közreműködik, a szarvasmarhák és juhok adásvételi forgalmának korlátozása tárgyában kiadott 938/1918. M. E. számú rendelet 5. §-a alapján a legszigorúbban járjon el.

Ha akár ezen kihágások eseteiben, akár a 4.563/1917. M. E. számú kormányrendelet[1]) 5. §-a alapján az állatok elkobzását rendeli el, ezen rendelkezése ellen fellebbezni csak birtokon kívül lehet.

Az elkobzott állatokat a helyi szükséglet fedezése céljából saját hatáskörében értékesítheti. Ellenben ha ilyen célú értékesítés nem volna kivihető, akkor erről az itt tekintetbe jövő állatok forgalmának lebonyolításával megbizott hatósági szervezetet, az Állat- és Takarmányforgalmi Rt.-ot egyrészt az ítélet egy másolati példányának megküldése útján, másrészt az állatok tartózkodási helyét, nemenkinti darabszámát és az elkobzás tényét és indokait is jelző táviratban (Sürgönycím: Állatfor. Budapest.) haladéktalanul értesítse.

[1]) Lásd a 6171.

Az Állat- és Takarmányforgalmi Rt. az elkobzást bejelentő hatóság megkeresésére köteles az állatok tartózkodási helyéhez legközelebb működő szerződéses szállítóját utasítani arra, hogy az elkobzott állatokat, ha katonai szállítás céljaira alkalmasak, a lefoglalást fenntartó hatóság közbenjöttével a mindenkor megállapított katonai átvételi áraknál 10%-kal alacsonyabb áron késedelem nélkül átvegye. Amennyiben az állatok a katonaság céljaira nem volnának alkalmasak, az Állat- és Takarmányforgalmi Rt. azoknak más célokra való haladéktalan értékesítése iránt köteles intézkedni. Ugyanennek a részvénytársaságnak kell gondoskodnia arról is, hogy az állatok eladásából befolyt pénzösszegek az elkobzást kimondó ítéletekben megjelölt helyekre az átvétel napjától számított 30 napon belül befizettessenek.

14. A jelen rendelet 1918. évi március hó 15-ik napján lép életbe.

Budapesten, 1918. évi március hó 6-án.

Gróf Serényi Béla s. k.
m. kir. földmivelésügyi miniszter.

2319.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter 1918. évi 51.978. számú rendelete,

az Országos Ingatlanforgalmi Bizottság alakitásáról szóló 170.385. 1917. F. M. számú rendelet módositásáról.

Az Országos Ingatlanforgalmi Bizottság alakitása s az ezzel kapcsolatos rendelkezések tárgyában 170.385/1917. F. M. szám alatt kibocsátott rendelet[1]) 2. §-ának módositásául a belügyminiszterrel egyetértve a következőket rendelem:

1. §.

Az Országos Ingatlanforgalmi Bizottságnál ügyvezető alelnöki állás szerveztetik, minek folytán a 170.385/1917. F. M. számú rendelet 2. §-a akként módosul, hogy az Országos Ingatlanforgalmi Bizottság elnökből, ügyvezető-alelnökből, 24 rendes és 46

[1]) Lásd a 6478. o.

kültagból áll. Az ügyvezető-alelnököt, aki egyuttal a bizottság rendes tagja, a földmívelésügyi miniszter nevezi ki.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapesten, 1918. évi április hó 3-án.

Gróf Serényi Béla s. k.
m. kir. földmívelésügyi miniszter.

2320.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.209. M. E. számú rendelete,

a mezőgazdaságilag mivelt ingatlanok haszonbérletének meghosszabbításáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Mezőgazdaságilag mívelt ingatlanokra vonatkozó haszonbérleti szerződések, amelyeknek szerződésileg megállapított vagy az 1.104. 1917. M. E. számú rendelettel[1]) (l. a Budapesti Közlönynek 1917. évi március hó 28-án megjelent 72. számában) meghosszabbított időtartama 1918. évi március hó 31. napja után 1919. évi március hó 31. napjáig bezárólag jár le, amennyiben a felek másként nem állapodnak meg, vagy a jelen rendeletből más nem következik, a lejárattól számított egy év tartamára a jelen rendelet erejénél fogva meghosszabbíttatnak.

Az előző bekezdés rendelkezése nem vonatkozik azokra a haszonbérleti szerződésekre, amelyek a mezőgazdaságilag mívelt ingatlanok haszonbérletének meghosszabbítása tárgyában eddig kiadott rendeletekben (2.017/1916. M. E.[2]) és 1.104/1917. M. E. számú rendeletek) megszabott határidőben, tehát 1918. évi március hó 31. napja előtt jártak le, ha az idézett rendeletek alapján a

[1]) Lásd a 4823. o.

[2]) Lásd a 8647. o.

felek akkoriban másként állapodtak meg, nevezetesen ha a szerződést az idézett rendeletekben megállapított egy évnél hosszabb vagy rövidebb időre hosszabbították meg, vagy a szerződésnek az idézett rendeletekkel megszabott egy évi meghosszabbításán túl terjedő további meghosszabbítását kizárták. Az ilyen haszonbérleti szerződések időtartamára nézve a felek említett megállapodása marad irányadó, és az ilyen szerződések időtartama a jelen rendelet erejénél fogva akkor sem hosszabbíttatik meg, ha a felek említett megállapodásában meghatározott időtartam a jelen §. első bekezdésében megszabott határidőben jár le.

A jelen rendelet nem terjed ki:

1. a két évnél nem hosszabb időre kötött haszonbérleti szerződésekre, kivéve, ha a szerződés valamely két évnél hosszabb időre kötött korábbi szerződésnek meghosszabbítása;

2. azon haszonbérleti szerződésekre, amelyeket a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége (Altruista Bank) által megvett, vagy általa haszonbérelt vagy haszonbérbe vagy alhaszonbérbe adott ingatlanokra vonatkozólag kötöttek.

2. §.

Bármelyik fél a haszonbérleti szerződés meghosszabbításának mellőzését kérheti, ha az ingatlan gazdasági hasznosítása a haszonbérleti viszony fenntartása nélkül is biztosítva van, vagy ha a fennforgó körülményeknél fogva a haszonbérleti viszony fenntartása a kérelmező félre nézve lehetetlen lenne, vagy reá nézve súlyos anyagi kárral járna.

Az ingatlan gazdasági hasznosítása biztosítottnak tekintendő, ha a bérbeadó az ingatlant saját kezelésébe kívánja venni, vagy más bérlőnek kívánja bérbeadni.

3. §.

A 2. §-ban említett kérelem felől a 4. §. értelmében alakítandó bizottság határoz.

A kérelmet az ingatlan fekvése szerint illetékes kir. törvényszék elnökénél kell előterjeszteni, még pedig:

az 1918. évi április hónapban lejáró szerződésekre nézve legkésőbb nyolc nappal a lejárat előtt

az 1918. évi április hónap után lejáró szerződésekre nézve legalább egy hónappal a lejárat előtt, de legkésőbb 1918. évi június hó végéig;

az 1918. év eltelte után lejáró szerződésekre nézve pedig legkésőbb három hónappal a lejárat előtt.

4. §.

A bizottság az elnökön kivül két tagból áll. Elnöke a kir. törvényszék elnöke vagy általa kijelölt bírája. Egyik tagját a haszonbérbeadó, másik tagját a haszonbérlő választja.

A kir. törvényszék elnöke a hozzá kellő időben beérkezett kérelem alapján, határidő kitűzésével, a bizottság tagjainak megnevezésére úgy a haszonbérbeadót, mint a haszonbérlőt felhivja, s ha valamelyikük a felhivásnak a kitűzött határidő alatt meg nem felel, vagy ha a felek által választott tagok valamelyike a tagságot el nem fogadja, az ekként be nem töltött bizottsági tagságra a kir. törvényszék elnöke bárkit kinevezhet.

A bizottság a kérelmezőt és a másik szerződő felet a kérelem tárgyalására meghivja és az ügyet a szolgáltatott adatok és bizonyítékok figyelembevételével — mindkét fél távollétében is — letárgyalja és megállapítja, hogy forog-e fenn oly ok, amely a 2. §. szerint a haszonbérleti szerződés meghosszabbításának mellőzésére alapul szolgálhat, s ennek alapján végérvényesen határoz a haszonbérleti szerződés meghosszabbításának mellőzése vagy fenntartása felől.

A bizottság szótöbbséggel határoz, határozatát rövid indokolással irásba foglalja és a feleknek kiadja.

A bizottság határozata ellen jogorvoslatnak helye nincs. A határozat mindkét félre kötelező és az azzal eldöntött kérdés perben sem lehet vita tárgya.

A bizottság elnöke a kir. törvényszék székhelyén kivül teljesített eljárás esetében a reá nézve irányadó szabályok szerint napidíjat és utiköltséget számithat fel. A bizottság tagjait készkiadásaik megtérítésén felül mérsékelt díj illeti.

A felmerült eljárási költség mennyisége és viselése felől a bizottság elnöke végzéssel határoz. A költség, ha a bizottság a kérelemnek helyt nem ad, a kérelmező felet, ellenkező esetben a másik felet terheli. A költség kérdésében hozott határozat ellen

egyfokú felfolyamodásnak van helye a kir. ítélőtáblához. Egyébként a bizottság vagy a kir. törvényszék elnökének határozatai és intézkedései jogorvoslattal meg nem támadhatók.

Az eljárás bélyeg- és illetékmentes.

5. §.

Az e rendelet alapján meghosszabbított haszonbérleti idő alatt a haszonbérlő az ingatlannak a rendes gazda gondosságával való megmíveléséért, valamint egyéb szerződéses kötelezettségeiért ugyanazon felelősséggel tartozik, mint a haszonbérleti időtartam utolsó évében.

Különösen köteles tehát a haszonbérlő a haszonbérösszeget ezen időtartamra is megfizetni, s annak erejéig a haszonbérbeadót ugyanazon törvényes zálogjog illeti, mint az eredeti haszonbérleti szerződés alapján megillette.

6. §.

A haszonbérbeadóval szemben a haszonbérlőt a haszonbérleti szerződésből eredő jogok a meghosszabbitás ideje alatt is megilletik.

7. §.

Az a körülmény, hogy a haszonbér pénzben, terményben vagy egyéb szolgáltatásban volt kikötve, a jelen rendelet alkalmazása szempontjából különbséget nem tesz.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki.

Budapesten, 1918. évi március hó 22-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi március hó 23-án.

2321.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 631. M. E. számú rendelete,

albérletbe adott szobák felmondásának korlátozásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Azokban a városokban és községekben, ahol az albérletbe adott lakásrészek (szobák) felmondásának korlátozása szükségesnek mutatkozik, a lakáshivatal vagy az ennek tennivalóit ellátó közigazgatási hatóság az illető helyen szokásos módon közzéteendő hirdetménnyel életbeléptetheti a következő szabályokat:

Bútorozottan vagy bútorozatlanul albérletbe adott lakásrészek (szobák) albérletét az albérletbeadó felmondással csak a következő esetekben szüntetheti meg:

1. ha az albérletbe adott lakásrészre (szobára) neki magának van elkerülhetetlenül szüksége, vagy ha az albérletbeadást más fontos okból kénytelen abbanhagyni;

2. ha az albérlő az albérleti összeg kifizetésével vétkesen késedelmeskedik;

3. ha az albérlő az albérlet tárgyát jelentékenyen rongálja és a sérelmes használatot az albérletbeadó felhívására azonnal meg nem szünteti;

4. ha a felmondás az albérlőnek a házi rendet ismételten súlyosan sértő, tűrhetetlen, megbotránkoztató vagy egyéb súlyos kifogás alá eső magaviselete miatt, vagy azért indokolt, mert az albérlő személye vagy magaviselete az albérlővel való együttlakást az albérletbeadóra nézve türhetetlenné vagy nehezen elviselhetővé teszi;

5. ha az albérlő az albérletet az albérletbeadó beleegyezése nélkül átruházza, vagy az albérlet tárgyát jogosulatlanul további albérletbe adja.

Az előző bekezdés 1—5. pontjain alapuló felmondás, ha az albérlő arra nézve nem nyilatkozik, vagy elfogadásáról irott elismervényt nem ad, vagy kijelenti, hogy a felmondást el nem fogadja, csak úgy hatályos, ha az albérletbeadónak a felmondástól számí-

tott három nap alatt előterjesztett kérelmére a lakbérleti bizottság a 62.500/1917. I. M. számú rendeletben[1]) (l. a Budapesti Közlönynek 1917. évi november hó 29. napján megjelent 276. számában) szabályozott eljárás útján az összes körülmények gondos mérlegelésével megállapítja, hogy a felmondás indokolt.

E rendelkezések életbeléptetését megelőzően az életbeléptetést követő időre történt, de az albérlő által még el nem fogadott felmondás hatálytalan, kivéve, ha az albérletbeadó a felmondott lakásrészt (szobát) másnak már újból albérletbe adta.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[2]) lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki.

Budapesten, 1918. évi február hó 14-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2322.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.273. M. E. számú rendelete,

a váltókra, kereskedelmi utalványokra és közraktári jegyekre vonatkozó kivételes intézkedések ujabb kiegészitéséről.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Az 1917. évi december hó 31. napja után 1918. évi április hó 2. napjáig lejárt váltó, kereskedelmi utalvány és közraktári jegy tekintetében, amely papirokra nézve az 5.052/1917. M. E. számú rendelet[1]) (l. a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23. napján megjelent 296. számában) a fizetés, valamint a névbecsülési fizetés végetti bemutatásnak és a fizetés hiánya miatti óvás

[1]) Lásd a 6520. o.
[2]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi február hó 16-án.
[3]) Lásd a 6461. o.

felvételének határidejét 1918. évi április hó 15. napjáig bezárólag meghosszabbította, a fizetési kereset és a fizetési visszkereset fenntartása végett — a látra fizetendő papirok kivételével — fizetés végetti bemutatásra és óvás felvételére nincs szükség; az előzők értesítése sem kötelező.

A visszkeresetre jogosult hitelező az 1. bekezdés alá eső papiroknál az óvás költségének megtérítését csak akkor követelheti, ha a papirt 1918. évi április hó 15. napjáig bezárólag óvatoltatta, a váltódíjat ellenben akkor is, ha a papirt nem óvatoltatja; kamatot a lejárattól lehet számítani.

2. §.

Az 1918. évi április hó 2. napja után 1918. évi július hó 1. napjáig bezárólag lejáró váltó, kereskedelmi utalvány és közraktári jegy tekintetében a fizetés, valamint a névbecsülési fizetés végetti bemutatásra és a fizetés hiánya miatti óvás felvételére a törvényben megszabott határidő 1918. évi július hó 15. napjáig bezárólag meghosszabbíttatik; ha a fizetés végetti bemutatást e határidőben teljesítik, a kamatot a lejárattól lehet számítani.

Az 1876: XXVII. t.-c. 40. §-ában meghatározott letétel joga az elfogadót a lejárat napjától számított 15 köznap leteltével illeti meg.

Az 1876: XXVII. t.-c. 48. §-ában meghatározott beváltás joga a kötelezettet a lejárat után abban az esetben is megilleti, ha a váltó bemutatva és az óvás felvéve nem lett.

3. §.

Ez a rendelet nem érinti a váltók, kereskedelmi utalványok és közraktári jegyek tekintetében a moratóriumi és a moratóriumfeloldó rendeletekben megállapított szabályokat.

Az 1.569/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi május hó 4-én megjelent 102. számában kihirdetett) rendelet[1]) 4. §-ának a váltón, kereskedelmi utalványon vagy közraktári jegyen alapuló követelések elévülésére vonatkozó rendelkezése továbbra is érvényben marad.

[1]) Lásd a 4814. o.

4. §.

Ez a rendelet 1918. évi április hó 3. napján lép életbe. Hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Budapesten, 1918. évi március hó 25-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
kir. miniszterelnök.

VIII. Közegészségügyi rendelkezések.

1. Általános közegészségügyi rendelkezések.

2323.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 141.301/1917. számú körrendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez,[1])

a rokkant és ideiglenesen szabadságolt legénységi állománybeli katonáknak háziápolásból eredő gyógyköltségeiről.

A cs. és kir. hadügyminiszter úr arról értesitett, hogy azutóbbi időben nagyszámú kérvény érkezett a hadügyminisztériumba, ameyekben az időlegesen szabadságolt legénységi állományban levő katonák hozzátartozói azoknak a szabadságidő alatt fellépett betegségük folytán felmerült ápolási és gyógyköltségek megtérítését kérték. Ugyanilyen kérvényeket nyujtanak be a rokkantsági díjban részesülő beteg katonák is.

A megtéritени kért — nem egyszer igen jelentékeny összeget kitevő költségek — nagyobbára a polgári orvosok által a házi kezelésért felszámitott díjakból származnak.

A felvetődött kérdést, és pedig úgy a szabadságolt állományban levő, mint a rokkantsági díjban részesülő katonák gyógykezelési költségeit illetőleg tájékozásul a következőkről értesitem Alispán / Polgármester urat:

Az érvényben levő katonai illetmény-határozmányok értelmében *az időlegesen szabdságolt legénységi személyeknek* kizárólag

[1]) Ez a körrendelet Fiuméra is kiterjed.

csak katonai gyógyintézetekben, polgári közkórházakban pedig csak elkerülhetetlen sürgős szükség esetén van igényük a kincstár terhére való ápoltatásra, és pedig az utóbbi esetben csak az utolsó osztályon. A polgári orvos által teljesitett házi kezelés költségeinek visszatérítésére ellenben az érdekelteknek jogigényük nincs.

A rokkantsági díjban részesülő legénységnek csak katonai kórházban való felvételre van igénye.

Ebből kifolyólag a hadügyminiszter úr utasitotta a katonai parancsnokságokat, hogy a jövőben a szabályzatnak meg nem felelő kérelmeket közvetlenül utasitsák vissza, és további döntés végett kivételesen csak azokat terjesszék fel a hadügyminiszterhez, amelyeknél kétségtelenül megállapitható, hogy a beteg nem volt elszállitható állapotban.

A hadügyminiszter úr ezen intézkedéséből kifolyólag arra hivom fel $\frac{\text{Alispán}}{\text{Polgármester}}$ urat, közölje a törvényhatóság területén levő valamennyi hatósági és magánorvossal, hogy ezután az emlitett esetekben a beteg katonák hozzátartozóit arra igyekezzenek rábirni, hogy azok betegüket azonnal kórházba szállitsák, annál is inkább, mert a beteg katonák el nem szállithatóságának megállapitásánál a hadügyminisztérium a legnagyobb szigorúsággal fog eljárni. Az igazoltan el nem szállitható állapotban levő s ennek folytán házi gyógykezelésben részesitett beteg katonákért felszámitható díjazás mértékét illetőleg pedig akként rendelkezem, hogy ily esetekben a felmerült orvosi költségek a közhatósági alkalmazásban álló orvosokra nézve az illető vármegyei (városi) szabályrendelet értelmében számitandók fel; a közalkalmazásban nem álló (magán-) orvosok által felszámitott költségek pedig a magánorvosi díjak legkisebb mértékének pörös esetekben való megállapitása tárgyában 1900. évi 135.000. B. M. szám alatt kiadott körrendeletben[1]) felsorolt díjtételek IV. fokozatát meg nem haladhatják.

Budapesten, 1918. évi január hó 15-én.

***Ugron Gábor**, s. k.*

---

[1]) Lásd Magy. Rend. Tára, 1900. évf., II. k., 698. o.

2324.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 153.353/1917. számú körrendelete valamennyi törvényhatósághoz és az állami kórházak és elmegyógyintézetek igazgatóságához,[1])

a köz- és nyilvános jellegű kórházakban, továbbá az állami elmegyógyintézetekben ápolt hadifoglyok után felmerült ápolási költségek megtérítéséről.

A cs. és kir. hadügyminiszter úrral létrejött újabb megállapodáshoz képest az 1914. évi október hó 14-én 170.900. B. M. szám alatt kiadott körrendelet[2]) kapcsán pótlólag elrendelem, hogy a köz- és nyilvános jelleggel felruházott kórházakban, úgyszintén az állami elmegyógyintézetekben ápolt hadifoglyok után felmerült ápolási költségek megtérítését nem annak a katonai parancsnokságnak hadbiztosságától kell kérni, amelynek területén van az érdekelt kórház, hanem a törvényhatóság első tisztviselője útján[3]) attól a hadifogoly-táborparancsnokságtól, amelyhez az ápolt fogoly tartozik. Az ápolási költségek megtérítésére vonatkozó számlák csatolása alkalmával a kezelőorvos bizonyitványával igazolni kell, hogy a fogolynak a kórházba való felvétele szükséges volt. A felvétel alkalmával az illetékes hadifogolytábor-parancsnokság a beteg hadifogolynak a táborhoz való tartozását mindenkor igazolni köteles.

Budapesten, 1918. évi február hó 3-án.

Tóth János *s. k.*

---

[1]) Ez a körrendelet Fiuméra is kiterjed.

[2]) Lásd a 687. o.

[3]) Fiuméra nézve a kir. kormányzó útján.

2325.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 138.661/1917. számú körrendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez,

árványvizes üres palackok gyüjtéséről.

A cs. és kir. közös hadügyminiszter úr a hadbavonult katonákat ásványvizzel igyekszik ellátni, hogy különösen azokon a helyeken, ahol kifogástalan ivóviz rendelkezésre nem áll, élvezhető és egészségügyi szempontból kifogástalan ivóvizet biztosítson a hadsereg számára.

A hadvezetőségnek ez a törekvése azonban nehézségekbe ütközik, amelyek között első helyen áll az ásványvizek töltésére alkalmas palackok nagy hiánya, mivel az üveggyárak termelése a háborús viszonyok következtében jelentékenyen csökkent.

Tekintettel arra, hogy az ásványvíz rendes szállításához a hadviselésnek fontos érdekei fűződnek, a hadügyminiszter úr annak a kivánságnak adott kifejezést, hogy országos mozgalom indittassék az ország területén található üres ásványvizes palackok összegyüjtésére. A hadügyminiszter úr a megindítandó gyüjtés sikerére nézve biztató körülménynek tekinti, hogy a használt régi tárgyak összegyüjtésére eddig nagyobb figyelem nem fordittatott, ennélfogva megvan minden valószinüség arra, hogy az országban nagyobb mennyiségű üres és ásványvizes palack hever használatlanul, amelyeket tulajdonosaik megfelelő ellenérték fejében szivesen beszolgáltatnának.

Felhivom tehát az $\frac{\text{Alispán}}{\text{Polgármester}}$ urat, hogy törvényhatósága területén az ásványvizes üres palackok egybegyüjtése iránt alkalmas időben és megfelelő módon minden lehetőt kövessen el, igyekezzék lehetőleg minden községben a gyüjtés keresztülvitelével arra vállalkozó testületet vagy egyént megbizni, és a lakosságot az üres palackok beszolgáltatására ismételten a szokásos módon felhivni.

Az összegyüjtött palackokat legcélszerübb községenkint meghatározott helyen beraktározni és onnan nagyobb tömegekben akár szabadon (fagyapot és ujságpapirba), akár pedig ládákba csomagolva a hadvezetőség által e célra kijelölt gyüjtőállomásra,

Miskolczra, a katonai élelmezési raktár címére, továbbitani. A katonai gyüjtőállomásra elküldött üvegek számáról — az ürtartalom és az elzárási mód megjelölése mellett — minden alkalommal egyidejüleg jegyzéket kell küldeni ugyancsak a katonai élelmezési raktárnak. Az üvegek árának megtéritése a katonai gyüjtőállomás elismervényeivel ellátott jegyzékek alapján a kijelölendő katonai pénztár által fog megtörténni.

A hadvezetőség által megállapitott árak a következők:

a) koronazáras palackok:

1·5	literes	üveg	21 fillér
1 3/8	»	»	20 »
1/1	»	»	19 »
3/4	»	»	18 »
1/2		»	16 »
3/8	»	»	14 »

b) parafadugós palackok:

1·5	literes	palack	13 fillér
1 3/8	»	»	12 »
1/1	»		11 »
3/4		»	10 »
1/2	»	»	8 »
3/8	»	»	6 »

Arra a nagy jelentőségre való tekintettel, amelyet a hadvezetés egészségügyi követelményeire nézve a szóban levő gyüjtés jelent, nyomatékosan felhivom az $\frac{\text{Alispán}}{\text{Polgármester}}$ urat, hogy a palackgyüjtés sikerét minden rendelkezésre álló módon előmozditani igyekezzék.

Intézkedéseiről és azok eredményéről 60 napon belül jelentést várok.

Budapesten, 1918. évi április hó 3-án.

A miniszter helyett:

Samassa *s. k.*
államtitkár.

2. Járványokra vonatkozó rendelkezések.

2326.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 149.446/1917. számú körrendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez,[1])

a kiütéses tifusz ellen való védekezésről.

A kiütéses tifusz ez idő szerint az országban ritkán s jobbára csak behurcolt egyes esetekkel mutatkozik, de tartani lehet attól, hogy a jelenlegi viszonyok között, amidőn a népesség tisztálkodása, élelmezése többé-kevésbé hiányos, fellépése esetén a betegség, különösen ott, ahol számosabb személy él egy fedél alatt (foglyok, internáltak, munkáscsapatok stb.), járvánnyá fajulhat.

A közelmultban gyakran megtörtént ugyanis, hogy a szóbanlevő betegséget csak akkor ismerték fel, amikor már tömegesen mutatkozott; ily körülmények között a gyorsan halmozódó betegség továbbterjedésének meggátlása nehézségbe ütközött.

Bár a 203.700/1914. B. M. számú körrendelet[2]) részletes tájékozást nyujtott a kiütéses tifusz kórokáról, tüneteiről, lefolyásáról és a betegség terjedésének korlátozására alkalmas eljárásokról, mindazonáltal a rendelet kiadása után lefolyt járványok ellen való védekezés során szerzett újabb tapasztalatokra való tekintettel indokoltnak látom a védekezés szempontjából fontos némely megfigyelésre és eljárásra a hatóságok figyelmét felhivni.

A bántalom kezdeti időszakában a nyálkahártyák hurutja tünik fel; különös gyanut kelt a kötőhártya gyuladása. A jellegzetes kiütés rendszerint a betegség 4—5-ik napján látható, enyhe esetekben azonban a kiütés csak nagyon rövid időre mutatkozik. Ezért nagy jelentősége van annak, hogy minden lázas, hurutus betegség, főleg olyan helyeken, ahol sokan laknak együtt, különös figyelemmel kisértessék.

Kétes esetekben a kórisme biztos megállapitása végett a Weil—Felix-féle eljáráshoz kell folyamodni. A Weil—Felix-féle el-

[1]) Ez a körrendelet Fiuméra is kiterjed.

[2]) Lásd a 1376. o.

járás azon alapszik, hogy a kiütéses tifuszban szenvedő vagy abból gyógyult egyén vérsavója egy, a Weil—Felix által kitenyésztett proteus-bacillus törzset nagy higitásban agglutinálni képes, vagyis az ezen bacillussal készitett egyneműen zavaros emulsiót leülepedő csapadék keletkezése közben feltisztitja. A próba kiviteléhez a vizsgálandó egyénből vért kell venni és

(Alsó-Fehér, Bihar, Beszterce-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kis-Küküllő, Kolozs, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Szeben, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos, Udvarhely vármegyék, Kolozsvár, Maros-Vásárhely és Nagy-Várad város első tisztviselőjéhez).

további intézkedésig a m. kir. központi vizsgáló állomásra (Budapest, IX., Gyáli-út 7. sz) beküldeni.

(Az összes többi törvényhatóság első tisztviselőjéhez.)

az illető bakteriologiai intézetbe kell beküldeni.

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez.)

A vizsgálandó vért viszérből vagy az ujj hegyéből kell venni csirátlanitott (steril) eszközökkel. A vért (kb. 2 cm^3-t) tiszta, száraz kis kémcsőben vagy (5 cm^3-es) gyógyszerüvegben kell felfogni, és jelzéssel, kisérő irattal ellátva és gondosan csomagolva kell beküldeni a bakteriologiai intézetbe. A vizsgálat eredményéről a vizsgáló intézet távirati értesitést küld. Pozitiv eredmény kiütéses tifuszra vall, negativ eredmény esetén, ha a kiütéses tifusz gyanuja továbbra is fennforog, és az első vérvétel a betegségnek első napjaiban történt volna, néhány nap mulva újból vérpróbát kell venni.

A Weil—Felix-féle eljárás ugyanis rendszerint a kiütéses tifusz 5—8-ik napján ad pozitiv eredményt.

Hangsúlyozom, hogy a kiütéses tifusz támadásának és terjedésének a kellő időben és megfelelően foganatositott óvórendszabályok alkalmazása mellett gátat lehet vetni, ennélfogva felhivom az Alispán / a Polgármester urat, intézkedjék már most, hogy a kiütéses tifusz esetleges támadásának eleje vétessék, és mihelyt törvényhatósága területén a kiütéses tifusz megállapittatott, a betegség terjedése az emlitett körrendeletben ismertetett eljárások gondos alkalmazásával megakadályoztassék.

Minthogy a kiütéses tifusz ragálya minden valószinűség szerint a ruhatetű utján terjed, elrendelem, hogy tömegesen foglalkoztatott munkások, továbbá hadifoglyok, internáltak, úgyszintén mindazok (különösen kóborló cigányok), akikről feltehető, hogy tetvesek, gondosan és ismételve megvizsgáltassanak, szükség esetén pedig alaposan tetvetlenittessenek.

Ha ruhatetű akár csak egy személynél is találtatott, valamennyi lakótársát, továbbá minden holmiját, úgyszintén lakóhelyiségét alaposan fertőtleniteni, illetőleg tetvetleniteni kell.

Erre nézve kiemelem azt az ismételten tett tapasztalatot, hogy a fertőtlenitő gép fertőzött és a tiszta oldala közötti érintkezés elkerülésére nem forditanak elég gondot, és ily módon a fertőtlenitett holmit ismét tetűvel fertőzik. Gyakori eset az is, hogy a fertőtlenitő gépben a gőz nem éri el a tetűk, nevezetesen a peték (serkék) megöléséhez szükséges hőfokot.

Nem lehet figyelmen kivül hagyni azt sem, hogy a tetvetlenitő eljárás alatt egyesek apróbb értéktárgyaikat (amulettek stb.) attól való félelmükben, hogy a fertőtlenités alatt értékükből veszitenek, elrejtik a fertőtlenités elől, holott e tárgyakon is szoktak ruhatetűk tartózkodni.

Megjegyzem továbbá, hogy tapasztalat szerint egyszeri fertőtlenités, illetőleg tetvetlenités rendszerint nem elegendő a teljes tetűmentesités elérésére. Minthogy pedig a teljes tetűmentesség elérése a kiütéses tifusz elleni védekezés elengedhetetlen feltétele, kiütéses tifusz megállapitása, illetőleg tetvek mutatkozása esetén ismételten fertőtleniteni kell mindaddig, amig ismételten és gondosan végzett vizsgálat mellett ruhatetű már nem található.

Fontos az is, hogy a zsúfoltan lakó és a kiütéses tifusszal való fertőzés veszélyének kitett egyének koronkint fürödjenek és rendszeresen tisztálkodjanak. Ez azért is fontos, mert tapasztalat szerint a szennyezett testű egyéneken gyakran nem ismerhető fel a kiütéses tifuszra jellegző kiütés.

Ahol nincs alkalom a fürdésre, ott a megfelelő fürdőberendezés létesitéséről kell gondoskodni, vagy a lehetőséghez képest alkalmat kell adni alapos testi tisztálkodásra.

A betegség — amint ismeretes — a rosszul táplált egyéneknél rendszerint kedvezőtlen lefolyású. Ez okból az illetők kielégitő élelmezéséről szintén gondoskodni kell.

Intézkedjék Alispán / Polgármester ur az iránt is, hogy az esetleg lázas vagy fertőzésre gyanusak elkülönitésére mindenütt elegendő férőhely biztositassék, mihelyt pedig a kiütéses tifusz megállapittatott, a betegekkel érintkezettek elkülönitését, naponkint hőmérőzését és teljes tetvetlenitését gondosan végre kell hajtani.

Felhivom, hogy a törvényhatósága területén levő fertőtlenitő gépeket már most vizsgáltassa meg, vajjon használható állapotban vannak-e és a nem használható állapotban levők kijavitását haladék nélkül rendelje el.

Végül felhivom Alispán / Polgármester urat, hogy e rendeletemben foglalt intézkedéseknek miként történt végrehajtását saját hatáskörében ellenőriztesse.

Intézkedéseinek foganatositását kiküldendő szakközegeimmel részemről is ellenőriztetni fogom, és mulasztás esetén a megtorló eljárást minden egyes esetben folyamatba fogom tétetni.

Budapesten, 1918. évi január hó 9-én.

Ugron Gábor s. k.

IX. A katonai szolgálatra vonatkozó rendelkezések.

2327.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 3.333. eln. számú körrendelete és utasítása a községi előljáróságokhoz, városi hatóságokhoz, járási tisztviselőkhöz és honvédkiegészitő, valamint kiegészitési kerületi parancsnokságokhoz,

az 1894. évtől 1899. évig bezárólag terjedő időben született népfölkelésre kötelezettek újból való összeirásáról, pótszemléjéről és behivásáról.

I. A népfölkelésre kötelezettek felhivása összeirásra.

1. Az 1894. évtől 1899. évig bezárólag terjedő időben született összes népfölkelésre kötelezettek, akik jelenleg a közös hadseregben, haditengerészetnél, honvédségnél (népfölkelésnél) vagy

csendőrségnél nem szolgálnak, tekintet nélkül arra, hogy az önkéntes jelentkezés útján történő sorozáskor vagy a szemlén alkalmatlanoknak találtattak, vagy alkalmasságuk folytán bevonultak és később a tényleges szolgálatból alkalmatlanságuk miatt elbocsáttattak, valamint tekintet nélkül arra, vajjon az illető egyének magyar, illetőleg osztrák állampolgárok, bosznia-hercegovinai tartományi illetőségüek-e, vagy olyanok, akik magukat idegen állampolgárnak vallják, de ezt okmányilag igazolni nem képesek;

2. mindazon 1865—1893. és 1900. évi születésű népfölkelésre kötelezettek, akik az eddig elrendelt népfölkelési bemutató vagy utóbemutató szemlén, illetőleg pótszemlén megjelenni tartoztak, de ebbeli kötelezettségüknek eleget nem tettek.

A kellő számban rendelkezésre bocsátott hirdetménnyel, azonkivül a községben (körjegyzőségben), illetőleg városban szokásos egyéb módon (dobszó, templom előtt való kihirdetés stb.) haladéktalanul felhivandók, hogy összeirásuk végett a tartózkodási hely községi előljáróságánál, illetőleg városi hatóságánál (Budapesten a székesfőváros tanácsának rendelkezéséhez képest) jelentkezzenek és a kezeik között levő népfölkelési igazolványi lapot, vagy akik tényleg szolgáltak és elszabadságoltattak, vagy felülvizsgálat útján elbocsáttattak, az ezen körülményt igazoló iratot magukkal hozzák.

A vasutaknál (a közúti vasutak kivételével) és hajózási vállalatoknál, valamint a vasutak és hajózási vállalatok üzemeinél alkalmazott népfölkelésre kötelezettek, valamint a szénbányák és a magyar állami vasgyárak azon alkalmazottai, akiknek munkahelye az összeirást végző községtől (várostól) távol fekszik, nem tartoznak az összeirásra személyesen jelentkezni. Ezeknek az összeirása akként történik, hogy a községi (városi) előljáróság azon szolgálati főnökségeknek, amelyekhez az illető egyének tartoznak, pontosan megszámlált annyi igazolványi és utalási lapot bocsát rendelkezésre, amennyi az összeirandó népfölkelésre kötelezettek számára szükséges. A szolgálati főnökségek ezeket a lapokat alkalmazottaikkal kitöltetik és a kitöltött lapokat az esetleg fel nem használt lapokkal együtt visszajuttatják az illető községi (városi) előljárósághoz.

Sem az összeirásra jelentkezni, sem pedig a szemlén megjelenni nem tartoznak azok, akik valamely előző bemutató szemlén már alkalmasaknak találtattak és ennek megtörténte után a népfölkelési tényleges szolgálat alól névszerint felmentettek.

Az összeírás alkalmával a népfölkelési igazolványi és utalási lapokba az erre a célra nyitott (új) rovat alá minden egyes népfölkelésre kötelezettnél bejegyzendő az a folyószám, amely alatt az illető a községi népfölkelési névjegyzékbe fölvétetett.

A népfölkelésre kötelezettek összeírása legkésőbb 1918. évi március 22-ig befejezendő.

Az összeirt népfölkelésre kötelezettek összes számát a községi előljáróság, illetőleg városi hatóság az összeírás befejezése után azonnal, legkésőbb 1918. évi március 22-ig táviratilag annak a honvédkiegészítő parancsnokságnak jelenti be, amelynek területéhez az illető község (város) tartozik.

II. A népfölkelési bemutató és utóbemutató szemlék.

A népfölkelési bemutató pótszemlén az alább felsoroltak kivételével mindenkinek meg kell jelenni, tehát azon népfölkelésre kötelezetteknek is, akik a pénzügyőrségnél, a vasutnál és a vasutak bármiféle szolgálatában, gyárában, üzemében, a posta- és távirdaintézeteknél, bármely hajózási hatóságnál, hajózási vállalatnál vagy az ezekhez tartozó gyárakban és műhelyekben, a népfölkelő-, bányász- és egyéb munkásszázadokban, a m. kir. állami vasgyárak központi igazgatóságánál és az annak vezetése alatt álló gyárakban és üzemekben, s végül a határrendőrségnél alkalmazva vannak, s ezeken kivül még a személyes hadiszolgálatra kirendelteknek is.

Nem tartoznak megjelenni a népfölkelési bemutató szemlén:

a) a nyilvánvalóan alkalmatlanok, vagyis azok, akik a következő fogyatkozások valamelyikében szenvednek: egyik láb vagy kéz hiánya, mindkét szem vaksága, siketnémaság, hülyeség, bíróilag kimondott tébolyodottság, őrültség vagy gyengeelméjüség;

b) az egyéb elmebetegek. Ugy az *a)*, mint a *b)* alatt emlitett egyének fogyatkozása a szemlebizottság előtt okmányilag igazolandó;

c) akik már valamely előző szemlén alkalmasaknak találtattak és a népfölkelési tényleges szolgálat alól már eddig névszerint felmentve vannak (ezek az összeirásra sem tartoznak jelentkezni. L. fent);

d) a rokkantak háza ellátásában levő, továbbá az olyan katonai, honvéd vagy népfölkelő egyének, akik a rokkantházi ellátás helyett a rokkantak házán kivül rokkantsági vagy rokkantházi nyugdíjat élveznek;

e) akik a hadsereg, honvédség (népfölkelés) vagy csendőrség kötelékéből katonai (honvéd) vagy vegyes felülvizsgálat útján, vagy felülvizsgálat nélkül mindennemű népfölkelési szolgálatra alkalmatlanoknak nyilvánittatván, 1917. évi november 30-ika után bocsáttattak el;

f) a felülvizsgálaton »jelenleg nem alkalmas« osztályozást nyert és ezen osztályozás következtében néhány, esetleg 12 hónapra szabadságolt katonai, honvéd vagy népfölkelő egyének [1]), mert azok a hadsereg, honvédség, illetőleg népfölkelés kötelékéből még nem bocsáttattak el. Ellenben a felülvizsgálaton minden népfölkelési szolgálatra alkalmatlannak osztályozott s ennélfogva a haderő kötelékéből elbocsátott, akár időleges, akár állandó rokkantsági nyugdíjjal vagy sebesülési (személyi) pótdíjjal ellátott egyének [2]) (kivéve a fenti *d)* pont alatt megjelölteket), ha az 1917. évi november 30-ika előtt bocsáttattak el, a népfölkelési bemutató szemlén megjelenni tartoznak;

g) a sorozó- vagy felülvizsgáló-bizottság által annak idején törlendőnek nyilvánitott egyének közül azok, akiknek igazolványi lapjára az 1917. évi 6.100. eln. 18. számú körrendelet [3]) alapján megtartott népfölkelési bemutató szemle eredményekép az jegyeztetett fel, hogy az illető a további szemléken való megjelenés alól mentesitve van.

Az elmebetegségre vonatkozólag a véderőtörvény végrehajtására vonatkozó utasitás I. rész 49. §-a 7. és 8. pontja alatt foglaltak értelmében kiállitott hiteles iratok, amennyiben az elmebetegség fennállását a sorozó- vagy szemlebizottság eddig ki nem mondotta, határozathozatal végett a szemlebizottság elé terjesztendők. Hasonlóképen ide terjesztendők döntés végett a nyilvánvaló alkalmatlanságot igazoló iratok is. Az elmebetegség vagy nyilvánvaló alkalmatlanság fennállása felett az előterjesztett iratok alapján az elnök határoz. Az elnök határozata az igazolványi és utalási lapba, valamint a névjegyzékekbe is bejegyzendő. Ha az elnök a fogyat-

[1]) Az igy szabadságolt egyének megfelelően záradékolt Honvéd (népfölkelési) igazolványi könyvvel, vagy Honvéd igazolványi lappal, esetleg egy oly »Igazvány«-nyal vannak ellátva, amelyben a vonatkozó felülvizsgálati határozat (jelenleg nem alkalmas) bennfoglallatik.

[2]) Az elbocsátott egyének Kilépti igazolvánnyal, Végelbocsátó levéllel vagy egy oly »Igazolvány«-nyal vannak ellátva, amelyben a vonatkozó felülvizsgálat határozat (minden népfölkelési szolgálatra alkalmatlan) bennfoglaltatik.

[3]) Lásd a 5066. o.

kozást az iratok alapján nem látná beigazoltnak, az illető elővezetendő és a szemlebizottság által megvizsgálandó.

Az eskórban szenvedők a fogyatkozásukat igazoló okmányok kiséretében a szemlebizottság elé vezetendők. Az eskórság fennállása kérdésében a bemutatott iratok alapján szintén az elnök határoz.

Ha az elmebetegség vagy eskórság fennállása tekintetében kétség merülne fel, a szemlebizottságnak jogában áll az illető népfölkelésre kötelezettet megfigyelés végett a legközelebbi helyőrségi kórháznak átadni.

A népfölkelési bemutató szemlék 1918. évi április 10-étől legfeljebb április hó 30-ig terjedő időben, szükséghez képest vasárnap is, a sorozójárások sorozási székhelyein vegyes bizottság előtt tartatnak meg. Budapesten e célból annyi szemlebizottság fog kirendeltetni, amennyi bizottságra, tekintettel a rövid határidőre, szükség van.

A szemlék lehetőleg középületben tartandók, más helyiségek működési helyül csak abban az esetben jelölhetők ki, hogyha alkalmas középület erre a célra nem található.

Egy-egy szemlenapon 200 szemleköteles vizsgálandó meg.

A bemutató szemlebizottság, működési ideje alatt, azokat az egyéneket is köteles megvizsgálni, akik bár a szemlére összeirattak, a szemle megkezdésekor (reggel 8 órakor) a bizottság előtt nem jelentek meg, hanem megvizsgálás céljából ugyanazon a napon később vagy esetleg más napon jelentkeztek.

A m. kir. honvéd kiegészitő parancsnokság a saját székhelyén annyiszor tart népfölkelési utóbemutató szemlét, ahányszor a járások (városok) megkeresése folytán erre szükség van.

Az előző szemlékről igazolatlanul elmaradt egyének a legbehatóbban nyomozandók, és felkutatásuk esetén azonnal a tartózkodási helyüknek megfelelő honvéd kiegészitő parancsnoksághoz, annak előzetes értesitése mellett, utóbemutató szemlére vezetendők. Az általános népfölkelési bemutató szemle ideje alatt azonban az ily elmaradt egyének csak azon járás területéről vezethetők elő, amelynek területén a bemutató szemle folyamatban van.

A megvizsgált és alkalmasnak talált egyének az igazolványi és utalási lap hátlapjára, az alkalmatlannak talált egyének pedig

csak az igazolványi lap hátlapjára a névaláírásukat sajátkezűleg rávezetni tartoznak.

A katonai (honvéd) felülvizsgálaton hozott határozatok a népfölkelők névjegyzékébe való bejegyzés végett az illetékes kiegészitési kerületi, illetőleg honvéd kiegészitő parancsnokság a névjegyzéket vezető községi előljáróságggal közölni tartozik.

III. Vasuti, hajózási, posta- és távirdai, valamint szénbánya-alkalmazottakra vonatkozó különös rendelkezések.

Nehogy a vasutaknál (a közuti vasutak kivételével) és a hajózási vállalatoknál, valamint a vasutak és hajózási vállalatok üzemeinél, a m. kir. állami vasgyárakban, a szénbányákban, valamint a hadsereg számára dolgozó egyes nagy vállalatokban az ott alkalmazott egyéneknek a népfölkelési bemutató szemle helyére való utazásából kifolyólag üzemzavar álljon elő, a szemleterv akként készitendő el, hogy az itt alkalmazott szemleköteles népfölkelők megvizsgálása a vasuti (hajózási) gócpontokon a gyár-, bányavállalat stb. helyén az illető vasut, vállalat, gyár stb. igazgatóságával egyetértőleg megállapitott napon eszközöltessék.

A bányavállalatok üzemeiben a bemutató szemlék az illető bányavállalattal egyetértőleg vasárnap vagy ünnepnapon tartandók meg.

Ha ezen külön szemlék beiktatásával a szemle az illető honvéd kiegészitő parancsnokság területén 1918. évi április 30-ig nem volna befejezhető, ezen külön szemlék április 30-ika után tartandók meg. Ezen különleges szemléknél a naponkint megvizsgálandók száma a szükséghez képest 200 főnél több is lehet.

A honvéd kiegészitő parancsnokságok a gócpontokon megvizsgálandó népfölkelésre kötelezettek számának közlése iránt az illető szolgálati főnökségeket megkeresik.

Az összes vasutaknál és hajózási vállalatoknál alkalmazott népfölkelésre kötelezettek közül mindazok, akik a szemle helyén (járási székhelyen) laknak és a szemlére történt idézés napján nincsenek szolgálatban, a rendes népfölkelési bemutató szemlén tartoznak megjelenni. A vasuti alkalmazottak közül azok, akik ezen a napon szolgálatban vannak, a gócpontokon tartott népfölkelési bemutató szemlén megjelenni tartoznak, hacsak az illetőket szolgá-

lati főnökségük a szolgálat érdekében a szemlén való megjelenés alól ideiglenesen nem mentesiti.

Ezen egyének nevei az illető főnökök által a tartózkodási hely községi előljáróságának bejelentendők.

Az igy bejelentett egyének igazolt távollevőknek tekintendők.

Ezen távollevő egyének megvizsgálására a szemle befejezése után külön rendelettel mozgó népfölkelési szemlebizottságok fognak szerveztetni.

A rendes bemutató szemlén meg nem jelent, tehát a gócpontokon működő, illetőleg a mozgó szemlebizottság elé állitandó vasuti és hajózási alkalmazottak igazolványi és utalási lapjai a rendes bemutató szemle befejezése után az illetékes honvédkiegészitő parancsnokságnak adandók át.

A m. kir. posta- és távirdaintézetnek azok az alkalmazottai, akiknek szolgálati állomásuk Budapesten van, abban az esetben, ha a bemutató szemlére való idézés napján szolgálatban állanak, amennyiben nem helyettesithetők, a szolgálatukat követő napon kötelesek a szemlén megjelenni és elmaradásukat igazolni. Ha idézésük éppen április 30-ára, vagyis a bemutató szemle utolsó napjára szólna, az ezt követő napon a székesfőváros katonai ügyosztályánál kötelesek jelentkezni, ahol utószemlére leendő idézésük tekintetében megfelelő utasitást fognak nyerni. A vidéki posta- és távirdaintézeteknél alkalmazott egyének, ha a szemle napján szolgálatukban nem helyettesithetők, távolmaradásukat a községi jegyzőnél (városi tisztviselőnél) bejelenteni tartoznak. Ily egyének később fognak utószemlére behivatni.

A »Magyar kir. folyam- és tengerhajózási részvénytársaság«, a »Magyar belhajózási részvénytársaság«, a »Délnémet Dunagőzhajózási társaság«, az »Első cs. kir. szabadalmazott Dunagőzhajózási társaság«, a »Bajor Lloyd gőzhajózási társaság« és a »Ferenczcsatorna gőzhajózási részvénytársaság« azon alkalmazottai, akik a rendes, illetőleg az üzem helyén tartott népfölkelési bemutató szemlén meg nem jelenhetvén, szolgálati főnökségük által a szemlén való megjelenés alól a szolgálat érdekében ideiglenesen mentesittettek, a hajózási útvonalak mentén fekvő bármelyik honvédkiegészitő parancsnokságnál (tehát a pozsonyi, budapesti, ujvidéki, szegedi vagy osijeki honvédkiegészitő parancsnokságnál) szemlére állitás céljából, május és junius hónapokban bármikor jelentkezhetnek.

Az ekként jelentkező hajózási alkalmazottak vagy igazgatóságuknak, illetőleg gőzhajóparancsnokságuknak igazolványával, vagy pedig bérkönyvükkel kötelesek igazolni azt, hogy a fent felsorolt hajózási társaságok valamelyikénél alkalmazásban állanak. Kötelesek ezenkivül fölmutatni szolgálati főnökségük igazolványát is, amely szerint a rendes, illetőleg az üzem helyén tartott népfölkelési bemutató szemlén való megjelenés alól a szolgálat érdekében ideiglenesen fölmenttettek.

A bemutató szemlére jelentkezett hajózási alkalmazottak a kellő igazolás után a honvéd kiegészitő parancsnokságnál vezetett szemlenévjegyzékbe fölveendők, részükre a népfölkelési igazolványi és utalási lapok kiállitandók, s ezután az illetők haladéktalanul utóbemutató szemle alá vonandók.

Az alkalmasaknak találtak a vizsgálat után rögtön beosztandók és fölesketendők. A »Magyar kir. folyam- és tengerhajózási részvénytársaság«, a »Magyar belhajózási részvénytársaság«, a »Cs. kir. Délnémet Dunagőzhajózási társaság«, a »Bajor Lloyd Dunagőzhajózási társaság«, továbbá az »Adria«, »Ungaro-Croata«, »Levante« és »Atlantica« tengerhajózási társaságok oly alkalmazottainál, akik legalább 1918. évi január 1. óta ezen alkalmazásban vannak, a népfölkelési utalási és igazolványi lapjukba a bevonulási utasitásnál a következő szöveg vezetendő be: »mindaddig, amig jelenlegi alkalmazásában megmarad, bevonulni nem tartozik«.

A megvizsgált egyének a vizsgálat, illetőleg az eskütétel után igazolványi lapjuk kézbesitése mellett azonnal elbocsátandók.

Az ekként megvizsgált egyénekről a honvéd kiegészitő parancsnokság névjegyzékkivonatokat köteles szerkeszteni, amelyek az ottani népfölkelési névjegyzékbe leendő bevezetés céljából azon község előljáróságának küldendők meg, amely az illető megvizsgált népfölkelésre kötelezettek állandó tartózkodási helye gyanánt a vonatkozó népfölkelési igazolványi és utalási lapba bejegyeztetett.

Ha az illető hajózási alkalmazott állandóan a hajón lakik, és igy egy községben sem bir állandó tartózkodási hellyel, az utalási és igazolványi lapba, valamint a névjegyzékbe állandó tartózkodási hely gyanánt a megvizsgálást foganatositó honvéd kiegészitő parancsnokság székhelye (tehát: Pozsony, Budapest, Ujvidék, Szeged vagy Osijek) jegyzendő be, és a névjegyzékkivonat is a helybeli községi előljárósághoz juttatandó.

IV. Orvosi vizsgálat.

Az orvosi vizsgálat az 1916. évi 24.400. eln. 18. számú »Körrendelet és Utasitás«[1]) IX. fejezetében foglalt rendelkezések szerint foganatositandó.

A testi alkalmasság megállapitása, függetlenül a legutolsó szemlén hozott alkalmatlanra szóló határozattól, tisztán a megejtendő orvosi vizsgálat alapján történik, amelynél tekintetbe kell venni azt is, hogy a legutolsó szemle óta igen sok fogyatkozás javulhatott, sőt teljesen meg is gyógyulhatott.

Alkalmatlanra szóló határozat tehát nem hozható az előző szemlére vonatkozó iratok, hanem csakis a pótszemlén tényleg megejtett orvosi vizsgálat alapján. Ezért minden egyes egyén vizsgálat alá veendő, kivévén az elmebetegeket, akikre vonatkozólag az előterjesztett iratok alapján hozatik meg a határozat (lásd a II. fejezet *f)* pont utáni második bekezdését).

Oly állandó fogyatkozás miatt, amely a háború alatt katonai kórházban már megállapittatott, kórházba senki sem küldhető.

Azokra a szemlekötelesekre nézve, akiknek fogyatkozása már katonai kórházban megállapittatott ugyan, de akiknek a kórházi lelete nincsen a népfölkelési névjegyzékekbe bejegyezve, határozat nem hozandó, hanem az illetők utószemlére vonandók, az utószemlét megelőzőleg azonban a honvéd kiegészitő parancsnokság köteles kórházi leletüket beszerezni.

Az öncsonkitás gyanuja alatt álló egyénekkel szemben az eljárás a védt. ut. I. 49. §-ának 3. p. második bekezdésének analogiájára foganatositandó.

V. A külföldön megvizsgáltakkal való eljárás.

A külföldön ideiglenesen tartózkodó, a képviseleti hatóság előtt történt orvosi megvizsgálás alkalmával alkalmatlanoknak vélt és ennek folytán a fennálló szabályok értelmében a honi népfölkelési bemutató szemlebizottság elé utasitott népfölkelésre kötelezettek hazatérésük után haladéktalanul szemlére vezetendők, és a reájuk vonatkozólag meghozott határozat az illető képviseleti halósággal a járási (városi) tisztviselő által közlendő.

A külföldön megvizsgált és magukat eskórban szenvedőknek valló népfölkelésre kötelezettek fogyatkozását igazoló iratok elbirá-

[1]) Lásd a 4990. o.

lás végett esetenkint az illetékes járási (városi) hatóságnak fognak a képviseleti hatóság által megküldetni. Az a körülmény, vajjon az eskór fennállása a megküldött iratok alapján kétségtelenül beigazoltnak tekinthető-e, a járási (városi) hatóság által megállapitandó és a határozatról a képviseleti hatóság haladéktalanul értesitendő.

VI. A népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmas népfölkelésre kötelezettek beosztása.

Az alkalmasaknak osztályozott egyének beosztása az 1916. év 24.400. eln. 18. számú körrendelet és utasitás XIII. fejezete szerint történik.

A vasutaknál — a közúti vasutakat kivéve — és azok műhelyeiben, a forgalmi, pályafenntartási, vontatási, műhelyi és szertári szolgálatban tartósan alkalmazott, továbbá a pénzügyőrségnél és állami erdészetnél, továbbá a kőszénbányász-munkásszázadokban 1918. évi január hó 1-seje előtt, a »Magyar királyi folyam- és tengerhajózási részvénytársaságnál«, a »Magyar belhajózási részvénytársaságnál«, a »Délnémet dunagőzhajózási társaságnál«, a »Bajor Lloyd gőzhajózási társaságnál« és a »Cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaságnál«, az »Adria«, »Ungaro-Croata«, »Levante« és »Atlantica« tengerhajózási vállalatoknál pedig a jelen rendelet kiadási napja előtt alkalmazásban állott és alkalmasaknak talált népfölkelésre kötelezettek igazolványi lapjának bevonulási utasitása alá, vagy az igazolványi lap hátoldalára, valamint az utalási lap hátoldalára a következő szavak irandók be: »Felmentése (meghagyása) egyelőre továbbra is érvényes. Mindaddig, amig jelenlegi alkalmazásban megmarad, bevonulni nem tartozik«.

A felmentés fennállása a népfölkelési névjegyzék »Megjegyzés« rovatába is bejegyzendő.

Hasonló elbánásban részesitendők a népfölkelő bányászmunkásszázadokkal el nem látott összes szénbányák, továbbá a bányatörvény hatálya alatt álló bánya-, valamint a bányakapitányságokhoz és bányabiztosságokhoz intézett 3.382/1918. 4. e. számú honv. min. rendeletben felsorolt kohóüzemek népfölkelési bemutatószemlén alkalmasnak talált szakképzett és a folyó évi január 1-je előtt már alkalmazásban állott bányamunkásai is, továbbá a hadi forgalomban részes vasutak bármely kategóriájú népfölkelésre kötelezett alkalmazottai is, akár ideiglenesen vannak alkalmazva, akár

pedig csak kisegitő munkásokul vagy napszámosként vannak felfogadva. Ez utóbbiaknál tehát figyelmen kivül hagyandó, vajjon az illető vasut szolgálatába 1918. évi január 1. előtt vagy után léptek-e. A felmentés ideiglenes érvényességét igazoló ezen bejegyzés külön aláirással és a honvéd kiegészitő parancsnokság pecsétjével záradékolandó.

A vasutak és hajózási vállalatok alkalmazottainak végleges felmentését külön rendeletek fogják szabályozni.

VII. A népfölkelési névjegyzékek lezárása és az utalási lapok szétküldése.

A bemutató szemlén használt népfölkelési névjegyzékek a szemle után, a honvéd kiegészitő parancsnokság és a járási (városi) tisztviselő által összeegyeztetendők. Ennek megtörténte után a névjegyzékek lezárandók és a bizottság tagjai által aláirandók.

A közös hadsereghez, illetőleg hondvédséghez beosztott népfölkelésre kötelezettek »Népfölkelési utalási lap«-jai naponkint az illetékes cs. és kir. kiegészitési kerületi, illetőleg az illetékes m. kir. honvédkiegészitő parancsnokságnak elküldendők.

Kétes illetőség esetén az illető egyén úgy kezelendő, mintha születési helyén birna illetőséggel.

A galiciai és bukovinai menekültek utalási lapjai a tartózkodási hely szerinti cs. és kir. kiegészitési kerületi parancsnokság útján az illetőségi hely szerint illetékes cs. és kir. kiegészitési kerületi parancsnoksághoz eljuttatandók.

Az Ausztriában és Bosznia-Hercegovinában tartott népfölkelési bemutató szemléken alkalmasaknak talált és a 6.100/1917. eln. számú körrendelet és utasitás V. fejezete szerint a hadsereghez beosztott magyar állampolgárok népfölkelési utalási lapjai a községi illetőség szerint illetékes cs. és kir. kiegészitési kerületi parancsnoksághoz fognak küldetni. Ezen kiegészitési kerületi parancsnokságok kötelesek a hozzájuk küldött utalási lapok egy második példányát a községi illetőség szerint illetékes honvédkiegészitő parancsnoksághoz eljuttatni, amely az illető népfölkelésre kötelezettet az utalási lapmásolat adatai alapján a saját névjegyzékébe fölveszi és ennek megtörténte után az illetőségi község előljáróságának egy névjegyzékkivonatot küld, hogy ez az illető népfölkelésre kötelezettet

a megküldött névjegyzékkivonat alapján, a saját névjegyzékébe is bevezethesse.

Az alkalmatlanoknak talált népfölkelésre kötelezettekre vonatkozólag kiállított népfölkelési utalási lapok hasonló módon kezelendők, azonban ezen lapok nyilvántartásbavétel végett a honvédkiegészitő parancsnokságok által az illetékes népfölkelő parancsnoksághoz juttatandók, ahol irattárilag megőriztetnek.

Ez a rendelkezés az eddigi bemutató szemléken alkalmatlanoknak talált összes népfölkelésre kötelezettek utalási lapjaira is kiterjed, miért is a régebben szemlére vezetett és alkalmatlanoknak nyilvánitott egyének utalási lapjai is az illetékes népfölkelő parancsnoksághoz juttatandók.

Az osztrák-magyar képviseleti hatóságok a fehérszinű népfölkelési igazolványi lapokat a megvizsgált népfölkelésre kötelezetteknek kézbesitik, és a népfölkelési utalási lapokat az illetékes törvényhatóságnak küldik meg, amely azokat azonnal az illető népfölkelésre kötelezett községi illetősége szerint illetékes honvédkiegészitő parancsnoksághoz eljuttatni tartozik.

Azután a honvéd kiegészitő parancsnokságok az osztrák-magyar képviseleti hatóságok által az illetékes törvényhatósághoz küldött s onnan hozzájuk beérkezett utalási lapok alapján a népfölkelésre kötelezetteket a névjegyzékbe — az alkalmasokat azonkivül még a beosztási lajstromba is — folytatólagosan felveszik, a közös hadsereg és a honvédség között a már emlitett kulcs szerint felosztják, és ennek megtörténte után az utalási lapokat az illetékes kiegészitési kerületi, illetőleg honvéd kiegészitő parancsnoksághoz juttatják. Az illetékes honvéd kiegészitő parancsnoksághoz bevonuló azon népfölkelésre kötelezettek, akik a beosztási kulcs szerint a közös hadsereghez jutottak, jelentkezésük után a bemutatási jegyzőkönyvkivonatokkal együtt az illetékes cs. és kir. kiegészitési kerületi parancsnoksághoz küldendők.

A Német birodalomból kényszer útján hazaszállitott népfölkelésre kötelezettekkel szemben a »Budapesti Közlöny« 1916. évi 234. és a honvédségi »Rendeleti Közlöny« 1916. évi 72. számában közzétett 1916. évi 18.154. eln. B.[1]), valamint az 1916. évi 24.541. eln. B. számú rendeletem szerint kell eljárni.

---

[1]) Lásd a 3707. o.

VIII. Népfölkelő eskü és bevonulás.

A népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasaknak talált népfölkelésre kötelezettektől a népfölkelő eskü naponkint, a bemutató szemle végén, az illető népfölkelésre kötelezettek anyanyelve szerinti szövegben kiveendő, amely alkalommal a felesketettek figyelmeztetendők, hogy bevonulásuk alkalmával lehetőleg erős lábbelit, legalább két inget, két alsónadrágot, két pár kapcát vagy harisnyát, két törülközőt és két zsebkendőt, valamint evőeszközt, tisztitóeszközt és 1 napra való élelmet hozzanak magukkal. A bevonulás napján elfogyasztott élelemért 1 korona térítési összeg jár.

A lábbeli és a fehérnemű értéke, amennyiben azok a katonai szolgálatban használhatóknak minősittetnek, a helyben szokásos árak figyelembe vétele mellett megtérittetik.

A hadvezetőség által térités ellenében átvett tárgyak a kincstár tulajdonába mennek át.

A vasutaknál és a postánál alkalmazásban álló alkalmasaknak talált népfölkelésre kötelezettek azonban a vizsgálat után azonnal fölesketendők és elbocsátandók.

A jelen rendelet alapján megtartott népfölkelési bemutató szemlén népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasaknak talál 1894—1899. évi születésű magyar, valamint osztrák állampolgár népfölkelésre kötelezetteknek, továbbá a bosznia-hercegovinai tartományi illetőségű egyéneknek népfölkelési igazolványi lapjába bevonulási nap gyanánt 1918. évi május 15-ike jegyzendő be.

Azoknak az egyéneknek az igazolványi lapjába, akik alkalmazásuknál fogva jelenleg bevonulni nem tartoznak, csakis az erre vonatkozó záradék jegyzendő be, a bevonulásra vonatkozó rész pedig nem töltendő ki.

IX. Népfölkelési felülvizsgálat.

A népfölkelési felülvizsgálat az 1916. évi 24.400. eln. 18. számú »Körrendelet és Utasitás« XII. fejezete szerint eszközlendő. Az itt foglalt rendelkezések kiegészitéseképen elrendelem, hogy a felülvizsgálatra rendelt népfölkelésre kötelezettek mindenkor megbizható községi kisérővel vezettessenek felülvizsgálatra, hogy személyazonosságuk kétségtelenül meg legyen állapitható.

X. Önkéntes belépés.

Az 1894—1899. évben született ifjak a közös hadseregbe vagy a honvédségbe három évi (illetőleg a véderőtörvény 20. § a alapján két évi, az előirt tudományos képzettség birtokában pedig egy évi) szolgálati kötelezettség mellett a véderőtörvény 19. §-a és a véderőtörvény végrehajtására vonatkozó utasitás I. rész 132—134. §-ai értelmében önkéntesekül beléphetnek.

A népfölkelési bemutató szemlén alkalmasaknak talált népfölkelésre kötelezettek az általuk választott csapattestbe az előirt feltételek mellett, azonban csak a népfölkelési tényleges szolgálatra való bevonulásukig léphetnek be önként.

A népfölkelési tényleges szolgálatra történt bemutatás után csak ahhoz a csapathoz kérhető az önkéntes gyanánt való felvétel, ahová az illető, mint népfölkelésre kötelezett, beosztását nyerte.

Abban az esetben, ha a népfölkelési bemutató szemlén alkalmasnak talált népfölkelésre kötelezett az önkéntes belépés végett történt jelentkezés, illetőleg az ugyanakkor foganatositott orvosi vizgálat alkalmával netalán alkalmatlannak találtatnék, további kezelés tekintetében az 1916. évi január 20-ról 213/18. és az 1917. évi május 19-ről 132.031/18. szám alatt kelt rendeleteimben foglalt rendelkezések az irányadók.

XI. A bemutató szemlén, illetve népfölkelési felülvizsgálaton »alkalmasak«-nak talált népfölkelésre kötelezettek felmentése a népfölkelési tényleges szolgálat alól.

Az 1894—1899. évben született népfölkelésre kötelezettek az 1918. évi 2.000. eln. 4. sz. rendeletem értelmében nem menthetők fel.

Kivételt csak a következők képeznek:

1. A bányaüzemek alkalmazottai.

2. A vasutak alkalmazottai (közuti vasutakat ide nem számitva).

3. A következő tengeri és belhajózási vállalatok alkalmazottai: az »Adria«, »Ungaro-Croata«, »Levante« és »Atlantica« magyar hajózási részvénytársaságok, továbbá a cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság, Magyar Folyam- és Tengerhajózási Rész-

vénytársaság, Magyar belhajózási részvénytársaság, a Bajor Lloyd és Délnémet Dunagőzhajózási társaság.

4. A csendőrség, pénzügyőrség és állami erdészet személyzete.

5. A 2.550. eln. 4. 1918. sz. rendeletem értelmében oly mezőgazdasági munkaerők, akiknek főfoglakozása a gazdálkodás, ha az illetők a gazdaság egyedüli munkabiró férfierői, és ha az illetők bevonulása folytán a gazdaságot más rendelkezésre álló, esetleg női munkaerő sem vezethetné, úgy hogy annak továbbvezetése a bevonulás következtében tartósan lehetetlenné válnék.

Az 1., 2., 3., 4. pontban emlitett népfölkelésre kötelezettek, akiknek igazolványi lapjába a bemutató szemlén az az igazolás, hogy »Felmentése (meghagyása) egyelőre továbbra is érvényes« bevezettetett, felmentési javaslat nélkül is felmentetteknek tekintendők. Ezekre nézve tehát felmentési javaslat nem terjesztendő elő.

Az 5. pontban emlitett és a felmentési tilalom alól kivételt képező, a bemutató szemlén, illetve népfölkelési felülvizsgálaton alkalmasaknak talált egyénekről a felmentési névjegyzékek 1917. évi 7.900. eln. 4. sz. rendeletem értelmében a legrövidebb idő alatt előterjesztendők.

Ily egyéneket a közigazgatási hatóságok az 1917. évi 2.242. eln. 4. sz. rendeletemben meghatározott időre bevárási engedélylyel láthatnak el.

XII. A népfölkelési bemutató szemle eredményének bejelentése.

A népfölkelési bemutató pótszemle eredménye április 30-án történt lezárással, valamint az utóbemutató szemlékhez elővezetett egyénekre vonatkozólag minden hó végén, az ide mellékelt »Átnézet« felhasználása mellett, az emlitett határidőtől számitott 3 nap alatt a honvéd kiegészitő parancsnokság által »Gy.« jelzéssel, kisérő jelentés nélkül közvetlenül a honvédelmi minisztérium 3. osztályának címezve azonnal bejelentendő.

Az utóbemutató szemlék eredményét feltüntető átnézetbe felveendők a népfölkelési felülvizsgálat alkalmával alkalmasaknak talált egyének, továbbá azok is, akik előzőleg fogyatkozásuk megállapitása céljából helyőrségi kórházba utaltattak és a kórházi vizsgálat alapján alkalmasaknak találtatnak.

A népfölkelési bemutató szemle körül szerzett figyelmet érdemlő tapasztalatokról a népfölkelési bemutató szemle befejezése után a honvéd kiegészitő parancsnokságok által hozzám jelentés teendő.

A népfölkelési bemutató szemlék körüli egyéb teendőkre nézve az 1916. évi 24.400. eln. 18. sz. alatt kiadott »Körrendelet és Utasitás«-ban foglalt rendelkezések megfelelően alkalmazandók.

Végül az érdekelt hatóságoknak tudomására hozom, hogy az állandó sorozóbizottságok további rendelkezésemig nem működnek.

Budapesten, 1918. évi február hóban.

Báró Szurmay Sándor *s. k.*
m. kir. honvédelmi miniszter.

2328.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 28.400/1917. eln. B. számú rendelete valamennyi magyarországi törvényhatóságoz,

az 1900. évben született s fegyveres népfölkelési szolgálatra kötelezett hadkötelesek egyévi tényleges szolgálatáról.

Az 1900. évben született és a fegyveres népfölkelési szolgálatra kötelezett hadköteleseknek egyévi tényleges szolgálata tekintetében a cs. és kir. hadügyminiszter urral egyetértőleg a következőket rendelem.

I. Rendelkezések az egyévi önkéntesi kedvezményre való igény tekintetében.

1. Az 1900. évben született hadkötelesek — amennyiben az egyévi tényleges szolgálatra jogositó tudományos képzettséget még meg nem szerezték volna — a véderőről szóló törvény végrehajtására vonatkozó utasitás I. rész 90. §-ának 9. pontjában foglalt rendelkezések hasonlatosságára, az egyévi tényleges szolgálat kedvezményében feltételesen részesitendők abban az esetben, ha igazolják, hogy az 1917/18. tanévben valamely nyilvános vagy

nyilvánossági joggal felruházott főgimnáziumnak, főreáliskolának, vagy ezekkel egyenlő értékű és a véderőről szóló törvény végrehajtására vonatkozó utasitás I. része VII. mellékletében foglalt (vagy utólag ebbe a mellékletbe felvenni rendelt) tanintézetnek legalább egy olyan évfolyamában állanak, amelynek rendes elvégzése alapján a véderőtörvény 21. §. 1. pontjának harmadik bekezdése értelmében kiegészitő vizsgálatra volnának bocsáthatók.

Ezek szerint tehát a feltételes egyévi önkéntesi kedvezményben részesülhetnek a nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott főgimnáziumoknak és főreáliskoláknak, valamint a polgári iskoláknak VI. osztályát a folyó tanévben végző növendékek, továbbá a véderőről szóló törvény végrehajtására vonatkozó utasitás I. része VII. mellékletében megjelölt valamely tanintézetnek II. évfolyamát a folyó tanévben végző növendékek, végül a nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott tanitóképző-intézeteknek II. évfolyamát a folyó tanévben végző növendékek. (A polgári iskola VI. osztályát magánúton végző növendékek az emlitett kedvezményben nem részesülhetnek, mert az ilyen ifjak a véderőről szóló törvény értelmében kiegészitő vizsgára nem bocsáthatók.)

2. Önként értetődik, hogy azok az ifjak, akik az egyévi önkéntesi kedvezményre jogositó teljes tudományos képzettséget már megszerezték, az egyévi önkéntesi kedvezményben véglegesen részesittetnek.

3. Abból a célból, hogy az 1900. évi születésű ifjak az egyévi önkéntesi kedvezményben véglegesen is részesithetők legyenek, a kiegészitő vizsgálatnak időelőtti letételét engedélyezem azoknak, akik a népfölkelési bemutatószemlénél a fegyveres szolgálatra alkalmasaknak találtattak, s magukat a közös hadseregbe vagy a honvédségbe való önkéntes belépésre kötelezvén igazolják, hogy a folyó 1917/18. tanévben a véderőről szóló törvény 21. §-a 1. pontjának harmadik bekezdésében meghatározott valamely tanintézetnek egy olyan évfolyamában vannak mint rendes tanulók beiratkozva, amelynek rendes elvégzése által a kiegészitő vizsgálatra való bocsátásra igényt szereznének. Az iskolai tanulmányi eredményt a feltételes egyévi önkéntesi kedvezmény, valamint a kiegészitő vizsgára való bocsátás elbirálásánál nem lehet mérvadónak tekinteni.

II. Rendelkezések a csapatválasztási jog és az önkéntes belépés tekintetében.

A) *Általában.*

Csapatválasztási joggal csak az bir, aki magát akár a közös hadseregnél, akár pedig a honvédségnél választott csapattestbe legalább egy nappal az 1900. évfolyambeli népfölkelésre kötelezettek általános bevonulására nézve megállapitott határidő előtt önkéntes belépés utján felavattatja.

A cs. és kir. hadkiegészitési kerületi és a m. kir. honvédkiegészitő parancsnokságok tehát a felvételi engedélyt nyert folyamodóknak önkéntes felavatását csak az emlitett időpontig foganatosithatják.

Az önkéntes belépés ezen időpont eltelte után általában csak abba a csapattestbe van megengedve, amelybe a folyamodó, mint népfölkelésre köteles, a csapatonkinti felosztás szerint már eredetileg beosztást nyert.

Ez alól az általános érvényű rendelkezés alól az alábbi *B)* pontban meghatározott esetben van csak kivételnek helye, amidőn a közös hadseregnél valamely különleges csapattesthez felvételi engedélyt nyert ifjú önhibáján kivül nem volt a kellő időben a választott csapattesthez felavatható. (L. a II. fejezet *B)* része *e)* pontjának 4. és 5. bekezdésében foglaltakat.)

B) *A közös hadseregnél.*

1. Azoknak a folyamodóknak, akik a kiegészitésileg illetékes cs. és kir. gyalogezredbe óhajtanak, mint egyévi önkéntesek, illetőleg egyévi önkéntesjelöltek belépni, felvételi engedélyre nincs szükségük.

2. Azokra vonatkozólag, akik nem a kiegészitésileg illetékes cs. és kir. gyalogezredbe, vagy pedig a közös hadsereg különleges fegyvernemeihez, illetőleg ilyen csapattestekbe kivánnak belépni, a következő rendelkezések irányadók.

a) *Az egyes csapattestekbe felvehetők számának korlátozása.*

A kiegészitésileg *nem illetékes cs. és kir. gyalogezredbe vagy vadászcsapatba*

gyalogezredenkint	12
vadászzászlóaljankint	12

yehető fel.

A gyalogezredekhez vagy a tábori vadászzászlóaljakhoz leendő felvétel iránt folyamodó és azoknak a kiegészitési területén illetőségi községgel nem biró ifjak közül elsősorban azok veendők figyelembe, akik annak a katonai parancsnokságnak a területén birnak községi illetőséggel, amelyből az illető csapattestek kiegészitést nyernek.

A különleges fegyvernemekhez felvehető egyévi önkéntesek és egyévi önkéntes jelöltek összes száma a következő.

A lovasságnál:	
ezredenkint (pótszázadonkint)	8
A tábori és hegyi tüzérségnél:	
csapattestenkint (pótütegenkint)	8
A vártüzérségnél:	
az ezredeknél és zászlóaljaknál pótszázadonkint	4
Az árkászcsapatoknál:	
pótzászlóaljankint	8
A kremsi pótzászlóaljnál kétszerennyi vehető fel.	
A hidzászlóaljak pótszázadához	8
A táviróezredhez:	
(pótzászlóaljához)	50

A vasuti ezredhez, a léghajóscsapathoz, a gépkocsizó csapathoz, a vonatcsapatokhoz és az egészségügyi csapatokhoz felvételnek nincs helye.

A lovassághoz, a tábori és a hegyi tüzérséghez való felvételhez saját hátaslónak a beszerzése *nem* szükséges.

Az árkászcsapatokhoz és a táviróezredhez való felvételre nézve azonkivül még a véderőről szóló törvény végrehajtására vonatkozó utasitás I. része 88. §-ának 5. pontjában foglalt rendelkezések is irányadók.

b) A felvételi kérvény benyujtása.

A felvétel iránti kérvény, amelybe egyúttal az egyévi önkéntesi kedvezménynek megadása, valamint az önkéntes jelentkezés útján való felavatás iránti kérelmet is bele kell foglalni, a jelen rendelet III. fejezetében előirt okmányokkal, a népfölkelési igazolványi lap eredeti példányának csatolása mellett, a folyamodónak már megtörtént népfölkelési bemutató szemléje után közvetlenül a felvételi engedély megadására hivatott katonai parancsnokságnál (alábbi *c)* pont) kell benyujtani.

Nehogy az az eset előforduljon, hogy egyes folyamodók egy időben több csapattesthez folyamodjanak felvételi engedélyért, *csak* azok a kérvények fognak tárgyalás alá vétetni, amelyekhez a népfölkelési igazolványi lap *eredeti* példánya van csatolva.

c) A felvételi engedély megadására hivatva van:

a gyalogezredekhez, valamint a vadászcsapatokhoz az illető pótzászlóalj (pótszázad) parancsnoka;

a lovasság, a tábori és a hegyi tüzérség, a vártüzérség, valamint az árkászcsapatokra nézve az illető csapat- (pót-) testnek kiegészitési szempontból felettes katonai parancsnoksága;

a 3. számú vártüzérezredre nézve — minthogy ez az ezred két különböző katonai parancsnokság területéről nyer kiegészitést — a przemysli katonai parancsnokság;

a táviróezredhez (pótzászlóaljhoz), továbbá a hidzászlóaljakhoz (pótszázada Kremsben van elhelyezve) való felvételre nézve a wieni katonai parancsnokság ad engedélyt.

d) A katonai parancsnokságok (továbbá a gyalogsági (vadász) póttest parancsnokságok) eljárása a felvételi engedélyek megadása körül.

aa) A hiányosan vagy nem megfelelő módon felszerelt kérvények a folyamodóknak minden esetben megfelelő határozattal közvetlenül visszaadatnak.

bb) A jelen II. fejezet *b)* pontja, illetőleg a jelen rendelet III. fejezete szerint megfelelő módon szerkesztett és felszerelt kérvények felett a katonai parancsnokságok valamennyi folyamodóra vonatkozólag egyidejűleg, még pedig 1918. évi február hó 1-től fognak határozni.

cc) Ezek a parancsnokságok azoknak a folyamodóknak kérvényeit, akik felvételi engedélyt nyertek, a kiállitott felvételi engedéllyel együtt és teljesen felszerelve a folyamodó illetékes cs. és kir. kiegészitési kerületi parancsnokságának haladéktalanul megküldik, amely azután az egyévi önkéntesi igény feletti határozathozatal, valamint az önkéntes belépés útján való felavatás tekintetében a további intézkedéseket megteszi.

A folyamodót egyidejűleg az illető katonai (illetőleg pótzászlóalj-, pótszázad-) parancsnokság a felvételi engedély megadásáról azzal a hozzáadással értesiti, hogy a bevonulás napján

közvetlenül annak a csapattestnek póttestéhez tartozik bevonulni, amelyhez való belépésre felvételi engedélyt nyert.

Azok a folyamodók, akik bevonulásuk napjáig kérvényükre határozatot nem kaptak, az illetékes kiegészitő parancsnoksághoz okvetlenül bevonulni tartoznak.

dd) A felvételi engedélyt nem nyert folyamodókat kérelmük elutasitásáról a kérvények és azok mellékleteinek visszaadása mellett a leggyorsabban és közvetlenül fogják értesiteni.

ee) A gyalogsági és vadászcsapatok póttestparancsnokságai ugyancsak a jelen *aa)*, *cc)* és *dd)* pontban foglaltaknak megfelelőleg járnak el, de a felvételi engedély kérdésében — feltéve, hogy arra egyáltalában szükség van (lásd a jelen rendelet II. fejezete *B)* 1. pontját), mindjárt a teljesen felszerelt kérvény beérkezése után döntenek, hogy az önkéntes jelentkezés útján történendő felavatást minél előbb foganatositani lehessen.

ff) A belépési engedélyek megadásának a határideje és az előrelátható bevonulási időpont közötti rövid időre való tekintettel, ez alkalommal kivételesen az *1918. évi február hó 15-ig* adhatók felvételi engedélyek; ezután a nap után felvételi engedélyek semmi esetre sem adhatók.

gg) A felvételi engedély iránt folyamodó az az ifjú, aki a választott csapattesthez való felavatását utóbb nem kivánja, ezt a körülményt az illető katonai parancsnokságnak, illetőleg a gyalogsági (vadász) póttest parancsnokságnak azonnal tudomására hozni köteles.

hh) Azoknak a folyamodóknak felvételi engedélyét, akik a népfölkelési bemutató szemlét követő önkéntes felavatás alkalmával alkalmatlanoknak találtatnak, vagy akik az egyévi önkéntesi kedvezményben véglegesen vagy feltételesen nem részesithetők, a felavatást foganatositó cs. és kir. kiegészitési kerületi parancsnokság haladék nélkül ahhoz a katonai parancsnoksághoz fogja felterjeszteni, amelyik a felvételi engedélyt megadta.

Az olyan ifjak felvételi engedélyéről, akik, mint népfölkelők, a m. kir. honvédséghez osztattak be, az illetékes honvédkiegészitő parancsnokságok is értesitendők.

e) Önkéntes belépés, bevonulás.

A szóbanforgó hadkötelesek, tekintet nélkül arra, hogy önkéntes belépés utján már beosztattak-e vagy sem, az 1900. évfo-

lyambeli népfölkelésre kötelezettekre nézve megállapitandó általános bevonulási napon bevonulni tartoznak.

Az általános bevonulási határidő előtt felvételi engedélyt nyert egyének annak a csapattestnek a póttestéhez tartoznak bevonulni, amelyhez a felvételi engedélyt megkapták.

A többi, felvételt kérő ifjak azonban a népfölkelési igazolványi lapjukban feltüntetett kiegészitő parancsnoksághoz tartoznak bevonulni, és esetleg a későbben beérkező felvételi engedély alapján ahhoz a csapattesthez (póttesthez) küldendők el, amelyhez a felvételi engedély megadatott.

Azok a felvételért folyamodók, akik az 1918. évi február hó 15-ig felvételi engedélyt kaptak, február hó 28-ig önkéntes sorozás alá vonhatók annak a csapattestnek a számára, amelyhez a felvételi engedélyt nyerték.

Az 1918. évi február hó 28. után csak ahhoz a csapattesthez történhetnek felavatások, amelyhez az illetők a csapatonkinti felosztás alapján, mint népfölkelésre kötelesek jutottak.

f) Pótszemlén és külföldön megvizsgáltak.

Az 1900. évfolyambeliek általános bevonulási időpontja után pótszemle alá vont vagy a külföldön megvizsgált folyamodók részére a gyalogsági és a vadászcsapatokba való belépésre a jelen II. fejezet B) 2. *a—d)* pontjában megszabott föltételek mellett még a reájuk nézve meghatározandó külön bevonulási napot követő nyolc nap alatt is lehet felvételi engedélyt adni. Ezeknek a választott gyalogsági (vadász-) csapattesthez való önkéntes felavatását az ezt a bevonulási napot követő három hét alatt is lehet foganatositani.

Az ilyen folyamodóknak a lovassághoz, a tábori és hegyi tüzérséghez, a vártüzérséghez, valamint az árkászcsapathoz és a távirózezredhez való felvétel iránti kérvényét legkésőbb nyolc nappal az emlitett külön bevonulási nap után a budapesti, illetőleg a wieni cs. és kir. katonai parancsnokság elé kell terjeszteni.

Ezek a folyamodványok a cs. és kir. hadügyminisztériumhoz döntésre csak akkor terjesztendők fel, ha üres hely már nem áll rendelkezésre.

C) *A honvédségnél.*

A gyalogsághoz való önkéntes belépéshez az illető pótzászlóalj parancsnokságának felvételi engedélye szükséges. Kivételt képeznek

azok, akik a népfölkelő bemutató szemlén a honvédséghez nyerték beosztásukat és az illetőségüknek megfelelő honvéd gyalogezredbe óhajtanak belépni.

Felvételi engedélyt a népfölkelési bemutató szemlén való megjelenés előtt, illetőleg azok közül is, akik a népfölkelési bemutató szemlén már a közös hadsereghez nyertek beosztást, pótzászlóaljankint összesen huszonöt egyévi önkéntes (jelölt) nyerhet.

Azokat azonban, akik a népfölkelési bemutató szemlén már a honvédséghez nyertek beosztást, és nem az illetőségüknek megfelelő, hanem más honvéd gyalogezredbe kívánnak önként belépni, az előbb említett számon felül is lehet a választott honvéd gyalogezredbe felvenni, ha azt az állományviszonyok megengedik.

Az előbbi két bekezdésben foglalt csapatválasztási jog gyakorolhatásának feltétele azonban az, hogy az illető folyamodó az 1900. évi születésű népfölkelésre kötelezetteknek a fegyveres szolgálatra való általános bevonulására nézve megállapitott napot közvetlenül megelőző napig a választott honvéd gyalogezredhez önként belép, s e célból a felvétel iránti kérvényét az emlitett bevonulási határidő előtt az illetékes honvédkiegészitő parancsnokságnál benyujtja.

Azok az ifjak, akik a népfölkelési bemutató szemlén a honvédséghez nyertek beosztást, s akik az illetőségüknek megfelelő honvéd gyalogezredbe óhajtanak önként belépni, ebbe a gyalogezredbe a nélkül, hogy a felvételi engedélyre szükségük volna, bármikor, tehát a népfölkelési tényleges szolgálat megkezdése után is beléphetnek.

A honvéd lovassághoz és a honvéd tüzérséghez való önkéntes belépéshez az engedélyt a honvédelmi miniszter adja meg. A lovassághoz és a tüzérséghez való belépésre vonatkozó kérvényt, amelyben az egyévi önkéntesi kedvezmény megadása iránt, valamint az önkéntes jelentkezés utján leendő felavatás iránt is folyamodni kell, a jelen rendelet III. fejezetében foglaltaknak megfelelőleg szabályszerűen felszerelve, az illetékes honvédkiegészitő parancsnokságnál kell benyujtani, amely utóbbi azt az egyévi önkéntesi kedvezmény elbirálására vonatkozó szabályszerű tárgyalás után és a megfelelő határozattal ellátva, döntés végett közvetlenül a honvédelmi miniszterhez terjeszti fel.

A népfölkelő bemutató szemlén való megjelenés után azok az ifjak, akik a honvéd lovassághoz vagy tüzérséghez leendő fel-

vétel iránt folyamodtak, a népfölkelési igazolványi lap *eredeti* példányát *a honvédelmi minisztérium 3. osztályához* (II. emelet 14. ajtó) postán ajánlott levélben *azonnal beküldeni*, vagy ott személyesen benyujtani tartoznak. E nélkül a felterjesztett kérvények tárgyalás alá *nem* fognak vétetni.

A honvéd lovassághoz, tábori és hegyi tüzérséghez való felvételhez saját hátaslónak a beszerzése *nem* szükséges.

Az egyévi önkéntesek és az egyévi önkéntesjelöltek tényleges szolgálatukat a felavatásukat követő és a népfölkelésre kötelezettekre nézve megállapitott legközelebbi általános bevonulási napon tartoznak megkezdeni.

Az olyan ifjak felvételi engedélyéről, akik, mint népfölkelők, a cs. és kir. hadseregbe osztattak be, az illető cs. és kir. kiegészitő parancsnokságok az illetékes honvéd kiegészitő parancsnokságok utján értesitendők.

III. A »feltételes« egyévi önkéntesi kedvezmény iránti kérvények benyujtása; határozathozatal.

1. A kérvényekhez a véderőtörvény végrehajtására vonatkozó utasitás I. része 1. füzete 89. §-ának 5. pontja szerinti okmányokat kell csatolni. Nevezetesen: az illetékes járási tisztviselő által kiállitott belépési bizonyitványt, a jelen rendelet 1. pontjában emlitett tanfolyam látogatását vagy elvégzését igazoló bizonyitványt, az atyának vagy a gyámnak hitelesitett vagy a tartózkodási hely járási tisztviselője által megerősitett irásbeli beleegyezését, végül a saját költségén szolgálni óhajtó folyamodó részéről a vonatkozó szülői, gyámi vagy egy harmadik személy által kiállitott és a járási tisztviselő által megerősitett nyilatkozatot. (Ez a két utóbbi nyilatkozat egy iratba is foglalható.[1])

2. Az egyévi tényleges szolgálat kedvezményének »feltételes« megadása tekintetében az illetékes kiegészitési kerületi, illetőleg honvéd kiegészitő parancsnokság az illetőségi járási tisztviselővel egyetértőleg határoz.

3. A lehető legsürgősebben hozott határozatról a kedvezmény megadása esetében az érdekelt feleket, továbbá a besorozásról, vala-

[1]) A közös hadsereg különleges fegyvernemeihez, vagy a nem illetékes gyalogsági (vadász-) csapattestbe belépni óhajtakról nézve lásd még a jelen rendelet II. fejezet B) b) pontját is.

mint a kedvezmény megadásáról a véderőtörvény végrehajtására vonatkozó utasitás I. része 90. §-a 4. pontjában foglalt rendelkezéshez képest a tekintetbe jövő elsőfokú kiegészitő hatóságokat is értesiteni kell.

4. Elutasitó határozat hozatala esetében az összes iratokat felülbirálás és végleges elhatározás végett közvetlenül a honvédelmi miniszterhez kell felterjeszteni.

IV. Az egyévi önkéntesjelöltek tényleges szolgálata, az egyévi önkéntesi kedvezményre való igény végleges megszerzése.

1. Az egyévi önkéntesi kedvezményben feltételesen részesitett ifjakat a kedvezményben történt végleges részesitésükig az »egyévi önkéntesjelölt« elnevezés illeti meg; szolgálatuk tekintetében az egyévi önkéntesekkel teljesen azonos elbánásban részesülnek. Az egyévi önkéntesjelöltek azonban tartalékos zászlósokká csak az egyévi önkéntesi kedvezményben véglegesen történt részesittetésük után lesznek kinevezhetők.

2. Az egyévi önkéntesjelöltek az egyévi önkéntesi kedvezményre jogositó tanulmányok befejezését s igy az egyévi tényleges szolgálatra való teljes igény végleges megszerzését egy később meghatározandó időpontig tartoznak majd igazolni.

E célból a következő szempontok figyelembe vétele mellett fognak tartósan szabadságoltatni:

A szabadságolás abban az esetben, ha a leszerelés oly időpontban következik be, amidőn a szóban forgó hadkötelesek már egy teljes éven át állottak szolgálatban, azonnal be fog következni, abban az esetben pedig, ha a leszerelés előbb áll be, az egyévi önkéntesjelöltek óhajuknak megfelelőleg vagy a mozgósitottsági viszony megszünése és a leszerelés után azonnal tartósan szabadságoltatnak, avagy pedig előbb még leszolgálván a teljes egy évből hiányzó időt, ennek befejezése után lesznek tartósan szabadságolva.

3. Az egyévi tényleges szolgálat kedvezményében való végleges részesités az előző pont első bekezdése szerint megjelölendő határidő letelte után fog a véderőről szóló törvény végrehajtására vonatkozó utasitás I. része 1. füzete 90. §-ának 1. pontja értelmében megtörténni.

4. Azok az egyévi önkéntesjelöltek, akik a 2. pont szernt

megállapitandó időpontig, vagy már előbb a tudományos képzettség megszerzését igazolják, az egyévi tényleges szolgálat kedvezményében véglegesen fognak részesittetni, s ha a reájuk háramló egyévi tényleges szolgálatot, mint egyévi önkéntesjelöltek, már teljesen leróttak, újabb tényleges szolgálatot nem fognak teljesiteni. Azok ellenben, akik a tartós szabadságolás időpontjában az egyévi tényleges szolgálat egész idejét még le nem szolgálták, a hátralevő szolgálatot az előirt tudományos képzettség megszerzése és az egyévi önkéntesi kedvezmény végleges elnyerése után teljesitik.

5. Azok az egyéves önkéntesjelöltek, akik a megállapitott időpontig a tudományos képzettség megszerzését nem tudják igazolni, az egyévi önkéntesi kedvezményben utólag nem részesülnek, az egyévi önkéntesjelölti minőségük is megszűnik, és nekik a reájuk háramló rendes törvényes tényleges szolgálati időből még hiányzó időt le kell szolgálniok.

Az illetőkre vonatkozó avatási jegyzőkönyvet ebben az esetben megfelelően helyesbiteni kell.

6. A honvédkiegészitő parancsnokságok az egyévi önkéntesi kedvezményben általuk feltételesen részesitett egyévi önkéntesjelöltekről előjegyzést kötelesek vezetni.

V. A középiskola ötödik osztályát látogató vagy azt végzett ifjak szolgálata.

1. Azok az 1900. évben született ifjak, akik az 1917/18. tanévben valamely nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott gimnáziumnak, reáliskolának ötödik osztályát, vagy ezekkel a középiskolákkal az egyévi önkéntesi kedvezményre való jogositás szempontjából egyenlő értékű intézetnek [1]) első évfolyamát látogatták, a fegyveres népfölkelési szolgálat alatt az egyévi önkéntesi karpaszományt ideiglenesen viselhetik.

Ezek az ifjak kizárólag csak a gyalogsághoz és a vadászcsapatokhoz oszthatók be, és tiszti kiképzésben nem részesülhetnek, hanem — amennyiben arra általában alkalmasak — altisztekké lesznek kiképezve. A kiképzés időtartama három hónapban van megállapitva, amelynek befejezése után ezeket a népfölkelésre

[1]) A polgári iskola ötödik osztályának növendékei vagy végzett tanulói, minthogy a polgári iskolának teljes elvégzése az egyévi önkéntességre törvényes igényt nem biztosit, a karpaszomány viselésére nem kaphatnak engedélyt.

kötelezetteket a legközelebbi menetalakulattal a harctérre kell küldeni. Minden egyéb tekintetben azonban ezek a hadkötelesek az egyévi önkéntesi jelvényt viselő többi népfölkelő kötelesekkel egyenlő elbánásban részesülnek.

2. Az egyévi önkéntesi jelvény viselésére vonatkozó igényt ezeknek az ifjaknak annál a cs. és kir. kiegészitési kerületi, illetőleg honvédkiegészitő parancsnokságnál kell érvényesiteniök, amelyhez a fegyveres népfölkelési szolgálat teljesitése céljából bevonulnak. A vonatkozó kérelmet a szolgálattételre való jelentkezés alkalmával az iskolai bizonyitvány felmutatása mellett a kiegészitési kerületi, illetőleg a honvédkiegészitő parancsnokságnál élőszóval kell előadni, mire a parancsnokság azonnal határozatot hoz. A határozatot a bemutatási jegyzőkönyvbe, valamint az előjegyzési lap jobb felső sarkán vörös téntával a következő módon kell előjegyezni:

»E. é. ö. karpaszomány ideiglenesen.«

3. Elutasitó határozat ellen a folyamodó 15 napon belül a honvédelmi miniszterhez közvetlenül fellebbezést nyujthat be.

4. A póttestek az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére jogositott ezeket a hadköteleseket bevonulásuk után azonnal külön előjegyzésbe veszik, és az előjegyzési lapokban a 2. pont szerinti bejegyzést foganatositják.

5. Amennyiben ezek a hadkötelesek a közös hadseregbe vagy a honvédségbe való önkéntes belépésre törekednek, úgy ez csak a véderőről szóló törvény 19. §-ának 4. pontjában megállapitott három évi tényleges és hét évi tartaléki szolgálati kötelezettség mellett történhetik. Ebben az esetben azonban az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére vonatkozó jog elvész.

A honvédkiegészitő parancsnokságok az egyévi önkéntesi kedvezményben általuk feltételesen részesitett egyévi önkéntesjelöltekről előjegyzést kötelesek vezetni.

Jelen rendeletemről a sorozójárási tisztviselők *azonnal* értesitendők.

Budapesten, 1918. évi január hó 2-án.

Báró Szurmay Sándor *s. k.*
m. kir. honvédelmi miniszter.

2329.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 1.400. eln. számú rendelete valamennyi magyarországi törvényhatósághoz, valamennyi horvát-szlavonországi megyei hatósághoz, továbbá Zagreb, Osijek, Varazdin és Zemun városok hatóságához,

az 1900. évfolyambeli egyévi önkéntesek és az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére ideiglenesen jogositott egyének felvételére vonatkozó rendelkezések kiegészitéséről.

Az 1900. évben született, fegyveres népfölkelési szolgálatra kötelezett azoknak a hadköteleseknek, akik: *a)* a végleges, vagy *b)* az 1917. évi 28.400/eln. B. számú rendelet értelmében az ideiglenes egyévi önkéntesi kedvezményre, továbbá *c)* az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére igénnyel birnak, és az 1917/18. tanévekre valamely középiskola 5. vagy magasabb osztályát, illetőleg valamely a középiskolákkal egyenjogositott tanintézetnek megfelelő évfolyamát, mint nyilvános vagy mint magántanulók végzik, a bevonulás időpontját, a cs. és kir. hadügyminiszter urral egyetértően, a folyó évi február hó 6-áról *a folyó évi március hó 15-ére* halasztottam el. Annak a megállapitása, hogy az 1900-ban született évfolyambeli hadkötelesek közül a fentiek szerint kik tartoznak tehát a fent emlitett határidőre bevonulni, a bemutató szemlebizottság, illetve a kiegészitő parancsnokság hatáskörébe tartozik.

A jelen rendeletem következtében az 1917. évi 28.400/eln. B. szám alatt az 1918. évi Rendeleti Közlöny († Szabályrendeletek) 2. számában közzétett Körrendeletemben foglaltak a következőkben módositttatnak:

A II. fejezet *B.* része *d)* pontja *bb)* alpontjának az utolsóelőtti sorában »február hó 1-től« helyett: »február 5-től« irandó.

A II. fejezet *B.* része *d)* pont *ff)* alpontjának harmadik sorában »február hó 15-ig« helyett: »február hó 20-ig« irandó.

A II. fejezet *B.* része *e)* pontjának első, második, harmadik és negyedik bekezdése törlendő és ezek helyett a következő szöveg irandó:

»Ezek a hadkötelesek, akiknek a végleges vagy (az 1917. 28.400/eln. B. számú Körrendeletben foglaltak szerint) föltételes egyévi önkéntesi kedvezményre igényük van, tekintet nélkül arra, hogy az önkéntes sorozás alá vonattak-e már vagy sem, csak az az 1918. évi március hó 15-én tartoznak bevonulni, és pedig:

aa) a felvételi engedélyt nyert egyének annak a csapattestnek a póttestéhez, amelyhez a felvételi engedélyt megkapták;

bb) a többi felvételt kérő ifjak pedig a népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett kiegészitő parancsnoksághoz.

Azok a pályázók, akik a folyó évi február hó 20-ig felvételi engedélyt nyernek, még *március hó 10-ig* önkéntes sorozás alá vonhatók annak a csapattestnek a részére, amelyhez a felvételi engedélyt megkapták.«

A II. fejezet *B.* része *e)* pontja utolsó bekezdésének első sorában a »február hó 28.« helyett: »*március 10.*« irandó.

A II. fejezet *C.* része negyedik bekezdésének második, harmadik és negyedik sorában lévő: »az 1900. évi születésű népfölkelésre kötelezetteknek a fegyveres szolgálatra való általános bevonulásra nézve megállapitott napot közvetlenül megelőző napig« szöveg törlendő és helyébe: »*az 1918. évi március hó 10-ig*« irandó.

A II. fejezet *C.* része utolsóelőtti bekezdésében. » a felavatásukat követő és a népfölkelésre kötelezettekre nézve megállapitott legközelebbi általános bevonulási napon« szöveg törlendő és helyébe: »*az 1918. évi március hó 15-én*« irandó.

Jelen rendeletemről a sorozójárási tisztviselők azonnal értesitendők.

Budapesten, 1918. évi január hó 21-én.

Báró Szurmay Sándor *s. k.*
m. kir. honvédelmi miniszter.

2330.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 4.238. eln. B. számú körrendelete valamennyi magyarországi törvényhatósághoz, valamennyi horvát-szlavonországi megyei hatósághoz, továbbá Zagreb, Osijek, Varazdin és Zemun városok hatóságához,

az eddig felmentve volt, de felmentésük megszüntetése következtében bevonulandó, katonai kiképzésben még nem részesült, egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére jogosult népfölkelésre kötelezettek csapatválasztási jogáról.

Az eddig felmentve volt, de a felmentésük megszüntetése következtében jelenleg esetről-esetre bevonulandó, katonai kiképzésben még nem részesült, egyévi önkéntesi karpaszomány viselésre jogosult népfölkelésre kötelezettek csapatválasztási joga tekintetében a cs. és kir. hadügyminiszter úrral egyetértően a következőket rendelem:

I. Általában.

A fentemlitett egyének önkéntes belépésére vonatkozólag ugyanazon rendelkezések irányadók, mint amelyek a népfölkelésre kötelezettek önkéntes belépését szabályozzák, ennélfogva ezek a népfölkelők felvételi engedélyük alapján csak a bevonulási időpontjukat megelőző napig léphetnek be önként az illető csapattesthez, tekintet nélkül arra, hogy mint népfölkelők a közös hadsereghez, vagy a honvédséghez osztattak-e be.

II. A közös hadseregnél.

1. *A gyalogsághoz való önkéntes belépés.* Azoknak a folyamodóknak, akik a kiegészitésileg illetékes cs. és kir. gyalog- (tiroli vadász-) ezredhez óhajtanak önként belépni, külön engedélyre nincs szükségük.

Azok, akik nem a kiegészitésileg illetékes cs. és kir. gyalog- (tiroli vadász-) ezredhez óhajtanak önként belépni, az illető pótttestek parancsnokaitól nyerhetnek felvételi engedélyt.

2. *A lovassághoz, a tábori és hegyi tüzérséghez, a vártüzérséghez, az árkászcsapathoz és a táviróezredhez való önkéntes belépés.* A budapesti és a wieni cs. és kir. katonai parancsnoksá-

gok felhatalmaztattak, hogy a rendelkezésükre bocsátott és eddig még betöltetlenül maradt helyeket azok részére, akik a védtörvény 19. §-ának a 4., illetőleg 6. pontja alapján, mint egyévi önkéntesek, vagy mint egyévi önkéntesi karpaszományú önkéntesek a háború tartamára óhajtanak belépni, és a jelen rendelet 1. bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelnek, adományozhatják.

Ez a rendelkezés egyelőre az 1918. évi junius hó 30-ig érvényes.

Az olyan ifjak felvételi engedélyéről, akik mint népfölkelők a m. kir. honvédséghez osztattak be, az illető honvédkiegészitő parancsnokságok értesitendők.

III. A honvédségnél.

1. *A gyalogsághoz való önkéntes belépés.* A gyalogsághoz való önkéntes belépéshez (akár egyévi önkéntesi, akár egyévi önkéntesi karpaszományú hadiönkéntesi minőségben) az illető pótzászlóalj parancsnokságának felvételi engedélye szükséges. Ilyen egyének közül pótzászlóaljankint 5 vehető fel. Azoknak azonban, akik a népfölkelő bemutató szemlén a honvédséghez nyerték a beosztásukat, és az illetőségüknek megfelelő honvéd gyalogezredbe óhajtanak önként belépni, külön felvételi engedélyre nincs szükségük.

2. *A lovassághoz és a tüzérséghez való önkéntes belépés.* A felvétel iránti folyamodványokat szabályszerűen felszerelve az illetékes honvédkiegészitő parancsnoksághoz kell benyujtani, amely az iratokat az egyévi önkéntesi kedvezmény elbirálására vonatkozó szabályszerű elsőfokú tárgyalás, illetőleg amennyiben csak a háború tartamára belépő hadiönkéntesről van szó, az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére való igényjogosultságnak igazolása után, a felvétel engedélyezése tekintetében leendő döntés végett a honvédelmi miniszterhez terjeszti fel.

Jelen rendeletemről a sorozójárási tisztviselők azonnal értesitendők.

Budapesten, 1918. évi február hó 26-án.

Báró Szurmay Sándor *s. k.*
m. kir. honvédelmi miniszter.

2331.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 7.946. eln. B. számú körrendelete valamennyi magyarországi törvényhatósághoz és valamennyi horvát-szlavonországi megyei hatósághoz, továbbá Zagreb, Osijek, Varasdin és Zemun városok hatóságához,

az 1894—1899. évi születésü pótszemle alá kerülő népfölkelésre kötelezettek feltételes egyévi önkéntesi kedvezményéről és a közös hadseregbe és a honvédségbe való önkéntes belépéséről.

Az 1894—1899. években született és a folyó évi április hó 10-től április hó 30-ig terjedő népfölkelési bemutató szemlére behivott és fegyveres népfölkelési szolgálatra kötelezett hadköteleseknek egyévi önkéntesi tényleges szolgálata tekintetében a cs. és kir. hadügyminiszter urral egyetértőleg a következőket rendelem:

I. Rendelkezések a feltételes egyévi önkéntesi kedvezményre való igény tekintetében.

1. Az 1899. évben született ifjaknak azt kell igazolniok, hogy a folyó 1917/18. tanévben valamely az egyévi tényleges szolgálatra jogositó tanintézetnek legalább egy olyan évfolyamában állanak, amelynek rendes elvégzése alapján a véderőről szóló 1912 XXX. törvénycikk 21. §-a I. pontjának harmadik bekezdése értelmében a kiegészitő vizsgálatra való bocsátásra igényt szereznének: tehát legalább is a főgimnázium, főreáliskola, polgári iskola VI. osztályát, vagy más ezekkel a véderőtörvény végrehajtására vonatkozó utasitás I. része VII. melléklete szerint egyenértékű tanintézet egyenrangú vagyis II-ik évfolyamát látogatják.[1])

2. Az 1898. évben született ifjaknak azt kell igazolniok, hogy az 1916/17. tanévben valamely az egyévi önkéntesi kedvezmény szempontjából tekintetbe jövő tanintézetnek legalább azt az

---

[1]) A polgári iskolák 6. osztályának magántanulói, eltérőleg a többi középiskola és egyenrangú intézet megfelelő osztályú magántanulóitól, az emlitett kedvezményben nem részesithetők, mert ennek az intézetnek teljes elvégzése csak az egyévi önkéntesi kiegészitő vizsga letételére nyujt igényt, erre pedig magántanulók nem bocsáttatnak (védt. 21. §. 1. pont, harmadik bekezdése.)

évfolyamát *eredménnyel elvégezték*, amelynek nyilvános tanulói minőségben való szabályszerű elvégzése alapján a véderőtörvény 21. §-ának 1. pontja harmadik bekezdése értelmében kiegészítő vizsgálatra volnának bocsáthatók.[1])

3. Az 1897. évben született ifjak igazolni tartoznak azt, hogy a folyó 1917/18. tanévben valamely olyan tanintézetnek utolsó vagy utolsóelőtti évfolyamában állanak, amelynek szabályszerű elvégzésével az egyévi önkéntesi kedvezmény elnyeréséhez szükséges tudományos képzettséget elnyernék.[2])

4. Az 1896. és az 1895. években született ifjaknak azt kell gazolniok, hogy a folyó 1917/18. tanévben az egyévi tényleges szolgálatra képesitést nyujtó valamely tanintézetnek utolsó évfolyamában állanak.

5. Az 1894. évben született ifjak az egyévi önkéntesi kedvezményben a 4. pont alatt megállapitott feltétel mellett csak abban az esetben részesülhetnek, ha azonfelül igazolni tudják azt, hogy az 1914., 1915. vagy az 1916. évben tartott népfölkelési bemutató szemlén alkalmasaknak találtattak, fegyveres szolgálatra bevonattak és később mint alkalmatlanok elbocsáttattak, s igy a tényleges szolgálatra történt bevonásuk folytán voltak abban akadályozva, hogy az egyévi önkéntesi kedvezményre jogositó teljes tudományos képzettséget még az 1916/17. tanévben megszerezzék.

6. Abból a célból, hogy az 1897., 1898. és 1899. évi születésű ifjak az egyévi önkéntesi kedvezményben *véglegesen* is részesithetők legyenek, a kiegészitő vizsgálatnak *időelőtti* letételét engedélyezem azoknak, akik az újabb népfölkelési bemutató pótszemlénél a fegyveres szolgálatra alkalmasaknak találtattak, s magukat a közös hadseregbe vagy a honvédségbe való önkéntes belépésre kötelezvén, igazolják, hogy az 1917/18. tanévben valamely a véderőről szóló törvény 21. §-a 1. pontjának harmadik bekezdésében meghatáro-

[1]) A polgári iskolák 6. osztályának magántanulói, eltérőleg a többi középiskola és egyenrangú intézet megfelelő osztályú magántanulóitól, az említett kedvezményben nem részesithetők, mert ennek az intézetnek teljes elvégzése csak az egyévi önkéntesi kiegészitő vizsga letételére nyujt igényt, erre pedig magántanulók nem bocsáttatnak (védt. 21. §. 1. pont, harmadik bekezdése.)

[2]) A m. kir. képzőművészeti akadémia, továbbá a budapesti m. kir. iparművészeti iskola növendékeire nézve »utolsó évfolyam« alatt az egyévi önkéntességre egyébként is jogositó évfolyamot kell érteni. Az ezt megelőző évfolyamot kell „utolsóelőtti»-nek tekinteni.

zott tanintézetnek egy olyan évfolyamában vannak mint rendes tanulók beiratkozva, amelynek rendes elvégzése által a kiegészitő vizsgálatra való bocsátásra igényt szereznének.

7. Az iskolai tanulmányi eredményt a feltételes egyévi önkéntesi kedvezmény elbirálásánál, a 2. pont alattiak kivételével, a kiegészitő vizsgára való időelőtti bocsátás elbirálásánál általában nem lehet mérvadónak tekinteni.

8. Önként értődik, hogy azok az ifjak, akik az egyévi önkéntesi kedvezményre jogositó teljes tudományos képzettséget már megszerezték, az egyévi önkéntesi kedvezményben véglegesen részesittetnek.

II. Rendelkezések a csapatválasztási jog és az önkéntes belépés tekintetében.

A) Általában.

Csapatválasztási joggal csak az bir, aki magát akár a közös hadseregnél, akár pedig honvédségnél választott csapattestbe legalább egy nappal a születési évfolyamába tartozó népfölkelésre kötelezettek általános bevonulására nézve megállapitott határidő előtt önkéntes belépés útján felavattatja.

A cs. és kir. kiegészitési kerületi és a m. kir. honvédkiegészitő parancsnokságok tehát a felvételi engedélyt nyert folyamodóknak önkéntes felavatását csak az emlitett időpontig foganatosithatják.

Az önkéntes belépés ezen időpont eltelte után *általában csak abba a csapattestbe van megengedve, amelybe a folyamodó mint népfölkelésre köteles a csapatonkinti felosztás szerint már eredetileg beosztást nyert.*

Ez alól az általános érvényű rendelkezés alól az alábbi *B)* pont *e)* betüje, valamint *C)* pont *d)* betüje alatt meghatározott esetben van csak kivételnek helye, amidőn a közös hadseregnél valamely különleges csapattesthez, illetve a m. kir. honvéd lovassághoz vagy tüzérséghez felvételi engedélyt nyert ifjú önhibáján kivül nem volt a kellő időben a választott csapattesthez felavatható.

B) A közös hadseregnél.

1. Azoknak a folyamodóknak, akik *a kiegészitésileg illetékes cs. és kir. gyalogezredbe (tiroli vadászezredbe)* óhajtanak mint egy-

évi önkéntesek, illetve egyévi önkéntes-jelöltek belépni, felvételi engedélyre nincs szükségük.

2. Azokra vonatkozólag, akik *nem* a kiegészitésileg illetékes cs. és kir. gyalogezredbe, vagy pedig a közös hadsereg különleges fegyvernemeihez, illetőleg ilyen csapattestekbe kivánnak belépni, a következő rendelkezések irányadók:

a) *Az egyes csapattestekbe felvehetők számának korlátozása.*

1. A kiegészitésileg nem illetékes cs. és kir. gyalogezredbe vagy tiroli vadászezredbe való felvétel az 1894—1899. évfolyamokra nézve együttvéve a következő számban történhetik:

a) gyalogezredenkint 10

b) vadászzászlóaljankint 10

A gyalogezredekhez vagy a tábori vadászzászlóaljakhoz való belépés iránt folyamodó és azoknak a kiegészitési területén illetőséggel nem biró ifjak közül elsősorban azok veendők figyelembe, akik annak a katonai parancsnokságnak a területén birnak községi illetőséggel, amelyből az illető csapattestek kiegészitést nyernek.

2. A különleges fegyvernemekhez felvehető egyévi önkéntesek és egyévi önkéntesjelöltek összes száma az 1894—1899. évfolyamokból együttvéve a következő:

A lovasságnál:

ezredenkint (pótszázadonkint) 6

A tábori és hegyi tüzérségnél:

csapattestenkint (pótütegenkint) 4

A vártüzérségnél:

az ezrednél és zászlóaljaknál pótszázadonkint 4

Az árkászcsapatoknál:

pótzászlóaljankint 10

A kremszi árkászzászlóalj pótszázadánál kétszer ennyi vehető fel.

A hidászcsapatokhoz:

(a pótzászlóaljhoz) 8

A táviróezredhez:

(pótzászlóaljához) 120

A vasuti ezredhez:

(pótzászlóaljához) 40

A repülőcsapathoz és gépkocsizó csapathoz:

egyévi önkéntesek (egyévi önkéntesjelöltek) közvetlenül *nem* vétetnek fel.

A vonatcsapathoz közvetlen felvételnek nincs helye; az arcvonalbeli szolgálatra nem alkalmas egyévi önkénteseknek (egyévi önkéntesjelölteknek), besoroztatásuk után, oda való beosztása iránt később adatik ki rendelet. *Az egészségügyi csapatokhoz* nincs felvétel.

A lovassághoz és a tábori és hegyi tüzérséghez való felvételhez saját hátasló beszerzése nem kivántatik meg.

A műszaki csapatokhoz való felvételre nézve azonkivül még a véderőről szóló törvény végrehajtására vonatkozó utasitás I. része 88. §-a 5. pontjában foglalt rendelkezések is irányadók.

Az árkászcsapatokhoz a védtörvényre vonatkozó utasitás I. részének VII. mellékletében felvett felső ipariskolákat végzett növendékek is felvehetők.

b) A felvételi kérvény benyujtása.

A felvétel iránti kérvényt, amelybe egyuttal az egyévi önkéntesi kedvezmények megadása, valamint az önkéntes jelentkezés utján való felavatás iránti kérelmet is bele kell foglalni, a jelen rendelet III. fejezetében előirt *okmányokkal felszerelve, valamint a népfölkelési igazolványi lap eredeti példányának* csatolása mellett, *a folyamodónak már megtörtént népfölkelési bemutató szemléje után* és közvetlenül a felvételi engedély megadására hivatott katonai parancsnokságnál (alábbi *c)* pont) kell benyujtani.

Nehogy az az eset előforduljon, hogy egyes folyamodók egy időben több csapattesthez folyamodjanak felvételi engedélyért, csak azok a kérvények fognak tárgyalás alá vétetni, amelyekhez a *népfölkelési igazolványi lap eredeti példánya van csatolva.*

(A *c) pont a felvételi engedély megadására hivatott katonai parancsnokságról,* — a *d) pont az engedély megadása körüli eljárásról intézkedik.)*

e) *Önkéntes belépés, bevonulás.*

A szóbanforgó hadkötelesek, tekintet nélkül arra, hogy önkéntes belépés útján már felavattattak-e vagy sem, a születési

évfolyamukba tartozó népfölkelésre kötelezettekre nézve megállapított általános bevonulási napon tartoznak bevonulni.

A felvételi engedélyt nyert egyének annak a csapattestnek a póttestéhez tartoznak bevonulni, amelyhez a felvételi engedélyt megkapták.

A többi felvételt kérő ifjak azonban a népfölkelési igazolványi lapjukon feltüntetett kiegészítő parancsnoksághoz tartoznak bevonulni.

Azok a felvételért folyamodók, akik felvételi engedélyt kaptak, még a folyó évi május hó 30-ig önkéntes sorozás alá vonhatók annak a csapattestnek a számára, amelyhez a felvételi engedélyt nyerték.

A folyó évi május hó 30. után csak ahhoz a csapattesthez történhetnek felavatások, amelyhez a csapatonkinti felosztás alapján az illetők, mint népfölkelésre kötelesek jutottak.

f) *Utószemlén és külföldön megvizsgáltak.*

Az illető születési évfolyambeliek általános bevonulási időpontja után *utószemle* alá vont, vagy a külföldön megvizsgált folyamodók részére a gyalogsági és a vadászcsapatokba való belépés a jelen II. fejezet B. része *a)—d)* pontjában megszabott feltételek mellett még a reájuk nézve meghatározandó külön bevonulási napot követő nyolc nap alatt is lehet felvételi engedélyt adni. Ezeknek a választott gyalogsági (vadász) csapattesthez való önkéntes felavatását az ezt a bevonulási napot követő három hét alatt is lehet foganatositani.

Az ilyen folyamodóknak a lovassághoz, a tábori és hegyi tüzérséghez, a vártüzérséghez, valamint az árkászcsapatokhoz, a táviróezredhez, végül a vasuti ezredhez való felvétel iránti kérvényét legkésőbb a külön bevonulást követő nyolc nap alatt a budapesti, illetve a wieni katonai parancsnokságnál kell benyujtani.

C) A m. kir. honvédségnél.

1. Azoknak a folyamodóknak, akik mint népfölkelők a honvédséghez nyerték beosztásukat, továbbá azoknak a tanitóknak és tanitójelölteknek, akik mint népfölkelők a közös hadsereghez nyerték beosztásukat, és akik a kiegészitésileg illetékes m. kir. honvéd gyalogezredbe óhajtanak mint egyévi önkéntesek, illetve egyévi önkéntesjelöltek belépni, felvételi engedélyre nincs szükségük.

2. Azokra vonatkozólag, akik nem a kiegészitésileg illetékes m. kir. honvéd gyalogezredbe, vagy pedig a honvéd lovassághoz, illetve tüzérséghez kivánnak belépni, tekintet nélkül arra, hogy a népfölkelési bemutató szemlén a közös hadsereghez vagy a honvédséghez nyerték beosztásukat, a következő rendelkezések irányadók:

a) Az 1894—1899. születésű évfolyamokból, mint egyévi önkéntesek (egyévi önkéntesjelöltek), a kiegészitésileg nem illetékes m. kir. honvéd gyalogezredek mindegyikébe a fenti hat évfolyamból összesen 15 fő vehető fel.

A honvéd gyalogezredekhez leendő felvétel iránt folyamodó, de azoknak a kiegészitési területén községi illetőséggel nem biró ifjak közül elsősorban azok veendők figyelembe, akik annak a honvéd kerületi parancsnokságnak a területén birnak községi illetőséggel, amelyből az illető csapattestek kiegészitést nyernek.

A honvéd gyalogsághoz való önkéntes belépéshez az engedélyt az illető honvéd gyalog pótzászlóaljparancsnokság adja meg.

A m. kir. honvéd lovassághoz, illetőleg tüzérséghez való önkéntes belépéshez az engedélyt az a honvédkerületi parancsnokság adja meg, amelynek területén a kivánt honvéd lovas-, illetőleg tüzércsapattest pótteste fekszik.

Az egyes honvéd lovas-tüzér csapattestekhez felvehetők száma az 1918. évi 7.992. eln. 3. számú rendeletben van megállapitva.

A honvéd lovassághoz vagy tüzérséghez való felvételhez saját hátaslónak a beszerzése nem szükséges.

b) *A felvételi kérvény benyujtása.*

A felvétel iránti kérvény, amelybe egyúttal az egyévi önkéntesi kedvezménynek megadása, valamint az önkéntes jelentkezés útján való felavatás iránti kérelmet is bele kell foglalni, a Védtörvény utasitás I. rész 89. §. 5. pontjában felsorolt okmányokkal, nevezetesen a belépési bizonyitvánnyal, a tudományos képzettséget igazoló bizonyitvánnyal, a szülői, gyámi beleegyező nyilatkozattal, a saját költségén szolgálni óhajtó folyamodó részéről a vonatkozó szülői, gyámi nyilatkozattal felszerelve, *a népfölkelési igazolványi lap eredeti példányának csatolása mellett*, a folyamodónak már megtörtént népfölkelési bemutató szemléje után *közvetlenül* a felvételi engedély megadására hivatott honvédkerületi illetve honvéd gyalog pótzászlóaljparancsnokságnál kell benyujtani

Nehogy az az eset előforduljon, hogy egyes folyamodók egyidőbe több csapattesthez folyamodjanak felvételi engedélyért, csak azok a kérvények vehetők tárgyalás alá, amelyekhez a népfölkelési igazolványi lap *eredeti* példánya van csatolva.

(A *c) pont a honvédkerületi és honvédgyalogsági póttestparancsnokságoknak a felvételi engedélyek megadása körüli eljárásáról intézkedik.)*

d) *Önkéntes belépés és bevonulás.*

A szóbanforgó hadkötelesek, tekintet nélkül arra, hogy önkéntes belépés útján már besoroztattak-e vagy sem, a megfelelő születési évfolyambeli népfölkelésre kötelezettekre nézve megállapitott általános bevonulási napon tartoznak bevonulni.

A felvételi engedélyt nyert egyének annak a csapattestnek a póttestéhez tartoznak bevonulni, amelyhez a felvételi engedélyt megkapták.

A többi felvételt kérő ifjak a népfölkelési igazolványi lapjukon feltüntetett kiegészitő parancsnoksághoz tartoznak bevonulni, és esetleg a későbben beérkező felvételi engedély alapján ahhoz a csapattest póttestéhez küldendők el, amelyhez a felvételi engedély megadatott.

A felvételi engedélyt nyert egyének folyó évi május hó 30-áig ahhoz a csapattesthez besorozhatók, amelyhez a felvételi engedélyt nyerték.

Az 1918. évi május hó 30-ika után csak ahhoz a csapattesthez történhetnek felavatások, amelyhez az illetők a csapatonkinti felosztás alapján, mint népfölkelésre kötelesek jutottak.

e) *Pótszemlén és külföldön megvizsgáltak.*

Az 1894—1899. évfolyambeliek általános bevonulási időpontja után pótszemle alá vont, vagy a külföldön megvizsgált folyamodók részére a honvéd gyalogsághoz való belépésre a jelen II. fejezet C. 2. *a—c)* pontjában megszabott feltételek mellett még a reájuk nézve meghatározandó külön bevonulási napot követő 8 nap alatt is lehet felvételi engedélyt adni.

Ezeknek a választott honvéd gyalogezredhez való önkéntes felavatását, az ezt a bevonulási napot követő három hét alatt is lehet foganatositani. Az ilyen folyamodóknak a honvéd lovassághoz, illetve a tüzérséghez való felvétel iránti kérvényét legkésőbb

8 nappal az említett külön bevonulási nap után a budapesti, illetve a Horvát-Szlavonországokban községi illetőséggel bíró magyar állampolgárok részéről a zagrebi honvédkerületi parancsnoksághoz kell felterjeszteni.

Ezek a folyamodványok a m. kir. honvédelmi miniszterhez döntésre csak akkor terjesztendők fel, ha üres hely már rendelkezésre nem áll.

III. A »feltételes« egyévi önkéntesi kedvezmény iránti kérvények benyujtása határozathozatal.

1. A kérvényekhez a Véderőtörvény végrehajtására vonatkozó utasítás I. része 1. füzete 89. §-ának 5. pontja szerinti okmányokat kell csatolni. Nevezetesen: az illetékes járási tisztviselő által kiállított belépési bizonyitványt, a jelen rendelet 1. pontjában említett tanfolyam látogatását vagy elvégzését igazoló bizonyitványt, az atyának vagy a gyámnak hitelesitett, vagy a tartózkodási hely járási tisztviselője által megerősitett irásbeli beleegyezését, végül a saját költségén szolgálni óhajtó folyamodó részéről, a vonatkozó szülői, gyámi vagy egy harmadik személy által kiállitott és a járási tisztviselő által megerősitett nyilatkozatot (a két utóbbi nyilatkozat egy iratba is foglalható). Ezenkivül az *eredeti* népfölkelési igazolványlapot.

2. Az egyévi tényleges szolgálat kedvezményének »*feltételes*« megadása tekintetében az illetékes kiegészitési kerületi, illetőleg honvédkiegészitő-parancsnokság az illetőségi járási tisztviselővel egyetértőleg határoz.

3. *A lehető legsürgősebben* hozott határozatról a kedvezmény megadása esetében az érdekelt felet, továbbá a besorozásról, valamint a kedvezmény megadásáról a Véderőtörvény végrehajtására vonatkozó utasitás I. része 90. §-a 4. pontjában foglalt rendelkezéshez képest a tekintetbe jövő elsőfokú kiegészitő hatóságokat is értesiteni kell.

4. Elutasitó határozat hozatala esetében az összes iratokat felülbirálás és végleges elhatározás végett *közvetlenül* a honvédelmi miniszterhez kell felterjeszteni.

IV. Az egyévi önkéntesjelöltek tényleges szolgálata; az egyévi önkéntesi kedvezményre való igény végleges megszerzése.

1. Az egyévi önkéntesi kedvezményben feltételesen részesitett ifjakat a kedvezményben történt végleges részesitésükig az *»egyévi önkéntesjelölt«* elnevezés illeti meg; szolgálatuk tekintetében az egyévi önkéntesekkel teljesen azonos elbánásban részesülnek. Az egyévi önkéntesjelöltek azonban tartalékos zászlósokká csak az egyévi önkéntesi kedvezményben véglegesen történt részesittetésük után lesznek kinevezhetők.

2. Az egyévi önkéntesjelöltek az egyévi önkéntesi kedvezményre jogositó tanulmányok befejezését, s igy az egyévi tényleges szolgálatra való teljes igény végleges megszerzését egy később meghatározandó időpontig tartoznak majd igazolni.

E célból a következő szempontok figyelembevétele mellett fognak tartósan szabadságoltatni.

A szabadságolás abban az esetben, ha a leszerelés olyan időpontban következik be, amidőn a szóbanforgó hadkötelesek már egy teljes éven át állottak szolgálatban, azonnal be fog következni; abban az esetben pedig, ha a leszerelés előbb áll be, az egyévi önkéntesjelöltek óhajuknak megfelelőleg, vagy a mozgósitottsági viszony megszünése és a leszerelés után azonnal tartósan szabadságoltatnak, avagy pedig előbb még leszolgálván a teljes egy évből hiányzó időt, ennek befejezése után lesznek tartósan szabadságolva.

3. Az egyévi tényleges szolgálat kedvezményében való végleges részesités az előző pont első bekezdése szerint megjelölendő határidő letelte után fog a véderőről szóló törvény végrehajtására vonatkozó utasitás I. része 1. füzete 90. §-ának 1. pontja értelmében megtörténni.

4. Azok az egyévi önkéntesjelöltek, akik a 2. pont szerint megállapitandó időpontig, vagy már előbb a tudományos képzettség megszerzését igazolják, az egyévi tényleges szolgálat kedvezményében véglegesen fognak részesittetni, s ha a reájuk háramló egyévi tényleges szolgálatot mint egyévi önkéntesjelöltek már teljesen lerótták, ujabb tényleges szolgálatot nem fognak teljesiteni. Azok ellenben, akik a tartós szabadságolás időpontjában az egyévi tényleges szolgálat egész idejét még le nem szolgálták, a hátralevő szolgálatot az előirt tudományos képzettség megszerzése és az egyévi önkéntesi kedvezmény végleges elnyerése után teljesitik.

5. Azok az egyévi önkéntesjelöltek, akik a megállapitott időpontig a tudományos képzettség megszerzését nem tudják igazolni, az egyévi önkéntesi kedvezményben utólag nem részesülnek, az egyévi önkéntesjelölti minőségük is megszünik, és nekik a reájuk háramló rendes törvényes tényleges szolgálati időből még hiányzó időt le kell szolgálniok.

Az illetőkre vonatkozó avatási jegyzőkönyvet ebben az esetben megfelelően helyesbiteni kell.

6. A honvédkiegészitő parancsnokságok az egyévi önkéntesi kedvezményben általuk feltételesen részesitett egyévi önkéntesjelöltekről előjegyzést kötelesek vezetni.

V. Az egyévi önkéntesi karpaszomány ideiglenes viselésére való jogosultság. (A már fegyveres szolgálatot teljesitett s az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére feljogositva volt, de utóbb elbocsátott s az egyévi önkéntesi [föltételes egyévi önkéntes] kedvezményre igénnyel nem biró népfölkelők szolgálata.)

Ez a kedvezmény az újból pótszemle alá kerülő 1894—1899. születési évfolyambeli ifjakat általában nem illeti meg.

Az egyévi önkéntesi karpaszomány ideiglenes viselésére való jogosultságot csak azoknak az 1898. és 1899. években született és az újabb pótszemlén alkalmasaknak osztályozott népfölkelésre köteleseknek lehet a népfölkelési szolgálat tartamára és az alább idézett rendeletek értelmében ujólag adományozni, akik igazolják, hogy a születési évfolyamukba tartozó népfölkelésre kötelesek első bemutató szemléje idején alkalmasaknak osztályoztattak és a fegyveres szolgálatra bevonattak, s hogy nekik az 1916. évi március 14-ről 4.707. eln. B. szám alatt kelt rendeletem [1]) VI. fejezete, illetőleg az 1917. évi január hó 29-ről 1883. eln. *B.* szám alatt kelt rendeletem [2]) V. fejezete értelmében az egyévi önkéntesi karpaszomány ideiglenes viselésére való jogosultság annak idején már adományoztatott, de utóbb mint szolgálatra alkalmatlanok elbocsáttatván, a katonai szolgálat folytán voltak abban akadályozva, hogy tanulmányaikat folytassák, illetve hogy az egyévi tényleges szolgálat kedvezményének feltételes elnyeréséhez megkivánt tudományos képzettséget megszerezzék.

[1]) Lásd a 3711. o.

[2]) Lásd a 4956. o.

Az ilyen ifjakra nézve egyébként az 1917. évi 28.400. eln. B. szám alatt kelt rendeletem (l. Rendeleti Közlöny Szabályrendeletek 1918. évi 2. számában) V. fejezetében foglaltak az irányadók.

Jelen rendeletemről a sorozójárási tisztviselők azonnal értesitendők.

Budapesten, 1918. évi április hó 11-én.

Báró Szurmay Sándor *s. k.*
m. kir. honvédelmi miniszter.

2332.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 8.720. eln. B. számú körrendelete valamennyi magyarországi törvényhatósághoz valamennyi horvát-szlavonországi megyei hatósághoz, továbbá Zagreb, Osijek, Varazdin és Zemun városok hatóságához,

az 1909—1894. évbeli egyévi önkéntesi kedvezményre igénnyel nem biró népfölkelésre kötelezetteknek a közös hadseregbe és a haditengerészetbe való önkéntes belépéséről.

Tudomásulvétel és miheztartás végett közlöm, hogy a cs. és kir. hadügyminiszter úr az újabban népfölkelő bemutató pótszemle alá kerülő 1899—1894. születési évfolyambeli, az egyévi önkéntesi kedvezményre igénnyel *nem* biró népfölkelésre kötelezetteknek a közös hadseregbe és haditengerészetbe való önkéntes belépése tekintetében a következőleg intézkedett.

Az emlitett népfölkelésre kötelezettek, a gyalogezredeken és vadászcsapatokon kivül, amelyekbe való felvétel nincs korlátozva, korlátolt számban a lovassághoz, a tábori és hegyi tüzérséghez, a vártüzérséghez, az árkászcsapatokhoz, a repülőcsapat-szertárhoz és a haditengerészetbe is felvehetők.

A most emlitett csapattestekbe, illetőleg fegyvernemekbe önként belépni óhajtóknak a véderőről szóló törvény 19. §-ának 4. pontjában előirt három évi tényleges és hét évi tartaléki szolgálati időre, illetőleg a haditengerészetnél a véderőről szóló törvény 8. §-ának 2. pontjában meghatározott szolgálati időre kell magukat kötelezniök.

Az 1899—1894. születési évfolyambeli népfölkelésre kötelezettek közül az emlitett csapattestekbe és a haditengerészetbe csak azok léphetnek be önként, akik a népfölkelési pótszemle alkalmával népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasaknak találtattak, és akik sem az egyévi önkéntesi, sem a feltételes egyévi önkéntesi kedvezményre igénnyel nem birnak. Azok a népfölkelők, akik a véderőről szóló törvény 20. §-a szerint csupán két évi tényleges szolgálat kedvezményére birnak igénnyel, a gyalogsághoz (vadászcsapatokhoz) felvehetők; a fentemlitett többi csapattesthez, illetve a haditengerészethez azonban csak akkor vehetők fel, ha az emlitett kedvezményről kifejezetten lemondanak.

Az önkéntes belépés útján való felavatás iránti és a véderőről szóló törvényre vonatkozó utasitás I. részének 133. §-a értelmében szabályszerűen felszerelt folyamodványt, amelyhez egyúttal az eredeti népfölkelési igazolványi lapot is csatolni kell, közvetlenül az illető póttestparancsnokságnál, illetőleg a matrózkarparancsnokságnál kell benyujtani.

Az előlemlitett csapattestekbe a csapatválasztási jog mellett való önkéntes belépés végső határidejéül az illető születési évfolyamba tartozó népfölkelők általános bevonulási napját megelőző naptári nap állapittatik meg. Ez után a nap után az emlitett csapattestekbe, illetőleg fegyvernemekhez csak azok az 1899—1894. születési évfolyambeli népfölkelők léphetnek be önként, akik a csapatonkinti felosztás alkalmával, mint népfölkelők, már amúgy is oda osztattak be.

Azok részére, akik a felvételt a haditengerészetbe kérik, és akiknek erre vonatkozó kérvénye már az ezen hadkötelesek részére megállapitott általános bevonulási nap előtt beadatott, a haditengerészethez való önkéntes lépés határideje a folyó évi julius hó 1-ig meghosszabbittatik.

Jelen rendeletemről a sorozójárási tisztviselők azonnal értesitendők.

Budapesten, 1918. évi április hó 23-án.

Báró Szurmay Sándor *s. k.*
m. kir. honvédelmi miniszter.

2333.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 77. eln. B. számú rendelete valamennyi magyarországi törvényhatósághoz,

az 1900. évi születésű népfölkelőknek a közös hadseregbe való önkéntes belépéséről.

Tudomásulvétel és miheztartás végett közlöm, hogy a cs. és kir. hadügyminiszter ur a népfölkelő bemutató szemle alá kerülő 1900. évi születésű, az egyévi önkéntesi kedvezményre igénnyel nem biró népfölkelésre kötelezetteknek a közös hadseregbe és a haditengerészetbe való önkéntes belépés tekintetében következőkép intézkedett:

Az emlitett népfölkelésre kötelezettek a gyalogezredeken és vadászcsapatokon kivül, amelyekbe való felvétel nincs korlátozva, korlátolt számban a lovassághoz, tábori, hegyi és vártüzérséghez, az utász- és árkászcsapatokhoz és a haditengerészetbe is felvehetők.

A most emlitett csapattestekbe, illetőleg fegyvernemekbe önként belépni óhajtóknak a védtörvény 19. §-ának 4. pontjában előirt három évi tényleges és hét évi tartaléki szolgálati időre, illetőleg a haditengerészetnél a védtörvény 8. §-ának 2. pontjában meghatározott szolgálati időre kell magukat kötelezniök.

1900. évi születésű népfölkelésre kötelezettek közül az emlitett csapattestekbe és a haditengerészetbe csak azok léphetnek be, akik a népfölkelési bemutató pótszemle alkalmával népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasaknak találtattak és akik sem az egyévi önkéntesi, sem a feltételes önkéntesi kedvezményre igénnyel nem birnak. Azok a népfölkelők, akik a véderőtörvény 20. §-a szerinti csupán két évi tényleges szolgálat kedvezményére igénnyel birnak, az emlitett csapattestekbe, illetőleg a haditengerészethez csak abban az esetben léphetnek be önkéntes belépés útján, ha az emlitett kedvezményről kifejezetten lemondanak.

Az önkéntes belépés útján való fölavatás iránti s a védtörvényi utasitás I. részének 133. §-a értelmében szabályszerűen fel-

szerelt folyamodványt, amelyhez egyúttal az eredeti népfölkelési igazolványi lapot is csatolni kell, közvetlenül az illető póttestparancsnokságnál, illetőleg a matrózkarparancsnokságnál kell benyujtani.

Az előlemlitett csapattestekbe a csapatválasztási jog mellett való önkéntes belépés végső határidejéül az 1900-iki születési évfolyamba tartozó népfölkelők általános bevonulási napját közvetlenül megelőző naptári nap állapittatik meg. Ezután a nap után az emlitett csapattestekbe, illetőleg fegyvernemekhez csak azok az 1900. évi születésű népfölkelők léphetnek önként be, akik a csapatonkinti felosztás alkalmával, mint népfölkelők, már amugy is oda osztattak be.

Azok részére, akik a felvételt a haditengerészetbe kérik, és akiknek vonatkozó kérvénye már az ezen hadkötelesek részére megállapitott általános bevonulási nap előtt beadatott, a haditengerészethez való önkéntes belépés határideje az 1918. évi február hó 28-ig meghosszabbittatik.

Jelen rendeletemről a sorozójárási tisztviselők értesitendők.

Budapesten, 1918. évi január hó 9-én.

Báró Szurmay Sándor *s. k.*
m. kir. honvédelmi miniszter.

2334.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 242.616. számú rendelete,

az 1899—1894. évfolyambeli népfölkelők (karpaszományélküli) önkéntes belépéséről.

A pótszemle alá kerülő 1899—1894. évi születésű, az egyévi önkéntesi kedvezményre igénnyel nem biró népfölkelésre kötelezett, önkéntes belépésre jelentkezők a véderőről szóló 1912. évi XXX. törvénycikk 19. §. 4. pontja értelmében három évi tényleges és hét évi tartalékos szolgálati kötelezettséggel a honvédséghez felvehetők az alább meghatározott legmagasabb számig:

a) *Gyalogságnál:*

a felvétel általában nincsen korlátozva, azonban az 1916. évi 307.922/3. számú rendelet, amely szerint az oly állomáson levő honvéd pótszázlóaljparancsnokság, ahol cs. és kir. gyalog pótzászlóalj nem állomásozik, az egy és ugyanazon hirdetés alapján megtartott népfölkelési bemutató szemlén alkalmasaknak talált és a közös hadsereghez beosztott, a honvédséghez önként belépni óhajtó egyének közül csak 10 főnek adhat ki felvételi engedélyt — továbbra is érvényben marad.

b) *Lovasságnál:*

huszár pótszázadonként 10 fő.

c) *Tüzérségnél:*

honvéd pótütegenként 5 fő (kivéve a lovas pótütegeket),
az 1—8. honvéd pótüteg által a honvéd hegyi tüzér pótkeret részére 5 fő.

A felvételi engedély megadására csakis a póttestparancsnokságok vannak feljogositva, azonban a meghatározott legmagasabb számot túllépniök semmiesetre sem szabad.

Azok a népfölkelők, akik a véderőtörvény 20. §-a szerint 2 évi tényleges szolgálat kedvezményére igénnyel birnak, a gyalogsághoz felvehetők, a lovassághoz és tábori tüzérséghez csak akkor vehetők fel, ha az emlitett kedvezményről kifejezetten lemondanak.

A honvéd gyalogsághoz a véderőtörvény 19. §. 4. pontja értelmében *eddig* önként belépett azon népfölkelők, akik a véderőtörvény 20. §-a szerinti kedvezményre igénnyel birnak, ezen kedvezményben utólag még akkor is részesitendők, ha erről lemondottak.

Budapesten, 1918. évi április hó 17-én.

Báró Szurmay Sándor *s. k.*
m. kir. honvédelmi miniszter.

2335.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 4.707. eln. B. számú körrendelete valamennyi magyarországi törvényhatósághoz, valamennyi horvát-szlavonországi megyei hatósághoz, továbbá Zagreb, Osijek, Varazdin és Zemun városok hatóságához,

az 1900. évbeli születésű s valamely középiskola utolsóelőtti évfolyamát végzett hadkötelesek bevonulásának elhalasztásáról.

Azoknak az 1900. évfolyambeli születésű hadköteleseknek bevonulási időpontját, akik az 1917/18. tanévben egy a magyar szent korona országainak területén lévő középiskolának, illetőleg valamely azzal egyenjogusitott tanintézetnek az utolsóelőtti évfolyamát látogatják és az 1918. évi 1.400. eln. B. számú körrendeletem alapján szolgálatelhalasztásban részesültek — amennyiben az utolsóelőtti évfolyamot sikerrel elvégezték, feltéve, hogy az illető tanintézetben az utolsó évfolyamra előkészitő tanfolyam létesittetett, az utolsó évfolyam elvégzése és az évvégi (érettségi) vizsgálat letétele céljából — a cs. és kir. hadügyminiszter úrral egyetértően, a *folyó évi április hó 28-ig ujból elhalasztom.*

A tekintetbe jövő tanintézetek az illetékes m. kir. miniszter urak, illetve a horvát bán úr által megfelelően utasittattak, hogy az olyan középiskolai (vagy ezzel egyenjogusitott tanintézetbeli) tanulókról, akik az illető középiskolának (ezzel egyenjogusitott tanintézetnek) utolsóelőtti évfolyamát sikerrel elvégezték, és ennek következtében az utolsó évfolyam elvégzése céljából felállitandó tanfolyam látogatására jogosultak, a folyó évi március hó 8-án a szükséges személyi adatokat magában foglaló névjegyzéket, az illetők népfölkelési igazolványi lapján, illetve a behivójegyükön feltüntetett cs. és kir. kiegészitési kerületi, illetve m. kir. honvédkiegészitő parancsnoksághoz küldjék meg.

Ebből a névjegyzékből az is ki fog tünni, hogy az illető egyén önkéntes belépése, illetőleg valamely különleges csapattesthez szóló felvételi engedélye alapján az illetékes kiegészitő parancsnokság helyett a póttestéhez tartozik bevonulni. Ebben az esetben a cs. és kir. kiegészitési kerületi, illetve a m. kir. honvédkiegészitő

parancsnokságok az illető póttesteket a bevonulási időpont elhalasztásáról azonnal értesiteni tartoznak.

A folyó évi április hó 28-án leendő bevonulás alkalmával ezek a hadkötelesek iskolai bizonyitványukkal tartoznak igazolni azt, hogy a szolgálatelhalasztás tartama alatt az előkészitő tanfolyamot tényleg látogatták.

Azok a hadkötelesek, akiknek a bevonulása a jelen rendelet alapján elhalasztatott, katonai szolgálatuk tartama alatt semmi esetre sem tarthatnak többé igényt a folyó évi 3.926. eln. B. számú körrendeletem alapján járó 4 heti tanulmányi szabadságra.

Jelen rendeletemről a sorozójárási tisztviselők azonnal értesitendők.

Budapesten, 1918. évi március hó 4-én.

Báró Szurmay Sándor s. k.
m. kir. honvédelmi miniszter.

2336.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 5.615. eln. B. számú körrendelete valamennyi magyarországi törvényhatósághoz, valamennyi horvát-szlavonországi megyei hatósághoz, továbbá Zagreb, Osijek, Varazdin és Zemun városok hatóságához,

a Németországban bemutató szemle alá vont s valamely ottani középiskola utolsó évfolyamába lépett 1900. évfolyambeli népfölkelőkötelesek bevonulásának elhalasztásáról.

Azoknak a Németországban bemutató szemle alá vont 1900. évfolyambeli népfölkelésre kötelezett magyar állampolgároknak bevonulási időpontját, akik a téli iskolai félév befejezésekor (1918. évi március) valamely ottani gimnázium vagy reálgimnázium utolsóelőtti évfolyamából az utolsó évfolyamba léptek fel, az érettségi vizsgálat letehetése céljából, a cs. és kir. hadügyminiszter úrral egyetértőleg, a folyó évi március hó 27-éről május hó 31-re halasztom el.

A németországi osztrák-magyar képviseleti hatóságok a cs. és kir. külügyminiszter úr által utasittattak, hogy ezeknek a had-

köteleseknek a nevét és egyéb személyi adatait (illetőségi hely stb.) a folyó évi március hó 25-ig nekem jelentsék be.

A képviseleti hatóságok értesitései alapján az illetékes honvéd kiegészitő parancsnokságokat az érdekelt népfölkelők bevonulásának elhalasztásáról, megfelelő további eljárás végett, értesiteni fogom.

Budapesten, 1918. évi március hó 18-án.

Báró Szurmay Sándor s. k.
m. kir. honvédelmi miniszter.

2337.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 8.631. eln. B. számú körrendelete valamennyi magyarországi törvényhatósághoz; valamennyi horvát-szlavonországi megyei hatósághoz, továbbá Zagreb, Osijek, Varazdin és Zemun városok hatósághoz,

az 1894—1899. években született, újabban pótszemlére behivott és jelenleg valamely középiskola vagy ezzel egyenjogusitott tanintézet utolsó vagy utolsóelőtti évfolyamába járó népfölkelésre kölelezettek bevonulási idejének elhalasztásáról s a katonai (honvéd) nevelő- és képzőintézetek növendékeinek egyévi önkéntesi kedvezményéről.

Azoknak az 1894—1899. években született és újabban népfölkelő bemutató pótszemlére behivott népfelkelőknek bevonulási időpontját, akik a folyó tanévben valamely nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott főgymnáziumnak és főreáliskolának VII. vagy VIII. osztályába, illetve a véderőről szóló törvény végrehajtására vonatkozó utasitás I. része VII. mellékletében megjelölt tanintézet, végül nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott tanitóképző-intézet megfelelő (azaz utolsó vagy utolsóelőtti évfolyamaiba járnak: az érettségi, illetőleg befejező képesitő vizsgálatra való előkészülhetés, illetve ennek a vizsgának letehetése céljából, a cs. és kir. hadügyminiszter úrral egyetértően, a folyó évi május hó 15-ről *a folyó évi junius hó 1-re* halasztom el.

Egyúttal a cs. és kir. hadügyminiszter úrral egyetértőleg közlöm, hogy azok az egyének, akik valamely hadapródiskolának, vagy katonai (honvéd-) főreáliskolának az első két évfolyamát sikerrel elvégezték, a véderőtörvény 21. §-a 1. pontjának harmadik

bekezdése szerint az egyévi önkéntesi kiegészitő vizsgára való bocsátásra igényjogosultak.

Következésképen az ilyen egyének,[1] — amennyiben az illető katonai (honvéd) nevelő- és képzőintézetből annak teljes elvégzése előtt, tehát időelőtt kiléptek volna — *az egyévi önkéntesi kedvezményben való feltételes részesités* tekintetében is ugyanolyan elbirálás alá vonandók, mint a véderőtörvény 21. §-a 1. pontjának első és második bekezdésében emlitett tanintézetek megfelelő évfolyamainak a tanulói. E mellett itt az 1917. évi október hó 16.-áról 20.871/eln. B. szám alatt kelt körrendeletem [1]) rendelkezései értelemszerűen alkalmazandók.

Budapesten, 1918. évi április hó 15-én.

Báró Szurmay Sándor *s. k.*
m. kir. honvédelmi miniszter.

2338.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 8.444. eln.4. számú körrendelete,

a felmentési revizió befejezéséről és a bevárási engedélyek adásának új szabályozásáról.

I. A felmentési revizió befejezése.

1. Az 1917. évi 4.100/eln. 4. sz. rendelettel életbeléptetett általános felmentési revizió 1918. évi április hó 30-ával lezártnak nyilvánittatik.

2. *1918. évi május hó 1-étől* csak oly egyének tekinthetők jogosan felmentetteknek, akiknek még érvényben álló felmentését a m. kir. honvédelmi miniszter (cs. és kir. hadügyminiszter) és pedig 1917. évi április hó 20. után engedélyezte; a 4.100/eln. 4—1917. sz. rendelet 11. pontjával a revizió tartamára engedélyezett általános felmentési meghosszabbitás a revizió befejezése után, vagyis 1918. évi május hó 1-től minden körülmények között érvényét veszti.

3. 1918. évi május hó 1-ével érvényüket vesztik a bevárási engedélyekre vonatkozólag eddig kiadott *összes rendeletek*, valamint az ezek alapján engedélyezett *összes bevárási engedélyek, bevonulási halasztások és felfüggesztések is*, és ezen időponttól kezdve a bevárási engedélyek kérdése alábbiakban újból szabályoztatik és

[1]) Lásd a 6546. o.

pedig olyképen, hogy jövőben csakis az ezen új rendelkezések értelmében kiállitott bevárási engedélyek birnak érvénnyel.

II. Bevárási engedélyek adásának feltételei.

1. Legfőbb irányelvül az szolgáljon, hogy bevárási engedélyeket — amelyek a katonai érdekeket természetszerűleg igen érzékenyen érintik — csak akkor szabad adni, ha az engedélyezésre hivatott hatóság véleménye szerint *az illető egyének polgári állásában való megmaradása fontos közérdekből vagy közgazdasági érdekből feltétlenül szükségesnek* látszik, s ennek alapján az illetők felmentését a hatóság tényleg javasolja.

Minél fiatalabb évfolyamú az illető egyén, annál szigorúbban kell a felmentés szükségességének feltételeit elbirálni.

2. Bevárási engedélyeket csakis a beérkezett felmentési javaslatok (Névjegyzék) alapján szabad adni, *és pedig úgy az új felmentési kérelmekuél, mint a meghosszabbitásoknál*, tekintet nélkül arra, hogy havidíjasokról vagy legénységről, szolgálatköteles vagy népfölkelésre kötelezett egyénekről van-e szó.

3. *Az 1900—1894. években született* egyéneknek csak mezőgazdasági érdekből szabad bevárási engedélyt adni és csakis akkor, ha az illetők a gazdaság egyedüli munkabiró férfi munkaerői, ha főfoglalkozásuk a gazdálkodás, és ha az illetők bevonulása folytán a gazdaságot más rendelkezésre álló, esetleg női munkaerő sem vezethetné, úgy hogy annak továbbvezetése a bevonulás következtében tartósan lehetetlenné válnék. Az ilyen egyének a f. évi 2.550/eln. 4. sz. rendeletem különleges rendelkezéseitől eltérően jövőben a szabályszerű felmentési eljárás alá vonandók.

4. *Minden körülmények között tilos* bevárási engedélyt adni a következő esetekben:

a) bármely hadköteles egyénnek, aki csapattestétől (intézetétől, parancsnokságától stb.) *csak ideiglenesen van szabadságolva;*

b) ha az illető egyén behivása valamelyik *katonai központi hatóság különleges rendeletével* történt, és a behivási parancs az illető miniszteri rendeletre való különös hivatkozással adatott ki;

c) ha az illetőnek felmentési javaslatát a honvédelmi miniszter *elutasitotta*, és pedig ily esetben *akkor sem* adható bevárási engedély, ha az illető az elutasitás után felmentését újból, *esetleg más címen* kérné.

III. Bevárási engedélyek tartama.

1. Bevárási engedélyeket csakis 10 heti időtartamra szabad adni. Ezen időtartam új felmentést célzó kérelmeknél *attól a naptól* számitandó, *amely napra* az illető egyén a katonai szolgálat megkezdése céljából *behivatott,* felmentés *meghosszabbitására irányuló kérelmeknél* pedig attól a naptól, amelyen a meglevő felmentés *lejár.*

2. *A felmentési névjegyzéket legkésőbb a bevárási engedély kiállitásával egyidőben továbbitani kell.*[1]) A bevárási engedély megadását a névjegyzéknek véleményezési rovatába be kell jegyezni, illetőleg — ha a névjegyzék már megelőzőleg továbbittatott volna — rövid pótértesitéssel jelenteni.

3. *A bevárási engedély érvényességét 10 heti időtartamon túl meghosszabbitani semmi körülmények között sem szabad.*

Ebből kifolyólag egyrészt a felmentési ügyekkel foglalkozó összes hatóságoknak kötelessége az ilyen ügyeket mindig a lehető legsürgősebben kezelni, hogy a felmentési határozat az engedélyezett 10 heti bevárási idő alatt mindig tényleg meghozható legyen, másrészt az egyes egyéneknek saját érdekük, hogy felmentésük idejében történő elintézése céljából azt a behivási időpont, illetőleg a meglevő felmentés lejárási napja előtt megfelelő időben kérelmezzék.

IV. Bevárási engedély kiállitására jogosult hatóságok.

1. Bevárási engedélyek adása az *elsőfokú közigazgatási hatóságok* hatáskörébe tartozik. E tekintetben döntésre egyedül az illető hatóság vezetőjének vagy erre hivatott helyettesének van joga; a hatóság vezetője személyesen felelős azért, hogy bevárási engedélyt alárendelt közegek ne adhassanak.

A felmentések véleményezésére hivatott felsőbbfokú közigazgatási hatóságoknak természetszerűleg szintén joguk van bevárási engedély adására döntést hozni; az engedély kiállitása azonban ebben az esetben is az elsőfokú közigazgatási hatóság által történjék.

2. Bevárási engedélyek adására és kiállitására jogosultak ezenfelül:

[1]) Új kérelmek a névjegyzékben, mint ilyenek, a 7.900/eln.—4—1917. sz. honv. min. rendelet II. fej. 3. *c)* pontja értelmében szines irónnal mindenkor megjelölendők. Ennek megtörténtét a véleményező hatóságok ellenőrizni kötelesek.

Ő cs. és apostoli királyi Felsége főudvarmesteri, főkamarási, főudvarnagyi, főlovászmesteri hivatala, Ő cs. és apostoli királyi Felsége magán- és családi alapitványainak vezérigazgatósága, a minisztériumok, a bán, a fiumei kormányzó, főpolgármester, főispánok, a cs. és kir. közös legfőbb számszék, a m. kir. legfőbb számszék, a főrendiház és képviselőház elnöksége, továbbá a horvát-szlavon országgyűlés elnöksége, az országos hadigondozó hivatal, és pedig úgy saját személyzetük, mint esetleges tartozékaik személyzetére nézve, továbbá a kir. kuria, közigazgatási bíróság, itélőtáblák, koronaügyészség és főügyészségek, a főiskolák rektori hivatalai, kir. tankerületi főigazgatóságok, kir. tanfelügyelők, a budapesti államrendőrség főkapitánya, a határszéli rendőrkapitányságok, a m. kir. pénzügyigazgatóságok, m. kir. fővámigazgató, országos kataszteri felmérés központi igazgatása, dohányjövedéki központi igazgatóság, lottójövedéki igazgatóság, m. kir. posta- és távirda-igazgatóság, m. kir. bányaigazgatóságok és főbányahivatalok, m. kir. vasúti és hajózási főfelügyelőség, m. kir. erdőigazgatóságok, erdőhivatalok és főerdőhivatalok (a kincstári erdőkezelésre nézve) és erdőfelügyelőségek, valamennyien a saját személyzetükre és a nekik alárendelt hatóságok (hivatalok, intézetek) alkalmazottaira nézve, beleértve a munkásokat és a napszámosokat is.

V. A bevárási engedély adásának igazolása.

1. A bevárási engedélyek megadásának igazolásához *csakis a csatolt mintájú kettős új nyomtatvány* használható.

A nyomtatványt csakis tintával vagy — átirási módszer alkalmazásánál — tintairónnal szabad kitölteni.

Mindkét lapot külön kell a hivatalos bélyegzővel ellátni és a hatóság (hivatal stb.) vezetőjének vagy hivatott helyettesének *tintával* aláirni.

Az egyik lap a bevárási engedélyt nyert egyén személyes igazolása céljából az illetőnek kézbesitendő, a másik (címzéssel ellátott) lap azonnal az illetékes katonai nyilvántartó hatósághoz juttatandó.

2. Bevárási engedély-nyomtatványok az első szükségletre egyidejűleg kiadatnak.[1]) Későbbi szükséglet a honvédelmi miniszté-

[1]) A járási főszolgabirák (járási hatóságok) és rendezett tanácsú városok számára vármegyénkint (megyénkint) együttesen az alispán címére küldetnek ki, aki az elosztást a valóságos szükségletnek megfelelően végzi.

rium elnöki kiadójától közvetlenül rövid úton és díjmentesen igényelhető.

Visszaélések elkerülése végett a nyomtatványok kézhezvételük után azonnal megszámozandók (nyilvántartási szám), és a hatóság stb. vezetője vagy hivatott helyettese által zár alatt tartandók.

3. A kiállított bevárási engedélyekről minden kiállító hatóságnak stb. *külön előjegyzést* kell készitenie és vezetnie a következő rovatokkal:

Folyószám (egyúttal nyilvántartási szám), ügyirat (felmentési ügyirat) iktatószáma, a bevárási engedéllyel ellátott egyén elő- és utóneve, születési éve, lakóhelye, foglalkozása, amely számára a felmentés javasoltatik, annak megjelölése, vajjon új felmentésről vagy meghosszabbitásról van-e szó, behivási időpont vagy a meglevő felmentés lejártának időpontja, a bevárási engedély érvényességének tartama, engedélyezésének napja, katonai nyilvántartó hatóság, a kért felmentésre vonatkozó honvédelmi miniszteri határozat kelte, száma és tartalma (csak utólag tölthető ki), megjegyzés.

VI. Átmeneti határozványok.

1. *A jelenleg érvényben levő bevárási engedélyek és bevonulási felfüggesztések* helyett jelen rendelet szerinti új bevárási engedélyek állitandók ki, azonban csak az esetben, *ha a bevárási engedélyek adására meghatározott feltételek (II. Fejezet) megvannak.*

2. Az érvényesség tartama (10 hét) visszamenőleg attól a naptól számitandó, amelyen az illetőnek katonai szolgálatra be kellett volna vonulnia, vagy amely napon eddigi felmentése lejárt. Ennek értelmében a bevárási engedély tartama az összesen tiz heti időnek csak arra a hátralevő részére terjedhet ki, amely a fenti időponttól számitva az új bevárási engedély kiállitási napján még hátra van. Ha a 10 hét ezen a napon már letelt, akkor az előző határozványok értelmében (l. III. Fejezet) további bevárási engedélyt adni nem szabad.

3. Ez alkalommal megjegyeztetik, hogy a határidős felmentéseknél az »egyelőre .-ig felmentetik« és az ». .-ig felmentetik, tovább nem« megkülönböztetés jövőre megszűnik és ebből kifolyólag bevárási engedély minden határidős felmentésnél adható.

Mindaddig azonban, amig ». .-ig felmentetik, tovább nem« határozattal engedélyezett felmentések tekintetbe jönnek, ilyen ese-

tekben a kért bevárási engedélyek szükségessége különös figyelemmel bírálandó el.

VII. Ellenőrzés.

1. Ezen rendelet határozványai kivonatosan az ellenőrző szolgálat közegeinek is tudomásul adandók, hogy azokat a hadköteles egyének ellenőrzésénél figyelembe vegyék.

Oly egyének, akik 1918. évi április hó 30. után felmentésüknek a revizió alapján történt általános meghosszabbitására hivatkoznak (I. Fejezet, 2. pont), vagy akik csak az előző rendeletek értelmében kiállitott bevárási engedéllyel, vagy bevonulás halasztással rendelkeznek, igazoltatandók, s ha jelen rendeletem értelmében új bevárási engedéllyel nem láthatók el, azonnali bevonulásra utasitandók.

2. A bevárási engedélyek érvényességének lejártát a kiállitó közigazgatási (stb.) hatóságok az V. Fejezet értelmében vezetett előjegyzés alapján kötelesek állandóan nyilvántartani, és az illetők bevonulását, ha a bevárási engedély a felmentési határozat leérkezte előtt lejár, vagy ha a felmentés elutasittatott, hivatalból ellenőrizni.

Kiadatik a magyar szent korona országai valamennyi közigazgatási hatóságának és a IV. Fejezetben felsorolt hatóságoknak, továbbá az összes m. kir. honvéd és cs. és kir. közös hadseregbeli parancsnokságoknak.

Budapesten, 1918. évi április hó 15-én.

Báró Szurmay Sándor s. k.
m. kir. honvédelmi miniszter.

2339.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 2.884. eln. B. számú rendelete valamennyi magyarországi törvényhatósághoz, valamennyi horvát-szlavonországi megyei hatósághoz, továbbá Zagreb, Osiek, Varazdin és Zemun városokhoz,

a tengerészeti akadémiák és a tengerészeti iskolák növendékeinek népfölkelési tényleges szolgálatáról.

A cs. és kir. hadügyminiszter urral egyetértőleg közlöm, hogy a népfölkelő bemutató szemle alá vont azoknak az 1900. évi születésű népfölkelésre kötelezetteknek, akik a fiumei m. kir. tengeré-

szeti akadémiának, vagy a bakari tengerészeti iskolának, illetőleg a trieszti cs. kir. kereskedelmi és tengerészeti akadémia tengerészeti osztályának, illetőleg a cattarrói, lussinpiccolói vagy ragusai cs. kir. tengerészeti iskolának növendékei, megengedhető, hogy *népfölkelési* tényleges szolgálatukat a haditengerészetnél teljesithessék.

Ezek közül az 1900. születési évfolyambeli hadkötelesek közül azok, akik az 1917/1918. tanévben az emlitett tanintézetek utolsó vagy utolsóelőtti évfolyamát — illetőleg a 4 évfolyamból álló fiumei m. kir. tengerészeti akadémia növendékei, amennyiben annak 2. évfolyamát — látogatták, önkéntes belépésük esetén a haditengerészeti egyévi önkéntesi kedvezmény *föltételes* elismerésére igénnyel birnak, illetőleg az egyévi önkéntesi karpaszománynak a háború tartama alatt való viselésére jogosultak.

Azok az 1900. évi születésű hadkötelesek, akik az 1917/18. tanévben az emlitett tanintézetek első évfolyamát látogatták, a fegyveres szolgálat (népfölkelési szolgálat) tartama alatt az egyévi önkéntesek részére rendszeresitett karpaszományt viselhetik, és őket az »egyévi önkéntesi karpaszományos népfölkelő« elnevezés illeti meg

A hadkötelesek eme kategóriája előjegyzési lapjának jobb oldali felső sarkán vörös tintával (bélyegzővel) az

»egyévi önkéntesi karpaszomány ideiglenesen«

megjegyzés bevezetendő.

Erről a rendeletmről a sorozójárási tisztviselők haladéktalanul értesitendők.

Budapesten, 1918. évi február hó 20-án.

Báró Szurmay Sándor *s. k.*
kir. honvédelmi miniszter.

X. A hadiszolgáltatásokra és a lóállitásra vonatkozó rendelkezések.

2340.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 913. eln. számú rendelete,

a hadiszolgállatásokról szóló 1912 LXVIII. t.-cikk végrehajtásáról.

A hadiszolgáltatásokról szóló 1912 LXVIII. t.-c. 36. §-ában nyert felhatalmazás alapján az érdekelt m. kir. miniszterekkel,

továbbá a cs. és kir. hadügyminiszterrel, valamint a bánnal egyetértve a következő végrehajtási rendelkezéseket bocsátom ki:

Általános rendelkezések.

I.

1. Mindazokban az esetekben, amelyekben a törvény vagy a végrehajtási utasítás szerint bizottsági megállapításra van szükség, a bizottság tagjai — amennyiben a törvény, a végrehajtási utasítás vagy egyéb rendelet mást nem rendel — a következők:

a) az elsőfokú közigazgatási hatóságnak, tengeri hajókra vagy egyéb tengerészeti tárgyakra vonatkozó megállapításoknál, a tengerészeti hatóságnak egy képviselője, mint elnök,

b) egy katonai képviselő,

c) a pénzügyi hatóságnak egy képviselője.

2. A bizottsági eljárásba az elsőfokú közigazgatási hatóság (tengerészeti hatóság) — magának a tárgyalásoknak során az elnök — a szükséghez képest egy vagy több szakértőt bevonhat, akiket a tárgyalás előtt meg kell esketni.

Azonkívül a katonai és a pénzügyi képviselő is bevonhat egy-egy szakértőt, akit megesketése végett az elsőfokú közigazgatási hatóságnál vagy az elnöknél be kell jelenteni.

A szakértőknek a közös hadügyi tárcát terhelő díjazására nézve az elnöknek a szakértőkkel, amennyiben azok nem katonai személyek vagy közalkalmazottak, kirendelésük előtt megegyezést kell létesítenie.

Különösen fontos esetekben a bizottsági tárgyalás időpontjáról véleményező képviselő esetleges kiküldése végett értesítenie kell az illetékes szakminisztériumot.

3. Ha nagyobb területre szóló bizottsági megállapodásokról van szó, az 1. pontban meghatározott bizottság helyébe oly bizottság léphet, amelybe tagokúl a honvédelmi, a hadügyi és a pénzügyi miniszter egy-egy képviselőt küld ki.

4. Bizottságilag megállapítottnak azt az összeget kell venni, amely a három bizottsági tag által számszerűleg meghatározott összegek átlagának megfelel.

A bizottsági tagok a szavazásnál nincsenek a szakértők véleményéhez kötve.

A bizottsági eljárásról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek úgy a szakértők leletét és véleményét, mint az egyes bizottsági tagok szavazatát (az általuk számszerűleg meghatározott összegeket is) tartalmaznia kell; a jegyzőkönyvet a bizottsági tagoknak alá kell írniok.

II.

A bizottságnak mindenekelőtt az igényelt tárgyak közönséges értékét kell megállapítania. Ez a megállapítás elmarad, ha oly tárgyakról van szó, amelyekre nézve az átvétel időpontjában a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján rendelettel vagy hirdetménynyel térítési tételek voltak megállapítva és közhirré téve.

A közönséges értéket ama haszon után kell megállapítani, amelyet a tárgy az igénybevétel időpontjában rendszerint és általánosan nyújt. Ennélfogva e megállapításnál figyelmen kívül kell hagyni az előszereteti árt, a tisztességtelen vagy a hadiállapot által nem indokolt áralakulásokat és az üzérkedő vásárlásokat (láncolatos kereskedés stb.).

A kártérítérítés összegét, valamint a használatért járó térítést a közönséges érték alapulvétele mellett kell megállapitani, amennyiben a közönséges érték megállapításának szüksége fennforog.

III.

Pénzbeli kártérítésre való igény csak akkor jöhet szóba, ha a katonai igazgatás a kár megtérítéséről a megrongált tárgy helyreállításával, vagy — ingóknál — hasonnemű és ugyanarra a célra használható tárgy rendelkezésre bocsátásával nem gondoskodott.

A hadiszolgáltatás által keletkezett közvetett kár, p. o. az elmaradt haszon, a megművelésnek, az ipar űzésének stb. meggátlása vagy megnehezítése nem téríttetik meg.

A 10., a 11. és a 12. §. alapján igénybevett járműveken és állatokon, vagy a 24. §. alapján igénybevett hadisegédeszközökön okozott kár megtéríttetik, kivéve, ha a kár az átengedőnek vagy személyzetének hibájából keletkezett. Rendes kopásért kártérítés nem jár.

Igénybevett ingatlanokért járó kártérítés összegének megállapításánál azonkívül figyelmen kívül kell hagyni a véletlen által előidézett oly kárt, amely a tárgyat akkor is érte volna, ha nem vet-

ték volna igénybe, továbbá az erőhatalom (vis major), erőszakosság (excessus), valamint az ellenség által okozott kárt.

Különös rendelkezések.

A 4. §-hoz.

1. A személyes szolgálatra bevonandó egyének alsó korhatárául — a 6. §-hoz szóló végrehajtási rendelkezések 1. pontjában foglalt rendelkezéstől eltekintve — a 17. életév állapíttatik meg.

2. A személyes szolgálatra bevont és a fegyveres erő kiséretéhez tartozó személyeknek:

a) alárendeltjeikért felelős egyén vezetése alatt kell állaniok;

b) meghatározott s messziről felismerhető jelvényt kell viselniök;

c) amennyiben egyes esetekben fel volnának fegyverkezve, fegyvereiket nyiltan kell hordozniok és

d) a hadi törvényekhez és szokásokhoz kell alkalmazkodniok.

3. A bevonandó személyek, amennyiben nem a fegyveres erő kiséretében teljesítendő szolgálatokra vétetnek igénybe, lehetőleg alkalmaztatásuk helyéről vagy annak legközelebbi környékéről veendők.

Az 5. §-hoz.

1. A felől, hogy a véderőről szóló 1912 : XXX. t.-c. 57. §-ában és a népfölkelésről szóló 1886 : XX. t.-c. 2. §-ában foglalt mentességi okok mennyiben állanak fenn az egyes esetben hasonló alkalmazásban álló olyan személyekre nézve, akik nem hadkötelesek, a közigazgatási hatóságok döntenek.

2. A törvényben meghatározott mentességi okok fennállását hivatalból kell tekintetbe venni.

A 6. §-hoz.

1. A törvény 6. §-ában meghatározott kötelezettség a fiatalkorú segédmunkásokra (munkásokra) is kiterjed, még pedig tekintet nélkül a 4. §-hoz szóló végrehajtási rendelkezések 1. pontjában megállapított alsó korhatárra.

2. A bér- és munkaviszonyok szabályozására, valamint a

munkaviszonynak akár a munkaadó, akár a munkavállaló részéről való megszünésének megengedettségére nézve az 1915. évi 18.950. eln. 20/b. számú honvédelmi miniszteri körrendeletnek[1]) rendelkezései, valamint az azokat kiegészítő vagy módosító rendeletek irányadók.

3. A törvény 6. §-án alapuló kötelezettség hatálybaléptét a munkaadónak a munkahelyiségekben haladéktalanul megfelelően közhírré kell tennie. Ezzel beállanak azok a jogkövetkezmények, amelyeket a törvény 6. és 9. §-a, valamint a 2. pontban idézett rendeletek meghatároznak.

4. A szállitási vagy közlekedési eszközöknek, ipari vagy egyéb üzemtelepeknek igénybevételénél a katonai igazgatás és a vállalkozók között létesítendő megállapodások útján a vállalkozókat arra kell kötelezni, hogy a munkavállaló (alkalmazott) beleegyezése nélkül se a fennálló bér-, szolgálati és munkafeltételeket meg ne változtassák, se pedig többletmunkát megfelelő megtérítés nélkül ne követeljenek.

A 7. §-hoz.

1. Személyes szolgálatokra bevont személyek, akik bevonásuk időpontjában a népfölkelési kötelezettség korhatárát még nem haladták meg, szolgálatuk egész ideje alatt, alkalmaztatásuknak megfelelően, a nem szolgák népfölkelő személyek részére megállapított illetményeket kapják térítésül. Ezek az illetmények általában a következők:

a) azoknál, akik olyan szolgálatra vonatnak be, amelyeket a katonaságnál tisztek vagy hasonló állású személyek látnak el, a XI. rangosztályba sorolt havidíjasok illetményei;

b) az egyéb szolgálatokra bevont személyekre nézve a hadrakelt seregnél a legénységi illetmények, a mögöttes országrészekben az a díjazás, amely hasonló természetű munkateljesítményért helyben szokásos; ha pedig a mögöttes országrészekben szolgálatot teljesítők kivételesen kincstári élelmezésbe vétettek át, ugyancsak a legénységi illetmények.

2. Személyek, akik bevonásuk időpontjában a népfölkelői kort már meghaladták:

a) ha olyan szolgálatokra vonatnak be, amelyeket a katonaság-

[1]) Lásd a 2703. o.

nál tisztek, vagy hasonló állású személyek látnak el, igy például orvosok, mérnökök, állatorvosok, olyan pénzbeli díjazást kapnak, amely megfelel a IX. rangosztályba sorolt havidíjasok legalsó fizetési fokozatára nézve megállapított pénzilletményeknek;

b) ha más szolgálatokra vonatnak be, az alkalmaztatásuk helyén hasonló természetű munkateljesítményre nézve szokásos díjazást kapják.

3. A pénzbeli díjak kifizetésére a katonai illetményszabályzat határozmányai, illetőleg a helyben szokásos bérfizetési határidők irányadók.

A helyben szokásos díjazást a katonai szerv az elsőfokú közigazgatási hatóság útján állapítja meg, s ez utóbbi, ha vasutakról van szó, mindig, különben pedig a szükséghez képest az illetékes hatósággal egyetértőleg tartozik eljárni.

4. A törvény 7. §-ának 2. bekezdése értelmében fizetendő kárpótlás mértékét a közönséges érték szerint az a hatóság (közeg) állapítja meg, amelyhez a munkások szolgálattételre utaltattak, még pedig ama község egy képviselőjével egyetértve, amelyben a munkást elbocsátják; a kárpótlást az elbocsátás napján kell kifizetni.

5. Katonai egészségügyi intézet betegállományába felvett egyének kezelése magában foglalja az ingyenes élelmezést és a gyógyszerek ingyenes kiszolgáltatását is; a díjazást illetőleg a kórházi kezelés idejére nézve a katonai személyek részére érvényben álló határozmányok a mérvadók.

Katonai egészségügyi intézetek alatt a katonai igazgatás által igénybevett polgári gyógyintézeteket és szükségkórházakat (25. §.) is érteni kell.

A 8. §-hoz.

1. Az esetleges ellátási igények elbírálására, valamint az ellátási illetmények odaítélésére és folyósítására a katonai személyek és hátramaradottaik ellátására nézve fennálló törvényes rendelkezéseket kell alkalmazni. A szükséges puhatolások, amennyiben a fél által bemutatott bizonyitékok (orvosi bizonyitványok) nem volnának elegendők, hivatalból foganatosítandók.

2. Az ellátási illetmények, ideértve a halálozási negyedet (végkielégítést), mértékére nézve egyenlő elbírálás alá esnek:

a) azok, akik oly szolgálatokra vonatnak be, amelyeket a katonaságnál tisztek vagy hasonló állású személyek látnak el, igy

pl. orvosok, mérnökök, állatorvosok, a XI., illetőleg a IX. fizetési osztály legalsó fokozatába tartozó havidíjasokkal (a 7. §-hoz);

b) hivatásos betegápolók a rangosztályba nem sorolt legalacsonyabb fizetésű havidíjasokkal;

c) művezetők, munkavezetők, altisztek (alsóbb hivatalnokok), pallérok, útmesterek, főszerelők, bányaüzemi felvigyázók az őrmesterekkel;

d) betegápoló-segédek, csoportvezetők, felvigyázók, szerelők, gépjárműveknél alkalmazott vezetők és gépápolók, műszerészek, gépészek, fővájárok, robbantást végző műszaki munkások, szállítási eszközök kalauzai és vágómarhaszállítmányok csoportvezetői a szakaszvezetőkkel;

e) szállítási eszközöknél alkalmazott kovácsok, gőzfertőtlenítők kezelőszemélyzete, előmunkások és egyéb iparosok a tizedesekkel;

f) fuvarosok vagy málhásvezetők, hajcsárok, lóvezetők és napszámosok a rendfokozat nélküli katonákkal.

Ha más, a fentemlített csoportokba fel nem vett egyének, illetőleg hátramaradottaik ellátási igényei jönnének tekintetbe, az ellátási illetményeket esetről-esetre a honvédelmi miniszter állapítja meg.

A 9. §-hoz.

1. A személyes szolgálatokra igénybevett személyek a hadicikkelyekre nem kötelezte tnek. Ennélfogva nem esnek a katonai büntetőtörvény II. részének »a katonai büntettekről és katonai vétségekről és azok megbüntetéséről« szóló rendelkezései alá; e rendelkezések csakis oly személyekre alkalmazhatók, akik valamely szolgálatba helyezett hadihajónak, avagy pedig mozgósítás vagy háború esetében időlegesen a haditengerészetbe bekebelezett járóművek személyzetéhez tartoznak, és e kötelékbe való belépésük alkalmával a zászlóesküre kötelezte ttek.

A katonai büntetőbíráskodást a közös haderő vagy a honvédség bíróságai gyakorolják.

2. Személyes szolgálatokra igénybevett személyekkel szemben fegyelmi büntetésként a feddést és fegyelmi elzárást kell alkalmazni akként, amint az szolgálati alkalmazásuknak megfelel. Ebben a tekintetben általánosságban a 8. §-hoz szóló végrehajtási rendelkezések 2. pontjának *a)* alpontjában felsoroltak a tisztekkel, a *b)*

és *c)* alpontjaiban felsoroltak az őrmesterekkel, a *d)* és az *e)* alpontjaiban említettek az önként tovább szolgáló szakaszvezetőkkel, végül az *f)* alpontjában felsoroltak a rendfokozat nélküli katonákkal esnek egyenlő elbirálás alá. A *d)*, *e)* és *f)* alpontokban felsorolt személyek közül azonban, ha nem a fegyveres erő mozgósított vagy hadiállományra kiegészített csapatainak kiséretéhez tartoznak, az előmunkások (bányákban a csoportvezetők és egyéb előmunkások), továbbá a képesített iparosok és a képesített munkások, ha 40-ik életévüket már betöltötték, vagy legalább 5 év óta megszakitás nélkül egy és ugyanazon vállalatnál vannak alkalmazásban, az önként tovább szolgáló szakaszvezetőkkel, a többi munkás és mindennemű napszámos a rendfokozatnélküli katonákkal esnek egyenlő elbírálás alá.

A törvény 9. §-ának 1. bekezdésében említett egyének ama katonai alakulás parancsnokának fegyelmi fenyítő hatalma alá tartoznak, amelynél személyes szolgálatot teljesítenek.

A törvény 9. §-ának 2. és 3. bekezdésében említett esetekben a fegyelmi fenyítő hatalom azt a katonai parancsnokot illeti, akinek vezetése alatt a vállalat áll vagy a munkát végzik. Ha a fenyítő hatalomra jogosult egyén törzstiszt vagy hasonló állású személy, őt a csapatparancsnok fenyítő hatásköre, ha pedig főtiszt, a kikülönített alosztály parancsnokának fenyítő hatásköre illeti meg. Tiszt- és katonai hivatalnokjelölteknek, valamint altiszteknek, ez utóbbiaknak, ha azok szállítmány- és különítményparancsnokok, a fenyítő fegyelmi hatalom az e részben fennálló katonai szabályzatok keretein belül adható meg. Ha a fenyítő hatalomra jogosult személy főtiszt vagy ennél alacsonyabb rangú, úgy a csapatparancsnokot megillető (magasabb) fenyítő hatalmat az a parancsnok gyakorolja, aki a fenyítő hatalomra jogosult felett fenyítő hatalmat gyakorolni jogosult.

3. A katonai parancsnok köteles a személyes szolgálatra igénybevett egyéneket szolgálatuk megkezdése alkalmával arról kioktatni, hogy ők a katonai büntető bíráskodásnak és a katonai fegyelmi fenyítő hatalomnak mily terjedelemben vannak alávetve.

A 10. §-hoz.

1. A fuvarozásra (teherhordásra) átengedett járművekért és állatokért az 1. mellékletben felsorolt térítések fizettetnek.

2. A térítések és díjazások az átvétel napjától az elbocsátásig és azután még annyi napra járnak, ahány nap a legrövidebb útvonalon az átadási helyre való visszatéréshez szükséges volna, aminek megállapításánál minden 40 km.-t, szarvasmarhák által vont fuvaroknál pedig minden 20 km.-t, valamint az ezt meghaladó útrészletet egy napi teljesítményként kell számításba venni.

3. Járműveket és állatokat csupán egy egész, illetőleg félnapra csak úgy lehet igénybevenni, ha tartási helyükről történt elindulásuk időpontjától számítva, egész napi igénybevételnél 16 órán, félnapi igénybevételnél pedig 6 órán belül oda ismét visszatérhetnek.

Egész napi igénybevételnél az I. mellékletben *B)* alatt felsorolt térítéseknek egész összege, félnapi igénybevételnél pedig felerésze jár.

Az előbbi bekezdésben megállapított használati időtartamon túl való használatért további félnapi térítés jár, ha a további használat 6 óránál kevesebb ideig tart, és egész napi térítés, ha a további használat időtartama 6—16 órára terjed.

4. Teherszállításra alkalmas állatok alatt tenyész- és tejelőállatok rendszerint nem érthetők. Ilyen állatok szállításhoz tehát csak feltétlen szükség esetében vehetők igénybe és csakis akkor, ha ezek az állatok igához szoktak, és ha ez az alkalmazásuk tulajdonképeni rendeltetésüket a jövőre nézve nem veszélyezteti. Ily esetekben is csakis utolsó sorban szabad törzsgulyához tartozó vagy törzskönyvezett állatokat, továbbá állami vagy országos segélyezéssel beszerzett vagy jutalmazott tenyészállatokat igénybevenni. Jól bevált anyaállatok, úgyszintén fiatal és tenyészbikák, továbbá előrehaladott vemhes állapotban levő állatok az igénylés alól minden körülmények között ki vannak véve.

A 11. §-hoz.

1. Az átengedett gépjárművekért a 2. mellékletben feltüntetett térítések fizettetnek.

A gépjárművek karbantartásáról és az üzemi anyagok szolgáltatásáról a katonai igazgatás gondoskodik.

Az e törvény alapján szolgálattételre igénybevett vezetőknek, illetőleg üzemszemélyzetnek (gépészeknek, műszerészeknek) a 7. §-hoz szóló végrehajtási rendelkezésben megállapított díjazás jár.

2. A térítések és díjazások az átvétel napjától kezdve az elbocsátásig és az elbocsátás után még annyi napra járnak, ahány nap a legrövidebb útvonalon az annak idején történt átvétel helyére való visszatéréshez szükséges volna, aminek megállapításánál a személyszállító automobiloknál és motorkerékpároknál 200 km-t, autobuszoknál és teherszállító automobiloknál 100 km-t, uti mozdonyoknál és motorekéknél, valamint más vontató gépeknél 30 km-t és az ezt meghaladó útrészletet egy napi teljesítményként kell számításba venni.

A 12. §-hoz.

A térítés az átvétel napjától az elbocsátásig és még azon túl annyi napra jár, ahány nap rendes körülmények közt szükséges volna abba a kikötőbe való visszatéréshez, ahol az igénybevétel történt.

Az igénybevétel tartama alatt foganatosított javítások idejére ha azok a hajótulajdonos terhére esnek és 36 óránál többet vesznek igénybe, térítés nem jár.

A 13. §-hoz.

Egészségügyi célokra szolgálóknak [*d)* pont] tekintendők az utca tisztításához, valamint a szemét és az ürülék elszállításához állandóan használt járművek és állatok.

Magánménesek alatt [*g)* pont] minden oly lótenyésztő üzemet kell érteni, amelyben legalább 4 kancát állandóan tenyésztésre használnak. A vemhes kancákkal egyenlő elbirálás alá esnek azok a kancák, amelyek a legutóbbi fedeztetési időszakban állami vagy tenyésztésre alkalmasnak nyilvántartott magánmén által fedeztettek és a mént utópróbák alkalmával végleg elutasították, kivéve, ha az utolsó két évben fedezve lettek ugyan, de meddők maradtak.

A 10—13. §-okhoz.

1. Az esetleges kártérítés összegének (a törvény 13. §-a) kiszabhatása céljából — a 10. §-hoz szóló végrehajtási rendelkezések 3. pontjában említett esetek kivételével — bizottságilag kell megállapítani a járműveknek, lovaknak és málhásállatoknak ideiglenes

használatra való átvételekor a közönséges értéket, a birtokos részére való visszaadásuk alkalmával az esetleges értékcsökkenést, ennek mérvét és pénzbeli egyenértékét, valamint a lehetőséghez képest okát (pl. a birtokos és személyzetének esetleges hibáját) is.

2. Ha az 1914 : L. t.-c. 16. §-a, illetőleg a törvény 12. §-a alapján az igénylés mindjárt a jármű végleges átengedésére irányul, az átvételkor a közönséges értéket hasonló módon kell megállapítani.

3. Oly szállítási eszközöknek végleges átengedésre való utólagos igénybevételénél, amelyek előbb csak ideiglenes használatra vétettek át, a végleges átengedésért fizetendő összeg megállapítására nézve az 1915. évi 34.299/20/b. számú honvédelmi miniszteri körrendeletben foglalt rendelkezések irányadók.

A 14. §-hoz.

Bevont galambokért egyenkint egyszersmindenkorra 3 K térítés fizetendő.

A 15. §-hoz.

Az átkelési eszközökön, valamint a magántulajdonban levő műtárgyakon használatukkal okozott kárt — ha az nem kölcsönös megegyezés alapján téríttetik meg — a károsultnak az elsőfokú közigazgatási hatóságnál előterjesztendő kérelme alapján bizottságilag kell megállapítani.

A 17. §-hoz.

A vasuti távirda-, valamint a magántávirda- és távbeszélőberendezéseken a használatukkal okozott kárt — ha az nem kölcsönös megegyezés alapján téríttetik meg — a károsultnak az elsőfokú közigazgatási hatóságnál előterjesztendő kérelme alapján bizottságilag kell megállapítani.

A 18. §-hoz.

1. Üzem- és ipartelepek igénybevétele esetében törekedni kell a kötelezettel szabad megegyezésre jutni.

2. Az üzem folytatására kötelezett köteles termékeit az igényléshez képest a katonai igazgatásnak haladéktalanul átengedni vagy munkateljesítményeket végezni. Ezekért megegyezés hiányá-

ban azokra az árakra tarthat igényt, amelyekért termékeit az üzem folytatására való kötelezése előtti utolsó évben átlag eladta, illetőleg a munkákat végezte.

Amennyiben a termelési költségek lényeges változás (pl. nyersanyagok árhullámzásai, az üzemnek a katonai igazgatás érdekében történt kiterjesztése vagy megszorítása folytán az üzemköltségeknek növekedése vagy csökkenése, személyzetnek és anyagnak a katonai igazgatás által rendelkezésre bocsátása stb.) következtében a szolgáltatásra kötelezett az árak megváltoztatását kéri, vagy azt a katonai igazgatás tartja szükségesnek és e tekintetben köztük szabad megegyezés nem jönne létre, a katonai igazgatás nem érdekelt szakértőktől kér véleményt és annak alapján állapítja meg az árakat.

3. Ha a használatra való átengedésre nézve megegyezés nem jön létre, a térítés, valamint az üzem átengedésének és a visszaadásának módozatai bizottságilag állapítandók meg.

Térítésül a telep birtokosa részére az utolsó öt év átlagos hozamát, a vállalat rövidebb fennállása esetében pedig a fennállásától számított átlagos hozamot kell megállapítani akként, hogy hozamnak a tiszta jövedelmet kell tekinteni, azoknak a költségeknek hozzáadásával, amelyeket a katonai igazgatás által történt átvétel után továbbra is a birtokos fizet.

Ha az átengedés tartama alatt az üzem kiterjesztése, nagyobb mérvű igénybevétele vagy megszorítása következtében, továbbá a katonai igazgatás által kirendelt személyzet üzemvezetése folytán károk származnak, e károk az igénybevétel megszünte után bizottságilag állapítandók meg.

Az említett bizottsági megállapításoknál alkalmazandó szakértők a kereskedelmi és iparkamarával egyetértőleg jelölendők ki.

4. Üzem- és ipartelepeknek a katonai igazgatás használatára való átengedése esetében azok vezetésével tiszt (katonai tisztviselő) bizandó meg; a műszaki vezetésre az illető szakban jártas közeg, lehetőleg az eddigi vezető alkalmazandó.

Az üzem folytatására való kötelezés esetében a különleges katonai érdekek megóvása, különösen a felmentettek nyilvántartására és a fegyelem fenntartása, valamint a munkásvédelem figyelemmel kísérése céljából egy tiszt (katonai tisztviselő) rendelhető ki katonai vezetőnek.

A 19. és 20. §-hoz.

1. A bizottság megállapítja az ingatlanok állapotát — épületeknél az elmozdíthatatlan alkatrészek állapotát is — és meghatározza azoknak közönséges értékét; azután a felett dönt a bizottság, hogy a törvény 19. §-ának 2. bekezdése értelmében egyáltalában fizetendő-e térítés, és igenlő esetben megállapítja a térítés nagyságát.

Ha a térítési kötelezettséget megállapító határozat nem egyhangú, a leszavazott bizottsági tag is köteles a térítés nagyságára vonatkozó szavazásban részt venni s a hozott határozatot tartva szem előtt, amely szerint térítés fizetendő, megfelelő összeg mellett szavazni.

2. Üresen álló, hasznot nem hajtó épületnek és szünetelő ipartelepnek nemcsak azokat kell tekinteni, amelyek állandóan ilyen állapotban vannak, hanem azokat is, amelyek csak a háború következtében lettek elhagyva, illetőleg üzemen kivül helyezve.

Amennyiben a birtokosra nézve az épületnek újabb használata, illetőleg az ipartelepnek üzembehelyezése, az igénybevételtől eltekintve, kétségtelenül lehetséges, és az ő szempontjából gazdaságilag kivánatos volna, ettől az időponttól kezdve neki a törvény 19. §-a szerint térítés jár. Ennek előfeltételeit a fél indokolt kérelmére bizottság állapítja meg.

A berendezés esetleges használatáért az igénybevétel egész tartamára a törvény 24. §-a szerint térítés fizettetik.

3. Épületköveknek tartalékkórházak felállítása vagy kibővítése céljából történő igénybevételénél a 19. §. rendelkezései nyernek alkalmazást, kivéve, ha községeknek arról a kötelezettségéről van szó, hogy már meglevő kórházaikat rendelkezésre bocsássák, vagy szükségkórházakat rendezzenek be és engedjenek át. (25. §.)

A világítás és fűtés, az átalakítás és régi állapotba való visszahelyezés, a fertőtlenítés, valamint a tisztogatás és a vízfogyasztás költségeit, amennyiben ezek a térítés megállapításánál figyelembe nem vétettek, a közös hadügyi tárca viseli. Oly költségek azonban, amelyek az ily épület tulajdonosára nézve a netalán szükségessé vált lakásbérlet vagy egyéb elhelyezések, valamint az ezzel járó oda- és visszaköltözködés folytán merülnek fel, nem téríttetnek meg.

4. Ingatlanok visszaadásánál az esetleg a használat folytán

(19. §.), illetőleg a lerombolás vagy lényeges átalakítás (20. §.) folytán közvetlenül okozott kár, ennek terjedelme, pénzértéke, oka és esetleg a kárért felelős is bizottságilag megállapítandó.

5. Az 1—4. pontok rendelkezései azokra a kincstári épületekre (a kincstári iskolákat beleértve) is érvényesek, amelyek nem állanak a katonai igazgatás kezelésében.

A 21. §-hoz.

1. Egy marhának istállóban vagy pajtáb»n, színben vagy félfödél alatt, valamint valamely katonai alakulat állományához tartozó kutyának zárt helyen való elhelyezéséért naponkint két fillér, egy juhnak vagy más szurósállatnak elhelyezéséért 1 fillér fizetendő.

2. A szállásadó a beszállásolási törvényekben és végrehajtási rendelkezéseikben, különösen az 1879:XXXVI. t.-c. *F)* kimutatásban meghatározott szolgáltatásokra köteles.

3. A katonai igazgatás csakis a rendkivüli elhasználás által okozott karbantartási, illetőleg helyreállítási költségeket téríti meg, ellenben az ezeken túlmenő, a beszállásolás, elháríthatatlan véletlen vagy a szállásadó hibájából származó károkat nem.

Azonban a katonai igazgatás viseli az általa kivánt átalakításokból és a régi állapotba való visszahelyezésből, a fertőtlenítésből, továbbá a fűtésből és világitásból eredő költségeket, amennyiben azok a beszállásolási törvény rendes mértékét meghaladják.

A beszállásolás által előidézett másnemű kiadások, illetőleg károk, mint például a póthelyiségek megszerzéséből, az oda- és visszaköltözködésből származó költségek nem térittetnek meg.

4. Azt, hogy a törvény 21. §-ának utolsó bekezdése alapján igénybevett terekért (helyiségekért) jár-e és mily térités, vagy esetleg kártérítés (19. §. 3. bekezdése), bizottság állapítja meg.

5. Az 1—4. pontok rendelkezései azokra a kincstári épületekre (beleértve a kincstári iskolákat) nézve is érvényesek, amelyek nem állanak a katonai igazgatás kezelésében.

A 22. §-hoz.

1. Vágómarhának rendszerint szarvasmarhákat kell igényelni. A beszolgáltatandó ökrök vagy tehenek lehetőleg három éven felüliek, de semmi esetre sem két éven aluliak legyenek. Te-

nyész- és tejelőállatok levágás céljára csak oly elkerülhetetlen kivételes esetekben követelhetők, ha a nélkülözhetlen vágómarhaszükséglet másképen a kellő időben nem volna fedezhető. Ebben az esetben is csak utolsó sorban szabad a tenyészállatokat, illetőleg törzsgulyához vagy tenyészszövetkezethez tartozó vagy törzskönyvezett állatokat, valamint állami segéllyel beszerzett vagy díjazott tenyészállatokat igénybe venni. Jól kipróbált anyaállatok, valamint a községi bikák, továbbá a törzskönyvezett vagy tenyészszövetkezethez tartozó fiatal bikák és tenyészbikák, továbbá a sertéstenyésztő telepek és szövetkezetek sertései, valamint ellés előtt álló állatok minden körülmények között kiveendők az igénylés alól.

Hizlalt állatokat csak a helyi szükséglet fedezésére kell átvenni. Az átvételből ki vannak zárva a nem teljesen egészséges, igen sovány és elcsigázott állatok, valamint fertőzött vidékekről származó állatok. Ha tenyész- és tejelőállatokat kellene igénybe venni, elsősorban a szarvasmarhákat kell kimélni.

Az átvett állatokért a térítés a megállapított élősúly után fizetendő.

2. Az élelmicikkek — beleértve az élő-, vágó- és szúróállatokat — térítése a rendeleti úton időnkint közzétett térítési tételek alapján történik; de e tételek csak annyiban érvényesek, a amennyiben szabad megállapodás útján olcsóbb árak nem érhetők el.

Az eddig megállapított térítési tételek a 3. számú mellékletben vannak feltüntetve.

A 23. §-hoz.

1. A takarmány igénybevételénél tekintettel kell lenni a szolgáltató saját állatállományának fenntartására és vetőmagszükségletére.

A takarmányt súly szerint kell igényelni. Ha zab, széna és szalma nem állna rendelkezésre, ezek helyett a helyben szokásos hasonló értékű pótcikkek szolgáltatandók.

2. A törvény 23. §-ának utolsó bekezdésében említett becslést a községi előljáróság egy tagja, az esetenkint kijelölendő szakértő véleménye alapján, teljesíti.

Ha a becslés ellen kifogást senki sem emel, minden további

eljárás elmarad; ellenkező esetben a tárgyalási iratokat a térítés összegének megállapítása céljából az elsőfokú közigazgatási hatósághoz kell felterjeszteni.

Nagyobb igényléseknél a becslést az általános rendelkezések *A)* részében foglaltak szerint bizottságilag kell teljesíteni.

3. Annak a közönséges értéknek megállapításánál, amelyet a termény a kaszálás vagy az aratás idején birt volna, figyelemmel kell lenni a levágási és behordási költségek elmaradására.

A 24. §-hoz.

1. A törvényben és a végrehajtási rendelkezésekben felsorolt dologi szolgáltatásokon kívül, mint hadi segédeszközök, más tárgyak is vehetők igénybe, mint például nyersanyagok, fél- és készgyártmányok, építőanyagok, szerszámok, üzemi anyagok, felszerelési cikkek, gyógyszerek. Kivételt képeznek azonban oly tárgyak, amelyek, mint például az érték- és műtárgyak stb., csak közvetve, pénzzé tételük folytán szolgálhatnának hadicélokra.

2. Egységes ármegállapitásra alkalmas tárgyak egységes árát a honvédelmi miniszter állapítja meg és teszi közzé.

A polgári gyógyszertáraktól igényelt cikkekre nézve a gyógyintézetek és jótékonysági intézmények szükségletére megállapított díjtételek érvényesek.

3. Egyéb tárgyak közönséges értékének, a használatért járó térítések és a kártérítésnek megállapítása — amennyiben szabad megegyezés nem jönne létre, vagy rendelettel külön eljárás megszabva nincsen — az általános rendelkezések *A)* részében foglaltak szerint történik.

Kisebb jelentőségű esetekben a 23. §-hoz szóló rendelkezések 2. pontjában említett eljárás alkalmazható.

A 25. §-hoz.

1. A község által ápolásba átvett megbetegedett (kimerült) személyekért és állatokért — amennyiben a törvény 25. §-ának utolsó bekezdésében említett elvek szerint más nem mérvadó — a beigazoltan szükségelt és megfelelő költségek, ha pedig az ápolás polgári gyógyintézetben történt, az illető gyógyintézetben érvényes gyógydíjak téríttetnek meg.

2. Berendezendő és átengedendő szükségkórházakul már meglevő és kórházi célokra lehetőleg alkalmas épületek vagy helyiségek bocsátandók rendelkezésre.

3. Már meglevő vagy berendezett szükségkórházak átengedéséért fizetendő térítésre nézve — amennyiben a törvény 25. §-ának utolsó bekezdésében foglalt rendelkezések nem elegendők — egyesség létesítendő. Ha az egyesség nem jön létre, a térítést bizottságilag kell megállapítani.

A 27. §-hoz.

1. Az igénylést elvileg ahhoz kell intézni, akinek őrizetében vannak az igénybe veendő tárgyak; fekvőségeknél és egyéb ingatlanoknál a tulajdonoshoz még akkor is, ha az ingatlan bérbe vagy haszonbérbe van adva. A bérlő vagy haszonbérlő által behozott ingóságokra nézve azonban az igénylés ő hozzá intézendő.

2. A közvetlen igénylésre a csendőrparancsnokságok is jogosultak.

Valamely szövetséges állam fegyveres ereje, valamint a törvény 1. §-ának 2. bekezdésében említett személyek számára szükségelt hadiszolgáltatásokat csak saját fegyveres erőnk katonai parancsnokságai (hatóságai) vagy a csendőrparancsnokságok követelhetik.

Egyes személyek hadiszolgáltatásokat csak valamely igénylésre jogosult parancsnokság (hatóság) által kiállított írásbeli felhatalmazás alapján követelhetnek.

A hadiszolgáltatásokat írásban kell követelni. Az igénylésnek a szolgáltatás tárgyát és terjedelmét, a szolgáltatás helyét és idejét, valamint az igénylő nevét, rendfokozatát, csapattestét (parancsnokságát, hatóságát, intézetét) kell tartalmaznia.

3. A községnél vagy a birtokosoknál közvetlenül igényelt szolgáltatásoknál a bizottsági becslés elmaradhat, ha a szolgáltatások teljesítése annyira sürgős, hogy a hivatalos eljárással járó késedelem az igénylés célját veszélyeztetné.

4. Tartalékkórházak felállítására vagy kibővítésére szükségelt épületeknek (kincstáriaknak is) a törvény 19. §-a alapján való igénylését elvileg a honvédelmi miniszterhez kell intézni.

Ha azonban sürgős esetekben kivételesen közvetlenül az elsőfokú közigazgatási hatóságnál kellene igényelni, a honvédelmi miniszter utólagos jóváhagyását kell kikérni.

A birtokosnál való közvetlen igénylés ezekben az esetekben nincsen megengedve.

A 29. §-hoz.

Azokat a többletköltségeket, amelyek abból származnak, hogy a községek a hadiszolgáltatásokat vállalkozók által teljesíttetik, a katonai igazgatás nem téríti meg.

A 32. §-hoz.

1. Készpénzfizetéseket — amennyiben ezek nem illetménykimutatások alapján történnek — az átvevőnek írásban és lehetőleg a községi előljáróság aláírásával kell nyugtáznia.

2. A készpénzben meg nem térített szolgáltatásokat vagy kártérítéseket elismervénnyel kell igazolni. Az elismervényt, amelynek másolata visszatartandó, az igényjogosultnak, távollétében pedig a községi előljáróságnak kell kiszolgáltatni.

3. Az illetékes összegek kifizetése végett az elismervényeket elvileg annak a pénztárnak kell bemutatni, amely az elismervényben van feltüntetve. Ha az elismervény ily pénztárt nem tüntet fel, vagy ha a megjelölt pénztár el nem érhető, úgy az elismervényt a hadrakelt sereg körletén belül annak a hadseregparancsnokságnak (szállásmesteri osztálynak) kell beküldeni, amelynek körletében a szolgáltatás történt. A hadrakelt sereg körletén belül a katonai hatóságok gondoskodnak az elismervények továbbításáról, és pedig az elismervény leglényegesebb adatait tartalmazó átvételi elismervény kiállítása mellett. A hadrakelt seregnél az elismervények beváltása tekintetében a viszonyokhoz és a lehetőséghez képest további könnyítéseket az illetékes hatóságok fognak elrendelni és közhirré tenni.

A hadrakelt sereg körletén kívül tartózkodó jogosúltak az elismervényeket a tartózkodási helyükre nézve illetékes elsőfokú közigazgatási hatósághoz küldik. Ez utóbbi az elismervényeket jegyzék kíséretében a szolgáltatás helyére nézve illetékes katonai parancsnokság hadbiztosságához juttatja és a jegyzék másolatát visszatartja.

4. Az illetékes összeget a személyesen megjelenő jogosultnak közvetlenül az elismervényre vezetett nyugta ellenében fizetik ki, egyébként a kifizetés postatakarékpénztár útján az igényjogosult saját

1-sö melléklet. Az 1912: LXVIII. t.-c. V. u. 10—13. §-ához.

Térítések

a katonai igazgatásnak használatra átengedett járművek és állatok használatáért:

A szállítási eszköz minősége	Ha a szállítási eszköz					
	Budapestről vagy vele egy tekintet alá eső más városból		20.000 lakoson felüli helységből		egyéb helyekről	
	származik, minden napra jár:					
	K	f	K	f	K	f
A) *Ha a katonai igazgatás az állatok takarmányát szolgáltatja és a patkolásnak, valamint a járműveknek, hámoknak és nyereg-szerszámoknak karbantartásáról gondoskodik:*						
Egy kettős lófogatú járműért	12	—	10	50	8	—
Egy egyes lófogató járműért.	7	—	6	—	4	50
Egy kétfogatú ökrösjárműért	7	—	6	50	6	—
Két hámoslóért.	11	—	10	—	7	50
Egy hámos vagy felnyergelt lóért	6	—	5	—	4	—
Egy málhás állatért	4	50	4	—	3	—
Egy szekérért	2	—	2	—	2	—
B) *Ha a katonai igazgatás az* A) *alatt megjelölt szükségletekről természetben nem gondoskodik:*						
Egy kettős lófogatú járműért	32	50	27	—	20	—
Egy egyes lófogatú járműért	17	—	14	50	10	50
Egy kétfogatú ökörjárműért.	16	50	12	50	11	50
Két hámoslóért.	31	—	26	—	19	—
Egy hámos vagy felnyergelt lóért	16	—	13	—	9	50
Egy málhás állatért	11	—	9	—	7	—
Egy szekérért	2	50	2	50	2	50

Az *A)* és *B)* pont alatt feltüntetett térítésekben a személyzet díjazása (7. §.) nem foglaltatik benne.

A fenti térítési összegek szempontjából Budapesttel egy tekintet alá esnek a következő városok: Arad, Brassó, Debreczen, Fiume, Győr, Kassa, Kolozsvár, Maros-Vásárhely, Miskolcz, Nagy-Várad, Pozsony, Sopron, Szabadka, Szeged, Székesfehérvár, Temesvár, Ujvidék és Zagreb.

Térítések

a hadügyi igazgatásnak használatra átengedett gépjárművek használatáért:

Egy motoros kerékért, mellékkocsi nélkül	naponkint	4 korona
Egy motoros kerékért, mellékkocsival		5
Egy kétüléses (beleértve a vezető ülését) személyszállító automobilért.		15
Egy többüléses személyszállító automobilért		20
Egy autobuszért		30
Egy teherszállító automobilért és pedig:		
1500 kg.-ig terjedő raksúllyal		25
1500 kg.-tól 3000 kg.-ig terjedő raksúllyal		30
3000 kg.-nyi raksúlyon felül		35
Szántó- vagy utimozdonyért, vagy más vontatógépért		40
Egy kétkerekű pótkocsiért		5
Egy négykerekű pótkocsiért.		10

A maximális raksúly a járművek átvétele alkalmával, esetleg a gyár tanúsitványával állapitandó meg.

2340. 913/1918. H. M. eln. sz.

Kimutatás

az 1912 : LXVIII. törvénycikk 22., illetőleg 23. és 24. §-ai alapján szolgáltatott élelmezési cikkekért, élő vágómarhákért és igaszürásra való állatokért, valamint takarmányért, továbbá a tüzelő-, világító- és üzemi anyagokért fizetendő térítésekről.

Élelmi tárgyak	I.			II.			III.			IV.		
	érvényes											
	a mozgósítástól 1914. október 10-ig			1914. október 11-től 1915. május 14-ig			1915. május 15-től 1916. június 30-ig			1916 július 1. óta		
	a m. kir. honvédelmi miniszter rendeletének száma :											
	11.860/eln. 8. 1914.			133.066/20b. 1914.			114.310/20b. 1915.			220.462/20b. 1916.		
	à	K	f	à	K	f	à	K	f	à	K	f
Kenyér, gabona és szemes takarmány :												
búza . .	q	** 28	50	q	31	—	q	*	—	q	*	—
rozs . .	„	21	—	„	21	50	„	*	—	„	*	—
kétszeres	„	24	50	„	24	50	„	—	—	„	*	—
árpa	„	** 19	10	„	18	—	„	*	—	„	*	—
zab. .	„	19	50	„	18	50	„	*	—	„	*	—
tengeri .	„	** 21	—	„	17	50	„	29	—	„	*	—
bükköny	„	26	60	„	17	50	„	50	—	„	50	—
Liszt :												
búzakenyérliszt .		38	50		46	—		*	—		*	—
finom búzafőzőliszt		—	—		—	—		—	—		*	—
rozskenyérliszt .		37	40		35	—		*	—		*	—
búzakétszersültliszt.		40	50		47	50		*	—		*	—
búzafőzőliszt		42	10		49	—		*	—		*	—

tengerifőzőliszt			33	70		33	70		*	—		*	—
rozsliszt			—	—		—	—		*	—		*	—
liszt hüvelyesekből			—	—		—	—		—	—		—	—
Kész kenyér :													
búzakenyér		kg.	—	40	kg.	—	41	kg.	—	—	kg.	—	—
rozskenyér		,,	—	37	,,	—	37	,,	—	—	,,	—	—
vegyes kenyér		,,	—	39	,,	—	39	,,	—	—	,,	—	—
Száraz főzelékek :													
rizs			—	** 70		—	46	q	125	—	,,	3	—
árpakása			—	** 62		—	40	,,	70	—	,,	*	—
buzadara			—	** 52		—	55	,,	*	—	q	*	—
bab			—	** 50		—	35	,,	78	—	,,	*	—
lencse			—	** 70		—	70	,,	140	—	,,	*	—
borsó			—	** 75		—	45		100	—	,,	*	—
hámozott borsó			—	75		—	55	,,	140	—	,,	**	—
köleskása			—	50		—	44	,,	60	—	,,	—	—
pohánka (tatárka), haricska			—	52		—	32	,,	—	—	,,	—	—
tarhonya			1	08		1	08	kg.	1	45	kg.	2	40
egyéb szárított tészták			1	50		1	50	,,	1	50	,,	2	40
makaróni			1	20		1	20	,,	1	50	,,	2	40
Friss főzelékek ;													
burgonya			—	13		—	8	q	12	—	q	*	—
egyéb friss főzelék (káposzta, répa, kelneműek, friss leveszöldség) stb.			—	28		—	22	kg.	—	31	kg.	—	31
savanyú káposzta és savanyú répa			—	33		—	24	,,	—	33	,,	—	48
Élvezeti czikkek és fűszerek :													
kávé (nyers)			** 4	50		—	—	q	320	—	,,	9	—
pörkölt kávé			—	—		3	20	,,	400	—	,,	12	—
tea			12	50		9	—	kg.	9	—	,,	14	—
cukor (süveg)			** 1	20		—	90	,,	—	85	q	*	—

Élelmi tárgyak	I.			II.			III.			IV.		
	érvényes											
	a mozgósítástól 1914. október 10-ig			1914. október 11-től 1915. május 14-ig			1915. május 15-től 1916. június 30-ig			1916. július 1. óta		
	a m. kir. honvédelmi miniszter rendeletének száma:											
	11.860/eln. 8. 1914.			133.066/20b. 1914.			114.310/20b. 1915.			220.462/20b. 1916.		
	à	K	f	à	K	f	à	K	f	à	K	f
Élvezeti cikkek és fűszerek:												
cukor (kocka)	kg.	—	—	kg.	—	—	q	88	—	q	*	—
só	,,	—	28	,,	—	28	kg.	—	28	kg.	—	30
bors		3	—		3	—	,,	3	10		11	—
paprika		4	10		3	—		4	—		7	—
köménymag		1	80		1	50		1	30		3	—
szárított leveszöldség		3	40		3	40		3	50		4	—
hagyma		—	24		—	16		—	44		—	60
fokhagyma		—	71		—	50	,,	1	30		—	—
Italok ecet, és olaj:												
bor	l	1	30	l	1	—	l	1	—	l	1	40
sör (a helyi fogyasztási adókat is beleszámítva)		—	70		—	60	hl.	42	—	hl.	56	—
közönséges pálinka (legalább 25% szeszt-tartalommal)		1	80		1	40	l	1	20	l	1	90
törköly és gyümölcspálinka 50%		—	—		—	—		—	—		4	—
ecet		—	23		—	20		—	20		—	40
konyak		7	50		4	—		4	—		—	—
ételolaj		2	90		1	50		2	20		—	—
rum		3	80		2	50		1	60		4	50

Hús és zsiradék:													
élő vágómarha (tenyész- és tejelő állatok kivételével);	1 q élősúly				1 q élősúly			1 q élősúly			1 q élősúly		
ökrök		99	—		90	—		155	—	„	450	—
tehenek		99	—		90	—		130	—	„	400	—
leszúrásra való állatok												
borjuk		150	—		140	—		—	—		—	—
juhok		84	—		50	—		70	—		240	—
sertések		142	—		130	—		—	—		—	—
sertések 120 kg-ig		—	—		—	—		—	—		600	—
120 kg-on felül		—	—		—	—		—	—		600	—
130 kg-on felül		—	—		—	—		260	—		—	—
párosával 130 kg-ig		—	—		—	—		200	—		—	—
„ 200 kg-ig		—	—		—	—		260	—		—	—
„ „ 200 kg-on felül		—	—		—	—		300	—		—	—
kecskék		100	—		60	—		60	—		180	—
friss hús kivágott állapotban												
marhahús	q	200	50	q	180	—	q	250	—	q	740	—
juhhús	„	160	—		135	—		160	—		500	—
sertéshús	„	220	—		160	—		250	—		700	—
kecskehús	„	160	—		120	—		125	—		400	—
borjuhús	„	275	—		180	—		—	—		—	—
füstölthús	„	265	—		250	—		320	—		760	—
szalámi	„	530	—		400	—		500	—		1300	—
egyéb tartós kolbászok	„	320	—		320	—		340	—		800	—
szalonna (füstölt)	„	230	—		200	—		410	—		*	—
disznózsír	„	240	—		210	—		450	—		*	—
Zsiradék:												
vaj	kg.	4	40	kg.	3	50	kg.	4	20	kg.	8	—
Sajt:												
sajt		3	—		3	—		3	—		—	—
puha sajt (brinza, quargli)		—	—		—	—		—	—		4	—
kemény sajt		—	—		—	—		—	—		6	—

Élelmi tárgyak	I.			II.			III.			IV.		
	érvényes											
	a mozgósítástól 1914. október 10-ig			1914. október 11-től 1915. május 14-ig			1915. május 15-től 1916. junius 30-ig			1916. julius 1. óta		
	a m. kir. honvédelmi miniszter rendeletének száma:											
	11.860/eln. 8. 1914.			133.066/20b. 1914.			114.310/20b. 1915.			220.462/20b. 1916.		
	à	K	f	à	K	f	à	K	f	à	K	f
Takarmánycikkek:												
széna . . .	q	** 9	90	q	9	90	q	11	—	q	13	—
széna, préselve	,,	—	—	,,	—	—	,,	—	—	,,	16	—
zabdara	,,	32	—	,,	24	—	,,	†	—	,,	†	—
árpadara	,,	40	—	,,	22	—	,,	†	—	,,	†	—
tengeridara	,,	30	—	,,	21	—	,,	29	80	,,	†	—
korpa.	,,	17	—	,,	12	—	,,	25	—	,,	*	—
szalma . . .	,,	5	50	,,	5	—	,,	7	—	,,	6	—
szalma, préselve	,,	—	—	,,	—	—	,,	—	—	,,	9	—
Takarító-, világító- és üzemanyagok:												
kemény tüzifa	m^3	14	20	m^3	14	20	m^3	14	20	m^3	20	—
puha tüzifa	,,	9	90	,,	9	40	,,	9	90	,,	17	50
kőszén	q	4	50	q	4	50	q	3	—	q	4	50
faszén	,,	13	60	,,	14	—	,,	13	60	,,	16	—
pirszén (koksz)	,,	6	80	,,	6	80	,,	4	—	,,	5	20
barna kőszén . .	,,	—	—	,,	—	—	,,	—	—	,,	3	50
kőolaj (petróleum) .	kg.	—	55	kg.	—	35	kg.	—	—	kg.	—	—
világitóolaj	,,	1	45	,,	1	—	,,	2	—	,,	—	—

Üzemanyagok motoros járművek számára :													
denaturált szesz 90%, üveg nélkül .	liter	1	—	liter	1	—	liter	—	97	liter	1	70
denaturált szesz 90%, tartály .	hl.	—	—	hl.	—	—	hl.	—	—	hl.	170	—
benzin . .	kg.	1	20	kg.	—	80	kg.	—	—	kg.	—	—
motorolaj . . .	„	1	50	„	1	50	„	1	—	—	—	—
sűrített zsiradék .	„	1	60	„	1	60	„	—	80	—	—	—
gépolaj .	„	—	70	„	—	70	„	—	—	—	—	—
karbid .	„	—	80	„	—	80	„	—	60	—	—	—

A * megjelölt cikkek után a rendeleti úton megállapított legmagasabb (maximális) árak bírnak érvénnyel. Amennyiben a felsorolt egyes cikkek legmagasabb (maximális) árai csak később állapíttatnának meg, úgy a vonatkozó térítési tételek helyébe azok lépnek életbe.

† Ebben az esetben a zab, árpa és kukorica rendeleti úton megállapított legmagasabb (maximális) áraihoz métermázsánkint két korona pótlék jár.

** 1914. évi augusztus hó 25-étől 1914. évi október hó 10-éig terjedő időre a m. kir. honvédelmi miniszter 14.372. eln. 20b, 1914. számú rendeletével a térítési díjakat a következőképen módosította :

búza	métermázsánkint	29	K 50 f	bab	métermázsánkint	40	K — f
árpa .		18	„ — „	lencse		60	„ — „
tengeri		17	„ 50 „	borsó		45	„ — „
rizs . .		50	„ — „	kávé		320	„ — „
árpakása		40	„ — „	cukor		95	„ — „
dara		44	„ — „	széna		11	„ 50 „

kezeihez, kivételesen a közigazgatási hatóság (község) útján történik.

A 33. §-hoz.

1. A törvény 33. §-ának 1. bekezdésében megszabott határidő nem zárja ki azt, hogy a támasztható igények a hadiszolgáltatások iránti kötelezettség megszünésének közhirré tétele előtt is érvényesíttessenek.

A törvény 33. §-a értelmében érvényesíthető igények bejelentése tekintetében az a község az illetékes, amelyben a hadiszolgáltatás tárgya legutóbb állandóan tartatott, tengeri hajóknál az anyakikötő községe; személyes szolgáltatásokra vonatkozó igényeknél (ellátás stb.) az a község, ahol a hadiszolgáltatásra bevont lakott, vagy hátramaradottai tartózkodnak.

Az esetleg nem az illetékes községi előljárósághoz, vagy közvetlenül valamely magasabb hatósághoz beérkező beadványokat nem szabad visszautasítani, hanem azokat az illetékes hatósághoz kell juttatni.

2. A községi előljáróság a bejelentett igényekre vonatkozó beadványokat további eljárás végett a községenkint alkotott bizottságnak küldi be.

A községenkint alkotott bizottságok az ilyen igényeket — amennyiben nem más bizottsághoz tartoznak — azonnal megvizsgálják, a reájuk vonatkozó összes adatokat kipuhatolják és az erről felvett jegyzőkönyveket, az összes mellékletekkel együtt, haladéktalanul a törvényhatósági közigazgatási bizottsághoz (országos bizottsághoz) továbbítják.

Ha a bejelentés felülvizsgálásánál az tűnik ki, hogy az előző rendelkezésekben megszabott eljárás (bizottsági vagy szakértői megállapítás) még egyáltalában nem történt meg, a községenkint alakított bizottság, az ily eljárás megindítása végett, a bejelentést az elsőfokú közigazgatási hatósághoz juttatja.

A községenkinti bizottságok megalakítása céljából az elsőfokú közigazgatási hatóságok intézkednek a község egy tisztviselőjének kijelölése, valamint a községi képviselőtestület három tagjának megválasztása iránt.

A községenkint megalakított bizottságok és a törvényhatósági közigazgatási bizottságok (országos bizottság) a bejelentett igényeket (a rájuk vonatkozó munkálatokat) megvizsgálják és a még

szükséges puhatolásokat megteszik. Erről jegyzőkönyvet kell felvenni.

A bejentett igények felett a döntésre kizárólag a miniszteri bizottság hivatott, ezért a munkálatokat a jegyzőkönyvekkel együtt a honvédelmi miniszterhez kell felterjeszteni.

Budapesten, 1918. évi január hó 30-án.

Báró Szurmay Sándor s. k.
kir. honvédelmi miniszter.

2341.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 105. eln. számú rendelete,

a hadiszolgáltatásokról szóló 1912 LXVIII. t.-c. 18. §-a alapján az üzem folytatására kötelezett vállalatoknál alkalmazott munkások szolgálati, bér- és munkaviszonyai tárgyában kiadott 18.950/1915. H. M. eln. 20. b. számú rendelet, valamint az ennek kiegészitése tárgyában kiadott 10.813/1916., 13.604/1916. és 11.653/1917. H. M. eln. 20. b. számú rendelelek kiegészitéséről.

Az érdekelt miniszterekkel egyetértőleg a következőket rendelem:

I.

A hadiszolgáltatásokról szóló 1912 LXVIII. t.-c. 18. §-a alapján az üzem folytatására kötelezett vállalatoknál alkalmazott munkások szolgálati, bér- és munkaviszonyai tárgyában kiadott 18.950. 1915. H. M. eln. 20. b. számú rendeletnek,[1]) valamint az annak kiegészitése és módositása tárgyában kiadott 10.813/1916[2]), 13.604. 1916.[3]) és 11.653/1917. H. M. eln. 20. b. számú[4]) rendeleteknek rendelkezései megfelelően kiterjesztetnek:

1. azokra a munkásokra, valamint a munkások közé nem sorolható egyéb alkalmazottakra, akik, mint az 1912 : LXVIII. t.-c., vagy a háború esetére szóló egyéb jogszabályok: 1914 : L., 1915. XIII. t.-c. alapján személyes szolgálatra kötelezett egyének a katonai igazgatás üzemeiben vagy olyan üzemben teljesitenek szol-

[1]) Lásd a 2703. o.
[2]) Lásd a 3809. o.
[3]) Lásd a 3810. o.
[4]) Lásd az 5107. o.

gálatot, amely az 1912 : LXVIII. t.-c. 18. §-a alapján a katonai igazgatásnak használatra átadatott;

2. azokra a munkásokra, valamint a munkások közé nem sorolható egyéb alkalmazottakra, akik, mint odavezényelt katonák, vagy mint népfölkelő munkásszázadba besorolt munkások, vagy mint az 1912 : LXVIII. t.-c., vagy a háború esetére szóló egyéb jogszabályok (1914 : L., 1915. XIII. t.-c.) alapján személyes szolgálatra kötelezett egyének teljesitenek a fentebbi 1. pontban nem említett kincstári üzemben vagy bármely ipari, kereskedelmi vagy közlekedési magánüzemben szolgálatot, még pedig tekintet nélkül arra, hogy a vállalat az 1912 : LXVIII. t.-c. alapján az üzem folytatására köteleztetett-e, vagy nem.

Az előbbi bekezdéseknek a panaszbizottság hatáskörét kiterjesztő rendelkezései nem vonatkoznak:

a) a valamely vállalathoz vezényelt katonatisztekre és katonai tisztviselőkre;

b) azokra, akik állami, törvényhatósági vagy községi (városi) üzemnél, mint kinevezett vagy választott alkalmazottak teljesitenek szolgálatot, valamint

c) a közforgalmú vasutak, továbbá a tengeri és belhajózási vállalatok munkásaira és egyéb alkalmazottaira, amennyiben e vállalatok nincsenek az 1912 : LXVIII. t.-c. alapján az üzem folytatására kötelezve.

II.

A katonai igazgatásnak az 1912 : LXVIII. t.-c. 18. §-a alapján használatra átadott, valamint a katonai és más kincstári üzemek munkásai vagy egyéb alkalmazottai részéről előterjesztett panaszok tárgyalásában a panaszbizottságnak a 13.604/1916. H. M. eln. 20/b. számú rendelet I. 4. pontjában, illelőleg a 11.653/1917. H. M. eln. 20/b. számú rendelet III. pontjában megjelölt tagja helyett a munkaadó-érdekeltség képviselőjeképen az illető szakminiszternek esetről-esetre megnevezett képviselője vesz részt.

III.

A munkásügyi panaszbizottságok döntéseikben tartoznak figyelembe venni az illető üzemek alkalmazottainak ellátási viszonyait, illetőleg azokat az előnyöket, amelyeket az illető vállalatok mun-

kásaiknak és alkalmazottaiknak az élelmezés, ruházat stb. tekintetében nyujtanak. E célból az országos közélelmezési hivatalt vezető miniszter kiküldötte esetről-esetre szakértőül meghivható a bizottságba.

IV.

Ez a rendelet kihirdetésének napján [1]) lép életbe.

Budapesten, 1918. évi január hó 21-én.

Báró Szurmay Sándor *s. k.*
m. kir. honvédelmi miniszter.

2342.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 2.707. eln. 20/b. számú rendelete,

a hadiszolgáltatásokról szóló 1912 : LXVIII. *t.-c. 18. §-a alapján az üzem folytatására kötelezett vállalatoknál alkalmazott munkások szolgálati, bér- és munkaviszonyai tárgyában 18.950/eln. 20/b. 1915. H. M. szám alatt kiadott körrendelet* III. *része 7. pontjának módositásáról.*

A hadiszolgáltatásokról szóló 1912 : LXVIII. t.-c. 36. §-ában nyert felhatalmazás alapján a m. kir. kereskedelemügyi miniszterrel, valamint a m. kir. pénzügyminiszterrel egyetértve, a következőket rendelem :

I.

A hadiszolgáltatásokról szóló 1912: LXVIII. t.-c. 18. §-a alapján az üzem folytatására kötelezett vállalatoknál alkalmazott munkások szolgálati, bér- és munkaviszonyai tárgyában 18.950/eln. 20/b. 1915. H. M. szám alatt kiadott körrendelet [2]) III. része 7. pontjának első mondata annyiban módosul, hogy a 18.950/eln. 20/b. 1915. H. M. számú rendelet II. része szerint katonai büntető biráskodás és katonai fegyelmi fenyitő hatalom alá tartozó munkásokkal szemben az üzemvezetőség a szolgálati és munkarendben megállapitott pénzbirságokat a katonai vezetővel (népfölkelő munkásosztag-parancsnokkal) egyetértőleg alkalmazhatja. Egy

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi január hó 27-én.

[2]) Lásd a 2703. o.

és ugyanazon cselekményért vagy mulasztásért fegyelmi és rendbüntetés együtt *nem* alkalmazható.

II.

A jelen rendelet azonnal életbelép.

Budapesten, 1918. évi február hó.

Báró Szurmay Sándor *s. k.*
m. kir. honvédelmi miniszter.

2343.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 1.127. számú körrendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez,[1])

használhatatlan tüzifecskendők fémanyagának hadicélokra beszolgáltatásáról.

A fecskendők fémanyaga, tekintettel a tüzvédelemhez fűződő fontos közérdekekre, ez idő szerint hadicélokra igénybevéve még nincsenek. A hadsereg nagy fémszükséglete mindazonáltal kívánatossá, sőt hazafias kötelességgé teszi, hogy azok, akiknek használhatatlan fecskendőjük van, ennek rézanyagát hadicélokra már most önként beszolgáltassák.

Ehhez képest felhivom $\frac{\text{Alispán}}{\text{Polgármester}}$ urat, intézkedjék az iránt, hogy a törvényhatóság területén levő, köz- vagy magántulajdont képező, vörösrézszélkazános, hasznavehetetlen kocsi- és targoncafecskendők és tüzoltófelszerelési tárgyak rézanyaga lehetőleg mielőbb és minél teljesebb mértékben hadicélokra önként beszolgáltassék. A beszolgáltatás *kifejezetten csakis a hasznavehetetlen fecskendőkre és tűzoltófelszerelési tárgyakra vonatkozik,* nem terjed ki tehát azokra a fecskendőkre és felszerelésekre, amelyek tartására a tulajdonos község rendeletileg kötelezve van, még abban az esetben sem, ha ezek valamely most ki nem javitható hiba folytán üzemképes állapotban ez idő szerint nem is volnának. Ez utóbbiakat tehát nemcsak beszolgáltatni nem kell, hanem inkább minél előbb használhatókká kell tenni. Ugyszintén mellőzni kell oly fecskendők fémanyagának a beszolgáltatását is, amelyek műtörténelmi értékkel

[1]) Ez a körrendelet Fiuméra is kiterjed.

birnak, mivel ezek tűzoltó-muzeumok számára érintetlenül fenntartandók.

A leszerelt fémanyagot a magyar szent korona országai fémközpontjának legközelebbi fémbeváltó helyére kell beszállitani, amely fémbeváltóhelyek kötelesek azt, beleértve a szállitási és a leszerelés költségeit, idegen alkatrészek nélkül mért súlyban, vörösréznél kilogrammonkint 7 K, sárgaréznél pedig kilogrammonkint 4 K téritési árért átvenni.

Budapesten, 1918. évi január hó 11-én.

A miniszter helyett:

Dr. Palugyay *s. k.*
államtitkár.

2344.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 9.681. eln. 20. B. számú rendelete,

a villamostelepek fémanyagának hadicélokra igénybevételéről, leszereléséről és beszolgáltatásáról.

A hadiszolgáltatásokról szóló 1912 LXVIII. törvénycikk 24. és 27. §-a és a magyar királyi minisztériumnak az üzemek és vállalatok készülékei fémanyagának hadicélokra való leszereléséről szóló 628/1917. M. E. sz. rendelete[2]) alapján a következőket rendelem:

1. §.

Az erősáramú (akár nagy, akár kis feszültségű) villamos berendezésekbe beépített rézanyagnak az alábbiakban meghatározott részét hadicélokra igénybevettnek jelentem ki.

Az igénybevett rézanyagot birtokosa köteles leszerelni és beszolgáltatni. A réz leszerelése alkalmával leszerelt rézötvözetek és ólomanyagok a jelen rendelet erejénél fogva szintén hadicélokra igénybevételnek. Azokat a rézzel együtt szintén be kell szolgáltatni. Az igénybevétel nem terjed ki azokra a villamos berendezésekre, amelyeknek beépített rézanyaga 50 kg.-nál kevesebb.

[1]) Lásd az 5161. o.

2. §.

Le kell szerelni és be kell szolgáltatni az egész erősáramú villamos berendezésbe (gépek és készülékek kivételével) beépített összes rézanyagból mindazt, ami pótlás nélkül kitermelhető vagy más anyaggal helyettesíthető, de legalább a fent körülírt rézsúly tizenöt százaléka. Azon anyagot, amely pótlás nélkül szerelhető le, 1918. évi június hó 30-ig kell beszolgáltatni. Az egyes felek által hadicélokra már ezideig beszolgáltatott rézanyagok a jelen rendelet szerint beszolgáltatandó mennyiségbe be fognak számíttatni.

Azon berendezések birtokosai, akik a fent meghatározott egész anyagmennyiséget vagy annak egy részét csakis más anyagokkal való pótlás esetén tudnák leszerelni és hadicélokra beszolgáltatni, a pótanyag rendelkezésre bocsátására vonatkozó megindokolt kérvényeiket az 1918. évi június hó 1-ig a kereskedelemügyi minisztérium ipari műszaki osztályához (Budapest, II., Lánchid-utca 1—3.) nyujthatják be. Ezek a kérvények a m. kir. minisztérium 628/1917. M. E. számú rendeletének határozmányai szerint fognak elbíráltatni.

Ily esetekben a pótlás minőségét és terjedelmét és a pótolt rézanyag hadicélokra való beszállításának időpontját a kereskedelemügyi miniszter esetről-esetre állapítja meg. Elsősorban az üzemen kivül álló vezetékek szolgáltatandók be pótlás nélkül. Villamosvilágitási berendezéseknél a féléjjeli kapcsoló vezetékek nélkülözhetőknek minősíttetnek.

3. §.

Az igénybevett anyagot birtokosa köteles a Magyar Szent Korona Országainak Fémközpontja r.-t.-nál, a villamos közforgalmú és magánvasutakra vonatkozólag pedig a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőségnél kapható ürlapokon az 1918. évi június hó 1-ig a kereskedelemügyi minisztérium ipari műszaki osztályának bejelenteni.

A bejelentésnek a következő adatokat kell tartalmaznia

1. az üzem hajtóerejének megnevezését (vizi erő, gőz, gáz, nyersolaj, villamos energia stb.);

2. a villamosüzemrendszer megnevezését (egyenáram, váltakozóáram vagy forgóáram);

3. az üzemi feszültséget voltokban (esetleg a primer és sekunder feszültséget);

4. a telep egész teljesítőképességét KW-ban;

5. a telep összterhelését KW-ban
   a) nyáron;
   b) télen;

6. az esetleg meglevő akkumulátor kapacitását;

7. azon legnagyobb fogyasztók felsorolását, akik
   a) évente legalább 50.000 KW. órát fogyasztanak, vagy
   b) a telep bevételének legalább 10%-át fizetik
   c) és oly központi áramfejlesztő-telepből táplált, közterületen elhelyezett elosztó hálózatokat, amelyek idegen tulajdonos birtokában vannak,

8. *a)* a 6 mm.^{2} és ennél nagyobb keresztmetszetű csupasz légvezetékek és 50 mm.^{2} és ennél nagyobb keresztmetszetű csupasz kapcsolóvezetékek összes rézsúlyát;
   b) 70 mm. és ennél nagyobb keresztmetszetü szigetelt vezetékek és földfeletti kábelek összes rézsúlyát;
   c) földbe fektetett kábelek összes rézsúlyát;

9. a beépített fővezetékek keresztmetszeteit, azok hosszának és terhelésének megjelölésével;

10. a hadicélokra már ezideig beszállított fémek mennyiségére és minőségére, úgyszintén arra vonatkozó adatokat, hogy ezt az anyagot hova szállították be.

4. §.

A jelen rendelet szerint leszerelendő anyagokat a Magyar Szent Korona Országainak Fémközpontja r.-t.-hoz (Budapest, IV., Városház-utca 10.) kell beszállítani, amellyel egyszersmind a szállításra vonatkozó szerződések is kötendők.

Az esetben, ha az anyagok árára vonatkozólag a Fémközponttal békés megegyezés nem jön létre, a térítés a m. kir. minisztérium 628/1917. M. E. számú rendeletének határozmányai szerint fog megállapíttatni.

A 2. §-ban megállapított beszolgáltatási határidő betartandó abban az esetben is, ha ezen ármegegyezés e határidő lejártáig nem jött volna létre.

5. §.

Az állam és állami intézmények birtokában levő üzemek, állami közlekedési és egyéb vállalatok tekintetében, ideértve a m. kir. államvasutak kezelése alatt álló magánvasutakat is, külön intézkedés történik.

6. §.

Aki az ezen rendeletben meghatározott anyagokat be nem jelenti, vagy a jelen rendeletet egyébként megszegi, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, — kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a magyar kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

7. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapesten, 1918. évi április hó 29-én.

Báró Szurmay Sándor *s. k.*
m. kir. honvédelmi miniszter.

2345.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 780. M. E. számú rendelete,

a fémárúk pótlásául szolgáló öntött és kovácsolt vasárúk legmagasabb árának újabb megállapitásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Ázok a legmagasabb árak, amelyeket a m. kir. minisztériumnak 1915. évi szeptember hó 23. napján kelt 3.471/1915. M. E.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi április hó 30-án.

számú rendelete[1]) a zománcozott, ónozott, belső oldalon csiszolt vaslemezedényekre, öntött vasedényekre és mosóüstökre megállapitott, a jelen rendelet kiegészitő részét alkotó I—IV. számu jegyzékben foglaltaknak megfelelően módosulnak.

Az árusitók kötelesek ezeket az új árújegyzékeket az elárusitó helyiségeikben az idézett rendelet szerint kéznél tartott hivatalos árjegyzékhez hozzáfűzni.

Az új árjegyzékek az elsőfokú iparhatóságtól szerzendők be.

A 3.471/1915. M. E. számú rendelet egyébként érintetlenül marad.

2. §.

A jelen rendelet 1918. évi február hó 27. napján lép életbe.

Budapesten, 1918. évi február 16-án.

Dr. Wekerle Sándor s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A 780/1918. M. E. számú rendelet I. számú melléklete.

A zománcozott vaslemezedényekre hatóságilag megállapitott legmagasabb árak jegyzéke.

(Kereskedelmi és középnehéz árú.)

A m. kir. minisztériumnak 1915. évi szeptember hó 23. napján kelt 3.471/1915. M. E. számú rendeletéhez csatolt I. számú árjegyzékben »B« alatt felsorolt ártételek érvényüket vesztik és az ugyanott »A« alatt felsorolt ártételek úgy a középnehéz edényekre, mint a kereskedelmi árúra egyaránt irányadók azzal a módosítással, hogy ezekhez az ártételekhez az alább megszabott százalékos felárak számithatók, illetőleg azokból az alább megszabott százalékos engedményeket kell levonni

I. Nagyban való eladásnál (az árakat a gyárban értve):

1. a középnehéz árúra .	40% felár,
2. a kereskedelmi árúra	felár nélkül.

II. kicsinyben való eladásánál:

1. középnehéz árúra .	85% felár,
2. kereskedelmi árúra	30% »

[1]) Lásd az 1975. o.

A legmagasabb árak a kereskedelemben szokásos csomagolás költségeivel együtt értendők.

Abból az árkülönbözetből, amely a gyártól nagyban való vétel és a kicsiben való eladás közt a fentiek szerint előáll, az árút közvetitő nagykereskedő a kiskereskedőnek való tovább eladásnál csak egyharmadrészt számithat a maga javára.

A 780/1918. M. E. számú rendelet II. számú melléklete.

A külön nehéz, zománcozott vasedényekre hatóságilag megállapitott legmagasabb árak jegyzéke.

(»Spinx« és »Superio« gyári jeggyel.)

A m. kir. minisztériumnak 1915. évi szeptember hó 23. napján kelt 3.471/1915. M. E. számú rendeletéhez csatolt II. számú árjegyzékben felsorolt ártételekhez a következő százalékos felár számítható:

I. nagyban való eladásnál (az árakat a gyárban értve) 30% felár,

II. a kicsiben való eladásnál 85% felár.

A legmagasabb árak a kereskelemben szokásos csomagolás költségeivel együtt értendők.

Abból az árkülönbözetből, amely a gyártól nagyban való vétel és a kicsiben való eladás közt a fentiek szerint előáll, az árút közvetítő nagykereskedő a kiskereskedőnek való tovább eladásnál csak egyharmadrészt számithat a maga javára.

A 780/1918. M. E. számú rendelet III. számú melléklete.

A zománcozott öntött vasedényre hatóságilag megállapitott legmagasabb árak jegyzéke.

A m. kir. minisztériumnak 1915. évi szeptember hó 23. napján kelt 3.471/1915. M. E. számú rendeletéhez csatolt III. számú árjegyzékben a »B« és »C« alatt felsorolt ártételek érvényüket vesztik és az ugyanott »A« alatt felsorolt ártételek úgy a nagyban

mint kicsiben való eladásnál irányadók azzal a módosítással, hogy ezekhez az ártételekhez az alább megszabott százalékos felár számítható, illetőleg azokból az alább megszabott százalékos engedményeket kell levonni:

I. nagyban való eladásnál (az árakat a gyárban értve):

1. belül és kivül zománcozott edényre 35% felár,
2. csak belül zománcozott edényre 10% felár.

II. kicsiben való eladásnál:

1. belül és kivül zománcozott edényre 85% felár,
2. csak belül zománcozott edényre 40% felár.

A legmagasabb árak a kereskedelemben szokásos csomagolás költségeivel együtt értendők.

Abból az árkülömbözetből, amely a gyártól nagyban való vétel és a kicsiben való eladás közt a fentiek szerint előáll, az árút közvetítő nagykereskedő a kiskereskedőnek való továbbeladásnál csak egyharmadrészt számíthat a maga javára.

A 780/1918. M. E. számú rendelet IV. számú melléklete.

Az ónozott vaslemezedényekre, csiszolt vasedényekre és mosóüstökre hatóságilag megállapitott legmagasabb árak jegyzéke.

A m. kir. minisztériumnak 1915. évi szeptember hó 23. napján kelt 3.471/1915. M. E. számú rendeletéhez csatolt IV. számú árjegyzék érvényét veszti és helyébe a következő árjegyzék lép:

A) Ónozott vaslemezedény:

	kg.-kint korona
1. nagyban való eladásnál, a gyárban értve	4·60
2. kicsiben való eladásnál	6·00

B) Kivülről durva, belülről csiszolt vasedény:

1. nagyban való eladásnál, a gyárban értve	2·80
2. kicsiben való eladásnál	3·60

C) Zománcozott vagy horganyozott vaslemez, mosó-, gyümölcs-, főző- és hasonló üst:

	kg.-kint korona
1. nagyban való eladásnál, a gyárban értve	3·20
2. kicsiben való eladásnál	4·20

A legmagasabb árak a kereskedelemben szokásos csomagolás költségeivel együtt értendők.

Azon árkülönbözetből, amely a gyártól nagyban való vétel és a kicsiben való eladás közt a fentiek szerint előáll, az árút közvetítő nagykereskedő a kiskereskedőnek való tovább eladásnál a maga javára egyharmadrészt számíthat.

2346.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 4.520. eln. B. számu rendelete,

a 21.821. eln. 20. B.—1917. szám alatt kiadott H. M. rendelettel hadicélokra igénybevett fémtárgyak téritéséről.

1. §.

Az 1917. évi október hó 8-áról 21.821. eln. 20. B—1917. szám alatt kelt és a »Budapesti Közlöny«-ben október hó 9-én közzétett rendeletemmel[1]) hadicélokra igénybevett fémtárgyakért a következő téritéseket állapitom meg:

I.

A sörnyomó készülékek ónból vagy ónötvözetekből készült veretékeiért, összekötő darabjaiért és alkatrészeiért, valamint ónból és ónötvözetekből készült mindenféle csővezetékért

kilogrammonkint 20 korona fizetendő.

E tárgyaknak a 21.821. eln. 20. B—1917. számú rendeletem 1. §-a harmadik bekezdése értelmében a Magyar Szent Korona Országainak Fémközpontja részvénytársaságnak vagy e részvénytársaság fémbeváltóinak történő eladása esetére a beváltási árt kilogrammonkint 27 koronában állapitom meg.

[1]) Lásd a 6594. o.

II.

A szikvizes palackoknak ólomból és ónból, úgyszintén ezek ötvözeteiből készült fejeiért, és pedig:

ausztriai gyártású ily tárgyakért kilogrammonkint 15 korona,

magyarországi gyártású ily tárgyakért kilogrammonkint 6 korona fizetendő.

2. §.

Ez a rendeletem kihirdetésének napján[1]) lép életbe, de az ebben megállapított térítések alkalmazást nyernek mindazokra a rendeletben felemlített tárgyakra, amelyek a 21.821. eln. 20. B—1917. rendelet életbelépése után hadicélokra beszolgálttattak.

A rendelet hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapesten, 1918. évi március hó 4-én.

Báró Szurmay Sándor *s. k.*
m. kir. honvédelmi miniszter.

2347.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 362. eln. számú körrendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányához és a fiumei m. kir. államrendőrség főkapitányához,

a személyszállító géperejű járóművek üzemének korlátozása tárgyában kiadott 4.885/1917. M. E. számú rendelet végrehajtásáról.

A személyszállító géperejű járművek üzemének, valamint ezek részére az üzemi anyagok beszerzésének és felhasználásának korlátozása tárgyában kiadott 4.885/1917. M. E. számú rendelet[2]) 1. §-a értelmében az 1918. évi március hó 1. napjától kezdve csak azokat a személyszállító géperejű járműveket szabad üzemben tartani, amelyek tekintetében a m. kir. kereskedelemügyi miniszter motorok hajtására alkalmas bármely üzemanyag beszerzésére és felhasználására külön engedélyt adott.

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlöny-ben 1918. évi március hó 5-én.

[2]) Lásd a 6590. o.

Ennek következtében felhivom Alispán / Polgármester / Főkapitány urat, intézkedjék az iránt, hogy a rendelet 3. §-ában előirt kérelmi ürlapokért jelentkezők az ürlapok kiszolgáltatása alkalmával értesüljenek, hogy a m. kir. kereskedelemügyi minisztérium által esetleg kiadandó és az üzemanyagok beszerzésére és felhasználására vonatkozó engedély megadása esetén a rendelet 4. §-ában előirt számtáblák kiszolgáltatása iránt azon hatósághoz kell fordulniok, amely a gépjárművek közuti forgalmáról szóló 57.000/1910. B. M. számú szabályzat[1]) szerint a forgalmi engedélyt annak idején megadta.

További megfelelő eljárás végett arról is értesitem Alispán / Polgármester / Főkapitány urat, hogy az idézett rendelet 4. §-ában előirt hadi forgalmi rendszámok számtáblái Budapesten és a székesfővárosi m. kir. államrendőrség működési területén, valamint a B. kerületben üzemben maradó gépkocsik részére a budapesti m. kir. államrendőrség főkapitányának, a vidéken üzemben maradó gépkocsik részére pedig a gépjármű-kerület hivatalos szakértőjének lakhelye szerint illetékes elsőfokú rendőrhatóságoknak, és pedig 1918. évi február hó 20-áig a magyar királyi belügyminisztérium útján fognak kiszolgáltatás végett megküldetni.

A kereskedelemügyi miniszter által kiadott beszerzési engedélylyel biró gépjárművekre úgy elől, mint hátul hadirendszám alkalmazandó.

A rendszám a gépjármű elején az első bal sárhányón, álló helyzetben, feltűnő helyen erősitendő meg, hátul pedig a gépjármű külső falán, vagy a tengelyen az eddigi rendszám mellé oly módon erősitendő fel, hogy a régi számtábla is könnyen olvasható legyen.

Motorkerékpároknál csupán egy hadirendszám alkalmazandó és pedig a motorkerékpár elején.

A rendszámtáblák alakja, beosztása és szinezése a következő:

Az elől alkalmazandó hadi rendszámtábla egyenoldalú háromszög, amelynek minden oldala 12 cm., és amelynek alsó oldalán egy, a felszereléshez szükséges, 1·5 cm. széles, derékszögben meghajlított, két lyukkal ellátott tartó lapja van.

Az álló helyzetben elől felszerelendő háromszög alsó szegélye 1 cm. magasságban végig huzódó vörös sáv, felső csucsa (5·5

[1]) Lásd: Magy. Rend. Tára, 1910. évf., 235. o.

cm.-es egyenoldalú háromszög) vörös, a kettő között levő mező fehér, és pedig rendszám nélkül.

A hátul alkalmazandó számtábla egyenoldalú háromszög, amelynek minden oldala 20 cm.; a felerősitéshez a sarkokban elhelyezett lyukakkal.

Ennek a háromszögnek alsó szegélye 2 cm. magasságban végig huzódó vörös sáv, felső csucsa (9 cm.-es egyenoldalú háromszög) vörös, a közbeeső mező fehér.

Ebben a fehér mezőben van elhelyezve a hadirendszám 1-től folytatólagosan. A rendszám 6 cm. magas és 7 mm. vastag számokból áll.

A motorkerékpárokra felerősitendő hadirendszámtábla ugyanolyan, mint a gépjárművek elejére szerelendő kisebb számtábla, azonban a fehér mezőben három centiméter magas és 5 milliméter vastag rendszámokkal, szintén 1-től folytatólagosan.

Budapesten és a székesfővárosi m. kir. államrendőrség működése területén, valamint a *B)* kerületben a budapesti m. kir. államrendőrség, vidéken pedig a gépjárműkerületek hivatalos szakértőjének lakhelye szerint illetékes elsőfokú rendőrhatóság a rendszámok helyes és tartós felerősitését ellenőrizni tartozik.

Ezenkivül a kereskedelemügyi miniszteri beszerzési engedély alapján hadirendszámért jelentkezők régi forgalmi engedélyére rávezeti a beszerzési engedély számát és ráüti a hivatalos pecsétet.

A rendelet 4. §-a szerint az 1918. évi március hó 1. napjától kezdve csak oly személyszállitó géperejű járművek közlekedhetnek, amelyek a hadirendszámmal is el vannak látva. Ez a rendelkezés nem vonatkozik azokra a személyszállitó gépjárművekre, amelyek Ő Felsége és a királyi ház tagjai udvartartásának, valamint a katonai igazgatásnak birtokában vannak.

Az ellenőrzés tekintetében, és pedig a rendelet 8. §-a értelmében felhivom $\frac{\text{Alispán}}{\text{Polgármester}}$ urat, intézkedjék az iránt, hogy $\frac{}{\text{Főkapitány}}$ az 1918. évi március hó 1-től kezdődőleg minden polgári személyszállitó gépjárművet, amely a fent körülirt hadiforgalmi rendszámtáblával ellátva nincsen, a rendőri közegek feltartóztassanak és a tulajdonost vagy a vezetőt igazolásra szólitsák fel.

Amennyiben á tulajdonos vagy a vezető a kereskedelemügyi miniszter által részére kiállitott és megfelelően láttamozott beszer-

zési engedélyt fel nem mutatja, illetőleg igazolni nem tudja, hogy a hadirendszámot még nem alkalmazhatta, a gépkocsi a helyszinén lefoglalandó és a tulajdonos ellen a rendőri büntető eljárás azonnal folyamatba teendő.

Minden ilyen esetről a belügyminisztériumnak jelentés teendő.

Budapesten, 1918. évi január hó 14-én.

A miniszter helyett:

Dr. Palugyay *s. k.*
államtitkár.

2348.

A m. kir. honvédelmi minister 1918. évi 9.862. eln. 20/b. számu rendelete,

a hadicélokra igénybevett nitrogéntartalmu anyagok téritésének újabb megállapitásáról.

1. §.

Az 1915. évi március hó 2-ról 2.509. eln. 20/b. 1915. szám alatt kelt és a »Budapesti Közlöny«-ben az 1915. évi március hó 3-án közzétett honvédelmi miniszteri rendelettel [1]) hadicélokra igénybevetteknek kijelentett és a katonai igazgatás által átvett nitrogéntartalmú anyagokért az 1918. évi május hó 1-től kezdődő érvénynyel a következő térítések állapíttatnak meg:

1. nyers gáz-(ammoniak)vízben levő 100 kg. tiszta ammoniak után	100 korona,
2. legalább 15% ammoniakot tartalmazó töményitett gáz-(ammoniak)vízben levő 100 kg. tiszta ammoniak után	200 korona,
3. kénsavas ammoniakban levő 100 kg. nitrogén után őrölt és légszáraz állapotban (csomagolás nélkül)	275 korona.

2. §.

A térítési tételek a hadicélokra igénybevett anyagok bejelentési helyére vonatkoznak.

[1]) Lásd a 819. o.

3. §.

E rendelet hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapesten, 1918. évi április hó 29-én.

Báró Szurmay Sándor s. k.
m. kir. honvédelmi miniszter.

2349.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 144.516/1917. számú körrendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez,

a kórházak platinakészleteinek beszolgáltatásáról.

A hadsereg platinaszükségletének fennakadás nélküli kielégítése megköveteli, hogy ez a költséges és jelenleg másként be nem szerezhető fém hadicélokra a legtökéletesebb mértékben beszolgáltassék. Erre való tekintettel, habár a platinakészleteknek beszolgáltatását a m. kir. honvédelmi miniszter úr 1917. évi április 2-án kelt 6.854/1917. eln. sz. rendeletével [1]) már elrendelte, de ennek a kórházak kellő mértékben meg nem feleltek, ezuttal is felhivom Alispán / Polgármester urat, intézkedjék aziránt, hogy a törvényhatóság területén levő köz- és magánkórházak és más egészségügyi intézetek vezetői — kivéve az állami intézeteket, amelyek az emlitett rendeletnek külön intézkedésemre már eleget tettek — tegyék újból tüzetes vizsgálat tárgyává, vajjon van-e birtokukban oly platinaanyag, amely az idézett honvédelmi miniszteri rendelettel igénybe van véve. Amennyiben legcsekélyebb mennyiségű ily anyag felett rendelkeznének, úgy azt, a nélkülözhetetlenek kivételével, a jelen rendeletemre hivatkozva, az idézett honvédelmi miniszteri rendeletben körülirt módon a budapesti fématvételi bizottságnak (IV., Gerlóczy-utca 11. sz.) küldjék be.

Budapesten, 1918. évi január hó 18-án.

A miniszter rendeletéből:

Farkass s. k.
miniszteri tanácsos.

[1]) Lásd az 5139. o.

2350.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1918. évi 9.512. eln. 20/b. számú rendelete,

a platinacsoportba tartozó fémek készleteinek hadicélokra igénybevételéről és beszolgáltatásáról.

A hadiszolgáltatásokról szóló 1912 LXVIII. törvénycikk 24. és 27. §-a alapján, a m. kir. minisztériumi rendelkezésekre nézve pedig a m. kir. minisztérium 1.128/1917. M. E. számú rendelete[1]) 7. §-ában adott felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §.

A platinacsoportba tartozó fémeknek (platina, palladium, rhodium, irodium és osmium) a jelen rendelet életbelépése napján meglevő és később hozzájövő készleteit hadicélokra igénybevetteknek jelentem ki.

Az igénybevett anyagok és tárgyak a következők:

1. Érc, kohóféltermék, kohászati és egyéb hulladék, olvasztási maradék, bármely alakban és bármekkora fémtartalommal;

2. bármely alakban előforduló és bármekkora fémtartalmú nyersfém, ócskaanyag, a fémek ipari feldolgozásánál keletkező mindenféle gyártási hulladék és töredék;

3. szivacs és aszbeszt;

4. felszerelt és fel nem szerelt fél- és készgyártmányok, úgymint: lemez, drót, cső, tégely, csésze, üst, folia, elektrod, szövethároló, laboratóriumi és gyári készülék vagy eszköz, félig kész ékszer és félig kész dísztárgy és ezek alkatrészei;

5. nyers ötvözet, ilyen ötvözetből álló ócskaanyag és mindenféle hulladék, bármely alakban és bármekkora fémtartalommal;

6. a jelen rendelet szerint igénybevett fémek ötvözeteiből vagy más fémekből készült, de ilyen fémekkel vagy azok ötvözeteivel lemezelt a 4. pont alatt felsorolt fél- vagy készgyártmányok, bármely formában és bármekkora fémtartalommal;

7. sók és oldatok, különösen platinachlorid, kettős platinsó, osmiumtetroxyd és palladiumchlorür.

[1]) Lásd a 4536. o.

A fentiekben használt »fém« és »fémtartalom« kifejezések alatt az első bekezdésben felsorolt, a platina-csoportba tartozó fémeket kell érteni.

A jelen §. szerint igénybevett készleteket birtokosuk a kereskedelemügyi miniszter külön engedélye nélkül el nem idegeníthetik, el nem használhatják, fel nem dolgozhatják és azokkal más módon sem rendelkezhetnek. Az eddig használatban levő tárgyak és berendezések, különösen az ipari üzemek berendezési tárgyai tovább is használhatók, de azokat eddigi használatuk helyéről elszállítani nem szabad. Üzemi berendezések alkatrészei az egész üzemmel együtt külön engedély nélkül is elidegeníthetők, de az elidegenítés az igénybevétel hatályát nem érinti.

2. §.

Ezen rendelet hatálya mindenkire kiterjed, akinek az 1. §-ban meghatározott anyagok vagy tárgyak birtokában vannak, vagy aki ezeket mások számára őrizetben tartja.

Az állam és állami intézmények birtokában levő anyagokra és tárgyakra külön intézkedés történt.

3. §.

Az 1. §. szerint igénybevett anyagok és tárgyak készleteit beszolgáltatásukig (5. §.) negyedévenkint, és pedig május, augusztus, november és február hónapok 8-ik napjáig az előző hónap utolsó napján meglevő állapot szerint a kereskedelemügyi minisztérium ipari műszaki osztályának (II., Lánchid-utca 1—3.) be kell jelenteni. Az első bejelentés 1918. évi május hó 15-ig teendő meg. A bejelentés alkalmával a kereskedelemügyi miniszter által már megadott esetleges felmentésre vonatkozó adatokat is fel kell sorolni.

Az 1917. évi 6.854. eln. 20/b. 1917. szám alatt kiadott rendeletemmel[1]) elrendelt igénybevétel alól adott felmentések csak akkor bírnak érvénnyel, ha azokat a kereskedelemügyi miniszter újabb kérelemre megerősíti.

A jelen rendelet szerint igénybevett anyagokat be kell jelenteni arra való tekintet nélkül, hogy ezek valamely üzem berendezéséhez tartoznak, feldolgozás vagy elidegenítés céljára tartatnak

[1]) Lásd az 5139. o.

raktáron, vagy bármely más célra szolgálnak, tekintet nélkül továbbá arra, hogy használatban vannak, vagy használaton kívül állnak.

A bejelentéshez a kereskedelmi és iparkamaráknál, valamint a Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesületénél (V., Mária Valéria-utca 12.) kapható bejelentőlapokat kell felhasználni.

4. §.

Mindenki, aki a jelen rendelet szerint bejelentésre köteles, a bejelentés alá eső készleteiről pontos feljegyzést köteles vezetni. Ezen feljegyzésben fel kell tüntetni minden változást, amely az igénybevett anyagok és tárgyak mennyiségére, állapotára és felhasználására vonatkozik. Ezek szerint fel kell jegyezni a készlet nagyságát, a felhasználás célját, változás esetében az eddigi birtokos vagy őrző, valamint az új birtokos vagy őrző nevét és lakhelyét.

5. §.

Az 1. §. szerint igénybevett anyagokat és tárgyakat a Központi fémrekviziciós bizottság utasítására a beszolgáltatásra vonatkozó rendelkezésben megadott közelebbi utasítások szerint kell beszolgáltatni.

Ha a Központi fémrekviziciós bizottság másként nem rendelkeznék, a beszolgáltatandó készlet birtokosa vagy őrzője köteles azt legkésőbb a beszolgáltatásra vonatkozó rendelet vételétől számitott 8-ik napon megfelelően csomagolva postaérték-küldeményként értékbiztositás mellett a Budapesti fémátvételi bizottság (Budapest, IV., Gerlóczy-utca 11., II. emelet) címére feladni.

A beszolgáltatás alól való felmentésre vonatkozó kérvényeket legkésőbb a készletnek bejelentésével egyidejűleg a kereskedelemügyi minisztérium ipari műszaki osztályához (Budapest, II., Lánchíd-utca 1—3.) kell beküldeni.

6. §.

A készletek birtokosa vagy őrzője azok beszállításával egyidejűleg a Budapesti fémátvételi bizottsághoz egy külön jegyzéket is köteles beküldeni. Ezen jegyzékben fel kell tüntetni a készletek birtokosát, és ha a készletet az jelenti be, aki a készletet más részére őrizetben tartja, az őrzőnek, valamint a készlettel rendelkezésre jogosultnak nevét, a helyet, ahol a készletek voltak, a feladás

helyét, a csomagolás módját, a küldemény összsúlyát, a feladott tárgyak nemét és darabsúlyát. A jegyzéket a feladó aláírni köteles.

A jegyzék másodpéldányát közvetlenül a Központi fémrekvizíciós bizottsághoz (Budapest, II. Lánchid-utca 1—3.) kell beküldeni.

7. §.

Az átvett fémekért, anyagokért és tárgyakért járó térítést a Budapesti fématvételi bizottság állapítja meg, az 1917. évi 11.298. eln. 20/b. 1917. szám alatt kiadott és a »Budapesti Közlöny«-ben június hó 30-án megjelent rendeletemmel[1]) közzétett térítési tételek alapján.

8. §.

A jelen rendelet 1. §-ában meghatározott azon anyagokra és tárgyakra vonatkozólag, amelyek a jelen rendelet életbelépése után a vámkülföldről hozatnak be, az alábbi rendelkezések irányadók:

Ha birtokosuk ezen anyagok és tárgyak felett szabad rendelkezési jogot kíván magának biztosítani, eziránt a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez kell folyamodnia, és a behozatal megtörténtét a beérkezéstől számított 14 napon belül, a szállítási okmányok bemutatása mellett, a m. kir. kereskedelemügyi miniszternek be kell jelentenie.

Ha a kérelem a sürgős hadiszükségletre való tekintettel nem teljesíthető és a készlet egészen vagy részben hadicélokra igénybe vétetik, az érte járó térítés a kellően igazolt beszerzési ár és a mellékköltségek, továbbá vételár és mellékköltségek 5%-ával egyenlő jutalék tekintetbe vételével fog megállapíttatni.

Ha azonban a külföldről behozott készlet a jelen §. 2-ik bekezdése szerint be nem jelentetett, a készlet birtokosa a jelen szakaszban foglalt kedvezményekre való igényét elveszti.

9. §.

A jelen rendelet végrehajtásának ellenőrzésével megbízott közegeknek az ellenőrzéshez szükséges összes adatokat rendelkezésre kell bocsátani.

[1]) Lásd az 5143. o.

10. §.

Aki az igénybevett készletet vagy annak egy részét be nem jelenti, a Központi fémrekviziciós bizottság utasítása szerint a jelen rendelet ellenére be nem szolgáltatja, a jelen rendelet ellenére elhasználja, feldolgozza vagy elidegeníti, vagy pedig azzal a jelen rendelet ellenére más módon rendelkezik, vagy a jelen rendelet rendelkezéseit egyébként megszegi, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés, kétezer koronán felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a büntető eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlettel a Budapesti fématvételi bizottság rendelkezik. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, többi része, a felmerült költségek levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapját illeti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a magyar királyi államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

11. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján[1]) lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapesten, 1918. évi április hó 29-én.

Báró Szurmay Sándor *s. k.*
m. kir. honvédelmi miniszter.

---

[1]) Kihirdettetett a Budapesti Közlönyben 1918. évi április hó 30-án.

XV. Hadbavonultak családjainak segélyezése és ellátása.

2351.

A m. kir. pénzügyminiszter 1918. évi 17.000. számú körrendelete,

a hadbavonult állami alkalmazottak családjainak hadisegélyben való részesitéséről.

A hadbavonultak családjainak segélyezése tárgyában az 1917 XIII. törvénycikk 3. §-ában foglalt felhatalmazás alapján kiadott s a Pénzügyi Közlöny 1918. évi folyamának 4. számában megjelent 1918. évi 12.000. számú körrendelettel közzétett 1917. évi 480.000 számú utasitás 10. §-a értelmében a községi jegyzőnek nem szabad összeirási ivet kiállitani a hadbavonult és tényleges alkalmazásban álló állami, vármegyei és államvasuti alkalmazottaknak (tisztviselőknek, gyakornokoknak, díjnokoknak, altiszteknek, szolgáknak, napibéreseknek, napszámosoknak és munkásoknak) családjairól, hanem az ilyen családok részéről hadisegély megállapitása iránt esetleg előterjesztett kérelmeket vagy bejelentéseket ahhoz a hatósághoz vagy hivatalhoz kell beküldeni, amelynél a hadbavonult bevonulása előtt utoljára szolgált.

Oly célból, hogy a hadbavonult és tényleges alkalmazásban álló pénzügyi alkalmazott (tisztviselők, gyakornokok, kezelők, díjnokok, altisztek, szolgák, napibéresek, napszámosok és munkások) családjai is hozzájussanak az őket az 1917. évi 480.000. sz. utasitás alapján megillető hadisegélyhez, elrendelem, hogy ilyen családok részére a hadisegélyeket, az 1917. évi 480.000 sz. utasitásban foglalt határozmányoknak megfelelő alkalmazása mellett, az utalványozási joggal felruházott pénzügyi hatóságok és hivatalok állapitsák meg és utalványozzák ki.

Meghagyom ennélfogva az összes utalványozási joggal felruházott pénzügyi hatóságoknak és hivataloknak, hogy az 1917. évi 480.000. számú utasitást gondosan tanulmányozzák át s azonnal intézkedjenek az iránt, hogy az utalványozási jogkörükbe eső pénzügyi hatóságoknál és hivataloknál tényleges alkalmazásban álló hadbavonult alkalmazottak családjai részére, az őket az 1917. évi 480.000. számú utasitás alapján megillető hadisegélyek, az

alábbiak szem előtt tartásával, legsürgősebben megállapittassanak és kiutalványoztassanak.

1. Hadisegélyben csak az olyan hadbavonult állami alkalmazottnak (tisztviselőnek, gyakornoknak, kezelőnek, díjnoknak, altisztnek, szolgának, napibéresnek, napszámosnak, vagy munkásnak) családja részesülhet, akinek összes polgári illetményei be vannak szüntetve, és csak az alatt az idő alatt részesülhet a család hadisegélyben, amely idő alatt a hadbavonult alkalmazott polgári illetményeket egyáltalán nem élvez.

E szerint tehát a hadbavonult állami díjnokoknak, napibéreseknek, napszámosoknak és munkásoknak családjai — tekintettel arra, hogy a hatályban álló kormányrendeletek szerint az ilyen alkalmazottak hadbavonulásuk egész tartama alatt nem élveznek polgári illetményeket — az alkalmazott katonai szolgálatának egész tartama alatt, a hadbavonult állami tisztviselőknek, gyakornokoknak, kezelőknek, altiszteknek és szolgáknak családjai ellenben a hadbavonult alkalmazott katonai szolgálati idejének csak ama része alatt részesülhetnek hadisegélyben, amely alatt a hadbavonultnak összes polgári illetményei bármely okból (pl. mert 1, 2, 3 vagy 4 évi tényleges szolgálati kötelezettségét teljesiti) be vannak szüntetve.

2. A hadisegélynek megállapitására és kiutalványozására az az utalványozási joggal felruházott pénzügyi hatóság vagy hivatal illetékes, amelynek utalványozási jogkörébe eső hatóságnál vagy hivatalnál a hadbavonult alkalmazott bevonulása előtt utoljára szolgálatot teljesitett.

3. Oly célból, hogy a hadbavonult alkalmazottnak családja az 1917. évi 480.000. számú utasitás 10. §-ában előirt jelentkezési kötelezettségének eleget tehessen, és hogy a hadisegély megállapitásához szükséges összes adatok beszerezhetők legyenek, köteles az a hatóság vagy hivatal, amelynél a hadbavonult alkalmazott bevonulása előtt utoljára szolgálatot teljesitett, az illetőnek családját értesiteni, hogy a hadisegély megállapithatása végett jelentkezzék.

Az olyan családok hadisegélyének újabb megállapitása iránt azonban, amelyek hadisegélyben már eddig is részesültek, a család jelentkezése nélkül, hivatalból kell intézkedni.

4. Az a hatóság vagy hivatal, amelynél a hadbavonult alkalmazott bevonulása előtt utoljára szolgálatot teljesitett, köteles minden egyes családról az 1917. évi 480.000. számú utasításhoz tartozó

1. minta szerint összeirási ivet két példányban kiállitani, azokban mindazokat a rovatokat kitölteni, amelyeknek kitöltése az idézett utasitás szerint a községi jegyzőnek és a hadisegély-véleményező bizottságnak feladatát képezi, s az ekként kitöltött összeirási ív mindkét példányát a közvetlenül föléje rendelt utalványozási joggal felruházott hatósághoz vagy hivatalhoz haladék nélkül felterjeszteni.

5. Az utalványozási joggal felruházott hatóság vagy hivatal köteles a hozzá beterjesztett összeirási ívek alapján a hadisegélyt, vagy pedig azt a körülményt, hogy a családnak nincsen igénye hadisegélyre, azonnal megállapitani, a megállapitott hadisegélyt a család lakókelye szerint illetékes állami pénztárnál (adóhivatalnál, állampénztárnál, különleges pénztárnál) kiutalványozni és a kiutalványozás megtörténtéről, vagy az esetleges elutasitásról és annak indokairól a családot (a hadisegély felvételére jogosult egyént), valamint — az összeirási ív egyik példányának visszaküldése mellett — azt a hatóságot vagy hivatalt is értesiteni, amelynél a hadbavonult alkalmazott bevonulása előtt utoljára szolgálatot teljesitett.

Ha a hadbavonult alkalmazott utoljára valamely utalványozási joggal felruházott hatóságnál vagy hivatalnál teljesitett szolgálatot, az összeirási iveknek a fenti 4. pontban emlitett kiállitása is ennek az utalványozási joggal felruházott hatóságnak vagy hivatalnak a feladata.

6. Arra nézve, hogy a hadbavonult alkalmazott családjának hadisegélye az 1917. évi 480.000. számú utasitás 3. §-ának *A)*, *B)* vagy *C)* pontja alapján állapittassék-e meg, az az irányadó, hogy annak a hatóságnak vagy hivatalnak, amelynél a hadbavonult alkalmazott bevonulása előtt utoljára szolgálatot teljesitett, mely város vagy község a székhelye.

7. Az 1917. évi 480.000. számú utasitás értelmében a hadbavonultnak a bevonulása előtti jövedelme a családja részére megállapitható hadisegélynek összegére nincsen befolyással. A hadbavonult alkalmazott fizetésének, segélydijának, napidijának, napibérének stb. és netáni egyéb jövedelmének összegét tehát a család hadisegélyének megállapitásánál teljesen figyelmen kivül kell hagyni.

A hadbavonult alkalmazott családjának a hadbavonulás tartama alatt élvezett (pl. vagyonból vagy keresetből eredő) jövedelmét azonban a hadisegély összegének megállapitásánál számitásba kell venni, s amennyiben az olyan jelentékeny lenne, hogy a család

megélhetését egészen vagy részben biztositja, a család részére a hadisegélyt az 1917. évi 480.000. számú utasitás 13. §-a értelmében egyáltalán nem, vagy csak megfelelő kevesebb számú családtag alapul vétele mellett szabad megállapitani.

A hadbavonult díjnok családja hadisegélyének megállapitásánál az illető család részére — a beszüntetett családi pótléknak helyettesitéseként az Országos Hadigondozó Hivatal (ezelőtt Országos Hadsegélyző Bizottság) által engedélyezett s a Pénzügyi Közlöny 1917. évi folyamának 22. számában közzétett 1917. évi 4.300. P. M. számú körrendelet alapján — utalványozott havi segélyeket, az idézett utasitás 23. §-ának első bekezdése értelmében, számitáson kivül kell hagyni.

8. Az 1917. évi 480.000. számú utasitás 36. §-ában emlitett rendkivüli segélyeket a hadbavonult állami, vármegyei és államvasuti alkalmazottak családjai részére az Országos Hadigondozó Hivatal engedélyezi. Amennyiben tehát valamely hadbavonult állami, vármegyei vagy államvasuti alkalmazottnak családja rendkivüli segélyt elnyerni óhajt, ez iránti kérelmét köteles irásban annál a hatóságnál vagy hivatalnál benyujtani, amelynél a hadbavonult bevonulása előtt utoljára szolgálatot teljesitett. Ez a hatóság vagy hivatal az előterjesztett kérelmet átveszi, a rendkivüli segély kérésének indokául felhozottak valódiságáról az általa legmegfelelőbbnek talált módon meggyőződik, ezt a körülményt a kérelemre reávezeti, s a kérelmet a közvetlenül föléje rendelt utalványozási joggal felruházott hatósághoz vagy hivatalhoz felterjeszti.

Az utalványozási joggal felruházott hatóság vagy hivatal a rendkivüli segély engedélyezése iránti kérelmet azonnal tárgyalás alá veszi, javaslatot tesz az iránt, hogy részesittessék-e a család rendkivüli segélyben vagy sem, javaslatát az általa engedélyezendőnek vélt összegnek megjelölésével a kérelemre rávezeti, s a kérelmet a családra vonatkozó összeirási ivvel együtt közvetlenül az Országos Hadigondozó Hivatalhoz (Budapest, VI., Vilmos Császár-út 37. szám) megküldi.

Az Országos Hadigondozó Hivatal a rendkivüli segély összegét megállapitja, a megállapitott összeget közvetlenül a hadbavonult alkalmazott családjának posta útján minden levonás nélkül megküldi s erről az utalványozási joggal felruházott hatóságot vagy hivatalt az összeirási iv visszaküldése mellett értesiti.

9. A megállapitott és kiutalványozott hadisegélyeket és lakbérsegélyeket az 1917. évi 480.000. számú utasításhoz tartozó 3. minta szerinti fizetési ivekre kell kifizetni.

Ennek a fizetési ivnek kiállitása és a hadisegély felvételére jogosult egyén részére való kézbesittetése az utalványozási joggal felruházott hatóságnak vagy hivatalnak a feladata.

10. Az állami pénztárak (adóhivatalok, állampénztárak, különleges pénztárak) az utalványozott hadisegélyeket bélyegmentes nyugták ellenében, a kifizetés megtörténtének a fizetési ivbe való bejegyzése mellett fizetik ki.

11. A hadisegély cimén kifizetett összegeket egyelőre annak a költségvetési ágazatnak (címnek) a terhére kell elszámolni, amelynek terhére a hadbavonult alkalmazottnak polgári illetményei utoljára folyósitva voltak.

Az állami pénztárak (adóhivatalok, állampénztárak, különleges pénztárak) a hadbavonult alkalmazottak családjai részére hadisegély címén kifizetett összegeket, a kifizetési okmányok csatolása mellett, abban a naplóban kötelesek kiadásba tenni, amelyben a hadbavonult alkalmazottnak polgári illetményei elszámoltattak.

Ugyanebben a naplóban kell bevételben elszámolni a hadisegélyeknél esetleg felmerült és megfizetett téritményeket is.

12. A kiutalványozott, illetőleg megszüntetett, valamint a kifizetett és az állami pénztárak (adóhivatalok, állampénztárak, különleges pénztárak) által elszámolt hadisegélyeknek nyilvántartása, az állami pénztárak (adóhivatalok, állampénztárak, különleges pénztárak) által beterjesztett számadásoknak megvizsgálása, valamint a hadisegélyeknek tételenkinti könyvelése az utalványozási joggal felruházott hatóság vagy hivatal mellé rendelt számvevőségnek feladata.

Ez a számvevőség az állami pénztárak (adóhivatalok, állampénztárak, különleges pénztárak) által kifizetett s a fenti 11. pont alatt emlitett naplóban kiadásba tett összegeket — szabályszerű szigorlat után — mint megtéritendő előleget könyveli, a költségvetési év végén pedig gondoskodik arról, hogy az általa megtéritendő előlegként könyvelt összegek az illetékes pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség közbenjöttével, egyrészt véglegesen a pénzügyi tárca »Különféle kiadások« címének terhére elszámoltas-

sanak, másrészt a megfelelő költségvetési ágazat (cím) javára megtérittessenek.

13. A pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvevőségek a véglegesen elszámolandó összegeket az 1918. évi 12.000 számú körrendeletben meghatározott módon, vagyis a pénzügyi tárca »Különféle kiadások« címének »Átmeneti kiadások« alosztályán »Az 1882 : XI. és az 1914 XLV. törvénycikk, illetőleg az 1917. évi XIII. törvénycikk 3. §-ában foglalt felhatalmazás alapján kiadott 1917. évi 480.000. számú utasitás értelmében teljesitett segélyezések« elnevezésű külön rovaton, mint »Előirányzat nélküli kiadás«-t tartoznak elszámolni.

14. A kiutalványozott (megszüntetett) segélyösszegeket »Hadbavonult állami alkalmazottak családjainak az 1917. évi 480.000. sz. utasitás alapján való segélyezése« elnevezésű külön utalványozási (megszüntetési, téritményi) jegyzékbe tételenkint (családonkint) kell felvenni, s ezeket a jegyzékeket a többi utalványozási (megszüntetési, téritményi) jegyzékkel egyidejűleg kell a legfőbb állami számvevőszéknek megküldeni.

15. A nem pénzügyi tárca körében alkalmazott állami alkalmazottak családjai részére hadisegélyek címén kifizetett összegeket az állami pénztárak (adóhivatalok, állampénztárak, különleges pénztárak) annak a tárcának (ágazatnak) a terhére kötelesek elszámolni, amelynek terhére az illető alkalmazott polgári illetményeit utoljára élvezte.

16. A hadbavonult alkalmazottak családjainak segélyezésénél használandó összeirási iveket és fizetési iveket a m. kir. állami nyomda tartja raktáron, a valószinű szükségletnek megfelelő készletet tehát az utalványozási joggal felruházott hatóságok és hivatalok — a szabályszerű csereokmányok beküldésével és minden irat mellőzésével — közvetlenül az állami nyomda igazgatóságától kötelesek beszerezni.

17. Az esetleges kétszeres segélyezés elkerülése végett az utalványozási joggal felruházott hatóságok és hivatalok kötelesek minden egyes esetben, amelyben hadbavonult alkalmazott családja részére hadisegélyt megállapitanak és kiutalványoznak, erről a körülményről a hadbavonult alkalmazott családjának lakóhelye szerint illetékes községi jegyzőt (kisközségekben a körjegyzőt, rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal felruházott városokban a

polgármestert, Fiumében a városi tanácsot, Budapest székesfővárosban a kerületi előljárót) haladék nélkül értesiteni.

18. Ha a hadbavonult alkalmazott családja részére hadisegély egyáltalán nem állapittatott meg, vagy ha a család a megállapitott hadisegélynek vagy lakbérsegélynek összegét nem tartja megfelelőnek, ez ellen — az 1917. évi 480.000. számú utasitás 18. §-a értelmében — a fenti 5. pontban emlitett értesités kézhezvételétől számitott tizenöt nap alatt az illetékes utalványozási joggal felruházott hatóságnál vagy hivatalnál irásban benyujtandó fellebbezéssel élhet.

A beadott fellebbezések felett határozat hozatalára — minden más eljárás kizárásával — a miniszter illetékes. A hadbavonult pénzügyi alkalmazottak családjai által beadott fellebbezéseket tehát az utalványozási joggal felruházott pénzügyi hatóságok és hivatalok, az illető családra vonatkozó összeirási ivvel együtt, a pénzügyminisztériumhoz tartoznak felterjeszteni.

19. A jelen körrendeletben foglaltak kiterjednek az állami vasgyárak és az állami kőszénbányászat körében alkalmazott egyének családjaira, valamint a kincstári bányászat körében alkalmazott olyan egyének családjaira is, akik valamely bányászati vagy erdészeti társládának állandó vagy ideiglenes tagjai.

Budapesten, 1918. évi február hó 23-án.

Popovics Sándor *s. k.*

2352.

A m. kir. belügminiszter 1918. évi 6.769. számú körrendelete valamennyi törvényhatósághoz,

az anya- és csecsemővédőnői tanfolyamok szervezése tárgyában kiadott 186.591/1916. XII—*fő B. M. számú körrendelet hatályon kivül helyezéséről és az új szabályzat megküldéséről.*

Az anya- és csecsemővédelem országos szervezése és a védőnők munkakörének az általános gyermek- és embervédelemre történő kiterjesztése szükségessé tette, hogy a védőnői tanfolyamok az új feladatoknak megfelelően szerveztessenek meg.

Ez okból hatályon kivül helyezem a »Belügyi Közlöny« 1916. évi évfolyama 54-ik számának az 1439. lapján közzétett, 186.591.

1916. szám alatt kelt szabályzatot[1]) és az új szabályzat egy-egy példányát azzal a felhivással küldöm meg a törvényhatóság közönségének, hogy a már ismételten figyelmükbe ajánlott anya- és csecsemővédelem előmozditása érdekében a tanfolyamok vezetőit ebbeli működésükben is hathatósan támogatni sziveskedjék.

Budapesten, 1918. évi március hó 22-én.

Tóth János s. k.

Melléklet a 6.769/1918. XIV.— fő B. M. számú körrendelethez.

Az anya- és csecsemővédőnői tanfolyamok szabályzata.

1. §.

Az állam megbizásából teljesitett anya- és csecsemővédelem, valamint az általános gyermek- és embervédelem körében az Országos Stefánia Szövetség anya- és csecsemővédőnőül csak azt alkalmazhatja, aki az alábbiakban részletezett tanfolyamok valamelyikét eredménnyel végezte és erről bizonyitványt nyert.

2. §.

A tanfolyam kétféle:

a) hivatásos védőnők számára 3 hónapos; elvégzése megadja a képesitést a védőnőknek bárhol leendő alkalmazására;

b) a mellékfoglalkozású védőnők számára 6 hetes; elvégzése a kisebb helyeken leendő alkalmazásra ad képesitést.

3. §.

A belügyminiszter állapitja meg, hogy mikor, hol és milyen tanfolyamot kell tartani. Eziránt az Országos Stefánia Szövetség tesz hozzá javaslatot. A tanfolyamot szervező és vezető igazgatót ugyancsak a Szövetség előterjesztésére, a szakelőadókat pedig — akik közül egyiknek gyermekorvosnak kell lennie — a tanfolyam igazgatójának javaslatára a belügyminiszter nevezi ki.

[1]) Lásd a 5217. o.

Minden tanfolyamnak saját pecsétje van az ország címerével, a székhely megjelölésével és »anya- és csecsemővédőnői tanfolyam« körirattal.

4. §.

A tanfolyam igazgatója pályázatot hirdet a tanfolyamra való jelentkezésre.

Egy-egy tanfolyamra csak annyi jelentkezőt lehet fölvenni, amennyit a tanitás hathatóssága megenged.

5. §.

A tanfolyamra jelentkezők kérvényükkel a tanfolyam igazgatójához fordulnak. A kérvényhez a következőket kell mellékelni:

a) a betöltött 20-ik és a be nem töltött 45-ik életévnek igazolását. Kivételes körülmények esetén a belügyminiszter külön engedélyével 45 évnél idősebb nők is felvehetők, 20 éven aluliakra felmentésnek helye nincs;

b) hatósági erkölcsi bizonyitványt, valamely rokontermészetű szervezet tagja pedig e helyett az illető szervezet bizonyitványát:

c) iskolai bizonyitványt a 4. polgári iskola elvégzéséről vagy ezzel egyenlő értékű képzettségről. Azt a pályázót, aki ilyen képesitéssel nem bir, az igazgató felvételi vizsgának veti alá és a vizsga alapján dönt.

d) a jelentkezőnek maga fogalmazta és sajátkézzel irt életleirását, amelynek tartalmaznia kell a folyamodó családi állapotát, társadalmi helyzetét, tanulmányainak ismertetését, előbbi és mostani foglalkozását és hasonló személyi egyéb adatokat;

e) a védőnői tennivalókra való testi és lelki alkalmasságát igazoló hatósági orvosi bizonyitványt. Ebben külön fel kell tüntetni és a hatósági orvosnak külön-külön nyilatkoznia kell, hogy a pályázó nem szenved-e olyan betegségben (pl. tuberkulózis, bőrbetegség, epilepszia, hisztéria, idült nátha, lues stb.) vagy testi hibában (pl. nyomorékság, érzékszervek hiánya, kóros elhizottság, fokozott testi gyengeség stb.), amelyek a védőnői teendőket akadályoznák, vagy amelyek a védőnő gondozása alá kerülőket veszélyeztetnék vagy rájuk károsak lehetnének.

6. §.

A felvételnél a magasabb képzettségűeket előnyben kell részesiteni és különös figyelemmel lenni a pályázó modorára, egyéniségére, megjelenésére és általában a közönséggel való érintkezésben fontos egyéb tényezőkre.

A felvételt a tanfolyam igazgatója, a jelölt személyes jelentkezése és az előadók meghallgatása alapján, végérvényesen dönti el és erről a pályázót a tanfolyam megkezdése előtt kellő időben értesiti.

A tanfolyamra felvettek ingyenesen kapják kézhez ennek a szabályzatnak egy példányát és a hivatalos vezérfonalat.

7. §.

A tanfolyam hallgatása ingyenes, a hallgatók azonban magukat rendszerint saját költségükön tartják el. Ha a tanfolyammal kapcsolatosan a hallgatók befogadására és eltartására alkalmas intézmény van, a belügyminiszter a tanfolyam igazgatójának előterjesztésére megengedheti, hogy a hallgatók ingyenes elhelyezésben és ellátásban részesüljenek, — ha ilyen intézmény nincs, a belügyminiszter pénzbeli segélyt is adhat.

8. §.

A tanfolyam anyaga: a terhességről, szülésről és gyermekágyról, — az egészséges csecsemőről, — a beteg csecsemőről, — az anyákat, csecsemőket és gyermekeket érdeklő állami és társadalmi intézményekről, — a közsegélyezésről, — a hadiözvegyek, hadi rokkantak és hadiárvákról, — a tuberkulózisról, — a nemi betegségekről és az alkoholizmusról — a védőnői tiszt ellátására szükséges tudnivalók.

Ezt az anyagot részletesen tartalmazza a hivatalos vezérfonal, amelyet egész terjedelmében adnak elő az élethivatásos védőnök számára tartott 3 hónapos tanfolyamon. A mellékfoglalkozású védőnők számára tartott 6 hetes tanfolyamon a hivatalos vezérfonal röviditett tartalmát tanitják.

9. §.

A hallgatókat a tanfolyam alatt állandóan ellenőrizni kell. Az esetleg alkalmatlanoknak bizonyulókat a tanfolyam igazgatója időközben is eltávolithatja.

10. §.

A tanfolyam végeztével a vizsgáló bizottság vizsgát tart. A bizottság elnökét a belügyminiszter küldi ki. Tagjai: a Stefánia-Szövetség esetleges kiküldöttje, a tanfolyam igazgatója és az előadók.

11. §.

A vizsga napját a tanfolyam igazgatójának előterjesztésére a belügyminiszter tűzi ki. A vizsga előtt minden jelölt 2 írásbeli jelentést tartozik beadni, amelyet a gyakorlatában előfordult egy-egy esetről önállóan dolgozott ki.

A jelentéseket a tanfolyam vezetője birálja meg és birálatával terjeszti a vizsgáló bizottság elé.

12. §.

Olyan erkölcsi fogyatkozás, testi vagy szellemi alkalmatlanság esetén, amely a tanfolyam tartama alatt derült ki, a hallgatótól a vizsgára bocsátást meg lehet tagadni. Ennek megitélésénél különösen figyelembe kell venni, hogy a pályázó tud-e helyes szóbeli és irásbeli jelentést tenni a rábizott esetekről.

Abban a kérdésben, hogy valamelyik hallgatótól a vizsgára bocsátás megtagadtassék, a vizsgáló bizottság szótöbbséggel végérvényesen dönt.

13. §.

A vizsga elméleti és gyakorlati, és kiterjed a tanitott vezérfonal egész anyagára.

A gyakorlati vizsgán a jelöltnek be kell mutatnia jártasságát a csecsemő- és gyermekgondozásban is.

14. §.

A vizsgáló bizottság a vizsga eredményét szótöbbséggel állapitja meg, figyelembe véve nemcsak a vizsgán észlelteket, hanem a tanfolyam alatt nyert osztályzatokat is.

Az osztályzatok a következők:

1 = jeles;
2 = megfelelő
3 = elégtelen.

15. §.

Aki a vizsgán minden tárgyból elégtelen osztályzatot kapott, új tanfolyamra nem vehető fel. A vizsgáló bizottság azt, aki egyes tárgyakból elégtelen osztályzatot kapott, új tanfolyam hallgatására és a vizsgának részben vagy egészen leendő megismétlésére utasithatja. Ilyen esetben a tanfolyam igazgatójának javaslatára a belügyminiszter a tanfolyam megismétlését el is engedheti. A tanfolyam és a vizsga egyszernél többször nem ismételhető.

16. §.

A vizsga eredményes letétele után a hallgató részére a következő bizonyitványt állitják ki:

„Bizonyitvány."

A..... anya- és csecsemővédőnői tanfolyam vizsgáló bizottsága bizonyitja, hogy ..... aki ..... évi.....hó.....napján született és .....lakos, a $\frac{\text{hivatásos}}{\text{mellékfoglalkozású}}$ anya- és csecsemővédőnői tanfolyam hallgatása után a mai napon $\frac{\text{jeles}}{\text{megfelelő}}$ eredménnyel vizsgát tett.

Ennek alapján őt a $\frac{\text{hivatásos}}{\text{mellékfoglalkozású}}$ anya- és csecsemővédőnői tisztre képesitjük.

Kelet,.....

P. H.

....

a tanfolyam vezetője. a vizsgáló bizottság elnöke.

Az ekként kiállitott bizonyitványokról a tanfolyam igazgatója az Országos Stefánia Szövetségnek — a vizsgázott védőnők nyilvántartása végett — értesitést küld.

17. §.

Azt, aki egy vagy több tárgyból vagy mindegyikből elégtelen osztályzatot kapott, erről — vizsgabizonyitvány mellőzésével — a tanfolyam igazgatója értesiti. Ez értesitést az Országos Stefánia Szövetségnek nyilvántartás végett szintén megküldi.

18. §.

Magasabb képzettséggel biró egyént (orvostudori oklevél külföldi védőnői oklevél, stb.) a belügyminiszternek külön engedélye alapján tanfolyam hallgatása nélkül is vizsgára lehet bocsátani vagy részére a vizsga elengedésével védőnői bizonyitványt lehet kiállitani.

19. §.

Ez a szabályzat kihirdetésekor azonnal hatályba lép, és a 186.591/1916. számú szabályrendelet érvényen kivül marad.

Budapesten, 1918. évi március hó 22-én.

Tóth János s. k.

XVI. Közszolgálati alkalmazottak illetményei, továbbá hozzátartozóik és nyugdijasok ellátása.

2353.

A m. kir. igazságügyminiszter 1918. évi 7.444. I. M. számú rendelete,

a telekkönyvi átalakitásnál és a telekkönyvi betétszerkesztésnél alkalmazott, de a mozgósitás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonult díjnokoknak a katonai szolgálat megszünése után újból való alkalmazásáról.

A mozgósitás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonult állami díjnokoknak és napibéreseknek a katonai szolgálat megszünése után újból való alkalmazása tárgyában 1.135/1917. M. E. sz. alatt (1917. évi R. T. 165. o. és Ig. Közl. 26. évf. 157. o.) kiadott rendelet[1]) hatályát a pénzügyminiszter úrral egyetértve, az emlitett rendelet 9. pontja alapján kiterjesztem a telekkönyvi átalakitásnál és a telekkönyvi betétszerkesztésnél alkalmazott szakdíjnokokra és leiródíjnokokra is.

Budapesten, 1918. évi február hó 16-án.

A miniszter helyett:

Dr. Töry Gusztáv s. k.
államtitkár.

[1]) Lásd az 5262. o.

2354.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.301. M. E. számú rendelete,

az állami alkalmazottak által a hivatalos kiküldetések és átköltözködések alkalmával felszámítható illetményekről szóló szabályzatoknak részbeni módosításáról.

A m. kir. minisztérium, a háború által előidézett rendkivüli viszonyokra való tekintettel, szükségesnek tartja az állami alkalmazottak által a hivatalos kiküldetések és átköltözködések alkalmával felszámítható illetményekről szóló szabályzatoknak részbeni módosítását és kiegészítését, s ennélfogva a minisztertanácsnak 1918. évi március hó 27-én hozott határozata alapján a következőket rendeli

1. Mindazok az állami alkalmazottak, akik — a hivatalos kiküldetések és átköltözködések alkalmával járó illetményekről szóló szabályzat szerint — napidíjakat számíthatnak fel, a magyar szent korona országainak határain belül fekvő helyre történt hivatalos kiküldetéseik vagy átköltözködésük alkalmával minden olyan nap után, amely után egész napidíj jár — az alábbi korlátozással — az alább megállapított napidíjpótlékot is felszámíthatják és pedig:

a) tizenkettő (12) korona napidíjpótlékot azok az állami tisztviselők (a gyakornokokat is ideértve), akiknek a 6 K vagy annál magasabb összegű napidíjra van igényük;

b) nyolc (8) korona napidíjpótlékot az állami hatóságoknál, hivataloknál, intézeteknél és vállalatoknál alkalmazott kezelők és kezelőnők, ideértve a postánál, távirdánál és távbeszélőnél alkalmazott kezelőket és kezelőnőket is, valamint az állami hatóságoknál, hivataloknál, intézeteknél és vállalatoknál alkalmazott díjnokok;

c) hat (6) korona napidíjpótlékot az állami altisztek és szolgák.

Ezt a napidíjpótlékot olyan hivatalos kiküldetéseknél, amelyeknél az állami alkalmazott legfeljebb három nap után számithat fe napidíjat, csak annyiszor lehet felszámitani, ahány teljesen befejezett 24 óra esik a kiküldetés idejére. A három napot meghaladó kiküldetésekre ez a korlátozás nem vonatkozik.

A magyar szent korona országainak határain belül fekvő helyre történt olyan hivatalos kiküldetéseknél, valamint az állami alkalmazottnak rendes állomáshelyén kívül, de a magyar szent

korona országainak határain belül fekvő helyen történt olyan időleges alkalmazásánál (kirendelésénél), amelynek tartama az elindulás és a visszaérkezés napját is beleszámítva egy és ugyanazon a helyen tizennégy napot meghalad, az *a), b)* és *c)* pontokban meghatározott összegű napidíjpótlékot csak a kiküldetésnek (időleges alkalmazásnak, kirendelésnek) első tizennégy napjára lehet felszámítani, míg a kiküldetésnek (időleges alkalmazásnak, kirendelésnek) egy és ugyanazon a helyen töltött további tartamára csak az *a), b)* és *c)* pontokban meghatározott összegek felét tevő napidíjpótlékot lehet felszámítani. Ha az állami alkalmazott ilyen hivatalos kiküldetését (időleges alkalmazását, kirendelését) megszakítva állomáshelyére visszatér, az első tizennégy napra járó teljes összegű napidíjpótlék újabb felszámításának csak akkor van helye, ha az állomáshelyén töltött idő legalább tizennégy napra terjed.

A pénzügyőri biztosi kerületvezetők (főbiztosok, biztosok és biztoshelyettesek) a saját kerületük határán belül teljesített hivatalos utazásoknál minden olyan nap után, amely után napidíj jár, a napidíj összegére való tekintet nélkül hat (6) korona napidíjpótlékot számíthatnak fel.

2. Az Ausztriában, Bosznia-Hercegovinában vagy a csapataink által megszállott területen fekvő helyre történt olyan hivatalos kiküldetéseknél, amelyeknek tartama, az elindulás és a visszaérkezés napját is beleszámítva, tizennégy napot meg nem halad, az állami alkalmazottak, az érvényben álló szabályzatok szerint járó napidíjon felül, a magyar szent korona országainak határain kívül töltött minden nap után az 1. *a), b)* és *c)* pontok alatt meghatározott összegek kétszeresét tevő napidíjpótlékot számíthatnak fel.

A napidíjpótlék felszámíthatása szempontjából a magyar szent korona országainak határain kívül töltött napnak kell tekinteni azt a napot is, amelyen az alkalmazott a határt a kiutazásnál menetrend szerint éjjel 12 óra előtt, a visszautazásnál pedig menetrend szerint éjjeli 12 óra után lépi át.

Ezt a napidíjpótlékot olyan hivatalos kiküldetéseknél, amelyeknél az állami alkalmazott legfeljebb három nap után számíthat fel napidíjat, csak annyiszor lehet felszámítani, ahány teljesen befejezett 24 óra esik a kiküldetés idejére. A három napot meghaladó kiküldetésekre ez a korlátozás nem vonatkozik.

Olyan hivatalos kiküldetéseknél, amelyeknek tartama, az elindulás és a visszaérkezés napját is beleszámítva, egy és ugyanazon a helyen tizennégy napot meghalad, az első tizennégy napra a kétszeres, a kiküldetésnek egy és ugyanazon a helyen töltött további tartamára azonban csak az 1. *a), b)* és *c)* pontok alatt meghatározott összegű (egyszeres) napidíjpótlékot lehet felszámítani. Ha az állami alkalmazott, ilyen hivatalos kiküldetését megszakítva, a magyar szent korona országainak területére visszatér, az első tizennégy napra járó kétszeres napidíjpótlék újabb felszámításának csak akkor van helye, ha az az idő, amelyet nem tölt a magyar szent korona országainak határain kívül, legalább tizennégy napra terjed.

3. A magyar szent korona országainak határain kivül fekvő egyéb — a 2. pont alatt nem említett — helyre történt hivatalos kiküldetéseknél az állami alkalmazottak, az érvényben álló szabályzatok szerint járó napidíjon felül, azokban az esetekben, amelyekben a 2. pont szerint kétszeres napidíjpótlék számítható fel, az *a) b)* és *c)* pontok alatt meghatározott összegek két és félszeresét tevő napidíjpótlékot, azokban az esetekben pedig, amelyekben a 2. pont szerint csak az egyszeres napidíjpótlék számítható fel, az 1. *a), b)* és *c)* pontok alatt meghatározott összegek másfélszeresét tevő napidíjpótlékot számíthatnak fel.

4. Azok az állami alkalmazottak, akik a napidíjaknak vagy az utazási költségeknek esetenkint való felszámítása helyett átalányt (napidíjátalányt, utazási átalányt, munkaátalányt, stb.) élveznek, az 1., 2. és 3. pontok alatt említett napidíjpótlékot az ott meghatározott feltételek mellett szintén felszámíthatják, de csak azok után a napok után, amelyeket tényleg hivatalos kiküldetésben töltöttek, vagyis amelyek után különben, ha nem élveznének átalányt, napidijat számíthatnának fel.

5. A hivatalos kiküldetések és átköltözködések alkalmával járó illetményekről szóló szabályzatoknak az a határozmánya, amely szerint az állami alkalmazottnak hosszabb ideig tartó (két hónapot meghaladó) hivatalos kiküldetése esetén, vagy az állami alkalmazottnak rendes állomáshelyén kivül történt hosszabb tartamú dőleges alkalmazása (kirendelése) esetén a rendes napidíjak helyett csak azoknak 50—75%-áig terjedhető kiküldetési pótlék jár, egyelőre hatályon kívül helyeztetik, s a szóban lévő alkalmazottak

1918. évi április hó 1-jétől kezdve további intézkedésig az őket különben megillető napidíjakat számíthatják fel.

6. A hivatalos kiküldetések és átköltözködések alkalmával járó illetményekről szóló szabályzatoknak minden olyan határozmánya, amely szerint az állami tisztviselők a működési kerületük határán belül teljesitett hivatalos utazásoknál nem a saját, hanem csak a közvetlen alacsonyabb fizetési osztály szerint járó (mérsékelt) napidíjat számíthatják fel, 1918. évi április hó 1-jétől kezdve e rendelet hatályának tartamára hatályon kívül helyeztetik.

7. Az 1., 2. és 3. pontok alatt említett napidíjpótlékok egyáltalán nem számíthatók fel:

a) olyan állami alkalmazottak részéről, akik — a nélkül, hogy a mozgósítás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonultak volna — háborús szolgálati beosztásukból folyólag élveznek bármilyen összegű (fél, egész, másfélszeres vagy kétszeres) napidíjat, vagy valamely másféle külön javadalmazást, kivéve a háborús szolgálati beosztásukkal össze nem függő hivatalos kiküldetéseiket,

b) olyan állami alkalmazott részéről, aki hivatali székhelyének ellenséges megszállása vagy annak veszélye folytán számíthat fel az erre nézve érvényes szabályok szerint akár saját személyét illetőleg, akár családja után napidíjakat vagy utazási költségeket,

c) az állami alkalmazott állomáshelyének területén — akár a vámvonalon, illetőleg a község belterületén kívül, akár azon belül — történt kiküldetés esetében,

d) olyan más esetekben, amelyekben csak fél napidíjakat, vagy a napidíjaknak csak bizonyos hányadát lehet felszámítani.

8. Mindazok az állami alkalmazottak, akiknek — a hivatalos kiküldetések és átköltözködések alkalmával járó illetményekről szóló szabályzat szerint — a tengelyen megtett utakért fuvarpénz jár, mindazokban az esetekben, amelyekben ezt a fuvarpénzt felszámíthatják, azonfelül még fuvarpénzpótlékot is felszámíthatnak, és pedig az 1. *a)* pontban említettek kilométerenkint egy (1) korona, az egyéb állami alkalmazottak kilométerenkint ötven (50) fillér fuvarpénzpótlékot.

Ezt a fuvarpénzpótlékot a 7. *a)* és *b)* pontokban említett alkalmazottak egyáltalán nem, a 4. pontban említett alkalmazottak pedig csak az olyan utak után számíthatják fel, amelyeknél a fuvart tényleg igénybe vették.

9. Mindazok az állami alkalmazottak, akik — a hivatalos kiküldetések és átköltözködések alkalmával járó illetményekről szóló szabályzat szerint — a kiindulási helytől a vasuti vagy hajóállomásig vagy onnét vissza bérkocsidíjat számíthatnak fel, hivatalos kiküldetéseik vagy átköltözködésük alkalmával:

a) Budapest székesfővárosban — tekintet nélkül arra, hogy a kiindulási hely, vagy a vasuti vagy hajóállomás melyik kerületben fekszik — 12 K,

b) a magyar szent korona országainak területén fekvő bármely más városban vagy községben 6 K,

c) a magyar szent korona országainak határain kivül fekvő bármely városban vagy községben 12 K bérkocsidíjat számíthatnak fel.

E bérkocsidíj mellett sem a kocsi belsejében el nem helyezhető podgyászért fizetendő díjakat, sem a podgyásznak a bérkocsitól a vasúti vagy hajóállomásig, illetőleg a vasúti vagy hajóállomástól a bérkocsiig történt viteléért fizetendő vitelbért (hordárdíjat) külön felszámítani nem lehet.

A szóban levő bérkocsidíjakat nem számíthatják fel a 4. pontban említett alkalmazottak közül azok, akiknek átalánya úgy van megállapítva, hogy amellett utazási költségeket nem számíthatnak fel, továbbá a 7. *a)* és *b)* pontokban említett alkalmazottak.

10. A 9. pontban említett bérkocsidíjakat az ott említett állami alkalmazottak azokban az esetekben is felszámíthatják, amelyekben az utazásnak folytatása végett kénytelenek voltak ugyanabban a városban vagy községben egyik pályaudvarról a másikra, vagy a vasuti állomásról a hajóállomásra, vagy a hajóállomásról a vasuti állomásra menni.

11. Az az állami alkalmazott, aki a fentiek szerint napidíjpótlékot számíthat fel, — a 9. pontban említetten kívül — semmiféle bérkocsidíjat vagy bérkocsiátalányt, továbbá lakás, fűtés, világítás vagy kiszolgálás címén, vagy egyéb ellátási és kényelmi kiadást nem számíthat fel. Az ilyen kiadásoknak felszámítására, e rendelet hatályának tartama alatt, külön engedélyt adni nem lehet.

12. E rendelet hatályának tartama alatt az állami alkalmazottak egyes csoportjai részére, akár az egész országra, akár csak egyes vidékekre nézve, a hivatalos kiküldetéseik és átköltözködésük alkalmával felszámítható illetményeikhez, az e rendelettől eltérő

vagy azon túlmenő pótlékokat vagy feljavításokat engedélyezni nem lehet. Az eddig esetleg bármily cimen engedélyezett pótlékok és feljavítások 1918. évi április hó 1-jétől kezdve hatályukat vesztik.

Ez a rendelkezés nem terjed ki a kincstári vagy magántulajdont képező mérőműszerek és az azokhoz tartozó felszerelések szállítási költségei felszámításának szabályozására.

13. Az e rendelettel megállapított napidíjpótlékok, fuvarpénzpótlékok és bérkocsidíjak 1918. évi április hó 1-jétől kezdve számíthatók fel.

Azoknál a hivatalos utazásoknál, kiküldetéseknél és átköltözködéseknél tehát, amelyek még 1918. évi április hó 1-je előtt kezdődtek, de csak 1918. évi április hó 1-én vagy azután érnek véget, az e rendelettel megállapított napidíjpótlékok, fuvarpénzpótlékok és bérkocsidíjak az 1918. évi április hó 1-jétől kezdődő időre felszámíthatók.

Az e rendelettel megállapított napidíjpótlékok, fuvarpénzpótlékok és bérkocsidíjak mindaddig számíthatók fel, amíg ez a rendelet hatályon kívül nem helyeztetik.

E rendelet kiadásával a m. kir. minisztérium által 1916. évi március hó 23-án 981. M. E. szám alatt kiadott rendelet[1]) hatályát veszti.

Budapesten, 1918. évi március hó 29-én.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2355.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.250. M. E. számú rendelete,

az állami nyugdijasoknak és nyugbéreseknek, valamint az állami alkalmazottak özvegyeinek és szülőtlen árváinak ujabb háborús segélyben való részesitéséről.

Az 1917/18. költségvetési év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1917 IX. törvénycikk hatályának az 1918. évi április végéig való kiterjesztésére vonatkozó 1918 : III. törvénycikknek 3. §-a felhatalmazta a

[1]) Lásd a 3973. o.

kormányt, hogy az 1918. évre is engedélyezhessen rendeleti úton megállapitandó egyszeri segélyeket az olyan nyugdíjasok, nyugbéresek, özvegyek és szülőtlen árvák részére, akik részére a kormány az 1917 IX. törvénycikk 9. §-ában foglalt felhatalmazás alapján engedélyezett az 1917. évre egyszeri segélyeket.

E felhatalmazás alapján a m. kir. minisztérium a következőket rendeli:

1. Az 1918. évre szóló s a jelen rendelet 7. pontja szerint négy egyenlő részletben kifizetendő háborús segélyben részesülnek mindazok az 1885 XI. törvénycikk, illetőleg az ezt megelőzőleg érvényben volt nyugdijszabályok, vagy az 1912 : LXV. törvénycikk hatálya alá tartozott állami nyugdíjasok és nyugbéresek (tisztviselők, díjnokok, altisztek és szolgák), akik bezárólag 1917. évi december hó 31-éig helyeztettek nyugalomba, valamint az 1885 : XI. törvénycikk, illetőleg az ezt megelőzőleg érvényben volt nyugdíjszabályok vagy az 1912 : LXV. törvénycikk hatálya alá tartozott és bezárólag 1917. évi december hó 31-éig elhalt állami alkalmazottaknak (tisztviselőknek, díjnokoknak, altiszteknek és szolgáknak) özvegyei és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvái, ha az államtól állandó ellátást (nyugdíjat, nyugbért, özvegyi nyugdíjat, nevelési járulékot, kegydíjat, kegynevelési járulékot, életjáradékot) kapnak, és ha erre az ellátásra való igényük az 1918. év március havában még fennállott.

Az 1918. év folyamán bezárólag szeptember hó 30-áig nyugalomba helyezett állami alkalmazottak, valamint az 1918. év folyamán bezárólag szeptember hó 30-áig elhalt állami alkalmazottaknak (állami nyugdíjasoknak és nyugbéreseknek) özvegyei és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvái szintén részesülnek az 1918. évre háborús segélyben, ha az államtól állandó ellátást (nyugdíjat, nyugbért, özvegyi nyugdíjat, nevelési járulékot, kegydíjat, kegynevelési járulékot, életjáradékot) kapnak, és ha erre az ellátásra való igényük az 1918. év március havában még fennállott, illetőleg ha ez az igényük az 1918. év március – szeptember hónapjaiban nyilt meg. Ezek azonban a jelen rendelet 7. pontja szerint négy egyenlő részletben kifizetendő háborús segélynek csak az ellátásra való igény megnyiltát követő naptári évnegyedekben (évnegyedben) kifizetésre kerülő részleteit kapják meg.

Azok a nyugdíjazott tisztviselők, tanárok, tanitók, altisztek

és szolgák, valamint a tisztviselőknek, tanároknak, tanitóknak, altiszteknek és szolgáknak állandó ellátásban részesülő olyan özvegyei és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvái, akik ellátásukat a kormány kezelése alatt álló közalapok és közalapitványok terhére élvezik, s akik nem tartoznak az e rendelet 11. pontjában felsoroltak közé, az 1918. évre szóló háborús segély szempontjából egyenlő elbánás alá esnek az állami nyugdíjasokkal (nyugbéresekkel), özvegyekkel és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvákkal.

2. Az 1918. évre szóló háborús segélynek az összegei a következők:

a) az 1885 : XI. törvénycikk vagy az ezt megelőzőleg érvényben volt nyugdíjszabályok hatálya alá tartozott és bezárólag 1912. évi január hó 1-jéig nyugalomba helyezett, tehát lakbér-nyugdíjat nem élvező azoknál az állami tisztviselőknél, akiknek nyugdíja

		nem több mint évi	1.800 K	600 K,
évi 1.800	koronánál több, de	nem több mint évi	2.000 K	660 »
évi 2.000	koronánál több, de	nem több mint évi	2.200 K	720 »
évi 2.200	koronánál több, de	nem több mint évi	2.400 K	780 »
évi 2.400	koronánál több, de	nem több mint évi	2.600 K	840 »
évi 2.600	koronánál több, de	nem több mint évi	2.800 K	900 »
évi 2.800	koronánál több, de	nem több mint évi	3.000 K	960 »
évi 3.000	koronánál több, de	nem több mint évi	3.400 K	1.020 »
évi 3.400	koronánál több, de	nem több mint évi	3.800 K	1.080 »
évi 3.800	koronánál több, de	nem több mint évi	4.200 K	1.140 »
évi 4.200	koronánál több .			1.200 »

b) az 1912 : LXV. törvénycikk hatálya alá tartozott és 1912. évi január hó 1-je után nyugalomba helyezett, tehát lakbérnyugdíj élvezetében álló azoknál az állami tisztviselőknél, akiknek nyugdíja

nem több mint évi	1.400 K			360 K,
évi 1.400	koronánál több, de	nem több mint évi	2.000 K	420 »
évi 2.000	koronánál több, de	nem több mint évi	3.000 K	480 »
évi 3.000	koronánál több, de	nem több mint évi	4.000 K	540 »
évi 4.000	koronánál több, de	nem több mint évi	5.000 K	600 »
évi 5.000	koronánál több, de	nem több mint évi	6.000 K	660 »
évi 6.000	koronánál több, de	nem több mint évi	7.000 K	720 »
évi 7.000	koronánál több			780 »

c) az **1913.** évi január hó 1-je előtt nyugalomba helyezett állami díjnokoknál, tekintet nélkül az élvezett nyugdíj összegére, 360 K

d) az **1913.** évi január hó 1-je után nyugalomba helyezett állami díjnokoknál, tekintet nélkül az élvezett nyugdíj összegére, 300 K

e) az 1885 : XI. törvénycikk vagy az ezt megelőzőleg érvényben volt nyugdíjszabályok hatálya alá tartozott, rendszeresitett álláson alkalmazva volt és bezárólag **1912.** évi január hó 1-jéig nyugalomba helyezett, tehát lakbérnyugdíjat nem élvező azoknál az állami altiszteknél és szolgáknál, akiknek nyugdíja

nem több mint évi 600 K	.	300 K,
évi 600 koronánál több, de nem több mint évi 1.000 K		360 »
évi 1.000 koronánál több, de nem több mint évi 1.400 K		420 »
évi 1.400 koronánál több		480 »

f) az 1912 LXV. törvénycikk hatálya alá tartozott, **1912.** évi január hó 1-je után nyugalomba helyezett és lakbérnyugdíj élvezetében álló állami altiszteknél és szolgáknál, tekintet nélkül az élvezett nyugdíj összegére, 240 K;

g) a fenti *e)* és *f)* pontok alá nem tartozó és állami nyugdíj vagy nyugbér élvezetében álló állami altiszteknél, szolgáknál, napszámosoknál és munkásoknál, tekintet nélkül az élvezett nyugdíj vagy nyugbér összegére, 180 K;

h) az 1885 : XI. törvénycikk, vagy az ezt megelőzőleg érvényben volt nyugdíjszabályok hatálya alá tartozott és **1912.** évi január hó 1-je előtt elhalt állami tisztviselők olyan özvegyeinél, akiknek özvegyi nyugdíja az 1912 : LXV. törvénycikk 81. §-a alapján történt 20%-os felemeléssel együtt

nem több mint évi 800 K	.	480 K,
évi 800 koronánál több, de nem több mint évi 1.200 K		540 »
évi 1.200 koronánál több, de nem több mint évi 1.600 K		600 »
évi 1.600 koronánál több, de nem több mint évi 2.000 K		660 »
évi 2.000 koronánál több, de nem több mint évi 2.400 K		720 »
évi 2.400 koronánál több		780 »

i) az 1912 : LXV. törvénycikk hatálya alá tartozott és **1911.** évi december hó 31-e után elhalt állami tisztviselők olyan özvegyeinél, akiknek özvegyi nyugdíja

nem több mint évi 1.400 K 360 K
évi 1.400 koronánál több, de nem több mint évi 2.000 K 420 »
évi 2.000 koronánál több, de nem több mint évi 3.000 K 480 »
évi 3.000 koronánál több, de nem több mint évi 4.000 K 540 »
évi 4.000 koronánál több 600 »

k) az **1913.** évi január hó elseje előtt elhalt állami díjnokok özvegyeinél, tekintet nélkül az élvezett özvegyi nyugdíj összegére 360 K

l) az **1912.** évi december hó 31-e után elhalt állami díjnokok özvegyeinél, tekintet nélkül az élvezett özvegyi nyugdíj összegére 300 K

m) az 1885 : XI. törvénycikk vagy az ezt megelőzőleg érvényben volt nyugdíjszabályok hatálya alá tartozott és **1912.** évi január hó 1-je előtt elhalt állami altisztek és szolgák özvegyeinél, tekintet nélkül az élvezett özvegyi nyugdíj összegére 360 K

n) az 1912 : LXV. törvénycikk hatálya alá tartozott és **1911.** évi december hó 31-e után elhalt állami altisztek és szolgák özvegyeinél, tekintet nélkül az élvezett özvegyi nyugdíj összegére 240 K

o) állami altiszteknek, szolgáknak, napszámosoknak és munkásoknak állami nyugdíj vagy nyugbér élvezetében álló s a fenti *m)* és *n)* pontok alá nem tartozó özvegyeinél, tekintet nélkül az élvezett özvegyi nyugdíj vagy nyugbér összegére 120 K

p) az állami tisztviselők szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árváinál, tekintet nélkül az élvezett nevelési járulék összegére és az atya elhalálozásának időpontjára, egyenkint 240 K;

r) az állami díjnokok, altisztek és szolgák szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árváinál, tekintet nélkül az élvezett nevelési járulék összegére és az atya elhalálozásának időpontjára, egyenkint 120 K;

s) az állami napszámosoknak és munkásoknak állami ellátás (nevelési járulék, gyermeksegély) élvezetében álló szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árváinál, tekintet nélkül az élvezett ellátás összegére és az atya elhalálozásának időpontjára, egyenkint 80 K;

t) azoknál a volt állami alkalmazottaknál, valamint az állami alkalmazottak olyan özvegyeinél, akik kizárólag állami kegyelmi ellátást (kegydíjat) élveznek, s akiknek kegyelmi ellátása

nem több, mint évi 400 K 180 K,
évi 400 koronánál több, de nem több mint évi 800 K 240 »
évi 800 koronánál több 300 »;

u) az állami alkalmazottak olyan szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árváinál, akik kizárólag állami kegyelmi ellátást (kegydíjat, kegynevelési járulékot, életjáradékot) élveznek, tekintet nélkül az élvezett kegyelmi ellátás összegére és az atya elhalálozásának időpontjára, egyenkint 120 K.

Az *i)* és *l)* pontok alá tartozó özvegyek közül azok, akiknek férje a háborúban teljesitett tényleges katonai szolgálat folytán mint tiszt (tisztjelölt) vagy katonai tisztviselő (tisztviselőjelölt) halt meg, és akik katonai özvegyi nyugdíjat is kapnak, az *i)* és *l)* pontokban meghatározott összegű háborús segély helyett, az élvezett polgári özvegyi nyugdíj összegére való tekintet nélkül, 240 K háborús segélyben részesülnek.

Azok a tanárok és tanitók, akik az 1912 LXV. törvénycikk 88. §-ának második bekezdése értelmében lakbérnyugdíjat nem élveznek, abban az esetben is az *a)* pontban meghatározott összegű háborús segélyben részesülnek, ha 1912. évi január hó 1-je után helyeztettek nyugalomba.

A törvényszerű (szabályszerű) nyugdíjon vagy özvegyi nyugdíjon felül esetleg élvezett kegyelmi ellátás (kegydíj, kegyelmi nyugdíjpótlék) a fenti *a)*, *b)*, *e)*, *h)* és *i)* pontok szerint járó háborús segély összegének megállapitásánál teljesen számitáson kivül hagyandó, s az ilyen nyugdíjasoknak és özvegyeknek háborús segélye kizárólag az élvezett törvényszerű (szabályszerű) nyugdíj vagy özvegyi nyugdíj alapul vétele mellett állapitandó meg. Ez a korlátozó határozmány nem vonatkozik azokra az állami nyugdíjasokra, akiknek nyugdíja — valamely szolgálati időnek kegyelem útján történt beszámitása folytán — a törvény rendelkezéseinek megfelelően a különben járó összegnél magasabb összegben állapittatott meg.

Ugyancsak teljesen számitáson kivül hagyandó a törvényszerű nyugdíjon, özvegyi nyugdíjon vagy nevelési járulékon felül az 1907 : XIX. törvénycikk VII. fejezete alapján esetleg élvezett kártalanitás, továbbá a fenti *b)* pont szerint járó háborús segély összegének megállapitásánál a törvényszerű nyugdíjon felül élvezett lakbérnyugdíj, és a fenti *h)*, *i)* és *l)* pontok szerint járó há-

borús segély összegének megállapitásánál az özvegy által saját ellátásán (özvegyi nyugdíjon, özvegyi kegydíjon) felül esetleg élvezett nevelési (kegynevelési) járulék.

3. Az olyan nyugdíjas (nyugbéres), valamint az állandó özvegyi ellátást (özvegyi nyugdíjat, kegydíjat) élvező olyan özvegy, aki tényleges állami vagy egyéb közszolgálatot teljesit és e szolgálata után az 1917 XV. törvénycikk alapján háborús segélyben részesül, e rendelet alapján nem kaphat háborús segélyt mindaddig, amig az 1917 : XV. törvénycikk alapján részesül háborús segélyben. Ha azonban az 1917 : XV. törvénycikk alapján kapott háborús segélynek egy évi összege kisebb, mint amilyen összegű háborús segélyre az illetőnek a jelen rendelet alapján az 1918. évre a nyugdíja (nyugbére, özvegyi nyugdíja, kegydíja) után lenne igénye, a különbözetet kérelmére ki kell utalványozni.

Az olyan özvegy, aki özvegyi ellátásán felül saját alkalmaztatása után is élvez állandó ellátást (nyugdíjat, kegydíjat), csak a saját alkalmaztatása után kapott állandó ellátás alapján járó háborús segélyben részesithető. Ha azonban az ilyen módon megállapitott háborús segélynek az összege kisebb, mint amilyen összegű háborús segélyre az illető özvegynek a jelen rendelet alapján az özvegyi ellátása után lenne igénye, a különbözetet kérelmére ki kell utalványozni.

4. A háborús segélynek megállapithatása céljából az állami nyugdíjasok, nyugbéresek, özvegyek és árvák ellátásainak számfejtését teljesitő hivatalok (számvevőségek, állampénztárak, adóhivatalok, vámhivatalok, stb.) kötelesek mindazokról az állami nyugdíjasokról, nyugbéresekről, özvegyekről és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvákról, akik e rendelet alapján háborús segélyben részesithetők, és akiknek állandó állami ellátását az illető hivatal számfejti, a legközelebbi pénzügyigazgatóságtól beszerzendő nyomtatványok felhasználásával — utalványozó hatóságonkint (hivatalonkint) külön-külön — 2-2 példányban jegyzékeket készíteni, s ezeket a jegyzékeket, külön rendelet bevárása nélkül, a legrövidebb idő alatt az alábbi 5. pontban megjelölt utalványozási joggal felruházott hatósághoz (hivatalhoz) felterjeszteni.

Azokban az esetekben, amelyekben valamely állami nyugdíjasnak, nyugbéresnek, özvegynek vagy szülőtlen árvának polgári

ellátását a számviteli utasitás 82. §-ának rendelkezései alapján bizományos fizetés gyanánt utalványozták, az emlitett jegyzékeket közvetlenül ahhoz a hatósághoz (hivatalhoz) kell felterjeszteni, amelynek költségvetését (költségvetési fejezetet, címet, rovatot) az utalványozott ellátás terheli.

5. Az 1918. évre szóló háborús segélyeket hivatalból — minden külön kérés nélkül — az az utalványozási joggal felruházott hatóság (hivatal) állapitja meg és utalványozza ki, amely az illető nyugdíjasnak, nyugbéresnek, özvegynek vagy szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőnek tekintendő) árvának állandó állami ellátását a kifizetést teljesitő állampénztárnál (adóhivatalnál stb.) utalványozta.

E célból az illetékes utalványozási joggal felruházott hatóság (hivatal) a számfejtő hivatalok részéről beküldött jegyzékeket felülvizsgálja, azokat a szükséghez képest helyesbiti, a jegyzékek alapján a háborús segély összegét megállapitja és a segélyeket az illetékes állampénztárnál (adóhivatalnál stb.) jegyzékenkint egy összegben, a jegyzékben foglalt részletezésre való utalással kiutalványozza.

A számfejtést teljesitő hivatal által felterjesztett jegyzékek egyik példánya az utalványrendelet mellé csatolandó, másik példánya pedig az ügyirat mellett megőrzendő.

A fenti 4. pont második bekezdésében emlitett esetekben a háborús segélyeket az a hatóság (hivatal) állapitja meg, amelynek költségvetését az utalványozott ellátás terheli, a háborus segélyeket azonban az az utalványozási joggal felruházott hatóság (hivatal) utalványozza ki, amely az illető nyugdíjasnak, nyugbéresnek, özvegynek vagy szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőnek tekintendő) árvának állandó ellátását a kifizetést teljesitő állampénztárnál (adóhivatalnál stb.) utalványozta.

Azoknak a magyar állami nyugdíjasoknak, nyugbéreseknek, özvegyeknek és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árváknak háborús segélyét, akik állandó ellátásukat a magyar szent korona országainak határain kivül fekvő valamely pénztárnál veszik fel, hivatalból az a hatóság (hivatal) állapitja meg, amely annak idején állandó ellátásukat megállapitotta. Az igy megállapitott háborús segélyeknek kiutalványozása iránt az illetékes miniszter megkeresése alapján a pénzügyminiszter intézkedik.

6. A háborús segély megállapitásáról és kiutalványozásáról az érdekelt nyugdíjasokat, nyugbéreseket, özvegyeket és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvákat az állami ellátás számfejtését teljesitő hivatal rövid úton (szóval, hirdetmény útján) értesiti.

7. Az 1918. évre szóló háborús segély négy egyenlő részletben, és pedig az első részlet az utalványozás után azonnal, a második részlet 1918. év április havában, a harmadik részlet 1918. év julius havában, és a negyedik részlet 1918. év október havában fizetendő ki.

A háborús segélynek az 1918. év II. naptári évnegyedében (április hónapban), III. naptári év negyedében (julius hónapban) illetőleg IV. naptári évnegyedében (október hónapban) kifizetésre kerülő részletét nem szabad kifizetni az olyan nyugdíjas, nyugbéres, özvegy vagy szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőnek tekintendő) árva részére, akinek az illető naptári évnegyed első hónapjában (április, julius vagy október hónapban) már nincsen igénye állandó állami ellátásra.

8. A háborús segélynek kifizetésre kerülő részleteiről a nyugdíjasok, nyugbéresek, özvegyek és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvák külön nyugtákat tartoznak kiállitani, amely nyugták az 1916 : XXVII. törvénycikk 2. §-ának utolsó bekezdése szerint lerovandó bélyegilleték alá esnek.

Az utalványozott háborús segély egyes részletei kifizetésének megtörténtét az illető nyugdíjas, nyugbéres, özvegy vagy szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőnek tekintendő) árva fizetési (nyugdíj-) könyvecskéjébe — külön rovatba — be kell jegyezni.

9. Az e rendelet alapján kifizetett háborús segélyeket a nyugdíjak költségvetési fejezeténél (címénél) »Nyugdíjasok, özvegyek és szülőtlen árvák háborús segélye« címen, a rendes kezelés keretében nyitandó új rovaton, mint külön törvényes felhatalmazáson alapuló kiadást kell elszámolni, és pedig annak a költségvetési ágazatnak (tárcának) a keretében, amelyet terhel az illető nyugdijasnak, nyugbéresnek, özvegynek vagy szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőnek tekintendő) árvának állandó állami ellátása.

E célból a háborus segélyeket kifizető állampénztárak (adóhivatalok stb.) a háborús segély címén kifizetett összegeket ugyanabban a naplóban — de külön hasábban — számolják el, amely-

ben az illető nyugdíjasnak, nyugbéresnek, özvegynek vagy szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőnek tekintendő) árvának állandó állami ellátása is elszámoltatik.

A háborús segély címén kifizetett összegeknek könyvelését és szigorlását az a számvevőség teljesiti, amely az illető nyugdíjasnak, nyugbéresnek, özvegynek vagy szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árváknak állandó állami ellátását könyveli és szigorolja.

10. Az e rendelet alapján járó háborús segélyre való igényt nem lehet átruházni vagy elzálogositani, s a szóban lévő segélyt nem lehet sem magán, sem állami követelések vagy köztartozások fejében lefoglalni.

Az e rendelet alapján engedélyezett háborús segély minden állami, törvényhatósági vagy községi adó alól mentes, tehát jövedelmi adó alá nem esik.

11. Az 1918. évre szóló és a jelen rendelet 2. pontjában meghatározott összegeket meg nem haladható összegű háborús segélyben részesitendők az alább felsorolt egyének is, és pedig:

a) a vármegyei nyugdíjasok, valamint a vármegyei alkalmazottaknak özvegyei és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvái;

b) azok a községi közigazgatási és közkórházi nyugdíjasok, valamint a községi közigazgatási és közkórházi alkalmazottaknak olyan özvegyei és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvái, akik állandó ellátásukat (nyugdíjukat, özvegyi nyugdíjukat, nevelési járulékukat, kegydíjukat) valamely vármegyei törvényhatósági vagy községi nyugdíjalap (nyugdíjintézet, községi pénztár) terhére élvezik;

c) azok a nyugdíjasok, özvegyek és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvák, akik állandó ellátásukat (nyugdíjukat, özvegyi nyugdíjukat, nevelési járulékukat, kegydíjukat) a községi és körorvosok nyugdíjintézete terhére élvezik;

d) azok a nyugdíjasok, özvegyek és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvák, akik állandó ellátásukat (nyugdíjukat, özvegyi nyugdíjukat, özvegyi segélypénzüket, nevelési járulékukat, árvasegélypénzüket) az 1875 : XXXII. törvénycikkel alkotott országos tanitói nyugdíj- és gyámintézet, vagy az 1894 : XXVII. törvénycikkel alkotott országos tanári nyugdíjintézet terhére élvezik;

Minta az 1.250/1918. M. E. számu rendelet 4. pontjához.

Jegyzéke

azoknak az állami nyugdíjasoknak, nyugbéreseknek, özvegyeknek és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árváknak, akik részére az 1918. évi 1.250. M. E. számu rendelet alapján háborus segély utalványozandó, s akiknek állandó állami ellátása a----------
----------terhére, a---------- által, a ----------
állampénztárnál (adóhivatalnál, vámhivatalnál stb.) utalványoztatott.

Országos Széchényi Könyvtár

1	2	3	4	5		6		
Sorszám	Elő- és utónév (özvegyeknél születési név is)	Minőség (nyugdíjas, nyugbéres, özvegy vagy szülőtlen [szülőtlennel egyenlőnek tekintendő] árva)	A tényleges szolgálatban utoljára betöltött állás (özvegyeknél a férjnek, szülőtlen [szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő] árváknál az atyának állása)	Az élvezett állandó ellátásnak		Az ellátás első izben mely időponttól kezdve utalványoztatott		
				neme (nyugdíj, lakbérnyugdíj, nyugbér, özvegyi nyugdíj, nevelési járulék, kegydíj, kegynevelési járulék, eleségáradék, kártalanítás)	egy évi összege (korona)	év	hó	nap
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

OSZK Országos Széchényi Könyvtár

7		8	9				10	11
Az utalványrendeletnek a száma, amellyel az ellátás utoljára utalványoztatott		A jegyzéket kitöltő számfejtő hivatalnak (számvevőségnek, állampénztárnak, adóhivatalnak, vámhivatalnak stb.) esetleges megjegyzése	Az 1918. évre szóló háborús segély				A háborús segély összegének megállapítása oldalankint és a megállapítást eszközlő tisztviselőknek aláírása	A háborús segélyt megállapító hatóságnak (hivatalnak) esetleges megjegyzése
szám	évből		egész évi összege (korona)	az 1918. évi 1.250. M. E. számú rendeletnek melypontja alapján jár	egész évi összege vagy annak hány negyede jár	címén tényleg utalványozandó összeg (korona)		
							Az ..... sorszámok alatt felsoroltak részére a 9. hasáb szerint az 1918. évre összesen ..... (.....) korona háborús segély állapittatott meg 1918. évi ..... hó ..... n.	
Összesen . .								

Megjegyzések a Jegyzék kitöltésére nézve.

1. A Jegyzéknek 1—9. hasábjait — az alábbi 5. pontban emlitett esetek kivételével — az állandó állami ellátás számfejtését teljesitő hivatal (számvevőség, állampénztár, adóhivatal, vámhivatal stb.), 10. és 11. hasábjait pedig az állandó állami ellátás, illetőleg a háborús segély utalványozására hivatott hatóság (hivatal) tölti ki.

2. A jegyzékbe csak azok vehetők fel, akik az 1918. évi 1.250. M. E. számú rendelet 2. pontja értelmében háborús segélyben részesithetők. Tehát nem vehetők fel a rendelet 11. pontjában emlitettek, valamint a katonai és azok a nyugdíjasok, özvegyek és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvák, akik ellátásukat a horvát-szlavon autonóm költségvetés, az osztrák nyugdíjak, vagy a bosznia-hercegovinai országos pénzügyek terhére élvezik. Nem vehetők fel továbbá az atyátlan árvák sem.

3. Azoknál, akik a nyugdíjon, özvegyi nyugdíjon vagy nevelési járulékon felül lakbérnyugdíjat, kegydíjat, kegynevelési járulékot vagy az 1907 : XIX. törvénycikk VII. fejezetében megállapitott kártalanitást is élveznek, az 5. hasábban az állandó ellátásokat nemeik szerint külön-külön kell feltüntetni. Az özvegyek által a gyermekeik, mint atyátlan árvák után élvezett nevelési járulékot (kegynevelési járulékot, életjáradékot) nem kell feltüntetni.

4. Azoknál az özvegyeknél, akiknek nyugdíja az 1912 : LXV. törvénycikk 81. §-a alapján 20%-kal felemeltetett, az 5. hasábban ennek a felemelt özvegyi nyugdíjnak az összegét kell feltüntetni.

5. A 6. hasáb kitöltésére annak a megállapithatása céljából van szükség, hogy a nyugdíjasnak, nyugbéresnek, özvegynek vagy szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőnek tekintendő) árvának ellátása az új nyugdíjtörvény (1912 : LXV. törvénycikk) vagy a régi nyugdíjtörvény (1885 : XII. törvénycikk), illetőleg az ezt megelőzőleg érvényben volt nyugdíjszabályok alapján állapittatott-e meg. Amennyiben az állami ellátás számfejtését teljesitő hivatal a rendelkezésére álló adatok elégtelensége miatt a 6. hasábot nem tudja kitölteni, ezt a körülményt a 8. hasábban felemliti, s ebben az esetben a 6. és 9. hasábokat is az ellátás utalványozására hivatott hatóság (hivatal) tölti ki.

6. A 9. hasáb utolsó alhasábjába az az összeg jegyzendő be, amely az illető nyugdíjast, özvegyet vagy szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőnek tekintendő) árvát háborús segély címén összesen megilleti, vagyis a kiutalványozandó összeg.

7. A 9. hasáb utolsó alhasábját a háborús segély megállapitására hivatott hatóság (hivatal) az általa esetleg eszközölt helyesbitések után minden oldalon külön-külön leösszegezi, és a 10. hasábban foglalt záradékot, az illető oldal 9. hasábjának utolsó alhasábja szerint megállapitott összegnek betűkkel és számjegyekkel való feltüntetése mellett, kitölti. A záradékot a megállapitást eszközlő tisztviselők irják alá.

e) azok a nyugdíjasok, nyugbéresek, özvegyek és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvák, akik állandó ellátásukat (nyugdíjukat, nyugbérüket, özvegyi nyugdíjukat, özvegyi segélypénzüket, nevelési járulékukat, gyermeksegélyüket, nevelési pótlékukat) a m. kir. államvasutak nyugdíjintézetének vagy nyugbérpénztárának terhére élvezik;

f) azok az állami vasgyári és állami kőszénbányászati nyugdíjasok, valamint az állami vasgyári és az állami kőszénbányászati alkalmazottaknak olyan özvegyei és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvái, akiknek állandó ellátása (nyugdíja, özvegyi nyugdíja, özvegyi segélypénze, nevelési járuléka, gyermeksegélye) a m. kir. államvasutak nyugdíjintézetének alapszabályai alapján állapittatott meg;

g) azok a nyugbéresek, özvegyek és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvák, akik állandó ellátásukat (nyugbérüket, özvegyi nyugbérüket, nevelési járulékukat) az állami kezelés alatt álló bányászati vagy erdészeti társládák terhére élvezik;

h) azok a nyugdíjasok, özvegyek és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvák, akik állandó ellátásukat (nyugdíjukat, özvegyi nyugdíjukat, nevelési járulékukat) a vizmesteri nyugdíjalap terhére élvezik;

i) azok a városi közigazgatási és közkórházi nyugdíjasok, valamint a városi közigazgatási és közkórházi alkalmazottaknak olyan özvegyei és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvái, akik állandó ellátásukat (nyugdíjukat, özvegyi nyugdíjukat, nevelési járulékukat, kegydíjukat) a városi pénztár (nyugdíjalap, nyugdíjintézet) terhére élvezik;

k) az 1848/49-iki honvéd nyugdíjasok és az 1848/49-iki honvédeknek nyugdíjban részesülő özvegyei.

Az ebben a pontban felsorolt nyugdíjasok, nyugbéresek, özvegyek és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvák részére engedélyezhető háborús segélyeknek összegeit, valamint a segélyek engedélyezésének, kifizetésének és elszámolásának feltételeit és módozatait, az ebben a rendeletben foglaltaknak szem előtt tartásával, az érdekelt miniszterek a pénzügyminiszterrel egyetértőleg kiadandó rendeletekkel állapítják meg.

Budapesten, 1918. évi március hó 26-án.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
kir. miniszterelnök.

2356.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 33.200. számú körrendelete valamennyi vármegye alispánjához,

a helyettes községi, kör- és segédjegyzők háborús segélyéről.

Az 1915 XXII., 1916 XXV. és 1917 XV. t.-c. végrehajtása tárgyában a pénzügyminiszter úrral egyetértőleg kiadott 146.400. 1915. [1]), 158.100/1916. [2]) és 121.100/1917. [3]) B. M. számú körrendeletek értelmében csak az élethossziglan megválasztott községi, kör- és segédjegyzők részesülhetnek háborús segélyben.

Méltányolva a községi, kör- és segédjegyzői állásokon hosszabb idő óta működő helyetteseknek háborús segélyben részesitése iránt mind sűrűbben hozzám intézett kérelmet, — előterjesztésemre a minisztertanács kimondotta, hogy a szabályszerűen rendszeresitett, azonban véglegesen vagy ideiglenesen megüresedett községi, kör- vagy segédjegyzői állásokon legalább egy éven át megszakitás nélkül működő és törvényes minősitéssel biró helyettesek — 1918. évi január hó 1-től, illetőleg amennyiben a megszakitás nélküli működésnek egy éve 1918. évi január hó 1-je után telik le, az egy év leteltének napját követő hó 1-től kezdődőleg 1918. évi december hó végéig, havi részletekben folyósitandó ugyanoly összegű háborús segélyben részesithetők, mint az élethossziglan megválasztott községi, kör- és segédjegyzők.

A helyettes segédjegyzőkre vonatkozólag megjegyzem, hogy, — tekintettel arra, miszerint a segédjegyzők helyettesitésére rendszerint nincs szükség, — a háborús segély szempontjából helyettesnek csak azt a törvényes minősitéssel biró segédjegyzőt lehet tekinteni, aki az arra illetékes hatóság részéről helyettesként szabályszerűen kirendeltetett, s illetőleg megbizatott. Nem részesithető pl. ezért segélyben az az ideiglenes alkalmazott, aki a segédjegyzői állás teendőit csak munkaerő pótlás címén látja el, valamint az 1913 : LX. t.-c. 8. §-a alapján alkalmazott gyakornok vagy díjnok sem.

Erről Alispán urat azzal a felhivással értesitem, hogy amennyiben a vezetése alatt álló vármegye területén a minisztertanácsi

[1]) Lásd a 2756. o.
[2]) Lásd a 3950. o.
[3]) Lásd a 6671. o.

határozatban emlitett feltételeknek megfelelő helyettes községi, kör- vagy segédjegyzők működnek, ezek részére a háborús segélyt pótlólag állapitsa meg és utalványozza ki.

A helyettes községi, kör- és segédjegyző háborús segélyének megállapitása és utalványozása tekintetében a 121.100/1917. B. M. számú körrendeletben foglaltak az irányadók.

Alispán úr által a helyettes községi, kör- és segédjegyzők részére megállapitott és kiutalványozott összegeket, a 121.100/1917. B. M. számú körrendeletben meghatározott I. sz. minta szerint szerkesztendő és hozzám felterjesztendő kimutatás alapján fogom a jegyzői fizetési (fizetéskiegészitési) alap javára megtériteni. Megjegyzem, hogy a szóbanlevő kimutatás 5. rovatában a megszakitás nélküli helyettesi működésnek kezdőpontját kell feltüntetni.

Budapesten, 1918. évi március hó 15-én.

A miniszter helyett:

Dr. Palugyay *s. k.*
államtitkár.

2357.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 32.100. számú rendelete valamennyi vármegye főispánjához,

a községi, kör- és segédjegyzők egyszersmindenkorra szóló rendkivüli segélyéről.

A minisztertanács a jelenlegi nehéz megélhetési viszonyokra való tekintettel felhatalmazott, hogy azokat a községi, kör- és segédjegyzőket, akik a törvény szerint járó illetmények figyelembe vétele mellett számbavehető külön jövedelemmel nem birnak, akiknél tehát nyomasztó anyagi helyzetük és családi állapotuk ezt feltétlenül indokolttá teszi, egyszersmindenkorra szóló rendkivüli segélyben részesithessem.

A segély mérve a jegyzőkre nézve 500 koronában, a segédjegyzőkre nézve pedig 320 koronában állapittatott meg.

E felhatalmazás alapján a következőképen rendelkezem:

I.

A segédjegyzőkre nézve, akiknek köztudomás szerint mellékjövedelmük általában nincsen, akiknél tehát, ha feleségük vagy

gyermekük van, a reászorultság elsősorban fennáll, a rendelkezésemre álló adatok alapján módomban volt a segélyezendők körét megállapitani.

Ehhez képest hajlandó vagyok segélyben részesiteni minden élethossziglan megválasztott segédjegyzőt, akinek felesége vagy gyermeke van, — tekintet nélkül arra, hogy az illető a hadiállapot következtében katonai szolgálatra bevonult-e vagy sem, és tekintet nélkül arra, hogy a állásától fel van-e függesztve vagy sem.

A segédjegyzők közül tehát csupán a nőtlenek, továbbá a helyettes segédjegyzők nem jöhetnek segélyezés szempontjából figyelembe.

A végből, hogy a segédjegyzők segélyezésére szükséges állami javadalmazást kiutalhassam, felkérem, hogy e rendeletemre teendő felterjesztése során jelentse be hozzám a főispán ur az alispán meghallgatásával azoknak az élethossziglan megválasztott segédjegyzőknek a nevét, akiknek feleségük, vagy a családi pótlék szempontjából figyelembe vehető gyermekük van.

II.

Megfelelő adatok hiányában nem állott módomban megállapitani, hogy a vármegye területén működő községi és körjegyzők közül kiket kellene segélyben részesiteni, miért is a reászorultság kérdésének tisztázása végett főispán ur közreműködését kivánom igénybe venni.

Felkérem ezért, hogy az alispán meghallgatásával a körrendelethez mellékelt minta szerint készitendő kimutatásba foglalja össze azokra a jegyzőkre és körjegyzőkre vonatkozó adatokat, akik a segélyezésre feltétlenül rászorulnak.

Hangsúlyoznom kell, hogy az állam jelenlegi pénzügyi helyzete és az államkincstárral szemben minden oldalról támasztott igények nem engedik meg azt, hogy a segélyezés általános jellegű legyen, s igy a rendelkezésemre álló összeg korlátolt voltánál fogva csak nagyon kivételes esetekben, illetőleg csakis olyanok részére áll módomban segélyt engedélyezni, akik arra nagyon reá vannak szorulva. Ha tehát a kimutatásba olyanok is felvétetnének, akik segélyezésre nincsenek feltétlenül reá szorulva, ez nemcsak a kitűzött célt hiusitaná meg, hanem a mostohább anyagi helyzetben levő jegyzők nyilvánvaló sérelmével járna.

Köztudomású, hogy egyes vármegyék jegyzői a többieknél feltétlenül jobb anyagi helyzetben vannak. A segélyek kiutalásánál nem lehetek tehát tekintettel az egy-egy vármegyében levő jegyzők számára vagy egymásközötti viszonylag kedvezőtlen anyagi helyzetére, hanem e részben az általános szempontokat kellend figyelembe vennem. Ezt a körülményt Méltóságodnak javaslata megtételénél különös gonddal kell mérlegelnie. Minthogy pedig a valamennyi vármegyéből beérkező adatok alapján fognak a segélyezésre leginkább reá szorultak megállapittatni, a kimutatásba felvétel nem biztositja feltétlenül a segély megállapitását.

A kimutatás összeállitásánál általánosságban még a következők az irányadók:

1. A kimutatásba csakis élethossziglan megválasztott s a segélyre ráutalt oly jegyzőt vagy körjegyzőt lehet felvenni, aki nős és legalább egy gyermek eltartásáról gondoskodik. Nem lehet tehát a kimutatásba felvenni azt a jegyzőt vagy körjegyzőt, aki állására élethossziglan meg van ugyan választva, de nőtlen, vagy ha nős is, de gyermeke nincsen.

A helyettes jegyzők és körjegyzők ezen segélyezés szempontjából egyáltalán nem jöhetnek figyelembe.

2. Az a körülmény hogy valamelyik jegyző vagy körjegyző a hadiállapot következtében katonai szolgálatra bevonult, avagy esetleg állásától fel van függesztve, a segélyezésre gátló akadályul nem szolgál.

3. Segélyezés szempontjából általánosságban nem jöhet szóba az olyan jegyző vagy körjegyző, akinek saját, vagy házastársa vagyonából számottevő jövedelme van, továbbá akinek a javadalmazásához tartozó földhaszonélvezet és terményjárandóságok együttes pénzbeli egyenértéke az 1913 : LX. t.-c. alapján végrehajtott fizetésrendezés alkalmával legalább 200 koronában vagy ennél nagyobb összeggel vétetett számitásba (pl. azt a jegyzőt, akinek földhaszonélvezete 180 koronával és terményjárandósága 50 koronával, tehát együtt 230 koronával vétetett számitásba, a kimutatásba felvenni általában nem lehet).

Köztudomású tény ugyanis, hogy a földhaszonélvezetnek és terményjárandóságoknak pénzbeli egyenértéke jelenleg többszörösét teszi ki annak az összegnek, amellyel azok a fizetésrendezés során számitásba vétettek. A természetbeni járandóságokat

élvező jegyzők és körjegyzők tehát lényegesen kedvezőbb helyzetben vannak azokkal a kartársaikkal szemben, akik javadalmazásukat kizárólag készpénzben kapják.

4. A kimutatás 7-ik rovatában, a segélyezésre javaslatba hozott jegyző vagy körjegyző által különböző címeken élvezett jövedelmek együttes évi összegét kell bejegyezni.

Jövedelem alatt kell érteni: a községi készpénzfizetést, a földhaszonélvezet és terményjárandóságok pénzbeli egyenértékét, a fizetéskiegészitést, a kor- vagy személyi pótlékot, a községtől vagy az államtól kapott háborús segélyt, a családi pótlékot, a községtől kapott működési vagy drágasági pótlékot, a magánmunkálatokból vagy más törvényszerű forrásból eredő megközelitő jövedelmet.

Az összjövedelem évi összegének kiszámitásánál a földhaszonélvezet és terményjárandóságok pénzbeli egyenértékét, nem a jegyzői fizetésrendezés során megállapitott összegekkel, hanem a jelenlegi hozzávetőleges becsértékkel, s illetőleg jövedelemmel kell számitásba venni.

5. A javaslatba hozott jegyzőket és körjegyzőket a reászorultság sorrendjében kell a kimutatásba felvenni, s a kimutatás felterjesztése alkalmával a kisérő jelentésben minden egyes alkalmazottra nézve jelölje meg azokat a különös figyelemre méltó okokat, amelyek alapján az illetők segélyben részesitendők lennének.

6. A kimutatást Méltóságod aláirásával ellátva legkésőbb 1918. évi április hó 10-ig kell mulhatlanul hozzám felterjeszteni.

A beérkező kimutatások adatainak összehasonlitása és egybevetése alapján fogom megállapitani azt, hogy kiknek részére lehet segélyt engedélyezni, miért is a segélyezési akció igazságos és méltányos foganatositása érdekében elvárom, hogy Méltóságod beható és lelkiismeretes mérlegelés alapján csakis olyanokat fog segélyezésre javaslatba hozni, akik erre valóban reá vannak szorulva.

Budapesten, 1918. évi március hó 15-én.

A miniszter helyett:

Dr. Palugyay *s. k.*
államtitkár.

Minta a 32.100/1918. B. M. számú rendelethez.

Kimutatás

azokról a községi jegyzőkről és körjegyzőkről, akik egyszersmindenkorra szóló rendkivüli segélyben részesitendők.

1	2	3	4	5			6	7	8
Sorszám	A nagyközség vagy körjegyzőség neve	A jegyző vagy körjegyző neve	Állása (jegyző, körjegyző)	Az állásra élethosszig-lan történt megválasztás időpontja			A jegyző vagy körjegyző gyermekeinek száma	Évi összes jövedelme	Jegyzet
				év	hó	nap		korona	

2358.

A m. kir. belügyminiszter 1917. évi 144.100. számú körrendelete valamennyi vármegyei törvényhatóság első tisztviselőjéhez,

a községi és körorvosok újabb háborús segélyéről.

Azoknak a községi és körorvosoknak, akik 1917. évi november hó 1-jén a tényleges szolgálat kötelékébe tartoznak, vagy 1917. évi november hó 1-je után lépnek tényleges alkalmazásba, és illetményeiknek egészen vagy részben tényleg élvezetében vannak, az 1917 XV. törvénycikk 2. §-a alapján újabb háborús segélyt engedélyezek.

A községi és körorvosoknak az újabb háborús segélyre való igényét az igényjogosultak minden külön kérelme nélkül az alispán állapítja meg és a segélyt az alispán utalványozza.

A végből, hogy a szóban lévő segélyek fedezésére szükséges állami javadalmazást az orvosi alap rendelkezésére bocsáthassam, felhivom, hogy a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség (számvevőségi kirendeltség) igénybevételével az ide mellékelt minta szerint kimutatást szerkesztessen és azt az alábbi 8. pontban említett utalványozás megtörténte után, a saját, valamint a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség (számvevőségi kirendeltség) főnökének aláirásával ellátott két példányban legkésőbb 1917. évi december hó 31-ig hozzám terjessze fel.

Ennek a kimutatásnak az alapján fogom — a megállapitott szükség mérvéig — az állami javadalmazás összegét a beszerzési előlegek fedezésére *esetleg* kiutalványozott előlegösszegek levonásával a vármegye székhelyén levő adóhivatalnál (állampénztárnál) 1917. évi november hó 1-től számitott 14 egyenlő előzetes havi részletben az orvosi alap javára kiutalni.

1. A kimutatásban a külön községi orvossal biró községeket és az orvosi köröket járásonkint csoportositva, betűrendekben kell feltüntetni.

2. A kimutatásba csakis a tényleges szolgálat kötelékébe tartozó azokat a községi (kör-) orvosokat kell felvenni, akik állásukat törvényszerű választás útján nyerték el, tekintet nélkül arra hogy a mozgósitás folytán katonai szolgálatra bevonultak-e

vagy sem, és tekintet nélkül arra, hogy állásuktól fel vannak-e függesztve vagy sem.

3. Az ideiglenesen alkalmazott községi (kör-) orvoshelyetteseknek ebben a minőségükben háborús segélyre igényük nincsen. Ezeket tehát nem kell felvenni a kimutatásba.

Ellenben igényük van a háborús segélyre az 1908 : XXXVIII. t.-c. 24. §-ának utolsó bekezdése alapján egy év tartamára kinevezett községi (kör-) orvoshelyettesek közül azoknak, akik nem töltenek be más végleges minőségű és a háborús segélyre igényt adó javadalmazással egybekötött közhivatali állást. Az ilyen helyetteseket a kimutatásba fel kell venni.

4. Az a községi vagy körorvos, akinek fizetéstermészetével biró illetményei bármely okból (pl. mert illetmény nélkül szabadságolva van, vagy mert polgári illetmények nélkül tényleges katonai szolgálatot teljesit stb.) teljesen be vannak szüntetve, háborús segélyre igényt nem tarthat; az ily orvost tehát a kimutatásba nem kell felvenni.

5. Azok a községi (kör-) orvosok, akik — a nélkül, hogy a mozgósítás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonultak volna — háborús szolgálati beosztásukból folyólag olyan állandó külön javadalmazást (készültségi pótdíjat, tiszteletdíjat, napidíjat stb.) élveznek, amely őket egyébként s nevezetesen a hivatalos kiküldetések alkalmával szabályszerint meg nem illetné, 1917. évi november hó 1-jétől kezdve a háborús segélynek a felét kapják. Ha azonban az ilyen községi (kör-) orvos már 1915 : XXII., illetőleg az 1916 : XXV. t.-c. alapján is részesült háborús segélyben, 1917. évi november hó 1-jétől kezdve az 1917 XV. t.-c. szerint járó háborús segélyt is teljes összegben kapja.

Az előző bekezdésben emlitett községi (kör-) orvos részére, amennyiben eddig az 1915 : XXII., illetőleg 1916 : XXV. t.-c. alapján háborús segélyben nem részesült, az 1917. évi november hó 1-jét megelőző időre nem lehet háborús segélyt utólag megállapitani.

Ha valamely községi (kör-) orvos, aki 1917. évi november hó 1-jétől kezdve az 1917 : XV. t.-c. alapján járó háborús segélyt teljes összegben kapja, 1917. évi november hó 1-je után nyer az e pont első bekezdésének határozmányai alá eső háborús szolgálati beosztást, az ezt a beosztást követő hó 1-jétől (illetőleg, ha

ez valamely hó 1-jével történt, úgy ennek a hónak az 1-jétől) kezdve az őt megillető háborús segélynek csak a felét kapja.

Ha viszont valamely községi (kör-) orvosnak, aki háborús szolgálati beosztásából folyólag az e pont második bekezdése értelmében az őt különben megillető háborús segélynek csak a felét kapja, ez a háborús szolgálati beosztása 1917 évi november hó 1-je után megszűnik, a beosztás megszünését követő hó 1-jétől (illetőleg, ha ez valamely hó 1-jével történt, úgy ennek a hónak az 1-jétől) kezdve igényt tarthat a háborús segélynek teljes összegére.

6. Az újabb háborús segély *évi* összegét a községi (kör-) orvosok részére 1.200 K-ban állapitom meg.

Ez a háborús segély 1918. évi december hó végéig jár.

Az a községi (kör-) orvos tehát, aki 1917. évi november hó 1-jétől 1918. évi december hó végéig terjedő idő alatt alkalmazásban van, ez alatt az idő alatt a háborús segély egy évi összegének tizennégy tizenketted részére tarthat igényt.

7. Az a körülmény, hogy a községi (kör-) orvos illetményei a katonai szolgálatra történt bevonulás következtében, vagy bármely más okból leszállittattak, a háborús segélyösszeg leszállitására alapul nem szolgálhat.

8. A fentiek szerint szerkesztett kimutatást a vármegye közgyülésén tárgyalni nem kell, hanem azt alispán úr az ebben a rendeletben foglalt feltételek szem előtt tartásával pontosan vizsgálja át és ehhez képest a segélyeket az orvosi alapból az 1917: XV. törvénycikk alapján járó háborús segély címén azonnal utalványozza ki.

9. A szóban levő segélyeket 1917. évi november hó 1-től számitva 14 egyenlő előzetes havi részletben kell az igényjogosult részére kiutalni. Az utalványozásról, illetőleg a segély megállapitásáról a községi (kör-) orvost külön értesiteni nem kell, hanem arról a fizetési könyvébe való bejegyzés vagy nyugtájának számfejtése útján nyer tudomást.

Azt a községi (kör-) orvost, akinek részére alispán úr bármely oknál fogva segélyt nem állapitott meg, a kihagyásról véghatározattal kell értesiteni. Ez ellen a véghatározat ellen a kézbesitéstől számitott 15 napon belül a belügyminiszterhez fellebbezésnek van helye.

A belügyminiszter határozata ellen az 1917 : XV. t.-c. 13. §-ának utolsóelőtti bekezdése értelmében további jogorvoslatnak helye nincs.

10. Alispán úr az előlemlitett kimutatás felterjesztése után is megállapithatja az 1917 : XV. t.-c. szerinti háborus segélyt:

a) ama községi (kör-) orvosok részére, akik az 1917. évi november hó 1-je után választatnak meg, és azok részére, akik a jelen rendelet 3. pontjának 2. bekezdésében foglaltak értelmében nyernek helyettesi megbizatást. Ezeknek a háborús segélyt ugyanattól az időponttól kezdve kell folyósitani, amelytől kezdve igényük van illetményekre. Amennyiben ez az időpont nem valamely hónapnak az elseje, a háborús segélynek első részletét csak arra az időre (félhónapra) kiszámitva lehet kifizetni, amelytől kezdve az illetmények utalványoztattak.

b) Ama községi (kör-) orvosok részére, akiknek háborús segély a jelen rendelet 4. pontja értelmében azért nem volt megállapitható, mert az illetők bármely okból (pl. mert illetmények élvezete nélkül szabadságolva voltak stb.) illetményt nem élveztek, de akik 1917 évi november hó 1-je után a jelzett ok megszünése folytán *ujból illetményeik élvezetébe jutottak.* Az ilyen községi (kör-) orvosok is a háborús segélyre attól az időponttól kezdve tarthatnak igényt, amelytől kezdve illetményeik élvezetébe jutottak.

Az a községi (kör-) orvos, akinek háborús segélyre a fentiek szerint csak 1917. évi november hó 1-jét követő valamely időponttól kezdve van igénye, a háborús segélynek csak ettől az időponttól 1918. évi december hó végéig terjedő időre eső részletére tarthat igényt. Akinek tehát az ujabb háborús segély pl. 1918. évi március hó 1-jétől kezdve jár, az a háborús segély egy évi összegének tiz tizenketted részére tarthat igényt.

Az ekként pótlólag utalványozott segélyekről is — esetről-esetre — az ide mellékelt minta szerinti kimutatást kell szerkeszteni és azt a szükséges állami javadalmazásnak az orvosi alap javára leendő kiutalása végett hozzám 2 példányban fel kell terjeszteni.

11. Ha valamely községi (kör-) orvosi állásra 1917. évi november hó 1-je után oly orvos választatik meg, illetőleg alispán úr által az 1908 XXXVIII. t.-c. 24. §-ának utolsó bekezdése alapján egy év tartamára állandó helyettesül oly orvos neveztetik ki, aki korábban olyan más közszolgálati alkalmazásban volt, amely

alkalmazás az 1917 XV. t.-c. értelmében szintén háborús segélyre igényt adó alkalmazások közé tartozik, ez esetben az illető részére a háborús segélynek egy évi összegét ujból kell megállapitani, vagyis az uj alkalmazásnak megfelelő összegre fel kell emelni, illetőleg le kell szállitani.

A háborús segély egy évi összegének a fentiek szerinti felemelését, illetőleg leszállitását mindig attól az időponttól kezdve kell eszközölni, amelytől kezdve a községi (kör-) orvosnak igénye van az uj alkalmazásával egybekötött illetményekre.

Amennyiben tehát az uj alkalmazással egybekötött illetmények visszahatólag is utalványoztatnak, a háborús segélynek egy évi összegét is visszahatólag (de legfeljebb 1917. évi november hó 1-jétől kezdve) kell felemelni, illetőleg leszállitani.

Az ilyen községi (kör-) orvosról is esetről-esetre felterjesztendő a kimutatás 2 példányban.

12. A háborús segély minden állami, törvényhatósági vagy községi adó alól mentes, és kifizetése szabályszerű bélyeges nyugtára történik.

13. A háborús segély a fizetéssel és lakáspénzzel együtt, vagy külön nyugtán is felvehető, de ha a nyugtázás egy közös nyugtán történik, a segélynek összege a nyugta szövegében kifejezetten kitüntetendő.

Akár külön történik a háborús segélynek nyugtázása, akár a többi illetménnyel együttesen, a számfejtés és a kifizetés a többi illetmény számfejtésével és kifizetésével egyidőben történik.

14. A háborús segélyre való igényt az 1917 XV. t.-c. 13. §-ának határozmányai értelmében nem lehet átruházni vagy elzálogositani, s a szóban levő segélyt sem magán, vagy állami követelések vagy köztartozások fejében lefoglalni nem lehet.

15. Az utalványozott segélyt az igényjogosult községi (kör-) orvos számlakönyvi lapján külön hasábban kell előirni, s a segély kiutalványozását és annak összegét a fizetési könyvecskébe be kell jegyezni (jelen rendelet 9. pontja), a számfejtett és kifizetett részleteket pedig az ugyanazon havi többi illetményekkel együtt egy összegben fel kell tüntetni.

16. A községi (kör-) orvos részére 1917. évi november hó 1-jétől, avagy a jelen rendelet 10. pontja szerint meghatározott idő-

Minta a 144.100/1917. B. M. sz. körrendelethez.

Kimutatás

a községi- és körorvosok részére az 1917 : XV. t.-c. alapján járó újabb háborús segélyről.

Sorszám	A községi vagy körorvosi kör neve	A községi vagy körorvos neve	Állás	Az állásra történt megválasztás időpontja (év, hó, nap)	A megállapított újabb háborús segélynek						Jegyzet
					egy évi összege		egy havi összege		tizennégy hónapra eső összege		
					K	f	K	f	K	f	

2358. 144.100/1918. B. M. sz.

ponttól kezdve megállapitott háborús segélynek még fel nem vett részletei megszüntetendők:

a) ha a községi (kör-) orvos a tényleges szolgálat kötelékéből megválik;

b) ha illetményei valamely okból beszüntettettek.

A háborús segélyt az *a)* és *b)* pontban emlitett esetben annak a hónapnak végével kell beszüntetni, amely hó végével az illetmények beszüntettettek.

17. Ha azonban a háborús segély élvezetében álló községi (kör-) orvosnak illetményei később abból az okból szüntettettnek meg teljesen, mert az illető ideiglenes szolgálattételre más számadási ághoz kirendeltetett, vagy mert illetményei (az illető szolgálati beosztása stb.) folytán a cs. és kir. hadügyi tárca terhére vétettek át a nélkül, hogy egyúttal a jelen rendelet 5. pontjában megjelölt természettel biró állandó külön javadalmazás élvezetébe lépett volna, úgy a megállapitott háborús segély folytatólagos részletei a községi (kör-) orvost továbbra is megilletik, ezért ezek a folytatólagos részletek változatlan havi összegükkel kifizetendők azon számadási ág költségvetése terhére, amelynél a kirendelt községi (kör-) orvos alkalmazást nyert.

18. Az újabbi háborús segély azon részleteire, amelyek a községi (kör-) orvosnak azért nem fizettetnek ki, mert az azokra való igényjogosultságát a jelen rendelet határozmányai értelmében bármely okból elvesztette, sem a községi (kör-) orvos, sem jogutódai igényt nem tarthatnak.

19. Azoknál a községi (kör-) orvosoknál, akik a m. kir. minisztérium által a közszolgálati alkalmazottak részére az 1916: XXV. t.-c.-kel engedélyezett egyszeri háborús segélyek havi részleteinek ideiglenesen további kifizetése tárgyában az 1917. évi október hó 18-án kiadott, s a Belügyi Közlöny 1917. évi folyamának 48. számában 125.405. B. M. szám alatt[1]) közzétett 3.933. M. E. számú rendeletnek[2]) határozmányai alá esnek, a jelen rendelet alapján járó háborús segélynek az 1917. év november és december hónapjaira eső részletei csak a rendes illetményeknek 1918. évi január havi részletével egyidejűleg fizethetők ki, és a kifizetés alkalmával megfelelő leszámolást kell eszközölni olyképen, hogy

[1]) Lásd a 6646. o.

[2]) Lásd a 6617. o.

egyrészt újabb háborús segélyrészlet fejében csak az 1917. év november és december hónapjaira az 1917. évi 3.933. M. E. sz. rendelet alapján már kifizetett és a most kifizetésre kerülő összeg közötti különbözet fizettessék ki, másrészt, hogy a fizetés természetével biró illetmények 1918. évi január havi részletének kifizetése alkalmával levonassék az a többlet, amely a községi (kör-) orvos részére engedélyezett beszerzési előlegnek az 1917. év november és december hónapjaira eső részlete és az 1917. évi 3.933. M. E. számú rendelet alapján az 1917. év november és december hónapjaiban tényleg levont összeg között mutatkozik.

20. A tényleg kifizetett háborús segélyekről Alispán úr 1919. évi január hó végéig kimutatást terjesszen fel és egyidejűleg intézkedjék az iránt, hogy az orvosi alapba a segélyek fedezésére beutalt állami javadalmazás fel nem használt része a belügyi tárca javára visszafizettessék.

21. Úgy a kifizetett háborús segélyt, mint az annak fedezésére nyert állami javadalmazást az orvosi alap zárszámadásában, mint külön kiadást, illetőleg bevételi tételt kell feltüntetni.

Budapesten, 1917. évi december hó 30-án.

A miniszter helyett:

Samassa s. k.
államtitkár.

2359.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 44.300. számú körrendelete valamennyi vármegyei törvényhatósághoz,

a vármegyei nyugdíjasoknak, valamint a vármegyei alkalmazottak özvegyeinek és szülőtlen árváinak ujabb háborús segélyben való részesitéséről.

Az 1917/18. költségvetési év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1917 : IX. törvénycikk hatályának az 1918. évi április végéig való kiterjesztésére vonatkozó 1918 : III. törvénycikknek 3. §-a felhatalmazta a kormányt többek között arra, hogy az 1918. évre is engedélyezhessen rendeleti úton megállapitandó egyszeri segélyeket az olyan vármegyei nyugdíjasok, özvegyek és szülőtlen árvák részére, akik

részére a kormány az 1917 IX. törvénycikk 9. §-ában foglalt felhatalmazás alapján engedélyezett az 1917. évre egyszeri segélyeket.

E felhatalmazás alapján a magyar királyi pénzügyminiszter úrral egyetértőleg a következőket rendelem:

1. Az 1918. évre szóló s a jelen rendelet 7. pontja szerint négy egyenlő részletben kifizetendő háborús segélyben részesülnek mindazok az 1912 LXV. t.-c. alapelvei szerint átdolgozott, illetőleg az ezt megelőzőleg érvényben volt vármegyei nyugdíjszabályrendeletek hatálya alá tartozott vármegyei nyugdíjasok (tisztviselők, díjnokok, altisztek és szolgák), akik bezárólag 1917. évi december hó 31-éig helyeztettek nyugalomba, valamint az 1912 : LXV. t.-c. alapelvei szerint átdolgozott, illetőleg az ezt megelőzőleg érvényben volt vármegyei nyugdíjszabályrendeletek hatálya alá tartozott és bezárólag 1917. évi december hó 31-éig elhalt vármegyei alkalmazottaknak (tisztviselőknek, díjnokoknak, altiszteknek és szolgáknak) özvegyei és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvái, ha a vármegyei tiszti nyugdíjalapból állandó ellátást (nyugdíjat, özvegyi nyugdíjat, nevelési járulékot, kegydíjat, kegynevelési járulékot, életjáradékot) kapnak, és ha erre az ellátásra való igényük az 1918. évi március havában még fennállott.

Az 1918. év folyamán bezárólag szeptember hó 30-áig nyugalomba helyezett vármegyei alkalmazottak, valamint az 1918. év folyamán bezárólag szeptember hó 30-ig elhalt vármegyei alkalmazottaknak (vármegyei nyugdíjasoknak) özvegyei és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvái szintén részesülnek az 1918. évre háborús segélyben, ha a vármegyei nyugdíjalapból állandó ellátást (nyugdíjat, özvegyi nyugdíjat, nevelési járulékot, kegydíjat, kegynevelési járulékot, életjáradékot) kapnak, és ha erre az ellátásra való igényük az 1918. évi március havában még fennállott, illetőleg ha ez az igényük az 1918. évi március—szeptember hónapjaiban nyilt meg. Ezek azonban a jelen rendelet 7. pontja szerint négy egyenlő részletben kifizetendő háborús segélynek csak az ellátásra való igény megnyiltát követő naptári évnegyedekben (évnegyedben) kifizetésre kerülő részleteit kapják meg.

2. Az 1918. évre szóló háborús segélynek az összegei a következők:

a) az 1912 : LXV. t.-c. alapelvei szerint még át nem dolgozott, azt megelőzőleg érvényben volt nyugdíjszabályrendeletek ha-

tálya alá tartozott és nyugalomba helyezett, illetve általában lakbérnyugdíjat nem élvező azoknál a vármegyei tisztviselőknél, akiknek nyugdíja

nem több mint évi		1.800 K	600 K
évi 1.800 koronánál több, de nem több, mint évi		2.000 K	660 »
» 2.000 koronánál több, de nem több, mint évi		2.200 K	720 »
» 2.200 koronánál több, de nem több, mint évi		2.400 K	780 »
» 2.400 koronánál több, de nem több, mint évi		2.600 K	840 »
» 2.600 koronánál több, de nem több, mint évi		2.800 K	900 »
» 2.800 koronánál több, de nem több, mint évi		3.000 K	960 »
» 3.000 koronánál több, de nem több, mint évi		3.400 K	1.020 »
3.400 koronánál több, de nem több, mint évi		3.800 K	1.080 »
» 3.800 koronánál több, de nem több, mint évi		4.200 K	1.140 »
» 4.200 koronánál több			1.200 »

b) az 1912 LXV. t.-c. alapelvei szerint már átdolgozott vármegyei nyugdíjszabályrendeletek hatálya alá tartozott és nyugalomba helyezett, illetve általában lakbérnyugdíj élvezetében álló azoknál a vármegyei tisztviselőknél, akiknek nyugdíja

nem több, mint évi		1.400 K	360 K
évi 1.400 koronánál több, de nem több, mint évi		2.000 K	420 »
» 2.000 koronánál több, de nem több, mint évi		3.000 K	480 »
» 3.000 koronánál több, de nem több, mint évi		4.000 K	540 »
» 4.000 koronánál több, de nem több, mint évi		5.000 K	600 »
» 5.000 koronánál több, de nem több, mint évi		6.000 K	660 »
» 6.000 koronánál több, de nem több, mint évi		7.000 K	720 »
» 7.000 koronánál több			780 »

c) a nyugalomba helyezett vármegyei díjnokoknál, amennyiben ellátásuk az 1912 LXV. t.-c.-ben a díjnokokra nézve megállapitott nyugdíj mérvénél kedvezőtlenebb, tekintet nélkül az élvezett nyugdíj összegére 360 »

d) a nyugalomba helyezett vármegyei díjnokoknál, amennyiben ellátásuk az 1912 : LXV. t.-c.-ben a díjnokokra nézve megállapitott nyugdíj mérvének megfelelő, tekintet nélkül az élvezett nyugdíj összegére 300 »

e) az 1912 : LXV. t.-c. alapelvei szerint még át nem dolgozott, ezt megelőzőleg érvényben volt nyugdíjszabály-

rendeletek hatálya alá tartozott, rendszeresitett álláson alkalmazva volt és nyugalomba helyezett, illetve általában lakbérnyugdíjat nem élvező azoknál a vármegyei altiszteknél és szolgáknál, akiknek nyugdíja

nem több, mint évi 600 K	300 K
évi 600 koronánál több, de nem több, mint évi 1.000 K	360 »
» 1.000 koronánál több, de nem több, mint évi 1.400 K	420 »
» 1.400 koronánál több	480 »

f) az 1912 : LXV. t.-c. alapelvei szerint már átdolgozott vármegyei nyugdíjszabályrendeletek hatálya alá tartozott nyugalomba helyezett, illetve általában a lakbérnyugdíj élvezetében álló vármegyei altisztek és szolgáknál, tekintet nélkül az élvezett nyugdíj összegére 240 K

g) az 1912 : LXV. t.-c. alapelvei szerint még át nem dolgozott, ezt megelőzőleg érvényben volt nyugdíjszabályrendeletek hatálya alá tartozott és elhalt állami tisztviselők olyan özvegyeinél, akiknek özvegyi nyugdíja az 1912 : LXV. törvénycikkben megállapitott özvegyi ellátás mérvénél kedvezőtlenebb, és akiknek özvegyi nyugdíja az 1912 : LXV. t.-c. alapelvei szerint már átdolgozott vármegyei nyugdijszabályrendeletek alapján történt esetleges felemeléssel együtt

nem több, mint évi 800 K	480 K
évi 800 koronánál több, de nem több, mint évi 1.200 K	540 »
» 1.200 koronánál több, de nem több, mint évi 1.600 K	600 »
1.600 koronánál több, de nem több, mint évi 2.000 K	660 »
» 2.000 koronánál több, de nem több, mint évi 2.400 K	720 »
» 2.400 koronánál több	780 »

h) az 1912 : LXV. törvénycikk alapelvei szerint már átdolgozott vármegyei nyugdíjszabályrendeletek hatálya alá tartozott és elhalt vármegyei tisztviselők olyan özvegyeinél, valamint általában az 1912 : LXV. törvénycikkben megállapitott özvegyi ellátás mérvének megfelelő vármegyei ellátást élvező özvegyeknél, akiknek özvegyi nyugdíja nem több, mint évi 1.400 K 360 K

évi 1.400 koronánál több, de nem több, mint évi 2.000 K	420 »
» 2.000 koronánál több, de nem több, mint évi 3.000 K	480 »
» 3.000 koronánál több, de nem több, mint évi 4.000 K	540 »
» 4.000 koronánál több	600 »

i) az elhalt vármegyei díjnokok özvegyeinél, amennyiben vármegyei ellátásuk az 1912 : LXV. törvénycikkben a díjnokok özvegyeire nézve megállapitott ellátás mérvénél kedvezőtlenebb, tekintet nélkül az élvezett özvegyi nyugdíj összegére 360 K

k) az elhalt vármegyei díjnokok özvegyeinél, amennyiben vármegyei ellátásuk az 1912 : LXV. t.-c.-ben a díjnokok özvegyeire nézve megállapitott ellátás mérvének megfelelő, tekintet nélkül az élvezett özvegyi nyugdíj összegére 300 »

l) az 1912 : LXV. törvénycikk alapelvei szerint még át nem dolgozott, ezt megelőzőleg érvényben volt nyugdíjszabályrendeletek hatálya alá tartozott és elhalt vármegyei altisztek és szolgák özvegyeinél, amennyiben vármegyei ellátásuk az 1912 : LXV. törvénycikkben megállapitott özvegyi ellátás mérvénél kedvezőtlenebb, tekintet nélkül az élvezett özvegyi nyugdíj összegére 360 »

m) az 1912 : LXV. törvénycikk alapelvei szerint már átdolgozott vármegyei nyugdíjszabályrendeletek hatálya alá tartozott és elhalt állami altisztek és szolgák özvegyeinél, valamint általában az 1912 : LXV. törvénycikkben megállapitott özvegyi ellátás mérvének megfelelő vármegyei ellátást élvező özvegyeknél, tekintet nélkül az élvezett özvegyi nyugdíj összegére 240 »

n) a vármegyei tisztviselők szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árváinál, tekintet nélkül az élvezett nevelési járulék összegére és az atya elhalálozásának időpontjára, egyenkint 240 »

o) a vármegyei díjnokok, altisztek és szolgák szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árváinál, tekintet nélkül az élvezett nevelési járulék összegére és az atya elhalálozásának időpontjára, egyenkint 120 »

p) azoknál a volt vármegyei alkalmazottaknál, valamint a vármegyei alkalmazottak olyan özvegyeinél, akik kizárólag vármegyei kegyelmi ellátást (kegydíjat) élveznek, s akiknek kegyelmi ellátása nem több, mint évi 400 K . 180 »
évi 400 koronánál több, de nem több, mint évi 800 K 240 »
» 800 koronánál több 300 »

r) a vármegyei alkalmazottak olyan szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árváinál, akik kizárólag vármegyei kegyelmi ellátást (kegydíjat, kegynevelési járulékot, életjáradékot) élveznek, tekintet nélkül az élvezett kegyelmi ellátás összegére és az atya elhalálozásának időpontjára, egyenkint 120 K

A *h)* és *k)* pontok alá tartozó özvegyek közül azok, akiknek férje a háborúban teljesitett tényleges katonai szolgálat folytán, mint tiszt (tisztjelölt) vagy katonai tisztviselő (tisztviselőjelölt) halt meg, és akik katonai özvegyi nyugdíjat is kapnak, a *h)* és *k)* pontokban meghatározott összegű háborús segély helyett, az élvezett polgári özvegyi nyugdíj összegére való tekintet nélkül 240 K háborús segélyben részesülnek.

A szabályszerű nyugdíjon vagy özvegyi nyugdíjon felül esetleg élvezett kegyelmi ellátás (kegydíj, kegyelmi nyugdíjpótlék) a fenti *a)*, *b)*, *e)*, *g)* és *h)* pontok szerint járó háborús segély összegének megállapitásánál teljesen számitáson kivül hagyandó, s az ilyen nyugdíjasoknak és özvegyeknek háborús segélye kizárólag az élvezett szabályszerű nyugdíj vagy özvegyi nyugdíj alapulvétele mellett állapitandó meg. Ez a korlátozó határozmány nem vonatkozik azokra a vármegyei nyugdíjasokra, akiknek nyugdija — valamely szolgálati időnek kegyelem útján történt beszámitása folytán — a vármegyei nyugdíjszabályrendeletek rendelkezéseinek megfelelően a különben járó összegnél magasabb összegben állapittatott meg.

Ugyancsak teljesen számitáson kivül hagyandó a szabályszerű nyugdíjon, özvegyi nyugdíjon vagy nevelési járulékon felül az 1907 : XIX. törvénycikk VII. fejezete alapján esetleg élvezett kártalanitás, továbbá a fenti *b)* pont szerint járó háborús segély összegének megállapitásánál a törvényszerű nyugdíjon felül élvezett lakbérnyugdíj, és a fenti *g)*, *h)* és *p)* pontok szerint járó háborús segély összegének megállapitásánál az özvegy által saját ellátáson (özvegyi nyugdíjon, özvegyi kegydíjon) felül esetleg élvezett nevelési (kegynevelési) járulékok.

3. Az olyan nyugdíjas, valamint az állandó özvegyi ellátást (özvegyi nyugdíjat, kegydíjat) élvező olyan özvegy, aki tényleges állami vagy egyéb közszolgálatot teljesit és e szolgálata után az 1917 XV. törvénycikk alapján háborús segélyben részesül, e rendelet alapján nem kaphat háborús segélyt mindaddig, amíg az

1917 : XV. törvénycikk alapján részesül háborús segélyben. Ha azonban az 1917 XV. törvénycikk alapján kapott háborús segélynek egy évi összege kisebb, mint amilyen összegű háborús segélyre az illetőnek a jelen rendelet alapján az 1918. évre a nyugdíja (nyugbére, özvegyi nyugdíja, kegydíja) után lenne igénye, a különbözetet kérelmére ki kell utalványozni.

Az olyan özvegy, aki özvegyi ellátásán felül saját alkalmaztatása után is élvez állandó ellátást (nyugdíjat, kegydíjat), csak a saját alkalmaztatása után kapott állandó ellátás alapján járó háborús segélyben részesithető. Ha azonban az ilyen módon megállapitott háborús segélynek az összege kisebb, mint amilyen összegű háborús segélyre az illető özvegynek a jelen rendelet alapján az özvegyi ellátása után lenne igénye, a külömbözetet kérelmére ki kell utalványozni.

4. A háborús segélynek megállapithatása céljából a vármegyei nyugdíjasok, özvegyek és árvák ellátásainak számfejtését teljesitő hivatalok (számvevőségek, állampénztárak, adóhivatalok) kötelesek mindazokról a vármegyei nyugdíjasokról, özvegyekről és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvákról, akik e rendelet alapján háborús segélyben részesithetők, és akiknek állandó vármegyei ellátását az illető hivatal számfejti, a legközelebbi pénzügyigazgatóságtól beszerzendő nyomtatványok felhasználásával 2—2 példányban jegyzékeket készíteni s ezeket a jegyzékeket, külön rendelet bevárása nélkül, a legrövidebb idő alatt a vármegye alispánjához beküldeni.

5. Az 1918. évre szóló háborús segélyeket hivatalból — minden külön kérés nélkül — a vármegye alispánja állapitja meg és utalványozza ki, mint aki az illető nyugdíjasnak, özvegynek, vagy szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőnek tekintendő) árvának állandó vármegyei ellátását is a kifizetést teljesitő állampénztárnál (adóhivatalnál) utalványozta.

E célból a vármegye alispánja a számfejtő hivatalok részéről beküldött jegyzékeket felülvizsgálja, azokat a szükséghez képest helyesbiti, a jegyzékek alapján a háborus segély összegét megállapitja és a segélyeket, amennyiben az igényjogosultság és a segély mérve szempontjából aggálya nincsen, az illetékes állampénztárnál (adóhivatalnál stb.) jegyzékenkint egy összegben, a jegyzékben foglalt részletezésre való utalással kiutalványozza.

Amennyiben pedig valamely segély engedélyezése és utalványozása tekintetében kételyek merülnének fel, az eset elbirálásához szükséges adatok feltüntetése mellett esetről-esetre hozzám rövid jelentést tesz.

A számfejtést teljesitő hivatal által felterjesztett jegyzékek egyik példánya az utalványrendelet mellé csatolandó, másik példánya pedig az ügyirat mellett megőrzendő.

6. A háborus segély megállapitásáról és kiutalványozásáról az érdekelt nyugdíjasokat, özvegyeket és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvákat a vármegyei ellátás számfejtését teljesitő hivatal rövid úton (szóval, hirdetmény útján) értesiti.

Amennyiben az érdekelt a megállapitott segély mérvét magára nézve sérelmesnek tartja, joga van a megállapitás ellen — a jelzett módon szerzett értesüléstől számitott — 15 napon belül hozzám fellebbezéssel élni. A segélynek fellebbezéssel meg nem támadott, vagy a vármegye alispánja által kétségesnek nem tartott része — határozatom bevárása nélkül — kifizetendő.

7. Az 1918. évre szóló háborús segély négy egyenlő részletben, és pedig az első részlet az utalványozás után azonnal, a második részlet 1918. évi április havában, a harmadik részlet 1918. évi julius havában, és a negyedik részlet 1918. évi október havában fizetendő ki.

A háborus segélynek az 1918. év II. naptári évnegyedében (április hónapban), III. naptári évnegyedében (julius hónapban), illetőleg IV. naptári évnegyedében (október hónapban) kifizetésre kerülő részletét nem szabad kifizetni az olyan nyugdíjas, özvegy vagy szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőnek tekintendő) árva részére, akinek az illető naptári évnegyed első hónapjában (április, julius vagy október hónapban) már nincsen igénye állandó állami ellátásra.

8. A háborus segélynek kifizetésre kerülő részleteiről a nyugdíjasok, özvegyek és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvák külön nyugtákat tartoznak kiállitani, amely nyugták az 1916 : XXVII. törvényczikk 2. §-ának utolsó bekezdése szerint lerovandó bélyegilleték alá esnek.

Az utalványozott háborus segély egyes részletei kifizetésének megtörténtét az illető nyugdíjas, özvegy vagy szülőtlen (szülőt-

lenekkel egyenlőnek tekintendő) árva fizetési (nyugdíj-) könyvecskéjébe — külön rovatba — be kell jegyezni.

9. Az e rendelet alapján kifizetett háborus segélyeket adott előlegként a vármegyei tiszti nyugdíjalapnál, mint amelyet terhel az illető nyugdíjasnak, özvegynek vagy szülőtlen (szülőtlennel egyenlőnek tekintendő) árvának állandó vármegyei ellátása, — kell »Nyugdíjasok, özvegyek és szülőtlen árvák háborús segélye« címen, külön tétel gyanánt elszámolni.

E célból a háborús segélyeket kifizető állampénztárak (adóhivatalok) a háborús segély címen kifizetett összegeket a vármegyei tiszti nyugdíjalap-naplóban — de külön hasábban — számolják el, amelyben az illető nyugdíjasnak, özvegynek vagy szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőnek tekintendő) árvának állandó vármegyei ellátása is elszámoltatik.

A háborus segély címen kifizetett összegeknek könyvelését és szigorlását az a számvevőség teljesíti, amely az illető nyugdíjasnak, özvegynek vagy szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőnek tekintendő) árvának állandó vármegyei ellátását könyveli és szigorolja.

10. Az e rendelet alapján járó háborús segélyre való igényt nem lehet átruházni vagy elzálogositani, s a szóban levő segélyt nem lehet sem magán, sem állami követelések vagy köztartozások fejében lefoglalni.

Az e rendelet alapján engedélyezett háborús segély minden állami, törvényhatósági vagy községi adó alól mentes, tehát jövedelmi adó alá sem esik.

11. A vármegye alispánja a megállapitott és kifizetett háborús segélyekről, a jelen rendelet 4. pontjában emlitett jegyzékek csatolása mellett, legkésőbb 1918. évi december hó 1-ig összesitő kimutatást terjeszt fel hozzám. E jegyzékek és kimutatás alapján fogom a segélyek fedezésére szükséges állami javadalmazást a vármegyei tiszti nyugdíjalap javára megtéritésül kiutalványozni.

Külön fogok intézkedni az olyan nyugalomba helyezett vármegyei közkórházi alkalmazottakra, valamint azoknak özvegyeire és szülőtlen árváira nézve, akik állandó ellátásukat nem a vármegyei tiszti nyugdíjalapból élvezik.

A kereskedelemügyi miniszter úr fog intézkedni azoknak a nyugalomba helyezett vármegyei közuti alkalmazottaknak, valamint azok

özvegyeinek és szülőtlen árváinak háborús segélyére nézve, akik állandó ellátásukat nem a vármegyei tiszti nyugdíjalapból kapják.

Budapesten, 1918. évi április hó 18-án.

A miniszter helyett:

Dr. Palugyay s. k.
államtitkár.

2360.

A m. kir. belügyminiszter 1918. évi 44.100. számú körrendelete valamennyi törvényhatósági város, továbbá azon vármegyék első tisztviselőjéhez amelyek területén rendezett tanácsú városok vannak, [1])

a nyugalomba helyezett városi közigazgatási alkalmazottak, valamint özvegyeiknek és szülőtlen árváiknak háborús segélyben részesítéséről.

Az 1917/18. költségvetési év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1917 : IX. törvénycikk hatályának az 1918. évi április hó végéig való kiterjesztésére vonatkozó 1918 : III. t.-c. 3. §-a alapján 1918. évi március hó 26-án 1.250/1918. M. E. szám alatt kiadott rendelet [2]) 11. pontja értelmében az 1918. évre háborús segélyben kell részesíteni azokat a nyugalomba helyezett városi közigazgatási alkalmazottakat és azoknak a városi közigazgatási alkalmazottaknak az özvegyeit és szülőtlen árváit is, akik a városi pénztár (nyugdíjalap, nyugdíjintézet) terhére állandó ellátásban részesülnek.

A szóban levő háborús segélyek megállapításánál követendő eljárásra nézve a pénzügyminiszter úrral egyetértőleg a következőket rendelem:

1. Az 1918. évre szóló háborús segélyben mindazok a nyugdíjazott városi közigazgatási alkalmazottak részesülnek, akik bezárólag 1917. évi december hó 31-éig helyeztettek nyugalomba, valamint az 1917. évi december hó 31-éig elhalt városi közigazgatási alkalmazottaknak (tisztviselőknek, polgári biztosoknak, útmes-

[1]) Ez a körrendelet Budapest és Fiume városokra nem terjed ki.

[2]) Lásd a 7113. o.

tereknek, útbiztosoknak, díjnokoknak, rendőröknek, altiszteknek, szolgáknak és útkaparóknak) özvegyei és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvái, ha a várostól (nyugdíjalap, nyugdijpénztár) állandó ellátást (nyugdíjat, özvegyi nyugdíjat, nevelési járulékot, kegydíjat) kapnak, és ha az erre az ellátásra való igényük 1918. évi március havában még fennállott.

2. Az 1918. év folyamán bezárólag szeptember 30-ig nyugalomba helyezett városi közigazgatási alkalmazottak, valamint az 1918. év folyamán bezárólag szeptember hó 30-áig elhalt városi közigazgatási alkalmazottaknak (városi nyugdíjasoknak) özvegyei és szülőtlen árvái szintén részesülnek az 1918. évre háborús segélyben, ha a városi pénztár vagy a városi nyugdíjalap terhére állandó ellátást (nyugdíjat, özvegyi nyugdíjat, nevelési járulékot, kegydíjat) kapnak, és ha erre az ellátásra való igényük az 1918. évi március havában még fennállott, illetőleg ha ez az igényük 1918. március—szeptember hónapokban nyilt meg, ezek azonban háborús segélynek csak az ellátásra való igény megnyiltát követő naptári évnegyedekben (évnegyedben) kifizetésre kerülő részleteit kapják meg.

3. Az 1918. évre szóló háborús segélyek mérve a következő:

a) azoknál a nyugdíjazott városi közigazgatási tisztviselőknél, akik az 1912 : LXV. t.-c. rendelkezéseinek megfelelően módositott szabályrendelet életbelépte előtt nyugdíjaztattak, akik tehát lakbérnyugdíjat nem élveznek és akiknek a nyugdíja

nem több, mint évi 1.800 K		600 K
évi 1.800 K-nál több, de nem több, mint évi 2.000 K		660 »
évi 2.000 K-nál több, de nem több, mint évi 2.200 K		720 »
évi 2.200 K-nál több, de nem több, mint évi 2.400 K		780 »
évi 2.400 K-nál több, de nem több, mint évi 2.600 K		840 »
évi 2.600 K-nál több, de nem több, mint évi 2.800 K		900 »
évi 2.800 K-nál több, de nem több, mint évi 3.000 K		960 »
évi 3.000 K-nál több, de nem több, mint évi 3.400 K		1.020 »
évi 3.400 K-nál több, de nem több, mint évi 3.800 K		1.080 »
évi 3.800 K-nál több, de nem több, mint évi 4.200 K		1.140 »
évi 4.200 K-nál több		1.200 »

b) az 1912 : LXV. t.-c. rendelkezéseinek megfelelően módositott városi nyugdíjszabályrendelet alapján nyugdijat,

tehát lakbérnyugdíjat is élvező azoknál a nyugdíjazott városi közigazgatási tisztviselőknél, akiknek nyugdíja

nem több, mint évi 1.400 K	360 K
évi 1.400 K-nál több, de nem több, mint évi 2.000 K	420 »
évi 2.000 K-nál több, de nem több, mint évi 3.000 K	480 »
évi 3.000 K-nál több, de nem több, mint évi 4.000 K	540 »
évi 4.000 K-nál több, de nem több, mint évi 5.000 K	600 »
évi 5.000 K-nál több, de nem több, mint évi 6.000 K	660 »
évi 6.000 K-nál több, de nem több, mint évi 7.000 K	720 »
évi 7.000 K-nál több	780 »

c) azoknál a városi közigazgatási díjnokoknál, akik az 1912 : LXV. t.-c. rendelkezéseinek megfelelően módosított városi szabályrendelet életbelépte előtt nyugdíjaztattak, a nyugdíj összegére való tekintet nélkül 360 »,

d) az 1912 : LXV. t.-c. rendelkezéseinek megfelelően módosított városi nyugdíjszabályrendelet alapján nyugdíjat élvező városi közigazgatási díjnokoknál, a nyugdíj összegére való tekintet nélkül . 300 »

e) az 1912 : LXV. t.-c. rendelkezéseinek megfelelően módosított városi nyugdíjszabályrendelet életbelépte előtt nyugdíjazott azoknál a városi altiszteknél és szolgáknál, akik lakbérnyugdíjat nem élveznek, és akiknek a nyugdíja

nem több, mint évi 600 K	300 »
évi 600 K-nál több, de nem több, mint évi 1.000 K	360 »
évi 1.000 K-nál több, de nem több, mint évi 1.400 K	420 »
évi 1.400 K-nál több	480 »

f) az 1912: LXV. t.-c. rendelkezéseinek megfelelően módosított városi nyugdíjszabályrendelet alapján nyugdíjat, tehát lakbérnyugdíjat is élvező városi altiszteknél és szolgáknál a nyugdíj összegére való tekintet nélkül 240 »

g) a fenti *e)*, *f)* pontok alá nem tartozó, városi nyugdíj élvezetében álló városi altiszteknél, szolgáknál, napszámosoknál és munkásoknál az élvezett nyugdíj vagy nyugbér összegére való tekintet nélkül 180 »

h) az 1912: LXV. t.-c. rendelkezéseinek megfelelően módosított városi nyugdíjszabályrendelet életbeléptetése előtt elhalt városi tisztviselők olyan özvegyeinél, akiknek özvegyi nyugdíja

nem több, mint évi 800 K 480 K

évi 800 koronánál több, de nem több, mint évi 1.200 K 540 »

évi 1.200 koronánál több, de nem több, mint évi 1.600 K 600 »

évi 1.600 koronánál több, de nem több, mint évi 2.000 K 660 »

évi 2.000 koronánál több, de nem több, mint évi 2.400 K 720 »

évi 2.400 koronánál több 780 »

i) az 1912 : LXV. t.-c. rendelkezéseinek megfelelően módosított városi nyugdíjszabályrendelet hatálya alá tartozott városi tisztviselők olyan özvegyeinél, akiknek özvegyi nyugdíja nem több, mint évi 1.400 K 360 »

évi 1.400 koronánál több, de nem több, mint évi 2.000 K 420 »

évi 2.000 koronánál több, de nem több, mint évi 3.000 K 480 »

évi 3.000 koronánál több, de nem több, mint évi 4.000 K 540 »

évi 4.000 koronánál több 600 »

j) az 1912 : LXV. t.-c. rendelkezéseinek megfelelően módosított városi nyugdíjszabályrendelet életbelépte előtt elhalt városi díjnokok özvegyeinél az élvezett nyugdíj összegére való tekintet nélkül 360 »

k) az 1912 : LXV. t.-c. rendelkezéseinek megfelelően módosított városi nyugdíjszabályrendelet hatálya alá tartozott városi díjnokok özvegyeinél az élvezett nyugdíj összegére való tekintet nélkül 300 »

l) az 1912 : LXV. t.-c. rendelkezéseinek megfelelően módosított városi nyugdíjszabályrendelet életbeléptetése előtt elhalt városi altisztek és szolgák özvegyeinél az élvezett özvegyi nyugdíj összegére való tekintet nélkül . . 360 »

m) az 1912 : LXV. t.-c. rendelkezéseinek megfelelően módosított városi nyugdíjszabályrendelet hatálya alá tartozott városi altisztek és szolgák özvegyeinél az élvezett özvegyi nyugdíj összegére való tekintet nélkül . 240 »

n) a városi altiszteknek, szolgáknak, napszámosoknak és munkásoknak a városi pénztárból járó nyugdíj vagy nyugbér élvezetében álló és a fenti *l)* és *m)* pontok alá nem tartozó özvegyeinél az élvezett özvegyi nyugdíj vagy nyugbér összegére való tekintet nélkül . 120 K

o) a városi közigazgatási tisztviselők szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árváinál az élvezett nevelési járulék összegére és az atya elhalálozásának időpontjára való tekintet nélkül egyenkint 240 »

p) a városi díjnokok, rendőrök, altisztek, szolgák és útkaparók szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árváinál az élvezett nevelési járulék összegére és az atya elhalálozásának időpontjára való tekintet nélkül egyenkint . 120 »

r) azoknál a volt városi közigazgatási alkalmazottaknál, valamint az alkalmazottak oly özvegyeinél, akik kizárólag városi kegyelmi ellátást (kegydíjat) élveznek, s akiknek kegyelmi ellátása

nem több mint évi 400 K . 180 »
évi 400 K-nál több, de nem több mint évi 800 K 240 »
évi 800 K-nál több 300 »

s) a városi közigazgatási alkalmazottak olyan szülőtlen árváinál, akik kizárólag városi kegyelmi ellátást élveznek, az élvezett kegyelmi ellátás összegére s az atya elhalálozásának időpontjára való tekintet nélkül egyenkint 120 »

Az *i)* és *k)* pontok alá tartozó özvegyek közül azok, akiknek férje a háborúban teljesitett tényleges katonai szolgálat folytán mint tiszt (tisztjelölt) vagy katonai tisztviselő (tisztviselőjelölt) halt meg, és akik katonai özvegyi nyugdíjat nem is kapnak, az *i)* és *k)* pontokban meghatározott összegű háborús segély helyett az élvezett polgári özvegyi nyugdíj összegére való tekintet nélkül 240 K háborús segélyben részesülnek.

A szabályszerű nyugdíjon vagy özvegyi nyugdíjon felül esetleg élvezett kegyelmi ellátás (kegydíj, kegyelmi nyugdíjpótlék) a fenti *a)*, *b)*, *e)*, *h)* és *i)* pontok szerint járó háborús segély összegének megállapitásánál teljesen számitáson kivül hagyandó, s az ilyen nyugdíjasoknak és özvegyeknek háborús segélye kizáró-

lag az élvezett szabályszerű nyugdíj vagy özvegyi nyugdíj alapul vétele mellett állapitandó meg.

Ugyancsak teljesen számitáson kivül hagyandó a nyugdíjon felül élvezett lakbérnyugdíj, és a fenti *h)*, *i)* és *r)* pontok szerint járó háborús segély összegének megállapitásánál az özvegy által saját ellátásán (özvegyi nyugdíjon, özvegyi kegydíjon) felül esetleg élvezett nevelési (kegynevelési) járulék.

Az olyan nyugdíjas (nyugbéres), valamint az állandó özvegyi ellátást (özvegyi nyugdíjat, kegydíjat) élvező olyan özvegy, aki tényleges városi vagy egyéb közszolgálatot teljesit, és e szolgálata után az 1917 : XV. t.-cikk alapján háborús segélyben részesül, e rendelet alapján nem kaphat háborús segélyt mindaddig, amig az 1917 XV. t.-c. alapján részesül háborús segélyben. Ha azonban az 1917 : XV. t.-c. alapján kapott háborús segélynek egy évi összege kisebb, mint amilyen összegű háborús segélyre az illetőnek a jelen rendelet alapján az 1918. évre a nyugdíja (nyugbére, özvegyi nyugdíja, kegydíja) után lenne igénye, a különbözetet kérelmére ki kell utalványozni.

Az olyan özvegy, aki özvegyi ellátásán felül saját alkalmaztatása után is élvez állandó ellátást (nyugdíjat, kegydíjat), csak a saját alkalmaztatása után kapott állandó ellátás alapján járó háborús segélyben részesithető. Ha azonban az ilyen módon megállapitott háborús segélynek az összege kisebb, mint amilyen összegű háborús segélyre az illető özvegynek a jelen rendelet alapján az özvegyi ellátása után lenne igénye, a különbözetet kérelmére ki kell utalványozni.

(Csak a vármegyei alispánoknak)

Felhivom alispán urat, utasitsa a vármegye területén levő rendezett tanácsú városok polgármestereit, hogy a szóbanlevő háborús segélyekre a jelen körrendelet alapján igényjogosultakról a városi számvevőség által a mellékelt mintának megfelelő kimutatást készittessen.

A kimutatásba a jelen rendelet 3. pontjának *a)—s)* bekezdései alatt felsorolt igényjogosultakat külön-külön csoportba kell felvenni.

A kimutatásnak a város főszámvevője által aláirt és a város polgármesterének a kimutatásban foglalt adatok helyességét igazoló záradékával ellátott két példányát a háborús segélyek meg-

állapitása és az azok fedezésére szükséges összeg kiutalványozása végett alispán úr útján a legrövidebb idő alatt hozzám fel kell terjeszteni.

(Csak a törvényhatósági városok polgármestereinek)

Felhivom polgármester urat, hogy a szóbanlevő háborús segélyekre a jelen körrendelet alapján igényjogosultakról a városi számvevőség által a mellékelt mintának megfelelő kimutatást készittessen.

Ebbe a kimutatásba a jelen rendelet 3. pontjának *a)—s)* bekezdéseiben felsorolt igényjogosultakat külön-külön csoportba kell felvenni.

A kimutatásnak a város főszámvevője által aláirt és a város polgármesterének a kimutatásban foglalt adatok helyességét igazoló záradékával ellátott két példányát a háborús segélyek megállapitása és az azok fedezésére szükséges állami javadalmazás kiutalványozása végett a legrövidebb idő alatt terjessze fel.

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének)

A háborús segélyt az igényjogosultak külön kérelme nélkül, hivatalból kell kiutalványozni. A segélynek az első és második évnegyedre járó részleteit a város rendelkezésére bocsátandó állami javadalmazás kiutalványozása után azonnal ki kell fizetni, a harmadik évnegyedre járó részlet 1918. évi julius havában, a negyedik részlet pedig 1918. évi október havában fizetendő ki.

Azok részére, akik 1918. évi január hó 1-je után léptek az ellátás (nyugdíj, kegydíj) élvezetébe, csak a következő naptári évnegyedtől fogva kell a negyedévi részleteket kifizetni.

A háborús segélynek megfelelő negyedévi részleteit nem szabad kifizetni az olyan nyugdíjas, nyugbéres, özvegy vagy szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőnek tekintendő) árva részére, akinek az illető naptári évnegyed első hónapjában már nincsen igénye az állandó ellátásra.

A háborús segélyek kifizetésre kerülő részleteiről a segélyek felvételére jogosultaknak külön nyugtákat kell kiállitani, amely nyugták az 1916 : XXVII. t.-c. 2. §-ának utolsó bekezdése szerint lerovandó bélyegilleték alá esnek.

A szóbanlevő háborús segélyre való igényt nem lehet átruházni vagy elzálogositani, nem lehet azt sem magán, sem pedig

Minta a 44.100/1918. B. M. sz. körrendelethez.

.....város..

Kimutatás

azokról a városi nyugdíjasokról, özvegyekről és szülőtlen (szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő) árvákról, akik részére a 44.100/1918. B. M. sz. körrendelet alapján háborús segély megállapítható, és akiknek állandó városi ellátása .... városi pénztára (nyugdíjalapja, nyugdíjpénztára) terhére utalványoztatott.

Országos Széchényi Könyvtár

1	2	3	4	5	
Sorszám	Név (Elő- és utónév, özvegyeknél a születési név is)	Minőség (nyugdíjas, özvegy, vagy szülőtlen [szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő] árva)	A tényleges szolgálatban utoljára betöltött állás (özvegyeknél a férjnek, szülőtlen [szülőtlenekkel egyenlőknek tekintendő] árváknál az atyának állása)	Az élvezett állandó ellátásnak	
				neme	egy évi összszege K
				nyugdíj .	
				lakbér nyugdíj .	
				özvegyi nyugdíj	
				nevelési járulék .	
				kegydíj .	

---------- 1918. évi ---------- hó---- n.

----

főszámvevő.

6			7				8
Az ellátás mely időponttól kezdve utalványoztatott			Az 1918. évre szóló háborús segély				Jegyzet
év	hó	nap	egész évi összege	a 44.100/18. Bm. sz. rendelet mely pontja alapján jár	egész évi összege vagy annak hány negyede jár?	cimén tényleg járó összeg K	

Fenti adatok helyességét igazolom:

_____ 1918. évi _____ hó ___ n

P. H.

_____

polgármester.

állami követelések vagy köztartozások fejében lefoglalni, és az minden állami, törvényhatósági vagy községi adó alól mentes, tehát jövedelmi adó alá sem esik.

Az állami javadalmazásnak az 1918. évi december hó végéig igénybe nem vett részét az illetékes kir. adóhivatalnál a belügyi tárca javára vissza kell fizetni.

Ugy a kifizetett háborús segélyeket, mint az azok fedezésére nyert állami javadalmazást a város házi pénztára zárszámadásában, mint külön kiadási, illetőleg bevételi tételt kell felvenni.

Végül megjegyzem, hogy a nyugalomba helyezett városi közkórházi alkalmazottak, valamint a közkórházi alkalmazottak özvegyei és szülőtlen árvái háborús segélye tekintetében külön intézkedem.

Budapesten, 1918. évi április hó 25-én.

A miniszter helyett:

Samassa s. k.
államtitkár.

XVIII. Közoktatási és közművelődési vonatkozású rendelkezések.

1. Közoktatási vonatkozású rendelkezések.

2361.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1918. évi 16.385. számú rendelete,

a hadbavonult főiskolai hallgatók részére vizsgálatok letehetésének, illetőleg egy félév hallgatásának lehetővé tételéről.

1. budapesti,
2. kolozsvári,
3. debreceni tudományegyetem,
4. József-műegyetem

1—4. tanácsának;

5. pozsonyi tudományegyetem jog- és államtudományi kara rektori hatáskörrel felruházott dékánjának,
6. kassai kir.,
7. nagyváradi kir.,
8. sárospataki ref.,
9. eperjesi ág. h. ev.

6—9. jogakadémia dékánjának;

10. egri érseki,
11. pécsi püspöki,
12. kecskeméti ref.,
13. máramarosszigeti ref.

10—13. jogakadémia igazgatójának.

1—13.

A már negyedik éve tartó világháború a főiskolai ifjúság legnagyobb részét a legsúlyosabb polgári kötelesség teljesitésére fegyverbe hivta. Nem szólva arról, hogy a háború véres küzdelmei nemzetünk jövendő vezetői, a mostani főiskolai ifjúság soraiban borzasztó veszteséget okoztak, nem hunyhatunk szemet az elől, hogy a főiskolák hallgatói tanulmányaik tekintetében is igen sokat vesztettek. Ezeknek a veszteségeknek a szorosan körülhatárolt lehetőség szerint való enyhitésére törekedve (és fenntartva magamnak azt, hogy a háború, illetőleg a leszerelés befejezése után a hadbavonult főiskolai hallgatóknak a háború tartama alatt már megadott tanulmányi kedvezményeket lehető jóindulattal revizió alá vegyem), tárgyalásokat inditottam a cs. és kir. hadügyminiszter és a m. kir. honvédelmi miniszter urakkal, amely tárgyalásoknak eredményeképpen a honvédelmi miniszter úrnak ebben a tárgyban kiadott rendeletét tudomás és további eljárás végett a következőkkel küldöm meg Cimnek.

A honvédelmi miniszter úr folyó évi január hó 17-én 752. eln. B. sz. a. kelt rendeletével, a hadügyminiszter úrnak f. évi január hó 15-én Abt. 2/W. 550. sz. a. kelt rendeletében foglaltakkal és a hadseregfőparancsnoksággal egyetértőleg (egyelőre az 1917—1918. tanév, tehát f. évi augusztus hó végéig terjedő hatállyal) elrendelte, hogy ha a szolgálati viszonyok megengedik, az alsóbb parancsnokságok a katonai szolgálatot teljesitő főiskolai

hallgatóknak: 1. vizsgálataik (szigorlataik) letehetése végett turnusonkint négy heti szabadságidőt engedélyezzenek, 2. a katonai szolgálatot teljesitő főiskolai hallgatókat abból a célból, hogy már a háború tartama alatt is legalább egy félévet hallgathassanak, turnusonkint 12—12 hétre annak a főiskolának székhelyére szabadságolják, amelynek székhelyén a szabadságolandók a félévet hallgatni óhajtják. A szabadságidőbe a főiskola székhelyére való utazáshoz, illetőleg az onnan visszautazáshoz szükséges idő nincs beleszámitva, úgy hogy a hallgatók teljes 12 hetet tölthetnek a főiskolán.

Ezekben a szabadságokban azok a hadbavonult főiskolai hallgatók részesülnek, akik legalább két éve teljesitenek katonai szolgálatot és ebből az időből legalább félévet a fronton töltöttek (az ellenség előtt őket ért sebesülés vagy betegség gyógyitása idejét a félévbe beszámitva). Ezek között is a régebben szolgálók előnyben részesülnek, legelsősorban pedig azok kapják a szabadságot, akik legalább a mozgósitás kezdete óta teljesitenek katonai szolgálatot.

A vizsgálat letehetése végett szabadságoltak (az eziránt már régebben kiadott rendeletek értelmében) vizsgálataikra bármikor jelentkezhetnek.

A 12 hétre szabadságoltak szabadságidejét a vezetésem alatt álló minisztériumban mult évi december hó 28-án a főiskolák tanáraival tartott értekezleten megnyilvánult vélemények szerint is olyképpen kivánom hasznositani, hogy a szabadságoltak az emlitett idő alatt egy félévet (szemesztert) hallgathassanak.

Ennek a szándékomnak a megvalósitása végett az 1915. évi XIII. t.-c. 5. §-ában nyert kivételes felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

a) A szabadságolandó főiskolai hallgatók első turnusa szabadságát oly időben fogja megkapni, hogy f. évi március hó 1-től május hó végéig hallgathassa az előadásokat. Ez az idő a szóbanlevő hallgatóknak, ha az előadásokat tényleg hallgatták, szabályszerű félévül számitandó be. Ezek a hallgatók az 1917—18. tanév II. felére március 1-től bezárólag március 5-ig tartoznak beiratkozni, ha pedig a szabadságoltak között olyanok is vannak, akik még nincsenek beiktatva, ezek az emlitett idő alatt beiktatásukat is kieszközölni tartoznak. Viszont azonban Cím gondoskodjék

arról, hogy az emlitetteknek a beiratkozás (beiktatás) lehetőleg megkönnyittessék, mivégből pl. a rendes körülmények közt megkivánt, de nem feltétlenül szükséges okiratok felmutatása is mellőzhető.

A félévvégi aláiratás és a leckekönyv dékáni láttamozása a szabadságidő utolsó hetében eszközlendő.

Már itt hangsúlyozni kivánom azonban — és ez az alább emlitendő pótszemesztert hallgatókra még fokozottabb mértékben alkalmazandó, — hogy netaláni visszaélések meggátlására a legszigorúbb gond forditandó.

b) Azok számára, akik az első turnusban nem voltak szabadságolhatók, de akik mint második turnus — fentidézett hadügyminiszteri, illetőleg honvédelmi miniszteri rendeletek értelmében — f. évi junius hó 1-től kapják 12 heti szabadságukat, ezalatt az idő alatt pótszemeszter lesz tartandó, amelyre *csak* a szóbanlevő *szabadságoltak iratkozhatnak* be, s amely ezeknek — ha az előadásokat tényleg hallgatták — szabályszerű félévül számitandó be.

Erre a pótfélévre a beiratkozások (és ha szükséges, a beiktatások) junius hó 1-től bezárólag junius 5-ig eszközlendők, a félévvégi kontestálások pedig a szabadságidő utolsó hetében.

c) Kivánatosnak tartom, hogy a márciusban beiratkozottakra is az előadások során lehető nagy figyelem forditassék (esetleg rekapitulációkkal stb.).

A juniusban kezdődő pótszemeszter alatt minden kötelező főkollegium, hacsak lehet, a kötelező óraszámban adandó elő.

E részben igen nagy megnyugvással vettem tudomásul a mult évi december hó 28-án tartott, fentebb már emlitett értekezleten elhangzott abbeli kijelentéseket, hogy a főiskolai tanárok jól megérdemelt és máskor élvezett nyári nagy szüneti pihenőjük feláldozásával is hajlandók ezen a pótszemeszteren az előadások megtartására. És itt abban a biztos reményben apellálok a főiskolai tanárok hazafias áldozatkészségére, sokszor tapasztalt lelkes buzgóságára, hogy ha még oly terhes lesz is, nem fogják megtagadni az előadások megtartását éppen azoktól a hallgatóktól, akik egészségük, testi épségük, sőt életük kockáztatásával is lelkesedéssel teljesitették legsúlyosabb polgári kötelességüket, és vérük ontásával is megvédelmezték hazánk területi épségét és kulturális kincseit a minden oldalról ránk törő ellenség pusztitásaitól, és ezzel lehetővé tették valamennyiünk további békés munkálkodását.

Az előadó tanároknak tiszteletdíjul hazafias, fáradtságos kötelességteljesitésük ellentértékéül a pótszemeszter alatt befolyó leckepénzeket minden levonás nélkül át fogom engedni, sőt az elől sem zárkózom el, hogy azokban az esetekben, amikor a hallgatók csekély létszáma miatt az egyes előadó tanárokra eső leckepénz csekély volna, — ami különösen a felekezeti jellegű jogakadémiáknál fordulhatna elő, — az előadó tanárokat méltányos tiszteletdíjban részesitsem. A leckepénzek megfelelő kezelésére vonatkozólag külön fogok intézkedni.

Annak megállapitását, hogy a f. évi junius hó 1-én kezdődő pótszemeszter alatt az előadások miképpen tartassanak meg, a fent már megjelölt kereteken belül az egyes karok (műegyetemi szakosztályok) hatáskörébe utalom. Itt csak azt kivánom megjegyezni, hogy ott, ahol parallel tanszékek vannak, elegendőnek tartom, ha az egyiket ellátó professzor tartja meg a főkollegiumot, sőt ahol megfelelő segédtanerők vagy magántanárok állanak rendelkezésre, az előadások megtartásával ezek is megbizhatók, illetőleg a fentérintett tiszteletdíjakat (leckepénzeket) ezeknek is ki fogom utalványozni.

Felhivom azonban Címet, hogy a pótszemeszter tanrendjének megállapitásáról mielőbb gondoskodjék és a karok (műegyetemi szakosztályok) által saját hatáskörükben megállapitott tanrend egyik példányát tudomás végett hozzám mielőbb mutassa be.

d) Amint ezt a kérdést fentebb már érintettem, itt külön is hangsúlyozni kivánom, hogy úgy a négy hétre, mint a tizenkét hétre szabadságolt főiskolai hallgatók a pótszemeszter alatt is bármikor tehetnek vizsgálatot (szigorlatot), és felhivom Címet, gondoskodjék arról, hogy e karok (műegyetemi szakosztályok), illetőleg a vizsgabizottságok az ez iránt szükséges intézkedéseket is kellő időben tegyék meg.

14. egri érseknek,
15. pécsi püspöknek,
16. dunamelléki ref.,
17. tiszántúli ref.,
18. tiszáninneni ref.,
19. tiszai ág. h. ev.

16—19. püspöknek.

14—19.

A hadbavonult főiskolai hallgatók részére a f. évi január hó 17-én 752. eln. B. számú honvédelmi miniszteri rendelettel engedélyezett szabadságidő felhasználása ügyében az összes főiskolákhoz, igy a Címed főhatósága alá tartozó jogakadémiához is intézett rendeletem másolatát nagybecsű tudomás végett oly kéréssel van szerencsém tisztelettel megküldeni, hogy az abban foglalt intézkedések végrehajtását saját részéről is támogatni méltóztassék.

Budapesten, 1918. évi január hó 24-én.

Gróf Apponyi Albert s. k.

2362.

A m. kir. minisztérium 1918. évi 1.456. M. E. számú rendelete,

az egységes birói és ügyvédi vizsga s a gyakorlati birói vizsgálat tekintetében, valamint az itélőbirói és az ügyvédi képesitéshez s a kir. közjegyzői helyettesi alkalmazáshoz megkivánt gyakorlat tekintetében a háború következtében szükséges könnyitések ujabb megállapitásáról.

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényeket kiegészitő 1915 : XIII. t.-c. 5. §-ában és az ugyane tárgyban alkotott 1916 : IV. t.-c. 3. §-ában nyert felhatalmazás alapján a 2.019/1917. M. E. számú [1]) és a 2.823/1917. M. E. számú [2]) (a Budapesti Közlönynek 1917. évi junius hó 10. és augusztus hó 4. napján megjelent számában kikirdetett) rendeletek helyébe a következő szabályokat állapitja meg:

Az egységes birói és ügyvédi vizsgára bocsátás.

1. §.

Az egységes birói és ügyvédi vizsgára bocsátáshoz szükséges három évi joggyakorlat idejébe a következő bekezdésben meghatározott feltételel alatt egész terjedelmében be kell számitani azt az időt, amelyet a vizsgára jelentkező a háború ideje (8. §.) alatt akár a joggyakorlat megkezdéséhez megkivánt elméleti képesités megszerzése után, akár azt megelőzőleg katonai szolgálatban,

[1]) Lásd az 5332. o.

[2]) Lásd az 5986. o.

vagy azzal egy tekintet alá eső állapotban (9. §.) töltött, amennyiben ez az idő az arra vonatkozó jogszabályok alapján a jog- és államtudományok tanulmányi idejébe még beszámitva nem lett.

Az 1. bekezdés alapján egységes birói és ügyvédi vizsgára csak azt lehet bocsátani, aki az ehhez szükséges jogtudori oklevelet megszerezte és kimutatja, hogy a joggyakorlat megkezdéséhez megkivánt elméleti képesités (1912 : VII. t.-c. 2. §-ának 1. bekezdése ; 1913 : LIII. t.-c. 3. és 23. §.) megszerzése után — a szabadság, katonai szolgálat és betegség cimén megengedett beszámitás nélkül — legalább egy éven át kir. bíróságnál, kir. ügyészségnél, ügyvédnél, avagy a kir. kincstár vagy a közalapitványok perbeli képviseletére rendelt hivatalnál tényleg és kizárólag joggyakorlaton volt.

2. §.

Az 1. §. rendelkezései az 1913 : LIII. t.-c. 3. §-ának második bekezdésében emlitett három évi tanári működésre is megfelelően irányadók abban az értelemben, hogy az egységes birói és ügyvédi vizsgára bocsátáshoz ott megkivánt három évi tanári működés helyett egy évi tanári működés kimutatása elégséges.

Az 1913 : LIII. t.-c. 24. §-ában az egységes birói és ügyvédi vizsgára bocsátáshoz megkivánt három évi itélőbirói és ügyészműködés idejébe egész terjedelmében be kell számitani azt az időt, amelyet az itélőbiró vagy ügyész ezen állásában a háború ideje alatt katonai szolgálatban vagy azzal egy tekintet alá eső állapotban töltött.

3. §.

Ha az 1. §-ban emlitett katonai szolgálat vagy azzal egy tekintet alá eső állapot a jelöltet a vizsga ismétlésére vagy a pótvizsgára bocsátáshoz megkivánt joggyakorlat megszerzésében akadályozta, ennek az akadálynak idejét az emlitett joggyakorlat idejébe egész terjedelmében ke kell számitani.

A vizsgára való jelentkezésre megszabott határidőket azokkal szemben, akik a jelentkezésben akár az egész határidő alatt, akár ennek egy része alatt az 1. §-ban megjelölt valamely körülmény miatt gátolva voltak, a gátló körülmény megszüntétől kell számitani.

4. §.

Azokat, akik az 1913: LIII. t.-c. 3. §-a értelmében szükséges joggyakorlatot a háború befejezése előtt kezdették meg, habár a háború ideje alatt nem voltak katonai szolgálatban vagy azzal egy tekintet alá eső állapotban, az egységes birói és ügyvédi vizsgára kell bocsátani az idézett t.-c. 4. §-ában megkivánt külön egy évi kötelező birósági és külön egy évi kötelező ügyvédi joggyakorlat kimutatása nélkül is, ha igazolják, hogy az egyébként szabályszerűen eltöltött három évi joggyakorlat idejéből legalább két évet kir. bíróságnál, kir. ügyészségnél, ügyvédnél avagy a kir. kincstár vagy a közalapitványok perbeli képviseletére rendelt hivatalnál töltöttek el.

Gyakorlati birói vizsgálatra bocsátás.

5. §.

Azokra, akik az 1913: LIII. t.-c. 23. §-a alapján a gyakorlati birói vizsgálat letételére jelentkeznek, a jelen rendelet szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy ilyeneknek a jelen rendelet 1. §-a értelmében szükséges legalább egy évi joggyakorlat idejéből legalább félévet kir. bíróságnál kell eltölteniök.

A gyakorlati birói vizsgálatra való jelentkezésre az 1913: LIII. t.-c. 23 §-ában megszabott öt évi határidő a háború befejezésétől (8. §.) számitandó ötödik naptári év végéig meghosszabbittatik.

Könnyitések az itélőbirói és az ügyvédi képesitéshez s a kir. közjegyzői helyettesi alkalmazáshoz megkivánt gyakorlat tekintetében.

6. §.

Azoknál, akik a háború ideje alatt akár a gyakorlati képesitő vizsga letétele előtt, akár azután katonai szolgálatot teljesitettek, vagy azzal egy tekintet alá eső állapotban voltak, az itélőbirói és az ügyvédi képesitéshez az 1912: VII. t.-c. 1. és 2. §-a, valamint az 1914: XXXV. t.-c. 1. §-a értelmében megkivánt két évi utólagos joggyakorlat (szolgálat vagy működés) idejébe egész terjedelmében be kell számitani azt az időt, amelyet a vizsgára bocsá-

táshoz megkivánt három évi joggyakorlati időn (1. §.) felül, még pedig akár a gyakorlati képesitő vizsga letétele előtt, akár az után, tényleges joggyakorlaton, vagy a háború ideje alatt teljesitett katonai szolgálatban vagy azzal egy tekintet alá eső állapotban töltöttek.

A jelen §. rendelkezései a kir. közjegyzői helyettessé alkalmazáshoz az 1886: VII. t.-c. 5. §-ának *c)* pontjában megkivánt gyakorlat tekintetében is irányadók, úgy azonban, hogy a helyettességhez a vizsgát megelőző egy évi, vagy ezt követő fél évi közjegyzői gyakorlat, vagy a vizsga letétele után kitöltött egy évi birói, kir. ügyészi vagy ügyvédi gyakorlat kimutatása mindenesetben szükséges.

Az egységes birói és ügyvédi vizsga megosztása.

7. §.

Olyan jelölt, aki a háború ideje alatt teljesitett katonai szolgálata vagy azzal egy tekintet alá eső állapota alatt, vagy annak megszüntétől számitott egy év eltelte előtt jelentkezik a vizsga letételére, a vizsgára bocsátás iránt előterjesztett kérvényében kérheti, hogy az egységes birói és ügyvédi vizsgát két részben tehesse le.

A részletes szabályokat az igazságügyminiszter állapitja meg.

Vegyes rendelkezések.

8. §.

E rendelet alkalmazásában háború ideje alatt az 1914. évi julius hó 25. napjától addig a napig terjedő időt kell érteni, amelyet a minisztérium az 1912: LXIII. törvénycikk alapján véghatárnapként meg fog állapitani.

Amennyiben az érdekelt a háború ideje alatt töltött katonai szolgálatából, vagy azzal egy tekintet alá eső állapotából hibáján kivül későbbi időpontban szabadul, mint amelyet a minisztérium rendelete a háború idejének véghatárnapjaként megállapit, katonai szolgálatának vagy azzal egy tekintet alá eső állapotának ezt a tartamát is úgy kell tekinteni, mintha a háború ideje alatt töltötte volna el.

9. §.

E rendelet értelmében katonai szolgálat:

1.) a fegyveres erőnél (közös hadsereg, hadi tengerészet, honvédség, népfölkelés) teljesitett tényleges szolgálat;

2.) a véderőről szóló 1912: XXX. t.-c. 7. §-a, vagy a hadiszolgálatokról szóló 1912: LXVIII. és az 1916: VI. törvénycikk értelmében hadi célokra irányuló szolgálat.

A katonai szolgálattal egy tekintet alá esik:

1.) a hadrakelt sereghez hivatalos minőségben történt beosztás következtében teljesitett szolgálat;

2.) a hadifogolyként vagy tuszminőségben ellenséges letartóztatásban töltött idő;

3.) az az idő, amely alatt az érdekeltet a joggyakorlat folytatásában, jog- és államtudományi tanulmányainak megkezdésében vagy befejezésében, avagy a joggyakorlat megkezdéséhez szükséges elméleti képesités megszerzésében a háború ideje alatt teljesitett katonai szolgálatban vagy azzal egy tekintet alá eső állapotban szerzett sérülés vagy betegség akadályozta.

A katonai szolgálat vagy azzal egy tekintet alá eső állapot tartamát rendszerint az illetékes hatóság által kiállitott okirattal, az előbbi bekezdés 3. pontjában emlitett esetben pedig polgári vagy katonai hatósági orvos által kiállitott vagy felülvizsgált orvosi bizonyitvánnyal kell igazolni.

10. §.

Ez a rendelet 1918. évi április hó 9. napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szavonországokra nem terjed ki.

A 2.019/1917. M. E. és 2.823/1917. M. E. számú rendelet hatályát veszti.

Budapesten, 1918. évi április hó 8-án.

Dr. Wekerle Sándor *s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

2363.

A m. kir. igazságügyminiszter 1918. évi 17.600. I. M. számú rendelete,

az egységes birói és ügyvédi vizsgának megosztva letételéről.

A m. kir. minisztérium 1.456/1918. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1918. évi április hó 9. napján megjelent 82. számában kihirdetett) rendeletének[1]) 7. §-a alapján a következőket rendelem:

1. §.

Az 1.456/1918. M. E. számú rendelet 7. §-a szerint az olyan jelölt, aki a háború ideje alatt teljesitett katonai szolgálata vagy azzal egy tekintet alá eső állapota alatt vagy ennek megszüntétől számitott egy év eltelte előtt jelentkezik a vizsga letételére, a vizsgárabocsátás iránt előterjesztett kérvényében kérheti, hogy az egységes birói és ügyvédi vizsgát két részben tehesse le.

Ha az egységes birói és ügyvédi vizsgára jelentkező a vizsgárabocsátás iránt előterjesztett kérvényében az 1.456/1918. M. E. számú rendeletnek idézett 7. §-a alapján azt kéri, hogy a vizsgát két részben tehesse le, ennek a kérelemnek, amennyiben a vizsgárabocsátás egyéb feltételei megvannak, helyt kell adni és a vizsgárabocsátó határozatban a vizsga megosztását jelezni kell.

Első alkalommal a jelöltet a vizsga első részének letételére kell bocsátani. A vizsga második részének letételére a jelölt csak az első rész sikeres letétele után bocsátható.

2. §.

A megosztott birói és ügyvédi vizsga első részének tárgyai:

1. polgári anyagi jog és telekkönyvi jog;
2. polgári eljárási jog, úrbéri jog és birtokrendezés.

A megosztott vizsga második részének tárgyai:

1. váltó-, kereskedelmi, csőd-, bánya- és pénzügyi jog;
2. büntető anyagi és eljárási jog, közjog és közigazgatási jog.

A vizsga mindkét része irásbeli és szóbeli.

---

[1]) Lásd a 7165. o.

Az irásbeli vizsga mind a két résznél egy napra terjed, és az első résznél egy, a második résznél pedig mind a két tárgycsoportból külön egy-egy irásbeli feladvány kidolgozásában áll.

Az irásbeli vizsga szabályszerű befejezése után a jelölt a vizsga illető részének tárgyaiból szóbeli vizsgára bocsáttatik.

A megosztott vizsga szóbeli része mindegyik jelölttel legfeljebb egy óráig tart.

3. §.

Ha a bizottság a jelöltet a vizsga első részének tárgyaiból képesitettnek mondja ki, erről bizonyitványt állit ki és ezt az elnök a jelöltnek azonnal átadja.

A bizottság a bizonyitványt az egységes birói és ügyvédi vizsgáról kiállitandó oklevéltől eltérő alakban a következő szöveggel állitja ki:

»Ideiglenes bizonyitvány
az egységes birói és ügyvédi vizsga első részének
letételéről.

_____jksz.

Az egységes birói és ügyvédi vizsga céljára az 1913: LIII. törvénycikk értelmében alakitott $\frac{\text{budapesti}}{\text{marosvásárhelyi}}$ vizsgálóbizottság a 17.600/1918. I. M. számú rendelet 3. §-a értelmében bizonyitja, hogy N. N. úr a megosztott birói és ügyvédi vizsga első részének tárgyaiból a mai napon befejezett vizsgát sikerrel kiállotta.

Ennek a bizonyitványnak képesitő hatálya nincs, és csak arra a célra szolgál, hogy a jelölt a vizsga második részének letételére jelentkezése alkalmával a vizsga első részének sikeres kiállását igazolja.

$\frac{\text{Budapest}}{\text{Marosvásárhely}}$, 19_____ évi hó napján.«

A bizonyitványt a vizsgálóbizottság pecsétjével látja el, és a bizottság minden tagja aláirja.

4. §.

A jelölt a megosztott birói és ügyvédi vizsga második részének letétele végett csak egy év eltelte előtt és csak ugyanannál a vizsgálóbizottságnál jelentkezhetik, amelynél a vizsga első részét

sikerrel kiállotta. Kérvényéhez mellékelnie kell az előbbi §. értelmében kiállitott bizonyitványt.

Ha a jelölt az előbbi bekezdésben megszabott határidő alatt a vizsga második részének letétele végett nem jelentkezett, a vizsga első része s az arról kiállitott bizonyitvány hatályát veszti, és utólagos jelentkezésére csak az egész vizsga vagy a megosztott vizsga első részének letételére lehet őt bocsátani.

Ha a jelölt a megosztott birói és ügyvédi vizsga második részét is sikerrel kiállotta, a bizottság az egységes birói és ügyvédi vizsga letételéről szabályszerű oklevelet állit ki és azt az elnök a jelöltnek azonnal átadja. Az első rész letételéről kiállitott bizonyitvány a bizottság iratai között marad.

5. §.

Ha a bizottság a megosztott vizsga valamelyik részének eredményét a vizsgatárgyaknak egy szakcsoportjából nem találta a jelölt képesitésére kielégitőnek, a jelölt vizsgáját az illető szakcsoportból visszautasitja, s erről a jelöltet az elnök azzal a figyelmeztetéssel értesiti, hogy az illető szakcsoportból három hó multán, de hat hó eltelte előtt pótvizsgára jelentkezhetik.

Ha a bizottság a jelöltet a pótvizsgán képesitettnek találta, a 3., vagy a 4. §. szerint jár el.

Ha a bizottság a jelöltet a pótvizsgán képesitettnek nem találta, vagy ha a jelölt a pótvizsgára a megszabott határidő alatt nem jelentkezett, a pótvizsga ismétlésének vagy a pótvizsgára utólagos jelentkezésnek nincs helye, és a jelöltet csak utolsó nem sikerült vizsgájától számitott hat hónapi újabb joggyakorlat eltöltése után, és csak a megosztott vizsga illető részének mindkét szakcsoportjából, vagy az egész egységes birói és ügyvédi vizsga összes tárgyaiból lehet újból vizsgára bocsátani.

6. §.

Ha a bizottság a megosztott vizsga valamelyik részének eredményét a vizsgatárgyaknak egyik szakcsoportjából sem találta a jelölt képesitésére kielégitőnek, a jelölt vizsgáját a megosztott vizsga illető részének mindkét szakcsoportjából visszautasitja. Ilyen esetben a jelölt a megosztott vizsga illető részének ismétlésére,

vagy az egész egységes birói és ügyvédi vizsga letételére csak hat hónapi újabb joggyakorlat eltöltése után jelentkezhetik.

Ugyanez áll, ha a megosztott vizsga illető részének ismétlése egyik szakcsoportból sem jár kielégitő eredménnyel.

Ha a bizottság a jelöltet az ismétlővizsgán képesítettnek találta, a 3. vagy 4. §. szerint jár el. Ha pedig a bizottság a megosztott vizsga ismétlése esetében a vizsga eredményét a vizsgatárgyaknak csak egy szakcsoportjából nem találta a jelölt képesitésére kielégitőnek, az 5. §. rendelkezései irányadók.

7. §.

A vizsgára való jelentkezésre megszabott határidőket és a vizsgárabocsátáshoz megkivánt joggyakorlat idejét (4—6. §.) a háború ideje alatt katonai szolgálatot teljesitő vagy ezekkel egy tekintet alá eső jelölteknél az 1.456/1918. M. E. számú rendelet 3. §-ának rendelkezései szerint kell számitani.

8. §.

A megosztott birói és ügyvédi vizsga mindegyik részéért vagy ismétléséért külön-külön kilencven korona díjat, pótvizsgáért pedig hatvan korona díjat kell fizetni, a bizonyitványra és az oklevélre illesztendő törvényszerű bélyegjegyen felül.

A vizsgadíjakból a szóbeli vizsgára megjelent bizottsági tagok mindegyikét — ideértve az elnököt is — mindegyik jelölt után tizenöt korona, pótvizsgáért pedig tiz korona díj illeti.

9. §.

Azoknak a jelölteknek vizsgájára vonatkozó adatok feltüntetése végett, akik a birói és ügyvédi vizsgát a jelen rendelet értelmében megosztva teszik, a 67.300/1913. I. M. számú rendelet [1]) 54., 56. és 57. §-iban megjelölt VI—X. számú mintákat kell felhasználni a következő eltérésekkel.

A VI., VII. és VIII. számú minták jegyzet-rovatában jelezni kell, hogy az adatok megosztott vizsgára, és annak melyik részére vonatkoznak. Például ekként: »M. v. I.« (= megosztott vizsga első

[1]) Lásd: Magy. Rend. Tára, 1914. évf., 356. o.

része), vagy: »M. v. II.« (= megosztott vizsga második része). Ezenfelül a VI. számú minta jegyzet-rovatában fel kell tüntetni azt a folyószámot is, amely alatt ugyanazon jelölt tekintetében a megosztott vizsga másik részére vonatkozó adatok bejegyezve vannak.

A X. számú mintában az 1—4. rovatok adatai között a megosztott vizsgára vonatkozó adatokat a többi adatokkal együttesen kell kitüntetni. A X. számú minta többi rovatait két vizszintes vonallal három részre kell osztani, és az első részben a nem megosztva tett vizsgára, a második részben a megosztott vizsga első részére, a harmadik részben pedig a megosztott vizsga második részére vonatkozó adatokat kell külön-külön kimutatni.

10. §.

Egyebekben a megosztott birói és ügyvédi vizsgára az egységes birói és ügyvédi vizsgáról szóló 67.300/1913. I. M. számú rendeletnek, valamint az 1.456/1918. M. E. számú rendeletnek rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

A jelen rendelet rendelkezései azokra is irányadók, akik a rendelet életbelépte előtt az egységes birói és ügyvédi vizsgára már jelentkeztek, de vizsgát még nem tettek, vagy bármely okból az egész vizsga ismétlésére lettek utasitva, feltéve, hogy a vizsgára-bocsátáshoz az eddigi szabályokban megszabott feltételeknek egyébként megfelelnek.

11. §.

Ez a rendelet 1918. évi április hó 9. napján lép életbe.

Budapesten, 1918. évi április hó 8-án.

Dr. Vázsonyi Vilmos s. k.
m. kir. igazságügyminiszter.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár